ES MIL E UA NET

Anonymous

VOLUM SIESAU

Mès quan arribèc era dues centes nauanta setau net

Era didec:

… Dempús d'aquerò, desvolopè era tela deth mèn turbant, coma eth prumèr viatge, e me l'enrodè era cintura, en tot vier a plaçar-me dejós deth quatau de carn, qu'estaquè solidament en mèn pièch damb es dues puntes deth turbant.

M'èstè bèth temps en aguesta posicion, quan de ressabuda me vedí quilhat pes aires, coma ua pluma, entre es garres formidables d'un "rokh" e en companhia deth quatau de carn. E en un virament de uelhs me trapè dehòra dera val, sus eth cim d'ua montanha, en nin deth "rokh", que se premanic de seguic a talhucar aquera carn e era mia pròpria entà neurir as sòn "rokhets". Mès còp sec se lheuèc entre nosati un rambalh de crits qu'espauriren ar audèth e l'obligueren e cuélher un nauèth vòl, en tot abandonar-me. Alavetz desliguè es mies ligadures e me botè sus ambdús pès, damb tralhes de sang enes mèns vestits e en mèn ròstre.

Vedí alavetz apressar-se en lòc que jo me trapaua a un mercadèr, que se mostrèc plan contrariat e estonat en veder-me. Mès en veir que jo non èra cap menaça e qu'enquia e tot m'estaua quiet, s'inclinèc sus eth quatau de carn e l'escorcolhèc, sense trapar en eth es diamants que cercaue. Alavetz lheuèc entath cèu es sòns longui braci e se planhèc en tot díder: "Quina desillusión! Que sò perdut! Non i a recors qu'en Allà! Me refugi en Allà contra eth Maudit, eth Maufactor!" E se piquèc un contra er aute es paumets dera man coma senhau d'ua desesperacion immensa.

En veir aquerò, m'apressè ada eth e li desirè era patz. Mès eth, sense correspóner ara mia salutacion, m'engarrapèc emmaliciat e exclamèc: "Qui ès tu? D'a on as vengut entà panar-me era mia fortuna?" Li responí: "Non te cau pòur, ò digne mercadèr!, que non sò cap lairon, e era tua fortuna en arren s'a amendrit. Que sò un èsser uman e non un gèni maufactor, coma te pensaues. Enquia e tot sò un òme aunèst entre era gent aunèsta, e ancianament, abans de córrer aventures tant estranhes jo auia tanben eth mestièr de mercadèr.

Per çò deth motiu dera mia arribada en aguest lòc, qu'ei ua istòria estonanta, que te vau a condar peth menut. Mès, prumèr de tot, te voi demostrar es mies bones intencions en tot obsequiar-te damb quauqui diamants recuelhudi per jo madeish ath hons d'aguesta montanha, que jamès siguec escorcolhada pera vista umana!"

Treiguí de seguit deth mèn cinturon quauqui beròis exemplars de diamants, e les ac autregè, en tot dider-li: "Vaquí uns guanhs que jamès auries pogut demorar en tota era tua vida."

Alavetz eth proprietari deth quatau d'anhèth mostrèc ua alegria extraodinària e me balhèc es gràcies, e dempús de mil salutacions, me didec. "Era benediccion qu'ei damb tu, ò senhor mèn! Un solet d'aguesti diamants serie pro entà enriquir-me enquiara mès dilatada vielhesa. Pr'amor qu'ena mia vida non n'è vist de semblables ne ena cort des reis ne des sultans." E me balhèc es gràcies un aute còp, e fin finau cridèc as auti

mercadèrs que se trapauen aquiu e s'amassèren ath mèn entorn, en tot desirar-me era patz e era planvenguda. E les condè era mia estranha aventura des deth principi enquiath finau. Mès que non serie util repetir-la.

Alavetz, en remeter-se deth sòn estonament es mercadèrs, me felicitèren pera mia liberacion, en tot dider-me: "Per Allà! eth tòn destin t'a trèt d'un abisqme que d'eth arrés auie gessut jamès!" Dempús, en veder-me agotat pera fatiga, era hame e era set s'esdeguèren a balhar-me minjar e beuenda en abondància, e m'amièren entà ua tenda, a on velhèren eth mèn saunei, que se tardèc un dia sancer e ua net.

A londeman es mercadèrs m'amièren damb eri, mentre que jo començaua a alegrar-me fòrça per auer-me escapat d'aqueri perilhs sense precedents. Dempús d'un viatge plan cuert, arribèrem en ua isla fòrça agradiua, a on creishien magnifics arbes de copa tan ramuda e ampla, que poirien dar ombra a cent òmes. D'aguesti arbes ei precisament d' a on s'extrè era substància blanca, d'aulor caud e agradiu, que se cride canfre. Entad aquerò, se hè ua incision naut der arbe, recuelhent en ua cubeta que se bote ath pè, eth chuc que destile, e qu'ara prumeria semble coma gotes de goma, e non ei ua auta causa qu'era mèu der arbe.

Tanben en aquera isla vedí er espaventós animau que se cride "karkaddan" (rinoceront) e que pèish exactament coma pèishen es vaques e es bufles enes nòstes pradères. Eth còs d'aguesta fèra ei mès gran qu'eth còs d'un camelh; ena punta deth morre a ua còrna de dètz codes de longada e qu'en era se trape diboishada ua cara umana. Ei tan solida aguesta còrna que li servís ath karkadann entà lutar e véncer ar elefant, en tot agancharlo e tier-lo quilhat enquia que morís. Alavetz eth greish der elefant mòrt va a parar enes uelhs deth karkadann, en tot cegar-lo e hèr-lo quèir. E de naut de tot des aires baishe sus eri eth terrible rokh e se lo hè a vier ath sòn nin entà alimentar as sòns pichons.

Que vedí tanben en aquera isla diuèrses classes de bufles.

Demorèrem aquiu pendent bèth temps, alendant er aire embaumat; qu'auí alavetz era escadença d'escambiar es mèns diamants per mès aur e plata dera que poirie contie era coa d'un vaishèt. Dempús partírem d'aquiu; e d'isla en isla, e de tèrra en tèrra, e de ciutat en ciutat, admirant en cada pas era òbra deth Creador; e hènt aquiu e delà quauques vendes, crompes e cambiaments, acabèrem per enrodar Bassra, país de benediccion, entà pujar entà Bagdad, casa de patz!

Me manquèc temps alavetz entà córrer peth mèn carrèr e entrar ena mia casa, enriquit damb somes considerables de dinnars d'aur e beròis diamants que non auí vam de véner. E vaquí, que dempús des efusions pròpries dera tornada entre es mèns parents e amics, non deishè de comportar-me generosament, en tot repartir presents ath mèn entorn sense desbrembar ad arrés.

Dempús gaudí alègrament dera vida, minjant esquistament, beuent licors delicadi, vestint ròba rica e gaudint dera societat des persones delicioses. Atau, donc, cada dia auia nombrosi visitaires notables que, en enténer parlar des mies aventures,

m’aunorauen damb era sua preséncia entà demanar-me que les condèssa es mèns viatges e les metessa ath pas de çò que se passaue en tèrres luenhanes. E jo experimentaua ua vertadèra satisfaccion en tot narrar-les tantes causes, çò qu’ahiscaue a toti a felicitar-me per auer escapat de tan terribles perilhs, en tot meravilhar-se damb eth mèn relat enquiath limit dera meravilha. E atau ei se com acabe eth mèn dusau viatge.

Mès deman, ò amics mèns!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes nauanta ueitau net

Era didec:

“Mès deman, ò amics mèns! vos condarè es aventures deth mèn tresau viatge, que, plan que òc, ei fòrça mès interessant e estonant qu’es dus prumèrs.”

Dempús carèc Sindbad. Alavetz es esclaus mestrèren minjar e beuenda a toti es convidadi, qu’èren prodigiosament estonadi de guaire venguien d’enténer. Dempús, Sindbad eth Marin hec qu’autregèssen monedes d’aur a Sindbad eth Cargador, que les admetec, balhant es gràcies, e se n’anèc en tot invocar sus eth cap der ostejaire es benediccions d’Allà, e arribèc ena sua casa meravilhat de çò que venguie de veir e d’escotar.

Peth maitin se lheuèc eth cargador Sindbad, hec era pregària e tornèc ena casa deth ric Sindbad, coma l’auie dit aguest. E siguec recebut coraument e tractat damb delicadesa, e convidat a cuélher partida deth hestau deth dia e des plasèrs, que se tardèren pendent tot eth dia. Dempús d’aquerò, ath miei des sòns convidats, atentius e grèus, Sindbad eth Marin comencèc eth sòn relat d’aguesta manèra:

Era tresau istòria des istòries de Sindbad eth Marin, que tracte deth tresau viatge

Sabetz-vo’n, ò amics mèns! (mès Allà sap es causes milhor qu’es creatures) que damb era deliciosa vida que jo gaudia des dera tornada deth mèn dusau viatge, acabè perdent complètament, entre es riqueses e eth repaus, eth rebrembe des malastres patidi e des perilhs que corrí, en tot engüejar-me a tot darrèr dera inaccion monotòna dera mia existéncia en Bagdad. Atau, donc, era mia anma desirèc damb fòrça eth cambiament e er espectacle des causes des viatges. E era madeisha afeccion ath comèrci, damb es sòns guanhs e eth sòn profit, me temptèc un aute còp.

Ath hons, totstemp era ambicion ei era encausa des nòsti malastres. Qu’ac auia jo de comprovar lèu dera manèra mès espaventosa.

Metí en marcha de seguit eth mèn projècte, e dempús d'aprovedir-me de riques mercaderies deth país, partí de Bagdad entà Bassra.

Aquiu me demoraue un gran vaishèth plen ja de passatgèrs e mercadèrs, toti gent importanta, aunèsta, damb bon còr, òmes de consciéncia e capables de servir a un, per çò que se poirie demorar damb eri damb bones relacions. Atau, donc, non trantalhè en embarcar-me ena sua companhia laguens d'aqueth vaishèth; e tanlèu me trapè a bord, issèrem era vela damb era benediccion d'Allà entà nosati e entara nòsta trauessia.

Jos erosi auguris comencèc, donc, era nòsta navegacion. En toti es lòcs qu'abordàuem hègem negòcis excellents, ath còp que mos passejàuem e mos instruíem damb totes es causes naues que vedíem.

E arren, vertadèrament, li mancaue ara nòsta felicitat, e mos trapàuem ar arràs deth benèster e dera opuléncia.

Un dia entre es dies, èrem en nauta mar, plan luenh des païsi musulmans, quan de pic vedérem qu'eth capitan deth vaishèth se picaue damb fòrça eth ròstre, se chinaue es peus dera barba, esquinçaue es sòns vestits e lançaue en solèr eth sòn turbant, dempús de campar pendent fòrça temps er orizon.

Dempús comencèc a planher-se, e a gemegar e a lançar crits de desesperacion.

En veder-lo, enrodèrem ath capitan e li didérem: "Que se passe, ò capitan!" Responec: "Sabetz-vo'n, ò passatgèrs de patz! qu'èm en mans de vent contrari, e mos auem desviat dera nòsta rota, e mos auem calat en aguest mar sinistre. E ar arràs dera nòsta mala sòrt, eth Destin hè que toquem en aquesta isla que vedetz dauant de vosati e que d'era jamès podec gésser arrés qu'arribèsse en era, damb vida. Aguesta isla qu'ei era isla des Monards! Me pensi qu'èm perdudi sense remèdi!"

Encara non auie acabat d'explicar-se eth capitan, quan vedérem qu'enrodaue eth vaishèth ua multitud d'èssers peluts coma monards, e mès nombrós qu'ua broma de sautarèths, mentre que des dera plaja dera isla uns auti monards, en quantitat incalculabla, lançauen sorriscles que mos gelèren d'estupor. E non gausèrem mautractar, atacar, ne tansevolh espaurir a cap d'eri, per pòur que se lancèssen toti sus nosati e mos aucissen enquiath darrèr, d'acòrd damb era sua superioritat numerica; pr'amor que non i cap de dobte qu'era certitud d'aguesta superioritat numerica aumente eth coratge des que la possedissen. Que non volérem, donc, hèr cap movement, encara que per toti es costats mos invadien aqueri monards, que començauen a apoderar-se ja de toto aquerò que mos pertanhie.

Qu'èren fòrça lègi, autanplan mès lègi qu'es causes mès lèges qu'è vist enquia aguest dia dera mia vida. Qu'èren peludi e damb uelh auriòs enes sues cares neres. Auien pòca estatura, a penes quate pams, e es sues moninades e es sòns crits resultauen mès òrres qu'aquerò qu'un se pòt imaginar.

Per çò deth sòn lenguatge, en bades mos parlauen e mos insultauen tumant es sues maishères, donques que non artenhíem comprener-les a maugrat dera atencion qu'entad aquerò tenguíem. Non mos tardèrem, malerosament, a veder-les executar eth mès funèst des projèctes. Pugèren pes paus, despleguèren es veles, talhèren damb es dents totes es amarres e acabèren apoderant-se deth timon. Alavetz, possat peth vent, partic eth vaishèth contra era còsta, a on encalèc. E es monards s'apoderèren de toti nosati, mos heren desembarcar un darrèr der aute, mos deishèren ena plaja, e sense ocupar-se'n mès de nosati s'embarquèren de nauèth en vaishèth, qu'artenheren botar a flotacion e despareisheren damb eth ena luenhor deth mar.

Alavetz, ar arràs dera perplexitat, pensèrem qu'ère inutil estar-mos atau ena plaja contemplant eth mar, e auancèrem entara isla, a on desnishèrem a tot darrèr arbes de fruts e aigua correnta, çò que mos permetec reméter un shinhau es nòstes fòrces pr'amor de poder arrecular era mòrt que mos pensàuem qu'ère segura.

Mentre seguíem en tau estat, mos semblèc veir entre es arbes un edifici plan gran que semblaue abandonat. Sentérem era temptacion d'apressar-mos ada eth e quan arribèrem a artenher-lo, vedérem qu'ère un palai…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes nauanta nauau net

Era didec:

…vedérem qu'ère un palai de fòrça nautada, quadrat, enrodat per solides muralhes e qu'auie ua gran pòrta d'ebèn de dues huelhes. Coma qu'aguesta pòrta ère dubèrta e cap portèr la susvelhaue, la passèrem e entrèrem de seguit en ua immensa sala tan grana coma un pati. Qu'auie coma mobiliari era tau sala enòrmes utisi de codina e fregidors d'ua longada desmesurada; eth solèr, coma tapìs, molons de uassi, ja uscladi uns ja sense usclar es auti. Laguens se notaue ua flaira que trebolèc ar arràs eth nòste olfacte. Mès coma qu'èrem aclapadi de fatiga e de pòur, mos deishèrem quèir tan longs coma èrem e mos esclipsèrem prigondament.

Ja s'auie cogat et solei, quan mos espauric un sorrolh rambalhós, en tot desvelhar-mos còp sec; e vedérem baishar dauant de nosati des deth tet a un èsser nere damb ròstre uman, tan naut coma ua palmèra, e qu'era sua mina ère mès orribla qu'era de toti es monards amassa. Auie es uelhs ròis coma dus tidons alugats, es dents longui e gessents coma es ulhals d'un porcèth, ua boca enòrma, tan grana coma era boca d'un potz, uns pòts que li penjauen sus eth pièch, aurelhes mobiles coma es der elefant e que li caperauen es espatles, e ues ungles de gancho coma es garres deth leon.

En veder-lo, mos espaurìrem, e dempús mos quedèrem regdes coma mòrts. Mès eth venguec a sèir-se en un banc naut aganchat ara paret, e d'aquiu estant comencèc a examinar-mos en silenci e damb tota era atencion un a un. Dempús, s'auancèc entà nosati, venguec de dret entà jo, en tot alistar-me as auti mercadèrs, estirèc era man e me

cuelhec deth cogòt, coma se siguessa un liròt. Me hec tors e mès tors en totes es direccions, en tot paupar-me coma pauparie un carnicèr un cap de moton. Mès solide non me deuec trapar ath sòn gust, dilhèu per çò deth terror que jo auia e perque eth greish dera mia peth ère dissoluda pes fatigues deth viatge e pes penes. Alavetz me deishèc, en tot deishar-me anar peth solèr, e cuelhec ath mèn vesin mès pròche e lo paupèc, coma m'auie paupat a jo, entà refusar-lo, e dempús anèc a apoderar-se deth següent. D'aguesta sòrta anèc agarrant un darrèr der aute a toti es mercadèrs, e siguec eth darrèr eth torn deth capitan deth vaishèth.

Se passèc qu'eth capitan ère un òme gras e plen de carn, e plan que òe, ère eth mès robust e solid de toti es òmes deth vaishèth. Atau, donc, er espaventós gegant non trantalhèc en alistar-lo; lo cuelhec enes sues mans coma un carnicèr agarre un anhèth, lo lancèc en solèr e li botèc un pè en còth e li disloquèc es uassi deth cogòt d'un solet còp. Agarrèc alavetz ua des immenses fregidores e se lo metec pera boca en tot hèr-lo gésser peth cu. Alavetz aluguèc fòrça lenha en larèr que i auie ena sala, metec entre es ahlames ath capitan, e comencèc a hèr-li torns tot doç, enquia que siguec a punt. Alavetz lo retirèc deth huec e comencèc a talhucar-lo a trocets coma se siguesse un poret, en tot hèr-se a servir entad aquerò es sues ungles. Hèt aquerò, se l'avalèc en un virament de uelhs. Ara seguida lequèc es uassi, en tot uedar-les deth moth, e les lancèc ath miei deth molon que se quilhaue ena sala.

Acabat aguest minjar, er espaventós gegant anèc a estirar-se en banc entà hèr era digestion, e non se tardèc a esclipsar-se, roncant dera madeisha manèra qu'ac hège un bufle que s'auesse esgorjat o coma un saumet que se l'ahisquèsse a bramar. E atau s'estèc adormit enquiath maitin. Lo vedérem alavetz lheuar-se e aluenhar-se coma auie arribat, mentre mos estàuem quiets d'espant.

Quan n'èrem segurs de qué auie despareishut, gessérem deth silenci que sauvàuem pendent tota era net, e mos comuniquèrem mutuaument es nòstes reflexions e comencèrem a somicar e gemegar en tot pensar ena sòrt que mos demoraue.

E damb tristesa mos didíem: "Qu'aurie estat milhor perir en mar estofadi o minjadi pes monards qu'èster rostidi enes brases. Per Allà!, que se tracte d'ua mòrt destestabla! Mès, qué podem hèr? A d'arribat çò qu'Allà dispause. Que non i a recors qu'en Allà Totpoderós."

Abandonèrem alavetz aquera casa e vaguèrem per tota era isla ara cèrca d'un amagader a on refugiar-mos; mès que siguec en bades, perque era isla ère plana e non auie en era tutes ne arren que mos permetesse amagar-mos dera persecucion. Atau, donc, coma queiguie era tarde, mos semblèc mès prudent tornar en palai.

Mès, a penes arribèrem, hec era sua aparicion ath miei d'un tarrabastalh espauridor er òrre òme nere, e dempús de paupar e tocar, s'apoderèc d'un des mèns companhs mercadèrs, en tot fregir-lo de seguit e hèr-se-lo passar peth vrente, entà estirar-se dempús en banc e roncar enquia londeman coma ua bèsta esgorjada. Se desvelhèc

alavetz e s'estirèc, gronhant herotjament, e partic sense ocupar-se de nosati e coma se non mos vedesse.

Quan auec partit, coma qu'auíem auut temps entà reflexionar sus era nòsta trista situacion, exclamèren toti ath còp: "Vam a lançar-mos en mar entà morir estofadi, abans de perir rostidi e avaladi. Donques qu'aquerò deu èster ua mòrt terribla!"

Quan anàuem a executar aguest projècte, se lheuèc un de nosati e didec. "Escotatz-me companhs! Non credetz qu'ei milhor aucir ar òme nere abans de qué mos extermine eth?" Alavetz lheuè jo eth mèn dit e didí: "Escotatz-me, companhs! S'auetz decidit aucir ar òme nere, mos calerie abans començar a tier es bocins de husta qu'ei caperada era plaja, damb era finalitat de bastir ua barca qu'en era pogam húger d'aguesta maudida isla dempús d'autrejar ara Creacion a tan barbar minjador de musulmans. Mos dirigiram alavetz entà quinsevolh isla a on demoraram era cleméncia deth Desdtin, que mos manarà bèth vaishèth entà tornar en nòste país. E, ça que la, encara que naufrague era barca e mos estofem, auram evitat que mos rostisquen e non auram cometut era mala accion d'aucir-mos volontàriament. Era nòsta mòrt serà un martiri que se tierà en compde eth dia dera Retribucion…!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centau net

Era didec:

… Era nòsta mòrt serà un martiri que se tierà en compde eth dia dera Retribucion!" Alavetz exclamèren es mercadèrs: "Per Allà! Qu'ei ua idia excellenta e ua accion rasonabla!"

Ara seguida mos filèrem de cap ara plaja e bastírem era barca mentada, qu'en era auérem suenh de botar-i quauqui viures, coma frutes e èrbes comestibles; dempús tornèrem en palai, pr'amor de demorar, espauridi, era arribada der òme nere.

Arribèc precedit d'un tarrabastalh enòrme, e credérem veir entrar a un enòrme gosset rabiós. Encara mos calec presenciar sense hèr cap de bronit se com botaue ena fregidora a un des nòsti companhs, qu'alistèc per çò deth sòn greish e bon aspècte, dempús de paupar e paupar. Mès quan er espaventós animau s'esclipsèc e comencèc a roncar d'ua manera rambalhosa, pensèren en profitar-mos deth sòn saunei entà hèr-lo inofensiu entà tostemp.

Cuelhérem entad aquerò dues des immenses fregidores de hèr, les cauhèrem ath huec enquia que sigueren rosentes; dempús les agarrèrem fòrtament per extrèm hered, e coma qu'èren plan pesades, cada ua d'eres l'amièren entre diuèrsi. Mos apressèrem ada eth doçament, e entre toti en.honsèrem ath còp es dues fregidores en ambdús uelhs der òrre òme nere que dormie e sarrèrem es fregidores damb totes es nostes fòrces entà avuglar-lo complètament.

Que deuec sénter solide un dolor extrèm, donques qu'eth sorriscle que deishèc anar siguec tant espaventós, qu'en entener-lo rodèrem peth solèr enquia ua distància respectabla. E sautèc eth cegament, e sorrisclant e corrent en toti es direccions, sagèc de cuélher a bèth un de nosati. Mès que ja auíem auut temps entà evità'c e meter-mos en solèr de bocadents ara sua dreta e querra, de sòrta qu'en cada costat solet se trapaue eth uet. Atau, donc, en veir que non podie hèr çò que volie acabèc per filar-se a paupes entara pòrta e gessec hènt crits espaventosi.

Alavetz, convençudi de qué eth gegant cèc moririe ara fin en sòn suplici, comencèrem a padegar-mos, e partírem entath mar a pas brac seguit. Apraièrem un shinhau mès era barca, mos metérem en era, la desliguèrem dera arriba, e ja anàuem a remar entà aluenhar-mos, quan vedérem ar òrre gegant cèc qu'arribaue corrent, guidat per ua femèla geganta, encara mès òrra e antipatica qu'eth.

Tanlèu arribèren ena plaja, lancèren crits menaçaires quan vederen que mo n'anàuem; dempús cada un d'eri comencèc a lançar-mos pèires, en tot lançar contra era barca bocins de malhs. D'aguesta manèra artenhèren tocar-mos damb es sòns projectils e estofar a toti es mèns companhs, exceptat de dus. Es tres que gessérem damb vida, podérem fn finau aluenhar-mos e meter-mos dehòra de man des pèires que mos lançauen.

Lèu arribèrem en nauta mar, a on mos vedérem possadi peth vent entà ua isla qu'ère a dus dies de distància d'aquera que mos pensàuem qu'anàuem a èster fregidi e avaladi. Que podérem trapar aquiu frutes, que damb aquerò mos desliurèrem de morir de hame; dempús, coma qu'era net ère ja auançada, pugèrem en un gran arbe entà dormir en eth.

Peth maitin, quan mos desvelhèrem, çò prumèr que campèc dauant des nòsti uelhs espauridi siguec ua sèrp tan grana coma er arbe que mos trapàuem, e que tachaue en nosati es sòn uelhs e daurie ua boca tant ampla coma un horn. E de pic, se quilhèc, e eth sòn cap mos artenhèc ena copa der arbe. Agarrèc damb era sua gòrja a un des mèns dus companhs e se l'avalèc enquias espatles, entà minjar-se-lo complètament de seguit. E ara seguida entenerem es uassi deth malerós que croishien en vrente dera sèrp, que baishèc der arbe e mos deishèc anequelidi d'espant e de dolor.

E pensèrem: "Per Allà!, aguest tipe de mòrt ei encara mès detestable qu'er anterior! Era alegria d'auer escapat dera fregidora der òme nere, se convertís ara en ua presentida encara pejor qu'era qu'auríem experimentat. Que non i a recors qu'en Allà!"

Qu'auèrem de seguit coratge entà baishar der arbe e recuélher frutes, que mingèrem, en tot satisfèr era nòsta set damb aigua des arriuets. Dempús d'aquerò, vaguèrem pera isla ara cèrca de quinsevolh amagader mès segur qu'eth dera net anteriora, e acabèrem en tot trapar un arbe d'ua nautada prodigiosa. Pugèrem en eth quan arribèc era net, e ja installadi çò milhor possible, comencèrem a esclipsar-mos, quan mos desvelhèc un fiulet seguit d'un rumor de rames trincades, e abans de qué auéssem temps de hèr un movement entà húger, era sèrp agarrèc ath mèn companh, que s'auie botat dejós de jo, e d'un solet còp se l'avalèc enquias tres quataus parts. La vedí dempús entortilhar-se en

arbe en tot hèr carrinclar es uassi deth mèn darrèr companh, enquia qu'acabèc avalant-lo complètament. Dempús se retirèc, en tot deishar-me mòrt de pòur.

Seguí en arbe sense botjar-me enquiath maitin, e solet alavetz me decidí a baishar. Eth mèn prumèr movement siguec lançar-me en mar damb er in d'acabar atau era mia vida, miserabla e plia d'alarmes cada còp mès terribles; peth camin m'arturè, pr'amor qu'era mia anma, don preciós, non s'avenguie a tau decision; e me suggeric ua idia qu'ada era li deui era mia sauvacion.

Comencè a cercar lenha, e en tot trapar-la de seguit, m'estirè en solèr e cuelhí ua husta grana qu'estaquè ath mèn costat quèr, ua auta ath mèn costat dret, e era quatau me la botè en vrente, e era cincau, encara mès ampla e mès longa qu'es anteriores, la tenguí en mèn cap. D'aguesta sòrta me trapaua enrodat d'ua muralha de hustes qu'èren un obstacle per toti es costats contra era gòrja dera sèrp. Hèt aquerò, m'estè estirat en solèr, e demorè çò que m'auie premanit eth Destin.

En hèr-se de net, arribèc era sèrp. Tanlèu me vedec se lancèc contra jo prèsta a sepultar-me en sòn vrente; mès que l'ac empediren es hustes. Se metec alavetz a hèr torns, en tot sajar d'agarrarme per bèth costat mès avient; mès non podec arténher eth sòn prepaus, a maugrat de toti es sòns esfòrci, e encara que tirassaue de jo en totes es direccions. Atau passèc tota era net en tot hèr-me patir, e jo me credia ja mòrt e sentia en mèn ròstre eth sòn alend pudesenc. A londeman, me deishèc fin finau, e s'aluenhèc plan furiosa e ar arràs dera colèra e dera ràbia.

Quan ja siguí segur de qué s'auie aluenhat deth tot…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes unau net

Era didec:

… Quan ja siguí segur de qué s'auie aluenhat deth tot, treiguí era man e me desliguè des ligadures que m'estacauen enes hustes. Mès auia estat en ua postura tant incomòda, qu'ara prumeria non podia botjar-me, e pendent diuèrses ores me pensè que non poiria recuperar er usatge des mèns membres. Mès a tot darrèr artenhi meter-me de pès, e pòc a pòc podí caminar e passejar-me pera isla. M'endralhè entath mar, e a penes arribè vedí ena luenhor un vaishèth qu'enrodaue era isla a tota vela.

En veder-lo me metí a agitar es braci e a cridar coma un lhòco. Dempús despleguè era tela deth mèn turbant, e en estacar-la en ua rama d'arbe, la quilhè per dessús deth mèn cap e m'esforcè en hèr senhaus entà que me vedessen des deth vaishèth.

Eth destin volec qu'es mèns esfòrci non siguessen en bades. E non me tardè, plan que òc, a veir qu'eth vaishèth viraue e se filaue entà tèrra; e pòc dempús sigui recuelhut peth capitan e es sòns òmes.

Un còp a bord deth vaishèth, comencèren a dar-me vestits e a amagar era mia nudesa, donques que ja hège temps ques s'auie estarnat era mia ròba. Dempús m'aufriren minjar, que m'avalè damb gran apetís, per çò des mies passades privacions; mès aquerò que m'emocionèc mès siguec era aigua fresca ath sòn punt e, de vertat, deliciosa, que d'era beuí enquia assadorar-me. Alavetz se padeguèc eth mèn còr e eth mèn esperit, e sentí qu'eth repaus e et benèster baishauen finaument en mèn còs agotat.

Comencè, donc, a víuer de nauèth dempús d'auer vist a dues canes de jo era mòrt, e benedí a Allà pera sua misericòrdia, e li balhè es gràcies per auer acabat es mies tribulacions. Atau, donc, non me tardè guaire a remeter-me des mies emocions e fatigues, enquiath punt de lèu arribar a creir que totes aqueres calamitats auien estat un saunei. Era nòsta navegacion siguec excellenta, e damb eth permís d'Allà, eth vent mos siguec favorable pendent tot eth temps, e mos hec tocar erosament en ua isla cridada Salahata, a on auíem de hèr escala, e qu'ena sua rada ordenèc ancorar eth capitan, entà perméter as mercadèrs desembarcar e despachar es sòns ahèrs.

Quan sigueren en tèrra es passatgèrs, coma qu'èra eth solet a bord que non auie mercaderies entà véner o cambiar, eth capitan s'apressèc a jo e me didec. "Escota çò que te vau a díder! Qu'ès un òme praube e estrangèr, e gràcies a tu mo'n sabem de guaires causes t'an arribat ena tua vida. Atau, donc, te voi ajudar a tornar en tòn país, pr'amor de que quan penses en jo ac hèsques gustós e invòques entara mia persona totes es benediccions."

Jo li responí: "Plan que òc, capitan, non deisharè de hèr vòts a favor tòn." Eth didec: "Te cau saber que hè quauqui ans venguec damb nosati un viatgèr que se perdec en ua isla que hérem escala. E d'alavetz non auem tornat a auer notícies sues, ne sabem se s'a mòrt o ei encara viu. Coma qu'en vaishèth son es mercaderies que deishèc aguest viatjaire, voleria fidar-te-les entà que, mejançant ua comission provisionau sus es guanhs, les venes tu en aguesta isla e me balhes eth sòn impòrt, pr'amor de qué quan jo torna en Bagdad l'ac posca autrejar as sòns parents o ada eth madeish, s'artenhèc arribar ena sua ciutat."

E responí jo: "Que te sò deutor deth benèster e dera aubediéncia, ò senhor! E de vertat me cau balhar-te es gràcies, donques que vòs autrejar-me uns aunèsti guanhs."

Alavetz eth capitan ordenèc as marinèrs que treiguessen dera cala es mercaderies e se les hessen a vier ara arriba, pr'amor que jo me n'encaguèssa d'eres. Dempús cridèc ar escrivan deth vaishèth e li didec que les compdèsse e les anotèsse paquet per paquet. E responec er escrivan: "A qui pertanhen aguesti paquets e en nòm de qui me cau escriuer-les?" Eth capitan responec: "Eth proprietari d'aguesti paquets se cride Sindbad eth Marin. Ara inscriu-les a nòm d'aguest praube passatgèr e pregunta-li se com se cride."

En enténer aqueres paraules deth capitan, m'estonè prodigiosament e exclamè: "Mès se Sindbad eth Marin sò jo!" E guardant atentiuament ath capitan, arreconeishí en eth ad

aqueth qu'en començament deth mèn dusau viatge m'abandonèc ena isla a on me quedè adormit.

Dauant d'aguest descurbiment inesperat, era mia emocion arribèc ar arràs des limits, e higí: "Ò capitan! Non m'arreconeishes? Que sò eth praube Sindbad eth Marin, neishut en Bagdad. Escota era mia istòria! Bremba-te'n, ò capitan! que siguí jo que desembarquèc ena isla hè tanti ans sense qu'auessa tornat. Plan que òc, m'esclipsè ara vòra d'un arriuet deliciós, dempús d'auer minjat, e quan me desvelhè ja auie sarpat eth vaishèth. Per cèrt que me vederen fòrça mercadèrs des montanhes de diamant, e poirien demostrar que jo sò eth pròpri Sindbad eth Marin."

Encara non auia acabat d'explicar-me, quan un des mercadèrs qu'auie pujat a bord s'apressèc entà jo, me guardèc atentiuament, e tanlèu acabè de parlar, piquèc de mans estonat, e exclamèc:

"Per Allà! Arrés me credec quan hè temps condè era aventura que m'arribèc un dia ena montanha des diamants, a on, sivans didí, vedí a un òme estacat a un quatau d'anhèth e transportat des dera val entara montanha per un audèth cridat rokh. Plan, donc, vaquí ad aqueth òme! Aguest madeish ei Sindbad eth Marin, er òme generòs que m'autregèc tan beròis diamants!" E dempús de parlar atau, eth mercadèr correc a abraçar-me coma se siguessa un frair absent que se trape còp sec damb eth sòn frair.

Alavetz me contemplèc pendent un instant eth capitan deth vaishèth e de seguit m'arreconeishec tanben coma Sindbad eth Marin. E me cuelhec enes sòns braci coma se siguessa eth sòn hilh, me felicitèc per èster viu encara, e me didec. "Per Allà, ò senhor! be n'ei d'estonanta era tua istòria e prodigiosa era tua aventura! Mès benedit sigue Allà, que permetec que mos amassèssem, e hec que trapèsses es tues mercaderies e era tua fortuna!"

Dempús ordenèc que se hessen a vier es mies mercaderies en tèrra, entà que jo les podessa véner, en tot profitar-me d'eres aguest còp complètament. E, plan que òc, sigueren enòrmes es guanhs que me proporcionèren, en tot indemnizar-me totafèt de tot eth temps qu'auia perdut enquia alavetz.

Dempús d'aquerò, abandonèrem era isla Salahata e arribèrem en país de Sind, a on venèrem e crompèrem madeish.

En aqueri mars luenhants vedí causes estonantes e innombrables prodigis, qu'eth sòn relat non posqui detalhar. Mès, entre d'autes causes, vedí un peish qu'auie er aspècte d'ua vaca e un aute que semblaue un saumet. Vedí tanben un audèth que neishie deth nacre marin e qu'es sòns pichons viuien ena superfícia des aigües, sense volar jamès entara tèrra.

Mès tard seguírem era nòsta navegacion, damb eth permís d'Allà, e fin finau arribèrem en Bassra a on mos arturèrem pendent uns dies, entà vier fin finau en Bagdad.

Alavetz me filè entath mèn carrèr, entrè ena mia casa, saludè as mèns parents, as mèns amics e as mèns ancians companhs e les hi fòrça presents a veudes e orfanèls. Pr'amor qu'auia tornat mès ric que jamès per çò des darrèrs negòcis en véner es mies mercaderies.

Mès deman, s'Allà ac vò, ò amics mèns! vos condarè era istòria deth mèn quatau viatge, que depasse en interès as tres que venguetz d'escotar."

Dempús Sindbad eth Marin, coma enes anteriores ocasions, hec que li balhèssen cent monedes d'aur a Sindbad eth Carcagor en tot convidar-lo a tornar a londeman.

Que non deishèc d'aubedir eth cargador, e tornèc a londeman entà escotar çò qu'auie de condar Sindbad eth Marin dempús de dinar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes dusau net

Era didec:

… entà escotar çò qu'auie de condar Sindbad eth Marin dempús de dinar.

Era quatau istòria des istòries de Sindbad eth Marin, que tracte deth quatau viatge

E didec Sindbad eth Marin:

"Ne es delícies ne es plasers dera vida de Bagdad, ò amics mèns! me heren desbrembar es viatges. Ath contrari, lèu non m'en brembaua des fatigues patides e des perilhs passadi. E era anma perfida que demoraue en jo non deishèc de mostrar-me çò d'auantatjós que serie recórrer de nauèth es parçans des òmes. Atau, donc, non me podí resistir as sues temptacions, e en tot abandonar un dia era casa e es riqueses, me hi a vier damb jo ua grana quantitat de mercaderies de prètz, fòrça mès des qu'auia amiat enes mèns darrèrs viatges, e de Bagdad partí entà Bassra, a on m'embarquè en un gran vaishèth en companhia de diuèrsi notables mercadèrs prestigiosament coneishudi.

Ara prumeria eth nòste viatge peth mar siguec excellent, gràcies ara benediccion d'Allà. Anèrem d'isla en isla e de tèrra en tèrra, venent e crompant e hènt beneficis plan apreciables, enquia qu'un dia, en nauta mar, hec ancorar eth capitan, en tot dider-mos: "Qu'èm perdudi sense remèdi!" E ara imprevista un còp de vent terrible holèc tot eth mar, que se precipitèc sus eth vaishèth, en tot hèr-lo croishir per toti es costats e desrabèc as passatgèrs, autanplan ath capitan, as marinèrs e jo madeish. E s'en.honsèren toti, e jo madeish qu'es auti.

Mès, gràcies ara misericòrdia, podí trapar sus er abisme ua taula deth vaishèth, qu'ada era m'agarrè damb mans e pès, e ath sòn dessús naveguèrem pendent miei dia jo e quauqui uns mercadères qu'artenheren agarrar-se ara taula damb jo.

Alavetz, a truca de bregar damb pès e mans, ajudadi peth vent e eth corrent, arribèrem ena còsta d'ua isla, coma se siguéssem un molon d'augues, miei mòrts ja de hered e de pòur.

Tota era net siguérem sense botjar-mos, aclapadi, ena còsta d'aquera isla. Mès a londeman podérem lheuar-mos e filar-mos entà laguens, aubirant ua casa, qu'ada era mos endralhèrem.

Quan arribèrem en era, vedérem que dera pòrta der abitatge gessie un grop d'individús complètament despolhats e neri, es quaus s'apoderèren de nosati sense badar boca e mos heren entrar en ua vasta sala, a on i auie un rei seigut naut de tot d'un tron.

Eth rei mos ordenèc que mos seiguéssem, e mos seiguérem. Alavetz mos meteren a man siètes plies de minjar coma non les auìem vist en tota era nòsta vida. Ça que la, eth sòn aspècte non ahisquèc eth mèn apetís, ath revés de çò que les auie arribat as mèns companhs, que mingèren gorjudament entà padegar era hame que les torturaue des de qué naufraguèrem. Per çò de jo, per auer-me abstengut, sauvi encara era mia existéncia enquia aué.

Efectivament, des de qué mingèren es prumères bocades, les cuelhec as mèns amics ua golardia enòrma, e sigueren pendent ores e ores avalant tot aquerò que les aufrien, mentre hègen gèsti de hòls e lançauen extraordinàris crits de satisfaccion.

Mentre es mèns amics queiguien en aqueth estat, es òmes despolhadi se heren a vier ua tassa plia de cèrta pomada que damb era onheren eth còs as mèns companhs, en tot èster estonant eth resultat que les produsic en vrente. Pr'amor que vedí que se les dilataue de man en man en totes es direcions enquia quedar mès gròssi qu'un oire holat. E eth sòn apetís s'aumetèc proporcionaument e seguiren minjant sense pòsa, mentre jo les guardaua espaurit en veir qu'eth sòn vrente non s'aumplie jamès.

Per çò que hè a jo, persutè en non tocar aqueth minjar e me remí a que m'onhessen damb era pomada en veir er efècte que costèc as mèns amics. E de vertat qu'era mia sobrietat siguec profitosa, donques que me'n sabí qu'aqueri òmes despolhats minjauen carn umana, e tenguien diuèrsi mieis entà engrassir as òmes que queiguien enes sues mans e hèr d'aguesta sòrta mès trenda e gustosa era sua carn. Per çò deth rei d'aguesti antropofags, descurbí qu'ère ògre. Cada dia li mestrauen rostit un òme engrassit d'aquera manèra; as auti non les shautaue era rostida e se minjauen era carn umana ath naturau, sense cap condiment.

Dauant de tan trist descurbiment, era mia ansietat sus era mia sòrt e era des mèns companhs non auec limits quan avertí de seguit un amendriment notable dera intelligéncia des mèns companhs a mida que se holaue eth sòn vrente e s'engrassie eth sòn còs. Acabèren en tot enlordir-se deth tot a truca de tant minjar, e quan cuelheren er

aspècte de bèsties, avientes entar aucidèr, se les fidèc ara susvelhança d'un pastor, que cada dia se les hège a vier a pèisher en prat.

Per çò que hè a jo, d'ua part era hame, e dera auta era pòur, heren dera mia persona era ombra de jo madeish e era carn se me sequèc sarrada ath uas. Atau, donc, quan es indigènes dera isla me vederen tan prim e escanaulit, non se'n heren ja de jo e me desbrembèren complètament, en tot creder-me solide indigne de mestrar-me rostit ne tansevolh ara grasilha dauant deth sòn rei.

Tau manca de susvelhança per part d'aqueri indigènes neri e despolhadi me permetec un dia aluenhar-me dera sua casa e partir en direccion opausada ada era. Peth camin me trapè ath pastor qu'amiaue a pèisher as mèns malerosi companhs, enlordidi per tòrt deth sòn vrente. M'esdeguè a amagar-me entre ues èrbes nautes, caminant e corrent entà deishar-les de uelh, donques qu'eth sòn aspècte me costaue tortures e tristesa.

Ja s'auie cogat eth solei, e jo encara èra en tot caminar. Seguí entà dauant pendent tota era net, sense sénter eth besonh de dormir, donques que me desvelhaue era pòur de quèir enes mans des neri minjadors de carn umana. E caminè pendent tot er aute dia e tanben es sies dies següents, sense pèrder mès qu'eth temps de besonh entà ua minjada ath dia que me permetesse seguir era mia corsa darrèr de çò desconeishut. E coma aliment cuelhia èrbes e me minjaua es indispensables entà non perir de hame.

A londeman deth ueitau dia…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes tresau net

Era didec:

… A londeman deth ueitau dia arribè ena vòra opausada dera isla e me trapè damb òmes coma jo, blancs e vestidi damb ròba, que se tenguien a trèir grans de pebe des arbes que caperauen aquera region. Quan me vederen, s'amassèren ath mèn entorn e me parlèren ena mia lengua, er arab, que non escotaua ja de hège temps.

Me preguntèren se qui èra e d'a on venguia. Responí: "Ò brava gent, que sò un praube estrangèr!" E les condè toti es malastres e perilhs qu'auia experimentat. Eth mèn relat les estonèc meravilhosament, e me felicitèren per auer pogut escapar des avaladors de carn umana; m'aufriren minjar e béuer, me deishèren descansar pendent ua ora, e dempús m'amièren ena sua barca entà presentar-me ath sòn rei, qu'era sua residéncia se trapaue en ua uata isla vesia.

Era isla que regnaue aguest rei auie coma capitau a ua ciutat molt poblada, abondosa en totes es causes dera vida, rica en mercats e en mercadèrs qu'es sues botigues campauen aprovedides d'objèctes preciosi, trauesssada per carrèrs que per eri circulauen cavalièrs en shivaus esplendids, encara que sense seres ne estrius. Atau, donc, quan me

presentèren ath rei, dempús des salutacions, me calec hèr-li veir eth men estonament de veir com es òmes montauen a peu enes shivaus. E li didí: “Per qué, ò senhor mèn e sobeiran! non se tie aciu era sera de montar? Qu’ei un objècte plan comòde entà anar a shivau! E ath delà, aumente eth domèni deth cavalièr.”

S’estonèc fòrça des mies paraules eth rei, e me preguntèc: “Mès se qué ei ua sera de montar? Se tracte d’ua causa que jamès auem vist!” Jo li didí: “Vòs, alavetz, que te’n hèsca ua entà que posques comprovar era sua comoditat e experimentar es sòns beneficis?” Me responec: “Plan que òc!”

Li didí que metesse jos es mies ordes a un hustèr adreit, e lo hi trabalhar dauant de jo era husta d’ua sera en tot seguir exactament es mies indicacions. E siguí ath sòn costat enquia que l’acabèc. Alavetz jo madeish folrè era husta dera sera damb lan e cuer e acabè en tot ornar-la damb brodats d’aur e bòrles de diuèrsi colors. Hi que venguesse ena mia presència dempús, a un haure, ath quau l’ensenhè er art de fabricar un cabeste e estrius. E executèc perfèctament es dues causes, donques que non lo deishè de uelh un solet instant.

Quan tot siguec en condicions, alistè eth shivau mès beròi des estables deth rei, e l’enserè e li metí era brida, e l’ornè esplendidament sense desbrembar-me’n de botar-li quauqui accessòris d’ornament, coma longues pelhandres entara gropa, bòrles de seda e aur, plumalhs e colar blu. E anè de seguit a presentar-l’ac ath rei, que lo demoraue damb fòrça impaciéncia, de hège ja quauqui dies.

De seguit lo montèc eth rei, e se sentec tant a gust e lo satisfèc autant era invencion, que me demostrèc era sua alegria damb presents somptuosi e granes prodigalitats.

Quan eth gran visir vedec aquera sera e comprovèc era sua superioritat, me preguèc que ne hessa entada eth ua auta de parièra. E jo acceptè gustosament. Alavetz toti es notables deth règne e es nauti dignataris volèren tanben auer ua sera e me heren era oportuna comanda. E autant m’obsequièren, qu’en pòc de temps me convertí en òme mès ric e considerat dera ciutat.

Que m’auia hèt amic deth rei, e un dia que venguí a tier-li ua visita, sivans eth mèn costum, s’acarèc damb jo e me didec: “Ja sabes, Sindbad, que t’estimi fòrça! En mèn palai as arribat a èster coma de familha, e non me posqui estar sense tu ne tier era idia de qué bèth dia mos dèishes. Desiri, donc, demanar-te ua causa sense que me la refuses.”

Responí: “Ordena, ò rei! Eth tòn poder sus jo l’assolidèren es tòns beneficis e era gratitud que te deui per toti es bens qu’è recebut de tu des dera mia arribada en aguest règne!” Responec eth: “Desiri maridar-te entre nosati damb ua hemna beròia, polida, perfècta, rica en aur e en qualitats, pr’amor de qué era te hèsque decidir a estar-te tostemp ena nòsta ciutat e en mèn palai. Demori, donc, de tu, que non refuses eth mèn aufriment e es mies paraules.”

En enténer aguest discors me demorè confonut, baishè eth cap e non podí respóner pera timiditat que me cuelhie. De sòrta qu'eth rei me preguntèc: "Per qué non respones, hilh mèn?"

Jo repliquè: "Ò rei deth temps, es tòns desirs son es mèns e en jo qu'as un esclau." De seguit ordenèc cercar ath kadi e as testimònis, e ara seguida me balhèc coma esposa a ua hemna nòbla de naut reng, poderosament rica, patrona de proprietats, bastides e de tèrres, e dotada d'ua grana beresa. Ath còp, me hec eth present d'un palai complètament moblat, damb es sòns esclaus d'ambdús sexes e ua sòrta de casa reauament reiau.

D'alavetz ençà viuí ath miei d'ua tranquillitat perfècta e arribè ar arràs deth benèster. E per auança m'alegraue era idia de poder bèth dia escapar-me d'aquera ciutat e de tornar en Bagdad damb era mia esposa, pr'amor que l'estimaua fòrça, e era tanben m'estimaue, e mos amiàuem fòrça ben. Mes quan eth Destin dispause quauquarren, cap poder uman artenh tòrcer eth sòn cors. E quina creatura pòt saber er avier? Encara auia jo de comprovar un còp mès, ai! que toti es projèctes non son que jòcs mainadencs dauant des designis deth Destin.

Un dia, per orde d'Allà, moric era esposa deth mèn vesin. Coma qu'aguest vesin ère amic mèn, anè a veder-lo e sagè de consolar-lo, en tot dider-li: "Non te'n hèsques mès de çò permetut, ò vesin! Lèu t'indemnizarà Allà en tot balhar-te ua esposa mès benedida encara! Qu'Allà alongue es tòns dies!" Mès eth mèn vesin, estonat des mies paraules, lheuèc eth cap e me didec: "Com pòs desitjar-me longa vida, quan pro te'n sabes de qué solet me rèste ja ua ora de vida?"

Alavetz m'estonè jo ath mèn torn, e li didí: "Per qué parles atau, vesin, e a qué vien taus presentides? Gràcies a Allà, ès robust e arren te menace. Vòs, donc, aucir-te damb era tua pròpria man?" Responec: "A!, pro veigui ara era tua ignorància sus es usatges deth nòste país. Te cau saber, donc, qu'eth costum vò que tot marit viu sigue acogat viu damb era sua hemna quan era morís, e que tota hemna viua sigue acogada viua quan eth sòn marit se morís. Qu'ei ua causa inviolabla! E de seguit me cau èster acogat jo damb era mia hemna mòrta. Aciu toti les cau complir aguesta lei establida pes ancessors, quitament eth rei."

En escotar aqueres paraules, exclamè: "Per Allà! quin costum tan detestable! Jamès poirè èster d'acòrd damb eth!"

Mentre parlàuem sus tot aquerò entrèren es parents e amics deth mèn vesin e se tengueren, plan que òc, a consolar-lo pera sua pròpria mòrt e era dera sua hemna. Dempús d'aquerò se heren es funeralhes. Botèren en un taüt descaperat eth còs dera hemna, dempús de vestida damb era ròba mès beròia, e ornar-la damb es pèires mès precioses. Dempús se formèc era acompanhada. Eth marit anaue dauant, darrèr deth taüt, e toti, autanplan jo, se filèren entath lòc der acogament.

Gessérem dera ciutat, en tot arribat en ua montanha que daue tath mar. En un lòc vedí ua sòrta de potz immens, qu'era sua tapa de pèira lheuèren de seguit. Baishèren per

aquiu eth taüt a on jadie era hemna mòrta ornada damb es sues jòies; dempús agarrèren ath mèn vesin, que non hec cap resisténcia; mejançant ua còrda lo baishèren enquiath hons deth potz, en tot aprovedir-lo d'un cantre d'aigua e sèt pans. Hèt aquerò barrèren era boca deth potz damb es pèires granes que lo caperauen, e tornèrem toti pera a on auíem vengut.

Que siguí en aguesta ceremònia damb un estat d'alarma inconcebible, pensant: "Qu'ei aquerò era causa pejor de guaires è vist!" E tanlèu tornè en palai, corrí ara cèrca deth rei e li didí: "Ò senhor mèn! Qu'è recorrut fòrça païsi enquia aué; mès en cap aute lòc è vist un costum tan barbar coma aguest d'enterrar ath marit viu damb era sua hemna mòrta! Per tant, voleria saber, ò rei deth temps! s'er estrangèr a de complir tanben aguesta lei quan morisque era sua esposa."

Eth rei responec: "Plan que òc que l'acogaràn damb era!"

Quan auí entenut aguestes paraules, sentí qu'en hitge crebaue era veishiga deth heu per çò dera pena, gessí d'aquiu lhòco de terror e me n'anè entà casa, cranhent ja qu'auesse mòrt era mia esposa pendent era mia abséncia e que m'obliguèssen a patir er òrre suplici que venguia de presenciar. En bades sagè de consolar-me dident: "Padega-te, Sindbad! Solide moriràs tu prumèr! Per tant, non auràs d'èster acogat viu!" Tau consolacion non m'auie de servir d'arren, pr'amor que lèu era mia hemna venguec a èster malauta, s'estèc en lhet quauqui dies e moric, a maugrat de toti es suenhs que l'autregè dia e net.

Alavetz eth mèn dolor non auec limits; pr'amor que se reaument ère deplorable eth hèt d'èster avalat pes minjaires de carn umana, non n'ère mens eth d'èster acogat viu. Quan vedí qu'eth rei venguie personaument ena mia casa entà acompanhar-me eth dò peth mèn acogament, non trantalhè ja sus era mia sòrt. Eth sobeiran volec hèr-me er aunor d'assistir, acompanhat de toti es personatges dera cort, ath mèn acogament, en tot vier ath mèn costat ath cap dera acompanhada, darrèr deth taüt, que jadie mòrta era mia esposa, caperada damb es sues jòies e ornada damb toti es sòns ornaments.

Quan siguérem ath pè dera montanha que daue tath mar, se dauric eth potz en qüestion, en tot hèr baishar ath hons deth clòt eth còs dera mia hemna; dempús d'aquerò, toti es assistents s'apressèren a jo e m'acompanhèren eth dòu, en tot dider-me adiu. Alavetz jo volí sajar de qué eth rei e es assistents me desencusèssen d'aquera pròva, e exclamè plorant: "Que sò estrangèr, e non semble just que me someta ara vòsta lei! Ath delà, en mèn país è ua esposa que viu e hilhs qu'an besonh de jo!"

Mès que siguec en bades cridar e somicar, pr'amor que m'agarrèren sense escotar-me, me meteren es còrdes per dejós des braci, estaquèren ath mèn còs un cantre d'aigua e sèt pans, coma ère eth costum, e me despengèren enquiath hons deth potz. Quan arribè baish de tot, me dideren: "Desliga-te entà que mos hescam a vier es còrdes!" Mès que non volí desligar-me e seguí damb eres, per s'un cas decidien pujar-me de nauèth. Alavetz abandonèren es còrdes, que queigueren sus jo, caperèren un aute còp damb granes pèires era boca deth potz e se n'anèren sense escotar es mèns crits qu'ahiscauen a cuélher pietat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes quatau net

Era didec:

… sense escotar es mèns crits qu'ahiscauen a cuélher pietat.

De seguit m'obliguèc a tapar-me eth nas era pudor d'aqueth sosterranh. Mès que non m'empedic inspeccionar, gràcies ara escassa lum que baishaue de naut, aquera tuta mortuària plia de cadavres ancians e recents. Ère molt espaciosa, e s'estenie enquia ua distància qu'es mèns uelhs non podien escorcolhar. Alavetz me lancè en solèr plorant, e exclamè: "Pro te meritaues aguesta sòrt, Sindbad d'anma insadorabla! E dempús, quin besonh n'auies de maridar-te en aguesta ciutat? A!, per qué non morires ena val des diamants, o per qué non se t'avalèren es minjadors d'òmes? Qu'aurie estat milhor que se t'auesse avalat eth mar en un des tòns naufragis, e non te calerie perir ara damb aguesta espaventosa mòrt!"

E de seguit comencè a picar-me eth cap damb fòrça, er estomac e tot eth còs. Ça que la, cuelhut pera hame e era set, non me decidí a deishar-me morir d'inanicion e desliguè dera còrda eth cantre d'aigua e mingè e beuí damb prudéncia, pensant enes pròplèus dies.

D'aguesta sòrta viuí pendent quauqui dies, en tot acostumar-me de man en man ara flaira insuportabla d'aquera tuta, e entà dormir m'ajaçaua en un lòc que m'esdeguè a netejar des uassi qu'en eth apareishien. Mès que non podia alongar mès eth moment que s'acabèssen eth pan e era aigua. E arribèc aguest moment. Alavetz, cuelhut pera mès absoluda desesperacion, hi eth mèn acte de fe, e ja èra a mand de barrar es uelhs ara demora dera mòrt, quan vedí daurir-se per dessús deth mèn cap, era tapa deth potz e baishar en un taüt a un òme mort; e darrèr d'eth ara sua esposa damb es sèt pans e eth cantre d'aigua.

Alavetz demorè a qu'es òmes de naut caperèssen de nauèth eth potz, e sense hèr eth mendre bronit, plan sigilosament, cuelhí un gran uas des mòrts e me lancè en un bot sus era hemna en tot aucir-la damb un còp ath cap e entà assegurar-me dera sua mòrt encara li fotí un dusau còp e un tresau damb tota era mia fòrça. M'apoderè alavetz des sèt pans e dera aigua, que damb aquerò auí provisions entà quauqui dies.

Ath cap d'aguest temps, se dauric un aute còp eth potz, e en aguesta ocasion baishèren a ua hemna mòrta e a un òme. Damb er in de seguir viuent (perque era anma ei preciosa!) non deishè d'aucir ar òme en tot panar-li es sòns pans e era sua aigua. E atau seguí pendent bèth temps mès, aucint en cada escadença ara persona que s'acogaue viua e panant-li es viures.

Un dia entre es dies, dormia jo en mèn lòc de costum, quan me desvelhè espaurit en enténer un bronit insolit. Qu'ère coma un alend uman e un rumor de passi. Me lheuè e

agarrè eth uas que me servie entà aucir as individús acogadi aciu, e me filè entath costat que semblaue que venguie eth bronit. Dempús de hèr uns passi, credí aubirar quauquarren que hugie rebohant damb fòrça. Alavetz, tostemp armat damb eth mèn uas, perseguí pendent fòrça temps ad aquera espècia d'ombra hujutiua e seguí corrent ena escurina ath sòn darrèr, estramuncant en cada moment damb es uassi des mòrts; mès còp sec credí veir ath hons dera tuta coma ua estela luminosa que tan lèu ludie coma s'amortaue. Seguí auançant ena madeisha direccion, e a mida qu'anaua auançant aumentaue era lum. Ça que la, non gausè creir qu'aquerò siguesse ua gessuda per a on podessa escapar-me, e me didí: "Plan que òc, que deu èster un dusau potz que per eth baishen ara bèth cadavre."

Atau, donc, quina non serie era mia emocion en veir qu'era ombra hujutiua non ère ua auta causa qu'un animau, que sautaue damb fòrça per aguest horat. Alavetz comprení que se tractaue d'ua henerecla dubèrta pes bèsties entà vier a minjar-se es cadavres ena tuta. E sautè darrèr der animau e me trapè en aire liure, jos eth cèu.

En encuedar-me'n dera realitat queiguí de jolhs e damb tot eth mèn còr li balhè es gràcies a Allà per auer-me desliurat, e padeguè e tranquillizè era mia anma.

Guardè alavetz entath cèu, e vedí que me trapaua ath pè d'ua montanha ath costat deth mar; e vedí qu'era tau montanha non deuie comunicar-se de cap manèra damb era ciutat, per çò d'escalabrosa e impracticabla qu'ère. Plan que òc, sagè de pujar per era, mès en bades. Alavetz, entà non morir-me de hame, entrè ena tuta pera henerecla mentada e cuelhí pan e aigua; e tornè a alimentar-me jos eth cèu en tot hè'c damb fòrça mès apetís que pendent era mia estança entre es mòrts.

Cada dia anaua ena tuta entà trèir-les eth minjar, en tot aucir as que s'acogauen vius. Dempús auí era idia de recuélher totes es jòies des mòrts, diamants, braçalets, colhars, pèrles, robins, metaus ciseladi, teles precioses e guairi objèctes d'aur e plata i auie per aquiu. E poc a pòc anaua transportant eth mèn butin ara vòra deth mar, demorant qu'arribèsse bèth dia que me podessa sauvar damb taus riqueses. E entà que tot siguesse prèst, hi hardèus ben envolopadi ena ròba des òmes e hemnes dera tuta.

Qu'èra jo seigut un dia ara vòra deth mar, pensant enes mies aventures e en mèn actuau estat, quan vedí que passaue un vaishèth apròp dera montanha. Me lheuè de seguit, desvolopè era ròba deth mèn turbant e me metí a agitar-lo damb brusqui senhaus e fòrça crits mentre corria pera còsta. Gràcies a Allà, era gent deth vaishèth vedec es mèns senhaus, e heren a vier ua barca entà que venguesse a recuelher-me e me transportèsse a bord. M'amièren damb eri e tanben s'encargueren damb plaser des mèns hardèus.

Quan siguérem a bord, eth capitan s'apressèc a jo e me didec. "Qui ès e com ei que te trapaues en aguesta montanha a on non è vist qu'animaus sauvatges e audèths rapinaires, mès jamès un solet èsser uman, des de qué navegui per aguesti entorns? Responí: "Ò senhor mèn! que sò un praube mercadèr estrangèr en aguesti parçans; m'embarquè en un vaishèth enòrme que naufraguèc en aguesta còsta; e gràcies ath mèn coratge e ara mia resisténcia, jo solet entre es mèns companhs podí sauvar-me de morir

estofat e sauvè damb jo es mèns hardèus de mercaderies en tot botar-les en ua taula grana que m'agarrè quan eth vaishèth se vedec cuelhut pes ondades. Eth Destin e era mia sòrt me lancèren en aguesta arriba, e Allà a volgut que non morissa jo de hame e de set." E aquerò siguec çò que li didí ath capitan, en tot evitar, plan que òc, dider-li era vertat sus eth mèn maridatge e eth mèn acogament, per s'un cas a bord i auesse quauquarrés dera ciutat a on regnaue er espaventós costum que lèu ne siguí victima.

En acabar eth mèn discors ath capitan, treiguí d'un des mèns paquets un beròi objècte de prètz naut e l'ac aufrí coma present, pr'amor de qué m'auesse en consideracion pendent eth viatge. Mès damb gran estonament dera mia part, non mostrèc cap interès e non volec acceptar eth mèn present, e me didec damb accent benevòl: "Que non è eth costum de crubar es mies bones accions. Non ès eth prumèr qu'auem recuelhut en mar. A d'auti naufragats auem ajudat en tot transportar-les en sòn país, per Allà! e non solet mos remírem a que mos paguèssen, senon que, coma èren mancadi de tot, les dérem minjar e béuer e les vestírem, e tostemp per Allà! E les proporcionèrem çò de besonh entà curbir es sues despenes de viatge. Pr'amor qu'er òme se deu as sòns semblables, per Allà!"

En escotar taus paraules, balhè es gràcies ath capitan e hi vòts a favor sòn, en tot desirar-li longa vida, mentre eth ordenaue desplegar es veles e metie en marcha eth vaishèth.

Pendent dies e dies naveguèrem en condicions excellentes, d'isla en isla, e de mar en mar, mentre jo me passaua es ores deliciosament estirat, pensant enes mies estranhes aventures e preguntant-me se de vertat auia jo experimentat toti aqueri malastres o èren un saunei. E en rebrembar a viatges era mia estança ena tuta sosterranha damb era mia esposa mòrta, me pensaua que me tornaua lhòco d'espant.

Mès a tot darrèr, per òbra e gràcia d'Allà, arribèrem damb bona santat en Bassra, a on mos arturèrem solet uns dies, en tot entrar dempús en Bagdad.

Alavetz, cargat damb riqueses infinites, cuelhí eth camin deth mèn carrèr e dera mia casa, a on entrè e trapè as mèns parents e as mèns amics; hestegèren era mia tornada e s'alegrèren ar arràs en tot felicitar-me pera mia sauvacion. Jo, alavetz, sauvè suenhosament enes armaris es mèns tresòrs, sense deishar de distribuir fòrça aumoines as praubi, as veudes e as orfanèls, atau coma valuosi dons as mèns amics e coneishudi. E des d'alavetz non deishè d'autrejar-me a toti es divertiments e a toti es plasers en companhia de persones agradiues.

Mès çò que vos è condat enquia aciu non ei arren, vertadèrament, en comparèr de çò que me sauvi entà condar-vos deman, s'Allà ac vò!"

Atau parlèc aqueth dia Sindbad! e non deishèc d'ordenar que li balhèssen monedes d'aur ath cargador en tot convidar-lo a sopar damb eth, en companhia des notables que se trapauen presents. E toti se meravilhèren d'aquerò.

Per çò de Sindbad eth Cargador…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes siesau net

Era didec:

…Per çò de Sindbad eth Cargador, arribèc ena sua casa, a on sonièc pendent tota era net damb eth relat estonant. E quan a londeman tornèc ena casa de Sindbad eth Marin, encara se trapaue esmoigut per çò der acogament deth sòn ostejaire. Mès coma que ja auien estenut eth mantèl, se hec un lòc entre es auti e mingèc, e beuec, e benedic ath Benfactor. Dempús d'aquerò, ath miei deth generau silenci, escotèc çò que condaue Sindbad eth Marin.

Era cincau istòria des istòries de Sindbad eth Marin, que tracte deth cincau viatge

Didec Sindbad:

"Vos cau saber, ò amics mèns! qu'en tornar deth quatau viatge me tenguí a hèr ua vida d'alegria, de plasers e de divertiments e damb aquerò desbrembè de seguit es mèns passats patiments, e solet m'en brembè des guanhs admirables que m'autregeren es mies aventures extraordinàries. Atau, donc, non vos estonetz se vos digui que non deishè d'atier ara mia anma, que m'ahiscaue entà naui viatges pes païsi des òmes.

Me calè, donc, a seguir aqueth impuls, e crompè es mercaderies qu'era mia experiéncia considerèc de mès aisida gessuda e de guanhs mès segurs; hi que les metessen en caishes e partí damb eres entà Bassra.

Aquiu venguí a passejar-me peth pòrt e vedí un vaishèth gran, totafèt nau, que me shautèc fòrça, e ara seguida lo crompè entà jo solet. Contractè entath mèn servici a un bon capitan experimentat e as marinèrs de besonh. Dempús ordenè que carguèssen es mercaderies es mèns esclaus, qu'ada eri tenguí a bord entà que me servissen.Tanben acceptè en qualitat de passatgèrs a quauqui mercadèrs de bon aspècte, que me paguèren aunèstament eth prètz deth viatge. D'aguesta sòrta, convertit alavetz en patron deth vaishèth, podí ajudar ath capitan damb es mèns conselhs, gràcies ara experiéncia qu'auia aquerit en ahèrs maritims.

Abandonèrem Bassra damb eth còr confiat e alègre, en tot desirar-mos mutuaument tota sòrta de benediccions. E era nòsta navegacion siguec erosa, afavorida de contunh per un vent propici e un mar clement. E dempús d'auer hèt diuèrses escales damb er in de véner e de crompar, arribèrem un dia en ua isla totafèt desabitada e desèrta, e qu'en era se vedie coma solet abitatge ua copòla blanca. Mès en examinar mès d'apròp aquera copòla blanca, endonviè que se tractaue d'un ueu de rokh. Me desbrembè d'avertir-les as passatgèrs, es quaus, un còp desembarquèren, non trapèren entà entretier-se arren

milhor que lançar granes pèires contra eth ueu; e quauqui instants dempús treiguec deth ueu ua des sues pautes eth rokhet.

En veder-lo seguiren trincant eth ueu es mercadèrs; dempús auciren ath pichon deth rokh en tot talhar-lo a grani bocins, e vengueren a bord a condar-me era aventura.

Alavetz arribè ath limit deth terror, e exclamè: “Qu’èm perdudi! De seguit vieràn era mair e eth pair deth rokh entà atacar-mos e hèr-mos perir! Mos cau aluenhar, donc, d’aguesta isla çò mè lèu possible!” E de seguit despleguèrem es veles e mos metérem en marcha, ajudadi peth vent.

Mentretant, es mercadèrs se tenguien a rostir es quataus deth rokh; mès encara non auien començat a tastar-les, quan vedérem sus es uelhs deth solei dues gròsses bromes que lo caperauen complètament. Quan se trapèren mès apròp de nosati aguestes bromes, vedérem que non èren ua auta causa que dus gegantesqui rokhs, eth pair e era mair deth defuntat. E les entenérem bàter es ales e lançar coacaments mès terribles qu’eth tron. E de seguit mo n’encuedèrem de qué èren precisament sus es nòsti caps encara qu’a ua grana nautada, sostient cada un enes sues garres ua ròca enòrma, mès grana qu’eth nòste vaishèth.

En veder-lo non dobtèrem ja de qué era resvenja des rokhs mos perderie. De ressabuda, un des rokhs deishèc quèir de naut de tot era ròca en direccion ath vaishèth. Mès eth capitan auie molta experiéncia; manobrèc damb era barra tan rapidament qu’eth vaishèth virèc entà un costat, e era ròca, passant apròp de nosati, tumèc contra eth mar, que se dauric de tau sòrta, que vedérem eth sòn hons e eth vaishèth se lheuèc de nauèth e baishèc e tornèc a lheuar-se espaventosament. Mès volec eth nòste destin qu’en aqueth madeish instant deishèsse anar eth dusau rokh era sua pèira, que, sense qu’ac podéssem evitar, queiguec sus era popa, trincant eth timon en vint tròci e en.honsant era mitat deth vaishèth. Per çò deth patac, mercadèrs e marinèrs quedèren estronhadi o submergidi. Jo siguí des que se submergiren.

Mès autant lutè contra era mòrt, possat per instint de sauvar era mia anma preciosa, que podí gésser ena superfícia dera aigua. E erosament, artenhí agarrar-me a ua taula deth mèn esbauçat vaishèth.

Fin finau artenhí meter-me cama aciu cama enlà sus era taula, e remant damb es pès e ajudat peth vent e eth corrent, podí arribar en ua isla en precís moment qu’anaua a deishar anar eth mèn darrèr alend, donques qu’èra agotat de fatiga, hame e set. Comencè en tot estirar-me ena plaja, a on m’estè anequelit ua ora, enquia qu’era mia anma e eth mèn còr descansèren e se tranquillizèren. Me lheuè alavetz, e penetrè ena isla, damb er in de coneisher-la.

Non auí de caminar guaire entà encuedar-me’n de qué aqueth còp eth Destin m’auie transportat en un jardin tan beròi, que se poirie comparar damb es jardins deth paradís. Dauant des mèns uelhs estatics apareishien pertot arbes de dauradi fruts, arriuets cristalins, audèths de mil plumatges desparièrs e flors desrabaires. Per tant, non volí

privar-me de minjar fruta, de béuer d'aquera aigua e de flairar aqueres flors; e tot ac trapè dera milhor excelléncia possibla…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes setau net

Era didec:

…e tot ac trapè dera milhor excelléncia possibla. Atau, donc, non me botgè deth lòc que me trapaua, e seguí descansant dera mia fatiga enquia qu'acabèc eth dia.

Mès quan arribèc era net e me vedí en aquera isla, solet entre es arbes, non podí mens d'auer ua pòur atròça a maugrat dera beresa e dera patz que m'enrodauen; non artenhí esclipsar-me qu'a mieges, e pendent eth saunei m'assautèren malajadilhes terribles ath miei d'aqueth silenci e d'aquera solitud.

A londeman me lheuè mès traquil e auancè ena mia exploracion. D'aguesta sòrta podí arribar ath costat d'un estanh a on arribaue era aigua d'ua hònt, e ara vòra der estanh se trapaue seigut, quiet, un venerable ancian caperat damb un ample mantèl hèt de huelhes d'arbe; e pensè ath mèn laguens: "Tanben aguest ancian deu èster un naufragat que se refugièc abans que jo en aguesta isla."

M'apressè, donc, ada eth e li desirè era patz. Me'entornèc era salutacion, mès solet mejançant senhaus e sense prononciar ua soleta paraula. E li preguntè: "Ò venerable jeique! com ei qu'ès en aguest lòc?" Tanpòc me responec; mès botgèc damb mina de tristesa eth cap, e damb era man me hec senhaus que significauen: "Te prègui que me cargues enes tues espatles e trauèsses er arriuet damb jo, donques que voleria cuélher frutes der aute costat."

Alavetz pensè: "Plan que òc, Sindbad, haràs ua bona accion ajudant atau ad aguest ancian." M'inclinè, donc, e me lo carguè sus es mies espatles, en tot hèr a vier es sues cames entath mèn pièch, e damb es sues cueishes eth m'enrodaue eth còth e eth cap damb es sòns braci. E lo transportè entar aute costat der arriuet entath lòc que me didec; dempús m'inclinè de nauèth e li didí: "Baisha damb compde, ò venerable jeique!" Mès que non se botgèc! Ath contrari, cada còp sarraue mès es sues cueishes en mèn còth e s'agarraue as mies espatles damb totes es sues fòrces.

En veir aquerò arribè ar arràs der estonament e guardè damb atencion es sues cames. Me semblèren neres e peludes e aspres coma era pèth d'un bufle, e me costèren pòur. Atau, donc, en hèr un gran esfòrç, volí desliurar-me dera sua abraçada e deishar-lo en solèr. Mès alavetz me sarrèc eth era gòrja tan fòrtament que lèu m'estofèc e s'escuric eth mon dauant de jo. Encara hi un darrèr esfòrç, mès perdí eth coneishement, ja lèu sense respiracion, e queiguí en solèr estavanit.

Ath cap de cèrt temps me remetí, en tot observar que, a maugrat deth mèn estavaniment er ancian se tenguie agarrat as mies espatles, solet auie hloishat es sues cames leugèrament tà permèter qu'er aire entrèsse ena mia gòrja.

Quan me vedec alendar, me fotèc dus còps en estomac entà obligar-me a incorporar de nauèth. Eth dolor me hec aubedir, e me quilhè sus es mies cames mentre eth s'agarraue ath mèn còth mès fòrt que jamès. Damb era man m'indiquèc que seguissa per dejós des arbes e se metec a cuélher frutes e a minjar-se-les. E cada còp que jo m'arturaua contra era sua volontat o caminaua massa ara prèssa, me fotie còps tan violents que me vedia obligat a aubedir-lo.

Tot aqueth dia siguec sus es mies espatles, en tot hèr-me caminar coma un animau de carga; e arribada era net, m'obligaue a estirar-me damb eth entà dormir agarrat tostemp ath mèn còth. E peth maitin me desvelhèc d'un còp de pè en vrente; actuant coma era vesilha.

Atau s'estèc agarrat as mies espatles dia e net sense pòsa. Ath dessús mèn hège totes es sues necessitats liquides e solides, e sense pietat m'obligaue a caminar, en tot foter-me còps de pè e de punh.

Jamès auia jo patit ena mia anma tantes umiliacions e en mèn còs tan maus tractes coma en servici forçòs d'aguest ancian, mès robust qu'un joen e mès despietadós qu'un mulatèr. E ja non sabia jo de quina manèra valer-me entà desliurar-me d'eth, e deploraua eth caritatiu impuls que me hec cuélher pietat d'eth e pujar-lo enes mies espatles. E a compdar d'aqueth moment me desirè era mòrt des de çò mès prigond deth mèn còr.

Hège ja fòrça temps que me vedia redusit a tan deplorable estat, quan un dia aqueth òme m'obliguèc a caminar jos uns arbes que d'eri penjauen gròsses carbasses, e se m'acodic era idia de profitar aqueres frutes seques entà hèr damb eres recipients. Recuelhí ua gran carbassa seca qu'auie queigut der arbe hège temps, la uedè complètament, la netegè, e anè entà ua arradimèra pr'amor de cuélher arradims, qu'exprimí laguens dera carbassa enquia aumplir-la. La caperè dempús suenhosament e la botè ath solei, en tot deishar-la aquiu diuèrsi dies, enquia qu'eth chuc des arradims se convertic en vin blos. Alavetz cuelhí era carbassa e beuí deth sòn contengut pro quantitat entà reméter es mies fòrces e ajudar-me a tier es fatigues dera carga, mès non pro entà embriagar-me. De seguit me sentí encoratjat e alègre enquia tau punt que, per prumèr viatge me metí a hèr virolets entà totes es direccions damb era mia carga, sense notar-la ja, e a dançar cantant entre es arbes. Enquia e tot hi còps de paumet entà acompanhar eth mèn balh, arrint a granes arridalhades.

Quan er ancian me vedec en aqueth estat inusitat e avertic qu'es mies fòrces se multiplicauen enquiar extrèm d'amiar-lo sense fatiga, me manèc per senhaus que li balhèssa era carbassa. Me contrarièc fòrça era sua demana, mès l'auia tanta pòur, que non gausè remir-me; m'esdeguè, donc, a balhar-li era carbassa, de mala encolia. La cuelhec enes sues mans, se la hec a vier enes pòts, tastèc prumèr eth liquid, entà saber a

qué atier-se, e coma que lo trapèc agradiu, se lo beuec, uedant era carbassa enquiara darrèra gota e lançant-la dempús luenh d'eth.

De seguit se deishèc sénter en sòn cervèth er efècte deth vin; e coma qu'auie begut pro entà embriagar-se, non se tardèc a dançar, ara sua manèra ath principi, e balançar-se sus es mies espatles, entà apuar-se dempús damb toti es muscles relaxadi, en tot balancejar-se a dreta e quèrra e tier-se solet pro entà non quèir.

Alavetz jo, en sénter que non me sarraue coma de costum, separè deth mèn còth es sues cames damb un movement rapid, e mejançant ua contraccion d'espatles lo fotí a cèrta distància, en tot hèr-lo rodar peth solèr, a on quedèc sense cap movement. Sautè alavetz sus eth, agarrant d'entre es arbes ua gran pèira li fotí damb era en cap diuèrsi còps tan avients, que l'esbaucè eth crani e barregè era sua sang damb era sua carn. Que moric! Pro qu'Allà non age auut jamès compasion dera sua anma!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes ueitau net

Era didec:

…Pro qu'Allà non age auut jamès compasion dera sua anma!

Ara vista deth sòn cadavre, me sentí era anma encara mès aleugerida qu'eth còs, e me metí a córrer d'alegria, e atau arribè ena plaja, en madeish lòc a on me lancèc eth mar quan eth naufragi deth mèn vaishèth.

Volec eth Destin que precisament en aqueth moment se trapèssen aquiu uns marinèrs que desembarquèren d'un vaishèth qu'auie ancorat entà cercar aigua e frutes. En veder-me, arribèren ath limit der estonament, e m'enrodèren e m'interroguèren dempús des mutuaus salutacions. E les condè çò que m'arribaue de passar, com auia naufragat e com siguí redusit ar estat de perfècte animau de carga entath jeique, que me calec aucir.

Estonadi quedèren es marinèrs damb eth relat dera mia istòria, e exclamèren: "Qu'ei prodigiós que podesses desliurar-te d'aguest jeique, coneishut per toti es navegants damb eth nòm d'Ancian deth Mar. Tu qu'ès eth prumèr que non a estrangolat, pr'amor que tostemps a escanat entre es sòns muscles a guairi sigueren ath sòn servici. Benedit sigue Allà, que te desliurèc d'eth!"

Dempús d'aquerò, m'amièren en sòn vaishèth, a on eth sòn capitan me recebec coraument, e me balhèc vestits entà caperar era mia nudesa; e dempús d'auer-li condat era mia aventuta, me felicitèc pera mia sauvacion, e mos hérem ara vela.

Dempús de diuèrsi dies e diuèrses nets de navegacion, entrèrem en pòrt d'ua ciutat qu'auie cases plan ben bastides ath costat deth mar. Aguesta ciutat se cridaue Ciutat des

Monards per çò dera quantitat prodigiosa de monards que demorauen enes arbes des proximitats. Baishè en tèrra acompanhat per un des mercadèrs deth vaishéth, damb er in de visitar era ciutat e sajar de hèr bèth negòci. Eth mercadèr que hi amistat me balhèc ua saca de coton, e me didec: "Cuelh aguesta saca, aumplis-la de calhaus e amassa-te damb es abitants dera ciutat que gessen ara des sòns murs. Hè exactament çò que veigues hèr ada eri. E atau te guanharàs molt ben era vida."

Alavetz hi çò qu'eth me conselhaue: aumplí de calhaus era mia saca, e quan acabè aqueth trabalh, vedí que gessie dera ciutat un revolum de persones, cargades tanben damb ua saca semblabla ara mia. Eth mèn amic mercadèr me recomanèc ada eri coraument, en tot dider-les: "Qu'ei un òme praube e estrangèr. Hètz-lo a vier damb vosati pr'amor d'ensenhar-li a guanhar-se era vida aciu. Se li hètz aguest servici, seratz recompensadi prodigament peth Retribuidor." Eri responeren qu'escotauen e aubedien, e me heren a vier damb eri.

Dempús de caminar pendent bèth temps, arribèren en ua val caperada d'arbes tan nauti, qu'ère impossible pujar en eri; e aguesti arbes èren tengudi pes monards e es sues rames campauen cargades de fruts de crospa dura cridadi cocòs d'India.

Mos arturèrem ath pè d'aqueri arbes, e es mèns companhs deishèren en soler es saques e se meteren a lançar pèires as monards. E jo hi madeish qu'eri. Alavetz, furiosi, es monards mos responeren en tot lançar-mos de naut de tot des arbes ua quantitat enòrma de cocòs. E nosati, sajant d'amagar-mos recuelhíem aqueri fruts e aumplíem es nòstes saques damb eri.

Un còp plies es saques, mo' les metérem de nauèth ena espatla, e tornèrem a hèr camin entara ciutat, qu'en era un mercadèr me crompèc era saca, en tot pagar-me damb sòs. E d'aguesta manèra seguí acompanhant cada dia as recuelhedors de cocòs e venent ena ciutat aqueri fruts, e atau seguí, enquia que de man en man, a truca d'acumular aquerò que guanhaua, aquerí ua fortuna que s'aumentèc per era soleta dempús de diuèrsi cambiaments e crompes, e me permetec embarcar-me en un vaishèth que gessie entath Mar des Pèrles.

Coma que sagè de hèr-me a vier damb jo ua grana quantitat de cocòs, non deishè de cambiar-les per mostarda e canèla ena mia arribada enes diuèrses isles; e dempús vení era mostarda e era canèla, e damb es sòs que guanhè me n'anè entath Mar des Pèrles, a on contractè cabussaires peth mèn compde. Que siguec grana era mia sòrt ena cèrca de pèrles, donques que me permetec hèr en pòc de temps ua grana fortuna. Atau, donc, non volí arrecular mès era mia tornada, e dempús de crompar, entath mèn usatge personau, husta d'aloè dera milhor qualitat as indigènes d'aqueth país descreigut, m'embarquè en un vaishèth que se hège ara vela entà Bassra, a on arribè erosament dempús d'ua excellenta navegacion. D'aquiu gessí de seguit entà Bagdad, e corrí entath mèn carrèr, e entara mia casa, a on me receberen damb granes manifestacions d'alegria es mèns parents e es mèns amics.

Coma que venguia mès ric que jamès, non deishè de repartir ath mèn entorn, eth benèster, en tot hèr donacions as que n'auien besonh. E viuí en un repaus perfècte ath miei dera alegria e des plasers.

Dempús, acabada aguesta istòria, Sindbad eth Marin, segontes eth sòn costum, hec que l'autregèssen es cents monedes d'aur ath cargador, que damb es auti convidats se retirèc meravilhat, dempús de sopar. E a londeman, dempús d'un hestau tan somptuós coma eth dera vesilha, Sindbad eth Marin parlèc enes següents tèrmes dauant dera assisténcia:

Era siesau istòria des istòries de Sindbad eth Marin, que tracte deth siesau viatge

"Vos cau saber, ò vosati amics mèns, es mèns companhs e es mèns estimats òstes! qu'ara tornada deth cincau viatge èra jo seigut dauant dera pòrta cuelhent era fresca, quan vaquí qu'arribè ar arràs der estonament quan vedí passar peth carrèr a uns mercadèrs que per çò que semblaue venguien de viatge. En veder-les m'en brembè damb satisfaccion des dies des mies tornades, dera alegria qu'experimentaua en trapar as mèns parents, amics e ancians companhs, dera alegria, màger encara, de tornar a veir era mia ciutat natau; e aguest rebrembe ahisquèc era mia anma entàth viatge e entath comèrci. Decidí, donc, viatjar; crompè riques e valuoses mercaderies avientes entath comèrci deth mar, ordenè cargar es hardèus e partí dera ciutat de Bagdad entara de Bassra. Aquiu trapè un gran vaishèth plen de mercaderies e de gent importanta que se hègen a vier mercaderies somptuoses. Hi embarcar es mèns hardèus amassa damb es sòns a bord d'aqueth vaishèth, e abandonèrem en patz era ciutat de Bassra…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes nauau net

Era didec:

…e abandonèrem en patz era ciutat de Bassra.

Non deishèrem de navegar de pòble en pòble e de ciutat en ciutat, venent, crompant e gaudint der espectacle des païsi, des òmes, en tot veder-mos afavoridi de contunh per ua erosa navegacion, que profitèrem entà gaudir dera vida. Mès un dia entre es dies, quan mos pensàuem qu'èrem totafèt segurs, entenérem crits de desesperacion. Qu'ère eth nòste capitan que les lançaue. Ath madeish temps lo vedérem lançar en solèr eth turbant, picar-se eth ròstre, chinar-se era barba e deishar-se quèir ath miei deth vaishèth, cuelhut per ua pena inconcebibla.

Alavetz toti es passatgèrs e mercadèrs l'enrodèrem, e li preguntèrem: "Ò capitan! Qué vos cau?" Eth capitan responec: "Sabetz-vo'n, brava gent aciu amassada, que mos auem horaviat damb eth nòste vaishèth, e auem gessut deth mar qu'èrem entà calar-mos en un

aute mar qu'era sua derrota non coneishem. E s'Allà non mos prepare quauquarren que mos sauve d'aguest mar, demoraram anequelidi toti es qu'èm aciu. Per tant, mos cau suplicar a Allà eth Plan Naut que mos trèigue d'aguest malastre!"

Dit aquerò, eth capitan se lheuèc e pugèc en pau màger, e volec apraiar es veles; mès còp sec bohèc damb violéncia eth vent e lancèc eth vaishèth entà darrèr tan bruscament que se trinquèc eth timon quan èrem apròp d'ua nauta montanha. Alavetz eth capitan baishèc deth pau, e exclamèc: "Que non i a fòrça ne recors qu'en Allà eth Plan Naut e Totpoderós! Arrés pòt arturar eth Destin! Per Allà! Qu'auem queigut en ua perdicion espaventosa sense cap probabilitat de sauvar-mos!"

En enténer taus paraules, toti es passatgèrs s'estarnèren en somics, en tot dider-se adiu es uns des auti abans de qué s'acabèsse era existéncia e se perdesse tota esperança. Alavetz eth vaishèth s'inclinèc entara montanha, e pataquegèc e s'espargeren es taules pertot. E guairi èren ath laguens se submergiren. E es mercadèrs queigueren en mar. E uns s'estofèren e es auti s'agarrèren ara montanha e poderen sauvar-se. Jo siguí des que se poderen agarrar ara montanha. Qu'ère era tau montanha plaçada en ua isla molt grana, qu'es sues còstes apareishien caperades per rèstes de vaishèths naufragadi e de tota sòrta de residús. En lòc que cuelhérem tèrra, vedérem ath nòste entorn ua quantitat prodigiosa de hardèus e de mercaderies, e objectes valuosi de tot sòrta lançadi peth mar.

E jo comencè a caminar entre aqueres causes escampilhades e en quate calhamardades arribè en un arriuet d'aigua doça que, ath revés des auti arrius, que van a desbocar en mar, gessie dera montanha e s'aluenhaue deth mar, entà calar-se mès endauant en ua tuta plaçada ath pè d'aquera montanha e desparéisher en era.

Mès encara i auie mès causes. Observè qu'es arribes d'aqueth arriu èren semiades de pèires precioses, de robins, de gemes de toti es colors, de peireria de totes es formes e de metaus preciosi. E totes aqueres pèires precioses abondauen autant coma es calhaus ena basa d'un arriu. Atau ei que tot aqueth terren ludie e resplendie damb mil reflèxi e lums, de sòrta qu'es uelhs non podien tier tau resplendor.

Vedí tanben qu'aquera isla auie era milhor qualitat de husta d'aloè chinés e d'aloè comarin.

Tanben i auie en aquera isla ua hònt d'ambre brut liquid, deth color deth betum, que regolejaue coma cera nuda peth solèr jos era accion deth solei e gessien deth mar grani peishi entà avalar-lo. E se l'escauhauen laguens e lo vomegauen dempús ena superfícia dera aigua, e alavetz s'endurie e cambiaue de natura e de color. E es ondades l'amiauen ena arriba, en tot embaumar-la. Per çò der ambre que non s'avalauen es peishi, se honie jos es arrais deth solei, e espargie per tota era isla ua flaira semblabla ath musc.

Me cau dider-vos tanben que totes aqueres riqueses non li servien ad arrés, donques qu'arrés podec arribar ena isla e gésser d'era viu ne mòrt. Plan que òc, quinsevolh vaishèth que s'apressaue as sues còstes s'esclafaue contra era montanha. E arrés podie pujar ena montanha, pr'amor qu'ère inaccessibla.

De sòrta qu’es passatgèrs qu’artenheren sauvar-se deth naufragi deth nòste vaishèth, e jo entre eri, quedèrem molt perplèxi, e mos estèrem ena arriba, estonadi damb totes es riqueses qu’auíem ara vista, e damb era miserabla sòrt que mos demoraue ath miei de tanta somptuositat.

Atau siguérem pendent ua bona estona ena arriba, sense saber se qué hèr, e dempús, coma qu’auíem trapat quauques provisions, mo´les repartírem damb equitat. E es mèns companhs, que non èren acostumadi as aventures, se mingèren era sua part en un solet viatge o en dus; e non se tardèren ath cap de cèrt temps, desparièr sivans era resisténcia de cada un, a perir un darrèr der aute per manca d’aliment. Mès jo sabí economizar damb prudéncia es mèns viures e non mingè qu’un solet còp ath dia, encara que tanben auia trapat ja d’autes provisions, que d’eres non les didí ua soleta paraula as mèns companhs.

Es prumèrs que moriren sigueren enterradi pes auti dempús de lauar-les e meter-les en susaris premanidi damb teles recuelhudes ena arriba. Damb es privacions venguec a complicar-se ua epidèmia de dolors de vrente, costada peth clima umid deth mar. Atau, donc, es mèns companhs non se tardèren a morir enquiath darrèr, e jo daurí damb es mies mans era hòssa deth darrèr camarada.

En aqueth moment ja me quedauen pòques provisions a maugrat dera mia economia e prudéncia, e coma vedia que s’apressaue eth moment dera mòrt, comencè a plorar per jo, en tot pensar: “Per qué non perí abans qu’es mèns companhs que m’aurien rendut eth darrèr tribut, lauant-me e acogant-me? Que non i a mès recors ne fòrça qu’en Allà er Omnipotent. E de seguit comencè a mossegar-me es mans damb desesperacion…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament

Mès quan arribèc era tres centes dètzau net

Era didec:

… comencè a mossegar-me es mans damb desesperacion.

Decidí alavetz lheuar-me, e comencè a daurir ua hòssa prigonda, en tot díder ath mèn laguens: “Quan senta que m’arribe eth darrèr moment, m’arrossegarè enquia aquiu e me meterè ena hòssa, a on morirè. Eth vent s’encargarà d’amolonar pòc a pòc era arena sus eth mèn cap e aumplirà eth clòt!” E mentre hèja aqueth trabalh, me repotegaua era mia manca d’intelligéncia e era mia gessuda deth mèn país dempús de tot aquerò que m’auie arribat enes diuèrsi viatges, e d’aquerò qu’auia experimentat en prumèr, en dusau, en tresau e en quatau, en èster cada còp era pròva pejor qu’era anteriora.

E didia entà jo madeish; “Guaire còps te n’enpenaïres de tornar a començar! Quin besonh n’auies de viatjar un aute còp? Non auies en Bagdad pro riqueses entà despéner sense cap temor de qué s’acabèssen jamès es hons qu’èren pro entà dues existéncies coma era tua?”

Ad aguesti pensaments les seguic lèu ua auta reflexion, suggerida pera vista der arriu. Plan que òc, pensè: Per Allà! Aguest arriu qu'a d'auer sense dobte un principi e un finau. Des d'aciu que veigui eth principi, mès eth finau ei invisible. Ça que la, aguest arriu que se cale atau per dejós dera montanha, a de gésser sense remèdi en aute costat per bèth lòc. De sòrta qu'era soleta idia practica enta escapar-me d'aciu ei bastir ua barca quinsevolh, meter-me en era, e deishar-me amiar peth corrent dera aigua qu'entre ena tuta. S'aguest ei eth mèn destin, ja traparè era manèra de sauvar-me; se non, morirè laguens, e serà mens espaventós que perir de hame en aguesta plaja.

Me lheuè, donc, un shihau encoratjat per aguesta idia e de seguit me metí a executar eth mèn projècte. Amassè grani hèishi de husta d'aloè comarin e chinés; les estaquè fòrt damb còrdes, metí ath dessús granes taules recuelhudes ara vòra e procedentes de vaishèths naufragadi, e damb tot aquerò bastí ua barca tant ampla coma er arriu o milhor dit, un shinhau mens ampla. Acabat aguest trabalh, carguè era barca damb quauqui saques cargades de robins, pèrles e tota sòrta de peireries, en tot alistar es mès gròsses, qu'èren coma calhaus, e agarrè tanben quauqui hardèus d'ambre gris, qu'escuelhi deth mès bon e liure d'impuretats; e non deishè tanpòc de hèr-me a vier es provisions que restauen. Ac metí tot ben acondicionat sus era barca, que me n'encarguè tanben d'aprovedir damb dues taules a manèra de rems, e acabè en tot embarcar-me en era, fidant ena volontat d'Allà e rebrembant aguesti vèrsi deth poèta:

Amic, hè-te enlà des lòcs que règne era opression, e dèisha que ressone era casa damb es crits de dòu des que la bastiren.

Que traparàs tèrra desparièra dera tua tèrra; mès era tua anma ei ua de soleta e non ne traparàs cap auta!

E non te'n hèsques dauant des accidents des nets, donques que per grani que siguen es malastres tostemp an un tèrme!

E te cau saber qu'aqueth qu'era sua mòrt siguec decretada per auança en ua tèrra, non poirà morir en ua auta!

E pendent eth tòn malastre non envies messatges a cap conselhèr; cap conselhèr ei milhor qu'era pròpria anma!

Era barca, donc, arrossegada peth corrent jos era vòuta dera tuta, a on comecèc a heregar asprament damb es parets, e tanben eth mèn cap recebec diuèrsi patacs, mentre que jo, espaurit pera escurina que me trapaua, volia ja tornar entara plaja. Mès que non podia hèr repè; e eth fòrt corrent m'arrossegaue cada còp mès entà laguens e era mair der arriu tanlèu s'estretie coma s'amplaue, mentre qu'es tenèbres se hègen mès denses ath mèn entorn, en tot cansar-me plan molt. Alavetz, deishant anar es rems, que per cèrt non me servien d'arren, m'estirè capenjós ena barca damb era fin de non trincar-me era tèsta damb era vòuta, e sabi pas com, m'anè calant en un prigond saunei.

Que se deuec tardar aguest un an o mès, tient en compde era pena que lo costèc. Eth cas ei qu'en desvelhar-me, me trapè en plia claror. Daurí es uelhs e me vedí estirat ena èrba

d’ua vasta pradèra e era mia barca ère estacada ath costat der arriu; e ath mèn entorn i auie indis e abisinis.

Quan me vederen ja desvelhat aqueri òmes, se meteren a parlar-me, mès que non comprení arren deth sòn idiòma e non les podí respóner. Ja me pensaua qu’ère un saunei tot aquerò, quan vedí qu’auançaue entà jo un òme, que me didec en arab: “Era patz sigue damb tu! ò frair nòste! Qui ès, d’a on vies e quin motiu t’a amiat en nòste país? Nosati èm lauradors que viem aciu entà adaiguar es nòsti camps e plantacions. Vedérem era barca qu’en era dormies e l’auem estacat ena arriba. Dempús demorèrem que te desvelhèsses tu solet, pr’amor de non espaurir-te. Conda-mos ara quina aventura t’a amiat en aguest lòc!”

Mès jo responí: “Per Allà sus tu, ò senhor, balha-me prumèr minjar, donques qu’è hame e pregunta-me dempús tot çò que volgues!”

En enténer aguestes paraules, er òme s’esdeguèc a hèr-me a vier aliments, e mingè enquia que me trapè assadorat e tranquil, e remetut. Alavetz comprení que recuperaua era anma, e li balhè gràcies a Allà de çò passat e me felicitè d’auer-me desliurat d’aqueth arriu sosterranh. Dempús d’aquerò les condè as que m’enrodauen tot çò que m’auie arribat, des deth principi enquiath finau.

Quan aueren entenut eth mèn relat se quedèren meravilhadi, e parlèren entre eri, e eth que parlaue arab m’explicaue çò que didien coma tanben les auie hèt compréner es mies paraules. Tant admiradi se trapauen, que volien hèr-me a vier dauant deth sòn rei entà qu’entenesse es mies aventures.

Jo i siguí d’acòrd de seguit, e m’amièren. E non deishèren tanpòc de transportar era barca, tau qu’ère, damb es sòns hardèus d’ambre e es sues saques plies de peireria.

Eth rei, que li condèren se qui èra jo, me recebec coraument, e dempús des recipròques salutacions me demanèc que jo madeish li condèssa es mies aventures.

De seguit aubedí, e li condè guaire m’auie arribat sense ométer arren. Mès que non m’ac cau repetir.

Entenut eth mèn relat, eth rei d’aquera isla, qu’ère era de Serendib, arribèc ar arràs der estonamente, me felicitèc fòrça per auer sauvat era vida a maugrat de tanti perilhs patidi. De seguit li volí demostrar qu’es viatges me serviren de bèra causa, e m’esdeguè a daurir ena sua preséncia es mies saques e es mens hardèus.

Alavetz eth rei, qu’ère molt intelligent en causes de peireria, admirèc fòrça era mia colleccion, e jo, per deferéncia entada eth, alistè un exemplar plan beròi de cada classa de pèira, e tanben pèires granes e bocins sancers d’aur e de plata, e les ac aufrí coma presents.

Siguec d’acòrd en acceptar-les, e eth m’aumplic de consideracions e d’aunors, e me preguèc qu’abitèssa en sòn pròpri palai. Ac hi atau, e a compdar d’aqueth dia siguí amic

deth rei e un des personatges principaus dera isla. Toti me preguntauen sus eth mèn país, e jo les responia e les interrogaua sus eth sòn, e me responien.

Atau m'en sabí de qué era isla de Serendib auie ueitanta *parasangues* (mesura persa equivalenta a 6 km) de longada e ueitanta d'amplada; que possedie ua montanha qu'ère era mès nauta deth mon, qu'ath sòn cimalh auie viscut eth nòste pair Adam pendent bèth temps; qu'embarraue fòrça pèires e pèires precioses, mens beròies, en realitat, qu'es des mèns hardèus, e molti cocotèrs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes onzau net

Era didec:

…e molti cocotèrs.

Un dia, eth rei de Serendib m'interroguèc sus es ahèrs publics de Bagdad e dera manèra de governar deth califa Harun Al-Raschid. E jo li condè guaire equitatiu e magnanim ère eth califa e li parlè extensament sus es sòns merits e bones qualitats. E eth rei de Serendib se meravilhèc e me didec. "Per Allà! Veigui qu'eh califa coneish vertaderament eth sen e er art de governar eth sòn emperi, e as artenhut que li cuelha ua grana afeccion. De sòrta que voleria premanir-li un present digne d'eth, e enviar-l'ac damb tu." Jo responí de seguit: "Escoti e aubedisqui, ò senhor! e ne pòs èster segur de qué l'autrejarè fidèument eth tòn present ath califa, que se meterà ar arràs dera alegria. E ath còp li diderè guaire escellent amic ès tu d'eth e que pòt compdar damb era tua alliança."

Entenudes aguestes paraules, eth rei de Serendib balhèc quauques ordes as sòns camarlencs que s'esdeguèren a aubedir. E vaquí en qué cosistie eth present que dèren entath califa Harun Al-Raschid.

Prumèrament i auie un gran recipient talhat en un solet robin, de color admirable, qu'auie miei pè de nautada e un dit de espessor. Eth recipient, en forma de copa, ère complètament plen de pèrles redones e blanques, coma un aueràs cada ua. Ath delà, i auie un tapís hèt damb ua enòrma pèth de sèrp damb escates granes coma un dinnar d'aur, qu'auie era vertut de guarir totes es malauties as que s'apressauen ada eth. En tresau lòc i auie dus cents grans d'un canfre esquist, cada un dera mida d'ua pistacha. En quatau lòc i auie dus ulhals d'elefant, de dotze codes de longada cada un e dus d'ample ena basa. E fin finau i auie ua beròi hemna de Serendib caperada de peireries.

Eth madeish rei m'autregèc ua carta entar Emir des Credents, en tot dider-me: "Desencusa-me dauant deth califa de çò de pòc que vau eth mèn present. E ditz-li guaire l'estimi." E jo responí: "Escoti e aubedisqui." E li punè era man.

Alavetz me didec: “Ça que la, Sindbad, se t’estimes mès quedar-te en mèn règne, t’aurè sus eth mèn cap e es mèns uelhs; e alavetz manarè a bèth aute en tòn lòc dauant deth califa de Bagdad.” Alavetz exclamè: “Per Allà! Era tua generositat ei ua grana generositat, e m’as aumplit de beneficis. Mès precisament i a un vaishèth que va a gésser entà Bassra e m’agradarie fòrça embarcar-me en eth pr’amor de tornar a veir as mèns parents, as mèns hilhs e ara mia tèrra:”

Entenut aquerò, eth rei non volec persutar entà que me demorèssa, e ordenèc cridar de seguit ath capitan deth vaishèth, atau coma as mercadèrs que vierien damb jo, e me recomanèc fòrça ada eri, en tot encargar-les que me balhèssen totes es condideracions. Paguèc eth prètz deth mèn viatge e me regalèc moltes preciositats que sauvi encara, donques que non podí decidir-me a véner aquerò que rebrembe ar excellent rei de Serendib.

Dempús de dider-me adiu deth rei e de toti es amics que hi pendent era mia estança en aquera isla tan encatadora, m’embarquè en vaishèth, que de seguit se hec ara vela. Partírem damb vent favorable e naveguèrem d’isla en isla e de mar en mar, enquia que, gràcies a Allà, arribèrem damb tota seguretat en Bassra d’a on me filè entà Bagdad damb es mies riqueses e eth present destinat ath califa.

De sòrta que çò prumèr que hi siguec encaminar-me entath palai der Emir des Credents; me heren passar en salon des recepcions, e punè era tèrra entre es mans deth califa, en tot autrejar-li era carta e es presents, e condar-li era mia aventura peth menut.

Quan eth califa acabèc de lièger era carta deth rei de Serendib e examinèc es presents, me preguntèc s’aqueth rei ère tan ric e poderós coma indicauen era carta e es sòns presents. E jo responí: “Ò Emir des Credents! Vos posqui assegurar qu’eth rei de Serendib non exagère. Ath delà, ath sòn poder e riquesa hig un gran sentiment de justícia e govèrne sabiament ath sòn pòble. Qu’ei eth solet kadi deth sòn règne, qu’es sòns abitants son, per cèrt, tan pacifics que jamès sòlen auer peleges. Vertadèrament, eth rei ei digne dera tua amistat, ò emir des Credents!”

Eth califa quedèc satisfèt damb es mies paraules, e me didec: “Era carta que vengui de liéger e eth tòn discors me demòstren qu’eth rei de Serendib ei un òme excellent que non ignòre es precèptes dera sabença e que sap víuer. Erós eth pòble governat per eth!”

Dempús eth califa me regalèc ua tunica d’aunor e riqui presents, e m’aumplic de preeminéncies e prerrogaties, e volec qu’escriuessen era mia istòria es escrivans mès adreits entà sauvar-la enes archius deth règne.

E me retirè alavetz, e corrí entath mèn carrèr e era mia casa, e viuí en sen des riqueses e des aunors, entre es mèns parents e es mèns amics, en tot desbrembar-me’n des passades tribulacions e sense pensar mès qu’en trèir dera existéncia guairi bens me podesse autrejar.

E tau ei era istòria deth mèn siesau viatge. Mès deman, ò òstes mèns! vos condarè era istòria deth mèn setau viatge, qu'ei encara mès meravilhós e mès admirable, e mès abondós en prodigis qu'es auti sies amassa."

E Sindbad eth Marin manèc botar eth mantèl entath hestau e balhèc de minjar as sòns òstes, enquia e tot a Sindbad eth Cargador, que manèc que l'autregèssen abans de qué se n'anèsse, cent monedes d'aur, coma es auti dies.

E eth cargador se retirèc entara sua casa meravilhat de tot çò qu'auie entenut. E a londeman hec era sua oracion deth maitin e tornèc en palai de Sindbad eth Marin.

Quan s'aueren amassat toti es convidadi e aueren minjat e begut, aueren conversat e arrit e aueren entenut es cants e era musica, se placèren en rondèu, grèus e silenciosi.

E parlèc atau Sindbad eth Marin:

Era setau istòria des istòries de Sindbad eth Marin que tracte dera setau e darrèra istòria.

"Vos cau saber, ò amics mèns! que quan tornè deth siesau viatge deishè de cornèr quinsevolh idia de tornar a viatjar en avier, donques qu'a despart dera mia edat que m'empedie hèr excursions luenhanes, ja non auia jo desirs d'entamenar naues aventures, dempús d'auer corrut e experimentat tant de perilh. Auia arribat a èster er òme mès ric de Bagdad e eth califa me manaue cridar soent entà escotar des mèns pòts eth relat des causes extraordinàries qu'auia vist enes mèns viatges.

Un dia qu'eth califa ordenèc que me cridèssen, sivans costum, me premania a condar-li ua, o dues, o tres des mies aventures, quan me didec: "Sindbad, cau anar a veir ath rei de Serendib entà amiar-li era mia responsa e es presents que li destini.

Arrés coma tu coneish eth camin d'aguesta tèrra, qu'eth sòn rei s'alegrarà fòrça de tornar-te a veir. Premanis-te, donc, a gésser aué madeish, pr'amor que non serie bon que siguessa en deute damb eth rei d'aquera isla, ne serie digne d'arrecular mès era responsa e er enviament."

Dauant dera mia vista s'enneric eth mon, e arribè ar arràs dera perplexitat e dera suspresa en enténer aguestes paraules deth califa.

Mès sabí tier-me enta non èster desagradiu. E encara qu'auia hèt vòt de non tornar a gésser de Bagdad, punè era tèrra entre es mans deth califa e responí escotant e aubedint. Alavetz ordenèc que m'autregèssen mil dinnars d'aur entàs mies despenes de viatge, e me balhèc ua carta escrita per eth madeish e es presents destinadi ath rei de Serendib.

E vaquí en qué consistien es presents: en prumèr lòc, un magnific lhet, complèt, de velot cremesin, que valie ua quantitat enòrma de dinnars d'aur; ath delà i auie un aute lhet de

un aute color e un aute de d'aute; i auie tanben cent vestits de tela fina e brodada de Kufa e Alexandria, e cinquanta de Bagdad. I auie un recipient de cornalina blanca, procedenta de tempsi anciani, qu'ath sòn hons figuraue un guerrèr armat damb eth sòn arc en tot tirar contra un leon. E i auie d'autes causes que serie long d'enumerar e un parelh de shivaus dera mès pura raça araba…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes dotzau net

Era didec:

… un parelh de shivaus dera mès pura raça araba.

Alavetz me vedí obligat a partir, aguest còp contra eth mèn gust, e m'embarquè en un vaishèth que gessie de Bassra.

Autant mos afavoric eth Destin, que tàs tres mesi, dia darrèr dia, arribèrem en Serendib damb tota seguretat. E m'esdeguè a amiar-li ath rei era carta e es presents der Emir des Credents.

En veder-me, eth rei s'alegrèc e sentec ua grana satisfaccion, quedant fòrça copladut per çò dera cortesia deth califa. Que volec alavetz tier-me pendent ua longa tempsada ath sòn costat, mès jo non accedí a demorar-me qu'eth temps de besonh entà repausar. Dempús d'aquerò, me didí adiu d'eth, e aumplit de consideracions e de presents, m'esdegué a embarcar-me de nauéth camin de Bassra, pera via qu'auia vengut.

Ara prumeria mos siguec favorable eth vent, e eth prumèr lòc qu'arribèrem siguec ua isla cridada era isla de Sin. E reaument, enquia alavetz auíem estat plan contents, e pendent tota era trauessia parlàuem es uns damb es auti, en tot conversar tranquilla e agradiuament sus mil causes desparières.

Mès un dia, dempús d'ua setmana d'auer deishat era isla, qu'en era es mercadèrs auien hèt escambis e crompes, mentre èrem estiradi tranquillament, coma de costum, s'estarnèc ua tormenta sus es nòsti caps e mos neguec ua ploja torrenciau. Alavetz mos esdeguèrem a esténer tela de cambe sus es nòsti hardèus e mercaderies, pr'amor d'evitar qu'era aigua les maumetesse, e comencèrem a suplicar a Allà qu'aluenhèsse eth perilh deth nòste camin.

Mentre èrem en aquera situacion, eth capitan deth vaishèth se lheuèc, se sarrèc eth cinturon ena cintura, se rebussèc es manges e era ròba, e dempús pugèc en pau màger des d'a on siguec en tot guardar pendent fòrça temps a dreta e quèrra. Dempús baishèc damb era cara auriòla, mos guardèc damb mina totafèt desesperada, e en silenci comencèc a picar-se eth ròstre e a chinar-se era barba. Alavetz corrérem entada eth espauridi e li preguntèrem: "Qué se passe?" E eth responec: "Demanatz-li a Allà que mos treigue der abisme qu'auem queigut!

O mèsalèu, ploratz per toti e didetz-vos adiu es uns des auti! Vos cau saber qu'eth corrent mos a desviat deth nòste camin en tot meter-mos enes confinhs des mars deth mon."

E dempús d'auer parlat atau, eth capitan dauric un calaish, e treiguec d'eth ua saca de coton que d'era ne treiguec povàs que semblaue cendre. Banhèc eth povàs damb un shinhau d'aigua, demorèc quauques menutes e se premanic dempús a aspirar aqueth producte. Dempús treiguec deth calaish un libre petit, liegec entre dents aqueres planes, e acabèc en tot dider-mos: " Sabetz-vo'n, ò passatgèrs! qu'eth libre prodigiós ven de confirmar es mies suposicions. Era tèrra que se diboishe dauant de nosati ena luenhor ei era tèrra que se coneish damb eth nòm de Clima des Reis. Aquiu se trape era hòssa deth nòste senhor Soleiman ben-Daud (Salomon hilh de David). Siguen damb eri era pregària e era patz!

Aquiu s'elèven monstres e sèrps d'espauridor aspècte. Ath delà, eth mar que mos trapam ei abitat per monstres marins que se pòden avalar d'ua bocada es vaishèths mès grani damb tot eth sòn cargament e passatgèrs. Que ja vo'n sabetz! Adishatz!"

Quan entenérem aguestes paraules deth capitan, quedèren totafèt estonadi, e mos preguntèrem quina espaventosa catastròfa mos arribarie, quan de pic sentérem quilhar-se eth vaishèth, e dempús en.honsar-se bruscament, mentre gessie deth mar un sorriscle mès terrible qu'eth tron.

Tant espauridi mos quedèrem que didérem era nòsta darrèra oracion, e mos estèrem quiets coma mòrts. E de ressabuda vedérem que dera aigua gessie e auançaue entà nosati un monstre tan naut e tan gran coma ua montanha e dempús un monstre encara màger e darrèr d'eth un aute tant enòrme coma es dus amassa. Aguest darrèr sautèc de pic deth mar, que se daurie coma ua simà, mostrèc ua boca mès prigonda qu'un abisme e s'avalèc es tres quataus parts deth vaishèth damb tot aquerò que contenguie.

Jo qu'auí eth temps just d'arrecular entà naut de tot deth vaishèth e sautar en mar, mentre eth monstre acabaue d'avalar-se era auta quatau part deth vaishèth, e despareishie enes prigondors damb es sòns dus companhs.

Artenhí agarrar-me a ua taula qu'auie sautat deth vaishèth quan li fotèc era nhacada eth monstre, e dempús de mil dificultats podí arribar en ua isla que, erosament, ère caperada d'arbes frutèrs e adaiguada per un arriu d'aigua excellenta. Mès notè qu'eth corrent der arriu ère rapid enquiath punt de qué eth bronit que hège s'entenie de fòrça luenh.

Alavetz, en rebrembar se com me sauvè dera mòrt ena isla des peireries, auí era idia de bastir ua barca parièra ara anteriora e deishar-me amiar peth corrent. Efectivament, a maugrat de çò d'agradiu d'aquera isla naua, jo volia tornar en mèn país. E pensaua: "S'artenhi sauvar-me, tot anarà ben, e harè vòt de non prononciar jamès ne tansevolh era paraula "viatge", ne de pensar en tau causa pendent era rèsta dera mia vida.

Ça que la, se perisqui ena temptatiua tot anarà ben tanben, donques qu'acabarè definitivament damb es perilhs e tribulacions."

Me lheuè, donc, de seguit, e dempús d'auer minjat bèth frut, recuelhí fòrça rames granes, qu'era sua espècia ignoraua alavetz, encara que dempús me'n sabí de qué èren de santal, dera qualitat mès estimada pes mercadèrs, per çò dera sua raretat. Dempús comencè a cercar còrdes e cordilhs, e ara prumeria non les trapaua, mès vedí enes arbes ues plantes trepadores e flexibles, plan fòrtes, que me podien servir. Talhè es qu'auia de besonh e les tenguí entà estacar entre eres es rames granes de santal. Premaní d'aguesta sòrta ua grana barca qu'en era placè fruts en abondància e m'embarquè, dident:

"Se me sauvi, qu'ac aurà volgut Allà!"

A penes pugè ena barca e m'auí separat dera vòra, me vedí arrossegat damb ua rapiditat espaventosa peth corrent, e sentí vertige, e queiguí estavanit sus eth molon de fruta, exactament madeish qu'un poret embriac.

Quan me remetí, guardè ath mèn entorn, e quedè mès immobil d'espant que jamès, e ensordit per un rambalh coma eth deth tron. Er arriu non ère qu'un corrent d'esgluma borinta, e mès rapid qu'eth vent, que, tumant damb tarrabastalh contra es ròques, se lançaue entà un precipici qu'endonviaua jo mès que veder-lo. Plan que òc m'anaua a hèr brigalhs en eth, en tot quèir qui sap de quina nautada!

Dauant d'aguesta idia espauridora, m'agarrè damb totes es mies fòrces as rames dera barca, e cluquè es uelhs instintiuament entà non veir-me estronhat e estrossejat, e invoquè eth nòn d'Allà abans de morir. E en un virament de uelhs, en sòrta de rodar entar abisme, comprení qu'era barca s'arturaue bruscament sus era aigua, e daurí es uelhs pendent ua menuta entà saber a quina distància èra dera mòrt, e non siguec entà veder-me estronhat contra es malhs, senon cuelhut damb era mia barca en un immens hilat qu'uns omes lancèren sus jo des dera arriba.

D'aguesta sòrta me trapè agarrat e amiat entà tèrra, e aquiu me treigueren miei viu e miei mòrt entre es hilats, mentre tansportauen entara vòra era mia barca.

Mentre jo m'estaua estirat, inèrt e tremolant, s'auancèc entà jo un venerable jeique de barba blanca, que comencèc en tot desirar-me era benvenguda e caperar-me damb ròba cauda, que me sentec fòrça ben…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes tretzau net

Era didec:

…que me sentec fòrça ben.

Encoratjat ja peth massatge e es heregaments que me balhèc er ancian, podí sèir-me, mès sense recuperar encara er usatge dera paraula.

Alavetz er ancian me cuelhec deth braç e m'amièc tot doç entath hammam a on me hec cuélher un banh excellent, qu'acabèc per arrefortir-me era anma; dempús me hec aspirar perhums esquisti e me les lancèc per tot eth còs, e me hèc a vier ena sua casa.

Quan entrè ena casa d'aqueth ancian, tota era sua familha s'alegrèc fòrça dera mia arribada, e me recebec coraument e damb demostracions amistoses. Eth madeish ancian me hec sèir ath miei deth divan dera sala de recepcion, e me balhèc de minjar causes de prumèr orde e de béuer ua aigua perhumada damb flors. Dempús usclèren encens ath mèn entorn e es esclaus me heren a vier aigua cauda e aromatizada entà lauar-me es mans, e m'aufriren tovalhons cimossadi de seda entà secar-me es dits, era barba e era boca. Dempús d'aquerò, er ancian m'amièc entà ua cramba molt ben moblada, a on me demorè solet, donques que se retirèc damb gran discrecion. Mès deishèc as mies ordes diuèrsi esclaus, que de quan en quan entrauen a veir se me calie bèra causa.

D'aguesta manèra me tractèren pendent tres dies, sense qu'arrés m'interroguèsse ne me hesse cap pregunta e non deishauen que me manquèsse arren, en tot suenhar-me fòrça, enquia que recuperè totafèt es fòrces e era mia anma e eth mèn còr se padeguèren e refresquèren. Alavetz, ei a díder, eth maitin deth quatau dia, er ancian se seiguec ath mèn costat e dempús des salutacions, me didec:"Ò òste! guaire plaser e satisfaccion mos a proporcionat era tua preséncia! Benedit sigue Allà, que mos botèc en tòn camin entà sauvar-te der abisme! Qui ès e d'a on vies?"

Alavetz li balhè es gràcies ar ancian peth favor enòrme que m'auie hèt en tot sauvar-me era vida e me balhèc minjar abondosament e béuer excellentament, e me perhumèc, e li didí: "Me cridi Sindbad eth Marin. Qu'è aguest fausnòm per çò des mèns grani viatges peth mar e des causes extraordinàries que m'arribèren e que se s'escriuessen damb agulhes en un cant d'un uelh servirien de leçon as legeires atentius." E li condè ar ancian era mia istòria des deth principi enquiath finau, sense deishar arren.

Quedèc prodigiosament estonat eth jeique, e siguec ua ora sense poder badar boca, esmoigut per çò que venguie d'escotar. Dempús lheuèc eth cap, me hec a vier un aute còp era expression dera sua alegria per auer-me ajudat, e me didec:

"Ara, ò òste mèn! se volesses enténer eth mèn conselh, veneries aciu es tues mercaderies, que valen fòrça sòs pera sua raretat e qualitat."

En enténer es paraules deth vielh, arribè ar arràs der estonament, e en non saber se qué volie díder ne de quines mercaderies me parlaue, donques que jo èra desaprovedit de tot, comencè en tot carar pendent ua estona, e coma de cap manèra volia deishar escapar ua ocasión extraordinària que se me presentaue inesperadament, me hi er assabentat, e responí: "Que pòt èster!" Alavetz er ancian me didec: "Non te'n hèsques, hilh mèn, per çò des tues mercaderies. Non te cau que lheuar-te e acompanhar-me en mercat. Jo m'encargarè de tot çò d'aute. S'era mercaderia subastada mos aufrís un prètz que mos convengue, l'acceptaram, se non, la sauvaràn en mèn magasèm enquia que puge en mercat. E en temps avient poiram trèir-ne un prètz mès auantatjós."

Alavetz me quedè encara mès perplèx ath mèn laguens; mès que non ac hi veir arren, senon que pensè: “Tie paciéncia, Sindbad que saberàs de qué se tracte!” E li didí ar ancian: “Ò eth mèn venerable senhor, escoti e aubedisqui! Tot çò que tu dispauses me semblarà ua benediccion. Dera mia part, dempús de tot aquerò qu’as hèt per jo, me conformarè damb era tua volontat.”

E me lheuè de seguit e l’acompanhè entath mercat.

Quan arribèrem ath centre det mercat que se hège era subasta publica, quin non serie eth mèn estonament en veir qu’era mia barca se transportaue aquiu e enrodada d’ua multitud de corredors e mercadèrs que la guardauen damb respècte e botjant eth cap. E pertot entenia exclamacions d’admiracion:

“*Ya Allà*! Be n’ei de meravilhosa era qualitat deth santal! En cap aute lòc deth mon n’a ua de milhor!” Alavetz comprení quina ère era mercaderia mentada e credí convenient entara venda cuèlher ua portadura digna e reservada.

Mès vaqui que de seguit er ancian protector mèn, en tot apressar-se ath cap des corredors, li didec: “Que comence era subasta!”

E comencèc damb eth prètz de mil dinnars pera barca. E eth cap corredor exclamec: “A mil dinnars era barca de santal, ò crompadors!” Alavetz cridèc er ancian: “La crompi per dus mil!” E un aute cridèc: “Tres mil!” E es mercadèrs seguiren pujant eth prètz enquias dètz mil dinnars. Alavetz s’acarèc damb jo eth cap des corredors e me didec: “Que son dètz mil, ja non pugen mès!” E jo didí: “Que non la veni ad aguest prètz!”

Alavetz eth mèn preceptor s’apressèc a jo e me didec: “Hilh mèn, eth mercat, en aguesti tempsi, non ei guaire prospèr, e era mercaderia a perdut quauquarren deth sòn valor. Que vau mès qu’acceptes eth prètz que t’aufrissen.

Mès jo, se te semble, vau a pujar uns auti cent dinnars mès. Me lo vòs deishar en dètz mil cent dinnars?”

Jo responí: “Per Allà! sonque per tu ac hèsqui, entà arregraïr-te es tòns beneficis. Que sò d’acòrd en deishar-t’ac per aguesta quantitat.”

Entenudes aguestes paraules er ancian ordenèc as sòns esclaus que transportèssen tot eth santal enes sòns magasèms de reserva, e me hec a vier ena sua casa, qu’en era me compdèc de seguit es dètz mil cent dinnars e les embarrèc ena ua caisha fòrta qu’era sua clau m’autregèc, en tot balhar-me, ath delà, es gràcies per çò qu’auia hèt a favor sòn.

Ordenèc de seguic plaçar eth mantèl, e mingérem, e beuérem, e parlèrem alègrament. Dempús mos lauèrem es mans e era boca, e fin finau me didec: “Hilh mèn, voi hèr-te ua peticion, que desiri fòrça qu’accèptes.”

E jo responí: “Brave senhor mèn, tot t’ac autrejarè a gust!” Eth me didec: “Ja ves, hilh mèn, qu’è arribat en ua edat plan auançada sense auer auut un hilh baron que posque eretar es mèns bens. Mès me cau dider-te qu’è ua hilha, plia d’encantament e beresa, e

que serà molt rica quan jo me morisca. Desiri autrejar-te-la en maridatge tostemps que sigues d'acòrd en demorar-te en nòste país e víuer era nòsta vida. Atau seràs eth patron de guaire possedisqui e de guaire dirigís era mia man. E me substituiràs ena mia autoritat e ena possession des mèns bens."

Quan entení aguestes paraules der ancian, baishè eth cap en silenci e m'estè sense badar boca.

Alavetz higec: "Cre-me, ò hilh mèn! que se m'autreges aquerò que te demani t'atreirà era benediccion. Higerè, entà padegar era tua anma, que dempús dera mia mòrt poiràs entornar ena tua tèrra en tot hèr-te a vier ara tua esposa e hilha mia. Non te demani senon que t'estongues aciu eth temps que me rèste de vida."

Alavetz responí: "Per Allà, senhor mèn! qu'ès coma un pair entà jo e dauant de tu non posqui auer ua auta opinion ne cuélher cap auta decision qu'era qu'a tu te convengue. Cada viatge qu'ena mia vida volí executar un projècte non treiguí que malastres e decepcions. Que sò, donc, prèst a conformar-me damb era tua volontat."

De seguit er ancian, extremadament content damb era mia responsa, ordenèc as sòns esclaus qu'anèssen a cercar ath kadi e as testimònis, que non se tardèren en arribar…

En aguest moment dera sua narracions, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes catorzau net

Era didec:

… ath kadi e as testimònis, que non se tardèren en arribar. E er ancian me maridèc damb era sua hilha, e mos hec un hestau enòrme, e celebrèc ua nòça esplendida. Dempús me cridèc e m'amièc ath cant dera sua hilha, qu'encara non auia vist. E la trapè perfècta en beresa e gentilesa, en elegància de cintura e en proporcions. Ath delà, la vedí ornada de somptuoses jòies, sedes e brocats, jòies e peireries, e aquerò qu'amiaue ath dessús valie milèrs e milèrs de monedes d'aur, qu'eth sòn impòrt exacte arrés aurie pogut calcular.

E quan l'auí apròp, me shautèc. E mos enamonèrem er un der aute. E viuérem fòrça temps amassa ar arràs des amorasses e dera felicitat.

Er ancian pair dera mia esposa moric ath cap de pòc temps ena patz e ena misericòrdia deth Plan Naut. Li hérem ues granes funeralhes e l'acoguèrem. E jo cuelhí possession de toti es sòns bens, e es sòns esclaus e sirvents sigueren es mèns esclaus e sirvents jos era mia soleta autoritat. Ath delà, es mercadèrs dera ciutat me nomentèren eth sòn cap, en lòc deth defuntat, e podí estudiar es costums des abitants d'aquera poblacion e era sua manèra de víuer.

Un dia notè damb estonament qu'era gent d'aquera ciutat experimentaue un cambiament annau ena primauèra; d'un dia en aute modauen d'aspècte e de forma: les gessien ales enes espatles e se convertien en voladors. Podien alavetz volar enquia naut

de tot dera vòuta aeriana, e se'n profitauen deth sòn nau estat entà volar toti dehòra dera ciutat, en tot deishar en aguesta as mainatges e as hemnes, que jamès les gessien ales.

Aguest descurbiment m'estonèc ara prumeria, mès acabè per acostumar-me a taus cambiaments periodics. Ça que a, arribèc un dia que comencè a avergonhar-me d'èster eth solet òme sense ales, en tot veder-me obligat jo solet a susvelhar era ciutat damb es hemnes e es mainatges. E per mès que les preguntè as abitants sus çò que me calie hèr entà que me gessessen es ales enes espatles, arrés podec ne volec responer-me. E me mortifiquèc pro non èster que Sindbad eth Marin e non poder híger ath mèn fausòm era condicion de volador.

Un dia, en tot èster desesperat per non arténher que me revelèssen eth secret deth creishement d'ales, me dirigí a un d'eri, que l'auia hèt fòrça favors, e cuelhent-lo deth braç, li didí: "Per Allà sus tu! Hètz eth favor, en correspondéncia as que jo t'è hèt a tu, de deishar-me penjar dera tua persona e de volar damb tu a trauèrs der aire! Qu'ei un viatge que me tempte força e lo voi ahíger ad aqueri que realizè per mar!"

Ara prumeria non ne hège cabau, mès a truca de supliques acabè per botjar-lo a accedir. Autant m'encantèc aquerò, que ne tansevolh me'n brembè d'avisar ara mia hemna ne as mèns sirvents; m'agarrè ada eth en tot abraçar-lo pera cintura e m'amièc pes aires, volant damb es ales molt desplegades.

Era nòsta corsa per aire comencèc pujant en linha dreta pendent un temps considerable. E acabèrem per arribar tant apròp dera vòuta deth cèu, que podí enténer cantar as angels e enténer es sues melodies dejós dera vòuta deth cèu.

En enténer cants tan meravilhosi, arribè ath limit dera emocion religiosa, e exclamè: "Laudat sigue Allà ena prigondor deth cèu! Benedit e glorificat sigue per totes es creatures!"

A penes formulè aguestes paraules, quan eth mèn portador deishèc anar un jurament terrible, e bruscament, entre eth tarrabastalh d'un tron precedit d'un relampit, baishèc damb tanta rapiditat que me mancaue er aire, e lèu arribè a estavanir-me, deishant-me anar d'eth damb eth perilh de quèir en abisme insondable. E en un virament de uelhs arribèrem en cim d'ua montanha, qu'en era m'abandonèc eth mèn portador en tot tachar-me ua guardada infernau, e despareishec, lançant-se a volar entar invisible.

E me demorè complètament solet en aquera montanha desèrta, e non sabia a on èra, ne entà on anar entà amassar-me damb era mia esposa, e exclamè ar arràs dera perplexitat: "Que non i a recors ne fòrça qu'en Allà eth Plant Naut e Omnipotent! Tostemp que me desliuri d'un malastre quèigui en un aute de pejor! En realitat que me meriti tot çò que m'arribe!" Me seiguí alavetz en ua ròca entà pensar sus era manèra de desliurar-me deth mau present, quan de pic vedí auançar entà jo a dus gojats d'ua beresa extrardinària que se retirauen a dues lues.

Cada un amiaue ena man un baston d'aur ròi, qu'en eth s'emparaue quan caminaue. alavetz me lheuè ara prèssa, anè ath sòn encontre e les desirè era patz.

Corresponeren damb gentilesa ara mia salutacion, causa que m'ahisquèc a dirigir-les era paraula, e les didí: "Per Allà sus vosati! ò meravilhosi joeni! didetz-me se qui ètz e qué hètz!" E me responeren: "Qu'em adoradors deth Diu vertadèr!" E un d'eri, sense díder arren mès, me hec un senhau damb era man entà ua cèrta direccion, coma convidant-me a filar es mèns passi entad aqueth costat, m'autregec eth baston d'aur, e cuelhent dera man ath sòn beròi companh, despareishec dera mia vista.

Agarrè alavetz eth baston d'aur, e non trantalhè en seguir eth camin que m'auien indicat, en tot meravilhar-me en rebrembar ad aqueri gojats tan beròis. Amiaua ja bèth temps caminant, quan vedí gésser de ressabuda deth darrèr d'un malh ua sèrp gegantesca qu'amiaue ena boca a un òme, que se'auie avalat es tres quataus parts deth sòn còs, e que d'eth non se vedien qu'eth cap e es braci. Aguesti s'agitauen desesperadament e eth cap cridaue:

"Ò caminant! Sauva-me deth furor d'aguesta sèrp e non te n'empenaïràs de tau accion!" Corrí alavetz darrèr dera sèrp, e li fotí un còp de baston tant afortunat, que quedèc exanima en aqueth moment. E agarrè era man der òme travat e l'ajudè a gésser deth vrente dera sèrp.

Quan guardè milhor era cara der òme, arribè ar arràs der estonament en veir qu'ère eth volador que m'auie amiat en viatge aerian e auie acabat per precipitar-se damb jo, damb eth risc d'aucir-me de naut de tot dera vòuta deth cèu enquiath cim dera montaha qu'en era m'auie abandonat, en tot expausar-me a morir de hame e de set.

Mès ne tansevolh volí demostrar rancura per aquera mala accion e me conformè per dider-li doçament: "Ei atau coma actuen es amics damb es amics?"

Eth me responec: "Prumèr de tot te balhi es gràcies per çò que vies de hèr a favor mèn. Mès ignòres que sigueres tu, damb es tues invocacions inoportunes prononciant eth Nòm, eth que me precipitèc de naut contra era mia volontat. Eth Nòm que còste tau efècte en toti nosati! Plan per aquerò non lo prononciam jamès!"

Alavetz jo, entà que me treiguesse d'aquera montanha, li didí: "Perdona-me e non me repotegues; pr'amor que, de vertat, non sabia es conseqüéncies funèstes deth mèn aumenatge ath Nòm! Te prometi non tornar-lo a prononciar pendent eth trajècte, se vòs transportar-me ara ena mia casa."

Alavetz eth volador, s'abaishèc, me metec ena sua espatla, e en un virament de uelhs me deishèc ena terrassa dera mia casa e se n'anèc entara sua. Quan era mia hemna me vedec baishar dera terrassa e entrar ena casa dempús de tan longa abséncia, comprenec çò que s'auie passat, e benedic a Allà que m'auie sauvat un aute còp dera perdicion. E dempús des salutacions dera tornada, me didec: "Que ja non mos auem de tractar damb era gent d'aguesta ciutat. Que son frairs des dimònis!"

E jo li didí: "E com ei que demoraue eth tòn pair entre eri?" Era me responec: "Eth mèn pair non tanhie ara sua casta ne hège arren damb eri, ne viuie era sua vida. Ça que la, se vòs seguir eth mèn conselh çò de milhor que podem hèr, ara qu'eth mèn pair ei mòrt…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes quinzau net

Era didec:

"…çò de milhor que podem hèr, ara qu'eth mèn pair ei mòrt, ei abandonar aguesta ciutat impia, non sense auer venut abans es nòsti bens, casa e possessions. Hè aquerò dera milhor manèra possibla, crompa bones mercaderies damb ua part des quantitats que crubes, e anem-mo'n amassa entà Bagdad, era tua pàtria, pr'amor de veir as tòns parents e amics, vient en patz e segurs, damb eth respècte degut a Allà eth Plan Naut."

Alavetz responí escotant e aubedint.

De seguit comencè a véner ath mès bon prètz possible, pèça per pèça, e cada causa ath sòn temps, toti es bens deth mèn soèr eth jeique, pair dera mia esposa, defuntat, qu'Allà auie recebut ena sua patz e misericòrdia. E atau cambiè en monedes d'aur tot aquerò que mos pertanhie, coma mòbles e proprietats e guanhè un cent per un.

Dempús d'aquerò me hi a vier ara mia esposa e as mercaderies qu'auia crompat, naulegè peth mèn compde un vaishèth que damb era volontat d'Allà auérem ua erosa e fructuosa navegacion, de sòrta que d'isla en isla, e de mar en mar, acabèrem arribant segurs en Bassra, a on mos arturèrem pendent pòc de temps. Pugèrem per arriu e entrèrem en Bagdad, ciutat de patz.

M'endralhè dempús damb era mia esposa e es mies riqueses entath mèn carrèr e era mia casa, a on es mèns parents mos receberen damb granes mòstres d'alegria e estimèren fòrça ara mia esposa, era hilha deth jeique.

Jo m'esdeguè a méter en orde es mèns ahèrs, metí en magasèm es mies magnifiques mercaderies, embarrè es mies riqueses, e podí, fin finau, recéber en patz es felicitacions des mèns parents e amics, que calculant eth temps qu'auia estat absent, vederen qu'aguest setau e darrèr viatge s'auie tardat exactament vint-e-sèt ans des deth principi enquiath finau.

E les condè peth menut es mies aventures pendent era mia longa abséncia, e hi vòt, que complisqui escrupulosament, coma vedetz, de non començar ena mia vida cap aute viatge ne per mar ne per tèrra. E non deishè de balhar gràcies a Allà que tanti còps, a maugrat des mies reincidéncies, me desliurèc de tants perilhs e me reinteguèc entre era mia famila e es mèns amics."

Quan Sindbad eth Marin acabèc d'aguesta manèra eth sòn relat entre es convidadi silenciosi e meravilhadi, se virèc entà Sindbad eth Cargador e li didec:

"Ara, Sindbad terrestre, considèra es trabalhs qu'è passat e es dificultats que vencí, gràcies a Allà, e ditz-me s'era tua sòrt de cargador non a estat plan mès favorabla entà ua vida tranquilla qu'era que m'impausèc a jo eth Destin.

Qu'ei vertat que viues praube e jo aquerí riqueses incalculables; mès, non ei vertat tanben qu'a cada un de nosati se les a retribuit segontes eth sòn esfòrç?"

En enténer aguestes paraules, Sindbad eth Cargador venguec a punar era man de Sindbad eth Marin, e li didec: "Per Allà sus tu! ò patron mèn! perdona es inconvenients dera mia cançon."

Alavetz Sindbad eth Marin ordenèc premanir eth mantèl entàs convidadi e les aufric un hestau que se tardèc trenta nets. E dempús volec auer ath sòn costat, coma majordòm de casa, a Sindbad eth Cargador. E ambdús viueren en amistat perfècta e ath limit dera satisfaccion enquia que venguec a visitar-les aquera que hè esbugassar-se es delícies, trinque es amistats, en.honse es palais e quilhe es hòsses, era amarganta mòrt. Glòria ar Etèrn, que non morís jamès!

Quan Schahrazada, era hilha deth visir, acabèc de condar era istòria de Sindbad eth Marin se sentec un shinhau cansada, e coma vedie apressar-se eth maitin e non volie, segontes era discrecion abituau, abusar deth permís autrejat, se carèc arrint.

Alavetz era petita Doniazada, que meravilhada e damb es uelhs plan dubèrts auie entenut era istòria estonanta, se lheuèc deth tapís qu'ère arraulida, e correc a abraçar ara sua fraia en tot dider-li: "Ò Schahrazada, fraia mia! Be ne son de doces, pures e agradables, e delicioses entath paladar, e saboroses ena sua frescura, es tues paraules! E be n'ei de terrible, e prodigiós, e temerari Sindbad eth Marin!"

E Schahrazada arric e didec: "Ò fraia mia, mès aquerò non ei arren en comparèr damb çò que vos condarè as dus era pròplèu net se viui encara pera gràcia d'Allà e era volontat deth rei!"

E eth rei Schahriar, qu'auie trapat es viatges de Sindbad fòrça mès longs qu'es qu'eth auie hèt damb eth sòn frair Schahzaman pera pradèra ara vòra deth mar, quan se les apareishec eth gèni cargat damb eth calaish, se virèc entà Schahrazada e li didec:

"Vertadèrament Schahrazada, sabi pas quines autes istòries me poiràs condar! Totun aquerò, ne voi ua que sigue plia de poèmes! Ja me l'auies prometut, e semble que te'n desbrembes de qué, se diferisses mès eth compliment dera tua promesa eth tòn cap s'anarà a amassar damb es caps des tues predecessores."

E Schahrazada didec: "Sus es mèns uelhs! Precisament era que te sauvi, ò rei afortunat! te satisferà complètament, e de vertat qu'ei molt mès agradiua qu'es qu'as entenut. Qu'ac pòs veir peth titol, qu'ei:

Istòria dera beròia Zumurrud (esmeralda) e Alischar, hilh de Glòria.

Alavetz eth rei Schahriar didec entada eth: "Non l'aucirè enquia dempús!" E la cuelhec en braça e passèc, damb era, era rèsta dera net.

Peth maitin gessec e se n'anèc entara sala de justícia. E eth divan s'aumplic d'ua multitud de visirs, emirs, camarlencs, gardes e gent de palai. E eth darrèr qu'entrèc

siguec eth gran visir, pair de Schahrazada, qu'amiaue jos eth braç eth susari destinat ara sua hilha, que ja credie aqueth còp mòrta de vertat; mès eth rei non li didec arren der ahèr, e seguic jutjant e nomentant entàs emplecs, destituint e governant, e despachant es ahèrs pendents enquia acabar eth dia. Dempús se lheuèc eth divan, e eth rei tornèc en palai, mentre qu'eth visir seguie perplèx e ar arràs der estonament.

E quan siguec de nets, eth rei entrèc ena cramba de Schahrazada e heren amassa çò que solien hèr.

Mès quan arribèc era tres centes setzau net

Era didec:

Acabada era causa entre eth rei e Schahrazada, era petita Doniazada exclamèc des deth lòc que se trapaue arraulida:

"Te prègui, fraia, que digues per qué demorar a començar era istòria prometuda dera beròia Zumurrud e Alischar, hill de Glòria!"

E responec Schahrazada arrint: "Que non demori senon eth permís d'aguest rei plan elevat e dotat de bones manères." Alavetz responec Schahriar: "Autrejat!"

E didec Schahrazada:

Istòria dera beròia Zumurrud e Alischar, hilh de Glòria

Se conde qu'ena ancianitat des tempsi, en passat dera edat e deth moment, i auie en país deth Khorasan un mercadèr plan ric, que se cridaue Glòria, e auie un hilh cridat Alischar, beròi coma era lua plia.

E un dia eth ric mercadèr Glòria, ja d'edat molt auançada, se sentec atacat d'ua mortau doléncia. E cridèc ath sòn hilh ath sòn costat e li didec: "Ò hilh mèn! coma que ja ei pròche eth mèn finau, desiri hèr-te un encargue." Plan aclapat, didec Alischar: "E quin ei, ò pair mèn?"

Eth mercadèr Glòria li didec: "Me cau dider-te que non crees jamès relacions ne freqüentes era societat pr'amor qu'eth mon se pòt comparar a un haure: se non t'uscle damb eth huec dera harga o non te trè un uelh o es dus damb es bualhs der enclutge, solide t'estofarà damb eth hum. E ath delà, a dit eth poèta:

Illusion! Non te penses que quan eth Destin te traïsque, traparàs amics de còr fidèu en tòn camin nere!

Ò solitud! Estimada solitud benedida, ad aqueth que te cultive li mòstres era fòrça deth que non se desvie e er art de non fidar-se senon d'un madeish!

Un aute didec:

S'ac examines damb atencion veiràs qu'eth mon ei nefast pes sues dues cares: ua qu'ei era ipocresia e era auta era traïson!

Un aute didec:

En foteses, pegaries e frases absurdes sòl consistir eth domèni deth mon! Mès s'eth Destin bote en tòn camin un èsser excepcionau, tracta-lo soent, solet entà milhorar-te!

Quan eth joen Alischar entenec aguestes paraules deth sòn pair moribond, responec: "Ò pair mèn, t'escoti entà aubedir-te! Qué mès me conselhes?"

E li didec Glòria eth mercadèr: "Hè eth ben, se pòs. E non demores que te recompensen damb era gratitud o damb un aute ben semblable. Ò hilh mèn!, malerosament non toti es dies s'a era ocasión de hèr eth ben." E Alischar responec: "Escoti e aubedisqui. Aguesti son es tòns encargues?" Glòria eth mercadèr didec: "Non degalhes es riqueses que te dèishi; solet seràs considerat per aquerò qu'ages ena tua man. E a dit eth poèta:

Quan jo era praube non auia amics, e ara abonden ena mia pòrta e me trèn era hame!

Ò! A guairi herotges enemics les dobleguèc era mia riquesa, e guairi enemics auria s'era mia riquesa amendrisse!

Dempús seguic er ancian: "Non dèishes de costat es conselhs dera gent d'experiéncia, ne te penses qu'ei inutil demanar conselh ad aqueth que lo posque autrejar, donques qu'eth poèta a dit:

Amassa era tua idia damb era idia deth conselhèr entà assegurar milhor eth resultat! Quan volgues guardar-te eth ròstre, te serà pro damb un miralh, mès se te vòs guardar eth tòn escur cu non lo poiràs veir senon damb era combinacion de dus miralhs!

"Ath delà, hilh mèn! me cau dar-te eth mèn darrèr conselh: hug deth vin! Qu'ei era causa de toti es maus. T'expauses a pèrder era rason e a èster objècte de burla e de mesprètz.

Aguesti son es mèns encargues en lumedan dera mia mòrt. Ò hilh mèn, bremba-te'n des mies paraules. Sigues un hilh excellent, e que t'acompanhe era mia benediccion tota era vida."

E dempús de parlar atau, er ancian mercadèr Glòria cluquèc un moment es uelhs e se recuelhec. Dempús lheuèc eth dit guinhaire enquiara nautada des uelhs e prononcièc eth sòn acte de fe. E dempús d'aquerò moric ena misericòrdia d'Allà.

Que siguec plorat peth hilh e per tota era familha, e li heren es funeralhes, qu'ada eres assistiren es mès nauti e es mès baishi, es mès rics e es mès praubi. E quan se l'acoguèc, escriueren aguesti vèrsi ena lòsa dera hòssa:

Neishí deth povàs, torni ath povàs e povàs sò! Arrés se'n saberà bric des mèns sentiments ne des mies experiéncies. Qu'ei coma se non auessa viscut jamès!

Enquia aciu çò que tanh ath mercadèr Gloria. Tiem-mos ara en Alischar, hilh de Glòria.

Mòrt eth sòn pair, seguic Alischar comerciant ena sua botiga principau deth mercat, e complic a consciéncia es encargues pairaus, mès que mès en aquerò que hè as relacions damb es auti. Mès ath cap d'un an e un dia, que passèren exactament ora darrèr d'ora, se deishèc temptar per joeni perfidi, hilhs de puta, adulterins sense vergonha. E se relacionèc fòrça damb eri e coneishec as sues astutes mairs e fraies, hilhes de gosset. E se neguèc enquiath còth en libertinatges e nadèc en vin e en degalhades, caminant per ua via opausada ath camin dret. Pr'amor que coma que non ère alavetz san d'esperit, se hège aguest mendre rasonament: "Donques qu'eth mèn pair m'a deishat totes es sues riqueses, me cau despener-les jo entà que non les posquen eretar es auti. E voi profitar eth moment e eth plaser, que se passen, donques que non viuerè dus còps."

E li semblèc tan ben aguest rasonament e seguic, Alischar, amassant tant regularament era net e eth dia pes sòns extrèms, sense estauviar arren, que lèu se vedec obligat a véner era botiga, era casa, es mòbles e enquia e tot era ròba, e non li quedèc que çò qu'amiaue ath dessús.

Alavetz podec veir clar e evident com auie actuat e assegurar-se dera excelléncia des conselhs deth sòn pair Glòria. Toti es amics qu'auie tractat damb fastuositat abans e qu'ara sua pòrta anèc a picar successiuament, trapèren bèth motiu entà her-lo enlà. Atau, donc, redusit ath limit extrèm dera misèria, se vedec obligat, un dia que non auie minjat arren des dera vesilha, a gésser deth miserable ostau que se lotjaue e demanar caritat pes carrèrs, de pòrta en pòrta.

D'aguesta manèra arribèc ena plaça deth mercat, qu'en era vedec ua grana multitud formant rondèu. Volec apressar-se entà saber se qué se passaue, e ath miei deth rondèu format per mercadèrs, corredors e crompadors, vedec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribè era tres centes dètz-e-setau net

Era didec:

… ath miei deth rondèu format per mercadèrs, corredors e crompadors, vedec a ua joena esclaua blanca, d'elegant e deliciós aspècte, damb ua estatura de cinc pams, damb ròses coma caròles, popes ben plaçades, quin cu!. Sense pòur d'enganhar-se, se li poirien aplicar aguesti vèrsi deth poèta:

Qu'a gessut sense cap defècte deth motle dera Beresa! Es sues proporcions son admirables: ne massa nauta ne massa baisha; ne massa flaca ne massa grassa; redondetat pertot!

Atau, donc, era madeisha Beresa s'enamorèc dera sua imatge, ressautada peth leugèr vel qu'ombrejaue es sues faccions modèstes e altives ath còp!

Era lua qu'ei eth sòn ròstre; era rama flexibla que ondule, era sua cintura; e eth sòn alend, eth suau perhum deth musc!

Que semble formada per pèrles liquides; donques qu'es sòns membres son tan lisi, que reflectissen era lua deth sòn ròstre, e tanben semblen formadi per lues!

Mès, a on ei era lengua que poirie descríuer eth miracle de claror que forme eth sòn cu ludent...?

Quan Alischar tachèc es sues guardades ena joena, quedèc extremadament meravilhat, e ja sigue que semblèsse qu'ère immobil d'admiracion, ja sigue que volesse desbrembar per un moment era sua misèria, mejançant er espectacle dera beresa, eth cas ei que se calèc entre era multitud amassada que se premanie a véner. E es mercadèrs e corredors que se trapauen aquiu, e non sabien encara era misèria deth joen, se pensèren qu'auie vengut a crompar ara esclaua, donques que sabien qu'ère molt ric per çò dera eréncia deth sòn pair, eth sindic Glòria.

Mès lèu se metec ath costat dera esclaua eth cap des corredors, e per dessús des caps amassadi, exclamec: "Ò mercadèrs, patrons de riqueses, ciutadant o abitants liures deth desèrt, aqueth que daurisque era subasta non a d'incórrer en cap tipe de censura! Vaquí dauant de vosati ara sobeirana de totes es lues, ara pèrla des pèrles, ara vèrge plia de pudor, ara nòbla Zumurrud, ahiscadora de toti es desirs e jardin de totes es flors! Dauritz era subasta!, ò assistents! Arrés censurarà ad aqueth que daurisque era subasta. Vaquí dauant de vosati ara sobeirana de totes es lues, ara pudorosa vèrge Zumurrud jardin de totes es flors!"

De seguit un des mercadèrs cridèc: "Daurisqui era subasta damb cinc cents dinnars!" Un aute didec: "Dètz mès!" Alavetz cridèc un vielh defòrme e hastigós, de uelhs blus e guenho, que se cridaue Rachideddin: "Cent mès!" Mès didec ua votz: "Cent mès encara!" En aqueth moment, eth vielh de uelhs blus e lègi, pugèc fòrça de pic, cridant: "Mil dinnars!"

Alavetz es auti crompadors embarrèren era sua lengua e sauvèren silenci. E eth pregonèr se virèc entath patron dera esclaua joena e li preguntèc se li convenie eth prètz aufrit peth vielh, e s'auie de barrar eth tracte. E eth patron dera esclaua responec: "D'acòrd!" Mès abans li cau consentir ara mia esclaua, tanben, donques que l'è jurat que non l'autrejaria senon ath crompador que l'agradèsse. Per tant, l'as de demanar eth sòn consentiment, ò corredor!" E eth corredor s'apressèc ara beròia Zumurrud e li didec: "Ò sobeirana des lues! Vòs pertànher ad aguest vielh venerable, eth jeique Rachideddin?"

En enténer aguestes paraules era beròia Zumurrud tachèc ua guardada ar individú que li senhalaue eth corredor, e lo trapèc tau que l'acabam de descríuer. E se hec enlà damb un gèst de repugnància e exclamèc: "Non coneishes, ò cap de corredors! çò que didie un poèta vielh, encara que non tan repulsiu coma aguest? Escota, donc:

Li demanè un punet. Era me guardèc. E era sua guardada non siguec d'òdi ne de mesprètz, senon d'indiferéncia!

Ça que la, sabie que jo èra ric e considerat! Passèc e queigueren dera sua boca aguestes paraules:

Que non me shauten es peublanqui; non me shaute méter coton banhat enes mèns pòts!

En enténer aguesti vèrsi, didec eth corredor a Zumurrud:

"Per Allà! Qu'as rason de refusar-lo! Ath delà, mil dinnars non son pro prètz. Ena mia pensada ne vales dètz mil!"

Se virèc dempús entara multitud de crompadors e preguntèc se non desiraue quauqu'un ara esclaua peth prètz aufrit. Alavetz s'apressèc un mercadèr e didec: "Jo!" e era beròia Zumurrud lo guardèc, e vedec que non ère hastigós coma eth vielh Rachideddin, e qu'es sòns uelhs non èren blus ne guenhos; mès notèc que se tintaue de color ròi era barba, damb er in d'aparéisher mès joen de çò qu'ère. Alavetz exclamèc: "Quina vergonha rogir-se o ennerir-se atau eth ròstre dera ancianitat." E de seguit improvisèc aguesti vèrsi:

Ò tu qu'ès enamorat dera mia cintura e deth mèn ròstre, non artenheràs atrèir era mia guardada encara que te desguises damb colors d'autrú!

Que tintes d'opròbri es tòns peublanqui, sense arténher amagar es tòns defectes!

Càmbies de barbes coma càmbies de cara, e te convertissen en tau espantaudèth, que se te guardèsse ua hemna prenhs, avortarie!

Entenudi aguesti vèrsi peth cap des corredors, li didec a Zumurrud: "Per Allà! Era vertat qu'ei damb tu!" Mès coma non siguec acceptada era dusau proposicion s'auancèc un tresau mercadèr, e li didec ath corredor: "Qu'aufrisqui eth madeish prètz. Pregunta-li a veir s'accèpte!" E eth corredor preguntèc ara joena que guardèc alavetz ar òme mentat.

E vedec qu'ère bòrni e se metec a arrir, en tot díder: "Non sabes, ò corredor! es frases deth poèta sus eth bòrni? Donques escota-les:

Cre-me, amic; non sigues jamès companh d'un bòrni, e maufida des sues enganhes e dera sua faussetat!

Tan pòc se guanharà tractant-lo, qu'Allà s'encarguèc de trèir-li un uelh entà qu'inspirèsse maufidança!

Alavetz eth corredor li senhalèc un quatau crompador, e li preguntèc: "Vòs ad aguest?"

Zumurrud l'examinèc e vedec qu'ère un omenet petit damb ua barba que l'arribaue en melic, e didec de seguit: "Per çò d'aguest barbudet, guarda se com lo descriu eth poèta:

Qu'as ua barba prodigiosa qu'ei planta inutila e shordaira, trista coma ua net d'iuèrn, longa, hereda e escura!

Quan eth corredor vedec que non acceptaue a cap des que de bon voler s'auien aufrit a crompar-la, li didec a Zumurrud: "Ò senhora mia! guarda a toti aguesti mercadèrs e nòbles crompadors, e ditz-me quin ei eth que t'agrade, entà que t'aufrisca ada eth en venda."

Alavetz era beròia joena guardèc un a un damb era màger atencion a toti es presents, e acabèc per tachar era sua guardada en Alischar, hilh de Glòria. E er aspècte deth joen l'aluguèc còp sec damb er amor mès violent, pr'amor qu'Alischar, hilh de Glòria, ère de vertat d'ua beresa extraordinària e arrés lo podie veir sense senter-se inclinat ada eth damb ardor. Atau ei qu'era joena Zumurrud s'esdeguèc a senhalar-l'ac ath corredor, e li didec:

"Ò corredor! Que voi ad aguest joen de ròstre gentil e cintura ondulanta, donques que lo trapi deliciós e de sang simpatica, mès leugèra qu'era brisa deth Nòrd; e d'eth didec eth poèta:

Ò joenet! Com te pòden desbrembar aqueri qu'an vist era tua beresa?

Que dèishen de guardar-te aqueri que deploren es torments que les còstes en sòn còr!

Es que volguen preservar-se des tòns encantaments prodigiosi que caperen damb un vel era tua encantadora cara!

E tanben didec un aute poèta:

Ò senhor mèn, compren-ac! Com non estimar-te? Non ei eleganta era tua cintura e bombuts es tòns arnelhs?

Compren-ac, ò senhor mèn! Non ei patrimòni de sabents, de gent esquista e d'esperits delicadi er amor a taus causes?

Un tresau poèta a dit:

Es sues caròles son plies e lises; era sua saliua lèit doça en beuer-la, ei un remèdi entàs malauties; era sua guardada hè soniar as prosistes e as poètes, e es sues proporcions dèishen perplèxi as arquitèctes"

Un aute a dit:

Eth licor des sòns pòts ei un licor enervant; eth sòn alend a un perhum d'ambre e es sòns dents son grani de canfre!

Plan per aquerò, Raduan, garda deth Paradís, li preguèc que se n'anèsse, cranhent que sedusisse as hurís!

Era gent grossièra e d'enteniment sapastre deplore es sòns gèsti e era sua conducta. Coma s'era lua non siguesse beròia en toti es sòns quataus, coma s'era sua partida non siguesse armoniosa en totes es parts deth cèu!

Un aute poèta tanben a dit:

Fin finau consentic a autrejar ua cita aguest petit cèrvi de cabeladura crespada, e de caròles plies de ròses e de guardada encantadora. E sò aquiu, a punt, damb eth còr alugat e era guardada desirosa!

Me prometec aguesta cita, barrant es uelhs entà dider-me que òc! Mès s'es sues paupetes son bracades, com poirà complir era sua promesa?

Fin finau didec un aute:

Qu'è amics pòc sagaci, que m'an preguntat: "Com pòs estimar apassionadament a un joen qu'es sues caròles ombrege ja un pelhaçon tan fòrt?

Jo les didí: "Guaire grana ei era vòsta ignorància! Es fruts deth jardin der Eden se cuelheren enes sues beròies caròles. Com aurien pogut balhar aguestes caròles tan beròis fruts se non siguessen ja luxuriantes?"

Plan meravilhat quedèc eth corredor e avertic tant de talent en ua esclaua tan joena, que exprimic era sua admiracion ath proprietari, que li didec: "Compreni que t'estone tanta beresa e tant agudent engenh. Mès te cau saber qu'aguesta miraculosa adolescenta, qu'avergonhe as astres e ath solei, non se contente de conéisher as poètes mès delicadi e complicadi, ne d'èster ua constructora d'estròfes, senon qu'ath delà sap escríuer damb sèt plumes es sèt caractèrs desparièrs, e es sues mans son mès precioses qu'un tresòr. Coneish, plan que pòc, er art deth brodat e de téisher era seda, e quinsevolh tapís o cortina que ges des sues mans se valore en mercat a cinquanta dinnars. Guarda tanben qu'en ueit dies a pro temps entà acabar eth tapís mès beròi e eth mès somptuós cortinatge. De sòrta que, sense cap de dobte, aqueth que la crompe aurà recuperat en pòqui mesi es sòns sòs."

Entenudes aguestes paraules, eth corredor lheuèc es braci admirat, e didec: "Ò, erós aqueth qu'age aguesta pèrla ena sua casa, e la sauve coma eth tresòr mès amagat!"

E s'apressèc a Alischar, hilh de Glòria, senhalat pera joena, s'inclinèc ath sòn dauant enquiath solèr, lo cuelhec dera man, e l'ac punèc, e dempús li didec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc dicrètament.

Mès quan arribèc era tres centes dètz-e-nauau net

Era didec:

… s'inclinèc ath sòn duant enquiath solèr, lo cuelhec dera man, e l'ac punèc, e dempús li didec: "De vertat, ò senhor mèn! qu'ei grana era tua sòrt de poder crompar aguest tresòr pera centau part deth sòn valor, e eth Donador non t'a estauviat es sòns bens. Qu'aguesta joena, donc, te hèsque a vier era felicittat!"

En enténer aguestes parules, Alischar joquèc eth cap, e non podec deishar d'arrir interiorament dera ironia deth Destin e didec entada eth: "Per Allà! Non è arren damb qué crompar un bocin de pan, e se pensen que sò ric entà aquerir aguesta esclaua! Ça que la, non vau a díder ne sò ne arri, entà non caperar-me de vergonha dauant de toti es mercadèrs."

E joquèc eth cap e non didec arren.

Coma que non se botjaue, Zumurrud lo guardèc entà ahiscar-lo ara crompa, mès eth seguie damb et cap clin sense veder-la. Alavetz era li didec ath corredor: "Cuelh-me dera man e amia-me entada eth, que li voi parlar personaument e determinar-lo a que me crompe, donques qu'è decidit pertànher ada eth solet, e non a cap aute." E eth corredor la cuelhec dera man e l'amièc enquiath costat d'Alischar, hilh de Glòria.

Era joena se quedèc de pès, en tot vantar-se dera sua beresa, dauant deth gojat, e li didec: "Ò estimat patron mèn! Ò joen que hès usclar es mies entralhes! Per qué non aufrisses eth prètz dera crompa? O per qué non calcules tu eth valor que te semble mès equitatiu? que voi èster era tua esclaua a quinsevolh prètz!"

Alischar lheuèc eth cap en tot botjar-lo tristament, e didec: "Era venda e era crompa jamès son obligatòries."

Zumurrud exclamèc: "Que ja veigui, ò estimat senhor! que trapes plan naut eth prètz de mil dinnars. Non n'aufrisques que nau cents, e sò tua!" Ajoquèc Alischar eth cap e non didec arren. Era didec: "Crompa-me alavetz per ueit cents!" Eth baishèc eth cap. Era higec: "Per sèt cents!" E eth baishèc un aute còp eth cap. Zumurrud seguic rebaishant enquia que didec: "Solet per cent dinnars!"

Alavetz li didec: "Ne tansevolh è es cent dinnars complèts!" Era se metec a arrir, e li didec: "Quan te manque entà arremassar era quantitat de cent dinnars? Pr'amor que s'aué non les as toti, ja pagaràs un aute dia aquerò que te rèste." Eth responec: "Ò patrona mia! Te cau saber, fin finau, que non è ne cent dinnars, ne un de solet. Per Allà! non è ua soleta moneda blanca, ne ròia, ne un dinnar d'aur, ne un dracma de plata. De sòrta que non pèrdes mès temps damb jo e cerca a un aute crompador."

Quan Zumurrud comprenec que non auie un sò horadat, li didec: "Ça que la, barra eth tracte! Balha-me era man, enròda-me en tòn mantèl e bota un braç ar entorn dera mia cintura, qu'ei, coma sabes, eth senhau d'acceptacion." Alischar, que non auie motius entà remir-se, s'esdeguèc alavetz a hèr çò que li manèc Zumurrud, e aguesta treiguec de seguit dera sua pòcha un borsa que l'autregèc e li didec: "Aciu laguens i a mil dinnars; n'as d'aufrir nau cents ath mèn patron, e sauvar-te es auti cent entàs nòsti besonhs mès urgents!" E de seguit Alischar l'autregèc ath mercadèr es nau cents dinnars, e se pressèc a cuélher era esclaua dera man e hèr-se-la a vier ena sua casa.

Quan arribèren ena casa, Zumurrud s'estonèc en veir qu'era abitacion se redusie a un miserable quarto, qu'eth sòn solet mòble ère un dolent tapís vielh e trincat per diuèrsi lòcs. S'esdeguèc a balhar-li a Alischar ua auta borsa damb mil dinnars mès, e li didec:

“Cor lèu entath mercat, pr’amor de crompar toti es mòbles e tapissi que calguen, e minjar e béuer. E alista çò de milhor que i age en mercat! Ath delà, hè-me a vier ua gran pèça de seda de Damasc dera milhor classa, de color ròi, e rodets de hiu d’aur, e rodets de hiu de plata, e rodets de hiu de seda, de sèt colors desparièrs. E non te’n desbrembes de crompar agulhes granes, e tanben un didau d’aur.”

E Alischar executèc de seguit totes es ordes e se hec a vier tot aquerò entà Zumurrud. Alavetz era, estirèc peth solèr es tapissi, apraièc es matalassi e es divans, ac metec tot en orde, e botèc eth mantèl, dempús d’auer alugat es candelèrs.

Se seigueren alavetz es dus, e mingèren e beueren, e se meteren plan contents. Dempús d’aquerò s’estirèren en lhet nau e se satisferen mutuaument. E passèren tota era net entrelaçadi estretament, entre es pures delícies e es mès alègres tocaments, enquiath maitin. E eth sòn amor se consolidèc damb pròves indobtables e se gravèc en sòn còr de manèra indelebil.

Sense pèrder temps, era diligenta Zumurrud se metec de seguit ara òbra.

Cuelhec era pèça de seda de Damasc de color ròi, e en pòqui dies hec d’era un cortinatge, qu’en sòn entorn representèc damb art infinites figures d’audèths e d’animaus e non i auec un animau en mon, ne petit ne gran, que non quedèsse representat en aquera tela. E era execucion ère tant estonanta de semblança e de vida, que semblaue que se botjauen es animaus de quate pautes e semblaue que cantauen es audèths. Ath miei dera cortina i auie brodadi grani arbes cargadi de fruta e d’ombra tan beròia que solet de veder-la se sentie ua grana frescor. E tot aquerò siguec executat en ueit dies, ne mès ne mens. Glòria ad Aqueth que balhe tanta adretia as dits des sues creatures!

Acabada era cortina, Zumurrud, li dèc ludentor, l’alisèc, la pleguèc e l’ac autregèc a Alischar, en tot dider-li: “Amia-la entath mercat e vene-la a quinsevolh mercadèr damb botiga dubèrta e non per mens de cinquanta dinnars. Mès compde de deishar-la a quinsevolh mercadèr de passa que non sigue arreconeishut en mercat, donques qu’aquerò serie causa dera nòsta separacion. Pr’amor qu’auem enemics que son ara demora. Maufida-te’n des caminaires!” E Alischar responec: “Escoti e aubedisqui!” E anèc entath mercat e venec per cinquanta dinnars a un mercadèr damb era botiga dubèrta era mentada cortina meravilhosa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes vintau net

Era didec:

…e venec per cinquanta dinnars a un mercadèr damb era botiga dubèrta era mentada cortina meravilhosa. Dempús crompèc un aute còp seda e hiu d’aur e de plata, en pro quantitat entà hèr ua naua cortina o tapís de gust, e l’ac amièc tot a Zumurrud, que se

metec un aute còp mans ara òbra e en ueit dies hec ua cortina mès beròia encara qu'era anteriora, e tanbèc ne treiguec era quantitat de cinquanta dinnars. E pendent er espaci d'un an viueren d'aguesta sòrta, minjant, beuent e sense auer manca d'arren ne deishar de satisfèr eth sòn mutuau amor, mès ardent cada dia.

Un dia gessec Alischar dera casa, amiant, segontes eth sòn costum, un paquet que contenguie ua tapís executat per Zumarrud, e cuelhec eth camin deth mercat entà presentar-l'ac as mercadèrs mejançant eth pregonèr, coma tostemp. Quan arribèc en mercat, l'ac autregèc ath pregonèr, que comencèc a pregonar-lo dauant des botigues des mercadèrs, quan passèc per aquiu un cristian, un d'aguesti individús que se botge ena entrada des mercats en tot assetjar as parroquians damb es sòns productes.

Aguest cristian s'apressèc ath pregonèr e a Alischar e les aufric seishanta dinnars peth tapís, en sòrta des cinquanta que se pregonaue. Mès Alischar, que sentie aversion e maufidança entada aquera classa d'individús, e rebrembaue, ath delà, er encargue de Zumurrud, non l'ac volec véner. Alavetz eth cristian aumentèc era aufèrta e acabèc en tot aufrir cent dinnars, e eth pregonèr li didec ena aurelha a Alischar: "Reauament, non desaprofites aguesta excellenta ocasión." Pr'amor qu'eth pregonèr ja auie estat subornat secretament peth cristian damb dètz dinnars. E actuèc damb tanta adretia sus er esperit d'Alischar, que lo hec decidir a autrejar eth tapís ath cristian, mejançant era quantitat acordada. E ac hec non sense grana apreension crubant es cent dinnars e tornant a cuélher eth camin entara sua casa.

Quan anaue caminant, en virar ua cantonada notèc que lo seguie eth cristian. S'arturèc e li preguntèc: "Cristian, qué te cau hèr en aguest barri a on non entre era gent dera tua classa?" Aguest didec: "Desencusa-me, ò senhor! mès qu'è un encargue entà hèr ath finau d'aguest carrèr. Allà te protegisque!"

Alischar seguic eth sòn camin e arribèc ena pòrta dera sua casa. E aquiu notèc qu'eth cristian, dempús d'auer hèt un torn per aute extrèm deth carrèr, arribaue ena sua pòrta ath madeish temps qu'eth. E cridèc plen de ràbia: "Maudit cristian! Per qué me seguisses d'aguesta manèra per a on vau jo?" Er aute responec: "Ò senhor mèn! Cre-me que m'as trapat aciu per edart. Mès te prègui que me balhes un gisclec d'aigua, e Allà te recompensarà, donques qu'era set m'uscle peth laguens." E Alischar pensèc: "Per Allà! que non se digue qu'un musulman s'a remit a dar-li aigua a un gosset assedegat. Li vau a dar un shinhau d'aigua." E entrèc ena sua casa, cuelhec un cantre d'aigua e ja anaue a gésser entà autrejar-lo ath cristian, quan Zumurrud l'entenec daurir eth barrolh e gessec ath sòn encontre, esmoiguda pera sua abséncia prolongada. E li didec, en tot punar-lo: "Com ei que t'as tardat tant a tornar aué? Veneres ara fin eth tapìs e a estat a un mercadèr damb botiga o a un caminaire?"

Eth responec visiblament trebolat: "M'è tardat un shinhau perque eth mercat ère plen, mès totun acabè en tot véner eth tapís a un mercadèr." Era didec damb cèrta votz dobtosa: "Per Allà! Eth mèn còr non ei tranquil. Mès, a on vas damb aguest cantre?" Eth didec: "Que li vau a dar aigua ath pregonèr deth mercat que m'a acompanhat enquia

aciu.” Mès que non la padeguèc aguesta responsa e mentre gessie Alischar, recitèc plan anciosa aguesti vèrsi deth poèta:

Ò còr mèn que penses en estimat; praube còr plen d’esperança e que cres etèrn eth punet! Non ves qu’en tòn cabeç velhe, damb es braci estiradi, era Separadora, e qu’ena ombra ei ara demora eth perfid Destin?

Quan Alischar anaue entara pòrta, se trapèc damb eth cristian, que ja auie entrat en vestibul pera pòrta dubèrta. En veder-lo, eth mon s’enneric dauant des sòns uelhs e exclamèc: “Qué hès aciu, gosset, hilh de gosset? E com gausères entrar ena mia casa sense permís?” Er aute responec: “Se te platz, ò senhor mèn” desencusa-me. Cansat de caminar pendent tot eth dia e sense poder tier-me ja de pès, me vedí obligat a passar eth lumedan, donques qu’a tot darrèr non i a tanta diferéncia entre era pòrta e eth vestibul. Ath delà, non demani qu’eth temps sufisent entà cuélher ua alendada e me’n vau de seguit. Non me refuses e Allà non te refusarà!”

E cuelhec eth cantre qu’amiaue Alischar plan perplèx, beuec un shinhau e l’ac entornèc. e Alischar se quedèc de pès ath sòn dauant, demorant que se n’anèsse. Mès se passèc ua ora, e eth cristian non se botjaue. Alavetz Alischar, sufocat, li didec: “Vòs anar-te’n ara madeish e seguir eth tòn camin?” Mès eth cristian li responec: “Ò senhor mèn! Non seràs d’aqueri que li hèn un benefici a quauquarrés entà obligar-lo a èster en tot planher-se d’eth tota era sua vida, ne d’aqueri que ditz eth poèta:

S’estavanic era raça generosa des que, sense compdar, aumplien era man deth praube abans de qué l’estirèsse!

Ara que i a ua raça vila d’usurèrs que calculen er interès d’un shinhau d’aigua prestada ath praube deth camin!

Jo, senhor mèn, ja è padegat era set damb era aigua dera tua casa; mès ara me tormente de tau manèra era hame, que damb aquerò qu’a quedat deth dinar me contentaria, encara que siguesse un bocin de pan sec e ua ceba, arren mès.” Alischar, cada còp mès emmaliciat, li cridèc: “Au, au! dehòra d’aciu! Pro de cites poetiques! Que non i a arren ena casa!” Er aute responec sense botjar-se deth lòc: “Senhor, desencusa-me. Mès se non i a arren ena tua casa, qu’as es cent dinnars que t’a produit eth tapís. Te prègui, donc, per Allà, que vages ath mercat mès pròche a crompar-me ua coca de horment entà que non se digue qu’abandonè era tua casa sense que s’age repartit entre nosati eth pan e era sau.”

Quan Alischar entenec aguestes paraules, didec entada eth: “Qu’ei pro clar. Aguest cristian ei un lhòco e un extravagant. E lo vau a hèr enlà e ahiscar contra eth as gossets vagabonds.” E quan se premanie a possar-lo entà dehòra, eth cristian, immobil, didec: “Ò senor mèn! sonque desiri un trocet de pan e ua soleta ceba entà poder aucir era hame. De sòrta que non te cau hèr guaire despena per jo, que serie massa! Pr’amor qu’eth prudent se contente damb pòca causa; en cambi, un pan sancer sec ei pro entà

padegar era hame que torture ath sabent, quan eth mon non serie pro entà asadorar eth faus apetís deth golard!

Quan Alischar vedec que non auie mès remèdi que cedir, li didec ath cristian: “Vau ath mercat a cercar eth minjar. Demora-me aciu sense botjar-te.” E gessec de casa dempús d’auer barrat era pòrta, e treiguec era clau dera sarralha entà meter-sela ena pòcha. Anèc ara prèssa entath mercat, crompèc hormatge damb mèu, cornishons, platanes, pastís e pan nauèth gessut deth horn, e se lo hec a vier tot entath cristian, en tot dider-li: “Minja!”

Mès aguest se remic, dident: “Ò senhor mèn! be n’ès de generós! Aquerò qu’amies ei pro entà neurir a dètz persones. Qu’ei massa, se non ei que me volgues aunorar minjant damb jo!” Alischar responec: “Jo sò assadorat. Minja tu solet!” Er aute exclamèc: “Ò senhor mèn”, era sabença des nacions mos ensenhe qu’eth que se remís a minjar damb eth sòn òste ei plan que òc un bastard adultèr…!”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes vint-e-unau net

Era didec:

“…qu’eth que se remís a minjar damb eth sòn òste ei plan que òc un bastard adultèr!” Aguestes paraules non auien responsa possibla. Alischar non gausèc opausar-se, e se seiguec ath costat deth cristian, e se metec a minjar damb eth distrètament. E eth cristian se’n profitèc dera distraccion deth sòn ostejaire entà pelar ua platana, esmiejar-la, e méter en era damb adretia *banj* pur barrejat damb estracte d’òpi, en pro dòsi entà hèr quèir a un elefant e adormir-lo pendent un an. Banhèc era platana ena mèu blanca qu’en era nadaue er excellent hormatge, e l’ac aufric a Alischar, en tot dider-li: “Ò, senhor mèn! Pera vertat dera fe, accèpta dera mia man aguesta excelenta platana que pelè entà tu.” Alischar, qu’auie prèssa entà acabar, cuelhec era platana e se l’avalèc.

A penes auec arribat era platana en estomac, queiguec Alischar en solèr estavanit. Alavetz eth cristian sautèc coma un lop pelat e se filèc entà dehòra, donques qu’en carrèr deth dauant i auie ara demora diuèrsi òmes damb un mul, e ath cap d’eri i auie eth vielh Rachideddin, eth miserable des uelhs blus, ath quau non auie volgut pertànher Zumurrud, e qu’auie jurat possedir-la ara fòrça tu per tu. Aguest Rachideddin non ère qu’un innòble cristian, que professaue aparentament er islamisme entà gaudir des sòns privilègis apròp des mercadèrs, e ère eth pròpri frair deth cristian que venguie de tradir a Alischar, e que se cridauen Barssum.

Aguest Barssum correc, donc, pr’amor d’avisar ath sòn miserable frair dera sua enganha, e es dus, seguidi pes sòns òmes, entrèren ena casa d’Alischar, se calèren ena cramba deth costat, logada per Alischar coma harem damb Zumurrud, se lancèren sus era beròia joena, l’amordalhèren e la transportèren en un virament de uelhs entath mul,

que meteren ath galaup, pr'amor d'arribar en pòqui instants, sense qu'arrés les shordèsse peth camin, ena casa deth vielh Rachideddin.

Eth vielh miserable de uelhs blus e guenhos ordenèc alavetz amiar a Zumurrud ena cramba mès desseparada dera casa e se seiguec ath sòn costat, dempús d'auer-li trèt era mordassa. E li didec: "Vaquí que ja ès en mèn poder, beròia Zumurrud, e non serà es brigand de Alischar que vengue ara a trèir-te des mies mans. Comença, donc, abans d'ajaçar-te entre es mèns braci e d'experimentar era mia valentia en combat, per abjurar dera tua descreiguda fe e consentir en èster cristiana, coma jo sò cristian. Peth Messies e pera Vèrge! Se non t'autreges immmediatament ath mèn doble desir, te someterè as pejors torments e te harè mès malerosa qu'ua gosseta!"

En enténer aguestes paraules deth miserable cristian, es uelhs dera joena s'aumpliren de lèrmes, que baishèren pes sues caròles e es sòns pòts s'estrementiren e exclamèc:

"Ò marrit de barbes blanques! Per Allà!, poiràs hèr que me braquen en mil tròci, mès non artenheràs qu'abjura dera mia fe; poiràs apoderar-te deth mèn còs damb violéncia coma eth mardan gelós damb era craba joena, mès non someteràs eth mèn esperit ara impuretat compartida!

E Allà saberà demanar-te compdes dera tua ignomínia tard o d'ora!"

Quan er ancian vedec que non la podie convéncer damb paraules, cridèc as sòns esclaus e les didec: "Lançatz-la en solèr, e tietz-la capenjós fòrtament!" E es esclaus la lancèren en solèr capenjós. Alavetz aqueth miserable cristian agarrèc un foet e comencèc a foetar-la damb crudeutat enes sues beròies parts redones, de sòrta que cada còp deishaue ua linha ròia ena blancor des sues anques. E Zumurrud, a cada còp que recebie, en sòrta d'aflaquir-se ena fe exclamaue: "Que non i a mès Diu qu'Allà, e Mohammed ei er enviat d'Allà!" E er aute non deishèc de foetar-la enquia que ja non podec quilhar eth braç. Alavetz ordenèc as sòns esclaus que se la hessen a vier ena codina damb es sirventes e que non li dessen ne minjar ne béuer.

Aquerò per çò que hè as dus.

Per çò d'Alischar quedèc estirat estavanit en vestibul dera sua casa enquiath dia a vier.

Alavetz se remetec e dauric es uelhs, esbugassada ja era enbriaguesa deth *banj* e despareishudi deth sòn cap es bugassi d'òpi. Se seiguec alavetz en solèr, e damb totes es sues fòrces cridèc: "*Ya Zumurrud*!" Mès que non responec arrés.

Se lheuèc trantalhant e entrèc ena cramba, que trapèc ueda e silenciosa. Se'n brembèc deth cristian marrit, e coma que tanben aguest auie despareishut, ja non dobtèc deth rapte dera sua estimada Zumurrud.

Alavetz se lancèc en solèr fotent-se còps en cap e somicant; dempús s'estarnèc es vestits e plorèc damb totes es lèrmes des sòns uelhs. E ar arràs dera desesperança gessec dehòra dera casa, cuelhec dues granes pèires, ua en cada man, e comencèc a recórrer alhocardit

toti es carrèrs, en tot picar-se eth pièch damb es pèires e cridant: "*Ya Zumurrud, Zumurud!"*

E es mainatges l'enrodèren, corrent coma eth e cridant: "Un lhòco, un lhòco!" E es coneishudi que lo trapauen lo guardauen damb pietat e se planhien dera pèrta dera sua rason, dident: "Qu'ei eth hilh de Glòria! Praube Alischar!"

E seguic vagant d'aguesta sòrta en tot her-se sonar eth pièch a peirades quan lo trapèc ua brava vielha, que li didec: "Hilh mèn, atau gaudisques dera seguretat e dera rason! Des de quan ès hòl?"

E Alischar li responec damb aguesti vèrsi:

Era absència d'ua hemna me hec pèrder era rason! Ò vosates que credetz ena mia holia, hètz-me a vier ara que me la costèc, e autrejaratz ath mèn esperit era frescor d'un dictam!

En enténer aguesti vèrsi e guardar mès atentiuament a Alischar, era brava anciana comprenec que deuie èster un enamorat malerós, e li didec: "Hilh mèn, non cranhes condar-me es tues penes e eth tòn malastre. Dilhèu Allà m'a botat en tòn camin entà ajudar-te." Alavetz Alischar li condèc era sua aventura damb Barssum eth cristian.

Assabentada era brava veilha, reflexionèc pendent ua ora, e dempús lheuèc eth cap e li didec a Alischar:

"Lhèua-te, hilh mèn, e vè-te'n de seguit a crompar-me un tistèr de quincalhèr, qu'en eth plaçaràs, dempús de crompar-les en mercat, braçalets de cristau de colors, anèths de coeire platejat, plendengues, pendolhs e d'autes diuèrses causes coma es que venen es pietoses pes cases as hemnes. E jo me meterè eth tistèr en cap, e recorrerè es cases dera ciutat, en tot véner aguestes causes as hemnes. E atau poirè saber causes que mos orientaràn, e s'Allà ac vò, poiram trapar ara tua estimada Sett Zumurrud…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes vint-e-dusau net

Era didec:

"… poiram trapar ara tua estimada Sett Zumurrud." E Alischar se metec a plorar d'alegria. E dempús d'auer punat era man dera vielha, s'esdeguèc a crompar e a autrejar-li tot aquerò que l'auie dit.

Alavetz era vielha anèc a vestir-se ena sua casa. Se caperèc era cara damb un vel escur, se caperèc eth cap damb un mocador de caishmir, s'enrodèc en un vel gran de seda nera, se metec en cap eth mentat tistèr, e cuelhent un baston entà sostier era sua respectabla vielhesa, comencèc a recórrer tot doç es harems de personatges e mercadèrs pes desparièrs barris, e non se tardèc a arribar ena casa deth vielh Rachideddin, eth

miserable cristian que hège veir qu'ère musulman, eth maudit ath quau Allà confone e uscle en huec deth lunfèrn e tormente enquiara extincion des tempsi. Amen!

E arribèc precisament en moment qu'era malerosa joena, lançada entre es esclaues e sirventes dera codina e adolorida encara pes còps qu'auie recebut, jadie miei mòrta en un mau tapís.

Piquèc ena pòrta era vielha, e ua esclaua dauric e la saludèc amigablament. E era vielha li didec: "Hilha mia, qu'è causes polides entà véner. I a ena casa quauquarrés que les crompe?" Era sirventa didec: "Plan que òc!" Se la hec a vier ena codina, a on era vielha se seiguec damb grana mesura, en tot enrodar-la de seguit es esclaues. Que siguec plan benevòla ena venda, e les cedic, per prètzi plan baishi, braçalets, anèths, plendengues, de sòrta que se guanhèc era sua confiança e es sues simpaties per çò deth sòn lenguatge vertuós e era doçor des sues manères.

Mès quan virèc eth cap vedec a Zumurrud estirada, e les preguntèc as esclaues, que li dideren guaire sabien e de seguit comprenec qu'ère ena preséncia dera que cercaue. S'apressèc ara joena e li didec: "Hilha mia! aluenha de tu quinsevolh mau! Allà m'envie entà ajudar-te! Qu'ès Zumurrud, era esclaua estimada d'Alischar, hilh de Glòria!" E li hec saber er objècte dera sua visita desguisada de venedora, e li didec: "Deman, pera net, sigues prèsta a deishar-te raptar; pista pera hièstra que da entath carrèr, e quan veigues que quauquarrés, ena escurina, se met a fiular, aguest serà eth senhau. Contèsta fiulant tanben, e ges en carrèr sense pour. Alischar en persona serà aquiu e te sauvarà!" E Zumurrud punèc es mans dera vielha, que s'esdeguèc a gésser e a assabentar a Alischar de çò que venguie d'arribar, en tot híger: "Vieràs aquiu, ath pè dera hièstra dera codina d'aguest marrit, e haràs tau e quau causa."

Alavetz Alischar li dèc mil gràcies ara vielha pes sòns favors, e volec hèr-li un present; mès que non l'aceptèc era e se n'anèc en tot desirar-li ua bona capitada e moltes felicitats, e lo deishèc recitant vèrsi sus er amarum dera separacion.

Ena net a vier, Alischar se filèc de cap ara casa descrita pera brava vielha e acabèc en tot trapar-la. Se seiguec ath pè dera paret e demorèc qu'arribèsse era ora de fiular. Mès quan amiaue aquiu ua estona, coma qu'auie passat dues nets sense dormir, lo vencec de pic eth cansament e s'esclipsèc. Sigue glorificat eth Solet, que jamès dormís!

Mentre Alischar s'estaue endormiscat ath pè dera paret, eth Destin envièc aquiu, ara cèrca de bèra ganga, a un panaire entre es panaires audaci, que, dempús de hèr torns ara casa sense trapar era gessuda, arribèc en lòc que dormie Alischar. E s'inclinèc entada eth, e temptat pera riquesa deth sòn vestit, li panèc damb adretia eth beròi turbant e eth burnós, e se les botèc de seguit. En madeish moment vedec que se daurie era hièstra e entenec fiular a quauquarrés. Guardèc, e vedec a ua hemna que li hège senhaus e que fiulaue. Qu'ère Zumurrud que lo cuelhie per Alischar.

En veir aquerò, eth panaire, encara que sense saber se qué volie díder aquerò, pensèc: "Me cau respóner!" E fiulèc. De seguit gessec Zumurrud pera hièstra e sautèc en carrèr

damb era ajuda d'ua corda. E eth panaire qu'ère un joen robust, la cuelhec en braça e s'aluenhèc damb era rapiditat d'un relampit.

Quan Zumurrud vedec qu'eth sòn acompanhant auie tanta fòrça s'estonèc molt, e li didec: "Estimat Alischar, era vielha m'a dit qu'a penes podies botjar-te per çò d'aflaquit pera pena e eth temor. Mès veigui qu'ès mès fòrt qu'un shivau!" Mès coma qu'eth lairon non contestaue e corrie damb mès rapiditat, Zumurrud li passèc era man pera cara e la trapèc eriçada de peus mès durs qu'era escampa deth hammam, de tau sòrta que semblaue un pòrc que s'auesse avalat ua garia e qu'es sues plumes li gessien pera boca.

En trapar-se damb aquerò, era joena sentec un terror espaventós, e comencèc a foter-li còps ena cara, cridant: "Qui ès e qué ès!" E coma qu'en aqueth moment èren ja luenh des cases, ath miei deth camp invadit pera net e pera solitud, eth lairon se posèc un moment, deishèc en solèr ara joena, e cridèc: "Que sò Djiwan eth kurd, eth companh mès terrible dera banda d'Ahmad Ed-Danaf!

Qu'em quaranta gojats qu'amiam fòrça temps privadi de carn fresca. Era pròplèu net serà era mes benedida des tues nets, pr'amor que toti te caucaram, un darrèr der aute, e te cauishigaram eth vrente e mos heregaram entre es tues cueishes, e te haram virar eth capuret enquiath maitin!"

Quan Zumurrud entenec aguestes paraules deth sòn raptor, comprenec çò d'orrible dera sua situacion e se metec a plorar, picant-se eth ròstre e deplorant er error que l'auie autrejat ad aqueth bandit violent e as sòns quaranta companhs. E dempús, en veir qu'eth sòn destin òrre l'acaçaue e que non podie lutar contra eth, se deishèc amiar de nauèth peth sòn raptor sense opausar resisténcia e se contentèc damb alendar. "Que non i a mès Diu qu'Allà! Me refugi en Eth! Cada un amie eth sòn Destin estacat en còth, e hèsque çò que hèsque, non pòt aluenhar-se d'eth…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes vint-e-tresau net

Era didec:

"… Cada un amie eth sòn Destin estacat en còth, e hèsque çò que hèsque, non pòt aluenhar-se d'eth!"

Eth terrible kurd Djiwan se metec ena espatla un aute còp ara joena, e seguic corrent enquia ua tuta amagada entre ròques, a on auien establit eth sòn domicili era banda des quaranta e eth sòn cap. Apraiaue aquiu era casa des panaires e les premanie eth minjar ua vieha, qu'ère precisament era mair deth raptor de Zumurrud. Quan entenec era eth senhau convengut gessec ena entrada dera tuta a recéber ath sòn hilh damb era raptada. Djiwan autregèc era joena Zumurud ara sua mair, e li didec. "Tie compde d'aguesta gasèla enquia que torna, pr'amor que vau a cercar as mèns companhs entà que venguen damb jo. Mès coma que non auem de vier enquia deman tà meddia, pr'amor que mos

cau realizar quauqui trabalhs, te prègui que la neurisques ben, entà que posque suportar es nòstes cargues e es nòsti assauts.” E partic.

Alavetz era vielha s’apressèc a Zumurrud e li dèc de béuer, e li didec: “Hilha mia, be ne seràs d’erosa quan penetren en tòn còs quaranta gojats robusti, sense compdar ath cap, qu’eth solet ei tan fòrt coma toti es auti amassa! Per Allà! Quina sòrt as per èster joena e desirabla!” Zumurrud non podec contestar, e caperant-se eth cap damb eth vel, s’estirec en solèr e atau s’estèc enquiath maitin.

Pendent era net auie reflexionat, s’encoratgèc e didec entada era: “Per qué me trapi tant indiferenta ara? Vau a demorar sense botjar-me era tornada d’aguesti quaranta bandits, que me vòlen traucar e aumplir-me coma era aigua aumplís un vaishèth enquia en.honsar-lo ath hons deth mar? Non, per Allà! Sauvarè era mia anma e no les autrejarè eth mèn còs!”

E coma ja ère de dia, s’apressèc ara vielha, e punant-li era man, li didec. “Aguesta net è repausat ben, bona mair mia, e me senti encoratjada e prèsta a aunorar as mèns òstes. Qué haram ara entà passar eth temps mentre arriben? Vòs, per exemple, vier damb jo en solei, e deishar que te treiga es polhs e te piente eth peu, brava mair?”

Era vielha responec: “Per Allà! Excellenta idia, hilha mia, pr’amor que des de que sò en aguesta tuta, non è pogut lauar-me eth cap, e servís ara de cramba entà toti es polhs que se lòtgen ena cabeladura des persones e enes peus des animaus. E quan escurís, gessen deth mèn cap e corren en grop per tot eth mèn còs. E n’è de blanqui e de neri, grani e petits. Quauqui uns, hilha mia, an ua coa molt longa, e se passègen enta darrèr, e d’auti son mès pudesencs qu’es pets mès pudents.

S’artenhes desliurar-me d’aguesti animaus malefics, era tua vida damb jo serà plan deliciosa.” E gessec damb Zumurrud dehòra dera tuta, e s’estirèc en solei, en tot trèir-se eth mocador qu’amiaue en cap. E alavetz podec veir Zumurrud qu’aquiu i auie totes es varietats de polhs coneishudes e d’autes mès. Sense pèrder eth coratge, comencèc a treir-les a sarpats e a pientar es peus des dera arraïc damb espines gròsses; e quan ja non quedèc qu’ua quantitat normau d’aqueri polhs, se metec a cercar-les damb dits adreits e a estronhar-les damb es ungles sivans acostumaue. E alisèc era cabeladura doçament, tan doçament, qu’era vielha se sentec invadida d’ua manèra deliciosa pera tranquillitat dera sua pròpria pèth neta, e acabec en tot esclipsar-se prigondament.

Sense pèrder temps, Zumurrud se lheuèc e corrèc entara tuta, qu’en era cuelhec e se botèc ròba d’òme e s’enrodèc eth cap damb un turbant beròi, que procedie d’un panatòri hèt pes quaranta, e gessec d’aquiu ara prèssa pr’amor de montar en un shivau, panat tanben, que peishie per aquiu damb es pès trabadi; li botèc era sera e eth ramau e gessec ath dessús, cama aciu cama enlà, a galaup en linha dreta en tot invocar eth nòm deth Patron dera sauvacion.

Galaupèc sense pòsa enquia qu'escuric; e a londeman seguic eth sòn camin sense arturar-se bric, se non ère entà descansar un shinhau, minjar quauqua arraïc e deishar pèisher ath shivau. E atau seguic pendent dètz dies e dètz nets.

Peth maitin der onzau dia gessec ja deth desèrt que venguie de trauessar e arribèc en ua pradèra verda a on corrien beròies aigües e alegraue era vista er espectacle d'espèssi arbes, d'ombres e de ròses e flors qu'un clima primauerau hège brotoar a milèrs; aquiu jogauen tanben audèths dera creacion e peishien vegades de gasèles e d'animaus plan beròis.

Zumurrud descansèc pendent ua ora en aqueth lòc deliciós, e dempús montèc de nauèth en shivau e seguic un camin plan beròi que corrie entre masses de verdor e amiaue entà ua ciutat grana qu'es sòns minarets ludien ath solei ena luenhor.

Quan siguec apròp des murs e dera pòrta dera ciutat vedec ua multitud immensa, qu'en veder-la comencèc a cridar d'alegria e de trionf, e de seguit gesseren dera pòrta e aneren ath sòn encontre emirs a shivau e personatges e es caps de soldats, que s'ajulhèren e punèren era tèrra damb mòstres de submission de subdits entath sòn rei, mentre que pertot gessie un clamor immens dera multitud deliranta: "Qu'Allà`autrege era victòria ath nòste sultan! Qu'era tua arribada hèsque a vier era benediccion ath pòble des musulmans, ò rei der univèrs! Qu'Allà consolide eth tòn règne, ò rei nòste!" E ath madeish temps, milèrs de guerrèrs a shivau se formèren en dues files entà separar e contie ara massa de gent ar arràs deth sòn entosiasme, e un pregonèr public, montat en un camelh ricament ornat, anonciaue ath pòble era erosa arribada deth sòn rei.

Mès Zumurrud, desguisada de cavalièr, non comprenie se qué significaue tot aquerò, e acabèc preguntant as grani dignataris, qu'auien agarrat ath sòn costat es retnes deth shivau: "Qué se passe, distinguidi senhors, ena vòsta ciutat? E qué voletz de jo?" Alavetz, d'entre toti eri s'auancèc un gran camarlenc, que, dempús d'inclinar-se enquiath solèr, li didec a Zumurrud:

"Ò Donador, ò patron nòste! Que non compdèc es sues gràcies quan les autregèc! Laudat sigue! T'amie dera man entà nosati pr'amor de plaçar-te coma eth nòste rei sus eth tron d'aguest règne! Que sigue laudat Eth, que mos autrege un rei tan joen e beròi, dera nòbla raça des hilhs des turcs de ròstre ludent! Glòria ada Eth! Pr'amor que se mos auesse enviat a bèth mendicant o a quinsevolh auta persona parièra, mos auríem vist obligadi a acceptar-lo tanben coma ath nòste rei e render-li aumenatge e somission. Te cau saber, plan que òc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes vint-e-quatau net

Era didec:

“…Te cau saber, plan que òc, qu’eth costum des abitants d’aguesta ciutat, quan moris eth nòste rei sense deishar hilh baron, ei filar-mos en aguest camin e demorar era arribada deth prumèr caminaire que mos mane eth Destin entà escuelher-lo coma rei e saludar-lo coma tau. E aué auem auut era felicitat de trapar-te a tu, eth mès beròi des reis dera tèrra e eth solet deth tòn sègle e de toti es sègles.”

E Zumurrud, qu’ère ua hemna de sen e d’excellentes idies, non se desconcertèc damb ua notícia tant extraordinària, e li didec ath gran camarlenc e as auti dignataris: “Ò vosati toti, subdits fidèus mèns a compdar d’ara, non pensetz, totun, que sò bèth turc d’escur neishement o hilh de bèth plebèu! Ath contrari! qu’auetz ath vòste dauant a un turc de naut reng qu’a hugit deth sòn país e dera sua casa dempús d’auer-se pelejat damb era sua familha e a decidit recórrer eth mon ara cèrca d’aventures. E coma precisament eth Destin me balhe ua escadença propícia entà veir quauquarren nau, sò d’acòrd en èster eth vòste rei!”

E de seguit se metec ath cap dera comitiva, e entre aclamacions e crits d’alegria de tot eth pòble, hec era sua entrada trionfau ena ciutat.

Quan arribèc ena porta principau de palai, es emirs e camarlencs desmontèren, e la cuelheren per dejós des sòns braci, e l’ajudèren a baishar deth shivau e l’amièren en braça entath gran salon de recepcions; e dempús de revestir-la damb es atributs reiaus, la heren sèir en tron d’aur des ancians reis. E toti amassa s’inclinèren e punèren eth solèr entre es sues mans, prononciant eth jurament de submission.

Alavetz Zumurrud inaugurèc eth sòn règne ordenant daurir es tresòrs reiaus apileradi pendent sègles, e manèc trèir quantitats considerables, que repartic entre es soldats, es praubi e es mendicants. Atau, donc, eth pòble l’estimèc e hec vòts pera durada deth sòn règne. E ath delà, Zumurrud tanpòc se’n desbrembèc de regalar granes quantitats de tuniques d’aunor as dignataris de palai, e d’autrejar gràcies as emirs e camarlencs, atau coma as sues esposes e a totes es hemnes deth harem. Ath delà abolic eth crubament d’impòsti, es consums e es contribucions, e ordenèc desliurar as presoèrs, e corregic toti es maus. E de tau sòrta se guanhèc era afeccion de grans e petits, que toti l’auien per òme, e se meravilhèren dera sua continéncia e castetat quan sabérem que jamès entraue en harem ne s’ajaçaue jamès damb es sues hemnes. Efectiuament, non volec que i auesse de nets mès servici particular qu’eth des sòns polidi eunucs, que dormien trauessadi dauant dera sua pòrta.

Luenh d’èster erosa, Zumurrud non hège que pensar en sòn estimat Alischar, que d’eth non n’auec cap naua, a maugrat de totes es investigacions qu’ordenèc hèr secretament. E non deishaue de plorar quan ère soleta ne de pregar ne de dejunar entà atrèir era benediccion d’Allà sus Alischar e arténher tornar-lo a veir san e en bona santat dempús dera absséncia. E atau se passèc un an e totes es hemnes deth palai lheuauen es sòn braci, desesperades, e exclamauen: “Quin malastre entà nosates qu’eth rei sigue tan devòt e cast!”

Ath cap d'un an, Zumurrud auec ua idia e la volec executar immediatament. Manèc cridar a visirs e camarlencs, e les ordenèc qu'es arquitèctes e engenhèrs daurissen un vast *meidan* (ampli espaci dubèrt), d'ua *parasanga* (mesura persa d'uns 6 km) d'ample e de longada, e que batissen ath miei un magnific pabilhon damb copòla, qu'auie de tapissar-se ricament entà plaçar un tron, e tanti sètis coma dignataris auie en palai.

S'executèren en pòc de temps es ordes de Zumurrud. E traçat eth *meidan* e quilhat eth pabilhon, e prèsti eth tron e es sètis en orde jerarquic, Zumurrud convoquèc a toti es grani dera ciutat e deth palai, e les aufric ua taulejada tau, que cap ancian se'n brembaue de bèth auta de parièra. E tath finau deth hestau, Zumurrud se virèc entàs convidadi e les didec. "A compdar d'ara, pendent tot eth mèn règne vos convocarè en aguest pabilhon a principis de cada mes, e vos seiratz en vòsti sètis, e convocarè tanben ath pòble, entà que forme part dera taulejada, e minge e beue, e balhi es gràcies ath Donador pes sòns dons!" E toti li responeren escotant e aubedint. Alavetz higec: "Es pregonèrs publics cridaràn ath men pòble entath hestau e les avertiran que serà penjat aqueth que non vengue. Barratz es botigues e deishatz de véner e de crompar. Aqueth que se remisque serà penjat!"

Dauant d'aguesta invitacion era multitud acodic e s'apilèc en pabilhon, en tot sarrar-se ath miei deth salon es uns cntra es auti, metre qu'eth rei ère seigut en sòn tron, e ath sòn entorn, enes lòcs respectius apareishien plaçadi jerarquicament es grani e es dignataris. E toti comencèren a minjar tota sòrta de causes excellentes, coma anhèths rostits, arròs damb boder, e mès que mès er excellent minjar cridat "kisek", premanit damb horment polverizat e lèit fermentada. E mentre minjauen, eth rei les examinaue atentiuament un darrèr der aute, e pendent tant de temps, que cada un li didie ath sòn vesin: "Per Allà! Sabi pas se per qué guarde tant tu per tu!" E mentretant, es grani e dignataris non deishauen d'ahiscar a tota aquera gent, en tot dider-les: "Minjatz enquia assadorar-vos! Eth màger gust que li podetz dar ath rei ei mostrar-li eth vòste apetís! E eri didien: "Per Allà! , en tota era nosta vida non auem vist a un rei qu'estimèsse tant ath sòn pòble!"

E entre es golards que minjauen damb mès arderosa voracitat, en tot hèr desparéisher ena sua gòrja plates sanceres, i auie eth miserable cristian Bassrum que hec adormir a Alischar e raptèc a Zumurrud, ajudat peth sòn frair eth vielh Rachideddin. Quan Bassrum acabèc de minjar era carn e era parva damb boder o greish, vedec ua plata plaçada dehòra de man, plia d'un admirable arròs damb lèit, caperat de sucre fin e canèla; hèc enlà a toti es vesins e agarrèc era plata, que se hec a vier entada eth e placèc dejós dera sua man e ne cuelhec un enòrme tròç, que se metec ena boca. Escandalizat alavetz un des sòns vesins, li didec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes vint-e-cincau net

Era didec:

… Escandalizat alavetz un des sòns vesins, li didec: “Non te hè vergonha estirar era man entad aquerò qu’ei luenh de tu e apoderar-te d’ua plata tan grana entà tu solet? Ignòres qu’era educacion mos ensenhe a non minjar senon aquerò qu’auem ath dauant?” E higec un aute: “Pro qu’aguest minjar te pese en estomac e te barrege era tripa!” E un aute bromista, gran afeccionat a aishish, li didec: “Ep! Per Allà! Repartim! Aprèssa-me aquerò, entà que ne prenga ua bocada, o dus o tres!”

Mès Bassrum li tachèc ua guardada mespredosa e li didec damb violéncia: “A maudit avalador de aishish! Aguest nòble minjar non s’a hèt entara tua boca! Qu’ei destinat entath paladar des emirs e de gent delicada!”

E se premanie entà méter un aute còp es dits ena deliciosa pasta, quan Zumurrud, que l’observaue de hège ua estona, l’arreconeishec, e envièc entada eth a quate gardes en tot dider-les: “Agarratz de seguit ad aguest individú que minge arròs damb lèit e hètz-me-lo a vier!” E es quate gardes se lancèren sus Bassrum, l’arrinquèren d’entre es dits era bocada que s’anaue a avalar, e lo meteren de cara en solèr e l’arrosseguèren pes cames enquuia a on se trapaue eth rei, entre es estonadi espectadors, que de seguit deishèren de minjar, en tot gasulhar es uns damb es auti: “ Aquerò ei çò que t’arribe per èster golard e apoderar-te deth minjar des auti.” E eth consumidor de aishish les didec as que l’enrodauen: “Per Allà! Qu’è hèt ben de non minjar damb eth aguest arròs damb lèit! Vè-te’n a saber eth castig que li foteràn!” E toti comencèren a guardar çò que s’anaue a passar.

Zumurrud, damb es uelhs alugadi peth laguens, li preguntèc ar òme: “Ditz-me, òme de maus uelhs blus, com te crides e quin ei eth motiu de vier en aguest país?” Eth miserable cristian, que s’auie botat eth turbant blanc, privilègi des musulmans, didec: “Ò senhor rei nòste!, me cridi Alí e è eth mestièr de passamanèr. Que sò vengut en aguest país entà desvolopar eth mèn mestièr e entà guanhar-me era vida damb eth trabalh des mies mans.”

Alavetz Zumurrud li didec a un des eunucs: “Vè-te’n lèu a cercar ena mia taula era arena endonviaira e era pluma de coeire que me servís entà hèr es linhes geomantiques!” E tanlèu s’executèc era orde, Zumurrud estenec suenhosament era arena endonviaira ena superfícia plana dera taula, e damb era pluma de coeire tracèc era figura d’un monard e quauques linhes de caractèrs desconeishudi. Dempús d’aquerò s’estèc en tot pensar pendent ua estona, lheuèc de pic eth cap e damb votz terribla que siguec entenuda per tota era multitud li cridèc ath miserable: “Ò gosset! Com gauses mentir as reis? Non ès cristian e te crides Bassrum? E non as vengut en aguest país entà cercar a ua esclaua raptada per tu en d’auti tempsi? A gosset! A maudit! Ara madeish vas a coheissar era vertat que ven de revelar-me tan clarament era arena endonviaira!”

Espaurit eth cristian en enténer aguestes paraules, queiguec en solèr amassant es mans, e didec: “Perdon, ò rei deth temps! Que non t’enganhes! Plan que òc, (sigues sauvat de quinsevolh mau), sò un innòble cristian e vení aciu damb er in d’apoderar-me d’ua musulmana que raptè e que hugec dera nòsta casa.”

Alavetz Zumurrud ath miei des mormolhs d'admiracion de tot eth pòble, que didie: "*Ualah*! Que non i a en mon un lector geomantic d'arena comparable damb eth nòste rei!"; cridèc ath borrèu e as sòns ajudants, e les didec: "Hètz-vos a vier ad aguest miserable gosset dehòra dera ciutat, espelatz-lo viu, aumplitz-lo d'èrba dera pejor qualitat e tornatz e clauatz era pèth ena pòrta deth *meidan*."

Per çò deth cadavre, usclatz-lo damb excrements secs e enterratz en esgot aquerò sobrèr." E responeren escotant e aubedint, e se heren a vier ath cristian, e l'exeutèren segontes era senténcia, qu'ath pòble li semblèc plia de justícia e sen.

Es vesins qu'auien vist ath miserable minjant er arròs damb lèit non poderen deishar de comunicar-se mutuaument es sues impressions. Un didec: "*Ualah*! ena mia vida tornarè a deishar-me temptar damb aguest plat, encara que me shaute fòrça. Qu'a mala ombra!" E eth consomador de aishish exclamèc, en tot agarrar-se eth vrente pr'amor qu'auie colica de terror: "*Ualah*! Eth mèn destin m'a desliurat de tocar ad aguest maudit arròs damb canèla!" E toti jurèren non tornar a prononciar ne tansevolh eth nòm d'arròs damb lèit.

Alavetz, entrèc un òme d'aspècte repulsiu que s'auancèc rapidament, en tot hèr a cuélher a toti es que se trapauen ath sòn pas, e en veir toti es lòcs ocupadi mens eth qu'ère ar entorn dera plata der arròs damb lèit, se calèc dauant d'era e ath miei der espant generau se premanic a estirar era man entà minjar-se-lo.

E Zumurrud de seguit vedec qu'aqueth òme ère eth sòn raptor, eth terrible Djiwan eth kurd, un des quaranta dera banda d'Ahmad Ed-Danaf. Eth motiu que l'amiaue ena ciutat non ère cap aute que cercar ara joena, qu'era sua hujuda l'auie inspirat un furor espaventós quan ère ja premanit entà caucar-la amassa damb es sòns companhs. E s'auie mossegat era man de desesperacion e auie jurat trapar-la encara que siguesse amagada darrèr deth mont Caucas, o amagada coma ua pistacha ena clòsca. E auie gessut a cercar-la e auie arribat alavetz en aguesta ciutat, e per çò d'entrar damb es auti en pabilhon entà que non lo pengèssen…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes vint-e-siesau net

Era didec:

…e per çò d'entrar damb es auti en pabilhon entà que non lo pengèssen. Se seiguec, donc, dauant dera plata d'arròs damb lèit e metec tota era man ath miei. E alavetz de pertot li cridèren: "Ep! Qué vas a hèr? Tie compde! T'espelaràn viu! Non tòques aguesta plata, qu'ei de mala ombra!" Mès er òme les tachèc guardades terribles e les cridèc: "Silenci, vosati! Que voi minjar d'aguesta plata e assadorar-me! M'agrade er arròs damb lèit!" E li dideren un aute còp: "Te penjaràn, t'espelaràn!" E coma tota responsa s'apressèc encara mès ena plata, qu'en era ja auie metut era man, e s'inclinèc entada era. En veder-lo eth consomador de aishish, qu'ère eth qu'auie mès apròp,

s’escapèc espaurit e liure ja de bugassi d’aishish, entà séir-se mès luenh, en tot protestar qu’eth non auie arren a veir damb tot aquerò que se passèsse.

E Djiwan eth kurd, dempús d’auer botat ena plata era man nera coma era pauta d’un corbàs, la treiguec enòrma e pesada coma eth pè d’un camelh. Arredonic en paumet dera man eth tròç qu’auie trèt, hec damb eth ua bòla grana coma ua fruta, e en un movement giratòri se la calèc ath hons dera gòrja, a on s’en.honsèc coma eth sorrolh d’un tron o coma eth bronit d’ua cascada en ua tuta sonora, enquiath punt de qué era copòla deth pabilhon ressonèc damb un resson que se repetic sautant e rebotant. E siguec tau era tralha deishada ena massa d’a on treiguec eth prumèr bocin, que se vedec eth hons dera enòrma hònt.

En veir aquerò, eth consomador de aishish lheuèc es braci e exclamèc: “Allà mos protegisque! que s’a avalat era plata d’ua soleta bocada! Gràcies a Allà que non me creèc arròs damb lèit o canèla o ua auta causa parièra entre es sues mans!” E higec. “Deishem-lo minjar a gust pr’amor que ja veigui que se li diboishe en front era imatge d’aqueth qu’a d’èster espelat e penjat.”

E se botèc mès luenh de man deth kurd, en tot dider-li: “Atau se t’arture era digestion e t’estofe, espaventós abisme!” Mès eth kurd, sense hèr-ne cabau de çò que didien ath sòn entorn, metec un aute còps es dits, grani coma estaques, ena massa trenda, qu’entredauric damb un croishit sord e les treiguec coma ua bòla, coma ua carabassa e li daue torns damb era man abans d’avalar-se-la, quan Zumurrud les didec as gardes: “Hètz-me a vier de seguit ath der arròs, abans de qué s’avale era bocada!” E es gardes sautèren sus eth kurd, que non les vedie per çò d’auer era mitat deth còs inclinat sus era plata. E lo heren quèir damb agilitat, l’estaqueren es mans ena esquia e l’amièren ena preséncia deth rei, mentre es presents didien: “Que s’a entestadit a perder-se! Ja l’auíem conselhat que s’abstenguesse de tocar aguest nefast arròs damb lèit.”

Quan l’auec dauant, Zumurrud, li preguntèc: “Com te crides? Quin ei eth tòn mestièr? E quina causa t’a possat a vier en aguesta ciutat?” Er aute responec: “Me cridi Othman, e sò jardinèr. Per çò deth motiu dera mia visita, cerqui un jardin entà trabalhar pr’amor de poder minjar.” Zumurrud exclamèc: “Que me hèsquen a vier era taula d’arena e era pluma de coeire!” E quan auec ambdús objèctes tracèc caractèrs e figures damb era pluma ena arena estenuda, reflexionèc e calculèc ua ora, dempús lheuèc eth cap e didec: “Malastre sus tu, miserable mentidèr! Es mèns calculs sus era taula d’arena me hèn saber qu’en realitat te crides Djiwan eth kurd, e qu’eth tòn mestier ei bandolèr, lairon e assassin! A porceth! hilh de gosset e de mil vops! Coheissa de seguit era vertat o ac haràs a còps!”

En enténer aguestes paraules deth rei, que d’eth non podie sospechar que siguesse era joena panada pòc abans per eth, s’esblancossic, li tremolèren es maishères, e es pòts se l’arropiren deishant veir uns dents que semblauen de lop o de bèth aute animau sauvatge. Dempús sagèc de sauvar eth cap declarant era vertat, e didec: “Qu’ei vertat tot aquerò que dides, ò rei! Mès me n’empenaïsqui dauant de tu ara madeish, e en avier

seguirè eth bon camin.” Mès Zumurrud li didec: “Que m’ei impossible deishar víuer en camin des musulmans a ua fèra sauvatja!”

Dempús ordenèc: “Que se lo hèsquen a vier e que l’espelen viu e l’aumplisquen de palha pr’amor de clauar-lo ena pòrta deth pabilhon e patisque eth sòn cadavre era madeisha sort qu’eth cristian.”

Quan eth consomador de aishish vedec qu’es gardes se hègen a vier ar òme, se lheuèc e se virèc d’esquia ara hònt d’arròs e didec: “Ò arròs damb lèit, esposcat de sucre e canèla, te viri era esquia, pr’amor que non te creigui, malerós minjar, digne des mies guardades, ne lèu deth mèn cu…!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes vint-e-setau net

Era didec:

“… pr’amor que non te creigui, malerós minjar, digne des mies guardades, ne lèu deth mèn cu. T’escopisqui ath dessús e abomini de tu.”

E arren mès per çò que tanh ada eth.

Vam a veir se qué se passèc en tresau hestau. Coma enes dues circonstàncies anteriores, es pregonèrs espargeren era madeisha anóncia, e heren es madeishi preparatius; e eth pòble s’amassèc en pabilhon, es gardes se placèren ordenadament e eth rei se seiguec en tron. E toti se meteren a minjar, a béuer e a alegrar-se, e era multitud s’apilaue pertot, mens dauant dera plata d’arròs damb lèit, que s’estaue intacta ath miei deth salon, mentre toti es convidadi li virauen era esquia. E de pic entrèc un òme de barbes blanques, se filèc entad aqueth costat e se seiguec a minjar, pr’amor de qué non lo pengèssen. E Zumurrud lo guardèc, e vedec qu’ère eth vielh Rachideddin, eth miserable cristian que l’auie hèt raptar per sòn frair Barssum.

Plan que òc; coma que Rachideddin vedec que passauen mesi e eth sòn frair non tornaue, eth quau auie vengut a cercar ara joena despareishuda, decidic partir en persona entà sajar de trapar-la, e eth Destin l’amièc en aquera ciutat e en aqueth pabilhon, dauant dera plata d’arròs damb lèit.

En arreconéisher ath maudit cristian, Zumurrud didec entada era: “Per Allà! Aguest arròs damb lèit ei ua parva benedida, donques que me hè trapar a toti es èssers malefics. Que l’aurè de pregonar bèth dia per tota era ciutat coma minjar obligatòri entà toti es ciutadans. E ordenarè penjar ad aqueri que non les agrade.

Mentretant, me vau a méter damb aguest vielh criminau!” E les didec as gardes: “Hètz-me a vier ath der arròs!” E es gardes, ja acostumadi, vederen ar òme, de seguit se calèren sus eth, e l’arrosseguèren dera barba entara preséncia deth rei, que li preguntèc: “Com te crides? Quin ei eth tòn mestièr? E per qué as vengut aciu?” E responec: “Ò rei

afortunat!, me cridi Rustem, mès que non è mès mestièr qu'eth de praube, eth de derviche!" Zumurrud cridèc: "Hètz-me a vier era arena e era pluma!" E se la heren a vier. E dempús d'auer estenut era arena e auer traçat es figures e caractèrs, s'estèc reflexionant pendent ua ora, e dempús lheuèc eth cap e didec: "Mentisses dauant deth rei, maudit! Te crides Rachideddin e eth tòn mestièr s'està en ordenar raptar traïdorament as hemnes des musulmans entà embarrar-les ena tua casa; aparentament profèsses era fe der islam, mès ath hons deth tòn còr ès un miserable cristian corromput pes vicis. Coheissa era vertat, o eth tòn cap sautarà ara madeish entàs tòns pès!" E eth miserable, espaurit, credec sauvar eth cap en tot coheissar es sòns crims e actes vergonhosi. Alavetz Zumurrud les didec as gardes: "Lançatz-lo en solèr e fotetz-li mil còps ena planta des pès!" E atau se hec immediatament. Alavetz didec Zumurrud: "Ara, hètz-lo a vier damb vosati e espelatz-lo, l'aumplitz damb èrba poirida e lo clauatz damb es auti dus ena entrada deth pabilhon. E que patisque eth sòn cadavre era madeisha sòrt qu'era des auti dus gossets!" E de seguit s'executèc tot.

Dempús, toti seguiren en tot minjar, en tot parlar dera sabença e sciéncia endonviaira deth rei e valorant era sua justícia e equitat.

Acabat eth hestau, eth pòble se n'anèc e era reina Zumurrud tornèc en palai. Mès que non ère erosa ena sua intimitat, e se didie ada era madeisha: "Gràcies a Allà, que m'a padegat eth còr en tot ajudar-me a resvenjar-me des que me heren mau. Mès tot aquerò non m'entorne ath mèn estimat Alischar. Ça que la, eth Plan Naut ei ath còp eth Totpoderós, e pòt hèr tot çò que volgue en benefici des que l'adòren e l'arreconeishen coma solet Diu!" E emocionada en rebrembar ath sòn estimat, vessèc abondoses lèrmes tota era net, e dempús s'embarrèc damb eth sòn dolor enquia principis deth mes a vier.

Alavetz eth pòble s'amassèc un aute còp entara taulejada acostumada, e eth rei e es dignataris cuelheren sèti, coma solien, ena copòla. E auie començat ja era taulejada e Zumurrud auie perdut era esperança de tornar a veir ath sòn estimat, e pregaue interiorament aguesta oracion: "Ò tu qu'en l'entorneres a Iussuf ath sòn ancian pair Jacob, que guarires es nafres deth sant Ayub, abriga-me ena tua bontat, que torna a veir ath mèn estimat Alischar! Qu'ès er Omnipotent, ò senhor der univèrs! Tu qu'amies peth bon camin ad aqueri que se horavien, tu qu'escotes totes es votzes, e aties a toti es vòts, e hès qu'eth dia succedisque ara net, entorna-me ath tòn esclau Alischar!"

A penes formulèc interiorament aguest invocacion, entrèc un joen pera pòrta deth *meidan* e era sua cintura flexibla se plegaue dera madeisha manèra que se balancege era rama deth saüc possada pera brisa. E ère beròi coma era lum ei beròia, mès semblaue delicat e un shinhau fatigat e esblancossit. Cerquèc pertot un lòc entà sèir-se e non trapèc liure senon eth lòc apròp ara plata mentada d'arròs damb lèit. E aquiu se seiguec, e lo seguien es guardades espaurides d'aqueri que ja lo credien perdut, e ja lo vedien espelat e penjat.

E ath prumèr còp de uelh arreconeishec Zumurrud a Alischar. E eth còr li comencèc a bategar ara prèssa e li manquèc pòc entà exalar un crit d'alegria. Mès artenhèc véncer aqueth movement irreflexiu entà non tradir-se ada era madeisha dauant deth pòble. Ça

que la, ère cuelhuda per ua intensa emocion, e es entralhes se l'agitauen e eth còr li bategaue cada còp damb mès fòrça.

E volec padegar-se complètament abans de cridar a Alischar.

E vaquí çò que l'auie arribat ad aguest. Quan se desvelhèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes vint-e-ueitau net

Era didec:

… Quan se desvelhèc ja ère de dia, e es mercadèrs començauen a daurir eth mercat. Estonat Alischar en veder-se estirat en aqueth carrèr, se hec a vier era man en front, e vedec que l'auie despareishut eth turbant, madeish qu'eth burnós. Alavetz comencèc a compréner era realitat e correc plan capvirat a condar-li era sua desventura ara brava vielha, ara quau li preguèc qu'anèsse a saber-se'n de notícies. Era accedic de bon voler e gessec entà tornar ath cap d'ua ora damb era cara e era cabeladura capvirada, entà hèr-li saber era desaparicion de Zumurrud e dider-li: "Me pensi, hilh mèn, que ja pòs renonciar a tornar a veir ara tua estimada. Enes malastres, non i a mès fòrça ne recorsi qu'en Allà Omnipotent. Tot aquerò que t'arribe ei per tòrt tòn!"

En enténer aquerò, Alischar vedec qu'era lum se convertie en tenèbres dauant des sòns uelhs, e se desesperèc dera vida e desirèc morir e s'estarnèc en somics, enes braci dera brava veilha, enquia que s'estavanic. Dempús, a truca de suenhs, se remetec; mès que siguec entà calar-se en lhet, cuelhut d'ua grèu malautia que li hec patir insòmis, e solide l'aurie amiat de seguit ena hòssa, s'era brava anciana non l'auesse estimat, suenhat e escoratjat. S'estèc pendent un an sancer fòrça malaut, sense qu'era vielha lo deishèsse un solet moment; li balhaue es medecines e li codie es aliments e li hège alendar es perhums vivificadors. E en un estat de'aflaquiment extrèm se deishaue suenhar, e recitaue vèrsi molt tristi sus era separacion, coma aguesti entre d'auti mil:

S'apilèren es malastres, se hè enlà er amor, corren es lèrmes e eth còr uscle!

Eth pes deth dolor què sus ua espatla que non lo pòt suportar, sus un còr agotat peth desir d'estimar, pera passion sense rumb e pes seguides vesilhes!

Senhor! I a bèra manèra d'ajudar-me? Esdega-te a secorrer-me, abans de qué er alend de vida s'exale d'un còs agotat!

En aguest estat s'estèc Alischar sense esperança de remeter-se, madeish que sense era esperança de tornar a veir a Zumurrud e era brava vielha non sabie se com tréir-lo d'aquera letàrgia, enquia qu'un dia li didec: "Hilh mèn, era manèra de tornar a trapar ara tua amiga non ei seguir planhent-te sense gésser de casa! Se me vòs creir, lhèua-te e remet es tues fòrces e ges a cercar-la per ciutats e parçans! Arrés se'n sap deth camin que pòt arribar era sauvacion." E non deishèc d'encoratjar-lo de tau sòrta, que

l'obliguèc a lheuar-se e entrar en hammam, qu'en eth era madeisha lo banhèc e li hec cuélher sorbets e minjar-se un poret. E l'estèc suenhant d'aguesta manèra pendent un mes, enquia que lo deishèc en situacion de viatjar. Alavetzs Alischar se didec adiu dera anciana e se metec en camin entà cercar a Zumurrud.

E atau siguec se com arribèc ena ciutat a on Zumurrud ère un rei, e entrèc en pabilhon deth hestau, e se seiguec dauant dera hònt d'arròs damb lèit esposcat de sucre e canèla.

Coma qu'auie fòrça hame se rebussèc es manges enquias codes, didec era formula "Bismilah", e se premanic a minjar. Alavetz, es sòns vesins, pietosi de veir eth perilh que s'expausaue, l'avertiren de que solide l'arribarie bèth malastre s'auie era mala sòrt de tocar aqueth minjar. E coma que s'entestadie en aquerò, eth consomador d'aishish li didec: "Guarda que t'espelaràn e te penjaràn!"

E Alischar responec: "Benedida sigue era mòrt que me desliure d'ua vida tan plia de malastres! Mès abans tastarè aguest arròs damb lèit!" E estirèc era man e comencèc a minjar damb gran apetís.

Aquerò siguec tot.

E Zumurrud, que lo guardaue plan esmoiguda, didec entada era: "Voi començar deishant-lo assadorar-se abans de cridar-lo." E quan vedec qu'auie acabat de minjar e qu'auie prononciat era formula "Gràcies a Allà!" les didec as gardes: "Hètz-me a vier afablament ad aguest joen qu'ei seigut dauant dera plata d'arròs damb lèit e pregatz-li damb bones manères que vengue a parlar damb jo, en tot dider-li: "Eth rei te cride entà ua pregunta e ua responsa, arren mès."

E es gardes vengueren e s'inclinèren dauant d'Alischar e li dideren: "Senhor, eth nòste rei te cride entà ua pregunta e ua responsa, arren mès." Alischar contestèc: "Escoti e aubedisqui!" E se lheuèc e acompanhèc as gardes entath costat deth rei.

Metretant, era gent deth pòble hègen entre eri moltes conjectures. Uns didien: "Quin malastre entara sua joenessa! Diu sap se qué l'arribarà!" Mès d'auti responien: "Se l'auessen de hèr bèth mau eth rei non l'aurie deishat minjar enquia assadorar-se. L'aurie manat cuélher ara prumèra bocada!" E d'auti didien: "Es gardes non se l'an hèt a vier arrossegant-lo pes pès ne pera ròba. L'acompanhèren respectuosament en tot seguir-lo a distància."

Mentretant, Alischar se presentaue dauant deth rei. Aquiu s'inclinèc e punèc era tèrra entre es mans deth rei, que li preguntèc damb votz tremolosa e plan doça: "Com te crides, ò beròi joen? Quin ei eth tòn mestièr? E quin motiu t'a obligat a deishar eth tòn país entad aguesti parçans luenhants?"

Eth responec: "Ò rei afortunat! me cridi Alischar, hilh de Glòria, que sò hilh d'un mercadèr en país de Khorasan. Eth mèn mestièr ère eth deth mèn pair; mès hè ja temps qu'es malsatres me heren renonciar ada eth. Per çò deth motiu deth mèn viatge en aguest país…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes vint-e-nauau net

Era didec:

"… Per çò deth motiu deth mèn viatge en aguest país a estat era cèrca d'ua persona estimada qu'è perdut, e qu'estimaua mès qu'era mia vida, e mès qu'era mia anma. E aguesta ei era mia malerosa istòria" E Alischar, en acabar aguestes paraules, s'estarnèc en somics, e se botèc tan mau, que s'estavanic.

Alavetz, Zumurrud, ar arràs der atrendiment, manèc as sòns dus eunucs que l'esposquèssen era cara damb aigua de ròses. E es dus esclaus executèren de seguit era orde e Alischar tornèc a flairar era aigua de ròses. Alavetz Zumurrud didec: "Ara que me hèsquen a vier era taula d'arena e era pluma de coeire!" E cuelhec era taula e era pluma e dempús d'auer traçar linhes e caractèrs, reflexionèc pendent ua ora, e didec damb doçor, mès de manèra que tot eth pòble ac entenesse: "Ò, Alischar, hilh de Glòria! era arena endonviaira confirme es tues paraules. Que dides era vertat. Plan per aquerò te posqui predíder qu'Allà te harà trapar lèu ara tua estimada! Padega era tua anma e refresca eth tòn còr!" Dempús lheuèc era session e ordenèc as esclaus qu'amièssen a Alischar entath hammam, e dempús deth banh li botèssen un vestit der armari reiau, e en tot hér-lo montar en un shivau des estables reiaus l'ac tornèssen a presentar en escurir. E es dus eunucs responeren escotant e aubedint e s'esdeguèren a executar es ordes deth rei.

Per çò dera gent deth pòble, qu'auie vits tota aquera scèna e entenut es ordes balhades, se preguntauen es uns as auti: "Quina causa amagada aurà botjat ath rei a tractar ad aguest joen damb tanta consideracion e doçor?" E d'auti responien: "Per Allà!, eth motiu qu'ei pro clar: eth gojat ei plan beròi!" E d'auti dideren: "Qu'auem previst çò que s'auie de passar solet en veir ath rei que li deishaue assadorar era hame en aquera plata d'arròs damb lèit. *Ualah!* Jamès auíem entenut a díder qu'er arròs damb lèit podesse produir semblables prodigis!"

E se n'anèren, dident cada un çò que li semblaue o insinuant ua frasa picaresca.

Per çò de Zumurrud, demorèc damb grana impaciéncia qu'arribèsse era net entà poder, fin finau, isolar-se damb er estimat deth sòn còr. De sòrta qu'a penes despareishec eth solei e es *muecins* cridèren as credents ara oracion, Zumurrud se despolhèc e s'estirèc en lhet, sense mès ròba qu'era sua camisa de seda. E baishèc es cortines entà demorar-se ena escurina e ordenèc as dus eunucs que hessen entrar a Alischar, eth quau demoraue en vestibul.

Per çò que hè as camarlencs e dignataris de palai, ja non aueren cap dobte des intencions deth rei quan vederen tractar d'aguesta manèra ath beròi Alischar. E se dideren: "Qu'ei clar qu'eth rei s'a enamorat d'aguest gojat. E solide, dempús de passar era net damb eth, deman lo nomentarà camarlenc o generau dera armada!"

Aquerò per çò que tanh ada eri.

Vaquí, çò que se referís a Alischar. Quan siguec ena preséncia det rei, punèc era tèrra entre es sues mans en tot aufrir-li es sòns omenatges e vòts, e demorèc que l'interroguèssen. Alavetz Zumurrud didec entada era: "Que non posqui revelar-li còp sec se qui sò, donques que se m'arreconeishesse ara imprevista se moririe d'emocion." Per tant, se virèc entada eth, e li didec: "Ò gentil joen! Aprèssa-te! Ditz-me: as estat en hammam?" Eth responec: "Òc, senhor mèn!" Era preguntèc: "T'as lauat, t'as refrescat e t'as perhumat pertot?"

Eth responec: "Òc, senhor mèn!"

Era preguntèc: "Solide eth banh t'aurà ahiscat er apetís, ò Alischar! A posita dera tua man, en aguest tamboret i a ua plata plia de porets e pastissi. Comença en tot padegar era tua hame!" Alavetz Alischar responec escotant e aubedint, e mingèc çò que li calie, e se metec content. E Zumurrud li didec: "Ara deues auer set. Aquiu en aute tamboret i a era plata des buendes. Beu tot çò que volgues e dempús aprèssa-te a jo."

E Alischar beuec ua tassa de cada flascon e plan timidament s'apressèc en lhet det rei.

Alavetz eth rei lo cuelhec dera man, e li didec: "M'agrades fòrça, ò joen! Qu'as era cara molt beròia, e a jo m'agraden es cares beròies! Ajoca-te e comença a hèr-me massatges as pès!"

Ath cap d'ua estona, eth rei li didec: "Ara hè-me un massatge enes cames e enes cueishes." E Alischar, hilh de Glòria, comencèc a hèr-li massatges enes cames e enes cueishes deth rei. E s'estonèc e se meravilhèc en trapar-les tan suaus e flexibles, e blanques ar arràs. E didie entada eth: "*Ualah*! Es cueishes des reis son molt blanques. e ath delà non an peus!"

En aguest moment Zumurrud li didec: "Ò beròi joen de mans tant expèrtes entath massatge, alonga es tòns movements enquiath melic, passant peth centre!" Mès Alischar s'arturèc de pic en sòn massatge e plan intimidat, didec: "Desencusa-me, senhor, mès que non sai hèr massatge deth còs senon enquias cueishes. Que ja è hèt tot aquerò que sabia…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes trentau net

Era didec:

"… senon enquias cueishes. Que ja è hèt tot aquerò que sabia."

En enténer aguestes paraules, Zumurrud exclamèc damb un accent plan dur: "Com! Gauses desaubedir-me? Per Allà! Se trantalhes un aute còp, era net serà plan nefasta entath tòn cap! Hè lèu, donc, a inclinar-te e a satisfèr eth mèn desir. E jo, ath mèn torn,

te convertirè en mèn aimant titolar, e te nomentarè visir entre es visirs, e cap dera armada entre es mèns caps dera armada!" Alischar preguntèc: "Que non compreni exactament çò que vòs, ò rei! Qué me cau hèr entà aubedir-te?"

Era responec: "Trè-te es calçotets e estira-te capenjós!" Alischar exclamèc: "Se tracte d'ua causa que non è hèt ena mia vida e se me vòs obligar a cometer-la, te demanarè compdes d'aquerò eth dia dera Ressureccion. Per tant, dèisha-me gésser d'aciu e anar-me'n entara mia tèrra!"

Mès Zumurrud repliquèc damb ton furiós: "Te mani que te treigues es calçotets e que t'estires capenjós, se non, immediatament ordenarè que te talhen eth cap! Vene de seguit, ò joen! e ajaça-te damb jo! que non te n'empenaïràs d'aquerò!"

Alavetz, desesperat Alischar, non auec mès remèdi qu'aubedir.

Se treiguec es calçotets e se metec capenjós. De seguit Zumurrud lo cuelhec entre es sòns braci e metent-se ath dessús d'eth s'estirèc ath long dera esquia d'Alischar.

Quan Alischar sentec qu'eth rei li pesaue damb aquera impetuositat sus era sua esquia, didec entada eth: "Que me harà mau sense remèdi!" Mès lèu notèc ath dessús sòn quauquarren suau que l'amorassaue coma seda o velot, quauquarren ath còp trende e redon, mofle e fèrm ath tacte, e didec entada eth: "*Ualah*! Aguest rei a ua pèth preferibla ara de quinsevolh hemna!"

E demorèc eth moment temible. Mès ath cap d'ua ora d'èster en aquera postura sense sénter arren espaventós ne traucador, vedec qu'eth rei se separaue de pic d'eth e se metie d'esquia ath sòn costat.

E pensèc: "Benedit e glorificat sigue Allà, que non a permetut qu'era sua verga se quilhèsse! Qué m'aurie arribat en quinsevolh aute cas?"

E començaue a alendar mès a gust quan eth rei li didec: "Te cau saber, ò Alischar! qu'era mia verga non acostume a quilhar-se se non l'amorassen damb es dits. Per tant, l'as d'amorassar, o ès òme mòrt! Tè! Que vengue era man!"

E estirada d'esquia, Zumurrud cuelhec era man d'Alischar, hilh de Glòria, e se la placèc doçament sus era redondetat dera sua *istòria*.

E Alischar, quan toquèc aquerò notèc ua exuberància nauta coma un tron e gròssa coma un colomat e mès cauda qu'era gòrja d'ua paloma, e mès uscladora qu'un còr usclat pera passion; e aquera exuberància ère lisa e blanca e suau e ampla.

Còp sec sentec qu'ath contacte des sòns dits, aquerò s'encabraue coma un mul punchat en morre, e coma un saumet esperonat ath miei deth lomb.

En comprovà'c, Alischar didec entada eth ar arràs der estonament: "Aguest rei qu'a henerecla! Qu'ei era causa mès prodigiosa de toti es prodigis!"

E ahiscat per aguesta trobalha que li treiguie es darrèrs escrupuls, comencèc a notar qu'era verga se li quilhaue enquiath limit dera ereccion.

E Zumurrud non demoraue qu'aqueth moment! E de ressabuda se metec a arrir de tau manèra qu'aurie queigut d'esquia se non auesse estat ja estirada. Dempús li didec a Alischar: "Com ei que non coneishes ara tua servidora?, ò patron mèn estimat!"

Mès Alischar encara non ac comprenie, e preguntèc: "Quina servidora ne quin patron, ò rei deth temps!?" Era responec: "Ò Alischar! que sò Zumurrud, era tua esclaua! Non me coneishes damb aguesti senhaus?"

En enténer taus paraules, Alischar guardèc fixament ath rei, e arreconeishec ara sua estimada Zumurrud. E la cuelhec entre es sòns braci e la punèc damb es màger transpòrts d'alegria.

E Zumurrud li preguntèc: "Vas a resistir-te encara?"

E Alischar, coma tota responsa, se lancèc sus era coma un leon sus era oelha, e sabent-se pro ben eth camin, metec eth pau de pastor ena saca de viures e se calèc entà dauant sense importar-li era estretesa dera corsèra. E quan arribèc era fin deth camin, s'estèc pendent fòrça temps rigid e regde, coma portèr d'aquera pòrta e iman d'aqueth *mihrab*.

E era, ath sòn torn, non se separaue ne un solet dit d'eth, e damb eth se quilhaue, e s'ajulhaue, e rodaue, e s'incorporaue e alendaue, seguint eth movement.

E ar amor li responie er amor, e a ua exaltacion ua dusau exaltacion, e diuèrses amorasses e diuèrsi jòcs.

E se responien damb taus alendades e crits, qu'es dus petits eunucs atiradi peth sorrolh, lheuèren eth tapís pr'amor de veir s'eth rei auie besonh des sòns servicis.

E dauant des sòns uelhs espauridi apareishec er espectacle deth sòn rei estirat d'esquia, damb eth joen caperant-lo intimament, en diuèrses postures, contestant as sorriscles damb sorriscles, as assauts damb còps de lança, as inscrustacions damb còps de cisèl, e as movements damb secodides.

En veir aquerò, es dus eunucs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes trenta unau net

Era didec:

… En veir aquerò, es dus eunucs s'esdeguèren a aluenhar-se silenciosament, dident: "Era verat ei qu'aguesta manèra d'obrar deth rei non ei pròpria d'un òme, senon d'ua hemna deliranta."

Peth maitin, Zumurrud se metec eth sòn vestit reiau, e ordenèc amassar-se en pati principau de palai as sòns visirs, camarlencs, conselhèrs, emirs, caps dera armada e personatges notables dera ciutat, e les didec: “Vos permeti a toti vosati, ò subdits fidèus! que vengatz aué madeish ena carretera que m’auetz trapat e cerquetz a quauquarrés entà nomentar-lo coma rei ath mèn lòc. Pr’amor qu’è decidit abdicar e anar-me’n a víuer en país d’aguest joen qu’è alistat coma amic entà tota era mia vida, pr’amor que voi consagrar-li totes es mies ores, atau coma l’è consagrat era mia afeccion! *Uasalam*!”

Dauant d’aguestes paraules es presents responeren escotant e aubedint, e es esclaus s’esdeguèren a rivalizar entre eri pr’amor de hèr es preparatius dera marcha, e aumpliren entath camin calaishi e calaishi de viures, de riqueses, de jòies, de ròba, de causes somptuoses, d’aur e de plata, e les carguèren en muls e camelhs. E quan tot siguec prèst, Zumurrud e Alischar pugèren en un palanquin de velot e brocat plaçat en un dromedari, e sense mès acompanhada qu’es dus eunucs tornèren entà Khorasan, era ciutat que se trapaue era sua casa e es sòns parents. E arribèren erosament. E Alischar, hilh de Glòria, non deishèc de repartir granes aumòines as praubi, as veudes e as orfanèls, ne d’autrejar presents extraordinaris as sòns amics, coneishudi e vesins. E ambdús viueren fòrça ans damb fòrça hilhs que les autregèc eth Donador. E arribèren ar arràs dera alegria e dera felicitat, enquia que les visitèc era Destructora de plasers e Separadora d’aimants. Glòria ad Aqueth que s’està ena sua eternitat! E benedit sigue Allà en totes es escadences.!

Mès seguic Schahrazada, en tot dirigir-se ath rei Schahriar: non te penses ne un solet moment qu’aguesta istòria sigue mès deliciosa qu’era **Istòria des sies joenes de colors desparièrs**. E s’es sòns vèrsi non son molt mès admirables qu’es qu’as entenut, ordena que me braquen eth cap sense demora!

E didec Schahrazada:

Istòria des sies joenes de colors desparièrs

Conden qu’un dia entre es dies, er Emir des Credents, El-Mamun cuelhec sèti en tron qu’auie ena sala deth sòn palai e hec que se congreguèssen entre es sues mans, ath delà des sòns visirs, es emirs e es principaus caps deth sòn empèri, e toti es poètes e guaira gent d’engenh deliciós se compdaue entre es sòns intims. Per cèrt, qu’eth mès intim de toti es que s’auien amassat aquiu ère Mohammad El-Bassri. E eth califa El-Mamun s’acarèc ada eth e li didec: “Ò Mohammad, qu’è desir d’entener-te condar bèra istòria jamès entenuda.” E er aute responec: “Qu’ei aisit de complader-te, ò Emir des Credents!. Mès, vòs de jo ua istòria qu’aja entenut jo damb es mies pròpries aurelhes, o t’estimes mès eth relat d’un hèt que jo è presenciat e observat damb es mèns pròpris uelhs?” Didec El-Mamun: “Que m’ei parièr, ò Mohammad! Mès voi que sigue çò de mès meravilhós!” Alavetz didec Mohammad El-Bassri:

“Te cau saber, ò Emir des Credents! qu’en aguesti darrèri tempsi coneishí a un òme de fortuna considerabla, neishut en Yaman, que deishèc eth sòn país entà vier en Bagdad,

era nòsta ciutat, damb er in d'amiar en era ua vida agradiua e tranquilla. Se cridaue Alí El-Yamani. E coma qu'ath cap de cèrt temps trapèc es costums de Bagdad absoludament deth sòn gust, se hec a vier de Yaman totes es sus proprietats, atau coma eth sòn harem, format per sies joenes esclaues, beròies coma autrestantes lues.

Era prumèra d'aguestes joenes ère blanca, era dusau morena, era tresau gròssa, era quatau prima, era cincau ròia e era siesau nera. E de vertat qu'es sies artenhien eth limit des perfeccions, en tot balhar-li valor ath sòn esperit eth hèt de conéisher es beròies letres, e subergésser en art dera dança e des esturments armonics.

Era joena blanca se cridaue…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes trenta dusau net

Era didec:

Era joena blanca se cridaue Cara-de-Lua; era morena se cridaue Ahlama-de-Huec; era gròssa, Lua-Plia; era prima, Huri-deth-Paradís; era ròia, Solei-deth-Dia; era nera, Viston-deth-Uelh.

Un dia erós, Alí El-Yamani, damb era tranquillitat que gaudie ena deleitosa Bagdad, en senter-se encara en ua disposicion d'animositat mès grana que de costum, convidèc as sies esclaues a vier ena sala de reünion entà que l'acompanhèssen, e a passar era estona beuent, parlant e cantant damb eth. E es sies se li presentèren de seguit, e damb tota sòrta de jòcs e diversions s'esvaguèren amassa infinitament.

Quan era alegria mès complèta regnèc entre eri, Ali El-Yamani cuelhec ua copa, l'aumplic de vin, e virant-se entà Cara-de-Lua, li didec: "Ò blanca e estimada esclaua! Ò Cara-de-Lua! Dèisha-mos escotar quauqui acòrds delicadi dera tua votz encantadora! E era esclaua blanca, Cara-de-Lua, cuelhec un laüt, lo templèc e executèc quauqui preludis en sordina que heren dançar as pèires e lheuar-se as braci. E dempús s'acompanhèc eth cant damb aguesti vèrsi qu'auec d'improvisar:

Sigue luenh o apròp, er amic qu'è a imprimit entà tostemp era sua imatge enes mèns uelhs, e entà tostemp a gravat eth sòn nòm enes mèns membres fidèus!

Entà amorassar eth sòn rebrembe, me convertisqui totafèt, en un còr, e entà contemplar-lo, me convertisqui en un uelh!

Eth censor que me repotègue de contunh, m'a dit: "Desbrembaràs ara fin aguest amor alugat?" E jo li digui: "Ò censor sevèr, dèisha-me e vè-te'n! Non ves qu'ès en tot demanar-me çò d'impossible?"

En enténer aguesti vèrsi, eth patron de Cara-de-Lua s'emocionèc de gust, e dempús d'auer banhat es pòts ena copa, l'ac aufric ara joena, que se la beuec. L'aumplic eth, per

dusau viatge, e damb era ena man se virèc entara esclaua morena, e li didec: “Ò Ahlama-de-Huec, remèdi des amnes! Saja, sense punar-me, de hèr-me enténer es accents dera tua votz, cantant es vèrsi que volgues.” E Ahlama-de-Huec cuelhèc eth laüt e lo templèc en un aute ton; e preludièc damb uns compassi que hègen dançar as pèires e as còrs e de seguit cantèc:

Qu’ac juri per aguesta cara estimada! T’estimi, e ad arrés senon a tu estimarè enquia morir! E jamès harè traïson ath tòn amor!

Ò ròstre ludent qu’era beresa enròde damb es sòns vels, as mès beròis èssers les mòstres çò que pòt èster ua causa beròia!

Damb era tua gentilesa as conquistat toti es còrs, pr’amor qu’ès era òbra mès pura gessuda des mans deth Creador!

En enténer aguesti vèrsi, eth patron d’Ahlama-de-Huec s’emocionèc de gust, e dempús d’auer banhat es sòn pòts ena copa, l’ac aufric ara joena que se la beuec. L’aumplic dempús un aute còpt, e damb era ena man se virèc entara esclaua gròssa, e li didec: “Ò Lua-Plia, pesada ena superfícia, mès de sang tan simpatica e leugèra! Mos vòs cantar ua cançon de beròis vèrsi, clars coma era tua carn?” E era joena gròssa cuelhec eth laüt e lo templèc, e preludièc de tau sòrta, que hège vibrar es anmes e es dures ròques, e dempús d’aguesti agradius mormolhs, cantèc damb votz pura:

Se jo podessa arténher agradar-te, objècte deth mèn desir, desfisaria a tot er univèrs e ara sua ira, sense aspirar a cap aute prèmi qu’era tua arridalha!

S’auancèsses entara mia anma qu’alende damb eth tòn pas capinaut, toti es reis dera tèrra despareisherien sense que jo me n’encuedèssa!

S’acceptèsses eth mèn umil amor, era mia felicitat serie passar as tòns pès tota era mia vida, ò tu qu’entà tu convergissen es atributs e es ornaments dera beresa!

En enténer aguesti vèrsi, eth patron dera gròssa Lua-Plia s’emocionèc de gust, e dempús d’auer banhat es sòns pòts ena copa, l’ac aufric ara joena, que se la beuc: Alavetz l’aumplic un aute còp, e damb era ena man se virèc entara esclaua prima, e li didec: “Ò eleganta Hurí-deth-Paradís! Ara te tòque a tu proporcionar-mos er extasi damb beròis cants!” E era eleganta joena s’inclinèc entath laüt, coma ua mair entath sòn hilh, e cantèc aguesti vèrsi:

Extremat ei eth mèn ardor per tu, e l’egale era tua indiferéncia! A on govèrne era lei que conselhe sentiments tant opausadi?

Enes casi d’amor, i a un jutge suprèm entà acodir ada eth? Que deisharie a ambdues parts parièr, en tot balhar er excès deth mèn ardor ar estimat, e autrejar-me a jo er excès dera sua indiferéncia!

En enténer aguesti vèrsi, eth patron dera prima e eleganta Huri-deth-Paradís s’emocionèc de gust, e dempús d’auer banhat es sòns pòts ena copa, l’ac aufric ara

joena, que se la beuec. Dempús d'aquerò, l'aumplic un aute còp, e damb era ena man se virèc entara esclaua ròia, e li didec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes trenta tresau net

Era didec:

… se virèc entara esclaua ròia, e li didec: "Ò, Solei-deth-Dia, còs d'ambre e d'aur! Mos vòs brodar mès vèrsi sus un delicat motiu d'amor?" E era ròia joena inclinèc eth sòn cap d'aur entath sonor esturment, cluquèc un shinhau es sòns uelhs clars coma era auròra, e preludièc damb quauqui acòrds melodiosi, que heren vibrar sense cap esfòrç es anmes e es còssi autant per laguens coma per dehòra, e dempús d'auer iniciat es transpòrts damb un principi non guaire fòrt, li dèc ara sua votz, tresòr des tresòrs, era sua màger arrincada, e cantèc:

Quam me presenti dauant d'eth, er amic qu'è

me contemple e li fot ath mèn còr

era talhanta espada des sues guardades

E jo li digui ath mèn praube còr trauessat:

Per qué non vòs gaurir es tues herides?

Per qué non t'amagues d'eth?

Mès eth mèn còr non me contèste, e cedís tostemp ara indignacion que l'arrossègue entath dejós des pès der estimat!

En enténer aguesti vèrsi eth patron dera esclaua ròia Solei-deth-Dia s'emocionèc de gust, e dempús d'auer banhat es sòns pòts ena copa, l'ac aufric ara joena, que se la beuec. Dempús d'aquerò l'aumplic, eth, un aute còp, e damb era ena man se virèc entara esclaua nera e li didec: "Ò, Viston-deth-Uelh, tan nera ena superfícia e tan blanca en interior! Tu, qu'eth tòn còs amie eth color deth dòu e qu'eth tòn ròstre corau còste era felicitat des nòsti lumedans, ditz quauqui vèrsi que siguen meravilhes tan ròies coma eth solei!"

Alavetz era nera Viston-deth-Uelh cuelhec eth laüt e toquèc variants de vint manères desparières. Dempús d'aquerò tornèc ara musica prumèra e entonèc aguesta cançon que cantaue soent, e qu'auie compausat ara manèra impara:

Uelhs mèns, deishatz córrer abondiuament es lèrmes, donques qu'eth mèn còr a estat assassinat peth huec deth mèn amor!

Tot aguest huec que m'uscle, tota aguesta passion que me consumís, son per tòrt deth mèn amic crudèu que me hè languir, deth crudèu qu'ei era alegria des mèns rivaus!

Es mèns censors me repoteguen e m'ahisquen a renonciar as ròses des sues caròles florides!

Mès, qué vau a hèr s'è eth còr sensible as flors e as ròses?

Ara, vaquí era copa de vin que circule aquiu luenh!

E es sons dera guitarra conviden as nòstes anmes ath plaser, e as nòsti còssi ara voloptuositat...!

Mès a jo non m'agrade qu'eth sòn alend!

Es mies caròles, ai de jo! son shamostades peth huec des mèns desirs! Mès, qué m'impòrte! Vaquí es ròses deth paradís: es sues caròles!

Qué m'impòrte, donques que l'adòri! Se non ei qu'eth mèn crim sigue massa gran per çò d'estimar ara creatura!

En enténer aguesti vèrsi, eth patron de Viston-deth-Uelh s'emocionèc de gust, e dempús de banhar es pòts ena copa, l'ac aufric ara joena que se la beuec.

Dempús d'aquerò, es sies se lheuèren ath còp, e punèren era tèrra entre es mans deth sòn patron, e li preguèren que les didesse quina l'auie encantat mès e quina votz e vèrsi l'auien estat mès agradius. E Ali El-Yamani se vedec ath limit dera perplexitat, e siguec en tot contemplar-les pendent fòrça estona, admirant es sòns encantaments e es sòns merits damb guardades trantalhantes, e pensaue ath sòn laguens qu'es sues formes e colors èren parièr d'admirables.

E acabèc per decidir-se a parlar, e didec:

¡Glòria a Allà, eth Destribuidor de gràcies e de beresa, que m'a dat en vosates a sies hemnes meravilhoses, dotades de totes es perfeccions. Plan, donc, declari que vos preferisqui a totes parièr e que non posqui mancar ara mia consciéncia autrejant-li a ua de vosates era supremacía. Vietz, donc, anhères mies, e punatz-me totes ath còp!"

En enténer aguestes paraules deth sòn patron es sies joenes se lancèren enes sòns braci, e pendent ua ora li heren mil amorasses, qu'ada eres eth corresponec.

E dempús les botèc en rondèu ath sòn entorn, e les didec: "Que non è volut cométer era injustícia de determinar era causida d'ua de vosates, en tot autrejar-li era preferéncia sus es autes companhes. Mès çò que non è hèt jo, qu'ac podetz hèr vosates. Totes ètz madeish versades ena lectura deth Koran e ena literatura; auetz liejut es annaus des ancians e era istòria des nòsti pairs musulmans; e fin finau, ètz dotades d'eloqüencia e diccion meravihoses. Voi, donc, que cada ua se prodigue es laudances que pense que se merite; qu'ennaute eth sòn art e es sues qualitats e que rebaishe es encantaments dera sua rivau. De sòrta qu'era luta s'a de formar, per exemple, entre dues rivaus de colors o

de formes desparières, entre era blanca e era nera, era gròssa e era prima, era ròia e era morena, mès en aguesta luta non s'an de tier mès armes qu'es frases beròies, es cites des sabents, era autoritat des poètes e era ajuda deth Koran…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes trenta quatau net

Era didec:

"…era autoritat des poètes e era ajuda deth Koran." E es sies joenes responeren escotant e aubedint e s'esdeguèren ara luta encantadora.

Era prumèra que se lheuèc siguec era esclaua Cara-de-Lua, que li hec un senhau ara nera Viston-deth-Uelh entà que se metesse dauant dera, e de seguit i didec:

"Ò nera!, enes libres des sabents, se ditz que parlèc atau era Blancor: Sò ua hemna esplendorosa! Sò ua lua que se lhèue en orizon! Eth mèn color ei clar e evident! Eth mèn front lutz damb eth resplendor dera plata. E era mia beresa inspirèc ath poèta que didec:

Era blanca de caròles fines, suaus e polides, qu'ei ua plan beròia pèrla suenhosament sauvada!

Qu'ei dreta, coma era letra Aleph; era letra mim ei era sua boca; es sues celhes son dus nuns ath revés e es sues guardades son flèches que lance er arc formidable des sues celhes! Mès se vòs conéisher es sues caròles e era sua cintura, me cau dider-te: es sues caròles, petals de ròses, flors de mirta e narcisi. Era sua cintura, ua trenda rama flexibla que se balancege graciosament en jardin, e que per era se balharie tot eth jardin e es sòns vergèrs!

Mès, seguisqui, ò nera!

Eth mèn color ei eth color deth dia; tanben ei eth color dera flor d'irangèr e dera estela deth maitin!

Te cau saber qu'Allà eth Plan Naut, en Libre venerat, li didec a Musa (sigue damb eth era pregària e era patz!), qu'auie era man caperada de lepra: "Mete-te era man ena pòcha e quan la treigues la traparàs blanca, ei a díder pura e intacta!"

Tanben ei escrit en Libre dera nòsta fe: "Aqueri qu'agen sabut sauvar era cara blanca, ei a díder, indemna de tota taca, seràn es escuelhudi pera misericòrdia d'Allà!"

Per tant, eth mèn color ei eth rei des colors, e era mia beresa ei era mia perfeccion, e era mia perfeccion ei era mia beresa.

Es vestits rics e es beròies jòies li van fòrça ben tostemp ath mèn color e hèn resautar mès eth mèn esplendor, que captive anmes e còrs.

Non sabes que tostemp ei blanca era nhèu que què deth cèu? Ignòres qu'es credents an preferit era mossolina blanca entara tela des sòns turbants?

Guaires causes mès, admirables, poiria dider-te sus eth mèn color! Mès non me voi alongar mès parlant des mèns merits, donques qu'era vertat ei evidenta per era madeisha, coma era lutz que herís era guardada. E ath delà, voi començar a criticar-te ara madeish, ò nera, color de tinta e de hiems, limadura de hèr, cara de corbàs, eth mès nefast des audèths!

Comença rebrembant es versi deth poèta, que parlen dera blanca e dera nera:

Non sabes qu'eth valor d'ua pèrla depen dera sua blancor, e qu'ua saca de carbon a penes còste un dracma?

Non sabes qu'es causes blanques son de bon auguri e mòstren eth senhau deth paradís, mentre qu'es cares neres non son que pega e quitran, destinadi a neurir eth huec deth lunfèrn?

Te cau saber tanben que, segontes es annaus des òmes justi, eth sant Nuh (Noè) s'esclipsec un dia, en tot trapar-se ath sòn costat es sòns dus hilhs Sam (Sem) e Ham (Cam). E de ressabuda se lheuèc ua brisa que li rebussèc era ròba e li deishèc es interioritats ath decubèrt. En veir aquerò, Ham se metec a arrir, e coma que lo divertie er espectacle (pr'amor que Nuh, dusau pair des òmes, ère molt ric en rigideses somptuoses) no volec caperar era nudesa deth sòn pair. Alavetz Sam se lheuèc grèument, e s'esdeguèc a caperar-lo, en tot baishar-li era ròba. Alavetz se desvelhèc eth venerable Nuh, e en veir qu'arrie Ham, lo maudidec, e en veir er aspècte de Sam, lo bendidec.

E de seguit se li botèc era cara blanca a Sam, e a Ham se li botèc nera. E d'alavetz, Sam (es pòbles semitics) siguec eth tronc que d'eth neisheren es profètes, es pastors des pòbles, es sabents e es reis, e Ham qu'auie hujut dera preséncia deth sòn pair, siguec eth tronc que d'eth neisheren es neri, es sudanesi.

E ja sabes, ò nera! que toti es sabents, e es òmes en generau, tien era opinion de qué non i pòt auer un sabent ena espècia nera ne enes païsi neri!"

Entenudes agestes paraules dera esclaua blanca, eth sòn patron li didec: "Que ja pòs carar! Ara li tòque ada era!"

Alavetz Viston-deth-Uelh, que s'auie estat quieta, s'acarèc damb Cara-de-Lua, e li didec:

"Non coneishes, ò blanca ignoranta! eth passatge deth Koran qu'en eth Allà eth Plan Naut jurèc pera net tenebrosa e eth dia reludent? Donques Allà eth Plan Naut, en aqueth jurament, comencèc en tot mentar era net e dempús eth dia, causa que non aurie hèt se non auesse preferit era net ath dia. E ath delà, eth color nere des cabeladures e des peus, non ei un digne ornament de joenessa, atau coma es peublanqui ne son dera vielhesa e

dera fin des gòis dera vida? E s'eth color nere non siguesse eth mès estimable des colors…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes trenta cincau net

Era didec:

"… E s'eth color nere non siguesse eth mès estimable des colors, Allà non l'aurie hèt tant estimat en centre des uelhs e deth còr. Plan per aquerò son tan vertadères aguestes paraules deth poèta:

Se me shaute tant eth sòn còs d'ebèn, ei pr'amor qu'ei joen e embarre un còr caud e vistons de huec!

Per çò deth blanc, m'orrifique enquiar extrèm! Que son escassi es còps que me veigui obligat a avalar-me ua clara de ueu, o a consolar-me, a manca de ua auta causa, damb carn color de clara de ueu!

Pr'amor que jamès me veiratz experimentar un gran amor per un susari blanc, o agradar-me ua cabeladura deth madeish color!

E didec un aute pòèta:

Se me torne lhòco er excès deth mèn amor entad aguesta hemna nera de còs ludent, non vo'n hescatz, ò amics mèns!

Pr'amor qu'a tota lhocaria, segontes diden es mètges, la precedissen idies neres!

Didec tanben un aute:

No me shauten aguestes hemnes blanques qu'era sua pèth semble caperada de haria tamisada!

Era amiga qu'estimi ei ua nera qu'eth sòn color ei eth dera net e qu'era sua cara ei era dera lua! Color e ròstre inseparables pr'amor que se non existisse era net, non i aurie claror dera lua!

E, ath delà, quan se celebren es reunions intimes des amics senon de net? E guaira gratitud non li deuen es enamoradi as tenèbres dera net, qu'afavorissen es sòns tocaments, les presèrven des indiscrèts e les eviten repotècs? Autrament, quin sentiment de repulsion non les inspire eth dia indiscrèt, que les shòrde e compromet? Solet damb aguesta diferéncia, n'aurie pro, ò blanca! Mès escota çò que ditz eth poèta:

Non m'agrade aguest gojat pesant, qu'eth sòn color blanc ei degut ath greish que lo hòle; m'agrade aguest joen nere, elegant e prim, qu'es sues carns son fèrmes!

Pr'amor que, per natura, m'è estimat mès coma cavaladura entath torneg de lança, un shivau nau, de fines garres e è deishat as auti que montèssen elefants!

E un aute didec:

Er amic a vengut a veder-me aguesta net, e mos ajacèrem amassa deliciosament! Eth maitin mos trapèc abraçadi encara!

Se l'è de demanar bèra causa ath Senhor, ei que convertisque toti es mèns dies en nets, entà non separar-me jamès deth mèn amic!

De sòrta, ò blanca! que s'auessa de seguir mentant es merits e es laudances deth color nere, mancaria ara senténcia següenta: "Paraules clares e cuertes valen mès qu'un discors long!"

Mès encara me cau híger qu'es tòns merits valen pro pòc en comparèr damb es mèns. Qu'ès blanca, plan que òc, coma n'ei era lepra, e pudesenca e sufocanta! E se te compares damb era nhèu, desbrembes qu'en lunfèrn non solet i a huec, senon qu'en cèrts dies era nhèu còste un hered terrible que torture as condemnadi mès qu'era uscladura dera alhama? E en comparar-me damb era tinta, desbrembes que damb tinta nera s'a escrit eth Libre d'Allà, e qu'ei nere eth musc apreciat qu'es reis s'aufrissen entre eri? Fin finau, e peth tòn ben, te conselhi que rebrembes aguesti vèrsi deth poèta:

Non as notat qu'eth musc non serie musc se non sigusse tan nere, e qu'eth ges non ei mespredable senon pr'amor qu'ei blanc?

Be n'ei de grana era estimacion que se tie dera part nera deth uelh, mentre non se'n hè cabau dera part blanca!

Quan arribaue en aguest punt Viston-deth-Uelh, eth sòn patron Alí El-Yamani, li didec: "Vertadèrament, ò nera! e tu, esclaua blanca, auetz parlat ambdues d'ua manèra excellenta. Ara les tòque as autes dues!"

Alavetz se lheuèren era gròssa e era prima, mentre era blanca e era nera tornauen en sòn lòc. E aqueres se demorèren de pès ua dauant dera auta e era gròssa Lua-Plia se premanic a parlar era prumèra.

Mès comencèc en tot despolhar-se, deishant descaperadi es punhets, es cauilhars, es braci e es cueishes, e acabèc quedant-se totafèt nuda, de sòrta que reauçaue es opuléncies deth sòn vrente damb magnifics plècs superpausadi, e era redondetat deth sòn melic ombrós, e era riquesa des sues anques considerables. E non se quedèc que damb era camisa fina, qu'eth sòn teishut leugèr e transparent, sense amagar es sues formes redones, les velaue de manèra agradiua. E alavetz, dempús de quauques estrementides se virec entara sua rivau era prima Hurí-deth-Paradís, e li didec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes trenta siesau net

Era didec:

… E alavetz, dempús de quauques estrementides se virèc entara sua rivau, era prima Hurí-deth-Paradís, e li didec:

“Laudat sigue Allà, que m’a creat gròssa, qu’a botat coishins en totes es mies cantoades, que se tenguec a farcir-me era pèth damb greish que flaire a balsam d’apròp e de luenh, e que, ça que la, non deishèc d’autrejar-me coma complement muscles pr’amor de qué en cas de besonh li posca fóter ath mèn enemic un còp de punh que lo convertisque en marmelada de codonh.

Ara plan, ò prima! te cau saber qu’es sabents an dit: “Era alegria dera vida e era voloptuositat s’estan en tres causes: minjar carn, montar carn e méter carn ena carn!”

Qui poirie contemplar es mis formes opulentes sense estrementir-se de plaser? Allà madeish, en Libre, hè laudança deth greish quan ordene immolar enes sacrificis, motons grassi, o vederes grasses.

Eth mèn còs ei un uart qu’es sòns fruts son: es milgranes, es mies popes; es percecs es mies caròles; es melons d’aigua, es mies anques.

Quin siguec er audèth que trapèren mens en desèrt es Beni-Israel (hilhs d’Israel), quan hugien d’Egipte? Non ère sense cap de dobte era catla de carn chucosa e gròssa?

S’a vist jamès ad arrés arturar-se ena casa deth carnissèr entà demanar era carn tisica? E non autrege eth carnissèr as sòns milhors parroquians es tròci mès carnudi?

Escota, tanben, ò prima! çò que ditz eth poèta sus era hemna gròssa coma jo:

Guarda-la caminar quan botge entàs dus costats dus oires balancejant-se, pesants e temibles ena sua lascivitat!

Guarda-la, quan se sè, que dèishe gravades, en lòc qu’abandone, es sues anques, coma rebrembe deth sòn pas!

Guarda-la dançar quan es sòns movements d’anques hèn estrementir as nòstes anmes e quèir es nòsti còrs enes sòns pès!

Per çò que hè a tu, ò prima!, a qui pòs retirar-te, coma non sigue a un parrat desplumat? E non son es tues cames madeish que pautes de corbàs? E non se retiren es tues cueishes ath pau deth horn? E non ei eth tòn còs sec e dur coma eth pau d’un penjat?

De tu, hemna descarnada, tracten aguesti vèrsi deth poèta:

Qu’Allà me desliure de veder-me obligat a abraçar bèth còp ad aguesta hemna prima ne de servir de heregador ath sòn trauc tapat per calhaus!

En cada membre se trape ua asta que tume e se pelege damb es mèns uassi enquiath punt de qué me desvelhi damb era pèth macada e rosigada!

Quan Ali El-Yamani entenec aguestes paraules dera gròssa Lua-Plia, li didec: “Que ja pòs carar! Ara li tòque a Huri-deth-Paradís!” Alavetz, era prima e eleganta joena guardèc ara gròssa Lua-Plia, arrint, e li didec:

“Laudat sigue Allà que m’a creat en tot autrejar-me era forma dera fragila rama der albar, era flexibilitat deth soc deth ciprièr e eth balancejament deth liri!

Quan me lhèui, que sò leugèra; quan me sèigui, sò gentila; quan hèsqui badinades, sò encantadora; eth mèn alend ei suau e perhumat pr’amor qu’era mia anma ei simpla e pura de tot contacte que taque.

Jamès è entenut, ò gròssa! qu’un aimant laude ara sua estimada dident: “Ès enòrma coma un elefant; ès carnosa coma nauta ei ua montanha!”

Autrament, tostemp è entenut a díder ar aimant entà descríuer ara sua estimada: “Era sua cintura ei prima, flexibla e eleganta. Eth sòn caminar ei leugèr, de sòrta qu’es sòns passi a penes dèishen tralha. Es sòns jòcs e amorasses son discrètes, e es sòns punets son plei de voloptuositat. Damb pòca causa se la pòt neurir, e se l’amòrte era set damb pòques gotes d’aigua. Qu’ei mès leugèra qu’eth parrat e mès viua qu’er estornèl. Ei flexibla coma eth soc deth bambó. Era sua arridalha ei graciosa e gracioses son es sues formes. Entà atirar-la entà jo non me cau hèr cap esfòrç. E quan s’incline entà jo, s’incline delicadament; e se vò sèir-se enes mens jolhs, non se dèishe quèir pesadament, senon que se dèishe anar coma ua pluma d’audèth.

Te cau saber, donc, ò gròssa! que jo sò era eleganta, era fina, que per era usclen es còrs de toti. Que sò era qu’inspire es passions mès violentes e hè tornar lhòcos as òmes mès senadi!

Fin finau, jo que sò era que comparen damb era arradimèra que puge pera palmèra e s’entrelace ath soc damb tanta indoléncia. Sò era gasèla eleganta, de beròis uelhs umidi e langorosi. E m’è guanhat pro ben eth nòm de Hurí!

Per çò que tanh a tu, ò gròssa! dèisha-me que te diga es vertats…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes trenta setau net

Era didec:

“…Per çò que tanh a tu, ò gròssa! dèisha-me que te diga es vertats.

“Quan camines, ò molon de greish e carn!, qu’ac hès coma eth lit; quan minges, coma er elefant; qu’ès insadorabla ena copulacion, e en repaus, intractabla.

Ath delà, quin serà er òme de verga pro longa entà arribar ena cavitat amagada pes montanhes deth tòn vrente e des tues cueishes?

E se tau òme se trape e pòt penetrar en tu, de seguit lo refuse ua possada deth tòn vrente holat.

Semble que non te n'encuedes de qué, tan gròssa coma ès, non vales senon entà que te venen ena carnisseria.

Era tua anma ei tan ruda coma eth tòn còs. Es tues badinades son tan pesantes que sufoquen. Es tòns jòcs son tan terribles, qu'aucissen. Era tua arridalha ei tant espaventosa, que trinque es uassi dera aurelha.

S'eth tòn aimant alende enes tòns braci, a penes pòt respirar; se te pune, te trape umida e pegosa era tua sudor.

Quan dormisses, ronques; quan velhes, rebohes coma un bufle; a penes pòs cambiar de lòc; e quan repauses, ès un pes entà tu madeisha; te passes era vida botjant es maishères coma ua vaca e eructant coma un camelh.

Quan orines, te banhes era ròba; quan gaudisses, negues es divans; quan vas en lavabo, te cales enquiath còth; quan vas a banhar-te, non te pòs arténher era vulva, que se què de tacada en sòn chuc e retortilhada ena sua cabeladura jamès depilada.

E se te guarden pera part deth dauant, te retires a un elefant; se te guarden de perfil, sembles un camelh, e se te guarden peth darrèr, sembles un oire holat.

Plan, donc, solide siguec de tu çò que didec eth poèta:

Ei pesada coma era veishiga plia d'orina; es sues cueishes son dues estribacions de montanha, e quan camine botge eth solèr coma un tèrratrem.

S'en Occident dèishe anar un pet, ressone en tot er Orient!

Ad aguestes paraules de Hurí-deth-Paradís, Alí El-Yanani, eth sòn patron didec: "De vertat, ò Hurí! qu'era tua eloqüéncia ei notòria! E eth tòn lenguatge, ò Lua-Plia! ei admirable. Mès que ja ei ora de qué tornetz enes vòsti lòcs, entà deishar parlar ara ròia e ara morena."

Alavetz, Solei-deth-Dia e Ahlama-de-Huec se lheuèren, e se placèren era ua dauant dera auta.

E era joena ròia siguec era prumèra que li didec ara sua rivau:

"Que sò era ròia descrita longament en Koran! Que sò era que qualifèc Allà quan didec: "Er auriò ei eth color qu'alègre es guardades!" De sòrta que sò eth mès beròi des colors.

Eth mèn color ei ua meravilha, era mia beresa un limit, e eth mèn atractiu ua finalitat. Pr'amor qu'eth mèn color dar valor ar aur e era sua beresa as astres e ath solei.

Aguest color apolidís es pomes e es persecs, e li dèishe eth sòn matís ath safran. Balhe es sòns tons as pèires precioses e era sua maduretat ath horment.

Es tardors me deuen es aurs deth sòn ornament e era causa de qué era tèrra sigue tan beròia damb eth sòn tapís de huelhes, ei eth matís que fixen sus era es arrais deth solei.

Ça que la, ò morena! quan eth tòn color se trape damb un objècte, servís entà mespredar-lo. Arren de tan vulgar e tan lèg! guarda as bufles, as saumets, as lops e as gossets: toti son morens!

Menta-me un solet minjar qu'en eth se veigue agradiuament eth tòn color! Ne es flors ne es peireries an estat jamès morenes.

Ne ès blanca ne ès nera. De sòrta que non se te pòt aplicar cap des merits d'ambdús colors, ne es frases que se les laude."

Entenudes agustes paraules, eth sòn patron li didec: "Dèisha ara parlar a Ahlama-de-Huec."

Alavetz, era joena morena hec lúder ena sua arridalha eth doble colhar des sòns dents, pèrles!, e coma ath delà deth sòn color de mèu auie formes gracioses, cintura meravilhosa, proporcions armonioses, formes elegantes e cabeladura de carbon que baishaue en pesades trenes enquias sues anques admirables, comencèc en tot ressautar es sòns encantaments en un moment de silenci, e dempús li didec ara sua rivau ròia:

"Laudat sigue Allà, que non m'a hèt ne gròssa ne deforma, ne prima malautissa, ne blanca coma eth ges, ne nera coma eth povàs de carbon, ne ariòla coma era colica, senon qu'a amassat en jo damb art admirable es colors mès delicadi e es formes mès atrasentes.

Ath delà, toti es poètes an cantat ar arràs es mies bereses en totes es lengües, e sò era preferida de toti es sègles e de toti es sabents. Mès sense hèr eth mèn elògi, que pro qu'ei ja hèt, vaquí quauqui des poèmes escrits en aunor mèn:

A dit un pòèta…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes trenta ueitau net

Era didec:

"… A dit un pòèta:

Es morenes qu'an en eres un sens amagat! Se l'endónvies, es tòns uelhs non se dignaràn guardar jamès as autes hemnes!

Es encantadores s'en saben der art subtil damb toti es sòns entorns, e l'ac mostrarien enquia e tot ar àngel Harut!

Un aute a dit:

Estimi a ua morena encantadora qu'eth sòn color m'encise, e qu'era sua cintura ei dreta coma ua lança!

Guairi viatges me cuelhec era sua sedosa taca nera, tant amorassada e tan punada qu'orne eth sòn còth!

Peth color dera sua pèth lisa, peth perhum deliciós qu'exale, se retire ath tronc flairós der aloè!

E quan era net esparg eth vel des ombres, era morena vie a veder-me. E la tengui ath mèn costat, enquia qu'es madeishes ombres siguen de color des nosti sauneis!

Mès tu, ò auriòla! ès tacada damb es huelhes dera *malukhia* (liliacèa comestibla) de mala qualitat que se recuelh en Bab El-Luk e qu'ei fribrosa e dura.

Qu'as eth color dera marmita de hanga coduda que tie eth venedor de caps de moton.

Qu'as eth color dera òcra e eth dera grama.

Qu'as ua cara de coeire auriò, semblabla ara fruta der arbe Zakum, qu'en lunfèrn balhe coma fruts cranis diabolics.

E de tu a dit eth poèta:

Era sòrt m'a autrejat ua hemna de color auriò tan cridanèr, que me hè mau de cap, e eth mèn còr e es mèns uelhs s'estrementissen de malèster!

S'era mia anma non vò renonciar a veder-la entà tostemp, entà castigar-me me foterè tan grani còps ena cara que m'arrincarè es dents!

Quan Ali El-Yamani entenec aguestes paraules, s'estrementic de plaser, e s'estarnèc a arrir de tau sòrta que queiguec d'esquia, e dempús d'aquerò les didec as dues joenes que se seiguessen enes sòns sètis e entà mostrar-les a totes eth gust qu'auie auut en entener-les, les hec presents parièrs de beròis, vestits e peireries terrèstres e maritimes.

E tau ei, ò Emir des Credents! seguic Mohammad El Bassri, en tot dirigir-se ath califa El-Mamun, era istòria des sies joenes qu'ara seguissen demorant plan a gust, es ues damb es autes, ena casa deth sòn patron Alí El-Yamani en Bagdad, era nòsta ciutat."

Extremadament encantat quedèc eth califa damb aguesta istòria, e preguntèc: "Mès, ò Mohammad! sabes aumens a on ei era casa deth patron d'aguestes joenes, e poiries anar a preguntar-li se me les vò véner? S'ei d'acòrd, crompa-me-les e hé-me-les a vier!"

Mohammad responec. "Que posqui díder, ò Eemir des Credents! que ne sò segur qu'eth patron d'aguestes esclaues non volerà separar-se d'eres, donques qu'ei encamardat

enquiar extrèm.” E El-Mamun didec: “Hè-te a vier damb tu, coma prètz, dètz mil dinnars per cada ua, ei a díder seishanta mil en totau. Les ac autrejaràs dera mia part ad aguest Ali El-Yamani e li dideràs que desiri es sues esclaues.”

Entenudes aguestes paraules deth califa, Mohammad El-Bassri s’esdeguèc a cuéher era quantitat mentada e anèc a cercar ath patron des esclaues, qu’ada eth li manifestèc eth desir der Emir des Credents. Alí El-Yamani, en prumèr moment, non gausèc remir-se ara peticion deth califa, e en auer crubat es seishanta mil dinnars, l’autregèc es esclaues a Mahammad El-Bassri, que se les hec a vier de seguit ena preséncia de El-Mamun.

Eth califa, en veder-les, arribèc ar arràs der encantament, autant pera varietat des sòns colors coma pes sues manères elegantes, eth sòn engenh cultivat, e es sòns diuèrsi atractius. E li dèc a cada ua en sòn harem, un lòc escuelhut, e pendent diuèrsi dies podec gaudir des sues perfeccions e dera sua beresa.

Alavetz, eth prumèr patron des esclaues, Ali El-Yamani, sentec pesar sus eth era solitud, e comencèc a planher-se d’auer cedit ath desir deth califa. E un dia, mancat ja de paciéncia, l’envièc ath califa ua carta plia de desesperacion, qu’en era, entre d’autes causes tristes, i auie aguesti vèrsi:

Qu’era mia desesperada salutacion arribe as beròies que d’eres ei separada era mia anma! Eres son es mèns uelhs, es mies aurelhes, eth mèn aliment, era mia beuenda, eth mèn jardin e era mia vida!

Des de que sò luenh d’eres arren distrè eth mèn dolor e enquia e tot eth saunei a hujut des mies paupetes!

Per qué non les è, mès gelós qu’abans, embarrades es sies enes mèns uelhs, e per qué non è baishat es mies paupetes coma tapissi per dessús d’eres?

Ò dolor, ò dolor! Que m’estimaria mès non auer neishut, que quèir herit pes flèches (es sues guardades mortaus) e trètes dera herida!

Quan eth califa Mamun auec liejut aguesta carta, coma qu’auie ua anma magnanima, manèc cridar de seguit as sies joenes, les autregèc a cada ua dètz mil dinnars e vestits meravilhosi e d’auti presents admirables, e ordenèc entornar-les ath sòn ancian patron.

Tanlèu Ali-El-Yamani les vedec arribar, mès beròies qu’abans e mès riques e mès eroses, arribèc ar arràs dera alegria e seguic demorant damb eres entre delícies e plasers, enquiath dia dera darrèra separacion.

Mès seguic Schahrazada: non te penses, ò rei afortunat! que totes es istòries qu’as entenut enquia ara pòden valer, ne d’apròp ne de luenh, çò qu’era **Istòria Prodigiosa dera Ciutat de Bronze,** que me sauvi de condar-te era pròplèu net, s’ac vòs.

E era petita Doniazada exclamèc: “Ò, be ne series d’amabla, Schahrazada, se mentretant mos didesses aumens es prumères paraules!”

Alavetz Schahrazada arric e didec:

“Conden que i auec un rei (Allà ei eth solet rei!) ena ciutat de…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Istòria Prodigiosa dera Ciutat de Bronze

Didec Schahrazada:

Conden qu’en tron des califes Omniades, en Damasc, se seiguec un rei (solet Allà ei rei!) que se cridaue Abdalmalek ben-Merwan. Li shautaue conversar soent damb es sabents deth sòn règne sus eth nòste senhor Soleiman ben-Daud (siguen damb eth era pregària e era patz), sus es sues vertuts, era sua influéncia e sus eth poder illimitat sus es fères des solituds, es efrits qu’abiten en aire e es gènis martims e sosterranhs.

Un dia qu’eth califa, en enténer a parlar de cèrts veires de coeire ancian, qu’eth sòn contengut ère ua estranha humadissa nera de formes diaboliques, s’estonèc ar arràs, e semblaue botar en dobte era realitat de hèts tan veridics, s’auec de lheuar entre es assistents eth famós viatgèr Taleb ben-Sehl, que confirmèc eth relat que venguien d’escotar, e higec: “Plan que òc, ò Emir des Credents! aguesti veires de coeire non son qu’aqueri a on s’embarrèren en tempsi passadi, as gènis que se revoutèren contra es ordes de Soleiman, veires que lancèren ath hons deth mar enes confinhs de Moghreb, en Africa occidentau, dempús de sagerar-les damb eth sagèth temible. E eth hum que s’escape d’eri ei simplament era anma condensada des efrits, que non per aquerò dèishen de cuélher eth sòn aspècte formidable s’arriben a gésser en aire.”

En enténer taus paraules, s’aumentèren considerablament eth curiosèr e er estonament deth califa Abdal Malek, que li didec a Taleb ben-Sehl: “Ò Taleb! qu’è fòrça talents de veir un d’aguesti veires de coeire e hèr jo madeish es investigacions de besonh. Parla.” Er aute responec: “Ò emir des Credents! Aciu madeish pòs auer un d’aguesti objèctes, sense que te calgue botjar-te e sense fatigues entara tua persona venerada. Non te cau senon enviar ua carta ar emir Muza, eth tòn lòctenent en país de Moghreb. Pr’amor qu’era montaha qu’ath sòn pè se trape eth mar que sauve aguesti veires ei junhuda ath Moghreb per ua lengua de tèrra que se pòt trauessar a pè. En recéber ua carta semblabla, er emir Muza non deisharà d’executar es ordes deth nòste patron eth califa!”

Aguestes paraules aueren er efècte de convéncer a Abdalmalek, que li didec a Taleb de seguit: “E qui milhor que tu, ò Taleb! serà capable de vier damb rapiditat en país de Moghreb damb er in d’amiar-li aguesta carta ath mèn lòctenent er emir Muza? T’autregi plens poders entà que cuelhes deth mèn tresòr çò que creigues de besonh entàs tues despenes de viatge, e entà que te hèsques a vier guairi òmes te calgue en qualitat d’escòrta. Mès, hè lèu, ò Taleb!” E de seguit escriuec eth califa ua carta dera sua pròpria man entar emir Muza, la sagerèc, e l’ac autregèc a Taleb, que punèc era tèrra entre es

mans deth rei, e tanlèu auec hèt es preparatius de besonh, partic damb tota diligéncia entà Moghreb, a on arribèc sense cap trebuc.

Er emir Muza lo recebec damb alegria e li balhèc totes es consideracions degudes a un enviat der Emir des Credents; e quan Taleb l'autregèc era carta, la cuelhec, e dempús de lieger-la e compréner eth sòn sens, se la hec a vier enes pòts, dempús en sòn front, e didec: "Escoti e aubedisqui!" E de seguit ordenèc que venguesse ena sua preséncia eth jeique Abdossamad, òme qu'auie recorrut totes es regions abitables dera tèrra, e qu'alavetz passaue es dies dera sua vielhesa anotant suenhosament, per dates, es coneishements qu'auie aquerit en ua vida de viatges non interrompuda. E quan se presentèc eth jeique, er emir Muza lo saludèc damb respècte e li didec: "Ò jeique Abdossamad!, vaquí qu'er Emir des Credents me transmet es sus ordes entà que vaja ara cèrca des veires de coeire ancians, a on sigueren embarradi per nòste Soleiman ben-Daud es gènis rebèls. Semble que jaden ath hons d'un mar plaçat ath pè d'ua montanha que se deu trapar enes confinhs extrèms deth Moghreb. Encara que hè temps que coneishi eth país, jamès auia entenut a parlar d'aguest mar ne d'aguest camin qu'amie entada eth; mès tu, ò jeique Abdossamad! qu'as recorrut tot eth mon, non ignoraràs solide era existéncia d'aguesta montanha e d'aguest mar.

Reflexionèc eth jeique pendent ua ora, e contestèc: "Ò emir Muza ben-Nossair! Que non son desconeishudi entara mia memòria aguesta montanha e aguest mar; mès, a maugrat de desirà'c enquia ara, non posqui anar a on se trapen; eth camin qu'amie aquiu ei plan penible per çò dera manca d'aigua enes potz e entà arribar-i cau dus ans e quauqui mesi, e entà tornar encara mès, en tot supausar que sigue possible tornar d'un parçan qu'es sòns abitants non balhèren jamès eth mendre senhau d'existéncia, e demoren en ua ciutat plaçada, sivans diden, en masdeish cim dera montanha mentada, ua ciutat qu'en era non artenhèc entrar arrés e que se cride era Ciutat de Bronze."

E dites taus paraules, se carèc et jeique, reflexionant encara pendent un moment; e higec: "Per çò d'aute, ò emir Muza! non me cau amagar-te qu'aguest camin ei semiat de perilhs e de causes espaventoses, e qu'entà seguir-lo s'a de passar un desèrt poblat d'efrits e gènis, gardes d'aqueres tèrres vèrges dera planta umana des dera ancianitat. Efectivament, te cau saber, ò Ben-Nossair! qu'aguesti parçans der extrèm Occident african son enebides as hilhs des òmes. Sonque dus d'eri poderen trauessar-les: Soleiman ben-Daud, un, e El-Iskandar de Dues-Còrnes, er aute. E des d'aqueres epòques remòtes, arren trebole eth silenci que règne en tan vasti desèrts! Mès se desires complir es ordes deth califa e sajar, sense cap aute guida qu'eth tòn servidor, aguest viatge per un país que non a camins segurs, mespredant obstacles misteriosi e perilhs, ordena cargar mil camelhs damb oires plei d'aigua e d'auti mil camelhs damb viures e provisions; hè-te a vier era mendre escòrta possible, pr'amor que cap poder uman mos preservarie dera colèra des poténcies tenebroses qu'es sòns domènis anem a violar e non conven que mos acarem damb eri en tot vantar-mos d'armes menaçaires e inutiles. E quan tot sigue ja premanit, hè eth tòn testament, emir Muza, e partigam…!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes quarantau net

Era didec:

"… E quan tot sigue ja premanit, hè eth tòn testament, emir Muza, e partigam!"

En enténer taus paraules, er emir Muza, governador de Moghreb, invocant eth nòm d'Allà, non volec auer un moment de trantalhament e congreguèc as caps des sòns soldats e as notables deth règne, hec eth testament dauant d'eri e nomentèc ath sòn hilh Harun coma successor. Dempús d'aquerò, ordenèc hèr es preparatius, non se hec a vier damb eth que quauqui òmes seleccionadi per auança, e en companhia deth jeique Absossamad e de Taled er enviat deth califa, cuelhec eth camin deth desèrt, seguit per mil camelhs cargadi damb aigua e d'auti mil cargadi damb viures e provisions.

Pendent dies e mesi caminèc era caravana per planhères solitàries, sense trapar en sòn camin un solet èsser viuent en aqueres immensitats monotònes coma eth mar caumat. E d'aguesta sòrta seguic eth viatge ath miei d'un silenci infinit, enquia qu'un dia aubirèren ena luenhor coma ua broma ludenta a ras der orizon, e se filèren entada era. E observèren qu'ère un edifici de nautes muralhes d'acèr chinés, sostengut per quate colomnes d'aur qu'auien quate mil passi de circonferéncia. Era copòla d'aguest palai ère d'aur e servie d'aubèrja a milèrs e milèrs de corbassi, es solets abitants que se vedien sus aqueth cèu. Ena grana muralha a on se daurie era pòrta principau, d'ebèn massís incrustat en aur, campaue ua placa immensa de metau ròi, que deishaue liéger aguestes paraules traçades en caractèrs jonics, e que deschifrèc eth jeique Abdossamad e les ac revirèc ar emir Muza e as sòns acompanhants:

Entra aciu entà saber-te'n dera istòria des dominadors!

Toti an passat ja! e a penes aueren temps entà descansar ara ombra des mies tors!

Les escampilhèc era mòrt coma se siguessen ombres! Les esbugassèc era mòrt coma ara palha eth vent!

S'emocionèc ar arràs er emir Muza en enténer aguestes paraules que reviraue eth venerable Abdossamad, e gasulhèc: "Que non i a mès Diu qu'Allà!" Dempús higec: "Entrem!" E seguit pes sòns acompanhants, passèc es lumedans dera pòrta principau e entrèc en palai.

Entre es vòls des auderòts neri, apareishec dauant d'eri era nauta nudessa granitica d'ua tor qu'eth sòn finau se perdie de vista, e ath pè dera quau s'alinhauen en redon quate hilères de cent sepulcres cada ua, en tot enrodar un monumentau sarcofag de cristau brunit, qu'ath sòn entorn se liegie aguesta inscripcion, gravada damb caractèrs jonics reauçadi damb peireries:

Que passèc coma eth delèri des febres era embriaguesa deth trionfs!

De guairi eveniments me calec èster testimòni?

De quina brilhanta fama non gaudí enes mèns dies de glòria?

Guaires ciutats non tremolèren jos eth casco sonor deth mèn shivau?

Guaires ciutats non saquegè, entrant en eres coma eth simon destructor? Guairi empèris non esbaucè, impetuós coma eth tron?

Be n'arrosseguè de poderosi ath darrèr deth mèn car!

Guaires leis non dictè en univèrs? E ja ac vedetz!

Era embriaguesa deth mèn trionf passèc coma eth delèri dera fèbre, sense deishar mès tralha qu'era que dèishe ena arena es esgluma!

Me'agarrèc era mòrt, sense qu'eth mèn poder la refusèsse, ne artenhèssen es mèns cortesans defener-me d'era!

Per tant, viatjaire, escota es paraules que jamès es mens pòts prononcièren mentre eth mèn còs siguec viu!:

Sauva era tua anma! Gaudís en patz era cauma dera vida, era beresa, qu'ei era cauma dera vida! Deman s'apoderarà de tu era mòrt!

Deman responerà era tèrra ad aqueth que te cride: "Que s'a mòrt!" E jamès eth mèn gelós sen entornèc ad aqueri que sauvi entara eternitat!

En enténer aguestes paraules que reviraue eth jeique Abdossamad, er emir Muza e es sòns acompanhants non poderen mens que plorar. E s'estèren pendent fòrça estona de pès dauant deth sarcofag e des sepulcres, en tot repetir-se es paraules funèbres. Dempús se filèren entara tor, que se barraue damb ua pòrta de dues huelhes d'ebèn, que sus era se liegie aguesta inscripcion, tanben gravada en caractèrs jonics, reauçadi per peireries:

En nòm der Etèrn, der Immudable!

En nòm deth Patron dera fúria e deth poder!

Apren, viatjaire que passes per aciu, a non auer orgulh des aparences, donques qu'eth sòn resplendor ei enganhós!

Apren damb eth mèn exemple a non deishar-te enludernar per illusions que te precipitaràn en abisme!

Te vau a parlar deth men poder!

Enes mèns estables, suenhadi pes reis qu'es mies armes cautivèren, auia jo dètz mil shivaus generosi!

Enes mies crambes reservades, auia jo coma concubines a mil vèrges escuelhudes entre aqueres qu'es sues popes son glorioses e qu'era sua beresa hè pallir era lusor dera lua!

Me balhèren es mies esposes ua posteritat de mil princes reiaus, valents coma leons!

Possedia immensi tresòrs: e jos eth mèn domèni s'abatien es pòbles e es reis, des d'Orient enquias extrèms d'Occident, dominadi pes mies armades invencibles!

E me pensè qu'eth mèn poder ère etèrn e qu'asseguraue era mia vida enquiath finau des sègles, quan de pic se hec enténer era votz que m'anonciaue es irrevocables decrets d'aqueth que non morís!

Alavetz reflexionè sus eth mèn destin!

Congreguè as mèns cavalièrs e as mèns òmes d'a pè, qu'èren milèrs, armadi damb es sues lances e damb es sues espades!

E en preséncia de toti eri hi amiar es mies arques e es còfres des mèns tresòrs, e les didí a toti:

"Vos autregi es mies riqueses, aguesti quintaus d'aur e plata, s'alongatz per un solet dia era mia vida sus era tèrra!"

Mès s'estèren damb es uelhs baishi, e sauvèren silenci!

Que me calec morir, donc, alavetz. E eth mèn palai se tornèc en assil dera mòrt!

Se desires conéisher eth mèn nòm, te cau saber que me cridè Kusch ben-Scheddad ben-Aad eth Gran!

En enténer taus sublimes vertats, er emir Muza e es sòns acompanhants s'estarnèren en somics e plorèren pendent fòrça temps. Dempús d'aquerò entrèren ena tor, e les calec recórrer immenses sales abitades peth uet e eth silenci. E acabèren en tot arribar en ua cramba màger qu'es autes, damb vòuta redona, en forma de copòla, e qu'ère era soleta dera tor qu'auie bèth mòble. Eth mòble consistie en ua colossau taula de husta de sandal, talhada meravilhosament e que sus era se destacaue, en beròis caractèrs parièrs as anteriors, aguesta inscripcion:

En d'auti tempsi se seigueren en aguesta taula mil reis bòrni e mil reis que sauvèren ben es sòns uelhs. Ara toti son cècs ena sua hòssa!

Er estonament der emir Muza s'aumentèc dauant d'aqueth mistèri, e coma que non podec trapar era solucion, transcriuec taus paraules en sòn pergamin; dempús, esmoigut ar arràs, abandonèc eth palai e entamenèc de nauèth, damb es sòns acompanhants, eth camin dera Ciutat de Bronze…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes quaranta unau net

Era didec:

… e entamenèc de nauèth, damb es sòns acompanhants, eth camin dera Ciutat de Bronze.

Caminèren un, dus e tres dies, enquiara tarde deth tresau. Alavetz vederen destacar-se pes arrais deth solei cogant, quilhada sus un naut pedestau, era siluèta d'un cavalièr immobil que brandie ua lança de longa punta, semblabla a ua ahlama incandescenta deth madeish color der astre que usclaue en orizon.

Quan sigueren plan apròp d'aquera aparicion, avertiren qu'eth cavalièr, e eth sòn shivau, e eth pedestau, èren de bronze, e qu'en pau dera lança, peth costat qu'encara illuminauen es darrèrs arrais deth solei, apareishien gravades en caractèrs de huec aguestes paraules:

Audaci viatjaires que podéretz arribar, enquias tèrres vedades, ja non saberatz entornar sus es vòsti passi!

Se vos ei desconeishut eth camin dera ciutat, botjatz-me sus eth mèn pedestau damb era fòrça des vòsti braci, e dirigitz-vos entà on jo vos senhale damb eth ròstre quan torna a quedar quiet!

Alavetz er emir Muza s'apressèc ath cavalièr e lo possèc damb era man. E de ressabuda, damb era rapiditat deth relampit, eth cavalièr virèc sus eth madeish e s'arturèc dirigint eth ròstre en direccion totafèt opausada ara qu'auien seguit es viatjaires. E eth jeique Abdossamad li cale arreconéisher que, plan que òc, s'auie enganhat e qu'era naua rota ère era vertadèra.

De seguit hec repè era caravana, començant a hèr eth nau camin, e d'aguesta sòrta seguic eth viatge pendent dies e dies, enquia qu'ua net arribèc dauant d'ua colomna de pèira nera, ara quau i auie encadenat un èsser estranh que d'eth non se vedie que miei còs, pr'amor qu'er aute miei ère acogat en solèr. Aqueth bust que gessie dera tèrra, semblaue un engendrament monstruós lançat aquiu pera fòrça des poténcies infernaus. Ère nere e corporent coma eth tronc d'ua palmèra vielha, seca e desprovista des sues palmes. Auie dues enòrmes ales neres, e quate mans, que dues d'eres semblauen garres de leons. En sòn cap espaventós s'agitaue d'ua manera sauvatja ua cabeladura erissada de peus aspres, coma era coa d'an saumet silvèstre. Enes uets des sòns uelhs ahlamauen dus vistons ròis, e en front, qu'amiaue dus còrnes de buèu, apareishie eth trauc d'un solet uelh que se daurie immobil e fix, en tot lançar parièrs resplendors verds qu'era guardada de tigres e de pantères.

En veir as viatjaires, eth bust agitèc es braci hènt crits espaventosi e movements desesperadi coma entà trincar es cadies que lo tenguien ara colomna nera. E cuelhuda per un temor extremat, era caravana s'arturèc aquiu sense alend entà auançar ne arrecular.

Alavetz s'acarèc er emir Muza ath jeique Abdossamad e li preguntèc: "Pòs, ò venerable! dider-mos se qué signifique aquerò?" Eth jeique responec: "Per Allà, ò emir! qu'aquerò depasse eth mèn enteniment!" E didec er emir Muza: "Aprèssa-te, donc, mès entada eth, e pregunta-li! Dilhèu eth madeish mos ac harà a veir!"

E eth jeique Abdossamad non volec mostrar eth mendre trantalhament e s'apressèc ath monstre, en tot cridar-li: "En nòm deth Patron qu'a ena sua man es empèris de çò Visible e Invisible, te conjuri a que me respones! Ditz-se me qui ès, des de quan ès aciu e per qué patisses un castig tant estranh!"

Alavetz lairèc eth bust. E vaquí es paraules qu'enteneren dempús er emir Muza, eth jeique Abdossamad e es sòns acopanhants. "Que sò un efrit dera posteritat d'Eblis, pair des gènis. Me cridi Daesch ben-Alaemasch, e sò encadenat aciu pera Fòrça Invisibla enquiara consumacion des sègles.

Abans, en aguest país, governat peth rei deth Mar, i auie en qualitat de protector dera Ciutat de Bronze un idòl d'agata ròia, que d'eth jo èra eth garda e abitant ath còp, donques que m'installè ath sòn laguens; e de toti es païsi venguien multituds entà consultar a trauèrs mèn era sòrt e a escotar es oracles e es prediccions deth futur que jo hèja.

Eth rei deth Mar, que d'eth jo èra subdit, auie jos eth sòn comandament ara armada des gènis que s'auien revoutat contra Soleiman ben-Daud; e m'auie nomentat cap d'aguesta armada en cas de qu'arribèsse ua guèrra entre aqueth e eth formidable senhor des gènis. E plan que òc, non se tardèc a arribar era guèrra.

Qu'auie eth rei deth Mar ua hilha tan beròia, qu'era fama dera sua beresa arribèc enes aurelhes de Soleiman, que, desirós de compdar-la entre es sues esposes, l'envièc un emissari ath rei deth Mar entà demanar-la en maridatge, ath còp que l'ahiscaue a trincar era estatua d'agata e a reconéisher que non i a mès Diu qu'Allà e que Soleiman ei eth profèta d'Allà. E lo menaçaue damb era sua ràbia e era sua resvenja se non se sometie immediatament as sòns desirs.

Alavetz congreguèc eth rei deth Mar as sòns visirs e as caps des gènis, e les didec: "Sabetz-vo'n de qué Soleiman me menace damb tota sòrta de calamitats entà obligar-me a autrejar-li era mia hilha e a trincar era estatua que servís d'abitatge ath vòste cap Daesch ben-Alaemaseh. Qué ne pensatz sus taus menaces? Me cau inclinar-me o resistir?"

Es visirs contestèren: "E qué te cau pòur deth poder de Soleiman, ò rei nòste!? Es nòstes fòrces son tan formidables coma es sues, aumens, e saberam anequelir-les!" Dempús, en tot acarar-se damb jo, me demanèren era mia opinion. Les didí alavetz: "Era nòsta soleta responsa entà Soleiman serà foter-li ua repassada ath sòn emissari!" Aquerò s'executèc de seguit. E li didérem ar emissari: "Torna ara entà condar-li era aventura ath tòn patron!"

Quan se'n sabec Soleiman deth tracte autrejat ar emissari, arribèc ar arràs dera indignacion, e amassèc de seguit totes es sues fòrces disponibles, qu'èren gènis, òmes, audèths e animaus. Li fidec a Assaf ben-Barkhia eth comandament des guerrèrs umans, e a Domriat, rei des efrits, eth comandament de tota era armada de gènis, que pujaue a seishanta milions, e eth des animaus e audèths rapinaires arremassadi de toti es punts der univèrs e des isles e mars dera tèrra. Hèt aquerò, en tot botar-se ath cap de tan formidabla armada, Soleiman se dispausèc a invadir eth país deth mèn sobeiran eth rei deth Mar. E tanlèu arribèc, alinhèc era sua armada en orde de batalha.

Comencèc en tot formar en dues ales as animaus, plaçant-les en linhes de quate, e enes aires metec toti es audèths rapinaires, destinadi a servir de susvelhants, que desnishèssen es nòsti movements e a lançar-se de pic sus es guerrèrs pr'amor de herir-les e trèir-les es uelhs. Formèc era avantgarda damb era armada d'òmes, e era rèragarda damb era armada de gènis. E tenguec ara sua dreta ath sòn visir Assaf ben-Barkhia e ara sua quèrra a Domriat, rei des efrits der aire. E s'estèc ath miei seigut en sòn tron de porfir e d'aur, qu'arrossegauen quate elefants. E dèc alavetz eth senhau de batalha.

Còp sec s'entenec un clamor qu'aumentaue damb eth bronit de corses ath galap e eth rambalh tumultuós des gènis, òmes, audèths rapinaires e fères guerrères; ressonaue era tèrra damb eth tarrabastalh formidable de tantes cauishigades, mentre que tremolaue er aire damb eth movement de milions d'ales, e damb es sòns crits, exclamacions e brams.

Per çò que hè a jo, se m'autregèc eth comandament dera avantgarda dera armada de gènis sometudi ath rei deth Mar. Hi un senhau as mies tropes e dauant d'eres me precipitè sus aqueth revolum de gènis enemics que comandaue eth rei Domriat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes quaranta dusau net

Era didec:

"…Hi un senhau as mies tropes e dauant d'eres me precipitè sus aqueth revolum de gènis enemics que comandaue eth rei Domriat. E sajaua d'atacar jo madeish ath cap des adversaris, quan lo vedí còp sec convertir-se en ua montanha alugada que comencèc a vomegar huec a torrents, en tot esforçar-se per anequelir-me e estofar-me damb es despolhes que queiguien entath nòste costat en ondades uscladores. Mès me defení e ataquè acarnissadament, encoratjant as mèns, e solet quan me convencí de qué eth nombre des mèns enemics m'estronharie fin finau, balhè eth senhau de retirada e me metí en hujuda pes aires a fòrça d'ales. Mès mos perseguiren per orde de Soleiman, en tot veder-mos pertot enrodadi d'adversaris, gènis, òmes, animaus e audèths; E es nòsti, uns quedèren extenuadi, d'auti estronhadi pes pautes des quadrupèds, e d'auti precipitadi de naut de tot des aires, dempús que les treiguessen es uelhs e les espelèssen. Tanben a jo m'artenheren ena mia hujuda, que se tardèc tres mesi. Agarrat ja e empresoat, me condemnèren a èster estacat en aguesta colomna nera enquiara extincion

des tempsi, mentre qu'empresoèren a toti es gènis que jo auí jos es mies ordes, les transformèren en humadisses e les embarrèren en veires de coeire, sageradi damb eth sagèth de Soleiman, que lancèren ath hons deth mar que banhe es muralhes dera Ciutat de Bronze.

Per çò que hè as òmes qu'abiten aguest país, sabi pas exactament se qué siguec d'eri, pr'amor que me trapi encadenat des de que s'acabèc eth nòste poder. Mès s'anatz ena Ciutat de Bronze, dilhèu vos traparatz damb tralhes sues e arribaratz a saber era sua istòria."

Quan acabèc de parlar eth bust, comencèc a agitar-se d'ua manèra frenetica entà desligar-se dera colomna. E cranhent qu'arribèsse a desliurar-se e les obliguèsse a secondar es sòns esfòrci, er emir Muza e es sòns acompanhants non volèren estar-se mès aquiu, e s'esdeguèren a seguir eth camin entara ciutat, qu'es sues tors e muralhes se vedien ja ena luenhor.

Quan ja sigueren a ua distancia leugèra dera ciutat, coma que hège nets e es causes cuelhien ath sòn entorn un aspècte ostil, preferiren demorar era aubada entà apressar-se enes pòrtes; e montèren tendes entà passar era net, donques qu'èren rendudi pes fatigues deth viatge.

A penes comencèc era auba d'Orient a aclarir es cims des montanhes, er emir Muza desvelhèc as sòns acompanhants, e se metec damb eri en camin entà artenher ua des pòrtes d'entrada. Alavetz vederen quilhar-se, formidables dauant d'eri, ath miei dera claror deth maitin, es muralhes de bronze, tan lises, que semblaue que venguien de gèsser deth motle qu'auien estat honudes. Ère tanta era sua nautada, que semblauen coma ua prumèra cadia des monts gigantesqui que les enrodaue, qu'as sòns costats s'incrustauen, coma neishudes d'aquiu madeish, damb eth metau que les bastiren.

Quan poderen gésser dera immobilitat que les costèc aqueth espectacle tant estonant, cerquèren damb era vista bèra pòrta per a on entrar, enrodant es muralhes tostemp ara demora de trapar era pòrta. Mès que non ne vederen deguna. E seguiren caminant encara ores e ores sense veir pòrta ne henerecla, ne ad arrés que se filèsse entara ciutat o gessesse d'era. E a maugrat d'èster ja molt auançat eth dia, non enteneren ne laguens ne dehòra dera muralha eth mendre rumor, ne tanpòc notèren eth mendre movement naut ne ath pè des murs.

Mès er emir Muza non perdec era esperança, encoratjant as sòns acompanhants a caminar un shinhau mès encara; e caminèren atau enquiara net, e tostemp vedien desplegar-se dauant d'eri era linha inflexibla de muralhes de bronze que seguien eth camin deth solei per vals e còstes, e semblauen surgentar deth madeish sen dera tèrra.

Alavetz er emir Muza ordenèc as sòns companhs que s'arturèssen entà repausar e minjar. E se seiguec damb eri pendent bèth temps, en tot reflexionar sus era situacion.

Quan auec descansat, les didec as sòns companhs que se demorèssen aquiu susvelhant eth campament enquiara sua tornada, e seguit deth jeique Abdossamad e de Taleb ben-

Sehl, pugèc damb eri en ua nauta montanha damb er in d'inspeccionar es entorns e reconéisher aquera ciutat que non volie deishar-se violar pes temptatives umanes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes quaranta tresau net

Era didec:

… aquera ciutat que non volie deishar-se violar pes temptatives umanes.

Ara prumeria non poderen distinguir arren enes tenèbres, pr'amor que ja era net auie començat a espessir es sues ombres sus era planhèra; mès, de ressabuda, se hec un viu resplendor entà Orient, e en cim dera montanha apareishec era lua, illuminant cèu e tèrra damb un parpelejament des sòns uelhs. E ath sòn dauant se despleguèc un espectacle que les tenguec era respiracion.

Qu'èren en tot veir ua ciutat de sòmi.

Jos eth blanc vel que queiguie dera nautada, en tota era extension que podie arténher era guardada fixada enes orizons, en.honsadi ena net, e ara ombra des macissi ludien es canaus, qu'anauen a morir en un mar de metau, qu'eth sòn sen hered reflectien es lums deth cèu. E eth bronze des muralhes, es peireries alugades des copòles, es terrasses candides, es canaus e eth mar sancer, atau coma es ombres projectades per Occident se barrejauen jos era brisa nueitiua e era lua magica.

Ça que la, aquera immensitat ère sepultada, coma ua hòssa, en universau silenci. Aquiu laguens non i auie ne un vestigi de vida umana. Mès vaquí que damb un madeish gèst, quiet, se destacauen sus monumentaus pedestaus nautes figures de bronze, enòrmes cavalièrs talhadi en marme, animaus aladi que s'immobilizauen en un vòl estèrle; e es solets èssers dotadi de movement en aquera quietud èren milèrs d'immensi vampirs que hègen torns a ras des edificis jos eth cèu, mentre uhons invisibles trebolauen er estatic silenci damb es sòns planhs e es sues votzes funèbres enes palais des mòrts e enes terrasses solitàries.

Quan assadorèren era guardada damb aqueth espectacle estranh, er emir Muza e es sòns companhs baishèren dera montanha, en tot estonar-se ar arràs per çò de non auer vist en aquera ciutat immensa ne tralha d'un èsser uman viu. E ja ath pè des murs de bronze, arribèren en un lòc a on vederen quate inscripcions gravades en caractèrs jonics, e que de seguit deschifrèc e revirèc ar emir Muza eth jeique Abdossamad.

Didie era prumèra inscripcion:

Ò hilh des òmes, be ne son de vans es tòns calculs! Era mòrt ei apròp; non ne hèsques cabau der avier; se tracte d'un Senhor der Univèrs qu'escampilhe es nacions e es armades, e des deth sòn palai de vastes magnificéncies precipite as reis en estret

abitatge dera hòssa. E en desvelhar-se era sua anma ena egalitat dera tèrra, se ven redusidi a un molon de cendre e povàs!

Quan entenec aguestes paraules, exclamèc er emir Muza: "Ò sublimes vertats! Ò sòmis dera anma ena egalitat dera tèrra! Be n'ei d'emocionant tot aquerò!" E copièc de seguit enes sòns pergamins aqueres frases. Mès ja reviraue eth jeique era dusau inscripcion, que didie:

Ò hilh des òmes! Per qué t'avugles damb es tues pròpries mans? Com pòs confiar en aguest van mon? Non sabes qu'ei un abitatge passatgèr, ua cramba transitòria? Ditz! A on son es reis que meteren es fonaments des empèris? A on son es conquistadors, es patrons d'Irak, d'Ispahan e deth Khrassan? Passèren coma se jamès auessen existit!

Tanben copièc aguesta inscripcion er emir Muza, e escotèc plan esmoigut ath jeique, que reviraue era tresau:

Ò hilh des òmes! Nègues era tua anma enes plasèrs, e no ves qu'era mòrt se te monte enes espatles en tot espiar es tòns movements! Eth mon qu'ei coma ua telaranha, darrèr dera sua fragilitat ei en tot espiar-te er arren! A on anèren a parar es òmes plei d'esperances e es sòns projèctes efimèrs? Escambièren pera hòssa es palais a on ara abiten uhons!

Non podec er emir Muza tie era sua emocion e s'estèc pendent fòrça temps plorant damb es mans enes possi, e didie: "Ò , eth mistèri deth neishement e dera mòrt! Per qué néisher, se s'a de morir? Per qué víuer, s'era mòrt balhe eth desbrembe dera vida? Mès solet Allà coneish es destins e eth nòste déuer ei inclinar-mos dauant d'Eth damb muda aubediéncia!"

Hètes aguestes reflexions, s'endralhèc de nauèth entath campament damb es sòns companhs, e ordenèc as sòns òmes que se metessen de seguit mans ara òbra entà bastir damb husta e ramatges ua escala longa e fòrta, que les permetesse pujar naut de tot deth mur, damb er in de sajar dempús de baishar en aquera ciutat sense pòrtes.

De seguit se meteren a cercar hustes e gròsses rames seques; les montèren çò milhor que poderen damb es sues espades e guinhauets; les estaquèren es ues as autes damb es sòns turbants, es sòns cinturons, es còrdes des camelhs, es cingles e es garniments, artenhent bastir ua escala pro longa entà arribar naut de tot des muralhes. E alavetz la pengèren en lòc mès avient, en tot tier-la per toti es costats damb pèires gròsses; e, invocant eth nòm d'Allà, comencèren a pujar per era tot doç…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes quaranta quatau net

Era didec:

… comencèren a pujar per era tot doç, damb er emir Muza dauant. Mès se quedèren quauqui uns ena part baisha des murs entà susvelhar eth campament e es entorns.

Er emir Muza e es sòns acompanhants caminèren pendent bèth temps per naut des murs, e arribèren ara fin dauant de dues tors juhudes entre eres per ua pòrta de bronze, qu'es sues dues huelhes encaishauen tan perfèctament, que non s'aurie pogut introdusir peth sòn interstici era punta d'ua agulha. Sus aquera pòrta i auie gravada en relèu era imatge d'un cavalièr d'aur qu'auie un braç estirat e era man dubèrta, e en paumet d'aguesta man i auie traçadi uns caractèrs jonics, que deschifrèc eth jeique Abdossamad e les revirèc d'aguesta sòrta: "Herega era pòrta dotze viatges damb eth clau que i a en mèn melic."

Encara que plan estonat per aguestes paraules, er emir Muza s'apressèc ath cavalièr e notèc, efectiuament, qu'amiaue metut ath miei deth melic un clau d'aur. Metec era man e introdusic e treiguec eth clau dotze còps. E quan ac auec hèt dotze còps se dauriren es dues huelhes dera pòrta en tot deishar veir ua escala de granit ròi que baishaue en forma de caragòl. Alavetz er emir Muza e es sòns acompanhants baishèren es gradons d'aguesta escala, que les amièc entath centre d'ua sala que daue tà un carrèr qu'en eth i auie gardes armadi damb arcs e espades. E didec er emir Muza: "Anem a parlar-les, abans de qué s'aluguen pera nòsta preséncia."

S'apressèren, donc, entad aguesti gardes, qu'uns d'eri èren de pès, damb er escut en braç e era espada desgainada, mentre que d'auti s'estauen seiguts o estirats. E en tot acarar-se damb aqueth que semblaue eth cap, er emir Muza li desirèc era patz damb afabilitat; mès que non se botgèc er òme ne entornèc era salutacion; e es auti gardes s'estèren immobils tanben, e damb es uelhs tachadi, sense prestar cap atencion as que venguien d'arribar e coma se non les vedessen.

Alavetz, per s'un cas aqueri gardes non comprenien er arab, er emir Muza li didec at jeique Abdossamad: "Ò jeique, parla-les en guaires lengües coneishes!" E eth jeique les parlèc prumèr ena lengua grèga; dempús, en veir era inutilitat dera sua temptativa, les parlèc en indi, en ebrèu, en persa, en etiòp e en sudanés; mès degun d'eri comprenec ua soleta paraula de taus idiòmes ne hec eth mendre gèst d'intelligéncia. Alavetz didec er emir Muza: "Ò jeique!, dilhèu son ofensadi aguesti gardes perque non les saludères ar estil deth sòn país. Te cau, donc, hèr es salutacions ar usatge de guaires païsi coneishes. E eth venerable Abdossamad hec de seguit toti es gèsti acostumadi enes salutacions coneishudes enes pòbles de guari parçans auie recorrut. Mès que non se botgèc cap des gardes, e cada un s'estèc ena madeisha actitud qu'ara prumeria.

En veir aquerò, arribèc ar arràs er estonament er emir Muza, e sense voler persutar mès les didec as sòs acompanhants que lo seguissen, e contunhèc eth sòn camin, sense saber a quina causa atribuir aqueth silenci. E se didie eth jeique Abdossamad: "Per Allà! jamès è vist ua causa tant extraordinària enes mèns viatges!"

Seguiren caminant atau, enquia arribar ena entrada deth mercat.

Coma que trapèren es pòrtes dubèrtes, entrèren en interior. Eth mercat ère plen de gent que venien e crompauen; e per dauant des botigues vederen que toti es crompadors e venedors, coma tanben toti aqueri que se trapauen en mercat, s'auien arturat, coma de comun acòrd, ena postura que les suspreneren; e se diderie que non demorauen entà contunhar es sues ocupacions abituaus qu'eth hèt de que s'absentèssen es estrangèrs. Ça que la, non semblauen prestar era mendre atencion ara preséncia d'aguesti, e se contentauen damb exprimir damb eth sòn mesprètz e indiferéncia eth desengust que semblabla intrusion les costaue. E entà hèr encara mès evidenta era sua mespredosa actitud, regnaue un silenci generau ath pas des estrangèrs enquiath punt qu'en immens mercat voutat s'entenien ressonar es sues cauishigades de caminaires solitaris entre era quietud deth sòn entorn. E d'aguesta sòrta recorreren eth mercat des joièrs, eth mercat des sederies, eth mercat des bastèrs, eth mercat des telèrs, eth des sabatèrs e eth mercat des mercadèrs d'espècies e de substàncies aromatiques, sense trapar en nunlòc eth mendre gèst benevòl o ostil, ne era mendre arridalha de benvenguda o de burla.

Quan aueren trauessat eth mercat des substàncies aromatiques, arribèren en ua plaça immensa, a on enludernaue era claror deth solei dempús d'acostumar-se era vista ara doçor dera lum tamisada des mercats. E ath hons, entre colomnes de bronze, d'ua nautada prodigiosa, que servien de pedestaus a enòrmes audèths d'aur damb es ales desplegades, se quilhaue un palai de marme, costejat damb tors de bronze e susvelhat per ua cadia de gardes qu'es sues lances e espades deishauen anar vius resplendors. Daue accès ad aguest palai ua pòrta d'aur, que per era entrèc er emir Muza seguit des sòns acompanhants.

Prumèr vederen daurir-se ath long der edifici ua galaria sostenguda per colomnes de porfit, e que limitaue un pati damb piles de marme de colors; e aguesta galaria s'utilitzaue coma armeria, pr'amor que se vedien aquiu, pertot, penjades des colomnes, des parets e deth tet, armes admirables, meravilhes enriquides damb incrustacions precioses, e que procedien de toti es païsi dera tèrra. Ar entorn dera galaria s'adorsauen bancs d'ebèn, d'un trabalh meravilhós, repuntadi damb aur e plata, e enes quaus apareishien, seigudi o estiradi, guerrèrs en vestits de gala que, per cèrt non heren cap movement entà empedir eth pas des visitaires, ne entà encoratjar-les a seguir damb era sua estonada exploracion…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes quaranta cincau net

Era didec:

… entà empedir eth pas des visitaires, ne entà encoratjar-les a seguir damb era sua estonada exploracion.

Contunhèren, donc, per aguesta galaria, qu'era sua part superiora ère decorada damb ua cornissa plan beròia, e vederen, gravada en letres d'aur sus un hons blu, ua inscripcion

en lengua jonica que contenguie precèptes sublimes, e qu'era sua traduccion hec eth jeique Abdossamad d'aguesta manèra:

En nòm der Immudable, Sobeiran des Destins! Ò hilh des òmes, vira eth cap e veiràs qu'era mòrt se premanís entà quèir sus era tua anma! A on ei Adam, pair des umans? A on ei Nuh e era sua descendéncia? A on ei Nemrod eth formidable? A on son es reis, es conquistadors, es Khosroes, es Cesars, es Faraons, es emperadors dera India e d'Irak, es patrons de Persia e d'Arabia e Iscandar eth Bicòrna? A on son es sobeirans dera tèrra Haman e Karun, e Scheddad, hilh d'Aad, e toti es pertanhents ara posteritat de Canaan? Per orde der Etèrn, abandonèren era tèrra entà vier a balhar compdes des sues accions eth dia dera Retribucion!"

Ò hilh des òmes, non t'autreges ath mon ne as sòns plasers! Cranh ath Senhor, e servis-lo damb còr devòt! Cranh ara mòrt! Era devocion peth Senhor e eth temor ara mòrt son eth principi de tota sabença! Atau recuelheràs bones accions, que damb eres te perhumaràs eth dia terrible deth Judici!

Quan escriueren enes sòns pergamins aguesta inscripcion, que les emocionèc fòrça, trauessèren ua gran pòrta que se daurie ath miei dera galaria, e entrèren en ua sala, qu'ath sòn centre i auie ua beròia pila de marme transparent, d'a on gessie un gisclet d'aigua. Sus era pila, a manèra de tet agradiuament plaçat, se quilhaue un pabilhon caperat de damasi de seda e d'aur en matissi desparièrs, combinadi damb un art perfècte. Entà arribar en aquera pila, era aigua anaue per quate canalets traçadi en solèr dera sala damb sinuositats encantadores, e cada canalet auie un lhet de color especiau: eth prumèr auie un lhet de porfir ròsa; eth dusau, de topacis; eth tresau, d'esmeraldes, e eth quatau, de turqueses; de tau sòrta qu'era aigua de cada un se tintaue deth color deth sòn lhet, e herida pera lum atenuada que filtrauen es sedes dera nautada, projectaue sus es objèctes deth sòn entorn e es parets de marme ua doçor de paisatge marin.

Aquiu trauessèren ua dusau pòrta, e entrèren ena dusau sala. La trapèren plia de peireries. E tant amolonat ère tot, qu'a penes se podie trauessar era sala e circular per era entà penetrar ena tresau.

Apareishie aguesta plia d'armadures de metaus preciosi, d'escuts d'aur enriquidi de peireries, de cascos ancians, d'espades dera India, de lances, de flèches e de coirasses deth temps de Daud e de Soleiman; e totes aqueres armes èren en tan bon estat de conservacion, que se poirie pensar qu'auien gessut era vesilha des mans des fabricants.

Entrèren dempús ena quatau sala, totafèt ocupada per armaris e estatgères de hustes precioses, a on s'alinhauen ordenadament rics vestits, ròba somptuosa, teles de valor e brocats lauradi d'ua manèra admirabla. Des d'aquiu se filèren entà ua pòrta dubèrta que les facilitèc er accès ara cincau sala. Era quau non auie entre eth tet e eth solèr que veires e utisi entara beuenda, entath minjar e entàs ablucions: tasses d'aur e de plata, palanganes de cristau de ròca, copes de pèires precioses, plates de jade e d'agata de diuèrsi colors.

Quan aueren admirat tot aquerò, pensèren arrecular, e vaquí que senteren era temptacion de hèr-se a vier un tapís immens de seda e d'aur que caperaue ua des parets dera sala. E darrèr deth tapís vederen ua grana pòrta laurada damb fines marqueteries d'evòri e d'ebèn e qu'ère barrada damb barrolhs macissi, sense era mendre tralha de barralha a on méter ua clau. Mès eth jeique Abdossarnad se metec a estudiar eth mecanisme d'aqueri barrolhs e acabèc trapant un ressòrt amagat, que cedic as sòns esfòrci. Alavetz era pòrta virèc sus era madeisha e balhèc as viatjaires via liura entà ua sala miraculosa, damb vòuta en forma de copòla e bastida damb un marme tan brunit, que semblaue un miralh d'acèr. Pes hièstres d'aquera sala, a trauèrs des hiestrons d'esmeraldes e de diamants, se filtraue ua claror que negaue es objèctes damb un resplendor imprevist. En centre, sostengut per colomnes d'aur, que sus cada ua d'eres i auie un audèth damb plumalh d'esmeraldes e bèc de robins, se quilhaue ua sòrta d'oratòri ornat damb damasi de seda e d'aur, e ath quau uns gradons de evòri junhien en solèr, a on un magnific tapís, adreitament fabricat damb lan de colors gloriosi, daurie es sues flors sense flaira ath miei dera sua potja sense saba, e viuie tota era vida artificiau des sòns bòsqui pobladi d'audèths e animaus copiadi de manèra exacta, damb era sua beresa naturau e es sòns contorns vertadèrs.

Er emir Muza e es sòns acompanhants pugèren pes gradons der oratòri, e quan arribèren ena plataforma s'arturèren mudi d'estonament. Jos un cubricèl de velot esposcat de gèmes e de diamants, en forma d'ample lhet bastit damb tapissi de seda superpausadi, repausaue ua joena de ròstre ludent, de paupetes baishades peth saunei, darrèr d'ues longues pestanhes, e qu'era sua beresa se reauçaue damb era cauma admirabla des sues faccions, damb era corona d'aur que cenhie era sua cabeladura, damb ua diadèma de peireria qu'ornaue eth sòn front e damb er umit colhar de pèrles qu'amorassaue era sua daurada pèth. A dreta e quèrra deth lhet i auie dus esclaus, blanc un e nere er aute, armat cada un damb ua espada desgainada e ua lança d'acèr. As pès deth lhet i auie ua taula de marme, qu'en era apareishien gravades es següentes frases:

Sò era vèrge Tadnaar, hilha deth rei des amalecites, e aguesta ciutat ei era mia ciutat. Te pòs hèr a vier tot çò que volgues, viatjaire qu'artenheres penetrar enquia aciu! Mès tie compde de non méter sus jo ua man violadora, atrèt pes mèns encantaments e pera voloptuositat!

Quan er emir Muza se remetec dera emocion que li costèc era preséncia dera joena adormida, les didec as sòns acompanhants: "Ja ei ora de qué mos aluenhem d'aguesti lòcs, dempús de veir causes tant estonantes, e que mos dirigigam entath mar ara cèrca des veires de coeire. Podetz, ça que la, cuélher d'aguest palai tot çò que volgatz; mès compde de botar era man sus era hilha deth rei o de tocar es sòns vestits!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes quaranta siesau net

Era didec:

“…mès compde de botar era man sus era hilha deth rei o de tocar es sòns vestits!”

Alavetz didec Taleb ben-Sebl: “Ò emir nòste, arren en aguest palai se pòt comparar damb era beresa d’ua joena! Que serie ua pena deishar-la aciu en sòrta de hèr-mo-la a vier en Damasc entà aufrir-la ath califa. Serie milhor present que totes es anfòres damb es efrits deth mar!”

E responec er emir Muza: “Que non podem tocar ara princessa, donques qu’aquerò serie ofensar-la, e mos atiraríem calamitats.” Mès exclamèc Taleb: “Ò emir nòste!, es princesses, viues o adormides, non s’ofensen jamès per taus violéncies.” E dempús d’auer dit aguestes paraules, s’apressèc ara joena e la volec lheuar en braça. Mès queiguec mòrt còp sec, trauessat pes espades e es lances des esclaus, que l’acertèren ath madeish temps en cap e en còr.

En veir aquerò, er emir Muza mo volec estar-se ne un moment mès en palai e ordenèc as sòns acompanhants que gessessen de seguit entà cuélher eth camin deth mar.

Quan arribèren ena plaja, trapèren aquiu a uns quants òmes neri que se tenguien a trèir es sòns hilats de pescar, e que corresponeren as salutacions en arab e d’acòrd damb era formula musulmana. E li didec er emir Muza ath de mès edat entre eri, e que sempablaue èster eth cap: “Ò venerable jeique! viem de part deth nòste patron eth califa Abdalmalek ben-Merwan, entà cercar en aguest mar es veires damb efrits de tempsi deth profèta Soleiman. Mos pòs ajudar enes nòstes investigacions e explicar-mos eth mistèri d’aguesta ciutat a on son privadi de movement toti es sòs abitants?”

E responec er ancian: “Prumèr de tot, hilh mèn, te cau saber que toti es pescadors que mos trapam en aguesta plaja credem ena paraula d’Allà e ena deth sòn Enviat (damb eth era pregària e era patz); mès toti es que se trapen ena ciutat de Bronze son encantadi des dera ancianitat, e s’estaràn atau enquiath dia deth Judici. Per çò des veires que contien es efrits, arren mès aisit que trapar-les, donques que ja n’auem ua part importanta d’eri, que, un viatge dubèrts, non servissen entà còder peish ne aliments. Vos autrejaram toti es que volgatz. Solet cau, abans de destapar-les, hèr-les ressonar en tot picar-les damb es mans, e obtier des que l’abiten eth jurament de qué reconeisheràn era vertat dera mission deth nòste profeta Mohammed, expiant era sua prumèra fauta e era sua revòuta contra era supremacía de Soleiman ben-Daud.! Dempús higec: “Ath delà, tanben volem autrejar-vos, coma testimòni dera nòsta fidelitat ar Emir des Credents, patron de toti nosati, dues hilhes deth mar qu’auem pescat aué madeish, e que son mès beròies que totes es hilhes des òmes.”

E quan auec dit aguestes paraules, er ancian l’autregèc ar emir Muza dotze veires de coeire, sageradi en plomb damb eth sagèth de Soleiman e as dues hilhes deth mar, qu’èren dues meravilhoses creatures de longui peus retortilhadi coma es ondades, de cara de lua e de popes admirables e redones e dures coma calhaus marins; mès a compdar deth melic èren mancades des somptuositats carnaus que generaument son patrimòni des hilhes des òmes, e les substituien damb un còs de peish que se botjaue a dreta e quèrra, ara manèra des hemnes quan se n’encueden de qué criden era atencion.

Auien era votz molt doça, e era sua arridalha ère encantadora; mès que non comprenien ne parlauen cap des idiòmes coneishudi, e se contentauen responent solet damb er arridolet des sòns uelhs a totes es preguntes que les hègen.

Non deishèren de balhar-li es gràcies ar ancian pera sua generosa bontat er emir Muza e es sòns acompanhants, e les convidèren, ada eth e a toti es pescadors qu'èren damb eth, entath país des musulmans, entà Damasc, era ciutat des flors e des fruts e des aigües doces. Acceptèren era aufèrta er ancian e es pescadors, e toti amassa tornèren prumèr ena Ciutat de Bronze entà cuélher tot çò que poderen agarrar de causes precioses, jòies, aur, e tot aquerò qu'ère leugèr de pes, o de valor encara que siguesse pesant. Cargadi d'aguesta manèra, se despengèren un aute còp pes muralhes de bronze, aumpliren es sues saques e caishes de provision damb tant inesperat butin, e s'endralhèren de nauèth entà Damasc, a on arribèren erosament ath cap d'un long viatge sense incidents.

Eth califa Abdalmalek quedèc encantat e meravilhat ath còp, deth relat que li hec dera aventura er emir Muza, e exclamec: "Me hè dò de non auer estat damb vosati en aguesta Ciutat de Bronze. Mès, i anarè, damb eth permís d'Allà, entà admirar per jo madeish aguestes meravilhes e sajar d'esclarir eth mistèri d'aguest encantament."

Dempús volec daurir damb era sua pròpria man es dotze veires de coeire, e les dauric un darrèr der aute. E cada viatge gessie ua humadissa molt densa que se convertie en un efrit espaventós, que se lançaue as pès deth califa e exclamaue: "Demani perdon pera mia revòuta, a Allà e a tu, ò senhor nòste Soleiman!" E despareishie a trauèrs deth tet dauant dera suspresa de toti es presents. Non se meravilhèc mens eth califa dera beresa des hilhes deth mar. Era sua arridalha, e era sua votz, e eth sòn idiòma desconeishut l'emocionèren e l'esmoigueren. E hec que les botèssen un gran banh a on viueren pendent bèth temps, entà morir de consompcion e de calor a tot darrèr.

Per çò der emir Muza, obtenguec deth califa eth permís entà retirar-se entà Jerusalen, era Ciutat Santa, damb er in de passar era rèsta dera sua vida aquiu, negat ena meditacion des paraules ancianes qu'auie copiat enes sòns pergamins. E moric en aquera ciutat dempús d'èster objècte de veneracion per toti es credents qu'encara vien a visitar era *kubba* a on repause ena patz e ena benediccion deth Plan Naut.

E aquerò, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, ei era istòria dera Ciutat de Bronze.

Alavetz didec eth rei Schahriar: "Vertadèrament, Schahrazada, eth relat ei prodigiós."

E didec era: "Òc, ò rei! Mès non voi que passe aguesta net sense condar-te ua istòria çò de mès deliciosa, que l'arribèc a Ibn Al-Mansur." E estonat, didec eth rei Schahriar: "Qui ei Ibn Al-Mansur? Non lo coneishi.-"

Istòria d'Ibn Al-Mansur e des dus joeni

Me n'ès sabut, ò rei afortunat! qu'eth califa Harun Al-Raschid patie soent insòmia costada pes preocupacions que l'autrejaue eth sòn règne. Ua net, en bades hège torns d'un costat en aute deth lhet, donques que non artenhie esclipsar-se, e fin finau se cansèc dera inutilitat des sues temptatives. Refusèc alavetz violentament damb un pè era ròba deth lhet, e fotent un còp de paumet cridèc a Massrur, eth són garda, que susvelhaue era porta tostemp, e li didec: "Massrur, cerca-me ua distraccion, donques que no posqui dormir!"

Er aute responec: "Que non i a arren milhor qu'es passegi nueitius, senhor mèn, entà padegar era anma e adormir es sensi. Aquiu dehòra, en jardin, ei beròia era net. Baisharam e mos passejaram entre es arbes, entre es flors; e contemplaram es esteles e es sues incrustacions magnifiques, e admiraram era beresa dera lua qu'auance doçament ath miei d'eres e baishe enquiar arriu entà banhar-se ena aigua." Eth califa didec: "Massrur, aguesta net non desire era mia anma hèr ua tau causa!" Er aute higec: "Senhor, en tòn palai as tres centes hemnes secretes, e cada ua d'eres gaudis deth sòn pabilhon entada era soleta. Anarè a avisar-les entà que totes siguen premanides; e alavetz te botaràs tu darrèr des tapissi de cada pabilhon, e admiraràs ena sua simpla nudesa a cada ua d'eres, sense hèr-te traïson damb era tua preséncia."

Eth califa didec: "Massrur, aguest palai ei eth mèn palai, e aguestes joenes me pertanhen; mès que non ei arren d'aquerò que desire era mia anma aguesta net." E er aute responec: "Ordena, senhor mèn, e harè qu'entre es tues mans s'amassen es sabents, es conselhèrs e es poètes de Bagdad! Es conselhèrs prononciaràn dauant de tu beròies senténcies; es sabents te meteràn ath pas des descurbiments que s'an hèt enes annaus, e es poètes t'encantaràn damb es sòns vèrsi ritmics."

Eth califa responec: "Massrur, que non ei arren d'aquerò que desire era mia anma aguesta net!" Er aute responec: "En tòn palai, senhor mèn, i a botelhèrs encantadors e deliciosi joeni d'aspècte agradiu. Se m'ac manes, les harè vier entà que te hèsquen companhia." Eth califa responec: "Massrur, que non ei arren d'aquerò que desire era mia anma aguesta net."

Massrur didec: "Braca-me, alavetz, eth cap, senhor mèn! Dilhèu sigue aquerò çò qu'esbugasse eth tòn engüeg!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes quaranta setau net

Era didec:

"…Braca-me, alavetz, eth cap, senhor mèn! Dilhèu sigue aquerò çò qu'esbugasse eth tòn engüeg!"

En enténer aguestes paraules, Al-Raschid se metec a arrir e dempús didec: "Guarda, Massrur, dilhèu ac hèsca bèth dia! Mès ara vè-te'n a veir s'encara i a en vestibul

quauquarrés que vertadèrament sigue agradiu d'aspècte e de convèrsa!" Alavetz, gessec a executar era orde Massrur, e tornèc de seguit entà dider-li ath califa: "Ò Emir des Credents! Non è trapat aquiu dehòra senon ad aguest vielh de mau aspècte, que se cride Ibn Al-Mansur."

E preguntèc Al-Raschid: "Quin Ibn Al-Mansur? Ei dilhèu Ibn Al-Mansur de Damasc?" Eth cap des eunucs didec: "Qu'ei aguest madeish vielh maliciós!" Al-Raschid didec: "Hè-lo entrar çò mès lèu possible!" E Massrur hec entrar a Ibn Al-Mansur que didec: "Salutacions, ò Emir des Credents!"

Eth califa l'entornèc era salutacion e didec: "*Ya Ibn Al-Mansur*! Met-me ath pas d'ua des tues aventures!" Er aute contestèc: "Ò Emir des Credents! Me cau entretier-te damb era narracion de quauquarren que jo aja vist, o solet damb eth relat de quauquarren qu'aja entenut?" Eth califa responec: "Se vederes bèra causa estonanta, hè lèu a condar-me-la, donques qu'es causes que se vederen son tostemp preferibles ad aqueres que s'enteneren condar!"

Er aute didec. "Alavetz, ò Emir des Credents! aveda era aurelha e autreja-me ua atencion simpatica." Eth califa responec: "*Ya Ibn Al-Mansur*! Vaquí que sò prèst a escotar-te damb es mies aurelhes, a veder-te damb es mèns uelhs e a autrejar-te de tot còr ua atencion simpatica!"

Alavetz didec Ibn Al-Mansur: "Te cau saber, ò Emir des Credents! que cada an anaua jo entà Bassra pr'amor de passar quauqui dies damb er emir Mohamad Al-Haschami, lòctenent tòn en aquera ciutat. Un an que venguí en Bassra coma de costum, en arribar en palai vedí ar emir qu'ère prèst a montar a shivau entà anar de caça. Quan me vedec, non deishèc, dempús des salutacions de benvenguda, de convidar-me a que l'acompanhèssa; mès jo li didí: "Desencusa-me, senhor, pr'amor qu'era soleta vista d'un shivau m'arture era digestion, e a penes me posqui tier sus un saumet. Que non vau a anar de caça damb un saumet!" Er emir Mohammad me desencusèc, metec ara mia disposion a tot eth palai, e encarguèc as sòns oficiaus que me servissen suenhosament e que non deishèssen que me manquèsse arren mentre se tardèsse era mia estança. E atau ac heren.

Quan se n'anèc, me didí: "Per Allà! *Ya Ibn Al-Mansur*, vaquí que hè ans que vies regularament de Bagdad entà Bassra, e enquia aué te contentères en tot vier deth palai entath jardin e deth jardin entath palai, coma solet passeg pera ciutat. Que non ei pro aquerò entà instruir-te. Ara te pòs distrèir; saja, donc, de veir pes carrèrs de Bassra bèra causa interessanta. Per cèrt, que non i a arren de milhor entara digestion que caminar; e era tua digestion ei plan pesanta; t'engrassisses e te holes coma ua ustra!"

Alavetz aubedí ara votz dera mia anma, aclapada pera mia grossor, e me lheuè de pic, me botè eth mèn vestit mès beròi, e gessí deth palai damb er in de caminar un shinhau ar edart, d'aquiu entà delà.

Ath delà, ja sabes, ò Emir des Credents! qu'en Bassra i a setanta carrèrs, e que cada carrèr a ua longada de setanta *parasangas* (6 km) der Irak. Atau, donc, ath cap de cèrt temps, me vedí de ressabuda perdut ath miei de tanti carrèrs, e ena mia perplexitat me calec anar mès ara prèssa, sense gausar preguntar eth camin per pòur de demorar en ridicul. Aquerò me hec sudar fòrça e tanben sentí molta set; e credí qu'eth solei terrible anequelirie sense cap de dobte eth greish sensible dera mia pèth.

Alavetz m'esdeguè a cuélher eth prumèr carrèr entà cercar quauquarren d'ombra, e d'aguesta manèra arribè en un carreron sense gessuda, per a on s'entraue en ua casa grana de plan bona aparença. Era entrada, miei amagada per un tapís de seda ròia, daue entà un gran jardin qu'ère dauant dera casa. En ambdús costats apareishien bancs de marme ombrejadi per ua arrominguèra, çò que m'ahisquèc a sèir-me entà cuélher alend.

Mentre me secaua eth front, rebohant de calor, entení que d'eth jardin arribaue ua votz de hemna, qua cantaue damb aire planhós aguestes paraules:

Des deth dia que m'abandonèc eth mèn cèrvi joen, s'a tornat eth mèn còr un asil de dolor!

Dilhèu, coma eth se pense, ei un pecat tan gran deishar-se estimar pes gojates?

Ère tan beròia era votz que cantaue e autant me intriguèren aqueres paraules, que didí entà jo: "S'era que possedís aguesta votz ei tan beròia coma hè supausar eth cant, ei ua creatura meravilhosa!" Alavetz me lheuè e m'apressè ena entrada, qu'eth sòn tapís lheuè suenhosament, e guardè pòc a pòc entà non lheuar sospeches. E vedí ath miei deth jardin a dues joenes, que d'eres semblaue èster ua era patrona e era auta era esclaua. E ambdues èren d'ua beresa extraordinària. Mès era mès beròia ère precisament era que cantaue; e era esclaua l'acompanhaue damb eth laüt. E jo credí veir ara madeisha lua qu'auie baishat ath jardin en sòn catorzau dia, e me'n brembè alavetz d'aguesti vèrsi deth poèta:

Babilonia voluptuosa lutz enes sòns uelhs qu'aucissen damb es sues pestanhes, mès corbades segurament qu'es espades e qu'eth hèr templat des lances!

Quan quèn es sòns peus neri sus eth sòn còth de gensemin, me demani se vie a saludar-la era net!

Son dues esfères d'evòri çò que i a en tòn pièch, o son dues milgranes; o son es tues popes? E qué ei çò que de tau sòrta ondule jos era tua camisa? Ei era tua cintura, o ei arena botjadissa?

E tanben me hec pensar en aguesti vèrsi deth poèta:

Es sues paupetes son dus petals de narcís; era sua arridalha ei coma era auròra, era sua boca ei sagerada pes dus robins des sòns pòts deliciosi e jos era sua tunica se botgen toti es jardins deth paradís!

Alavetz, ò Emir des Credents! non podí mens qu'exclamar: "*Ya Allà, ya Allà*! E m'estè aquiu quiet, minjant e beuent damb es uelhs encantaments tan miraculosi. Atau, donc, hènt veir qu'ère plan indignada, me manèc ara esclaua tocadora deth laüt, que se m'apressèc, e dempús d'engarrapar-me, me didec: "Ò jeique! Non te hè vergonha guardar atau era cara des hemnes? E non te conselhen era tua barba blanca e era tua vielhesa eth respècte entàs causes aunorables?" Jo responí en votz nauta entà que m'entenesse era joena seiguda: "Qu'as rason, ò senhora mia! e era mia vielhessa ei evidenta, mès per çò dera mia vergonha, qu'ei ua auta causa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes quaranta ueitau net

Era didec:

"… mès per çò dera mia vergonha, qu'ei ua auta causa."

Quan era joena auec entenut aguestes paraules, se lheuèc e venguec a amassar-se damb era sua esclaua, entà dider-me, emmaliciada ar arràs: "Qu'ei que i a màger vergonha entàs tòns peus blanqui, ò jeique! qu'era accion d'arturar-te damb tau gausardaria ena pòrta d'un harem que non ei eth tòn harem, e d'un abitatge que non ei eth tòn abitatge?"

Jo m'inclinè e responí: "Per Allà, patrona mia! qu'era vergonha entara mia barba non ei tan considerabla, e ac juri pera mia vida! Era mia preséncia aciu qu'a ua desencusa!" Era preguntèc: "E quina ei era tua desencusa?" Responí: "Que sò un estrangèr que patís ua set que d'era se va a morir." Era responec: "Acceptam aguesta desencusa, donc, per Allà, qu'ei digna d'èster atenguda!" E de seguit se virec entara sua joena esclaua e li didec: "Gentila, hè lèu a dar-li de béuer!"

Despareishec era petita entà tornar ath cap d'un moment damb ua tassa d'aur en ua plata e un tovalhon de seda verda. E m'aufric era tassa, qu'ère plia d'aigua fresca, perhumada agradiuament damb musc. La cuelhí e me metí a béuer tot doç e a granes glopassades, en tot hèr guardades de reuelh entara joena principau e d'arregraïment a ambdues. Quan m'auí servit d'aguest jòc pendent un cèrt temps, l'entornè era tassa ara joena, que m'aufric alavetz eth tovalhon de seda en tot convidar-me a netejar-me era boca. Me netegè era boca, l'entornè eth tovalhon, qu'ère deliciosament perhumat damb santal, e non me botgè d'aqueth lòc.

Quan era beròia joena vedec qu'era mia immobilitat passaue des limits corrèctes, me didec damb accent aspre: "Ò jeique! A qué demores entà seguir era tua marcha peth camin d'Allà?" Jo responí damb mina pensatiua: "Ò patrona mia! me preocupen extraordinàriament quauqui pensaments, e me veigui negat en reflexions que non posqui resòlver jo solet."

Era me preguntèc: "E quines son aguestes reflexions?" Jo didí: "Ò patrona mia!, reflexioni sus eth revèrs des causes e sus eth cors des eveniments, que produís eth

temps.” Era responec: “Qu’ei vertat que son grèus aguesti pensaments e toti mos cau deplorar bèra malahèta deth temps. Mès, qué t’a pogut inspirar ena pòrta dera nòsta casa, ò jeique!, semblables reflexions?” Jo didí: “Precisament, ò patrona mia! èra jo en tot pensar en patron d’aguesta casa. Me’n brembi pro ben ara. En temps passat me prepausèc víuer en aguest carreron format per ua soleta casa damb jardin. Ò, per Allà! eth proprietari d’aguesta casa ère eth mèn milhor amic.”

Era me preguntèc: “Te’n brembaràs, alavetz, deth nòm deth tòn amic?” Jo didí: “Plan que òc, ò patrona mia! Se cridaue Ali ben-Mohammad e ère eth sindic respectat per toti es joièrs de Bassra. Que ja è ans que l’è deishat de uelh e supausi que serà ja ena misericòrdia d’Allà. Permet-me, donc, ò patrona mia! que te pregunta se deishèc descendéncia.”

En entèner aguestes paraules, es uelhs dera joena se banhèren de lèrmes, e didec: “Siguen damb eth sindic Alí ben-Mohammad era patz e es dons d’Allà! Donques que sigueres eth sòn amic, te cau saber, ò jeique! qu’eth defuntat sindic deishèc coma soleta descendéncia ua hilha cridada Badr. E era soleta ei era eretèra de toti es sòns bens e immenses riqueses.” Jo exclamè: “Per Allà, que non pòt èster que tu madeisha, ò patrona mia! era hilha benedida deth mèn amic.” Era arric e contestèc: “Per Allà, qu’ac endonvières!” Jo didí: “Qu’Allà t’aumplisque des sues benediccions, ò hilha d’Alí ben-Mohammad! Mès, per çò que posqui veir a trauèrs dera seda que capere eth tòn ròstre, ò lua! me semble qu’arropís es tues faccions ua grana tristesa. Non cranhes revelar-me era sua causa, pr’amor que dilhèu m’envie Allà entà botar remèdi ad aguest dolor qu’altère era tua beresa!” Era responec: “Com vòs que te parla de causes tant intimes, se ne tansevolh me dideres eth tòn nòm ne era tua qualitat?” Jo m’inclinè e responí: “Que sò eth tòn esclau Ibn Al-Mansur, de Damasc, ua des persones qu’eth nòste patron eth califa Harun Al-Raschid aunore damb era sua amistat e a escuelhut entà èster entre es sòns companhs intims.”

A penes auí prononciat aguestes paraules, ò Emir des Credents! me didec Sett Badr: “Planvengut ena mia casa, a on pòs trapar ospitalitat longa e amistosa, ò jeique Ibn Al-Mansur!” E me convidèc a que l’acompanhèssa e entrèssa a sèir-me ena sala de recepcion.

Alavetz entrèrem es tres ena sala de recepcion, e quan siguérem seigudi, e dempús des refresqui de costum, que sigueren esquisti, Sett Badr me didec: “Donques que volies saber-te’n dera causa dera mia tristesa, ò jeique Mansur! promet-me eth secret e era fidelitat.”

Jo responí: “Ò patrona mia!, en mèn còr ei eth secret coma en un còfre d’acèr qu’era sua clau s’auesse perdut.” E me didec era alavetz: “Escota, donc, era mia historia, ò jeique!” E dempús d’aufrir-me aquera joena esclaua tan gentila ua culherada de confitura de ròses, didec Sett Badr:

“Te cau saber, ò Ibn- Al-Mansur! que sò enamorada, e qu’er objècte deth mèn amor se trape luenh de jo. Vaquí tota era mia istòria.” E dempús d’aguestes paraules, Sett Badr deishèc anar ua grana alendada e se carèc.

E jo li didí: “Ò patrona mia! qu’ès dotada d’ua beresa perfècta, e aqueth qu’estimes deu èster perfèctament beròi. Com se cride?” Era me didec: “Òc, Ibn Al-Mansur, er objècte deth mèn amor ei perfèctament beròi, coma as dit. Qu’ei er emir Jobair, cap dera tribú des Bani Schaiban. Sense cap tipe de dobte ei eth joen mès admirable de Bassra e d’Irak.”

Jo didí: “Que non podie èster de ua auta manèra, ò patrona mia!. Mès, eth vòste amor siguec sonque de paraula o arribèretz a balhar-vos pròves intimes d’aguest amor en encontres d’agradiues conseqüéncies?” Era didec: “Plan que òc, aurien estat d’agradiues conseqüéncies es nòsti encontres s’era sua longa durada siguesse pro entà enlaçar es còrs. Mès er emir Jobair m’a ofensat damb ua simpla suposicion.”

En enténer aguestes paraules, ò Emir des Credents! exclamè: “Com? Ei possible supausar qu’eth liri estime ara hanga perque la brisa l’incline entath solèr? E encara que siguen fondades es suposicions der emir Jobair, era tua beresa ei ua desencusa viua, ò patrona mia!” Era arric e me didec: “S’aumens, ò jeique se tractèsse d’un òme! Mès er emir Jobair m’acuse d’estimar a ua joena, ad aguesta madeish qu’as ath tòn dauant, ara gentila, ara doça qu’ei en tot servir-mos.” Jo exclamè: “Demani perdon a Allà entar emir, ò patrona mia! Que sigue confonut eth Maligne! E com pòden estimar-se entre eres es hemnes? Me vòs díder, aumens, en qué a fondat es sues suposicions er emir?”

Era responec: “Un dia, dempús d’auer hèt eth mèn banh en hammam dera mia casa, m’estirè en lhet e me botè en mans dera mia esclaua favorita, aguesta joena que ves aciu, entà que me vestisse e me pientèsse es peus. Eth calor ère sufocant, e damb era intencion de qué me refresquèsse un shinhau era mia esclaua me despolhèc des tovalhòles qu’abrigauen es mies espatles e caperauen es mies popes, e se metec a aprair es trenes dera mia cabeladura. Quan auec acabat, me guardèc e en tot trapar-me beròia d’aquera manèra, m’enrodèc eth còth damb es sòns braci e me punèc ena caròla, en tot dider-me: “Ò senhora mia! voleria èster òme entà poder estimar-te encara mès de çò que t’estimi.” E sajaue, Gentila, de divertir-me damb mil ajoguiments amables. E vaquí qu’en aqueth moment precisament entrèc er emir, mos tachèc ua guardada singulara a ambdues e gessec còp sec, entà enviar-me quauqui moments dempús ua nòta, qu’en era apareishien escrites aguestes paraules: “Er amor non mos pòt hèr erosi senon quan mos pertanh absoludament.” E des d’aqueth dia non l’è tornat a veir; e jamès volec dar-me notícies sues, *ya Ibn Al-Mansaur*.”

Alavetz li preguntè: “Mès vos auie junhut bèth contracte de matrimòni?” Era responec: “E entà qué hèr un contracte? Mos auíem junhut pera nòsta volontat, sense intervencion deth kadi e des testimònis.”

Jo didí: “Alavetz, ò patrona mia! se m’ac permetes, voi èster eth laç d’union entre vosati dus, simplament peth gust de veir amassadi a dus èssers selèctes.” Era exclamèc:

“Benedit sigue Allà que m’a botat en tòn camin, ò jeique de ròstre blanc! Non te penses que vas a trapar a ua persona ingrata qu’ignòre eth valor des beneficis. Vau ara madeish a escríuer damb era mia man ua carta entar emir Jobair, e tu l’ac autrejaràs, sajant de hèr-lo entrar en rason.” E li didec ara sua favorita: “Au, gentila, hè-me a vier un tintèr e ua huelha de papèr.” Les ac hec a vier era auta, e Sett Badr escriuec:

“Per qué se tarde tant era separacion, estimat mèn? Non sabes qu’eth dolor hè húger des mèns uelhs es sauneis e que quan pensi ena tua imatge se m’apareish tan cambiada que ja non l’arreconeishi?

Te conjuri a que me digues se per qué deishères era pòrta dubèrta as mies calomniadores. Lhèua-te, secodís eth povàs des maus pensaments e torna entà jo sense demora. Quin dia de hèsta serà entàs dus aqueth qu’alugue era nòsta reconciliacion!”

Quan acabèc d’escríuer era carta, la pleguèc, la sagerèc e me l’autregèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes cinquantau net

Era didec:

… Quan acabèc d’escríuer era carta, la pleguèc, la sagerèc e me l’autregèc e, ath còp, esguitlèc ena mia pòcha, sense temps entà que jo l’ac empedissa, ua borsa que contenguie mil dinnars d’aur, e que me decidí a sauvar coma rebrembe des boni servicis que li prestè abans ath sòn defuntat pair, eth digne sindic, e en prevision der avier. Me didí adiu alavetz de Sett Badr e me filè entara casa de Jobair, emir des Bani Schaiban, qu’ath sòn pair, mòrt hège ja ans, auia tanben coneishut.

Quan arribè en palai der emir Jobair, me dideren qu’ère tanben de caça, e demorè era sua tornada. Non se tardèc a arribar, e quan se’n sabec deth mèn nòm e des mèns titols, me preguèc qu’acceptèssa era sua ospitalitat e considerèssa era sua casa coma pròpria. E de seguit venguec a hèr-me es aunors en persona.

Per çò que hè a jo, ò Emir des Credents! en avertir era complida beresa deth joen me quedè estonat, e sentí qu’era mia rason m’abandonaue definitiuament. E en veir eth que jo non me botjaua, se pensèc qu’ère era timidat çò que me retenguie e venguec entà jo arridolent, e m’abracèc, sivans eth costum, e credí abraçár en aqueth moment ath solei, ara lua e ar univèrs sancer damb tot eth sòn contengut. E coma qu’auie arribat eth moment de remeter-me, er emir Jobair me cuelhec deth braç e me hec sèir en un coishin ath sòn costat. E de seguit mestrèren era taula es esclaus dauant de nosati.

Qu’ère ua taula plia de vaishèra deth Khorassan, d’aur e de plata, e qu’ostentaue guairi minjars podesse desirar eth paladar, eth nas e es uelhs. Entre d’autes causes admirables, i auie aquiu audèths farcidi de pistaches e d’arradims, e peishi servidi en coquilhons de galeta e especiaument ua ensalada de verdugalh, qu’era sua vista me hège era boca

aigua. Que non parlarè des autes causes, per exemple, d'un meravilhós arròs damb crèma de bufle, que de boni talents auria calat era mia man enquiath code, ne dera confitura de carròtes damb nòdes, que tant me shaute (ò, ne sò segur que bèth dia me harà morir) ne des frutes ne des beuendes.

Ça que la, ò Emir des Credents! te juri pera noblesa des mèns ancessors que reprimí es impulsi dera mia anma e non tastè arren. Ath contrari, demorè a qu'eth mèn ostejaire m'ahisquèsse entà servir-me de tot aquerò, e li didí: "Per Allà! Que hi eth vòt de non tocar cap des minjars dera tua ospitalitat, emir Jobair, mentre non accedisques a ua suplica qu'ei eth motiu dera mia visita ena tua casa." Eth me preguntèc: "Posqui, aumens, ò senhor òste! saber, abans de comprometer-me a ua causa tan grèu e que me menace a que renóncies ara mia ospitalitat, quin ei eth motiu dera tua visita?" Coma tota responsa, treiguí jo deth mèn pièch era carta e l'ac autregè.

La cuelhec, la dauric e la liegec. Mès de seguit la trinquèc, lancèc en solèr es tròci, les cauishiguèc, e me didec: "*Ya Ibn Al-Mansur*! demana tot çò que volgues e te serà autrejat de seguit. Mès non me parles deth contengut d'aguesta carta, qu'ada era non è arren entà contestar."

Alavetz me lheuè e volí anar-me'n de seguit, mès me tenguec en tot cuelher-me dera ròba, e me supliquèc que me demorèssa, en tot dider-me: "Ò òste mèn! Se te'n sabesses deth motiu dera mia negatiua, non persutaries ne un solet instant! Tanpòc te penses qu'ès eth prumèr que l'a fidat semblabla mission. E s'ac vòs, te diderè exactament es paraules que t'encarguèc era que me didesses." E me repetic ath punt es paraules sabudes, damb tanta precision coma s'auesse estat en preséncia nòsta eth moment que se prononcièren.

Dempús higec: "Cre-me que non te cau tier ad aguest ahèr! E demora-te ena mia casa entà descansar tot eth temps que volgues."

Aguestes paraules me heren decidir a quedar-me. E passè era rèsta deth dia e tota era net minjant, e beuent e gaudint damb er emir Jobair. Ça que la, coma que non entenia cants ne musica, m'estonè en avertir tau abséncia des practiques establides enes hestaus; e a tot darrèr me decidí a manifestar ath joen era mia suspresa. De seguit vedí entristir-se eth sòn ròstre e notè en eth un gran malestar; dempús me didec. "Hè ja fòrça temps que suprimí es cants e era musica enes mèns hestaus. Totun aquerò, vau a satisfèr eth tòn desir."

E de seguit hec vier a ua esclaua, que se presentèc damb eth laüt indi, sauvat en un estug de satin, e se seiguec dauant de nosati, en tot preludiar de seguit en vint-e-un tons desparièrs. Tornèc a començar dempús eth prumèr ton e cantèc:

Damb es peus esperluadi, ploren e gemissen en dolor es hilhes deth Destin, ò anma mia!

Era taula, totun, ei cargada damb eth minjar mès esquist, son aromatiques es ròses, mos arrissen es narcisi, e arrís ena palangana era aigua!

Ò anma mia, anma trista, cuelh valor! De nauèth luderà enes uelhs era esperança d'un dia, e beueràs ena copa dera felicitat!

Dempús passèc entà un ton mès trist, e cantèc:

Aqueth que non a saborat es delícies der amor ne a tastat eth sòn amarum, non sap se qué se pèrd quan pèrd a un amic!

Aqueth que non a arribat a patir es herides der amor, non pòt saber es torments deliciosi que proporcionen!

A on son es nets eroses passades ath costat deth mèn amic, es nòstes amorasses amables, es nòsti pòts junhudi, era Mèu dera sua saliua? Ò doçor! Ò doçor!

Es nòstes nets enquiara auba, es nòsti dies enquiara còga deth solei! Qué podem hèr, ò còr trincat! contra es decrets d'un destin crudèu?

A penes era cantaira deishèc es sues darrères quèishes, quan vedí qu'eth mèn joen ostejaire queiguie estavanit deishant anar un crit dolorós. E me didec era esclaua: "Tu n'as eth tòrt, ò jeique!. Donques que hè fòrça temps qu'evitam cantar dauant d'eth, per çò der estat d'emocion que se bote e dera agitacion que li còste quinsevolh poèma amorós." E me hec fòrça dò d'èster eth que l'auie costat aguest accident ath mèn ostejaire, e convidat pera esclaua, me retirè ena mia cramba pr'amor de non shordar-lo mès damb era mia preséncia.

A londeman, en moment que me premania a partir e pregaua a un des sirvents que li transmetesse ath sòn patron eth mèn arregraïment pera sua ospitalitat, se presentèc un esclau, que m'autregèc ua borsa de mil dinnars en tot pregar-me que l'acceptèssa coma compensacion per anterior capvirament, e dident-me qu'ère er encargat de dider-me es sòns adius. Alavetz, sense auer artenhut arren, abandonè era casa de Jobair e entornè ara d'aquera que m'auie enviat.

En arribar en jardin, trapè a Sett Badr que me demoraue ena pòrta, e sense dar-me temps a daurir era boca, me didec: "*Ya Ibn Al-Mansur*! ja sai que non as auut capitada ena tua mission!" E me condèc peth menut tot çò que s'auie passat entre er emir Jobair e jo, en tot hè'c damb tanta exactitud que sospechè que pagaue espions entà que l'auessen ath pas de çò que li podesse interessar.

E li preguntè: "Com ei qu'ès tan ben informada, ò patrona mia! Dilhèu sigueres aquiu sense èster vista?" Era me didec: "*Ya Ibn Al-Mansur*! te cau saber qu'es còrs des aimants an uelhs que ven çò que non poirien sospechar es auti. Mès jo sai que tu non n'as eth tòrt! Qu'ei eth mèn destin." Dempús higec, en tot lheuar es uelhs entath cèu: "Ò Senhor, patron des còrs, sobeiran des anmes, hè qu'a compdar d'ara m'estimen sense que jo estime jamès! Hè que çò que me rèste d'amor per Jobair en aguest còr se desvie entath còr de Jobair, coma torment sòn! Hè que torne a suplicar-me que l'escota, e autreja-me eth favor entà hèr-lo patir!"

Dempús d'aquerò me balhèc es gràcies per çò que me prestè a hèr a favor sòn, e se didec adiu de jo. E tornè entath palai der emir Mohammad e d'aquiu entornè en Bagdad.

Mès er an a vier me calèc anar de nauèth en Bassra, sivans eth mèn costum, entà apraiar es mens ahèrs, pr'amor que me cau dider-te, ò Emir des Credents! qu'er emir Mohammad ère deuteire mèn, e non auia ja cap auta manèra qu'aqueri viatges regulars entà hér-li pagar es sòs que me deuie. E vaquí qu'a londeman dera mia arribada me didí: "Per Allà! me cau saber en qué parèc era aventura des dus aimants!"

Trapè barrada era pòrta deth jardin, en to emocionar-me pera tristesa que gessie deth silenci que i auie ath mèn entorn. Guardè alavetz pera barralha dera pòrta e vedí ath miei dera avenguda, jos un saüc de rames ploroses, ua hòssa de marme complètament naua encara e qu'era sua inscripcion funeralha non podí liéger per çò dera distància. E me didí: "Que ja non ei era aciu! Seguèren era sua joenessa! Quin malastre qu'ua beresa semblabla s'age perdut entà tostemp! Que la deuec depassar era pena, en tot negar-li eth còr…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth matin, e se carèc discrètament.

Mès qua arribèc era tres centes cinquanta unau net

Era didec:

"… Quin malastre qu'ua beresa semblabla s'age perdut entà tostemp! Que la deuec depassar era pena, en tot negar-li eth còr!" Damb eth pièch aclapat pera angónia, me decidí alavetz a presentar-me en palai der emir Jobair. Aquiu me demoraue un espectacle encara mès trist. Tot qu'ère desèrt; es murs s'esbauçauen roïnosi; s'auie secat eth jardin, sense era mendre tralha de qué lo suenhèsse arrés. Cap esclau susvelhaue era pòrta deth palai, e non i auie cap èsser viuent que me podesse balhar notícies des qu'abitèren en interior. Dauant d'aguest espectacle, me didí des dera prigondor dera mia anma: "Tanben s'aurà mòrt!"

Plan trist, e plan aclapat, me seiguí ath cant dera pòrta, e improvisè aguesta elegia:

Ò abitatge! Enes tòns lumedans m'arturi entà plorar damb es tues pèires eth rebrembe der amic que ja non existís!

A on ei er ostejaire generós, qu'era sua ospitalitat se hège extensiva prodigament as viatjaires?

A on son es amics pletorics d'alegria que t'abitèren ena epòca deth tòn esplendor, palai?

Seguís eth sòn exemple, tu que passes; mès non desbrembes, aumens, es beneficis que d'eri encara i a senhaus a maugrat des roïnes deth temps!

Mentre jo me deishaua amiar pera tristesa que me tenguie, en tot exprimir-la d'aquera manèra, apareishec un sirvent, qu'auancèc entà jo, en tot dider-me damb accent violent: "Cara-te, vielh jeique! Que te jògues era vida! Per qué dides causes funèbres ena nòsta pòrta?" Jo responí: "Sonque hèja qu'improvisar vèrsi ara memòria d'un amic entre es mèns amics, qu'abitaue aguesta casa e se cridaue Jobair, dera tribú des Bani-Schaiban." Er esclau repliquèc: "Eth nòm d'Allà sigue damb eth e ath sòn entorn! Prèga peth Profèta, ò jeique! Mès per qué dides que s'a mòrt er emir Jobair? Qu'Allà sigue glorificat! Eth nòste patron ei viu, tostemp en sen des aunors e des riqueses!" Mès jo exclamè: "Entà qué, donc, aguest ambient de tristesa esparjut pera casa e peth jardin?" Eth responec: "Per tòrt der Amor! Er emir Jobiar ei viu, mès qu'ei coma se se compdèsse en nombre des mòrts. Que jatz estirat en sòn lhet sense botjar-se; e quan a hame, jamès ditz: "Balhatz-me de minjar!" E quan a set, non ditz jamès: "Balhatz-me de béuer!"

En enténer aguestes paraules deth nere, didí: "Per Allà sus tu, ò ròstre blanc! vè-te'n de seguit a dider-li que desiri veder-lo. Ditz-li: "Ei Ibn Al-Mansur que demore ena tua pòrta!" Se n'anèc eth nere e ath cap de quauqui instants, tornèc entà avisar-me qu'eth sòn patron me volie recéber. E me hec entrar, en tot dider-me: "T'avertisqui de qué non se ne'encuedarà d'arren de çò que li digues se non ei que sàpies convencer-lo damb es tues paraules."

Efectivament, trapè ar emir Jobair estirat en sòn lhet, damb era guardada perduda en uet, plan esblancossit, eth ròstre aflaquit e tot desconeishut, de vertat. Lo saludè de seguit, mès que non m'entornèc era salutacion. Li parlè, mès non me responec. Alavetz me didec ena aurelha er esclau: "Non compren cap aute lenguatge qu'eth des vèrsi. Per Allà! que non trapè arren milhor entà entrar en convèrsa damb eth.

Relexionè pendent un instant; dempús improvisè aguesti vèrsi en votz clara:

Nide encara ena tua anma er amor a Sett Badr, o trapères ja eth repaus as tues penes dera passion?

T'estàs totes es nets desvelhat, o ja coneishen es tues paupetes eth saunei?

S'encara corren es tues lèrmes, s'encara alimentes damb era desolacion ara tua anma, te cau saber qu'arribaràs ar arràs dera holia!

Quan entenec aguesti vèrsi, dauric es uelhs e me didec: "Planvengut, Ibn Al-Mansur! Es causes an cuelhut un caractèr grèu!" Jo responí de seguit: "Posqui, aumens, senhor, èster entà tu de bèra utilitat?" Eth didec: "Qu'ès eth solet qu'encara me pòt sauvar! È era intencion d'amiar-li a Sett Badr ua carta a trauèrs tòn, donques que tu es capable de convencer-la entà que me respone!" Jo contestè: "Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs!"

Encoratjat alavetz, s'incorporèc, despleguèc ua huelha de papèr en paumet dera man, cuelhec ua pluma e escriuec:

“Ò dura plan estimada! Qu’è perdut era rason e sò negat ena desesperança. Abans d’aguest dia me pensè qu’er amor ère ua causa futila, ua causa aisida, ua causa leugèra. Mès, en naufragar enes sues ondades, vedí, ai! qu’entad aqueth que s’aventure en eth ei un mar terrible e confús. Que torni entà tu damb eth còr herit, implorant eth perdon per çò deth passat. Cuelh pietat de jo e e bremba-te’n deth nòste amor! Se desires era mia mòrt, desbremba-te’n dera generositat!”

Sagerèc alavetz era carta e me l’autregèc. Encara que jo ignoraua era sòrt de Sett Badr, non dobtè: cuelhí era carta e tornè entath jardin. Trauessè eth pati, e sense cap avertiment entrè ena sala de recepcion.

Mès quin serie eth mèn estonament en veir seigudes enes tapissi a dètz joenes esclaues blanques ath miei des quaus se trapaue plia de vida e de salut, encara que vestida de dòu, Sett Badr, que s’apareishec coma un solei pur as mies guardades estonades.

M’esdeguè a inclinar-me entà desirar-li era patz; e tanlèu me vedec entrar era, me hec un arridolet en tot entornar-me era mia salutacion, e me didec: “Planvengut, Ibn Al-Mansur! Sè-te. Era casa qu’ei tua!” Alavetz li didí: “Que s’aluenhen d’aciu toti es maus, ò patrona mia!. Mès, per qué ès vestida de dòu?” Era responec: “Ò! non me preguntes, Ibn Al-Mansur! Que s’a mòrt era gentila! en jardin poderes veir era hòssa a on repause.” E s’estarnèc en somics, mentre es autes companhes sajauen de consolar-la.

Prumèr de tot, credí eth déuer de sauvar silenci dera mia part; dempús didí: “Qu’Allà l’age ena sua misericòrdia! E que quèiguen, totun, sus tu, totes es benaurances qu’era vida li reservaue encara ad aguesta joena e doça favorita tua que plores per era! Que semble mentida que s’age mòrt!” Era didec: “Donques moric, era prauba!” En tot profitar-me’n alavetz der estat d’aclapament que se trapaue, l’autregè era carta, que me calèc trèir deth mèn cinturon. E higí: “Dera tua responsa, ò patrona mia! depen era sua vida o era sua mòrt! Pr’amor que, de vertat, era soleta causa que l’estaque ena aguesta tèrra ei era demora d’aguesta responsa.”

Cuelhec era carta, la dauric, la liegec, arric, e didec: “A arribat ara a semblable estat de passion eth, que non volie lièger es mies cartes abans? Que siguec de besonh que sauvèssa silenci jo des d’alavetz e mespredèssa veder-lo entà que tornèsse entà jo mès alugat que jamès!”

Jo responí: “Qu’as rason, e enquia e tot as eth dret de parlar encara damb mès amarum…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes cinquanta dusau net

Era didec:

“… e enquia e tot as eth dret de parlar encara damb mès amarum. Mès eth perdon des fautes ei patrimòni des anmes generoses. E ath delà, se qué haries en aguest palai soleta damb eth tòn dolor, dempús d’auer mòrt era gentila amiga que te consolaue damb era sua doçor?” En enténer aguestes paraules, se l’aumpliren es uelhs de lèrmes, e s’estèc cogitosa pendent ua ora. Dempús me didec: “Me pensi qu’as rason, Ibn Al-Mansur. Li vau a respóner!”

Alavetz, ò Emir des Credents! cuelhec papèr e escriuec ua carta, qu’era sua eloqüéncia emocionanta non saberien egalar es milhors escrivans deth tòn palai. Non me’n brembi des tèrmes exactes d’aquera carta, mès en resumit ère atau:

“A maugrat deth desir, ò estimat mèn! jamès è comprenut eth motiu dera nòsta separacion. En tot reflexionà’c ben, qu’ei possible qu’en passat m’enganhèssa jo. Mès eth passat ja non existís, e era gelosia, quinsevolh que sigue, a de morir damb era victima dera Separadora.

Dèisha-me que t’aja ara a man dera mia guardada, pr’amor de qué repausen es mèns uelhs coma non ac harien en sauneis.

Amassa alavetz, beueram de nauèth es gisclets refrigerants; e se mos embriagam, non mos poirà repotegar arrés.”

Sagerèc dempús era carta e me l’autregèc; e li didí: “Per Allà! Vaquí çò que padegue era set der assedegat e guarís es maus deth malaut!” E ja èra prèst a dider-me adiu entà amiar era bona naua ad aqueth que la demoraue, quan m’arturèc era, entà dider-me: *Ya Ibn Al-Mansur!*, pòs híger tanben qu’aguesta net serà entà nosati dus ua net de benediccion!”

E plen d’alegria corrí ena casa der emir Jobair, que trapè damb era guardada tachada ena pòrta per a on jo auia d’entrar.

Quan auec liejut era carta e comprenec era sua dimension, deishèc anar un sorriscle d’alegria e queiguec estavanit. Non se tardèc a remeter-se, e me preguntèc, encara desirós: “Ditz-me, siguec era madeisha que redigic aguesta carta? E l’escriuec damb era sua pròpria man?” Jo li responí: “Per Allà que non me’n sabí enquia ara que se podesse escríuer damb es pès!”

E dempús, ò Emir des Credents! a penes auí jo prononciat aguestes paraules, entenérem darrèr dera pòrta un mormolh de braçalets e un bronit de cascabèls e de seda, en tot veir aparéisher, un moment mès tard, ara joena en persona.

Coma que non se pòt explicar damb paraules era alegria, non sajarè de hè’c en bades. Sonque me cau dider-te, ò Emir des Credents! qu’ambdús aimants correren a lançar-se en braça un der aute, afogadi e damb es mans junhudes.

Quan gesseren deth sòn extasi, Sett Badr s’estèc de pès, refusant sèir-se a maugrat des peticions deth sòn amic. M’estranhèc fòrça aquerò, e li preguntè quina ère era causa.

Era me didec: “Non vau a sèir-me enquia que se formalize eth nòste pacte!” Didí jo: “Quin pacte, ò patrona mia?” Era didec: “Qu’ei un pacte que solet tanh as enamoradi.”

E s’inclinèc entara aurelha deth sòn amic e li parlèc en votz baisha. Eth responec: "Escoti e aubedisqui.” E cridèc a un des sòns esclaus, en tot balhar-li ua orde. E er esclau despareishec.

Quauqui instants dempús, vedí entrar ath kadi e as testimònis, qu’escriueren eth contracte de matrimòni d’ambdús aimants, e se n’anèren dempús, en tot hèr-se a vier un present de mil dinnars que les autregèc Sett Badr. Volí tanben jo retirar-me, mès que non ac permetec er emir, que me didec: “Non s’a de díder qu’aueres solet part des nòstes tristeses, sense participar enes nostes alegries!” E me convidèren a un hestau que se tardèc enquiara auròra. Alavetz me deishèren retirar entara estança que m’auien reservat.

En desvelhar-me peth maitin, entrèc ena mia estança un esclau qu’amiaue ua palangana e ua gèrla, e hi es mies ablucions, e preguè era mia pregària maitiau. Dempús d’aquerò venguí a sèir-me ena sala de recepcion a on vedí arribar de seguit as dus esposi, que gessien deth hammam, frèsqui encara, dempús de tier-se as sòns amors. Les desirè un maitin erós e les felicitè, en tot invocar benaurances sus eri; dempús higí: "Sò erós per auer contribuit de bèra manèra ara vòsta union. Mès, per Allà! emir Jobair, se me vòs balhar ua pròva dera tua estimacion damb jo, explica-se me qué siguec çò qu’en d’auti tempsi podec irritar-te enquiath punt de qué, entath tòn malastre, te separèsses dera enamorada Sett Badr. Era madeisha me descriuec era scèna dera petita esclaua, punant-la e mimant-la dempús d’auer-la pientat e trenat es sòns peus. Mès me semble inadmisible, ò emir Jobair, que solet aquerò podesse costar eth tòn ressentiment e non i auesse ua auta causa d’anuèg e d’autes pròves e sospeches!”

Ad aguestes paraules er emir Jobair arric e me didec. “Ibn Al-Mansur, era tua sagacitat ei meravilhosa. Ara qu’era favorita de Sett Badr a mòrt, s’a acabat era mia rancura. Posqui, donc, revelar-te sense cap mistèri era origina dera nòsta desavenença. Que ven simplament d’ua trufaria que me hec, coma se siguessen es dues es copables d’era, un barquèr que les hec a vier ena sua barca un dia qu’anèren a passejar pera aigua.

Me didec: “Senhor, com pòs guardar a ua hemna que se’n burle de tu damb ua favorita ara quau estime? Pr’amor que te cau saber qu’ena mia barca èren apuades damb indoléncia era ua contra era auta, e cantauen causes fòrça inquietantes sus er amor des òmes. E acabèren es sòns cants, damb aguesti vèrsi:

Mens ardent qu’es mies entralhes ei eth huec; mès, tanlèu m’aprèssi ath mèn patron, eth huec s’amorte, e eth gèu ei mens hered qu’eth mèn còr dauant des sòns desirs!

Mès que non l’arribe atau ath mèn patron! en eth, çò qu’aurie d’èster dur, ei mofle, e çò qu’aurie d’èster trende ei dur; pr’amor que dur ei eth sòn còr, coma era ròca, e era sua auta causa ei mofla coma era aigua!

Alavetz jo, en enténer deth barquèr semblable relat, sentí escurir-se eth mon dauant des mèns uelhs, e corrí ena casa de Sett Badr, a on vedí çò que vedí. E siguec pro entà confirmar es mies sospeches…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes cinquanta tresau net

Era didec:

"…corrí ena casa de Sett Badr, a on vedí çò que vedí. E siguec pro entà confirmar es mies sospeches. Mès gràcies a Allà, ara s'a desbrembat tot!"

Me preguèc alavetz que, coma pròva dera sua gratitud pes mèns boni servicis, acceptèssa era soma de tres mil dinnars; e li tornè a balhar eth mèn arregraïment…"

Ibn Al-Mansur interrrompec de pic eth sòn relat pr'amor que venguie d'entener un roncament que li braquèc era paraula. Qu'ère eth califa que dormie prigondament, cuelhut ara fin peth saunei que li costèc aguesta istòria. Atau, donc, cranhent desvelhar-lo, Ibn Al-Mansur s'esguitlèc doçament pera pòrta que mès doçament encara l'auie daurit eth cap des eunucs.

E en tot acabar de parlar, Schahrazada se carèc pendent un instant, guardèc at rei Schahriar, e li didec: "De vertat, ò rei afortunat! que m'estone que damb aguesta istòria non t'age tanben rendut eth saunei!" Eth rei Schahriar didec: "Arren d'aquerò! T'enganhes, Schahrazada! Que non è talents de dormir aguesta net; e tie compde, non se passe que, se non me condes de seguit ua istòria instructiva, bota en practica era menaça d'Al-Raschid ath sòn garda!

Per exemple, saberies dider-me bèra paraula sus eth remèdi que i a entàs hemnes que tormenten as sòns esposi damb un desir de carn jamès satisfèt e les daurissen atau era pòrta dera hòssa?"

En enténer aguestes paraules, Schahrazada reflexionèc pendent uns moments, e didec: "Precisament, ò rei afortunat! de cap istòria me'n brembi tan ben coma d'ua que tanh ad aguest ahèr, e que de seguit te vau a condar!"

E didec Schahrazada:

Istòria de Wardan, eth carnissèr, e dera hilha deth visir

Se conde, entre diuèrsi condes, que i auie en Eth Caire un òme cridat Wardan, qu'auie eth mestièr de carnissèr, venedor de carn de moton. Cada dia vedie entrar ena sua botiga a ua joena esplendida de còs e de ròstre, mès damb es uelhs molt fatigadi, e es faccions molt passides, e era cara esblancossida. E tostemp venguie seguida d'un messatgèr cargat damb eth sòn tistèr, escuelhie eth tròç de carn mès trende e tanben es testiculs

d’un moton, ac pagaue tot damb ua moneda d’aur que pesaue dus dinnars o mès, metie era sua crompa en tistèr deth messatgèr, e seguie era sua marcha peth mercat, en tot arturar-se en totes es botigues e crompar quauquarren a cada mercadèr. E seguie aguest anament pendent un gran espaci de temps, enquia qu’un dia eth carnissèr Wardan, intrigat ar arràs dera intriga per çò der aspècte e eth silenci e es manères dera sua joena clienta, decidic aclarir era causa entà desliurar-se des pensaments que l’assautauen sus tot aquerò.

Que trapèc lèu era ocasión que demoraue, e un maitin que vedec passar solet per dauant dera botiga ath messatgèr dera joena, l’arturèc, li botèc ena man un cap de moton, eth mès excellent possible, e li didec: “Ò messatgèr, recomana-li ben ath patron deth horn, que non rostisque massa eth cap, pr’amor de que non pèrde eth sabor.” Dempús higec: “Ò messatgèr, que sò perplèx per aguesta joena que cada dia te cuelh ath sòn servici. Qui ei e d’a on vie? Qué hè damb es sòns testiculs de moton? E sustot, per qué a es uelhs e es faccions fatigadi?” Er aute responec: “Per Allà! que sò tan perplèx coma tu per çò que hè ada era.Te vau a díder tot çò que sai, donques qu’era tua man ei generosa damb es praubi coma jo. Escota. Un còp acabades totes es sues crompes, aquerís ena casa deth mercadèr nazaren dera cantoada un dinnar o mès de cèrt preciós vin ranci, e m’amie cargat atau entara entrada des jardins deth gran visir. Aquiu me bende es uelhs damb eth sòn vel, me cuelh dera man e m’amie entà ua escala, que baishe damb jo pes sòns gradons, entà descargar-me dempús eth tistèr, balhar-me miei dinnar peth mèn trabalh e un tistèr uet en lòc deth mèn, e amiar-me de nauèth, damb es uelhs bendadi, enquiara pòrta des jardins, a o me ditz adiu enquiath dia a vier. E non è pogut saber jamès se qué hè damb aguesta carn, damb aguesti fruts, damb aguestes amelhes, damb aguestes candèles, e damb totes es causes que me hè amiar enquiad aguesta escala sosterranha.” Eth carnissèr Wardan responec: “Non hès qu’aumentar era mia perplexitat ò messatgèr!” E coma qu’arribauen es clients, deishèc ath messatgèr e se metec a servir-les.

A londeman, dempús de passar era net pensant en totes aqueres causes que lo preocupauen ar arràs, vedec arribar ara madeisha ora ara joena, seguida deth sòn messatgèr. E se didec: “Per Allà, aguest còp, tu per tu, me n’e de saber de çò que voi saber.” E quan era joena s’aluenhèc damb es sues diuèrses crompes, eth carnissèr l’encarguec ath sòn vailet qu’auesse suenh dera botiga entàs vendes e crompes, e se metec a seguir-la de luenh, sajant de non èster notat. D’aguesta sòrta caminèc darrèr d’era enquiara entrada des jardins deth visir, e s’amaguèc darrèr des arbes pr’amor de demorar era tornada deth messatgèr, que vedec, plan, damb es uelhs bendadi e amiat dera man pes diuèrses avengudes. Dempús d’ua abséncia de quauqui instants, la vedec tornar ena entrada, trèir-li eth bendes as uelhs deth messatgèr, dider-li adiu, e demorar qu’auesse despareishut eth tau messatgèr entà entrar de nauèth en jardin.

Alavetz gessec deth sòn amagader e la seguic damb es pès descauci, en tot amagar-se darrèr des arbes. D’aguesta sòrta la vedec arribar en ua gran ròca, tocar-la de cèrta manèra, en tot hèr-la virar sus era madeisha, e desparéisher jos era tèrra. Demorèc alavetz quauqui instants, e s’apressèc ara ròca, que toquèc de manèra pròpria, en tot

arténher hèr-la virar. Se calèc alavetz jos era tèrra en tot plaçar un aute còp era ròca en sòn lòc, e vaquí, condat per eth madeish, çò que vedec.

Didec:

“Ara prumeria non vedia arren ena escurina sosterranha, dempús acabè aubirant un correder, qu’ath sòn hons se filtraue era lum; lo recorrí tostemps descauç e tient er alend, e arribè en ua pòrta que darrèr d’era percebí arridalhes e gronhaments. Metí un uelh pera sarralha e vedí entrelaçadi sus un divan ara joena e a un monard enòrme de ròstre totafèt uman, hènt contorsions e movements. Ath cap d’uns instants se desliguèc d’eth era joena, se botèc de pès e se treiguec tota era ròba entà estirar-se de nauèth en divan, mès complètament despolhada. E de seguit sautèc sus era eth monard, e la caperèc, en tot cuelher-la enes sòns braci.

E quan acabèc era sua causa damb era, se lheuèc, descansèc un moment, e dempús la cuelhec un aute còp en tot caucar-la. Se lehuèc dempús, e descansèc un aute còp, mès entà tornar a quèir de nauèth sus era e caucar-la, e atau ac hec dètz còps seguidi dera madeisha manera, mentre qu’era, dera sua part, l’autrejaue tot aquerò mès fin e delicat qu’autrege era hemna ar òme. Dempús d’aquerò, queigueren ambdús estavanidi en un anequeliment. E ja non se botgèren.

Jo me demorè estonat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes cinquanta quatau net

Era didec:

… Jo me demorè estonat. E didí deth hons dera mia anma: “Ara o jamès, qu’ei era ocasión!” E possant damb era espatla, hi quèir era pòrta e me precipitè ena sala brandint eth mèn guinhauet de carnissèr, tant ahilat, que talhaue eth uas milhor qu’era carn.

Me lancè decidit sus er enòrme monard, que d’eth non se botgèc ne un solet muscle de tant cansat qu’ère per çò des sòns exercicis; l’apuè damb ràbia en mèn guinhauet en cogòt, e d’un còp li separè eth tronc deth cap. Alavetz era fòrça viua qu’auie en eth gessec deth sòn còs damb gran tarrabastalh, arranguilhs e convulsions, enquiath punt qu’era joena dauric es uelhs còp sec e me vedec damb eth guinhauet plen de sang ena man. Deishèc anar alavetz un sorriscle de terror, que per un moment me pensè qu’expiraue sense remèdi. Ça que la, en veir que non li volia cap de mau, remetec era sua animositat de man en man e m’arreconeishec. Alavetz me didec: “Ei atau, ò Wardan! com tractes a un client fidèu?” Jo li didí: “Ò enemiga de tu madeisha! dilhèu non i a òmes, entà que te tengues a semblable procediment?” Era me responec: “Ò Wardan, escota prumèr era causa de tot aquerò, e dilhèu me poiràs desencusar.

Te cau saber, plan, que sò era soleta hilha deth gran visir. Enquiara edat de quinze ans è viscut tranquilla en palai deth mèn pair; mès un dia m'ensenhèc un nere çò que me calie aprèner, e cuelhec de jo çò que de jo se podie cuélher. Ath delà, te cau saber que non i a arren coma un nere entà alugar er interior des hemnes, mès que mès quan eth terren a sentut aguest abonament nere eth prumèr viatge. Atau ei que non te'n hèsques s'eth mèn terren se quedèc tant excitat des d'alavetz, e desiraua que lo adaiguèsse eth nere de contunh.

Ath cap de cèrt temps, moric eth nere ena accion, e jo li condè era mia pena a ua vielha de palai que m'auie coneishut dera mainadesa. Era vielha joquèc eth cap e didec: "Era soleta causa qu'en avier pòt remplaçar en tu ad aguest nere, hilha mia, ei eth monard. Pr'amor qu'arrés mès fecond en assauts qu'un monard.

Me deishè convéncer pera vielha e un dia, en veir passar jos es hièstres deth palai a un adondaire de monards que hège executar viroletes as sòns animaus, e me descurbí eth ròstre còp sec e dauant deth mès corporent d'eri, qu'ère en tot guardar-me. De seguit trinquèc eth era cadia, e sense qu'eth sòn patron lo podesse arturar, hugec pes carrèrs, hec un gran rondèu, entrèc en palai pes jardins, e correc dirèctament entara mia estança, a on de seguit me cuelhec enes sòns braci e hec çò que hec pendent dètz viatges seguidi sense pòsa.

Mès vaquí qu'eth mèn pair acabèc en tot saber-se'n des mies relacions damb eth monard, e me pensè qu'aqueth dia m'aucie. Alavetz, coma que non me podia tier sense eth monard, hi que hessen entà jo aguest sosterranh secret, a on m'embarrè. E jo madeisha li hèja a vier eth minjar e eth béuer, enquia aué qu'era fatalitat te hec desnishar eth mèn amagader e te possèc a aucir-lo. Ai! Qué vau a hèr jo ara?"

Alavetz sagè de consolar-la e li didí entà padegar-la: "Ne pòs èster segura, ò senhora mia! de qué posqui remplaçar ath monard damb tu. Ja ac veiràs quan ac sagem, donques que sò considerat coma bon caucador!" E per cèrt, qu'aqueth dia e es dies a vier l'auí de demostrar qu'era mia fòrça depassaue ara deth monard e ara deth defuntat nere.

Aquerò, totun, non podec alongar-se dera madeisha manèra pendent guaire temps; pr'amor que, ath cap de quauques setmanes, jo me perdia aquiu laguens coma en un abisme sense hons. E era joena, ath contrari, vedie de dia en dia aumentar-se es sòns desirs e auançar eth sòn huec intèrn.

En tau incomòda situacion, me calec recórrer ara sciéncia d'ua vielha que jo coneishia coma incomparabla en art de premanir filtres e confeccionar remèdis entàs malauties mès rebèlles. Li condè era istòria des deth principi enquiath finau, e li didí: "Ara, bona amiga, te voi demanar que me premanisques quauquarren capable d'aplacar es desirs d'aguesta hemna e de padegar eth sòn temperament." Era me responec: "Arren mès aisit!"

Didí: "Me fidi complètament ara tua sciéncia e ara tua sabença."

Alavetz cuelhec era ua marmita qu'en era metec onze grans de gairoton d'Egipte, ua onza de vinagre vèrge, dues onzes d'aubelon e quauques huelhes de digitala. Ac hec borir tot pendent dues ores, escorrec suenhosament eth liquid, e me didec: "Vaquí eth remèdi." Alavetz li preguè que m'acompanhèsse en sosterranh, e aquiu me didec: "Te cau caucar-la enquia que quèigue extenuada:"

E se retirèc entath correder entà demorar que s'executèsse era sua orde.

Hi çò que me demanaue, e tan ben, qu'era joena s'estavanic. Alavetz entrèc era vielha ena sala, e dempús d'escauhar eth liquid mentat, lo metec en ua gèrla de coeire e lo placèc entre es cueishes dera hilha deth visir. Li hec fumigacions que li penetrèren plan entà laguens des parts fondamentaus, e deueren costar un efècte radicau, pr'amor qu'en un virament de uelhs vedí quèir entre es cueishes separades dus objèctes que comencèren a agitar-se. Les examinè d'apròp e vedí qu'èren dues anguiles, ua auriòla e era auta nera.

En veir as dues anguiles…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes cinquanta cincau net

Era didec:

… En veir as dues anguiles, era vielha arribèc ar arràs dera alegria, e exclamèc: "Balha-li gràcies a Allà, hilh mèn! Eth remèdi a hèt efècte! Pr'amor que te cau saber qu'aguestes dues anguiles èren era causa deth sòn desir insadorable que vengueres a queishar-te a jo. Ua des anguiles qu'a neishut des copulacions damb eth nere, e era auta des copulacions damb eth monard. Ara que ja an estat trètes, era joena gaudirà d'un temperament moderat e non tornarà a mostrar-se fatigosa ne desordenada enes sòns desirs!"

E plan que òc, notè que des de que se remetec era joena, non demanaue que satisfèssen es sòns sensi.

E la trapè tan tranquilla, que non auí cap de dobte en demanar-la en matrimòni. Siguec d'acòrd, donques que ja s'auie acostumat a jo. E des d'alavetz viuérem amassa era vida mès doça entre es delícies mès perfèctes, dempús d'acuèher ena nòsta casa ara vielha qu'auie realizat ua garison tant estonanta en tot mostrar-mos eth remèdi contra es desirs immoderadi.

Que sigue glorificat eth Viuent que non morís jamès e a ena sua man es empèris e es règnes!"

E seguic Schahrazada: "Tau ei, ò rei afortunat! tot çò que sai sus eth remèdi que s'a d'aplicar as hemnes de temperament massa shordaire." E didec eth rei Schahriar: "Qu'auria volgut conéisher aguesta recèpta est an passat, entà hèr fumigar ara maudida

qu’atrapè en jardin damb er esclau nere! Mès ara, Schahrazada, dèisha es istòries scientifiques, e conda-me aguesta net, se pòs, ua istòria mès estonanta que totes es ja entenudes, pr’amor que me senti eth pièch aclapat mès que de costum.”

E responec Schahrazada: “Òc que posqui!” E ara seguida didec:

Istòria dera reina Yamlika, princessa sosterranha

Se conde qu’ena ancianitat deth temps e eth passat des edats e des sègles, i auie un sabent entre es sabents de Grècia que se cridue Danial. Auie fòrça alumnes respectuosi, qu’escotauen eth sòn ensenhament e se’n profitauen dera sua sciéncia. Mès li mancaue eth consolament d’un hilh que podesse eretar-li es libres e es sòns manuscrits. Coma que ja non sabie se qué hèr entà obtier aguest resultat, se l’acodic era idia de pregar ath Patron deth cèu que l’autregèsse semblable favor. E eth Plan Naut, que non a portèr ena pòrta dera sua generositat, escotèc eth prèc, e en aquera ora e en aqueth instant hec que se quedèsse prenhs era esposa deth sabent.

Pendent es mesi que se tardèc era grossèsa dera sua esposa, se didec eth sabent Danial, que ja se vedie molt vielh: “Era mòrt qu’ei ja pròcha, e sabi pas s’eth hilh que vau a auer poirà trapar bèth dia, intactes, es mèns libres e es mèns manuscrits.” E des d’alavetz consagrèc tot eth sòn temps a resumir en quauques huelhes tota era sciéncia contenguda enes sòns diuèrsi escrits. Aumplic atau damb ua letra plan menuda cinc huelhes, qu’embarrauen era esséncia de tota era sua sabença e des cinc mil manuscrits que possedie. Dempús les reliegec, reflexionèc, e li semblèc qu’enquia e tot en aqueres cinc huelhes i auie causes qu’encara se podien resumir mès. Alavetz consagrèc encara un an ara reflexion, e acabèc en tot resumir es cinc huelhes en ua de soleta, cinc viatges mès petita qu’es prumères. E quan acabèc aqueth trabalh, sentec qu’eth sòn finau ère ja pròche.

Alavetz, entà qu’es sòn libres e manuscrits non arribèssen a èster proprietat de un aute, eth vielh sabent les lancèc en mar, e non se sauvèc qu’era mentada huelha de papèr. Cridèc ara sua esposa, prenhs, e li didec: “Que s’a acabat ja eth mèn temps, hemna! e non poirè elevar jo madeish ath hilh que mos autrege eth cèu e que solide ja non veirè. Mès te dèishi coma eretatge aguesta huelha de papèr, que sonque l’ac autrejaràs eth dia que te demane era part que li correspon des bens deth sòn pair. Desiri que se cride Hassib!” E dempús de díder aguestes paraules, eth sabent Danial expirèc ena patz d’Allà.

Se heren es funeralhes, qu’ada eres assistiren toti es sòns alumnes e toti es abitants dera ciutat. E toti lo plorèren fòrça e cuelheren part en dòu pera sua mòrt.

E vaquí que quauqui dies dempús era sua esposa amainadèc un mainatge baron, plan proporcionat, que lo cridèren Hassib, segontes era recomanacion deth defuntat. Ath madeish temps ordenèc convocar era mair as astrològs, que, un còp hèti es sòns calculs e acabada era observacion des astres, treigueren er oroscòp deth mainatge, e dideren: “Ò

hemna! eth tòn hilh viuerà fòrça ans se pòt escapar-se d'un perilh qu'ei suspenut sus era sua joenessa. S'evite aguest perilh, artenherà un grad enòrme de sciéncia e de riquesa." E seguiren eth sòn camin.

Quan eth mainatge auec era edat de cinc ans, era sua mair l'amièc ena escòla, e volec que cuelhesse un mestièr; mès se passèren fòrça ans sense qu'eth mainatge hesse arren, e arribèc ara edat des quinze sense auer aprenut arren tanpòc; e sense arténher un miei de vida que damb eth contribuisse as despenes dera sua mair. S'estarnèc en somics, alavetz, era, e es vesies li dideren: "Solet eth matrimòni li poirie dar aptitud entath trabalh; pr'amor qu'alavetz veirà que quan s'a ua hemna cau trabalhar entà sostier-la."

Aguestes paraules heren decidir ara mair a botjar-se e a cercar entre es sòns coneishudi a ua joena; e en auer-ne trapat ua qu'ère dera sua conveniéncia, l'ac autregèc en matrimòni. Eth joen Hassib siguec perfècte entara sua esposa, e non la mespredèc, senon tot çò de contrari. Mès seguic sense hèr arren e sense tier-se a cap trabalh.

E vaquí qu'entre es vesins i auie lenhaires qu'un dia li dideren ara sua mair: "Crompa-li ath tòn hilh un saumet, còrdes e ua destrau e dèisha-lo vier ena montanha a talhar lenha damb nosati. Dempús veneram era lenha e mos repartiram es beneficis damb eth. D'aguest manèra poirà ajudar-te enes tues despenes e sostier milhor ara sua esposa.

En entèner taus paraules, era mair de Hassib, plia d'alegria, li crompèc de seguit un saumet, còrdes e ua destrau, e les fidèc eth hilh as lenhaires, en tot recomanar-lo fòrça ada eri; e es lenhaires li responeren: "Non te cau pòur! Qu'ei hilh deth nòste patron Danial, e saberam protegir-lo e velhar per eth." E se lo heren a vier damb eri ena montanha, a on l'ensenhèren a talhar lenha e a cargar-la en saumet pr'amor de vener-la dempùs en mercat. E Hassib cuelhec grana afeccion ad aguest mestièr, que li permetie passejar-se ath còp qu'ajudaue ara sua mair e ara sua esposa.

Un dia entre es dies, quan èren en tot talhar lenha ena montanha, les cuelhec ua tempèsta acompanhada de ploja e de trons que les obliguèc a córrer entà refugiar-se en ua tuta plaçada non luenh d'aquí, e qu'en era aluguèren un huec entà escauhar-se. E ath còp l'encargèren ath joen Hassib, hilh de Danial, que talhèsse lenha entà neurir eth huec.

Mentre Hassib, retirat ath hons dera tuta, se tenguie a partir husta, entenec de pic ressonar era sua destrau sus eth solèr damb un bronit sonor, coma s'en aqueth lòc i auesse un espaci uet jos era tèrra. Comencèc alavetz a engarrapar damb es pès, e botèc ara vista ua lausa de marme ancian damb un anhèth de coeire…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes cinquanta siesau net

Era didec:

… ua lausa de marme ancian damb un anhèth de coeire. En veir aquerò cridèc era atencion as sòns companhs, qu'acodiren e artenheren lheuar era lausa de marme. E deishèren alavetz desnishada ua tuta molt ampla e prigonda, qu'en era s'alinhauen ua grana quantitat de oles que semblauen vielhes, e qu'eth còth ere sagerat suenhosament. Baishèren alavetz mejançant còrdes a Hassib enquiath hons dera tuta, pr'amor de que vedesse eth contengut des oles e les estaquèsse as còrdes damb era intencion de trèir-les dera tuta.

Quan baishèc ena tuta eth joen Hassib comencèc a trincar damb era sua destrau eth còth d'ua des oles e de seguit vedec gésser d'era ua mèu auriòla d'ua qualitat excellenta. Les anoncièc eth sòn descurbiment as lenhaires, que, encara qu'un senhau decebudi per çò de trapar mèu a on demorauen trapar un tresòr de tempsi ancians, s'alegrèren pro de pensar enes guanhs que les harie a vier era venda de totes es oles damb eth sòn contengut. Issèren, donc, ua darrèr dera auta, totes es oles, a mida que les anaue estacant Hassib, en tot cargar-les enes sòns saumets en sòrta dera lenha, e sense voler trèir deth sosterranh ath sòn companh, partiren toti entara ciutat, en tot dider-se: "Se lo treiguem dera tuta, mos veiríem obligadi a repartir damb eth, eth profit dera venda. Ath delà, qu'ei un brigand qu'era sua mòrt serà entà nosati milhor qu'era sua vida."

E se filèren, donc, entath mercat damb es sòns saumets, e encarguèren a un des lenhaires que li didesse ara mair de Hassib: "En tot trapar-se ena montanha, quan crebèc era tempèsta sus toti nosati, eth saumet deth tòn hilh se metec en hujuda e obliguèc ath tòn hilh a córrer ath sòn darrèr mentre es auti mos refugiàuem en ua tuta. Volec era mala sòrt que còp sec gessesse dera tuta un lop e aucisse ath tòn hilh, en tot avalar-lo-se amassa damb eth saumet. E non auem trapat cap auta tralha qu'un shinhau de sang e quauqui uassi."

En saber-se'n de semblabla istòria, era malerosa mair e era prauba hemna de Hassib se foetèren eth ròstre e en tot caperar-se eth cap damb povàs, plorèren damb totes es lèrmes des sòns uelhs. Aquerò per çò que hè ada eres.

Per çò des lenhaires, veneren es oles de mèu a un bon prètz, e realizèren uns guanhs tan considerables, que cada un d'eri podec daurir ua botiga entà véner e crompar. E non se privèren de cap plaser, minjant e beuent cada dia es causes mès excellentes. E aquerò per çò que hè ada eri.

Mès vaquí çò que l'arribèc eth joen Hassib. Quan vedec que non lo treiguien dera tuta, se metec a cridar e a suplicar, mès en bades, pr'amor qu'es lenhaires ja se n'auien anat, e auien decidit deishar-lo morir sense ajudar-lo. Sagec alavetz de daurir enes parets horats a on aganchar mans e pès; mès cromprovèc qu'es parets èren de granit e resistien er acèr dera destrau. Alavetz era sua desesperacion arribèc ar arràs, e ja anaue a lançar-se ath hons dera tuta entà deishar-se morir aquiu, quan de ressabuda vedec gésser d'ua henerecla deth granit dera paret a un escorpion, qu'auancèc entada eth entà picar-li. L'estronhèc d'un còp de destrau, e examinèc era henerecla mentada que per era vedec que s'escapaue ua arrai de lum. Se l'acodic alavetz era idia de calar per aquera henerecla era huelha dera destrau, en tot hè palanca fòrtament. E damb grana suspresa

pera sua part, podec atau descurbir ua pòrta, que se lheuèc pòc a pòc en tot mostrar ua dubertura pro ampla entà que podesse passar eth còs d'un òme.

En veir aquerò, non dobtèc un solet instant Hassib, penetrant pera dubertura, e se trapèc en ua longa galaria sosterranha, que dera sua extremitat venguie era lum. Pendent ua ora s'estèc recorrrent era galaria e arribèc dauant d'ua pòrta considerabla d'acèr nere, damb sarralha de plata e clau d'aur. Dauric aquera pòrta e còp sec se trapèc ar aire liure, ara vòra d'un lac, ath pè d'un ticolet d'esmeralda. Ath costat deth lac vedec un tron d'aur ludent de peireries, e ath sòn entorn, reflectint-se ena aigua, sètis d'aur, de plata, d'esmeralda, de cristau, d'acèr, de husta d'ebèn e de santal blanc. Compdèc aguesti sètis e vedec qu'eth sòn nombre ère de dotze mil, ne mès ne mens. Quan auec acabat de compdar-les, e d'admirar era sua beresa, e eth paisatge e era aigua que les reflectie venguec a sèir-se en tron deth miei entà gaudir milhor der espectacle meravilhós qu'aufrien eth lac e era montanha.

A penes s'auie seigut en tron d'aur eth joen Hassib, entenec un son de tambors e de gongs, e de seguit vedec auançar pera mala deth ticolet d'esmeralda ua hilèra de persones que se desplegauen entath lac, en tot esguitlar-se mèsalèu que caminar. E non les podec distinguir per çò dera distància. Quan sigueren mès apròp, vedec que heren hemnes d'ua beresa admirabla, mès qu'era sua extremitat inferiora acabaue coma eth còs alongat e reptant des sèrps. Era sua votz ère molt agradiua, e cantauen en grec laudances a ua reina qu'eth non vedie. Mès de seguit apareishec darrèr deth ticolet un quadre format per quate hemnes serpentines qu'amiauen en braça, per dessús des sòns caps, ua gran plata plia d'aur, qu'en era se mostraue era reina arridolenta e plia d'alegria. Auancèren es quate hemnes enquiath tron d'aur, que d'eth Hassib s'esdeguèc a aluenhar-se e placèren aquiu ara reina, en tot apraiar-li es plecs des sòns vels, e s'estèren darrèr d'era, mentre que cada ua des autes hemnes serpentines s'auie esguitlat entà un des sètis preciosi plaçadi ar entorn deth lac. Alavetz damb ua votz de timbre encantador didec era reina quauques paraules en grec ad aqueres que l'enrodauen; e de seguit heren un senhau es timbals, e totes es hemnes serpentines entonèren un imne grèc en aunor dera reina e se seigueren enes sòns sètis.

Quan acabèren eth sòn cant, era reina, que se n'auie encuedat dera preséncia de Hassib, virèc eth cap gentilament entada eth e li hec un senhau entà ahiscar-lo a apressar-se. E encara que plan esmoigut s'apressèc Hassib e era reina lo convidèc a sèir-se, e li didec: "Planvengut en mèn règne sosterranh, ò joen qu'eth destin propici a amiat enquia aciu. Hè enlà qunisevolh temor, e ditz-me eth tòn nòm, pr'amor que jo sò era reina Yamlika, princèssa sosterranha. E totes es hemnes serpentines son subdites mies. Parla, donc, e ditz-se me qui ès, e com poderes arribar en aguest lac qu'ei era mia residéncia d'iuèrn e eth lòc a on vengui a passar quauqui mesi der an deishant era mia residéncia d'ostiu deth mon Caucas."

En enténer aqueres paraules, Hassib, dempús de punar era tèrra entre es mans dera reina Yamlika, se seiguec ara sua dreta en un sèti d'esmeralda e didec: "Me cridi Hassib, e sò hilh deth defuntat Danial, eth sabent. Eth mèn mestièr ei de lenhaire encara qu'auria

pogut arribar a èster mercadèr entre es hilhs des òmes, o enquia e tot un gran sabent. Mès que m'estimè mès alendar er aire des seuves e montanhes en tot pensar qu'auria tostemp pro temps entà embarrar-me, dempús dera mòrt, entre es quate parets dera hòssa."

Dempús li condèc es detalhs que l'auien arribat damb es lenhaires, e com, gràcies ar edart, podec entrar en aqueth règne sosterranh.

Eth discors deth joen Hassib agradèc fòrça ara reina Yamlika, que li didec: "Donques qu'as estat fòrça temps abandonat ena tuta deues auer fòrça hame e fòrça set, Hassib!" E li hec un senhau a ua des sues daunes, era quau s'esguitlèc entath joen en tot hèr-se a vier en cap ua plata d'aur plia d'arradims, milgranes, pomes, pistaches, auerassi, nòdes higues fresques e bananes. Dempús, quan auec minjat e padegat era sua hame, beuec un sorbet deliciós en ua copa talhada en un robin. Alavetz s'aluenhèc damb era plata era que l'auie mestrat, e en tot dirigir-se a Hassib, li didec era reina Yamlika: "Ara, Hassib, pòs èster segur de qué mentre se tarde era tua estança en mèn règne non t'arribarà arren desagradiu. Se vòs, donc, demorar-te damb nosates ara vòra d'aguest lac e ara ombra d'aguestes montanhes pendent ua setmana o dues, e entà hèr-te passar eth temps milhor te condarè ua istòria que servirà entà istruir-te quan entornes en tòn país des òmes."

E entre era atencion des dotze mil hemnes serpentines, seigudes enes sètis d'esmeralda e d'aur, era reina Yamlika, princessa sosterranha, condèc en lengua grèga ath joen Hassib, hilh de Danial eth sabent, çò que seguís:

Istòria de Belukia

"Te cau saber, ò Hassib! qu'en règne de Bani-Israil i auie un rei molt prudent qu'en sòn lhet de mòrt cridèc ath sòn hilh, eretèr deth sòn tron, e li didec: "Ò hilh Belukia te recomani que quan cuelhes possession deth poder, hèsques tu madeish er inventari de guaires causes i a en aguest palai, sense deishar d'examinar arren damb era màger atencion."

Alavetz eth prumèr suenh de Belukia quan se convertic en rei siguec passar revista as efèctes e tresòrs deth sòn pair, e recórrer es desparières sales que servien de magasem a totes es causes precioses apilades en palai. D'aguesta manèra arribèc en ua sala retirada, qu'en era trapèc ua petita arca de husta de ebèn plaçada sus ua colomnata de marme blanc que se quilhaue ath miei dera cramba. Dauric eth petit còfre d'aur, e vedec un ròtle de pergamin que despleguèc de seguit.

E didie en lengua grèga: Qui desiri arribar a èster patron e sobeiran des òmes, des gènis, des animaus e des audèths, non aurà senon de trapar er anèth qu'eth profèta Soleiman amie en dit, ena isla des Sèt Mars que li servís de sepultura. Aguest anèth magic ei eth qu'Adam, pair der òme, amiaue en dit en paradís abans deth sòn pecat, e que l'ac treiguec er àngel Bobrail, en tot autrejar-l'ac ath prudent Soleiman mès tard. Mès cap vaishèth poirie sajar de regar es mars e arribar en aguesta isla plaçada aquiu, enes Sèt

Mars. Sonque amiarà a tèrme aguesta hèta, aqueth que trape et vegetau que damb eth sòn chuc ei pro heregar era planta des pès entà poder caminar pera superfícia deth mar. Aguest vegetau se trape en règne sosterranh dera reina Yamlika. E solet aguesta princessa sap eth lòc que se trape tau planta; donques que coneish eth lenguatge des plantes e de totes es flors, e non ignòre cap des sues vertuts. Aqueth que volgue trapar aguest anèth que vage prumèr en règne sosterranh dera reina Yamlika.

E s'ei tan benaurat que s'apodère der anèth, non solet poirà alavetz dominar a toti es èssers creadi, senon que tanben entrarà en Parçan des Tenèbres entà béuer dera Hònt dera Vida, que da beresa, joenessa, sciéncia, prudéncia e immortalitat. Quan auec liejut aguest pergamin eth prince Belukia convoquèc de seguit as sacerdòts, mags e sabents de Bani-Isail…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes cinquanta ueitau net

Era didec:

…convoquèc de seguit as sacerdòts, mags e sabents de Bani-Isail, e les preguntèc s'entre eri i auie bèth un capable de mostrar-li eth camin qu'amiaue entath règne sosterranh dera princessa Yamlika. Toti es present l'indiquèren alavetz damb eth dit ath sabent Offan, que se trapaue ath miei d'eri. E eth sabent Offan ère un venerable ancian qu'auie apregondit en totes es sciéncies coneishudes e possedie es mistèris dera magia, es claus dera astronomia e dera geometria, e toti es secrets dera alquímia e dera bruisheria. Auancèc, donc, entre es mans deth joen rei Belukia, que li preguntèc: "Pòs, vertadèrament, ò sabent Offan! amiar-me entath règne dera princessa sosterranha?"

E responec er aute: "Que posqui!"

Alavetz, eth joen rei Belukia nomentèc ath sòn visir entà que lo substituisse ena direccion des ahèrs deth règne mentre se tardèsse era sua abséncia, se treiguec es sòns atributs reaius, se vestic damb era capa de peregrin, e se botèc eth caucèr de viatge. Dempús d'aquerò, seguit peth sabent Offan, gessec deth sòn palai e dera sua ciutat e se metec en desèrt.

Sonque alavetz li didec eth sabent Offan: "Aciu ei eth lòc avient entà hèr es conjurs que deuen ensenhar-mos eth camin." S'arturèren, donc, e Offan tracèc sus era arena, ath sòn entorn, eth cercle magic, hec es conjurs rituaus, e non deishèc de desnishar per aqueth costat eth lòc que se trapaue era entrada en mèn règne sosterranh. Hec alavetz, encara, quauqui conjurs, e se dauric era tèrra, e les balhèc eth pas a ambdús enquiath lac qu'as dauant des tòns uelhs, ò Hassib!

Jo les acuelhí damb totes es consideracions que sauvi entad aqueri que vien a visitar eth mèn règne. Alavetz m'expausèren eri er objècte deth sòn viatge e de seguit me hi amiar en mèn tron d'aur sus eth cap des que me transportauen e les amiè entath cim d'aguest

ticolet d'esmeralda, a on, ath mèn pas, plantes e flors s'estarnen a parlar cada ua en sòn lenguatge, ues pera dreta d'autes pera quèrra, en tot pregonar en votz nauta o baisha es sues vertuts particulares. E ath miei d'aqueth concèrt que pujaue atau enquia nosati, musicau e perhumat damb chucs essenciaus, arribèrem enes panolhes d'ua planta, que damb totes es coròlles ròies des sues flors cantauen jos era brisa que les inclinaue: "Jo sò era meravilhosa qu'autrege ad aqueth que se heregue es pès damb eth mèn chuc era facultat de caminar sense banhar-se pera superfícia de toti es mars que creèc Allà eth Plan Naut."

Les didí as mèns dus visitaires, alavetz: "Vaquí dauant de vosati era planta que cercatz.! E de seguic braquèc, Offan, guaires plantes d'aguestes volec, macerèc es borrons e recuelhec eth chuc en un flascon gran que li balhè.

Pensè alavetz en interrogar a Offan, e li didí: "Ò , sabent Offan!, me pòs díder eth motiu qu'a ambdús vos posse a regar es mars?"

Me responec: "Ò reina, qu'ei entà vier ena Isla des Sèt Mars pr'amor de cercar er anèth magic de Soleiman, senhor des genni, des òmes, des animaus e des audèths."

Jo li didí: "Com ei que non sabes, ò sabent! qu'arrés que non sigue Soleiman, hèsque çò que hèsque, poirà apropiar-se d'aguest anèth? Cre-me, Offan, e tu tanben, ò joen rei Belukia! Escotatz-me! Abandonatz aguest projècte temerari, aguest projècte insensat de recórrer es mars dera creacion entà vier a cercar aguest anèth qu'arrés possedirà. Qu'ei milhor que cuelhatz aciu era planta qu'autrege ua joenessa etèrna ad aqueri que ne mingen d'era." Mès que non voleren escotar-me, e se dideren adiu de jo, e despareisheren per a on auien vengut."

Aciu deishèc de parlar era reina Yamlika, pelèc ua banana, qu'aufric ath joen Hassib, se mingèc era ua higa, e didec: "Abans de seguir, ò Hassib! damb era istòria de Belukia e de condar-te eth sòn viatge pes Sèt Mars e es autes aventures que l'arribèren, non voleries saber exactament era situacion deth mèn règne ath pè deth mon Caucas, qu'enròde era tèrra coma un cinturon e conéisher era sua extension, es sòns entorns, es sues plantes animades e parlaires, es sòns gènis e es sues hemnes serpentines, subdites nòstes, qu'eth sòn nombre solet coneish Allà? Vòs que te diga se com repause tot eth mon Caucas sus ua ròca meravilhosa d'esmeralda, eth Salhars, qu'eth sòn reflèx balhe ath cèu eth sòn color bluenc? Que poiria parlar-te tanben deth lòc exacte deth Caucas qu'en eth se trape eth Gennistan, capitau des genni, sometudi ath rei Jan ben-Jan, e revelar-te eth lòc a on demore ena Val des Diamants er audèth rokh; de passa t'ensenharia es camps de batalha que s'estrementissen damb es hètes des eròis famosi."

Mès responec eth joen Hassib: "Que m'estimi mès, ò senhora Yamlika, conéisher era seguida des aventures deth rei Belukia!"

Alavetz seguic atau era reina sosterranha:

"Quan eth joen Belukia e eth sabent Offan me deishèren pr'amor d'anar ena isla plaçada enes Sèt Mars, a on se trape eth còs de Soleiman, arribèren ara vòra deth Prumèr Mar, e

se seigueren aquiu en solèr, e comencèren a heregar-se enèrgicament era planta des pès e es cauilhars damb eth chuc qu'auien recuelhut en flascon. Dempús se lheuèren, e damb fòrça suenh ara prumeria, s'aventurèren peth mar. Mès quan comprovèren que podien caminar sus era aigua sense cap temor a estofar-se, e enquia e tot mihor qu'en tèrra fèrma, s'encoratgèren, e se meteren en camin ara prèssa, entà non pèrder eth temps.

D'aguesta sòrta caminèren per aqueth mar pendent tres dies e tres nets, e a londeman deth quatau dia arribèren en ua isla que les semblèc eth paradís de tant que les meravilhèc era sua beresa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes cinquanta nauau net

Era didec:

… ua isla que les semblèc eth paradís de tant que les meravilhèc era sua beresa. Era tèrra que cauishigauen ère de safran daurat; es pèires èren de jade e de robins; es pradères s'estenien en quadres de flors esquistes damb coròlles ondulantes jos era brisa qu'embaumauen, maridant-se, es arridalhes des ròses damb es trendes guardades des narcisi, conviuent es liris damb es clavèls, es violetes, era camamilha e es anemones, e ressautant leugères entre es linhes blanques de gensemins es gasèles sautaires; es ombres des aloès e des auti arbes de granes flors reludentes gasulhauen damb totes es sues rames, des d'aqueres que hègen era aleta as tortores coma responsa ath mormolh des arriuets, e damb votz esmoiguda cantauen es rossinhòls as ròses eth sòn martiri amorós, mentre es ròses les escotauen atentiuament; aquiu es hònts melodioses s'amagauen jos es canères de sucre, soletes canes que i auie en lòc; aquiu, era tèrra naturau mostraue sense cap esfòrç es sues riqueses joenes e alendaue ath miei dera primauèra.

Atau, donc, eth rei Belukia e Offan se passegèren enquiara net plan satisfèts ena ombra des bòsqui, en tot contemplar aqueres meravilhes que les aumplien era anma de delícies. Dempús, quan escuric, pugèren en un arbe entà dormir en eth; e ja anauen a barrar es uelhs, quan de ressabuda tremolèc era isla damb un formidable bram que botgèc enquia e tot es sòns fondaments, e vederen gésser des ondades deth mar a un animau montruós qu'amiaue ena sua boca ua pèira ludenta coma ua halha, e darrèr d'eth ua multitud de montres marins, cada un damb ua pèira lumisosa ena sua boca. Atau, donc, era isla quedèc de seguit tan clara coma en plen dia damb totes aqueres pèires.

En madeish moment, e per toti es costats, arribèren leons, tigres e leopards en tau quantitat, que solet Allà les aurie pogut compdar. E es animaus dera tèrra se trapèren ena tèrra damb es animaus marins, e se meteren a parlar e a conversar entre eri enquiath maitin. Alavetz tornèren en mar es monstres marins, e es fères se dispersèren pera seuva. E Belukia e Offan, que non auien pogut clucar un uelh en tota era net, per pòur,

s’esdeguèren a baishar der arbe e córrer entara plaja, a on se hereguèren es pès damb eth chuc dera planta entà seguir eth sòn viatge maritim.

De tau sòrta, viatgèren peth Dusau Mar pendent dies e nets, enquia qu’arribèren ath pè d’ua cadia de montanhes, qu’ath miei d’eres se daurie ua val meravilhosa, qu’en era toti es calhaus e toti es tròci de pèira imans e non auie aquiu tralhes de fères ne de d’auti animaus herotges. Atau, donc, se passegeren ar edart pendent tot eth dia, en tot alimentar-se damb peish sec, e quan queiguec era tarde se seigueren ara vòra deth mar entà veir era còga deth solei, e còp sec enteneren un udòl espaventós, e vederen uns passi darrèr d’eri un tigre qu’ère prèst a sautar sus eri. Qu’aueren eth temps precís entà heregar-se es pès damb eth chuc dera planta e meter-se dehòra de man dera fèra, en tot húger peth mar.

E se trapèren damb eth Tresau Mar.

E siguec aquera ua net fòrça nera, e possadi per un vent que bohaue damb violéncia, eth mar s’agitèc fòrça, çò que hec era marcha ar extrèm fatigosa, sustot as viatjaires fatigadi ja pera manca de saunei. Erosament, en arribar era auba, arribèren en ua isla, a on çò prumèr que heren siguec estirar-se entà descansar. Dempús d’aquerò se lheuèren damb er in de recórrer era isla, e la trapèren caperada d’arbes frutèrs. Mès aqueri arbes auien era facultat meravilhosa de qué es sòns fruts creishien confitadi enes rames. Atau, donc, gaudiren extraordinàriament en aquera isla es dus viatjaires, mès que mès Belukia, que l’agrauen fòrça es frutes confitades e totes es causes doces en generau, e se passèc tot eth dia dedicat ath sòn plaser. Enquia e tot obliguèc a Offan a arturar-se aquiu dètz dies sancers, entà auer temps d’assadorar-se damb aqueres frutes delicioses.

Mès vaquí que tath desau dia auie abusat dera sua doçor de tau sòrta que cuelhec mau de tripa, e desengustat, s’esdeguèc a heregar-se es plantes des pès e es cauilhars damb eth chuc deth vegetau, en tot hèr madeish Offan e se meteren en camin entath Quatau Mar.

Veiatgèren pendent quate dies e quate nets per aguest Quatau Mar, e cuelheren tèrra en ua isla que non ère senon un banc d’arena molt fina, de color blanc, a on nidauen reptils de tota sòrta, qu’es sòns ueus se coauen ath solei. Coma que non vederen en aquera isla cap arbe ne ua soleta tralha d’èrba, non volèren parar-se aquiu qu’eth temps entà descansar e heregar-se es pès damb eth chuc deth flascon.

Peth Cincau Mar solet viatgèren un dia e ua net pr’amor qu’en hèr dia vederen ua petita isla qu’es sues montanhes èren de cristau damb amples venes d’aur, e èren caperades d’arbes estonants qu’auien flors d’un auriò ludent. En her-se de nets, aguestes flors ludien coma astres, e eth sòn resplendor, reflectit pes ròques de cristau illuminèc era isla e la deishèc mès ludenta qu’en plen dia. E li didec Offan a Belukia: “Dauant des uelhs qu’as era Isla des Flors d’Aur. Se tracte d’ues flors que, dempús de quèir des arbes, quan se sequen, se redusissen a povàs, e era sua fusion acabe en tot formar es venes d’a on se trè er aur. Aguesta Isla des Flors d’Aur non ei senon ua particula deth solei separat der astre, e queiguda antan aciu madeish.”

Passèren, donc, en aquera isla ua net magnifica, e a londeman se hereguèren es pès damb eth liquid preciós e entrèren ena siesau region maritima.

Viatgèren peth Siesau Mar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes seishantau net

Era didec:

… Viatgèren peth Siesau Mar pendent eth temps sufisent entà experimentar un gran plaser, quan arribèren en ua isla caperada de grana vegetacion, qu'en era poderen gaudir de bèth repaus seigudi ena plaja. Se lheuèren dempús e comencèren a passejar-se pera isla. Mès, quin espant mès gran quan vederen qu'es arbes ostentauen, a manèra de fruts, caps umans sostengudi pes peus!. Non auien era madeisha expression totes aqueres frutes en forma de cap uman: ues arrien, d'autes plorauen o arrien, e aqueres qu'auien queigut des arbes rodauen peth povàs e acabauen en tot transformar-se en glòbs de huec qu'alugauen era seuva e hègen pallir era lum deth solei.

E non poderen mens de pensar ambdús viatjaires: "Quina seuva mès especiau!" Mès que non gausèren apressar-se ad aqueres frutes estranhes e s'estimèren mès tornar ena plaja. E vaquí que quan queiguec era tarde se seigueren darrèr d'ua ròca, e vederen còp sec gésser deth mar e auançar pera plaja a dotze hilhes deth mar, d'ua beresa sense parièr damb eth còth cenhut per un colhar de pèrles, que se meteren a dançar en rondèu, sautant e tient-se a jogar entre eres damb mil jòcs lhòcos pendent ua ora. Dempús d'aquerò se meteren a cantar ara lum dera lua, e s'aluenhèren nadant pera aigua. E per mès que les encantèssen fòrça era beresa, es dances e es cançons des hilhes deth mar, Belukia e Offan non voleren prolongar mès era sua estança ena isla per çò des espaventoses frutes en forma de caps umans. Se hereguèren, donc, era planta des pès e es cauilhars damb eth chuc enbarrat en flascon, e entrèren en Setau Mar.

Eth sòn viatge per aguest Setau Mar siguec de plan grana duracion, pr'amor que sigueren en tot caminar pendent dus mesi de dia e de net, sense trapar en sòn camin cap tèrra. E entà non morir-se de hame les calec cuélher rapidament es peishi que de quan en quan gessien ena superfícia dera aigua, en tot minjar-se-les crus, tau qu'èren. E comencèren a compréner alavetz es conselhs que les balhè. Acabèren, totun, en tot arribar en ua isla que supausèren qu'ère era Isla des Sèt Mars, a on deuie trapar-se eth còs de Soleiman damb er anèth magic en un des sòns dits.

E vederen qu'era Isla des Sèt Mars ère caperada de beròis arbes frutèrs e adaiguada per nombrosi arriuets. E coma qu'auien pro hame e era gòrja seca per çò deth temps que les calec èster redusidi a non cuelher cap aliment que peishi crus, s'apressèren gustosament a un gran pomèr de rames plies de pomes madures. E Belukia estirèc era man, e volec cuélher un d'aguesti fruts; mès de seguit se hec enténer laguens der arbe ua votz terribla que les cridèc: "Se tocatz aguesta fruta seratz esmiejadi en dus!" E en madeish instant

apareishec dauant d'eri un enòrme gegant d'ua nautada de quaranta braci, segontes era mesura d'aqueth temps. E li didec Belukia ar arràs deth terror: "Ò cap des gegants! vam a morir-mos de hame e non sabem se per qué mos enebisses tocar aguestes pomes." Eth gegant responec: "Com pòs ignorar eth motiu d'aguesta proïbicion? As desbembat, ò hilh des òmes! qu'Adam, pair dera vòsta raça, desaubedic es ordes d'Allà minjant d'aguestes frutes proïbides? E des d'aqueth madeish moment sò er encargat de susvelhar aguest arbe e d'aucir a guairi meten man as sues frutes. Aluenhatz-vos, donc, e cercatz d'autes causes entà neurir-vos."

Alavetz, Belukia e Offan s'esdeguèren a abandonar aqueth lòc, e auancèren entar interior dera isla. Cerquèren d'autes frutes e se les mingèren; dempús se meteren a cercar eth lòc a on poirie trapar-se eth còs de Soleiman.

Dempús de caminar sense romb pera isla pendent un dia e ua net, arribèren en un ticolet qu'es sues ròques èren d'ambre auriò e de musc, e enes sues pales se daurie ua tuta magnifica damb vòuta e parets de diamants. Coma qu'ère tan ben illuminada, coma en plen dia, se calèren enes sues prigondors e a mida qu'auançauen, vedien aumentar era claror e ampliar-se era vòuta. Atau s'estèren meravilhadi damb era vista de tot aquerò, e comencèren a preguntar-se s'era tuta aurie un finau, quan de ressabuda arribèren en ua sala immensa, talhada de diamant, e qu'ostentaue ath miei un gran lhet d'aur macís, qu'en eth i auie estirat Soleiman ben Daud, que se podie arreconéisher per çò deth sòn mantèl verd ornat de pèrles e peireries, e per anèth magic que cenhie un dit dera sua man dreta, deishant anar resplendors que dauant d'eri pallie era ludor dera sala de diamants. Era man qu'amiaue er anèth en dit ponin, descansaue sus eth sòn pièch, e era auta man, estirada, tenguie eth sceptre auriò de uelhs d'esmeralda.

En veir aquerò, Belukia e Offan se senteren possedidi per un gran respècte e non gausèren auançar. Mès de seguit li didec Offan a Belukia: "Donques que mos auem acarat a tanti perilhs e a tantes fatigues, non vam a hèr repè ara qu'auem trapat aquerò que perseguiem. Jo m'auançarè solet entad aguest tron a on dormís eth Profèta e tu, dera tua part, prononciaràs es formules conjuratòries que t'ensenhè, e que son de besonh entà hèr esguitlar er anèth peth regde dit."

Alavetz comencèc Belukia a prononciar formules conjuratòries, e Offan s'apressèc ath tron e estirèc era man pr'amor de hèr-se a vier er anèth. Mès, ena sua emocion, Belukia auie prononciat ath revès es paraules magiques, e tau error siguec fatau entà Offan, pr'amor que de seguit li queiguec deth tet ua gota de diamant liquid, que l'usclèc complètament e en uns instants se vedec redusit a un molonet de cendre ath pè deth tron de Soleiman. Quan Belukia vedec eth castig costat a Offan pera sua temptatiua sacrilèga, s'esdeguèc e botar-se segur en tot crotzar era tuta e arribar ena gessuda entà còrrer dirèctament entath mar. Aquiu volec heregar-se es pès e anar-se'n dera isla; mès vedec que ja non ac podie hèr pr'amor que…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes seishanta unau net

Era didec:

… mès vedec que ja non ac podie hèr pr'amor que s'auie usclat Offan, e damb eth se consumic eth flascon miraculós.

Plan entristit alavetz, comprenec fin finau tota era exactitud e realitat des paraules que les didí en tot anonciar-les es malastres qu'en tau hèta les demorauen, e se metec a caminar sense rumb per tota era isla, ignorant qué serie d'eth alavetz, que se trapaue complètament solet, sense qu'arrés li podesse servir de guida.

Mentre caminaue d'aguesta sòrta vedec ua gran povassèra que d'era gessie un rambalh que se hec ensordidor coma eth tron, e entenec tumar lances e espades darrèr d'era, e un tumult costat per galaups e crits que non auien arren d'uman; e de ressabuda aubirèc que d'entre eth povàs esbugassat gessie ua armada sancera d'efrits, de genni, de mareds, de khotrobs, de saals, de baharis, en resumit, de totes es espècies d'esperits der aire, deth mar, dera tèrra, des bòsqui, des aigües e des desèrts.

Aguest espectacle li costèc tau terror que ne tansevolh gausèc botjar-se, e demorèc aquiu enquia qu'eth cap d'aquera armada s'auancèc entada eth, e li preguntèc: "Qui ès? e com ac as hèt entà arribar ena isla, a on viem cada an nosati pr'amor de susvelhar era tuta qu'en era dormís eth patron de toti nosati, Soleiman ben-Daud?"

Belukia contestèc: "Ò cap des bravi! Jo que sò Belukia, rei des Bani-Israil. M'è perdut en mar e aguest ei eth motiu que me trapa aciu. Mès dèisha-me tanben preguntar-te a tu se qui ès e qui son es tòns guerrèrs." Er aute responec: "Qu'èm es genni, dera descendéncia de Jan ben-Jan. Ara madeish venguíem deth país a on demore eth rei nòste, eth poderós Sakhr, senhor dera Tèrra-Blanca qu'antan auie regnat Scheddad, hilh de Aad."

Belukia preguntèc: "Mès a on ei aguesta Tèrra-Blanca qu'en era règne eth poderós Sakhr?" Er aute responec: "Darrèr deth mon Caucas, que se trape a ua distància de setanta cinc mesi d'aciu, segontes es mides umanes. Mès nosati podem anar aquiu en un virament de uelhs. Se vòs, te podem amiar damb nosati e presentar-te ath nòste senhor, donques qu'ès hilh de rei."

Que non deishèc d'acceptar Belukia, e de seguit siguec transportat pes genni ena residéncia deth rei Sakhr.

Vedec ua planhèra magnifica regada per canaus damb lhet d'aur e de plata; aguesta planhèra, qu'eth sòn solèr apareishie caperat de musc e de safran, ère ombrejada per arbes artificiaus damb rames d'esmeralda e fruts de robins, e plia de botigues magnifiques de seda verda tengudes per colomnes d'aur incrustades de peireries. Ath miei d'aguesta planhèra se lheuaue un pabilhon mès naut qu'es auti, de seda ròia e blua, suportat per colomnes d'esmeraldes e robins qu'en eth se trapaue eth rei Skahr seigut en

un tron d'aur massís, auent ara sua destra a d'auti reis damb es sòns subdits, e ara sua quèrra as sòns visirs e as sòns lòctenents, as sòn notables e camarlencs.

Quan siguec en preséncia deth rei, Bekulia comencèc punant era tèrra entre es sues mans, e lo complimentèc. Alavetz, eth rei Sakhr, damb molta benvolença, lo convidèc a sèir-se ath sòn costat en un sèti d'aur. Dempús li demanèc que li didesse eth sòn nòm e li condèsse era sua istòria. E Belukia li didec se qui ère, e li condèc tota era sua istòria deth porincipi enquiath finau, sense deishar eth mendre detalh.

En enténer tau relat, eth rei Sakhr e es que l'enrodauen arribèren ath limit der estonament. Dempús, a un senhau deth rei, s'estenec eth mantèl entath hestau, e es sirvents des genni amièren es plates e es porcelanes. Es plates d'aur contenguien cinquanta camelhs trendes codudi e d'auti cinquanta rostidi, mentre qu'es plates de plata contenguien cinquanta caps de moton, e es frutes, meravilhoses en mides e qualitat, apareishien dispausades en hilèra e ben alinhades enes porcelanes. E quan tot siguec prèst, mingèren e beueren en abondància; e acabat eth minjar, non quedaue enes plates ne enes porcelanes era mendre tralha des parves ne des causes esquistes que s'auien aumplit.

Solet alavetz li didec eth rei Sakhr a Belukia: "Plan que òc, ò Belukia ignòres era nòsta istòria e era nòsta origina. Te vau, donc, a dider-te sus tot aquerò quauques paraules, pr'amor de que quan entornes entre es hilhs des tòns òmes les posques transméter era vertat sus taus qüestions, que son encara entada eri plan escures.

Te cau saber, donc, ò Belukia!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes seishanta dusau net

Era didec:

"…Te cau saber, donc, ò Belukia! qu'en principi des temps, Allà eth Plan Naut creèc eth huec, e lo sauvèc en Glòb en sèt regions desparières, cada ua dejós dera auta, cada ua a ua distància de mil ans, segontes es mesures umanes.

Ara prumèra region deth huec la cridèc Gehannam, e eth sòn esperit la destinèc as creatures rebèls que non se n'empenaïssen. Ara dusau region la cridèc Lazy, pr'amor que la bastic en forma de simà, e la destinèc a toti aqueri que dempús dera venguda futura deth profèta Mohamed (damb eth era pregària e era patz!) persuten enes sòns errors e enes sues tenèbres e refusen her-se credents. Bastic dempús era tresau region, e dempús de dar-li era forma d'un caudèr borint, la cridèc El-Jahim, e embarrèc en era as dimònis Goy e Magoy. Dempús d'aquerò formèc era quautau region, la cridèc Sair, e hec d'era er abitatge d'Eblis, cap des angels rebèls, que s'auie remit a reconèisher a Adam e a saludar-lo, en tot desaubedir atau es ordes formaus deth Plan Naut. Dempús limitèc era cincau region, li dec eth nòm de Sakhar, e la reservèc, entàs impius, entàs

mentidèrs, e entàs orgulhosi. Hèt aquerò, dauric ua tuta immensa, l'aumplic d'aire usclant e pestilent, la cridèc Hitmat e la destinèc entàs tortures des judius e des cristians.

Per çò que hè ara setau, cridada Hawya, la reservèc entà mèter aquiu as judius e cristians que non cabessen ena anteriora, e ad aqueri que siguessen credents solet en aparéncia. Aguestes dues darrères regions son es mès espaventoses, mentre qu'era prumèra resulte molt suportabla. Era sua estructura ei pro semblabla. En Gehannman, era prumèra, per exemple, non se compden mens de setanta mil montanhes de huec, cada ua des quaus embarre setanta mil vals; cada val compren setanta mil ciutats; cada ciutat setanta mil tors, cada tor setanta mil cases, e cada casa, setanta mil bancs. Ath delà, cada un des bancs, qu'eth sòn nombre se pòt trèir multiplicant totes aguestes chifres contie setanta mil tortures e suplicis diuèrsi, que d'eri solet Allà coneish era varietat, era intensitat e era durada. E coma qu'aguesta region ei era mens usclanta des sèt, te pòs hèr ua idia, ò Belukia! des torments sauvadi enes autes sies regions.

Se te digui aguestes donades e aguestes explicacions sus eth huec, ò Belukia! ei pr'amor qu'es genni èm hilhs det huec.

Pr'amor qu'es dus prumèrs èsser que deth huec creèc Allà èren dus genni, que d'eri hec Eth era sua garda particulara, e as quaus cridèc Khallet e Mallit; e a un li dèc era forma de leon e ar aute era forma d'un lop. E ath leon li balhèc organs masculins e ath lop organs femenins.

Eth membre deth leon Khallit auie ua longada parièra a ua distància qu'eth sòn recorrut se tardèsse vint ans, e era vulva de Mallit, era loba, auie era forma d'ua tortuga, e era sua mida sauve era proporcion damb era longada det membre de Khallit. Un ère de color mirgalhat damb blanc e nere e era auta ère rosada e blanca. E Allà junhec sexuaument a Khallit e a Mallit, e dera sua copulacion hec néisher dragons, sèrps, escorpions e animaus immundi, que damb eri poblèc es Sèt Regions entà suplici des condemnadi. Dempús ordenèc Allà a Khadit e a Mallit que copulèssen per dusau viatge, e hec néisher d'aguesta dusau copulacion sèt mascles e sèt femeles, que creisheren ena aubediéncia. Quan sigueren grani, un d'eri que hège concéber era màger des esperances per çò dera sua conducta exemplara, siguec especiaument distinguit peth Plan Naut, que hec d'eth eth cap deth grop de persones formades pera reproduccion incessanta deth leon e dera loba.

Eth sòn nòm ère precisament Eblis. Mès, emancipat mès tard dera aubediéncia as ordes d'Allà, que l'ordenaue prosternar-se dauant d'Adam, l'auec de precipitar ena quatau region damb toti es que s'amassèren damb eth. E Eblis e era sua descendéncia poblèren de dimònis mascles e femeles eth lunfèrn. Per çò des auti sies barons e sies hemnes, seguiren submissi, en tot junher-se entre eri, e aueren coma hilhs as genni, qu'entre eri mos compdam, ò Belukia! e tau ei, en pòques paraules, era nòsta genealogia.

Non t'estones, donc, de veder-mos minjar d'aguesta sòrta, donques qu'era nòsta origina s'està en leon e ena loba. Entà balhar-te ua idia dera capacitat deth nòste vrente, te

diderè que cada un de nosati s'avale ath dia dètz camelhs, vint motons, e se beu quaranta culherades de brolhon, en tot avertir-te que cada culherada ei coma un caudèr.

Ara, ò Belukia! entà que sigue perfècta era tua instrucción quan entornes ath tòn país te cau saber qu'era tèrra que demoram la hereden tostemp es nhèus deth mon Caucas, que l'enròde coma un cinturon. Se non siguesse atau, non se poirie abitar era nòsta terra per tòrt deth huec sosterranh. E tanben ei formada per sèt estatges que graviten sus es espatles d'un genn dotat d'ua fòrça meravilhosa. Aguest genn ei de pès sus ua ròca que descanse a lombs d'un taure; ath taure lo sostie un peish enòrme, e eth peish nade ena superfícia deth Mar dera Eternitat.

Eth Mar dera Eternitat qu'a coma lhet er estatge superior deth lunfèrn, eth quau, damb es sues sèt regions, ei cuelhut entre es gòrges d'ua sèrp monstruosa que s'estarà quieta enquiath dia deth Judici.

Alavetz vomegaràn es sues gòrges eth lunfèrn e eth sòn contengut en preséncia deth Plan Naut, que dictarà senténcia de manera definitiva. "Vaquí, ò Belukia!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéishier eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes seishanta tresau net

Era didec:

"…Vaquí, ò Belukia! era nòsta istòria, era nòsta origina, era formacion deth glòb rapidament resumidi.

Tanben me cau dider-te, entà acabar era tua instrucción en tot aquerò, qu'era nosta edat tostemp ei era madeisha; mentre que sus era tèrra, ath nòste entorn, era Natura e es òmes, e es èssers creadi, toti se filen invariablament entara decrepitud, nosati non envelhim jamès. Aguesta vertut l'ac deuem ara hònt dera vida qu'en era beuem e qu'ei eth garda Khizr, ena region des tenèbres. Aguest venerable Khirz ei eth que normalize es estacions, orne damb es sues corònes verdes as arbes, hè córrer es aigües hujutiues, esten eth tapís verd des pradères, e revestís pes tardes damb eth sòn mantèl verd, hon es tints leugèrs que se coloren es cèus en crepuscul.

E atau, ò Belukia! per çò d'auer-me escotat damb tanta atencion te recompensarè hènt que te trèiguen d'aciu e te dèishen ena entrada deth tòn país, s'ac desires."

En enténer aguestes paraules, Belukia li balhèc es gràcies efusivament at rei Sakhr, cap des genni, pera sua ospitalitat, pes sues leçons e peth sòn aufriment, qu'acceptèc de seguit. Se didec adiu, donc, deth rei, des sòns visirs e des auti genni, e montèc enes espatles d'un efrit molt robust, qu'en un virament de uelhs, li hec trauessar er espaci, e lo deishèc doçament en terra coneishuda, apròp des frontères deth país deth joen.

Quan Belukia se dispausaue a hèr eth camin entara sua ciutat, un còp coneishuda era direccion qu'auie de seguir, veiguec seigut entre dues hòsses e plorant amarament a un

joen de beresa perfècta, mès de ròstre esblancossit e d'aspècte trist. S'apressèc ada eth e li didec: "Ò beròi joen! Per qué te veigui plorant, seigut entre dues hòsses? Ditz-me eth perqué d'aguesta mina trista, pr'amor de qué posca sajar de padegar-te."

Eth joen lheuèc era sua guardada trista entà Belukia e li didec damb lèrmes enes uelhs: "Entà qué t'artures en tòn camin, ò viatjaire? Dèisha córrer es mies lèrmes ena solitud d'aguestes dues pèires deth mèn dolor."

Mès Belukia li didec. "Ò frair de malastre, te cau saber qu'è un còr pietós prèst a escotar-te. Que pòs, donc, revelar-me sense pòur, era causa dera tua tristesa." E se seiguec ath sòn costat en marme, li cuelhec es mans damb es sues, e entà encoratjar-lo a parlar li condèc era sua istòria des deth principi enquiath finau.

Dempús li didec. "E quina ei era tua istòria, ò frair mèn!? Te prègui que me la condes çò mès lèu possible, pr'amor qu'è era presentida de qué deu èster infinitament atrasenta."

Istòria deth beròi joen trist

Eth joen de ròstre doç e trist que ploraue entre es dues hòsses li didec dempús ath joen rei Belukia:

"Te cau saber, ò frair mèn! que tanben jo sò un hilh de rei, e ei era mia istòria tant estranha e tant extraordinària, que se s'escriuesse damb agulhes en angle interior deth uelh, servirie de leçon saludabla ad aqueth que la liegesse damb simpatia. Non voi, donc, deishar passar mès temps enta condar-te-la."

Carèc pendent bèri instants, se sequèc es lèrmes, e damb eth front emparat en ua man, comencèc atau era sua istòria:

"Neishí, ò frair mèn! en país de Kabul, a on règne eth mèn pair, eth rei Tigmos, cap des Bani-Schalan e d'Afganistan. Eth mèn pair, qu'ei un rei plan gran e molt justicièr, a jos eth sòn comandament a sèt reis tributaris, que d'eri cada un ei senhor de cent ciutats e cents castèths. Govèrne, ath delà, eth mèn pair a cent mil valerosi e cent mil bravi guerrèrs. Per çò que hè ara mia mair, ei era hilha deth rei Bahrawan, sobeiran de Khorassan. Eth mèn nòm ei Janschah.

Des dera mia mainadesa volec eth mèn pair que se m'instruissa enes sciéncies, enes arts e enes exercicis corporaus, de sòrta qu'ara edat de quinze ans me trapaua jo entre es milhors cavalièrs deth règne e dirigia era caça e es corses montat en mèn shivau, mès velòç qu'ua antilòpa.

Un dia entre es dies, pendent ua caça qu'en era se trapauen eth mèn pair eth rei e toti es sòns oficiaus, dempús de tres dies ena seuva e d'aucir a moltes fères, quan escuric vedí, a quauqui passi deth loc que me trapaua damb sèt des mèns mamalik, ua gasèla d'elegància extrèma. En veder-mos, era s'espauric, e hugec sautant damb tota era sua leugeresa. Alavetz jo, seguit pes mèns mamalik, l'acacè pendent diuèrses ores; de sòrta

qu’arribèrem en un arriu ample e prigond, a on pensèrem que la poiríem enrodar e apoderar-mos d’era. Mès dempùs d’un moment de trantalhament, se lancèc ena aigua e comencèc a nadar entà arribar en auta arriba. E nosati baishèrem rapidament des nòsti shivaus, les fidèren a un des nòsti, e mos metérem en ua barca de pesca qu’ère amarrada aquiu, e actuèrem rapidament entà arténher ara gasèla. Mès quan arribèrem ath miei der arriu, non podérem dominar ja era nòsta barca, qu’arrosseguèren ara deriva eth vent e eth poderós corrent, ath miei dera escurina que s’aumentaue, sense qu’es nòsti esfòrci podessen amiar-mos peth bon camin. E alavetz siguérem arrossegadi pendent tota era net damb ua velocitat estonanta, pensant que mos anàuem a estronhar en quinsevolh moment contra bèra ròca a flor d’aigua e damb quinsevolh aute obstacle que se trapèsse ena nòsta rota forçada. E aquera corsa se tardèc tot eth dia e tota era net a vier. E solet a londeman peth maitin podérem desembarcar fin finau en ua tèrra que mos lancèc eth corrent.

Mentretant, eth mèn pair, eth rei Tigmos, s’en sabec dera nòsta desaparicion quan li preguntèc ath mameluc que susvelhaue es nòsti shivaus. E quan recebec semblabla notícia, arribèc a tau extrèm de desesperacion, s’estarnèc en somics, lancèc en solèr era sua corona, se mossegèc de dolor es mans, e envièc de seguit entà toti es costats emisaris coneishedors d’aqueri parçans entara nòsta recèrca. E per çò que hè ara mia mair, en saber-se’n dera mia desaparicion, se foetèc eth ròstre, esbocinèc es sòns vestits, se chinèc es peus e se botec vestits de dòu.

E per çò que hè a nosati, quan arribèrem en aquera tèrra trapèrem ua beròia hònt que corrie entre es arbes, e mos trapèrem a un òme que refrescaue es sòns pès ena aigua, seigut tranquillament. Lo saludèrem educadament e li preguntèrem a o mos trapàuem. Mès sense entornar-mos era salutacion, mos responec er òme damb ua votz de falset semblabla ath sisclet d’un corbàs o de quinsevolh aute audèth rapinaire…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes seishanta quatau net

Era didec:

… mos responec er òme damb ua votz de falset semblabla ath sisclet d’un corbàs o de quinsevolh aute audèth rapinaire. Dempús se lheuèc en un bot, se dividic en dues parts quan hec un movement, en tot talhar-se pera mitat, e correc entà nosati sonque damb eth tronc, mentre qu’era sua part inferiora corrie en una auta direccion. E en madeish moment surgentèren de toti es cantons dera seuva d’auti òmes semblables ad aqueth, que correren entara hònt, se dividiren en dues parts damb un movement de repè e se lancèren contra nosati sonque damb eth sòn tronc. Se lancèren dempús sus es tres des mèns mamelik qu’eren mès pròches ada eri, e se meteren a mand d’avalar-se-les vius, mentre que jo e es mèns auti mamelik mo n’anèrem entara barca, e preferint mil còp mès èster avaladi pera aigua qu’avaladi per aqueri mostres, mos esdeguèren a aluenhar-mos dera arriba, en tot deishar-mos de nauèth amiar peth corrent.

E alavetz, mentre es troncs s'avalauen as mèns tres mamelik malerosi, vedérem córrer pera arriba totes es cames e anques damb un galaup furiós e desordenat, que mos espauric ena nòsta barca, dehòra ja de man sua. E tanben mos estonèrem fòrça deth terrible apetís d'aqueri troncs talhadi peth vrente, e mos preguntèrem se com ère possible semblabla causa en tot deplorar tostemp era sòrt des nòsti malerosi companhs.

Mos possèc eth corrent enquia londeman e arribèrem alavetz en ua tèrra caperada d'arbes frutèrs e grani jardins de flors encantadores. Mès quan amarrèrem era nòsta barca, non volí baishar en tèrra, e les encarguè as mèns tres mamelik qu'anèssen prumèr a inspeccionar eth terren. Atau ac heren, e dempús d'èster absents pendent miei dia, tornèren entà condar-me qu'auien recorrut ua grana distància, caminant d'un lòc en aute, sense trapar arren sospechós. Mès tard auien vist un palai de marme blanc, qu'es sòns pabilhons èren de cristau blos, e ath miei deth quau campaue un jardin magnific damb un lac supèrb; entrèren en palai e vederen ua sala immensa, a on s'alinhauen sètis d'evòri ar entorn d'un tronc d'aur enriquit damb diamants e robins; mès non trapèren ad arrés ne enes jardins ne en palai.

En veir aguest relat tant tranquillizador me decidí a gésser dera barca, e entamenè damb eri eth camin deth palai. Comencèrem en tot satisfèr era nòsta hame minjant es frutes delicioses des arbes deth jardin, e dempús entrèrem a repausar en palai. Jo me seiguí en tron d'aur e es mèns mamalik enes sètis d'evòri; e aqueth espectacle mos rebrembèc ath mèn pair eth rei, ara mia mair e ath tron que perdí, e m'estarnè en somics; e es mèns mamalik tanben plorèren d'emocion.

Quan ja èrem negats en tan tristi rebrembes entenérem un gran bronit semblable ath deth mar, e de seguit vedérem entrar ena sala a on mos trapàuem ua acompanhada formada per visirs, emirs, camarlencs e notables; mès tanhent toti ara espècia des monards. N'auie entre eri de grani e de petits. E mos pensàuem que ja auie arribat eth nòste finau. Mès eth gran visir des monards, que tanhie ara varietat mes corporenta, venguec a inclinar-se dauant de nosati damb evidentes mòstres de gran respècte e en lenguatge uman me didec qu'eth e tot eth pòble m'arreconeishien coma ath sòn rei e nomentauen caps dera sua armada as tres mamelik. Dempús, après auer hèt que mos mestrèssen entà minjar gasèles rostides, me convidèc a passar revista ara armada des mèns subdits, es monards, abans deth combat que mos calie liurar damb es sòns ancians enemics es ghuls, qu'abitauen eth parçan vesin.

Alavetz, jo, coma qu'èra plan fatigat, li didí adiu ath gran visir e as auti, en tot sauvar ena mia companhia as mèns tres memelik. Dempus de discutir pendent ua ora sus era nòsta naua situacion, decidírem húger d'aqueth palai e d'aquera tèrra çò mès lèu possible e mos filèrem entara nòsta barca; mès quan arribèrrem en arriu notèrem qu'auie despareishut era barca e mos vedérem obligadi a tornar en palai, a on dormírem enquiara maitiada.

Quan mos desvelhèrem, venguec a saludar-mos eth gran visir des mèns naus subdits, e me didec que tot ère ja prèst entath combat contra es ghuls. E ath còp, es auti visirs amièren ena pòrta deth palai quate gossets enòrmes que mos auien de servir de

cabaladura a jo e as mène tres mamelik, e èren bridadi damb cadies d'acèr. E mos vedérem obligadi, jo e es mèns mamelik, a montar en aqueri gossets e anar dauant de toti, mentre qu'ena nòsta esquia, lançant crits espaventosi, seguie tota era armada innombrabla des mèns subdits monards comandadi peth mèn gran visir.

Ath cap d'un dia e ua net de marcha, arribèrem dauant d'ua montanha nera qu'en era se trapauen es gardes des ghuls, es quaus non se tardèren a mostrar-se. N'auie de formes desparières, quina mès espaventosa. Uns amiauen cap de buèu sus un còs de camelh, d'auti se retirauen a iènes e d'auti auien un aspècte indescriptible per çò d'òrre, e non se retirauen ad arren coneishut que permetèsse establir un comparèr.

Quan eth ghuls mos vederen, baishèren dera montanha, e en tot parar-se a cèrta distància mos aclapèren damb ua ploja de pèires. Es mèns subdits responeren dera madeisha manèra, e era luta se hec terribla per un e un aute costat. Armadi damb es nòsti arcs, jo e es mèns mamalik tirèrem as ghuls ua quantitat de flèches que n'auciren a un gran nombre, entara alegria des mèns subdits, qu'aqueth espectacle les encoratgèc fòrça. Atau, donc, acabèrem en tot obtier era victòria e mos metérem a perseguir as ghuls.

Alavetz, jo e es mèns mamalik decidírem profitar eth desorde d'aquera retirada, e montadi enes nòsti gossets, escapar-mos des nòsti subdits es monards, en tot meter-mos en hujuda peth costat opausat, sense que se n'encuedèssen; e a tot galaup despareishérem dera sua vista.

Dempús de córrer fòrça, mos arturèrem entà deishar alendar un shinhau as nòstes cabaladures, e vedérem dauant de nosatri ua gran ròca, talhada en forma de taula, e qu'en era apareishie gravada en lengua ebraïca ua inscripcion que didie atau:

Ò tu captiu, que lancèc eth Destin en aguesta region entà hèr de tu eth rei des monards! Se vòs renonciar ara tua reialesa mejançant era hujuda, se te daurissen dus camins entara tua liberacion: un eth camin que se trapen ara tua dreta qu'ei eth qu'abans t'amiarà ara vòra der Ocean qu'enròde eth mon; mès passe per desèrts terribles plei de monstres e de gènis maufactors. Er aute, eth dera quèrra, se tarde quate mesi en èster recorrut, e trauèsse ua gran val, qu'ei era Val des Hormigues. Se cuelhs aguest camin, en tot amagar-te des hormigues, arribaràs en ua montanha de huec, ath pè dera quau se trape era Ciutat des Judius. Jo, Soleiman ben-Daud, escriuí aquerò entara tua sauvacion.

Quan liegérem tau inscripcion arribèrem ar arràs der estonament, e mos esdeguèrem a cuélher eth camin dera quèrra, que mos auie d'amiar ena Ciutat des Judius en tot passar pera Val des Hormigues…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes seishanta cincau net

Era didec:

… eth camin dera quèrra, que mos auie d'amiar ena Ciutat des Judius en tot passar pera Val des Hormigues. Mès encara non amiàuem un dia de marcha, quan sentérem tremolar eth solèr jos es nòsti pès, e de seguit vedérem aparéisher darrèr de nosati as mèns subdits es monards que venguien ath mès córrer damb eth gran visir en cap. Quan mos artenheren, mos enrodèren per toti es costats, en deishar anar crits d'alegria per çò d'auer-mos trapat, e eth gran visir hec d'interprèt de toti en tot prononciar ua arenga entà felicitar-mos per çò d'auer-mo'n gessut ben.

Aqueth encontre mos contrarièc fòrça, encara qu'ac dissimulèrem e mos dispausèrem a hèr deth camin de nauèth damb es nòsti subdits entath palai, mès en moment de trauessar era val vedérem gésser ua armada de hormigues, que cada ua d'eres auie era corpuléncia d'un gosset. E en un virament de uelhs comencèc ua luta espaventosa entre es mèns subdits e es hormigues monstruoses, cuelhent damb es sues pautes as monards e trincant-les en dues parts, e es monards se lançauen de dètz en dètz contra cada hormiga entà poder aucir-la.

Per çò que hè a nosati, volérem profitar eth combat entà húger a lombs des nòsti gossets; mès malerosament siguí jo eth solet que podí escapar-me, pr'amor qu'es hormigues vederen as mèns tres mamalik e s'apoderèren d'eri, en tot partir-les en dus damb es sues garres formidables. E jo me sauvè, deplorant era pèrta des mèns darrèrs companhs, e arribè en un arriu, que trauessè nadant, en tot abandonar era mia cabaladura, e arribè san e en bona santat ena auta arriba, a on çò prumèr que hi siguec secar-me era ròba; e dempús me quedè esclipsat enquiath maitin, segur ja de qué non me perseguien, donques qu'er arriu me separaue des hormigues e des mèns subdits es monards.

Quan me desvelhè, me metí a caminar pendent dies e dies, minjant plantes e arraïcs, enquia arribar ena montanha mentada, qu'ath sòn pè vedí, efectivament, ua grana ciutat qu'ère era Ciutat des Judius, tau coma m'auie indicat era inscripcion. Mès m'estonèc fòrça en aguesta ciutat un detalh que d'eth non ne parlaue era inscripcion e que vedí mès tard; efectivament, me calec comprovar qu'er arriu que trauessè a pè sec aqueth dia entà arribar ena ciutat ère plen d'aigua coma tota era rèsta dera setmana; e tanben me'n sabí de qué aqueth arriu, plan abondós en aigua toti es dies, eth dissabte non n'amiaue bric, pr'amor qu'ei eth dia de hèsta des judius.

E vaquí qu'entrè ena ciutat aqueth dia e non vedí ad arrés pes carrèrs. Me filè alavetz entara prumèra casa que trapè en mèn camin, daurí era pòrta e entrè en era. Me trapè alavetz en ua sala a on i auie seigudi en rondèu fòrça personatges d'aspècte venerable. Alavetz, ahiscat pera bontat des sòns ròstres, m'apressè ada eri respectuosament, e dempús dera salutacion, les didí: "Que sò Janschah, hilh deth rei Tigmos, senhor de Kabul e cap des Bani-Schalan. Vos prègui, ò senhors mèns! que me digatz a quina distància sò deth mèn país e quin camin me cau cuélher entà arribar en eth. Ath delà, qu'è hame." Alavetz me guardèren sense responer-me toti es qu'èren seigudi aquiu, e aqueth que semblaue èster eth sòn jeique me didec, en senhaus solet e sense badar boca:

“Minja e beu, mès non parles!” E me mostrèc ua plata de minjars admirables que jo non auie vist jamès, e qu’èren fregits damb òli, per çò dera flaira. Alavetz mingè, beuí e sauvè silenci.

Quan auí acabat s’apressèc a jo eth jeique des judius e me preguntèc tanben damb senhaus: “Qui? D’a on? Entà on?” Alavetz li preguntè per senhaus se podia respóner, e dempús d’un senhau afirmatiu seguit de un aute que volie díder: “Non pronóncies que tres paraules!”, pregunte: “Caravana Kabul, quan?”

Me responec: “Sabi pas”, tostemp sense prononciar ua soleta paraula, e m’indiquèc que me n’anèssa, donques que ja auia acabat de minjar. Alavetz lo saludè, coma tanben a toti es presents, e gessí, en tot estonar-me ar arràs des sues estranhes manères. Ja en carrèr, sagè d’orientar-me, quan fin finau entení a un pregonèr public que didie en votz nauta: “Aqueth que volgue guanhar-se mil monedes d’aur e auer ua esclaua joena de beresa incomparabla, que vengue damb jo, entà hèr un trabalh d’ua ora.”

Coma que jo èra ena misèria, m’apressè ath pregonèr, e li didí: “Qu’accèpti eth trabalh e ath còp es mil dinnars e era esclaua joena!” Alavetz me cuelhec dera man e m’amièc entà ua casa moblada plan ricament, qu’en era i auie seigut en un sèti d’ebèn un judiu vielh, dauant eth quau s’inclinèc eth pregonèr, en tot presentar-me, e didec: “Vaquí, fin finau, a un joen estrangèr qu’a estat eth solet que responec ara mia crida enes tres mesi que hè que pregoni era causa!”

En entèner aguestes paraules, eth vielh judiu, patron dera casa, me hec sèir ath sòn costat, siguec fòrça amable damb jo, en tot ordenar que me mestrèssen minjar e béuer, e acabat eth minjar me balhèc ua borsa damb mil monedes d’aur, que non èren fausses, ath còp que manaue as sues esclaues que me botèssen ua tunica de seda e m’amièssen ath cant dera joena esclaua que me daue per auança, per çò deth trabalh en projècte que jo encara non coneishia…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes seishanta siesau net

Era didec:

… dera joena esclaua que me daue per auança, per çò deth trabalh en projècte que jo encara non coneishia.

Alavetz, dempús d’auer-me botat era mentada tunica, es esclaus m’amièren ena estança a on me demoraue era joena, que deuie èster vèrge, sivans era afirmacion deth vielh judiu. E me trapè, plan que òc, a ua joena molt beròia, qu’ena sua companhia me deishèren solet entà passar era net. E de seguit m’ajacè damb era e la trapè perfècta de vertat.

Tres dies e tres nets m'estè damb era, minjant e beuent e hènt aquerò qu'auia de hèr, e a londeman dera quatau net er ancian hec que me cridèssen, e me didec: "Ès ara prèst a executar eth trabalh que t'è pagat e que per auança acceptères?"

Declarè qu'èra prèst a hèr aqueth trabalh, sense saber de qué se tractaue.

Alavetz eth vielh judiu ordenèc as sòns esclaus qu'apraièssen e se hessen a vier dues mules; e es esclaus se heren a vier es mules apraiades. Montèc en ua eth e jo ena auta e me didec que lo seguissa. Anàuem a pas seguit, e d'aguesta manèra caminèrem enquia meddia, ora qu'arribèrem ath pè d'ua nauta montanha talhada a pic, e qu'enes sues pales non se vedie cap caminòu per a on podesse passar un òme o ua cabaladura quinsevolh. Baishèrem en solèr, e eth vielh judiu me balhèc un guinhauet en tot dider-me: "Claua-lo en vrente dera tua mula! Qu'a arribat eth moment de començar a trabalhar!" Jo aubedí e clauè eth guinhauet en vrente dera mula, que non se tardèc a morir; dempús, per orde deth judiu, espelè ar animau e netegè era pèth. Alavetz eth mèn interlocutor me didec: "Te cau estirar ara sus aguesta pèth, entà que jo la posca cóser damb tu ath laguens coma se siguesses en ua saca." Aubedí tanben, e me metí sus era pèth, qu'er ancian cosec suenhosament damb jo ath laguens; dempús me didec: "Escota ben es mies paraules! D'un moment en aute se lançarà sus tu un audèth enòrme e te cuelherà entà hèr-te a vier en sòn nin qu'ei plaçat en cim d'aguesta montanha escalabrosa. Tie compde de non botjar-te quan sigues per aire, pr'amor que te deisharie anar er audèth e t'estronharies en quèir en solèr; mès quan t'age deishat ena montanha talha era pèth damb eth guinhauet que t'è balhat e ges dera saca. Er audèth s'espaurirà e non te harà arren. Alavetz te cau recuéher es pèires precioses qu'ei caperat eth cim d'aguesta montanha e me les lances. Hèt aquerò, baisharàs a trapar-te damb jo."

E vaquí qu'a penes auec acabat de parlat eth vielh judiu, me sentí transportat pes aires, e ath cap de quauqui instants me deishèren en solèr. Alavetz talhè damb eth mèn guinhauet era saca e pistè pera dubertura. Aquerò espauric ar audèth monstruós, que hugec volant ara prèssa. Jo me metí alavetz a recuélher robins, esmeraldes e es autes pèires precioses que caperauen eth solèr, e les lancè entath vielh judiu. Mès quan volí baishar me n'encuedè de qué non auie ne un solet caminòu entà botar es pès, e vedí qu'eth vielh judiu montaue era mula dempús de recuélher es sues pèires, e s'aluenhaue ath mès córrer enquia desparéisher dera mia vista.

Alavetz, ar arràs dera desesperacion, plorè eth mèn destin e en tot pensar entà quin costat serie milhor filar-me, me metí a caminar tot dret dauant de jo e ara aventura, en tot errar pendent dus mesi enquia arribar ara fin dera cadia de montanhes, ena entrada d'ua val meravilhosa qu'en era es arriuets, es arbes e es flors glorificauen ath Creador entre ramatges d'audèths.

Aquiu vedí un immens palai que se quilhaue a ua grana nautada pes aires e m'endralhè entada eth. Arribè ena pòrta, a on trapè seigut en banc deth lumedan a un ancian qu'eth sòn ròstre ludie de lum. Auie ena man un scèptre de robins e amiaue en cap ua corona de diamants. Lo saludè e m'entornèc era salutacion damb amabilitat, e me didec: "Sè-te

ath mèn costat, hilh mèn!" E quan me seiguí, me preguntèc: "D'a on vies en aguesta tèrra que jamès cauishiguèc era planta d'un adamita? E entà on vòs anar?"

Coma responsa m'estarnè en somics e semblaue que m'anaua a estofar enes plors. Alavetz me didec er ancian: "Dèisha de plorar atau, hilh mèn, pr'amor que m'aclapes eth còr. Cuelh animositat e començа a remeter-te minjant e beuent." E me hec passar en ua sala ampla, en tot balhar-me minjar e béuer. E quan me vedec en un estat d'aminositat milhor me preguèc que li condèssa era mia istòria, e satisfí eth sòn desir, e ath còp li preguè que me didesse se qui ère e a qui pertanhie aqueth palai. Me responec: "Te cau saber, hilh mèn, qu'aguest palai siguec bastit antan peth nòste senhor Soleiman, que d'eth sò eth representant entà governar es audèths. Cada an vien aciu a render-me omenatge toti es audèths dera tèrra. Se desires tornar en tò país te recomanarè ada eri tanlèu arriben entà recéber es mies ordes, e te transportaràn en tòn país. Mentretant, entà passar eth temps enquia qu'arriben, pòs circular per tot aguest immens palai, e pòs entrar en totes es sales, exceptat d'ua, aquera que se daurís damb era clau d'aur que ves entre totes es claus que te balhi."

E er ancian governador des audèths m'autregèc es claus e me deishèc en complèta libertat.

Comencè en tot visitar es sales que dauen tath pati principau deth palai; dempús entrè enes autes estances, qu'èren totes apraiades entà que servissen de gabiòles as audèths e d'aguesta manèra arribè dauant dera pòrta que se daurie damb era clau d'aur…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes seishanta setau net

Era didec:

… d'aguesta manèra arribè dauant dera pòrta que se daurie damb era clau d'aur, e m'estè pendent fòrça temps guardant-la, sense gausar ne tansevolh tocar-la damb era man per çò dera proïbicion que me hec er ancian; mès a tot darrèr, non me podí tier e metí era clau d'aur ena barralha, daurí era pòrta cuelhut pera pòur e entrè en lòc proïbit.

Mès, luenh d'auer dauant es uelhs un espectacle estonant, vedí, prumèr de tot, ath miei d'un pabilhon damb eth solèr incrustat de peireries de toti es colors, un estanh de plata enrodat d'audèths d'aur que lançauen aigua peth bèc, damb un bronit tan meravilhós, que me pensè enténer es cants de cada un d'eri ressonant melodiosament contra es parets de plata. Qu'auie ar entorn der estanh, dividit per classes, quadres de flors de suaus perhums que maridauen es sòns colors damb es des frutes qu'èren cargadi es arbes qu'escampilhauen sus era aigua era sua frescor estonanta. Era arena que jo trapaua ère povàs d'esmeralda e de diamant, e s'estenie enquias gradons d'un tron que se lheuaue dauant der estanh meravilhós. Qu'ère hèt aqueth tron damb un solet robin, qu'es sues cares reflectien en jardin eth ròi des sòns arrais hereds qu'illuminauen era aigua damb ua ludentor de peireries.

M’arturè extatic dauant de causes tan simples neishudes dera accion pura des elements; dempús anè a sèir-me en tron de robin, qu’apareishie coronat per un cubricèl de seda ròia, e cluquè es uelhs pendent un instant entà que penetrèsse milhor aquera fresca vision ena mia anma afogada.

Quan daurí es uelhs vedí que s’auançauen entar estanh, secodint es plumes blanques, tres elegantes palomes que venguien a dar-se un banh. Sautèren damb gràcia er ample bòrd der estanh de plata, e dempús d’abraçar-se e de hèr-se mil amorasses encantadores, ò uelhs mèns meravilhadi! les vedí lançar luenh d’eres eth sòn virginau mantèl de plumes e aparéisher damb ua nudesa de gensemin, damb er aspècte de tres joenes beròies coma era lua. E de tau sòrta se calèren en estanh entà autrejar-se a mil jòcs e mil lhocaries, ja despareishent ja apareishent entre remolins ludents, entà tornar a desparéisher arrint a granes arridalhades, mentre totes es sues cabeladures flotauen sus era aigua, deishades d’anar en un vòl d’ahlama.

Dauant de tau espectacle, ò frair Belukia! sentí qu’eth mèn còr nadaue en mèn cervèth e sajaue d’abandonar-lo. E coma que non podia tier mès era mia emocion, corrí alhocardit entar estanh e cridè: “Ò joenes, ò lues, ò sobeiranes!”

Quan me vederen es joenes deishèren anar un crit espaventós e gessent dera aigua damb leugeresa, correren a cuélher es sòns mantèls de plumes, que se botèren sus era sua nudesa e volèren entar arbe mès naut d’entre es que balhauen ombra ara pila, e se meteren a arrir en tot guardar-me.

Alavetz m’apressè ar arbe, tachè en eres es mèns uelhs, e les didí: “Ò, sobeiranes, vos prègui que me digatz se qui ètz. Jo sò Janschah, hilh deth rei Tigmos, sobeiran de Kabul e cap des Bani-Schalan!”

Alavetz, era mès joena des tres, precisament aquera qu’es sòns encantaments m’auien impressionat mès, me didec. “Qu’èm es hilhes deth rei Nassr, que demore en palai des diamants. Viem aciu entà hèr un passeg e damb eth solet in de esvagar-mos.”

Didí: “Alavetz, ò senhora mia! cuelh pietat de jo e baisha a acabar eth jòc damb jo.” Era me didec: “E des de quan pòden es joenes jogar damb es joeni, ò Janschah!? Mès se vòs reaument coneisher-me milhor, non te cau que seguir-me entath palai deth mèn pair.” E en auer dit aguestes paraules, me tachèc ua guardada que me trauessèc eth hitge, e entamenèc eth vòl amassa damb es sues fraies enquia que la deishè de uelh.

En veir aquerò, ar arràs dera desesperacion, deishè anar un crit agudent e queiguí estavanit jos er arbe.

Sabi pas se guaire temps siguí d’aquera manèra; mès quan me remetí, er ancian governador des audèths ère ath mèn costat e m’esposcaue era cara damb aigua de flors. Quan me vedec daurir es uelhs, me didec. “Ja ves, hilh mèn çò que t’a costat desaubedir-me. Qu’ei que non t’auia proïbit daurir era pòrta d’aguest pabilhon?”

Jo, coma tota responsa, me limitè a estarnar-me en somics, e dempús improvisè aguesti vèrsi:

Qu'a panat eth mèn còr ua eleganta joena de còs armoniós!

Desrabaira ei era cintura entre totes es cintures! Quan arrís, es sòns pòts exciten era gelosia des ròses e des robins!

Era sua cabeladura oscille per dessús dera sua beròia gropa redona!

Es flèches que tiren es arcs des sues pestanhes hèn capitada, enquia e tot de luenh, e hèn herides inguaribles!

Ò era sua beresa! Que non a rivau e esface totes es bereses dera India!

Quan acabè de recitar aguesti versi, me didec er ancian: "Compreni çò que t'a arribat. Que vederes as joenes vestides de palomes que bèth còp vien a banhar-se aquiu."Jo exclamè: "Les vedí, pair mèn, e prègui que me digues a on se trape eth palai des diamants, qu'en eth abiten damb eth sòn pair eth rei Nassr."

Responec: "Non as de pensar en vier aquiu, hilh mèn, pr'amor qu'eth rei Nassr ei un des caps mès poderosi des genni, ne sò solide fòrça de qué non t'autrejarà en maridatge a ua des sues hilhes. Tè-te, donc, a premanir era tua tornada en tòn país. Jo madeish t'ajudarè en tot recomanar-te as audèths que de seguit vieràn a presentar-me es sòns respèctes, e que te serviràn de guides." Responí: "Te balhi es gràcies, pair mèn, mès que non voi tornar en mèn país, ath costat des mèns pairs, se non posqui tornar a veir ara joena que me parlèc." E en tot díder aguestes paraules me lancè as pès der ancian plorant, e li supliquè que me didesse era manèra de tornar a veir as joenes vestides de palomes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes seishanta ueitau net

Era didec:

… era manèra de tornar a veir as joenes vestides de palomes. Alavetz er ancian me balhèc era man, me lheuèc e me didec: "Veigui qu'eth tòn còr ei negat ena passion pera joena, e te vau a indicar era manèra de tornar-la a veir. T'amagaràs darrèr des arbes e demoraràs pacientament era tornada des palomes. Les deisharàs despolhar-se e meter-se en estanh e alavetz te precipitaràs de ressabuda sus es sues hlaçades de plumes e t'apoderaràs d'eres. Alavetz veiràs se com adocissen damb tu eth sòn lenguatge; se t'apressaràn, te haràn mil amorasses e te suplicaràn, damb paraules extrèmament gentiles que les entornes es sues plumes. Mès te cau non deishar-te convéncer, pr'amor qu'alavetz s'acabarien entà tu, e entà tostemp, aguestes joenes. Ath contrari, refusa enèrgicament entornar-les es hlaçades, e ditz-les: "Vos autrejarè de boni talents es vòsti mantèls, mès non sense que vengue eth jeique." E, plan que òc, demoraràs era mia

tornada en tot entretier-les damb galanteries. E jo traparè era manèra de qué es causes venguen a èster favorables entà tu.”

En enténer aguestes paraules, li balhè es gràcies ath venerable governador des audèths, e de seguit corrí a amagar-me darrèr des arbes, mentre qu’eth se retiraue entath sòn pabilhon pr’amor de recéber as sòns subdits.

Que siguí pro temps en tot demorar era arribada des tres palomes. Fin finau entení bàter ales e arridolets en aire, e vedí qu’es tres palomes se posauen ath bòrd der estanh e guardauen a dreta e quèrra pr’amor de veir se les observaue bèth un. Dempús, era que m’auie parlat s’acarèc damb es autes dues, e les didec: “Non pensatz, fraies mies, que i pòt auer quauqu’un amagat en jardin? Qué l’aurà arribat ath joen que vedérem?”

Mès li dideren es sues fraies: “Ò Schamsa, non te’n hèsques per aquerò e esdega-te a hèr coma nosates!” E es tres se despolhèren des plumes e se calèren ena aigua entà autrejar-se de seguit a mil jòcs lhòcos, blanques e nudes coma era plata vèrge. E credí veir tres lues .

Demorè a qu’auessen nadat enquiara mitat der estanh, e me quilhè sus ambdús pès entà méter-me còp sec en movement damb era rapiditat der arrai e apoderar-me deth mantèl dera joena qu’estimaua. E responeren ath mèn gèst panaire tres crits espaventosi, e vedí qu’es joenes, avergonhades per auer estat susprenudes enes sòns jocs, se submergien complètament, sense deishar dehòra dera aigua qu’eth cap, e corrien entà jo en tot lançar-me guardades ploroses. Mès ja segur alavetz de qué les auia sus eth mèn domèni, me metí a arrir, en tot arrecular deth bòrd der estanh e mostar eth mantèl de plumes damb aire victoriós.

En veir aquerò, era joena que m’auie parlat eth prumèr viatge, e qu’eth sòn nòm ère Schamsa, me didec: “Com gauses, ò joen! apoderar-te de çò que mos pertanh?” Jo responí: “Ò paloma mia, ges deth banh e vene a parlar damb jo!” Era didec. “Pro que voleria parlar damb tu, ò beròi joen! mès que sò totafèt nuda e non posqui gésser atau deth banh. Entorna-me eth mèn mantèl e te prometi gésser dera aigua entà entretier-me damb tu e enquia e tot deisharè que m’amorasses e me punes tot çò que volgues!” Jo didí: “Ò lum des mèns uelhs! ò patrona mia! ò sobeirana de beresa! ò frut deth mèn hitge! Se t’entornèssa eth tòn mantèl serie coma dar-me era mòrt damb era mia pròpria man. Que non ac posqui hèr, aumens enquia que no arribe eth mèn amic eth jeique, governador des audèths.” Era me didec. “Alavetz, donques que non agarrères senon eth mèn mantèl, aluenha-te un shinhau e vira eth cap entar aute costat pr’amor de deishar-me gésser deth banh e balhar-les temps as mies fraies entà que se capèren, e entà amagar çò de mès essenciau, me prestaràn alavetz eres quauques des sues plumes.” Jo didí: “Aquerò òc, qu’ac posqui hèr!” E m’aluenhè e me botè darrèr deth tron de robin.

Alavetz gesseren prumèr es dues fraies mès granes e se botèren rapidament es sòns mantèls; dempús les arrinquèren quauques plumes fines e heren damb eres ua sòrta de petit mantèl, e dempús ajudèren a gésser dera aigua ara sua fraia petita, la caperèren damb aqueth mantelet e me dideren: “Que ja pòs vier.” E jo corrí a presentar-me dauant

d’aqueres gasèles, e me lancè as pès dera amabla Schamsa e li punè es pès, tostemps agarrant damb fòrça eth sòn matèl entà que non lo cuelhesse e entamenèsse eth vòl. Alavetz era me hec lheuar-me, e comencèc a dider-me mil paraules gentiles e a hèr-me mil amorasses pr’amor de hèr-me decidir a entornar-li eth sòn mantèl; mès jo non cedí as sòns desirs, e artenhí amiar-la entath tron de robin, a on me seiguí en tot botar-la sus es mèns jolhs.

Alavetz, en veir era que no podie escapar-se, se decidic ara fin a correspóner as mèns desirs, e m’enrodèc eth còth damb es sòns braci, e m’entornèc punet per punet e amorassa per amorassa, mentre qu’es sues fraies arrien guardant entà toti es costats pr’amor de veir se venguie quauquarrés.

Mentre èrem d’aguesta sòrta, eth mèn protector eth jeique dauric era pòrta e entrèc. Alavetz, mos lheuèrem en aunor sòn, mos auancèrem entà receber-lo, e li punèrem es mans respectuosament. Mos preguèc eth alavetz que mos seiguéssem, e en tot acarar-se damb era amabla Schamsa, li didec: “Que sò encantat, hilha mia, dera causida qu’as hèt en tot correspóner ad aguest joen que t’estime hòlament. Pr’amor que te cau saber que pertanh a ua familha illustra. Eth sò pair ei eth rei Tigmos, senhor d’Afganistan. Que haràs ben, donc, en acceptar aguesta aliança e hèr-li decidir ath tòn pair eth rei Nassr entà qu’autrege eth sòn consentiment.”

Era responec: “Escoti e aubedisqui!”

Alavetz li didec eth jeique: “Se vertadèrament accèptes aguesta aliança, jura-me e promet-me èster fidèu ath tòn espós e non abandonar-lo jamès.” E era beròia Schamsa se lheuèc de seguit e jurèc entre es mans deth venerable jeique. Alavetz mos didec eth: “Balhem gràcies ath Plan Naut pera vòsta union, hilhs mèns! E ja podetz èster erosi! Vaquí qu’invòqui jo era benediccion d’Allà entà vosati. Ara ja podetz estimar-vos liurament. E tu, Janschah, entorna-li eth mantèl donques que ja non te deisharà.”

E dites aguestes paraules, eth jeique mos hec passar en ua sala, a on i auie matalassi caperadi damb tapissi e tanben plates cargades de frutes e d’autes causes esquistes. E dempús de pregar-les as sues fraies que la precedissen ena tornada ath palai deth sòn pair entà anonciar-li eth sòn maridatge e avisar-lo dera sua tornada ena mia companhia. Dempús d’aquerò, mos ajaçèrem amassa, un enes braci der aute, e ar arràs dera alegria…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes seishanta nauau net

Era didec:

… Dempús d’aquerò, mos ajaçèrem amassa, un enes braci der aute, e ar arràs dera alegria.

A londeman siguec Schamsa que se lheuèc prumèr. Se vestic damb eth sòn mantèl de plumes, me desvelhèc, me punèc entre es dus uelhs, e me didec: “Que ja ei ora de qué anem en palai des diamants a veir ath mèn pair eth rei Nassr. Vestis-te, donc, lèu lèu.” Aubedí de seguit, e quan siguí prèst, anèrem a punar es mans deth jeique governador d’audèths e li balhèrem es gràcies. Alavetz me didec Schamsa: “Ara puja enes mies espatles e agarra-te ben, pr’amor qu’eth viatge serà un shinhau long, encara que vaja ath mès córrer.” E me cuelhec enes sues espatles e dempús de dar-li ath mèn protector es darrèrs adius, me transportèc pes aires damb era rapiditat der arrai, e ath cap de poc de temps me deishèc en tèrra a bèra distància deth palai des diamants. E des d’aquiu mos endralhèrem tranquillament entath palai, mentre corrien a anonciar era nòsta arribada es genni sirvents qu’auie botat eth rei en aquerì lòcs.

Eth rei Nassr, pair de Schamsa, e senhor des genni, experimentèc ua immensa alegria en veder-me; me cuelhec enes sòns braci e me sarrèc contra eth sòn pièch. Dempús ordenèc que me vestissen damb ua esplendida tunica d’aunor, me botèc en cap ua corona talhada en un solet diamant, m’amièc dempús ena preséncia dera reina, mair dera mia esposa, era quau me mostrèc era sua alegria e felicitèc ara sua hilha per çò dera causida que hec dera mia persona. E li regalèc mès tard ara sua hilha ua quantitat enòrma de peireries, donques qu’eth palai ère plen d’eres. E ordenèc qu’a ambdús mos amièssen en hammam a on mos lauèren, perhumèren damb aigua de ròses, musc, ambre e òlis aromatics, que mos refesquèren meravilhsament. Dempús d’aquerò autregeren en aunor nòste hestaus que se tardèren trenta dies e trenta nets seguidi.

Alavetz manifestè eth mèn desir de presentar ara mia esposa as mèns pairs en mèn país. E encara que molt aclapadi per çò d’auer-se de separar dera sua hilha, eth rei e era reina aprovèren eth mèn projècte, encara que me heren prométer que toti es ans vieríem a passar damb eri ua tempsada. Dempús hec bastir eth rei un tron de tau magnificéncia e de tau mida, qu’enes sòns gradons se podien contier dus cents genni barons e dues centes genni hemnes. Pugèrem en tron es dus, e es quate cents genni d’ambús sèxi, que se trapauen aquiu entà mestrar-mos, se botèren de pès enes gradons, mentre actuauen de portaires tota ua armada formada per d’auti genni. Quan mos didérem adiu per darrèr viatge es portaires se lheuèren pes aires damb eth tron, e comencèren a recórrer er espaci damb tanta rapiditat, qu’en dus dies heren un trajècte de dus ans de marcha. E arribèrem sense incidents en palai deth mèn pair en Kabul.

Quan eth mèn pair e era mia mair me vederen entrar dempús d’ua abséncia que les auie hèt pèrder tota esperança de trapar-me, e quan contemplèren ara mia esposa e se’n sabérem de qui ère e en quines circonstàncies me maridè damb era, arribèren ar arràs dera alegria e plorèren fòrça en tot punar-me a jo e punar ara mia estimada Schamsa. E tant s’emocionèc era mia prauba mair, que queiguec estavanida e non se remetec que gràcies ara aigua de ròses qu’amiaue en un flascon gran era mia esposa Schamsa.

Dempús de toti es hestaus e de totes es alegries que s’organizèren per çò dera nòsta arribada e des nòstes nòces, eth mèn pair li preguntèc a Schamsa: “Que vòs que hèsca entà agradar-te, hilha mia?”

E Schamsa, qu'auie gusti plan modèsti, responec: "Ò rei afortunat! Solet desiri auer entà nosati dus un pabilhon ath miei d'un jardin adaiguat damb arriuets." E de seguit eth mèn pair balhèc es ordes de besonh e ath cap d'un espaci cuert de temps auérem eth nòste pabilhon e eth nòste jardin, a on viuérem ar arràs dera felicitat.

Dempús de passar un an en un mar de delícies, era mia esposa Schamsa volec tornar en palai des diamants, pr'amor de veir de nauèth as sòns pairs, e me hec rebrembar era promesa que les hi d'anar-i cada an entà passar damb eri ua tempsada. Que non volí contradider-la, donques que l'estimaua fòrça; mès, ai!, eth malastre auie de quèir sus nosati per tòrt d'aqueth maudit viatge.

Mos placèrem, donc, en tron amiat pes nòsti genni sirvents, e viatgèrem a grana velocitat, en tot recórrer cada dia ua distància d'un mes de camin, e arturar-mos pendent es tardes entà descansar près de bèra hònt o ara ombra des arbes. E vaquí qu'un dia mos arturèrem precisament en aguest lòc, entà passar era net, e era mia esposa Schamsa volec anar a banhar-se ena aigua d'aguest arriu que cor dauant de nosati. Hi tot çò que podí entà dissuadir-la, en tot parlar-li dera fresca excessiua dera tarde e des damnatges que li poirien arribar; que non volec escotar-me, e se hec a vier ena sua companhia a quauques ues des sues esclaues entà que se banhèssen damb era. Se despolhèren ena arriba e se meteren ena aigua, a on Schamsa semblaue ua lua que gessie ath miei d'ua acompanhada d'esteles. Se tocauen e jogauen entre eres, quan de pic Schamsa lancèc un crit de dolor e queiguec enes braci des sues esclaues que s'esdegueren a trèir-la dera aigua e amiar-la entara arriba. Mès quan volí parlar-li e suenhar-la, ja ère mòrta. E es esclaues me mostrèren en talon dera mia esposa ua mossegada de sèrp d'aigua.

Dauant d'aqueth espectacle, queiguí estavanit, e m'estè atau tant de temps que se pensèren que tanben m'auia mòrt. Mès, ai! me calec subervíuer a Schamsa entà plorar per era e bastir-li aguesta hòssa que ves. Per çò dera auta hòssa, qu'ei era mia pròpria, que hi bastir ath costat dera mia prauba estimada. E dèishi anar ara era mia vida entre lèrmes e rebrembes crudèus, demorant eth moment de dormir ath costat dera mia esposa Schamsa, luenh deth mèn règne, qu'ada eth è renonciat, luenh deth mon, qu'ei entà jo un desèrt orrible, en aguest asil solitari dera mòrt!"

Quan eth beròi joen trist acabèc de condar era sua istòria a Belukia, amaguèc eth ròstre entre es sues mans e s'estarnèc en somics. Alavetz li didec Belukia: "Per Allà, ò beròi frair mèn! era tua istòria ei tant estonanta e tant extraordinària, que me n'è desbrembat des mies pròpries aventures, encara que me pensaua qu'èren prodigioses entre totes es aventures! Allà t'ajude en tòn dolor, ò frair mèn! e qu'enriquisque damb eth desbrembe era tua anma!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes setantau net

Era didec:

“…Allà t’ajude en tòn dolor, ò frair mèn! e qu’ enriquisque damb eth desbrembe era tua anma!

Siguec damb eth ua ora encara, sajant de convencer-lo entà que l’acompanhèsse en sòn règne pr’amor d’escambiar aires e orizonts; siguec en bades. Alavetz se vedec obligat a abandonar-lo entà non shordar-lo, e dempús d’abraçar-lo e dider-li encara quauques paraules de consolacion, se filèc de nauèth entara sua ciutat, qu’ada era arribèc sense incidents dempús d’ua abséncia de cinc ans.

E des d’alavetz non è tornat a auer naues d’eth!

E dera madeisha manèra qu’ara te trapes tu aciu, ò Hassib! desbrembrarè complètament ad aguest joen rei Belukia, ath quau demoraua tornar a veir per aciu bèth dia. Tu, aumens, non m’abandoranràs tan lèu pr’amor que pensi tier-te ena mia companhia pendent longui ans, sense deishar que te manque arren entà persuadir-te a qu’accèptes. Per cèrt, qu’encara me cau condar-te tantes istòries estonantes, qu’era deth rei Belukia e deth beròi joen trist te semblaràn simples aventures normaus. E entà que veigues que t’estimi per çò d’auer-me escotat damb tanta atencion pendent tot aguest temps, vaquí qu’es mies hemnes van a mestrar minjar e béuer e van a cantar entà deleitar-mos, e mos van a aleugerir er esperit enquia qu’arribe eth maitin.”

Quan era reina Yamlika, princèssa sosterranha, auec acabat de condar ath joen Hassib, hilh deth sabent Danial, era istòria de Belukia e era deth beròi joen trist, e quan eth hestau, e es cants, e es dances des hemnes serpentes arribèren ath sòn finau, se lheuèc era session e se formèc era acompanhada entà tornar ena auta residéncia. Mès eth joen Hassib, qu’estimaue molt ara sua mair e ara sua esposa, didec: “Ò reina Yamlika! Non sò qu’un lenhaire, e m’aufrisses aciu ua vida plia de delícies; mès ena mia casa me demoren ua mair e ua esposa. E non posqui, per Allà! deishar que me demoren mès temps negades ena desesperacion que les costarà era mia abséncia. Permet-me, donc, tornar ath sòn costat, pr’amor que se non se moriràn de dolor. E cre-me que de vertat sentirè tota era mia vida non auer pogut escotar es autes istòries que volies deleitar-me pendent era mia estança en tòn règne.”

En entèner aguestes paraules, era reina Yamlika comprenec qu’ère avient que Hassib partisse, e li didec. “Que sò d’acòrd, ò Hassib! en deishar-te tornar ath costat dera tua mair e dera tua esposa, encara que me hè dò separar-me d’un audidor tant atentiu coma tu. Solet demani de tu un jurament, que sense eth me serà impossible deishar-te partir. M’as de prométer que jamès en avier cuelheràs un banh en hammam. Contrariament, arribarà era tua perdicion. De moment non posqui explicar-te arren mès.”

Eth joen Hassib, qu’aguesta peticion l’estonaue ar arràs, non volec contrariar ara reina Yamlika, e prestèc eth jurament, qu’en eth prometie non anar pendent tota era sua vida a cuélher un banh en hammam. Alavetz, dempús de dider-se adiu, era reina Yamlika hec qu’ua des sues hemnes sèrp l’acompanhèsse enquias confinhs deth règne, que d’eth se gessie pera ua dubertura amagada en ua casa roïnosa qu’ère clauada en costat opausat

ath lòc que se trapaue eth clòt que per eth podec entrar Hassib ena residéncia sosterranha.

Eth solei se tornaue auriolenc quan Hassib arribèc en sòn carrèr e cridèc ena pòrta dera sua casa, que venguec a daurir era sua mair, e quan l'arreconeishec deishèc anar un crit agudent e se lancèc enes sòns braci plorant d'alegria. E era sua esposa, dera sua part, en enténer eth crit e es plors dera mair, correc entara pòrta, l'arreconeishec tanben e lo saludèc respectuosament en tot punar-li es mans. Dempús d'aquerò entrèren ena casa e s'autregeren damb libertat as mès viui transportaments de jòia.

Quan sigueren ja un shinhau padegadi, Hassib les demanèc notícies des sòns ancians camarades, es lenhaires que l'auien abandonat ena tuta dera mèu. Era sua mair li condèc que vengueren a condar-li era sua mòrt ena boca d'un lop e que s'auien hèt rics mercadèrs proprietaris de molti bens e de beròies botigues, en tot veir cada dia se com se dilataue mès eth mon dauant des sòns uelhs.

Alavetz Hassib relexionèc pendent un instant, e li didec ara sua mair: "Deman anaràs a cercar-les en mercat e quan siguen amassadi, les anonciaràs era mia tornada, en tot dider-les que serè plan content de veder-les." Atau, donc, a londeman, era mair de Hassib non deishèc de complir er encargue, e quan se'n saberen dera notícia, es lenhaires mudèren eth color e responeren escotant e aubedint en aquerò que hège ara visita de benvenguda. Dempus se meteren d'acòrd entre eri e decidiren apraiar er ahèr çò milhor possible. Comencèren regalant-li ara mair de Hassib sedes beròies e beròies teles, e l'acompanhèren en sua casa, en tot acordar autrejar-li a Hassib cada un era mitat des sues riqueses, esclaues e proprietats qu'auien en poder sòn.

Quan arribèren ena preséncia de Hassib lo saludèren e li punèren es mans, en tot aufrir-li tot aquerò e pregar-li qu'acceptèsse e desbrembèsse es sòns errors qu'auien cometut damb eth. E Hassib non les volec cuélher rancura, acceptèc es sòns aufriments, e les didec: "Çò passat, qu'ei passat. E cap preocupacion pòt empedir qu'arribe çò qu'a d'arribar!" Alavetz se dideren adiu d'eth, en tot assegurar-li era sua gratitud, e Hassib se convertic des d'aqueth dia en un òme ric, e s'establic coma mercadèr en mercat, daurint ua botiga que siguec era mès beròia de totes es botigues.

Un dia qu'anaue entara sua botiga, coma de costum, passèc per dauant deth hammam, plaçat ena entrada deth mercat. E vaquí qu'eth proprietati deth hammam ère precisament cuelhent er aire ena pòrta, e en veir a Hassib, lo saludèc e li didec: "Hètz-me er aunor d'entrar en mèn establiment. Jamès t'è auut ne un solet còp coma client. Mès aué voi que vengues sonque entà complader-me, e es massajistes de heregaràn e sabonaràn damb filaments de liça, que non a tengut arrés." Mès contestèc Hassib que se'n brembaue deth sòn jurament: "Non, per Allà! que non posqui acceptar eth tòn aufriment, ò jeique! pr'amor que hi vòt de non entrar jamès en hammam!..."

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes setanta unau net

Era didec:

"…pr'amor que hi vòt de non entrar jamès en hammam:" En enténer aguestes paraules, eth patron deth hammam, que non podie creir en semblable jurament, pr'amor que cap òme pòt, a cambi de morir, deishar de cuélher banhs guairi còp s'aprèsse sexuaument ara sua esposa, exclamèc: "Per qué refuses, ò senhor mèn! Per Allà, te juri ath mèn torn que se persutes ena tua decision anarè de seguit a divorciar-me des mies tres esposes. Ac juri tres còps peth divòrci!" Mès coma qu'a maugrat deth jurament tan grèu que venguie d'enténer, Hassib s'entestaue en non acceptar, eth proprietarri deth hammam se lancèc as sòns pès; en tot suplicar-li que l'obliguèsse a complir eth sòn jurament; e li punèc es pès plorant, e li didec: "Boti sus eth mèn cap era responsabilitat deth tòn acte e de totes es sues conseqüencies!"

En saber-se'n de qué se tractau, e d'enténer eth jurament deth divòrci, es passejaires que s'auien agropat ath sòn entorn se meteren a suplicar-li a Hassib que non ocasionèsse eth malastre a un òme que l'aufrie un banh a gratis. Dempús coma vederen qu'es sues paraules èren en bades, se decidiren toti a tier era fòrça, en tot apoderar-se de Hassib e amiar-lo, a maugrat des sòns sorriscles terribles, en interior deth hammam, a on li treigueren era ròba, li lancèren toti ath còp sus eth sòn còs era aigua de vint o trenta palanganes, lo hereguèren, li heren massatges, lo sabonèren, lo sequèren e l'estropèren eth còs damb tovalhòles caudes e li botèren en cap un mocador gran ornat e brodat. Dempús, eth patron deth hammam, ar arràs dera alegria per de veder-se desligat deth sòn jurament l'amièc a Hassib ua tassa de sorbet perhumat d'ambre, e li didec: "Que te sigue leugèr e benedit et banh! Que te refresque aguesta beuenda coma tu m'as refrescat a jo." Mès Hassib, que tot aquerò l'espaurie cada còp mès, non sabie se refusar o acceptar aguesta darrèra invitacion, e ja anaue a respóner, quan de pic invadiren eth hammam es gardes deth rei que se precipitèren sus eth joen, en tot apoderar-se d'eth tau qu'ère damb era sua vestimenta de banh, e a maugrat des sues protèstes e dera sua resisténcia, se lo heren a vier entath palai deth rei e lo botèren enes mans deth gran visir, que les demoraue ena pòrta damb grana impaciéncia.

En veir a Hassib, eth gran visir auec ua alegria extrèma, lo recebec damb es senhaus mès evidents de respècte, e li preguèc que l'acompanhèsse ena preséncia deth rei. E decidit ja a deishar córrer eth sòn destin, Hassib seguic ath visir, que lo hec passar, entà presentar-lo ath rei, en ua sala a on s'alinhauen per orde jerarquic dus mil governadors de província, dus mil caps militars e dus mil porta simitarres que non demorauen qu'un senhau entà hèr volar es caps. Per çò deth rei, ère estirat en un ample lhet d'aur e semblaue que dormie, damb eth cap e eth ròstre caperat per un mocador de seda.

En veir tot aquerò, er espaurit Hassib sentec que se morie e queiguec ath pè deth lhet, en tot protestar publicament dera sua innocéncia. Mès eth gran visir s'esdeguèc a lheuar-lo damb tota sòrta de respèctes, e li didec: "Ò hilh de Danial! demoram de tu que sauves ath nòste rei Karazdan. Ua lepra, qu'enquia ara non auie remèdi, li capère era cara e eth còs. E auem pensat en tu entà que lo guarisques, donques qu'ès hilh deth sabent

Danial.” Toti es presents, governadors, camarlencs, e porta simitarres dideren ath còp: “Solet de tu demoram era garison deth rei Karazdan!”

En enténer aguestes paraules, se didec espaurit Hassib: “Per Allà!, me cuelhen per un sabent!” Dempús li didec ath gran visir: “De vertat que sò eth hilh de Danial! Mès que non sò qu’un ignorant. M’amièren ena escòla e non aprení arren; voleren ensenhar-me medecina, mes ath cap d’un mes renoncièren ad aquerò en veir era mala qualitat deth mèn enteniment. E coma darrèr recors, era mia mair me crompèc un saumet e ues còrdes, e hec de jo un lenhaire. E aquerò ei tot çò que sai hèr!”

Mès eth visir li didec: “Qu’ei inutil, hilh de Danial, que seguisques amagant es tòns coneishements. Pro que sabem qu’encara que recorréssem er Orient e er Occident, non traparíem ad arrés que t’egalèsse coma mètge.” Espaurit, didec Hassib: “Mès, ò visir plen de sabença! Com poirè guarir-lo se non coneishi es malauties ne es remèdis?” Eth visir higec: “Au, joen, qu’ei inutil remir-te mès. Toti sabem qu’era garison deth rei ei enes tues mans.” Hassib lheuèc entath cèu es mans e preguntèc: “Com ei aquerò?” E eth visir didec: “Plan simple. Pòs obtier aguesta garison pr’amor que coneishes ara princessa sosterranha, era reina Yamilka, qu’era sua lèit virginau, avalada en dejun o tenguda coma dictam guarís es malauties mès incurables…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes setanta dusau net

Era didec:

“…era reina Yamlika, qu’era sua lèit virginau, avalada en dejun o tenguda coma dictam guarís es malauties mès incurables!”

En enténer taus paraules comprenec Hassib qu’aqueri infòrmes venguien dera sua entrada en hammam e sagèc de remí’c. Exclamèc, donc: “Jamès è vist aguesta lèit, ò senhor! e sabi pas se qui ei era princessa Yamlika. Qu’ei eth prumèr viatge qu’enteni semblable nòm.” Eth visir arric e didec: “Donques qu’encara te remisses, te vau a demostrar que non te servirà d’arren. Te digui qu’as estat enes domènis dera reina Yamlika. Ath delà, guairi sigueren aquiu enes tempsi anciani tornèren damb era pèth deth vrente nera. Qu’ac ditz atau aguest libre qu’è ara vista. Mès era pèth deth vrente non se li bote nera ath visitaire dera reina Yamlika senon dempús dera sua entrada en hammam, ò hilh de Danial! E vaquí qu’es espions que jo auia ara demora en hammam entà qu’examinèssen eth vrente de toti es banhaires, an vengut a dider-me, hè ua estona, que se t’auie botat còp sec nere eth vrente, mentre te banhauen. Que non te cau, donc, seguir remint!”

En enténer aguestes paraules, Hassib siguec a man de quéir estavanit d’espant; dempús li venguec ua idia, e li didec ath visir: “Me cau dider-te ò senhor mèn! que neishí damb eth vrente totafèt nere.” Eth visir arric e didec: “Donques non n’ère quan entrères en hammam. Atau m’ac dideren es espions.” Mès Hassib, que de cap manèra volie hèr

traïson ara princessa sosterranha revelant era sua residéncia, seguic remint auer auut relacions damb era, ne auer-la vist jamès. Alavetz eth visir les hec un senhau a dus borrèus, que s'apressèren ath joen, l'amorrèren en solèr, despolhat coma se trapaue, e comencèren a foter-li enes plantes des pès còps de pau tan crudèus e repetidi, qu'aurie mòrt se non s'auesse decidit a demanar perdon, coheissant era vertat.

De seguit hec eth visir que lheuèssen ath joen e ordenèc que li botèssen ua tunica d'aunor en sòrta des tovalhòles qu'amiaue des de qu'auie arribat. Dempús d'aquerò l'amièc eth madeish en pati deth palai, a on lo hec montar en shivau mès beròi des cavalaries reiaus, montant eth a shivau tanben, e acompanhadi es dus per ua comitiva nombrosa, cuelheren eth camin dera casa roïnosa per a on auie gessut Hassib des domènis dera reina Yamlika.

Eth visir, qu'auie aprenut enes libres era sciéncia des conjuraments, se metec a usclar aquiu perhums e a prononciar es paraules magiques que daurissen es pòrtes, e Hassib, dera sua part, seguint es ordes deth visir, convidaue ara reina a que se li mostrèsse ada eth. E de pic se sentec ua tremoladera ena tèrra que hec quèir en solèr ara majoritat des presents, e se dautic un horat que d'eth gessec, seiguda en un tron d'aur transportat per quate sèrps damb cap uman que vomegauen ahlames, era reina Yamlika qu'eth sòn ròstre auie resplendors dauradi. E guardèc a Hassib damb uelhs cargadi de repotecs, e li didec: "Ei atau, ò Hassib, com complisses eth jurament que me heres?" E exclamèc Hassib: "Per Allà, ò reina! Eth tòrt qu'ei deth visir, que lèu m'a aucit a còps." Era didec: "Que ja ac sai! E plan per aquerò non voi castigar-te; que t'an hèt vier aciu, e enquia a jo madeisha m'obliguen a gésser deth mèn abitatge pr'amor de guarir ath rei. E vies a demanar-me lèit entà realizar era garison. De bon voler te l'autregi, coma rebrembe dera ospitalitat que te balhè e dera atencion que m'escotères. Vaquí dus flascons damb lèit mia. Entà arténher era garison deth rei cau que t'ensenha era manèra de tier-la. Aprèssa-te mès a jo!"

Hassib s'apressèc ara reina, que li didec en votz baisha entà que non l'entenesse arrés senon eth: "Un des flascons, aqueth qu'ei mercat damb ua linha ròia, a de servir entà guarir ath rei. Mès er aute lo destini ath visir qu'ordenèc que te fotèssen ua repassada. Plan que òc, quan eth visir veigue era garison deth rei, volerà tanben eth béuer dera mia leit entà protegir-se des malauties e tu li balharàs er aute flascon entà que beue.

Dempús, era reina Yamlika autregèc a Hassib es dus flascons dera lèit, e despareishec de seguit, mentre era tèrra tornaue a barrar-se sus era e sus es que la transportauen.

Quan arribèc Hassib en palai, hec exactament çò que l'auie dit era reina. S'apressèc, donc, ath rei, e li balhèc a bèuer eth flascon prumèr. E tanlèu eth rei auec begut aquera lèit, se metec a sudar pèr tot eth sòn còs, e ath cap de quauqui instants li comencèren a quèir a tròci era pèth atacada pera lepra, ath còp que li neishie ua auta pèth doça e blanca coma era plata. E quedèc guarit en un virament de uelhs. Per çò deth visir, volec béuer tanben d'aquera lèit, cuelhec eth dusau flascon e lo uedec en redon d'ua glopada. E ath còp comencèc a holar-se de man en man, e dempús de botar-se gròs coma un

elefant, crebèc de pic e moric immediatament. E se lo heren a vier rapidament d'aquiu entà acogar-lo.

Quan eth rei se vedec guarit d'aquera manèra, hec sèir-se a Hassib ath sòn costat, e li balhèc es gràcies e lo nomentèc gran visir ath lòc deth que s'auie mòrt ena sua preséncia. E dempús hec que li botèssen ua tunica d'aunor ornada damb peireries, e ordenèc que proclamèssen per tot eth palai eth sòn nomenament, dempús de regalar-li tres cents mamelik e tres centes joenes coma concubines, ath delà de tres princesses de sang reiau que, damb era hemna de Hassib, somèren quate esposes legitimes; e li balhèc tanben tres cents mil dinnars d'aur, tres centes mules, tres cents camelhs e moltes vegades de bufles, buèus e motons.

Dempús d'aquerò toti es oficiaus, camarlencs e notables, per orde deth rei que les didec: "Aqueth que m'aunore a jo, que aunore tanben ada eth!" e s'apressèren a Hassib e li punèren era man per orde de categoria, en tot mostrar-li era sua submission e mostrar-li eth sòn respècte. Dempús cuelhec Hassib possession deth palai der ancian visir, e demorèc en eth damb era sua mair, es sues esposes e es favorites. E viuec atau enrodat d'aunors e de riqueses pendent fòrça ans, qu'en eri auec temps d'aprèner a liéger e a escríuer.

Quan aprenec Hassib a liéger e a escríuer, s'n brembèc de qué eth sòn pair Danial auie estat un gran sabent, e auec eth curiosèr de preguntar-li ara sua mair se non l'auie deishat coma eretatge es sòns libres e manuscrits. E era mair de Hassib responec: "Hilh mèn, eth tòn pair destruic abans de morir toti es sòns papèrs e toti es sòns manuscrits, e non te deishèc coma eretatge qu'ua huelha de papèr, que m'encarguèc que t'autregèssa quan tu m'exprimisses tau desir." E didec Hassib: "Que desiri fòrça possedir-la pr'amor qu'ara voi intruir-me entà dirigir milhor es ahèrs deth règne."

Alavetz era mair de Hassib…

En aguest moment dera sua narracion., Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes setanta tresau net

Era didec:

… Alavetz era mair de Hassib correc a trèir dera maleta, a on l'auie sauvat damb es sues jòies, era huelha de papèr, solet legat deth sabent Danial, e anèc a autrejar-l'ac a Hassib, que la cuelhec e la despleguèc.

E liegec en era aguestes simples paraules: "Tota sciéncia ei vana, pr'amor qu'arribèren es tempsi qu'er Escuelhut d'Allà les indicarà as òmes es hònts dera sabença. Se cridarà Mohammed. Siguen damb eth e damb es sòns companhs e damb es sòns credents, era patz e era benediccion enquiath finau des tempsi."

E tau ei, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, era istòria de Hassib, hilh de Danial, e dera reina Yamlika, princessa sosterranha. Mès Allà ei eth mès sabent!

Quan Schahrazada auec acabat de condar aguesta istòria extraordinària, eth rei Schahriar exclamèc de ressabuda:

“Senti que m’aclape era anma un gran engüeg, Schahrazada. E compde, pr’amor que s’aquerò seguís, me semble que deman peth maitin eth tòn cap serà en un costat e eth tòn còs en un aute!”

En enténer aguestes paraules, era petita Doniazada, espaurida, s’arraulic encara mès en tapís, e Schahrazada responec sense immuntar-se: “En aguets cas, ò rei afortunat! te vau a condar dues istòries cuertes, sufisent entà passar era rèsta dera net. A tot darrèr, Allà ei Omniscient!”

E preguntèc eth rei Schahriar: “Mès com t’ac vas a hèr entà trapar ua istòria que sigue cuerta e divertida ath còp?” Schahrazada arric, e didec: “Precisament, ò rei afortunat! aguestes istòries son es que milhor coneishi. Te vau, donc, a condar ua o dues anecdòtes treigudes dera **Parterra florida der Engenh** e deth **Jardin dera Galantaria**. E dempús d’aquerò, voi que me talhes eth cap!”

E didec de seguit:

Era Parterra florida der Engenh e eth Jardin dera Galantaria.

Al-Raschid e eth Pet

Me n’è sabut, ò rei afortunat! de qué un dia qu’eth califa Harun Al-Raschid se sentie cuelhut per engúeg e se trapaue en madeish estat d’esperit que se trape en aguest moment era Tua Serenitat, gessec a passejar peth camin que va de Bagdad a Bassra, amiant ena sua companhia ath visir Giafar Al-Barmaki, ath sòn botelhèr favorit Abu-Ishak e ath poeta Abu-Nowas.

Mentre passejauen e eth califa seguie damb era guardada trebla e es pòts sarradi, passèc peth camin un jeique montat en un saumet. Alavetz eth califa s’acarèc damb eth visir Giafar, e li didec: “Pregunta-li ad aguest jeique entà on se dirigís.” E Giafar, que de hège un moment non sabie qué endonviar entà distrèir ath califa, decidic de pic esdegar-lo mejançant eth jeique, qu’anaue tranquillament peth sòn camin, deishant eth ramau liure sus eth còth deth saumet que l’amiaue. S’apressèc, donc, ath jeique e li preguntèc: “Entà on vas, ò venerable?”

Eth jeique responec: “Entà Bagdad, tornant de Bassra qu’ei eth mèn país.” Giafar preguntèc: “E a qué ei degut un viatge tan long?” Er aute responec: “Per Allà! Que vau ara cèrca d’un bon mètge que me recèpte un coliri entath mèn uelh.” Giafar didec: “Era sòrt e era garison son enes mans d’Allà, ò jeique! Mès qué me balharàs s’entà evitar-te preguntes e despenes te recèpti jo madeish aciu un coliri que te guarisque eth uelh en ua

soleta net?" Er aute responec: "Solet Allà te pòt pagar en relacion as tòns merits." Alavetz Giafar se virèc entath califa e entà Abu-Nowas, e les guinhèc un uelh; dempús li didec at jeique: "Qu'ei atau, frair mèn, e non desbrembes era recèpta que te vau a balhar, donques qu'ei plan simpla.

Guarda: cuelh tres onces de bohada de vent, tres onces d'arrais de solei, tres onces de lum de lantèrna; ac barreges tot suenhosament en un mortèr sense hons, e pendent tres mesi ac dèishes expausat ar aire liure. Alavetz te calerà trissar-lo pendent dus o tres mesi e vessar-lo en ua escudèla traucada qu'expausaràs ath vent e ath solei pendent uns auti tres mesi. Dempús de hèr aquerò serà ja a mand eth coliri, non auràs qu'esposcar-te damb eth eth uelh tres cents còps era prumèra net, cuelhent entad aquerò tres ditades granes cada viatge, e t'adormiràs. A londeman te desvelharàs guarit, s'Allà ac vò!"

En enténer aguestes paraules, coma pròva de gratitud e de respècte, eth jeique se metec de bocadents sus eth sòn saumet, dauant de Giafar, e de pic deishèc anar un detestable pet seguit de dues longues lofes, e li didec a Giafar:

"Cor, ò mètge! a recuélher-les abans de qué s'escampilhen. De moment ei era soleta responsa que da era mia gratitud ath tòn remèdi ventós; mès te cau èster segur de qué a penes me trapa de tornada ena mia tèrra, s'Allà ac vò, te manarè coma present a ua esclaua de cu tant arropit coma ua higa seca, era quau te proporcionarà tant de plaser qu'era tua anma expirarà; e alavetz senterà era tua esclaua tant de dolor e tanta emocion plorant sus eth tòn cadavre que non poirà mens que pishar-se en tòn ròstre hered enquia adaiguar era tua barba seca."

E eth jeique amorassèc tranquillament ath sòn saumet e seguic eth sòn camin, mentre qu'eth califa se deishaue quèir de cu ath limit dera convulsion e crebaue d'arrir en veir era cara deth sòn visir, quiet e mud de suspresa, e Abu-Nowas, que damb un gèst particular simulaue felicitar-lo.

En entèner aguesta anecdòta se padeguèc de pic eth rei Schahriar e li didec a Schahrazada: "Hè lèu, Schahrazada a condar-me encara aguesta net era anecdòta que sigue tan divertida coma era anteriora, aumens!"

E exclamèc era petita Doriazada: "Ò Schahrazada, fraia mia, be ne son de doces e saboroses es tues paraules!" Alavetz, dempús d'ua pausa cuerta, Schahrazada didec:

Eth joenet e eth sòn mèstre

Conden qu'eth visir Babreddin, governador de Yaman, auie un frair qu'ère un joen dotat d'ua beresa tant incomparabla, que quan passaue virauen eth cap òmes e hemnes entà admirar-lo e assadorar es sòns uelhs d'encantament. Atau, donc, temerós de qué l'arribèsse quauqua aventura importanta, eth visir Badr l'auie suenhosament aluenhat des guardades des òmes e li proïbie que se hesse damb es joeni dera sua edat. Coma que non lo volie amiar ena escòla perque aquiu non lo poirie susvelhar, hec vier ena sua casa en qualitat de mèstre a un jeique venerable e pietós, de costums castes, e l'ac botèc enes sues mans. E et jeique venguie cada dia a veir ath sòn escolan que damb eth

s’embarraue quauques ores en ua estança que les auie reservat eth visir entà hèr es leçons.

Ath cap de cèrt temps, era beresa e es encantaments deth joen non deishèren de costar eth sòn efècte normau en jeique, qu’acabèc en tot quedar hòlament enamorat deth sòn escolan, e en veder-lo sentie cantar a toti es audèths dera sua anma que desvelhauen damb es sòns cants tot aquerò qu’ère adormit ja en eth.

Atau, donc, sense saber se qué hèr entà padegar era sua emocion, se decidic un dia a comunicar-li ath joen era trebolament dera sua anma e li didec que non podie ja estar-se sense era sua preséncia. Alavetz, plan esmoigut pera emocion deth sòn mèstre, li didec eth joen: “Ai, pro sabes qu’è es mans estacades e qu’eth mèn frair susvelhe toti es mèns movements..” Eth jeique alendèc e didec: “Voleria passar solet damb tu ua cauhada.” Eth joen responec: “Qui pense en aquerò! Se pendent eth dia me susvelhen, com non me van a susvelhar pendent era net!” Eth jeique higec: “Que ja ac sai; mès era terrassa dera mia casa ei apròp dera tua e ath madeish nivèu qu’era terrassa d’aguesta casa que mos trapam; e te serà aisit, quan eth tòn frair s’adormisque aguesta net pujar silenciosament aquiu, a on jo te demorarè e t’amiarè damb jo, sense cap aute trebuc que sautar era tapia, entara mia terrassa, qu’en era non vierà arrés a susvelhar-mos.” Eth joen acceptèc era prepausa, dident: "Escoti e aubedisqui!”…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

E eth rei Schahriar se didec: “De vertat que non l’aucirè abans de saber çò que se passèc entre aguest joenet e eth sòn mèstre!”

Mès quan arribèc era tres centes setanta cincau net

Era didec:

… Eth joen acceptèc era prepausa, e arribada era net, hec veir que dormie, e quan eth visir se retirèc ena sua estança, pugèc eth ena terrassa, a on ja lo demoraue eth jeique, que de seguit lo cuelhec dera man e s’esdeguèc a amiar-lo ena sua terrassa qu’en era ja èren prèstes es copes plies e es frutes. Se seigueren, donc, ara lum dera lua en petit tapís blanc, e damb era inspiracion propicia ena serenor dera beròia net, se meteren a cantar e a béuer, mentre es doci arrais der astre les illuminauen enquiar extasi.

Tant que passaue eth temps atau entada eri, eth visir Badr pensèc, abans d’ajaçar-se, vier a tier-li ua visita ath sòn frair petit, e s’estonèc fòrça en non trapar-lo. Lo cerquèc alavetz per tota era casa, e acabèc en tot pujar ena terrassa e apressar-se ara tàpia divisòria; vedec alavetz ath sòn frair e ath jeique damb era copa ena man, cantant seigudi un ath costat der aute. Mès et jeique tanben auie auut temps entà veder-lo vier de luenh, e damb ua tranquillitat admirabla interrompec era cançon qu’ère cantant, entà improvisar aguesti vèrsi que cantèc damb eth madeish motiu e sense cambiar de ton:

Que me hè béuer un vin barrejat damb era saliua dera sua boca; e eth robin dera copa lutz enes sues caròles, que se coloregen ath còp damb era porpra deth pudor!

Quin nòm l'autrejarè?Eth sòn frair se cride ja era Lua Plia dera Religion, e de vertat que mos alugue coma era lua en aguest moment. Lo cridarè, donc, era Lua dera Beresa!

Quan eth visir Badreddin auec entenut aguesti versi, que contenguien ua allusion tan delicada sus eth, coma qu'ère discrèt e fòrça educat e coma que tanpòc vedie que se passèsse quauquarren estranh, se retirèc, dident: "Per Allà! Que non serè jo qui trebòle eth sòn collòqui!" E es auti dus arribèren a sénter ua felicitat perfècta.

E dempús de condar agueta anecdòta, Schahrazada s'arturèc un instant, e dempús didec:

Era saca prodigiosa

Conden qu'eth califa Harun Al-Raschid, tormentat ua net per ua des sues freqüentes insòmies, cridèc a Giafar, eth sòn visir, e li didec: "Ò Giafar! aguesta net qu'è extrèmament sarrat eth pièch pera insòmia, e desiri fòrça veir se com t'ac vas a apraiar entà dilatar-me-lo."

Giafar responec: "Ò Emir des Credents! qu'è un amic cridat Alí eth Persa, que possedís ena sua biaça ua sòrta d'istòries delicioses a prepaus entà esfaçar es penes mès tenaces e padegar es umors mès irritadi."

Al- Raschid responec: "Que vengue, donc, ena mia preséncia eth tòn amic." E Giafar lo botèc de seguit enes mans deth califa que lo hec sèir e li didec: "Escota, Ali! M'an dit que sabes istòries capables d'esbugassar era pena e er engüeg, e enquia e tot de procurar eth saunei ad aqueth que patís d'insòmia. Desiri de tu ua d'aguestes istòries." Ali eth Persa responec: "Escoti e aubedisqui, ò Emir des Credents! Mès sabi pas se me cau condar-te quauquarren qu'aja entenut damb es mies aurelhes o quauquarren qu'aja vist damb es mèns uelhs." Al-Raschid, responec: "M'estimi mès ua istòria qu'en era intervengues tu madeish."

Alavetz didec Ali eth Persa:

"Un dia èra jo seigut ena mia botiga venent e crompant, quan arribèc un kurd entà ajustar damb jo quauqui objèctes; mès de pic, s'apoderèc d'ua petita saca que i auie dauant de jo e sense sajar d'amagà'c volec hèr-se-la a vier, coma se li pertanhesse absoludament des de que neishec. Alavetz me metí en carrèr en un bot, l'agarrè pera tunica e l'exigí que m'entornèsse era mia saca. Mès, arroncilhèc es espatles, e me didec: "Aguesta saca me pertanh a jo damb tot aquerò que i a ath laguens!"

Alavetz cridè ath limit dera sufocacion: "Ò musulmans, sauvatz des mans d'aguest descreigut çò qu'ei mèn!" En enténer es mèns crits, tot eth mercat s'amassèc ath nòste entorn, e es mercadèrs me conselhèren qu'anèssa a queishar-me ath kadi de seguit.

Acceptè e m’ajudèren a arrossegar entara casa deth kadi ath kurd que me panèc era mia saca.

Quan siguérem ena preséncia deth kadi, mos estèrem de pès respectuosament entre es sues mans e comencèc a preguntar-mos: “Qui de vosati ei eth demandant e de qui se demande?”

Alavetz eth kurd, sense dar-me temps a daurir era boca, s’auancèc quauqui passi e contestèc: “Qu’Allà balhe era sua ajuda ath nòste patron eth kadi! Aguesta saca qu’è ei era mia saca e me pertanh tot çò que i a en era. Que l’auia perdut e vengui de trapar-la dauant d’aguest òme!”

Eth kadi li preguntèc: “Quan la perderes?” Er aute responec: “Ager, e era sua pèrta m’empedic dormir tota era net!” Eth kadi didec: “En aguest cas, nomenta-me toti es objectes que contie.”

Alavetz, sense trantalhar un solet moment, responec eth kurd: “Ena mia saca, ò estimat patron eth kadi! i a dus flascons de cristau plei de kohl, un mocador, dus veires de limonada damb eth bòrd daurat, dues halhes, ueit culhères, un coishin, dus tapissi entà taula de jòc, dus topins damb aigua, dues ostesses, ua plata, ua marmita, un depaus d’aigua de hanga coduda, ua caçòla de codina, ua agulha de hèr cauceta, dues saques damb viures, ua gata prenhada, dues gossetes, ua escudèla d’arròs, dus saumets, dues litères entà hemnes, un vestit de tela, dues pelisses, dus vedeths, ua oelha damb dus anhèths, ua camelha e dus camelhets, dus dromedaris de corsa damb es sues femèles, un bufle e dus buèus, ua leona e dus leons, ua ossa, dus vops, un divan, dus lhets, un palai damb dus salons de recepcion, dues tendes de campanha de tela verda, dus cubricèls, ua codina damb dues pòrtes e ua assemblada de kurds dera mia espècia prèsti a dar fe de qué aguesta saca ei era mia saca.”

Alavetz s’acarèc damb jo eth kadi e me preguntèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes setanta siesau net

Era didec:

… Alavetz s’acarèc damb jo eth kadi e me preguntèc: “Qué te cau respóner a tu?”

Jo, ò Emir des Credents! èra estonat damb tot aquerò.

Ça que la, auancè un shinhau e responí: “Qu’Allà quilhe e aunore ath nòste patron eth kadi! Pro que sai jo qu’ena mia saca solet i a un pabilhon en roïnes, ua casa sense codina, ua aubèrja entà gossets, ua escòla d’adults, uns joeni que jòguen as dats, ua tuta de panaires, ua armada damb es sòns caps, era ciutat de Bassra e era ciutat de Bagdad, eth palai ancian der emir Scheddad ben-Aad, ua harga de hargue, ua cana de pescar, un

pau de pastor, dotze joenes intactes, e mil conductors de caravanes prèsti a dar fe de qué aguesta saca ei era mia saca:”

Quan eth kurd auec entenut era mia responsa, s’estarnèc en somics, e dempús exclamèc damb ua votz entrebracada pes lèrmes: “Ò patron nòste kadi, aguesta saca que me pertanh ei coneishuda e arreconeishuda, e toti saben qu’ei dera mia proprietat. Embarre ath delà, dues ciutats fortificades e dètz tors, dus alambics d’alquimista, quate jogaires d’escac, ua ègua e dus poltres, un sementau e dues ègues, dues lances longues, dues lebres, un vailet expèrt e dus mejancèrs, un cèc e dus clarividents, un coish e dus paralitics, un capitan marinèr, un vaishèth damb es sòns marinèrs, un prèire cristian e dus diacons, un patriarca e dus fraires e fin finau, un kadi e dus testimònis prèsti a dar fe de qué aguesta saca ei era mia saca!”

En enténer aguestes paraules s’acarèc damb jo eth kadi e me preguntèc: “Qué pòs contestar a tot aquerò?”

Jo, ò Emir des Credents! me sentia ar arràs de ràbia. M’auancè, totun, quauqui passi e responí damb tota era cauma qu’èra capable: “Allà esclarisque e assolide eth pensament deth nòste kadi! Me cau híger qu’en aguesta saca i a, ath delà, medicaments contra eth mau de cap, filtres e encantaments, còtes de malha e armaris plei d’armes, mil motons destinadi a lutar a còps de còrna, un parc damb bestiar, òmes autrejadi as hemnes, afeccionats as gojats, jardins plei d’arbes e de flors, vinhes cargades d’arradims, pomes e higues, ombres e hantaumes, flascons e copes, nauèths maridadi damb toti es convidadi dera sua nòça, crits e badinades, dotze pets vegonhosi e d’autes tantes lufes sense aulor, amics seigudi en ua pradèra, banderes e pendons, ua maridada que ges deth hammam, vint cantaires, cinc beròies esclaues abisinies, tres d’indies, quate grègues, cinquanta turques, setanta perses, quaranta cachemirfenses, ueitanta kurdes, autrestantes chineses, nauanta georgines, tot eth país d’Irak, eth Paradís terrenau, dus estables, ua mesquita, diuèrsi hammams, cent mercadèrs, ua taula de husta, ua clau, un nere que tòque eth clarinet, mil dinnars, vint calaishi plei de tela, vint dançaires, cinquanta magasèms, era ciutat de Kufa, era ciutat de Gasa, Damieta, Assuan, es Indies e eth Sudan, Bagdad e Khorassan; contie, ath delà, (Allà suave es dies deth nòste patron eth kadi), un susari, un taüt e un rasèr d’arrasar entara barba deth kadi, s’eth kadi non volesse arreconéisher es mèns drets e senténcies de qué aguesta saca ei era mia saca.”

Quan eth kadi auec entenut tot aquerò, mos guardèc e mos didec: “Per Allà, o ètz dus brigands que vos burlatz dera lei e deth sòn representant, o aguesta saca deu èster un abisme sense hons e era pròpria Val deth Dia deth Judici!”

E entà comprovar es mies paraules, hec eth kadi que se daurisse de seguit era saca dauant de testimònis. Çontenguie ues crospes d’iranja e uns uassi d’olives!

Alavetz, estonat ar arràs der estonament, declarè ath kadi qu’aguesta saca li pertanhie ath kurd, mès qu’era mia auie despareishut e me n’anè.”

Quan eth califa Harun Al-Raschid auec escotat aguesta istòria, lo lancèc d'esquia era fòrça explosiva dera sua arridalha e hec un magnific present a Ali eth Persa. E aquera net dormic damb un prigond saunei enquiath maitin.

Dempús higec Schahrazada: "Mès non te penses, ò rei afortunat! qu'ei mens deliciosa aguesta anecdòta qu'aquera auta qu'en era Al-Raschid se trape damb un apressat cas d'amor." E preguntèc eth rei Schahriar: "Quina anecdòta ei aguesta que non coneishi?"

Alavetz Schahrazada didec:

Al-Raschid, justicièr d'amor

Conden qu'ua net que Harun Al-Raschid ère ajaçat entre dues beròies joenes que l'agradauen parièr, e que d'eres ua ère de Medina e era auta de Kufa, non volie exprimir damb er acabament finau era sua preferéncia per ua en detriment dera auta. Li calie, donc, qu'era qu'artenhesse eth prèmi hesse mès merits entad aquerò. Atau, donc, era esclaua de Medina comencèc en tot cuelher-lo des mans e se metec a amorassar-lo doçament, mentre qu'era de Kufa, estirada un shinhau mès entà baish, li heregaue es pès, en tot profitar-se'n dera escadença de d'esguitlar era sua man entara *mercaderia* de mès amont e tier-la de quan en quan.

Jos era influéncia d'aguest tempteg delicat, era *mercaderia* comencèc de pic a aumentar de pes considerablament. Alavetz s'esdeguèc a apoderar-se d'era era esclaua de Kufa, e en tot hèr-se-la a vier tota entada era l'amaguèc entre es sues mans; mès era esclaua de Medina, li didec: "Ja veigui que te sauves eth *capitau* entà tu soleta e non penses deishar-me ne tansevolh es interèssi."

E damb un gèst rapid refusèc ara sua rivau e s'apoderèc deth *capitau* ath còp, en tot sarrar-lo suenhosament damb es mans.

Alavetz era esclaua defraudada, qu'ère molt versada en coneishement des tradicions deth Profeta, li didec ara esclaua de Medina: "Que sò jo que li cau auer eth dret ath *capitau*, per çò d'aguestes paraules deth Profèta (damb eth era patz e era pregària!): "Aqueth que hè revíuer ua tèrra mòrta se convertís en sòn solet proprietari."

Mès era esclaua de Medina, que non deishaue era *mercaderia*, non ère mens versada ena Soma qu'era sua rivau de Kufa e li responec de seguic: "Eth *capitau* me pertanh per çò d'aguestes paraules deth Profèta (damb eth era patz e era pregària) que mos sigueren sauvades e transmetudes per Sofian: "Era casa pertanh, non ad aqueth que la bastís, senon ad aqueth que l'artenh."

Quan entenec aguestes citacions eth califa li semblèren tan justes, que satisfèc parièr as dues joenes aquera net.

Dempús higec Schahrazada: ”Mès deguna d’aguestes anecdòtes, ò rei afortunat! vau tant coma aquera qu’es dues joenes discutissen entà saber s’en amor ei convenient dar preferéncia ath joen o ar òme madur.

Entà qui era preferéncia?

Entath joen o entar òme madur?

Era anecdòta següenta mo’la conde Abul-Afina. Ditz:

“Un dia auia pujat ena mia terrassa entà cuélher er aire, quan entení ua convèrsa entre hemnes ena terrassa pròcha. Es qu’atau parlauen èren dues esposes deth mèn vesin, cada ua des quaus auie un aimant que la contentaue quan non ac hège er espòs vielh e impotent. Mès er aimant d’ua ère un joen beròi de çò mès trende e damb es caròles rosades e imbèrbes, e er aimant dera auta ère un òme madur e pelut, de barba compacta e espèssa. E vaquí que sense saber que les escotauen, es mies vesies discutien precisament sus es merits respectius des sòns enamoradi. Didie ua…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes setanta setau net

Era didec:

… Didie ua: “Ò fraia mia!, com pòs suportar era rudesa dera barba deth tòn aimant quan, en punar-te, te heregue damb era es popes e es espies dera sua mostacha te hereguen es maishères e es pòts?

Qué hès entà que non te hèsque mau ena pèth crudèument cada viatge? Cre-me, fraia mia!, cambia d’enamorat e hè coma jo; cerca-te a un joen damb un leugèr pelhaçon enes maishères desirables coma ua fruta, damb ua carn delicada que se delisque ena tua boca pendent un punet. Per Allà, que saberà eth compensar ath tòn costat era manca de barba damb fòrça d’autes causes plies de sabor!”

En enténer aguestes paraules li responec era sua companha: “Be n’ès de pèga, fraia mia, e be n’as de pòca finesa e bon sens! Dilhèu non sabes qu’er arbe solet ei beròi quan ei plen de huelhes, eth cornishon solet ei saborós damb era sua pelussa e damb totes es sues asprors? I a en mon bèra causa mès lèja qu’un òme imbèrbe e cauvet coma un topinambor? Te cau saber qu’era barba e era mostacha son entar òme aquerò qu’entàs hemnes son es trenes de peu. E ei tant evident, qu’Allà eth Plan Naut (sigue glorificat!) creèc en cèu especiaument a un àngel que non auie un aute mestièr que cantar laudances ath Creador per çò d’auer autrejat barba as òmes e dotat de peus longui as hemnes!. Per qué me parles, donc, de causir coma enamorat a un joen imbèrbe? Te penses que consentiria jo en estirar-me dejós d’aqueth qu’a penes se bote ath dessús ja pense en gésser, a penes ei en tension ja pense en ahloishar, a penes se ligue ja pense en desligar eth nud, a penes se trape en sòn lòc ja pense en abandonar-lo, a penes aquerís

consisténcia ja pense en delir-se, a penes bastit ja pense en esbauçar-se, a penes apegat ja pense en desapegar-se, e a penes en foncions ja pense en cedir? Desvelha-te, prauba fraia mia! Jamès abandonarè ar òme que non se desligue dera que se ligue, que quan entre s'està ath sòn lòc, quan se uede s'aumplís un aute còp, quan acabe torne a començar, quan se botge ei excellent, quan foncione ei superior, quan da ei generós e quan posse trauque."

En enténer tau explicacion, exclamèc era hemna qu'auie er aimant imbèrbe: "Peth Patron dera Kaaba Santa, ò fraia mia! que m'as hèt vier talents de tastar ar òme barbut!"

Dempús d'ua cuerta pausa, didec Schahrazada:

Eth prètz des cornishons

Un dia qu'er emir Moinben-Zaida anaue de caça, se trapèc damb un arab que tornaue deth desèrt montat en un saumet. Se botèc ath sòn dauant, e dempús des salutacions degudes, li preguntèc: "A on vas, frair arab, e qué amies estropat tan suenhosament en aguesta saqueta?" Er arab responec: "Que vau ara cèrca der emir Moinben entà amiar-li aguesti cornishons prumerèncs qu'a balhat era prumèra cuelheta des mis tèrres. Coma qu'ei er òme mès generós que se coneish, ne sò solide fòrça de qué me pagarà es mèns cornishons a un prètz digne dera sua generositat." Er emir Moinben, qu'er arab non auie vist enquia aqueth moment, li preguntèc: "E guaire demores que t'autrege per aguesti cornishons er emir Moinben?" Er arab responec: "Aumens mil dinnars d'aur!" Er emir preguntèc: "E se te ditz qu'aquerò ei massa?" Er aute responec: "Non ne demanarè que cinc cents." "E se te ditz qu'encara ei massa?" Er aute responec: "Cinquanta." "E se te ditz qu'ei massa?" "Trenta." "E s'encara te ditz qu'ei massa?". "Ò, alavetz meterè eth saumet en sòn harem e partirè damb es mans uedes."

En enténer aguestes paraules, Moinben se metec a arrir e esperonèc ath sòn shivau entà amassar-se damb era sua acompanhada e entrar de seguit en palai, a on les dèc era orde as sòns esclaus e ath sòn camarlenc de qué deishèssen entrar ar arab damb es sòns cornishons.

Atau, donc, quan ua ora mès tard arribèc er arab en palai, eth camarlenc s'esdeguèc a amiar-lo ena sala de recepcion, a on lo demoraue er emir Moinben seigut majestuosament ath miei der esplendor dera cort e enrodat pes sòns gardes, qu'amiauen era espada desgainada ena man. E vaquí qu'er arab non arreconeishec en eth ath cavalièr que s'auie trapat en camin e damb era saca de cornishons enes mans demorèc, dempùs des salutacions, a qu'er emir l'interroguèsse.

Er emir li preguntèc: "Qué me hès a vier en aguesta saca, frair arab?" Er aute responec: "Fidant ena generositat deth nòste patron er emir, li hèsqui a vier es prumèrs cornishons prumerèncs que neisheren en mèn uart." "Quina idia tan bona! E en guaire estimes era mia generositat?" "En mil dinnars!" "Qu'ei massa." "En tres cents:" "Qu'ei massa." "En cent." "Qu'ei massa." "En cinquanta." "Qu'ei massa." "En trenta, donc." "Tanben ei

massa.” Alavetz exclamèc er arab: “Per Allà que siguec un auguri reau er encontre qu’auí abans quan vedí en desèrt aqueth ròstre de brea! Non, per Allà, ò emir! que non posqui balhar es mèns cornishons en mens de trenta dinnars.”

En enténer aguestes paraules, arric sense contestar er emir Moinben. Alavetz lo guardèc er arab, e en encuedar-se’n de qué er òme que s’auie trapat en desèrt non ère un aute qu’er emir Moinben, didec:

“Per Allà, ò patron mèn! hè que me hèsquen a vier es trenta dinnars, donques qu’è eth saumet estacat aquiu ena pòrta!” Dauant d’aguestes paraules, er emir Moinben s’estarnèc a arrir de tau sòrta que queiguec de cu. E hec cridar ath sòn intendent e li didec. “Te cau compdar de seguit mil dinnars prumèr, dempús cinc cents,, dempús tres cents, dempús cent, dempús cinquanta, e fin finau trenta, entà autrejar-les ad aguest frair arab pr’amor de que decidisque deishar estacat eth sòn saumet aquiu a on ei!” E er arab arribèc ar arràs der estonament en recéber mil nau cents ueitanta dinnars per ua saca de cornishons. Tanta ère era generositat der emir Moinben! Qu’era misericòrdia d’Allà sigue tostemp damb eri!

Dempús didec Schahrazada:

Peus blanqui

Conde Aba-Suwaid:

“Un dia entrè en un uart entà crompar fruta, e vaquí que de luenh veiguí seiguda ena ombra d’un albricotèr a ua hemna pientant-se. Quan m’apressè ada era, notè qu’ère vielha e qu’es sòns peus èren blanqui; mès eth sòn ròstre ère perfèctament gentil e era sua cara fresca e deliciosa. En veir que m’apressaua ada era non hec cap movement entà caperar-se eth ròstre ne cap gèst entà caperar-se eth cap, e seguic, arrint, eth sòn prètzhèt d’estirar-se es peus damb eth sòn piente, qu’ère d’evòri. Me posè dauant d’era, e dempús des salutacions, li didí: “Ò vielha d’edat, mès joena de ròstre! Per qué non te tintes es peus e semblaries alavetz ua joena de vertat? Quin ei eth motiu de qué non ac hèsques…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes setanta ueitau net

Era didec:

“… Quin ei eth motiu de qué non ac hèsques?”

Lheuèc alavetz era eth cap, me guardèc damb es uelhs plan dubèrts, e me responec damb aguesti vèrsi:

Tintadi sigueren antan, mès despareishec eth sòn color e les rèste eth temps!

Entà qué tintar-les ara se quan voi posqui balancejar era mia gropa fastuosament, e hèr-me-lo méter a plaser peth dauant e peth darrèr?

E didec dempús Schahrazada:

Era qüestion acabada

Conden qu'eth visir Giafar recebec ena sua casa ua net ath califa Harun Al-Raschid e non s'estèc d'arren enta divertir-lo agradiuament. Còp sec didec eth califa: "Giafar, me n'è sabut que crompères entà tu ua esclaua molt beròia, qu'en era auia tachat es uelhs jo e que volí crompar entà jo madeish. Desiri, donc, que me la cedisques peth prètz que volgues." Giafar responec: "Que non è era mendre intencion de vener-la, ò Emir des Credents!" Eth califa didec: "Alavetz, aufris-me-la coma un present." Giafar responec: "Tanpòc è aguesta intencion, ò Emir des Credents!"

Alavetz arroncilhèc es celhes Al-Raschid e exclamèc: "Juri per tres juraments, que de seguit me divorciarè dera mia esposa Sett-Zobeida se non vòs consentir en vener-me era esclaua o deishar-me-la." Giafar responec: "Juri per tres jurament qu'ar instant me divorciarè dera mia esposa, mair des mèns hilhs, se consentisqui en vener-te era esclaua o cedir-te-la."

Quan aueren hèt tau jurament es dus, compreneren de pic qu'auien anat massa luenh, avugladi peth bugàs deth vin, e d'acòrd entre eri se preguntèren se quin miei tierien entà gésser deth trebuc. Dempús de quauqui instants de perplexitat e de reflexion, didec Al-Raschid: "Entà gésser d'aguest trebut tan comprometut, non auram mès remèdi qu'acodir as lums deth kadi Abi-Yussuf, qu'ei tan versat ena jurisprudéncia deth divòrci." Lo manèren cercar, e Abi-Yussuf pensèc: "Quan eth califa vie a cercar-me de nets, ei pr'amor qu'en Islam se passe bèth eveniment molt grèu." Dempús gessec dera sua casa ath mès córrer, apraièc era mula, e li didec ath sòn esclau, qu'anaue darrèr dera mula: "Hè-te a vier era saca de ferratge der animau qu'encara non s'a acabat era sua racion, e non te'n desbrembes de penjar-la en cap d'era quan arribem, pr'amor de que seguisque minjant."

Quan entrèc ena sala a on lo demorauen eth califa e Giafar, eth califa se lheuèc en aunor sòn e lo hec sèir-se ath sòn costat, privilègi que non autrejaue jamès senon a Abi-Yussuf. Dempús li didec: "T'è cridat entà un ahèr dera màger gravetat." E l'expliquèc eth cas. Alavetz didec Abi-Yussuf: "Era solucion ei era causa mès simpla deth mon!" S'acarèc alavetz damb Giafar, e li didec: "Non te cau que véner ath califa mieja esclaua e regalar-li era auta mieja!"

Aguesta solucion entosiasmèc ar arràs ath califa qu'admirèc tota era sua subtilitat, donques qu'ambdús les desliuraue deth jurament, en tot hèr-li beneficiar-se dera esclaua que volie. Cridèren, donc, ara esclaua e didec eth califa: "Non posqui demorar que passe eth temps reglamentari entara liberacion definitiua que me permete cuélher era esclaua ath sòn prumèr patron. Ei de besonh, donc, ò Abi-Yussuf! que trapes de seguit era

manèra d'arténher aguesta liberacion." Abi-Yussuf responec: "Era causa qu'ei encara mès aisida! Que hèsquen a vier a un mameluc joen!" De seguit amièren ath memeluc en qüestion, e didec Abi-Yussuf: "Entà que sigue licita aguesta liberacion immediata, cau qu'era esclaua sigue maridada legitimament. L'ac vau, donc, a autrejar en matrimòni ad aguest mameluc que mejançant ua retribucion se divorciarà d'era abans de tocar-la. E solet, ò Emir des Credents! poirà tanher-te coma concubina era esclaua." E s'acarèc damb eth mameluc e li didec: "Accèptes coma esposa legitima aguesta esclaua?" Er aute responec: "Que l'accèpti." Alavetz li didec eth kadi: "Ja ès maridat e vaquí ara mil dinnars entà tu. Divòrcia-te d'era!" Eth mameluc responec: "Donques que me maridè legitimament voi èster maridat, pr'amor qu'era esclaua m'agrade."

En enténer aguesta responsa deth mameluc, eth califa arroncilhèc es celhes de ràbia, e li didec ath kadi: "Per aunor des mèns ancessors, qu'era solucion que cerquères t'amiarà ara horca!" Mès Abi-Yussuf didec arrint: "Que non ne hèsque cabau eth nòste patron dera responsa d'aguest mameluc, e te cau saber qu'era solucion ei ara mès aisida que jamès."

Dempús higec: "Solet m'as de perméter, ò Emir des Credents! que me compòrte damb aguest mameluc coma se siguesse un esclau mèn." Eth califa li didec: "T'ac permeti! Ei eth tòn esclau e dera tua proprietat!" Alavetz Ali-Yussuf s'acarèc damb era joena e li didec: "Te regali aguest mameluc e te l'autregi coma esclau crompat. L'accèptes atau?" Era responec: "L'accèpti!" Abi-Yussuf exclamèc: "Alavetz, donc, quède anulat eth matrimòni qu'acabe de contrèir damb tu. E ja ès desligada d'eth. Qu'atau ac ordene era lei deth matrimòni! Qu'ei sentenciat!"

En enténer aguesta senténcia, Al-Raschid se lheuèc sus es dus pès e exclamèc ar arràs dera admiracion: "Ò, Abi-Yussuf! que non as parièr en tot er Islam!" E ordenèc que l'autregessen ua grana plata plia d'aur e li preguèc que l'acceptèsse. Eth kadi li balhèc es gràcies ath califa, mès que non sabec se com hèr-se a vier tot aqueth aur. Còp sec s'en brembèc dera saca dera mula, qu'en era i auie ua mesura, e dempús d'ordenar que se la hessen a vier, uedec tot er aur dera plata e se n'anèc.

Aguesta anecdòta mos demòstre qu'er estudi dera jurisprudéncia hè rics as òmes. Sigue, donc, damb toti eri, era misericòrdia d'Allà!"

Dempús didec Schahrazada:

Abu-Nowas e eth banh de Sett-Zobeida

Conden qu'eth califa Harun Al-Raschid, qu'estimaue damb un amor extrèm ara sua esposa e cosia Sett-Zobeida, auie hèt bastir, en un jardin reservat entada era soleta, un estanh d'aigua enrodat per un petit bòsc d'arbes huelhosi a on podie banhar-se sense expausar-se jamès as guardades des òmes e as arrais deth solei, donques qu'eth huelhatge ère impenetrable.

E vaquí qu'un dia que hège fòrça calor Sett-Zobeida venguec en petit bòsc complètament soleta, se despolhèc deth tot ath bòrd der estanh e se metec ena aigua. Mès que non neguèc qu'ua cama enquias jolhs, pr'amor que li hège pòur eth caudheired que produsís era aigua en submergir-se de còp, e ath delà, perque non sabie nadar. Mès damb ua gèrla que s'auie hèt a vier se vessaue enes espatles aigua pòc a pòc, en tot estrementir-se damb era amorassa umida dera sua frescor.

Eth califa, que l'auie vist caminar entar estanh, la seguic silenciosament, e amortesint es sues cauishigades arribèc quan era ja ère nuda. A trauèrs des huelhes se metec, eth, a observar e a admirar era nudesa dera sua hemna, blanca sus era aigua. Coma qu'auie era man apuada en ua arrama, aguesta carrinclèc còp sec, e Sett-Zobeida…

En aguest moment dera sua narracion, Scharazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes setanta nauau net

Era didec:

… aguesta carrinclèc còp sec, e Sett-Zobeida se virèc espaurida, en tot hèr-se a vier es mans enes sues popes, entà amagar-les as guardades, mejançant un gèst instintiu. Plan que òc, es popes de Sett-Zobeida èren tan considerables, que sonque les podien amagar a mieges es dues mans. E ère aquera causa tan grana e tan resquilhosa, que Sett-Zobeida non podec retier-la e se l'escapèc des dits e campèc damb tota era sua glòria ara vista deth califa.

Al-Raschid, qu'enquia alavetz non auie auut era ocasión d'observar ar aire liure e ath naturau es popes dera sua cosia, quedèc meravilhat e ath còp estonat dera sua enormitat e dera sua fastuositat, e s'esdeguèc a aluenhar-se furtivament dera madeisha manèra qu'auie vengut. Mès aqueth espectacle desvelhèc era inspiracion en eth, que se sentec prèst a improvisar. E en tot seguir un ritme leugèr, comencèc a compausar aguest vèrs:

En banh vedí era plata candida!...

Mès en bades seguit torturant-se er esperit entà bastir d'auti ritmes, pr'amor que non solet non artenhèc acabar eth poèma senon que ne tansevolh hec un aute vèrs que rimèsse; e se metec molt trist, e sudaue en tot repetir: *En banh vedí era plata candida!..* E non gessie deth trebuc. Alavetz se decidic a cridar ath poèta Abu-Nowas, e li didec: "Vam a veir se compauses un poèma cuert qu'eth sòn prumèr vèrs sigue: "En banh vedí era plata candida!..." Alavetz Abu-Nowas, que tanben auie rondat pes entors deth estanh e auie observat tota era scèna sabuda, responec: "Escoti e aubedisqui!" E dauant der estonament deth califa, improvisèc de seguit aguesti vèrsi:

En banh vedí era plata candida e es mèns uelhs s'embriaguèren de lèit!

Ua gasèla captivèc era mia anma ara ombra des sues anques mentre es sues popes s'esguitlauen entre es sòns dits amassadi!

Ò, per qué non me podí convertir en ondada entà amorassar aquera delicada causa resquilhosa, o convertir-me en peish pendent ua ora o dues?

Eth califa non sagèc d'endonviar com s'ac auie hèt Abu-Nowas entà balhar as sòn vèrsi ua significacion tant exacta, e lo recompensèc esplendidament entà demostar-li era sua satisfaccion.

Dempús higec Schahrazada: "Mès non te penses, ò rei afortunat! qu'aguesta subtilitat der engenh d'Abu-Nowas ère mens admirabla qu'era sua encantadora improvisacion dera anecdòta que vas a enténer:

Abu-Nowas improvise

Cuelhut per ua insomnia tenaça, eth califa Harun Al-Raschid se passejaue ua net pes galaries deth sòn palai, quan se trapèc damb ua des sues esclaues, ara quau estimaue fòrça, que se dirigie entath pabilhon reservadi entada era. La seguic e entrèc darrèr d'era en pabilhon. La cuelhec alavetz en braça e se metec a amorassar-la e a jogatejar damb era de tau sòrta que li queiguec eth vel que la caperaue e era tunica tanben s'esguitlèc des sues espatles.

En veir aquerò s'aluguèc eth desir ena anma deth califa, que de seguit volec possedir ara sua beròia esclaua; mès era se desencusèc en tot díder: "Se te platz, ò emir des Credents! deishem era causa entà deman, donques que non demoraua er aunor dera tua visita e non sò premanida. Mès deman, s'Allà ac vò, me traparàs tota perhumada, e es gensemins embaumaràn eth men lhet." Alavetz non persutèc eth califa e tornèc a passejar-se.

A londeman, ara madeisha ora, envièc a Massur, cap des eunucs, enta qu'avisèsse ara joena dera visita projectada. Mès precisament era joena auie auut pendent eth dia un shinhau de fatiga, e coma que se sentie hloisha e pejor dispausada que jamès, se limitec a díder coma tota responsa a Massur, que li rembrembaue era sua promesa dera vesilha, aguest provèrbi: "Eth dia esface es paraules dera net." En moment que Massur li transmetie es paraules dera joena ath califa, entrèren es poètes Abu-Nowas, El-Rakaschi e Abu-Mossab. E eth califa s'acarèc ada eri e les didec: "Improvisatz-me de seguit, cada un de vosati quauqui ritmes a on se boten en jòc aguestes frases:

Alavetz didec prumèr El-Rakaschi:

Sauva-te, còr mèn, d'ua beròia mainada inflexibla que non l'agrade ne tier ne recéber visites, que promet ua cita sense acodir ada era, e se desencuse en tot díder: "Eth dia esface es paraules dera net!"

Dempús s'auancèc Abu-Mossab, e didec:

Damb tota rapiditat vòle eth mèn còr e era se trufe deth sòn ardor! Es mèns uelhs ploren, e s'usclen de desir per era es mies entralhes. Mès era se limite a arrir! E se li rebrembi era sua promesa, me respon: "Eth dia esface es paraules dera net!"

Abu-Nowas s'auancèc eth darrèr e didec:

Ò, be n'ère de beròia en sòn trebolament aquera net, e quin encantament auie era sua resisténcia!

Eth vent embriagat dera net balancejaue lentament era rama dera sua cintura e era sua pesada gropa ondulanta, e tanben se plegaue eth sòn pièch qu'en eth s'insinuauen es dues leugères milgranes des sues popes!

Damb jogadisses amables, damb amorasses ahiscades, hec esguitlar-se eth vel qu'amiaue, e des sues espatles, ò rondor de pèrles! s'esguitlèc era tunica tanben!

E campèc miei despolhada alavetz, gessent dera ròba que l'enrodaue coma ges deth sòn calitz ua flor!

Coma qu'era net barraue dauant de nosati era sua cortina d'ombres, volí alavetz èster mès audaç, e li didí: "Acabem er acte!"

Mès era responec: "Deman seguiram!"

Anè a londeman entada era, e li didí: "Complís era tua promesa!" Se metec a arrir e me responec: "Eth dia esface es paraules dera net!"

En entéener tan diuèrses improvisacions, Al-Raschid hec que li balhèssen ua grana soma de plata a cada un des poètes, exceptat d'Abu-Nowas, ath quau ordenèc que condemnèssen a mòrt de seguit, en tot exclamar: "Per Allà, tu qu'ès d'acòrd damb aguesta joena! Se non siguesse atau, com poderes hèr ua descripcion tan detalhada d'ua scèna que solet presenciè jo?"

Abu-Nowas se metec a arrir, e didec: "Eth nòste patron eth califa se'n desbrembe de qué eth vertadèr poèta sap endonviar en aquerò que se li ditz aquerò que se l'amague. E de vertat que mos pintèc de manèra excellenta eth Profèta (siguen damb eth era patz e era pregària) quan didec parlant de nosati:

"Es poètes van coma insensats per toti es camins. Solet les guiden era sua inspiracion e eth dimòni! Conden e diden causes que non hèn."

Dauant de taus paraules, non volec Al-Raschid apregondir mès en mistèri e dempús de perdonar a Abu-Nowas li dec ua soma dobla dera recebuda pes auti poètes.

E quan eth rei Schahriar auec entenut aguesta anecdòta, exclamèc: "Non per Allà, non seria jo qui perdonèsse ad aguest Abu-Nowas, e auria apregondit en aqueth mistèri e auria hèt que li talhèssen eth cap ad aguest tufurèl! Non voi, ò Schahrazada, que me parles mès d'aguest brigand que non respècte as califes ne as leis. M'as entenut?"

E didec Schahrazada: “Alavetz, ò rei afortunat! te vau a condar era anecdòta deth saumet.

Eth saumet

Un dia, un brave òme, d’aqueri que semblen cridadi a que se burlen d’eri es auti, anaue peth mercat amiant ath sòn darrèr un saumet estacat damb ua simpla còrda que li servie de cabèste ar animau. Lo vedec un panaire plan experimentat, e decidic panar-li eth saumet. Li fidèc eth sòn projècte a un amic sòn, que li preguntèc: “Mès com t’ac vas a hèr entà non cridar era atencion der òme?” Er aute responec: “Seguis-me e ja ac veiràs!...”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes ueitantau net

Era didec:

“…Seguis-me e ja ac veiràs!” S’apressèc alavetz peth darrèr ar òme, e damb adretia li treiguec eth cabeste ath saumet, se lo botèc eth madeish, sense qu’er òme se n’encuedèsse deth cambiament, e se metec a caminar coma un animau, mentre eth sòn companh s’aluenhaue damb eth saumet qu’auien desliurat.

Quan ne siguec segur eth panaire de qué eth saumet se trapaue ja luenh, arturèc era sua marcha còp sec, e sense virar-se, sagèc er òme d’obligar-lo a seguir, tirassant d’eth. Mès en sénter aquera resisténcia, se virèc entà repotegar ath saumet e vedec tengut en cabeste ath panaire en sòrta der animau e en tot guardar-lo damb aspècte umil e uelhs suplicants. Se quedèc tant estonat, que s’estèc quiet dauant deth panaire; e ath cap d’un moment, podec fin finau prononciar quauques paraules e preguntar: “Qui ès?” Eth panaire exclamèc damb votz plorosa: “Que sò eth tòn saumet, ò patron mèn! Mès era mia istòria ei estonanta! Pr’amor que te cau saber qu’ena mia joenessa èra jo un brigand autrejat a tota sòrta de vicis vergonhosi. Un dia entrè totafèt embriac ena casa dera mia mair, que, en veder-me, sense poder tier era sua ràbia, m’aumplic de repotecs e me volec hèr enlà de casa. Mès jo la refusè e enquia e tot la piquè, ahiscat pera mia embriaguesa. Alavetz, indignada dauant dera conducta mia damb era, era mia mair me maudidec, e er efècte dera sua malediccion siguec escambiar de ressabuda era mia forma e convertir-me en saumet. Alavetz, ò patron mèn! me crompères per cinc dinnars en mercat des saumets, e m’as auut pendent tot aguest temps, e t’è servit coma animau de carga, e me ponchaues ena gropa quan, ja rendut, me remia a caminar, e deishaues anar contra jo juraments que non gausarè repetir jamès. Aquerò qu’ei tot! e non me podia queishar pr’amor que me mancaue eth don dera paraula, e çò que solia hèr a viatges, encara que non soent, ère acodir ath pet entà remplaçar atau eth lenguatge que me mancaue. Fin finau, sense cap de dobte m’aurà rebrembat aué agradiuament era mia mair, e deuec entrar era pietat en sòn còr e ahiscar-la a implorar entà jo era misericòrdia

deth Plan Naut. Pr'amor que sense cap de dobte aubedís ad aguesta misericòrdia eth hèt de qué jo ara aja tornat ena mia primitiva forma umana, ò patron mèn!"

En enténer aguestes paraules, exclamèc eth praube ome: "Ò semblable mèn, perdona-me es mèns errors damb tu, per Allà!, e desbremba es maus tractaments que te hi patir sense voler. Que non i a recors qu'en Allà!" E s'esdeguèc a trèir-li eth cabeste que tenguie ath panaire, e se n'anèc plan empenaït entara sua casa, a on passèc era net sense poder clucar un uelh per çò deth racacòr e pena que sentie.

Quauqui dies dempús, anèc eth praube òme en mercat des saumets entà crompar-se'n un aute; e quina serie era sua suspresa quan trapèc en mercat ath sòn prumèr saumet damb eth madeish aspècte qu'auie abans dera sua transformacion. E pensèc: "Solide eth brigand deuec cométer ja bèth aute delicte!" E s'apressèc ath saumet, que s'auie metut a bramar quan l'arreconeishec, s'inclinèc ena sua aurelha e li didec damb totes es sues fòrces: "Ò brigand incorregible! Qu'auràs degut otratjar e picar un aute còp ara tua mair entà transformar-te de nauèth en saumet! Mès, per Allà! Que non serè jo eth que te torne a crompar!" E l'escopic furiós ena cara, e se n'anèc a crompar un aute saumet clarament coneishut coma hilh de pair e de mair pertanhents ara espècia des saumets.

E Schahrazada didec encara aquera net:

Eth flagrant delicte de Sett-Zobeida

Conden qu'eth Comendador des Credents, Harun Al-Raschid, entrèc un dia a dormir era meddiada enes crambes dera sua esposa Sett-Zobeida e ja s'anaue a ajaçar quan notèc precisament ath miei deth lhet ua extensa taca, fresca encara, qu'era sua origina non podie dobtar-se. En veir aquerò, s'enneric eth mon dauant deth califa, qu'arribèc ath limit dera indignacion. Hec cridar de seguit a Sett-Zobeida, e damb es uelhs alugadi de colèra e tremolant-li era barba, li didec: "De qué ei aguesta taca que i a en nòste lhet?" Sett-Zobeida apressèc eth cap ara taca mentada, la flairèc e didec: "Qu'ei de licor d'òme, ò Emir des Credents!" En tot tier-se a penes era sua colèra, exclamèc eth: "E me pòs explicar era preséncia d'aguest liquid encara tebe en un lhet a on non m'è ajaçat damb tu des de hè mès d'ua setmana?" Era exclamèc plan esmoiguda: "Era fidelitat sus jo e ath torn de jo, ò Emir des Credents! Dilhèu m'acuses de fornicacion?"

Al-Raschid didec: "D'aguesta sòrta t'acusi, qu'ara madeish vau a cridar ath kadi Abi-Yussuf entà qu'examine era causa e me balhe era sua opinion sus era. E te juri per aunor des mèns ancessors, ò hilha deth mèn soer! que non arreculare dauant d'arren s'eth kadi te declare colpabla."

Quan arribèc eth kadi, Al-Raschid li didec: "Ò Abi-Yussuf, ditz-me se qué pòt èster aguesta taca?"

Eth kadi s'apressèc ath lhet, metec eth dit ena taca, se lo hec a vier dempús ara nautada des uelhs e deth nas, e didec: "Qu'ei licor d'òme, ò emir des Credents!…"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes ueitanta unau net

Era didec:

"… Qu'ei licor d'òme, ò emir des Credents!" Eth califa preguntèc: "E quina pòt èster era sua origina immediata?"

Molt perplèx e sense voler afirmar ua causa que l'aurie hèt a vier era enemistat de Sett-Zobeida, eth kadi se metec a guardar entath tet, coma se reflexionèsse, e vedec en ua henerecla era ala d'ua arrata-cauda que s'auie metut aquiu.

E l'aluguèc eth pensament ua idia sauvadora, e didec. "Balha-me ua lança, ò Emir des Credents!" Eth califa l'autregèc ua lança, e Abi-Yussuf ponchèc damb era ara arrata-cauda, que queiguec pesadament. Alavetz didec eth kadi: "Ò Emir des Credents! Es libres de medecina mos ensenhen qu'era arrata-cauda a un licor que se retire d'ua manèra extraordinària ath der òme. Plan que òc qu'eth delicte lo cometec eth, guardant a Sett-Zobeida dormida. Ja ves que vengui de castigar-lo damb era mòrt!"

Aquera explicacion satisfèc complètament ath califa, que sense dobtar ja dera innocéncia dera sua esposa, aumplic de presents ath kadi coma pròva dera sua gratitud. E dera sua part, Sett-Zobeida, ar arràs dera alegria, li hec somptuosi presents e lo convidèc a demorar-se damb era e damb eth califa entà minjar-se quauques frutes e primicies que l'auien hèt a vier. Eth kadi se seiguec en tapís entre eth califa e Sett-Zobeida e aguesta pelèc ua platana e li didec, en tot aufrir-l'ac: "En mèn jardin è d'autes frutes estranhes entad aguesta epòca der an; les preferisses as platanes?"

Eth kadi responec: "Qu'è coma norma, ò senhora mia! non sentenciar jamès sus aquerò que non coneishi. Me cau, donc, veir aguestes frutes entà hèr era comparacion e balhar dempús era mia opinion sus es sues respectiues excelléncies." Sett-Zobeida hec que cuelhessen es frutes deth sòn jardin, e quan les tastèc eth kadi, li preguntèc: "Quines frutes preferisses ara?" Eth kadi arric capinaut, guardèc ath califa, dempús a Sett-Zobeida, e les didec. "Per Allà qu'ei molt dificila era responsa! Pr'amor que se preferisqui ua d'aguestes frutes, condemnarè ara auta, e m'expausi atau ara indigestion qu'era rancura d'aguesta darrèra me costarie."

En enténer semblabla responsa, Al-Raschid e Sett-Zobeida se meteren a arrir de tau sòrta que queigueren d'esquia.

E coma que Schahrazada notèc per cèrts indicis qu'eth rei Schahriar semblaue condemnar sense misericòrdia a Sett-Zobeida, en tot colpar-la ada era deth delicte, s'esdeguèc a condar-li, entà esvagar-lo, era següenta anecdòta:

Mascle o femelha?

Entre diuèrses anecdòtes deth gran Khosrú, rei de Persia, conden qu'aguest rei ere molt afeccionat ath peish. Un dia qu'ère seigut ena sua terrassa, damb era sua esposa era beròia Schirin, arribèc un pescador que l'amiaue coma present un peish de mesura e beresa extraordinaris. Eth rei se quedèc meravilhat damb aqueth present, e ordenèc que li balhèssen ath pescador quate mil dracmes. Mès era beròia Schirin que jamès aprovaue era generositat excessiua deth rei, demorèc a que partisse eth pescador, e didec: "Que non te cau èster tan generós enquiath punt de balhar-li a un pescador quate mil dracmes per un solet peish. Auries de hèr que t'entornèsse aguesta soma, pr'amor que se non, en avier, guairi te hèsquen a vier un present regularàn es sues pretensions cuelhent coma punt de partida aguest prètz; e non poiràs alavetz complader-les!"

Eth rei Khosrú contestèc: "Mès serie indigne d'un rei admèter de nauèth aquerò que balhèc. Desbrembem, donc, eth passat." Mès Schirin contestèc: "Non, que non ei possible deishar atau era causa. I a ua manèra de recuperar era soma sense qu'eth pescador ne arrés age arren a díder. Non te cau que hèr tornar a vier ath pescador e preguntar-li: "Ei mascle o femelha eth peish que m'as hèt a vier?" Se te respon qu'ei mascle, l'ac entornes, dident: "Çò que jo voi ei ua femelha." E se te ditz qu'ei femelha, l'ac entornes tanben, dident: "Çò que jo voi ei un mascle."

Eth rei Khosrú, qu'estimaue extrèmament ara beròia Schirin, non volèc amiar-li era contrària, e encara qu'a contracòr, hec aquerò que l'auie dit era. Mès eth pescador ère un òme dotat precisament d'un engenh molt fin, e quan Khosrú, dempús de cridar-lo, li preguntèc: "Ei mascle o femelha eth peish?", punèc era tèrra, e contestèc: "Aguest peish, ò rei" ei ermafrodita!"

En enténer aguestes paraules, Khosrú se sentec satisfèt e se metec a arrir; dempús ordenèc ath sòn intendent que li balhèsse ath pescador ueit mil dracmes en sòrta de quate mil. Eth pescador se n'anèc damb er intendent que li compdèc es ueit mil dracmes e les botèc ena saca que l'auie servit entà amiar eth peish, e gessec.

Quan passaue peth pati deth palai, deishèc quèir dera saca, sense voler, un dracma de plata. De seguit s'esdeguèc a botar era saca en solèr en tot cercar aqueth dracma e recuelher-lo damb vertadèra satisfaccion.

E vaquí que Khosrú e Schirin l'observauen dera terrassa estant, e vederen çò que venguie de passar. Alavetz, en tot profitar era escadença que se li presentaue, exclamèc Schirin…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes ueitanta dusau net

Era didec:

… Alavetz, en tot profitar era escadença que se li presentaue, exclamèc Schirin: “Guarda ath pescador! Quina ignomínia! Se li què un dracma, e en sòrta de deishar-lo entà que lo recuelhe un praube, ei tan vil que lo recuelh eth a despièch deth necessitat!”

Aguestes paraules impressionèren fòrça a Khosrú, que hec cridar de nauèth ath pescador e li didec: “Èsser abjècte! Semble mentida que sigues un òme damb ua anma tan petita. Te pèrd aguesta avarícia que te posse a deishar ua saca plia d’aur entà recuélher un dracma qu’a queigut entara sòrt deth necessitat!”

Alavetz eth pescador punèc era tèrra e responec: “Allà alongue era vida deth rei! Se recuelhí aguest dracma non ei perque me sedusisque eth sòn valor, senon perque a un aute gran valor dauant des mèns uelhs! Non amie, plan, sus ua des sues cares era imatge deth rei e eth sòn nòm sus era auta? Que non è volut deishà’c expausat a que, sense voler, lo cauishiguen es pès de quauquarrés. E m’esdeguè a recuelher-lo seguint atau er exemple deth rei que me treiguec deth povàs, encara qu’a penes valgui çò que vau un dracma.”

Autant l’agradèc aguesta responsa ath rei Khosrú, que hec que l’autregèssen quate mil dracmes mès ath pescador, e ordenèc as pregonèrs publics que proclamèssen per tot er Emperi: “Non mos auem de deishar guidar jamès peth conselh des hemnes. Pr’amor qu’aqueth que les escote comet dues fautes quan vò evitar era mitat d’ua!”

En enténer aguesta anecdòta, didec eth rei Schahriar: “Que sò complètament d’acòrd damb era conducta deth rei Khosrú e dera sua maufidança damb es hemnes. Eres que son era encausa de moltes calamitats!”

Mès que ja didie Schahrazada, arrint:

Eth repartiment

Ua net, eth califa Haron Al-Raschid se planhie d’insomia dauant deth sòn visir Giafar e deth sòn pòrta simitarra Massrur, quan de pic deishèc anar Massrur ua arridalhada. Eth califa lo guardèc en tot arroncilhar es celhes, e li didec. “De qué arrisses atau? Qu’ei qu’ès lhòco o ei que te’n burles?” Massrur responec: “Non, per Allà, ò Emir des Credents! te juri peth parentiu que te junh damb eth Profèta qu’era mia arridalha non ei deguda a cap d’aguestes causes, senon que simplament me n’è brembat des bones ocurréncias d’un tau Al-Karabi qu’ath sòn entorn se hège rondèu ager en Tigris entà escotar-lo.”

Eth califa didec: “Alavetz, vè-te’n de seguit a cercar ad aguest Ibn Al-Karabi. Dilhèu eth artenhe dilatar-me un shinhau eth pièch.”

Ara seguida correc Massrur ara cèrca deth badinaire Ibn Al-Karabi e quan lo trapèc li didec: “L’è parlat de tu ath califa, e m’a manat a cercar-te entà que lo hèsques arrir.”

Er aute responec: "Escoti e aubedisqui.” Massrur higec alavetz: “Òc, te hèsqui a vier damb plaser ena preséncia deth califa; mès a d’èster damb era condicion de qué m’autrejaràs es tres quataus parts de çò qu’eth califa te balhe coma remuneracion.” Ibn Al-Karabi didec: “Aquerò qu’ei massa! Te balharè es dues tresaus parts per çò deth tòn corretatge. Me pensi qu’ei pro!”

Dempús de quauques dificultats per çò que hè ath pagament, Massur acabèc per acceptar er acòrd, e amièc ar òme ena preséncia deth califa.

En veder-lo entrar, li didec Al-Raschid: “Semble qu’as ocurréncies plan divetides. A veir se com t’ac apraies. Mès te cau saber que se non artenhes hèr-me arrir, te demore ua bona repassada!”

Eth resultat d’aguesta menaça siguec heredar complètament er engenh de Ibn Al-Karabi, que non sabec trapar dempús que pegaries d’efècte catastrofic; pr’amor que, en sòrta d’arrir, Al-Raschid sentie que s’aumentaue era sua irritacion, e exclamèc a tot darrèr:

“Que li foten cent còps de baston enes plantes des pès, entà hèr-li baishar era sang que li tape eth cervèth!”

Alavetz estirèren ar òme e l’anèren administrant còps de baston enes plantes de pès. De ressabuda, quan passèren des trenta, exclamèc er òme: “Que li paguen ara a Massrur damb es dues tresaus parts que rèsten de còps, donques qu’atau ac auem convengut entre nosati!”

En enténer aguestes paraules, eth califa s’estarnèc a arrir de tau sòrta, que queiguec de cu, e hec qu’a cada un des dus pacient li balhèssen mil dinnars.

Dempús non volec Schahrazada deishar passar era net sense condar era següenta anecdòta:

Eth mèstre d’escòla

Un viatge, un òme qu’eth sòn mestièr s’estaue en vagabondar e víuer a costelhes des auti, auec era idia de hèr-se mèstre d’escòla encara que non sabie ne liéger ne escríuer, pr’amor qu’aqueth ère eth solet mestièr que li permetie guanhar sòs sense hèr arren, donques qu’ei sabut que se pòt èster mèstre d’escòla e ignorar complètament es règles e es rudiments dera lengua; qu’ei pro damb èster un tafurèl entà hèr creir as auti qu’un ei un gran gramatician; e ja se sap qu’eth gramatician sabent ei, generaument, un praube òme de cuert engenh, mesquin, umiliant, incomplèt e impotent. Atau, donc, eth nòste vagabond se hec mèstre d’escòla sense cap aute besonh qu’aumentar eth nombre de tors e de volum deth sòn turbant, e d’aguesta sòrta dauric ath fianu d’un carreron ua sala qu’ornèc damb mòstres d’escritura e d’autes causes semblables, e demorèc aquiu a qu’arribèssen es clients.

E vaquí qu'en veir un turbant tant imponent, es vesins deth barri non dobtèren un solet moment dera sciéncia deth sòn vesin, e s'esdeguèren a manar-li es sòn hilhs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes ueitanta tresau net

Era didec:

… e s'esdeguèren a manar-li es sòn hilhs.

Mès coma que non sabie liéger ne escríuer, tenguec eth, un mejan molt engenhós entà gésser deth compromís. S'estaue aguest mejan en hèr qu'es mainatges que sabien liéger e escríuer un shinhau balhèssen leçons ad aqueri que non sabien absoludament arren, mentre eth hège veir que susvelhaue, aprovant o desaprovant. D'aguesta manèra anèc entà dauant era escòla, e es negòcis deth mèstre anauen de meravilha.

Un dia qu'ere damb era sua vergueta ena man e que lançaue guardades terribles as mainatges, aclapadi per espant, entrèc ena sala ua hemna amiant ena man ua carta, e se filèc entath mèstre pr'amor de demanar-li que se l'ac liegesse, causa qu'ei plan soent entre es hemnes que non saben liéger. En veder-la, eth mèstre d'escòla non sabec se qué hèr entà evitar semblabla pròva, e de pic se lheuèc ara prèssa entà gésser. Mès era hemna l'arturèc, en tot suplicar-li qu'abans de gésser li liegesse era carta.

Eth responec: "Que non posqui demorar mès pr'amor qu'eth *muecin* ven d'anonciar era pregària deth meddia e me cau vier ena mesquita!" Mès era hemna non lo deishèc, e li didec: " Allà sus tu! Acabe d'arribar-me aguesta carta deth mèn espós, qu'ei absent pendent cinc ans, e sonque tu en barri me la pòt liéger.!" E l'obliguèc a cuélher era carta.

Eth mèstre d'escòla se vedec obligat alavetz a cuélher era carta; mès que l'auie metut ath revés, e per çò deth trebuc que se trapaue, comencèc a arroncilhar es celhes, guardant era escritura, e a picar-se en front e a trèir-se eth turbant, sudant d'angoisha.

En veir aquerò, pensèc era prauba hemna: "Plan que òc, quan eth mèstre d'escòla se bote tant agitat, deu èster qu'a liejut males notícies! Quin malastre! Dilhèu s'age mòrt eth mèn espós!" Dempús, ahiscada d'ansietat, li pregumtèc ath mèstre d'escòla: "Se te platz, non m'amagues arren! S'a mòrt?" E coma tota responsa, lheuèc eth cap damb un gèst vague e sauvèc silenci. Era exclamèc alavetz: "Quin malastre a queigut sus et mèn cap! Me cau esbocinar es vestits?" Eth responec: "Esbocina-te-les!" Era preguntèc, ath limit dera ansietat: "Me cau picar-me era cara e engarrapar-me es caròles?" Eth responec: "Pica-te era cara e engarrapa-te!"

En entèner aguestes paraules, era prauba hemna, capvirada, gessec dera escòla e correc entara sua casa, en tot aumplir-la damb es sòns crists de dolor. Alavetz acodiren toti es vesins, e se meteren a consolar-la; mès en bades. En aqueth moment entrèc un des

parents dera malerosa, vedec era carta, e quan la liegec, li didec ara hemna: “qui t’a pogut anonciar era mort deth tòn espós? Ena carta non se parle de semblabla causa. guarda çò que ditz: “Dempús des salutacioins e des vòts, ò hilha deth mèn soer! seguisqui gaudint d’ua santat excellenta, e demori tornar ath tòn costat en quinze dies. Mès abans, entà provar-te era mia sollicitud, t’enviarè ua tela de lin caperada damb ua hlaçada. Uassalam!”

Era hemna cuelhec alavetz era carta e tornèc ena escòla entà repotegar ath mèstre per auer-la enganhat d’aquera manèra. Lo trapèc seigut ena pòrta e li didec: “Non ei ua vergonha entà tu enganhar d’aguesta manèra a ua prauba hemna anonciant-li era mòrt deth sòn espós, quan ena carta se ditz qu’eth mèn espós a de tornar lèu e que me mane per auança ua tela e ua hlaçada?”

En entèner aguestes paraules, responec eth mèstre d’escòla: “Plan que òc, prauba hemna! Qu’as rason entà repotegar-me. Mès perdona-me, pr’amor qu’en moment que jo auia era carta entre es mans èra plan capvirat, e en liéger un shinhau ara prèssa e de quinsevolh manèra, me pensè qu’era tela e era hlaçada èren un rebrembe que t’enviauen per auer pertanhut ath tòn espós mòrt!”

Dempús didec Schahrazada:

Era inscripcion d’ua camisa

Conden qu’en auer anat un dia El-Amin, frair deth califa El-Mamum, de visita ena casa deth sòn oncle El-Mahdi, vedec a ua esclaua molt beròia que tocaue eth laüt, e quedèc enamorat d’era còp sec. Coma que El-Mahdi non se tardèc en notar era impresión qu’era esclaua l’auie costat ath sòn nebot, damb era intencion de balhar-li ua suspresa agradiua demorèc que se n’anèsse entà enviar-li era esclaua damb jòies e rics vestits. Mès a El-Amin li semblèc que ja eth sòn oncle auie tastat es primicies dera joena e l’ac autrejaue desflorada, donques que sabie qu’eth sòn oncle ère plan afeccionat ara fruta verda. Non volec, donc, acceptar ara esclaua, e l’ac entornèc damb ua carta qu’en era li didie qu’era poma mossegada peth jardinèr abans de madurar, non adocirà jamès era boca deth crompador.

Alavetz El-Mahdi hec despolhar complètament ara joena, li botèc ena man eth laüt e l’ac envièc de nauèth a El-Amin vestida solet damb ua camisa de seda, a on campaue aguesta incripcion damb letres d’aur:

Eth butin amagat ena ombra des mèns plegs ei vèrge de tot tocament!

Sonque l’a examinat era guardada pr’amor d’admirar es sues perfeccions!

Aquera net encara dicec Schahrazada:

Era inscripcion d'ua copa

Eth califa El-Motawakkel queiguec malaut un dia, e eth sòn mètge Yahia li receptèc remèdis tant excellents, que s'esbugassèc era malautia e l'arribèc era covalescéncia. Alavetz li vengueren ada eth de pertot presents de felicitacion. E vaquí, que d'entre d'auti objèctes, eth califa recebec de Iban-Khatan, coma present, ua joena intacta, qu'es sòns pièchs desfisauen damb era sua beresa as pièchs de totes es hemnes dera sua epòca.

Ath còp qu'era sua beresa, era joena amiaue entath califa, quan se presentèc ada eth, ua botelha de cristau plia d'un vin selècte. Qu'auie en ua man era botelha e ena auta ua copa d'aur, que sus era i auie gravada en robins, aguesta inscripcion…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes ueitanta quatau net

Era didec:

… Qu'auie en ua man era botelha e ena auta ua copa d'aur, que sus era i auie gravada en robins, aguesta incripcion:

Quin filtre o quina triaca, quin baume o quin dictam vau çò qu'aguest licor porpra, de sabor esquist, remèdi universau entàs maus deth còs e der engüeg?

E vaquí qu'eth sabent mètge Jahia se trapaue en aguest moment ath costat deth califa, e quan liegec aguesta inscripcion se metec a arrir, e li didec ath califa: "Per Allà, ò Emir des Credents! aguesta joena e era medecina que te hè a vier te haràn recuperar es fòrces milhor que toti es remèdis ancians e modèrns!"

Dempús, sense interromper-se, comencèc de seguit Schahrazada era següenta anecdòta:

Eth califa en tistèr

Aguesta istòria mo l'a transmetut eth famós cantaire Ishak de Mossul.

Ditz:

"Ua net auia jo gessut tard d'un hestau en palai deth califa El-Mamum, e coma qu'èra plan shordat per çò d'ua retencion d'orina que patia, me metí per un carreron qu'en eth non se vedie lum, m'apressè a ua tàpia, encara que non me botè tan près d'era coma que m'esposquèsse era mia pròpria orina, m'ajoquè comòdament e sentí un gran aleugeriment pishant tot çò que podí. A penes acabè e me secodí, notè qu'ath miei dera escurina me queiguie ua causa sus eth cap. Sautè de seguit, plan estonat de vertat; agarrè er objècte e dempús de paupar-lo per toti es costats observè damb gran estonament qu'ère un tistèr gran estacat pes sues quate anses damb ua còrda que penjaue dera casa

que dauant d'era me trapaua jo. Lo paupè encara mès, e trapè que peth laguens ère folrat de seda e auie dus coishins que flairauen ben.

Coma qu'auia begut un sinhau mès que de costum, eth mèn esperit agitat me possèc a sèir-me en aqueth tistèr que me convidaue ath repaus. Que non podí tier era temptacion, e me seiguí en tistèr, e abans de qué auessa temps entà botar es pès en solèr, me vedí quilhat rapidament entara terrassa a on m'agarrèren sense badar boca quate joenes, e m'amièren entara casa e me convidèren a seguir-les. Ua d'eres se metec a caminar dauant de jo damb ua halha ena man, e es autes tres s'estèren darrèr de jo, me heren baishar per ua escala de marme e entrar en ua sala magnifica, semblabla ara deth palai deth califa. E pensè ath mèn laguens: "Me deuen cuélher per un aute que l'agen citat aguesta net. Allà apraiairà era situacion!"

En tot èster jo encara en aquera perplexitat se lheuèc ua cortina de seda qu'amagaue ua part dera sala, e vedí a dètz joenes magnifiques, d'agradiua cintura e manères esquistes, amiant halhes ues e es autes perfumadors d'aur, a on usclauen nard e aloè dera milhor qualitat. Ath miei d'eres auançaue coma ua lua ua auta joena qu'aurie costat gelosia a totes es esteles. Se balancejaue quan caminaue e guardaue graciosament de reuelh, en tot hèr lheuar as anmes mès pesades. E vaquí qu'en veder-la sautè sus es mèns dus pès e m'inclinè enquiath solèr dauant dera. E me guardèc arrint, e me didec: "Plavengut sigue eth visitaire!"

Dempús se seiguec e higec damb ua votz encantadora: "Repausa, senhor!"

Me seiguí, esbugassada era embriaguesa deth vin, mès cuelhut per ua auta embriaguesa encara mès fòrta. Alavetz me didec era: "E com se t'a acodit vier ena nòsta casa e sèir-te en tistèr?" Responí: "Ò senhora mia!, qu'ei eth trebuc que me costaue eth mèn mau d'orina que m'a possat a vier en aguest carrèr; dempús, eth vin me hec sèir en tistèr, e ara ei era tua generositat que m'a hèt entrar en aguesta sala, a on es tòns encantament an remplaçat en mèn cervèth era embriaguesa de vin damb ua auta sòrta d'embriaguesa."

En enténer aguestes paraules, era joena semblèc plan satisfèta, e me pregutèc: "Quin ei eth tòn mestièr?"

Que non li didí, plan, qu'èra cantaire e musician deth califa, e li responí: "Que sò teisheire deth mercat des teisheires de Bagdad!" Era me didec: "Donques es tues formes son esquistes e aunoren ath mercat des teisheires. S'ada eres amasses eth coneishement dera poesia, non mos empenaïram d'auer-te recebut entrr nosates. Sabes vèrsi?" Responí: "Quauqu'un!" Didec era: "Recita-mo'n quauqu'un alavetz!" Contestè: "Ò Senhora mia! tostemp ei eth visitaire un shinhau cuelhut peth recebement que se li hè. Ahisca-me, donc, començant tu prumèra a recitar quauques poesies que te shauten."

Era me responec: "Plan que òc!" E de seguit me recitèc admirables poèmes escuelhudi des poètes mès ancians, coma Amr'lkais, Zohair, Antara, Nabigha, Amrú ben-Lhaltum, Tharafa e Chanfara e des poètes mès modèrns, coma Abu-Nowas, El-Rakaschi, Abu-

Mossab e es auti. E èra jo tan meravilhat dera sua diccion coma enludernat pera sua beresa. Dempús me didec: “Me pensi que ja se t’aurà passat era emocion!”

Didí: “Òc, per Allà!” E ath mèn torn, escuelhí entre es vèrsi que coneishia aqueri mès delicadi, e les recitè damb fòrça sentiment. Quan acabè, me didec era: “Per Allà, que non sabia que i auesse individús tant esquisti en mercat des teisheires…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes ueitanta cincau net

Era didec:

“…individús tant esquisti en mercat des teisheires!”

Dempús d’aquerò mestrèren un hestau, qu’en eth non s’estauvièren ne es frutes ne es flors; e era madeisha m’aufrie es milhores bocades.

Dempús, quan lheuèren eth mantèl, heren a vier es beuendes e es copes, e era madeisha me dèc de béuer, e me didec: “Vaquí eth milhor moment dera convèrsa. Coneishes istòries polides?” M’inclinè e de seguit li condè ua sòrta de detalhs divertidi sus es reis, sus era sua cort e sus es sies manères, enquiath punt que m’interroguèc era, entà dider-me: “De vertat que sò estonada de veir a un teisheire tant ath pas des costums des reis!” Responí: “Donques que non ei arren estranh, pr’amor qu’un vesin mèn, qu’ei un òme deliciós, pòt entrar en palai deth califa, e enes sòns moments d’òci se complatz en meter-me ath pas damb es sòns coneishements.”

Era me didec: “En aguest cas, qu’ei estonanta era tua memòria, que damb tanta exactitud retie detalhs tan prodigiosi!”

Aquerò siguec tot! E alendant es perhums de nard e d’aloè que perfumauen era sala, e contenplant aquera beresa e escotant com me parlaue damb es uelhs e es pòts, me sentia jo ar arràs dera afogadura, e pensaua entà jo: “Qué harie eth califa se siguesse aciu en mèn lòc? Solide que non serie patron d’eth madeish e s’estarnarie d’amor!”

Era joena me didec dempús: “De vertat, qu’ès un òme fòrça distinguit; ornen eth tòn esperit coneishements fòrça interessants e es tues formes son plan refinades. Sonque me rèste ua causa entà demanar-te.”

Responí: “Sus eth mèn cap e sus es mèns uelhs!” Era didec: “Que desiri entener-te cantar quauqui vèrsi en tot acompanhar-te jo damb eth laüt.” Mès a jo, musician de profession, non m’agradaue cantar jo madeish, atau ei que responí: “En d’auti tempsi cultivè er art deth cant, mès, coma que non artenhí eth resultat desirat, m’estimè mès abandonar-lo. Pro que voleria executar quauquarren; mès era mia ignorància me servís de desencusa. Per çò que hè a tu, ò senhora mia! ei evident qu’as ua votz perfèctament beròia. Per qué non cantes bèra causa, entà hèr-mos era net mès deliciosa encara?”

Ordenèc era alavetz que li hessen a vier un laüt, e cantèc. Ena mia vida auia entenut un timbre de votz tan plen, tan grèu e tan perfècte, amassa damb un art consumat d'efèctes. Vedec era era mia delectacion, e me preguntèc: "Sabes de qui son es vèrsi e de qui era musica?" Encara qu'ac auia notat responí: "Ac ignòri totafèt, ò senhora mia!" Era exclamèc: "Mès, ei possible que quauquarrés en mon posque ignorar aguest aire? Te cau saber que son es vèrsi de Abu-Nowas, e era musica, qu'ei admirabla, ei deth gran musician Ishak de Mossul!"

Jo contestè, sense descurbir-me: "Per Allà! Ishak que ja non ei arren ath tòn costat!" Era exclamèc: "Bakh! bakh! En quina enganha te trapes! I a en mon quauquarrés que posque egalar a Ishak? Pro se ve que non l'as entenut jamès!" Dempús seguic cantant mès encara, e s'arturaue entà veir se non èra jo mancat d'arren. E seguírem gaudint de tau sòrta enquiara aparicion dera auròra.

Alavetz, ua vielha, que deuie èster era hilhuquèra dera joena, venguec a avisar-la de qué ère ja ora de separar-mos; e abans de retirar-se, me didec era joena: "Me calerà recomanar-te discrecion, ò òste mèn!? Es reünions intimes son coma era prenda que se dèishe ena pòrta abans de partir." Jo responí en tot inclinar-me: "Que non sò d'aqueri que les cau taus recomancions." E un còp me didí adiu d'era, me meteren en tistèr e me baishèren en carrèr.

Arribè ena mia casa e preguè era oracion deth maitin, en tot calar-me dempús en lhet a on siguí en tot dormir enquiara tarde. Quan me desvelhè, me vestí ara prèssa e me presentè en palai, mès es camarlencs me dideren qu'eth califa auie gessut e deishèc er encargue entà jo pr'amor de que lo demorèssa enquiara sua tornada, donques que de nets auie un hestau e l'ère de besonh era mia preséncia entà que cantèssa. Lo demorè fòrça estona, mès coma qu'eth califa se tardaue a tornar, me didí que serie ua lhocaria mancar a ua cauhada coma era dera vesilha, e tornè en carreron, a on trapè eth tistèr penjant. Me metí laguens, e ja naut, me presentè ara dauna.

En veder-me, me didec era arrint: "Per Allà! Me semble qu'as era intencion d'estar-te entre nosates!"

M'inclinè e contestè: "E qui non ac desirarie? Mès que ja sabes, ò senhora mia, qu'es drets d'ospitalitat se tarden tres dies e non èm qu'en dusau. Se torni dempús deth tresau, que poiràs cuélher era mia sang."

Passèrem aquera net plan agradiuament, parlant, condant istòries, recitant vèrsi e cantant, coma era vesilha. Mès en moment de baishar laguens deth tistèr, pensè ena colèra deth califa, e me didí: "Que non admeterà cap desencusa se non ei que li conda era avetura. E non se creirà era aventura se non ei que la compròve eth madeish." M'acarè alavetz damb era joena, e li didí: "Senhora mia! veigui que t'agraden eth cant e es bones votzes. E vaquí qu'è un cosin molt mès beròi de cara que jo, molt distinguit de formes, damb molt mès talent que jo e que coneish milhor qu'arrés en mon es aires d'Ishak de Mossul! Vòs, donc, permeter-me que te lo hèsca a vier damb jo deman, qu'ei eth tresau e darrèr dia dera tua ospitalitat encantadora?...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes ueitanta siesau net

Era didec:

"… eth tresau e darrèr dia dera tua ospitalitat encantadora?" Era me responec: "Que ja comences a èster indiscrèt. Mès, donques que tant agradiu ei eth tòn cosin, me lo pòs hèr a vier!" Li balhè es gràcies e me n'anè peth madeish camin qu'era vesilha.

En arribar ena mia casa, trapè aquiu as gardes deth califa, que m'aumpliren d'escarnis, m'agarrèren e m'arrosseguèren ena preséncia de El-Mamum. Lo vedí seigut en tron coma enes sòns pejors dies de colèra, damb es uelhs alugats e terribles. E a penes me vedec, exclamèc: "A, hilh de gosset, gausères desaubedir-me!" Jo li didí: "Non t'ac posqui díder qu'en secret!" Ordenèc alavetz a toti es presents que se retirèssen, e me didec: "Parla!" Alavetz li condè era aventura peth menut, e higí: "E ara era joena mos demore as dus aguesta net, pr'amor qu'atau l'ac è prometut."

Quan entenc El-Mumum aguestes paraules, se padeguèc e didec. "Plan qu'ei excellenta era rason que allègues e sigueres molt inspirat en pensar en jo entad aguesta net!" E a compdar d'aguest moment ja non sabec se qué hèr entà demorar damb paciéncia era arribada dera net. E li recomanè qu'auesse compde de non descurbir-se ne descurbir-me a jo en tot cridar-me peth me nòm dauant dera joena. M'ac prometec formaument e quan arribèc eth moment avient se desguisèc de mercadèr e m'acompanhèc entath carreron.

Trapèrem en lòc de costum dus tistèrs en sòrta d'un, e cada un mos placèrem en un d'eri. E pugèrem atau, e ja ena terrassa, baishèrem ena ja sabuda sala a on venguec a amassar-se damb nosati era joena, mès beròia que jamès aquera net.

En veder-la, notè qu'eth califa quedaue hòlament enamorat d'era. Mès quan se metec a cantar, arribèc ar arràs deth delèri, autant mès quan es vins que mos auie mestrat era joena graciosament mos auien ja trebolat era rason. Ena sua alegria e en sòn afogament, eth califa desbrembèc de pic era decision cuelhuda, e me didec. "Plan, Ishah, a qué demores a responer-li damb bèth cant basat en un aire nau dera tua invencion?"

Alavetz, plan aclapat, me vedí ena obligacion de contestar: "Escoti e aubedisqui, ò Emir des Credents!"

Tanlèu auec entenut era joena aguestes paraules, mos contemplèc pendent un instant e se lheuèc ara prèssa entà caperar-se eth ròstre e desparéisher, coma li cau hèr a quinsevolh hemna que se trape dauant der Emir des Credents. Alavetz, El-Mamum, un shinhau contrariat pera marcha dera joena per çò deth desbrembe qu'auec eth, me didec: "Informa-te'n de seguit de qui ei eth patron d'aguesta casa!" Alavetz hi cridar ara vielha hilhuquèra e l'ac preguntè de part deth califa. Me responec era: "Quin malastre què sus nosati! Quin opròbri què sus eth nòste cap! Aguesta joena ei era hilha deth visir Hassan

ben-Sehl!” De seguit didec El-Mamum: “A jo eth visir!” Era vielha despareishec tremolant, e quauqui moments dempús, hège era sua entrada entre es mans deth califa eth visir Hassan ben-Sehl ar arràs der estonament.

En veder-lo, se metec a arrir El-Mamum, e li didec: “Qu’as ua hilha?” Er aute contestèc: “Òc, ò Emir des Credents!” Eth califa preguntèc: “Com se cride?” Eth visir responec: “Khadiga!” Eth califa preguntèc: “Ei maridada o ei vèrge?” Eth visir responec: “Qu’ei vèrge, ò Emir des Credents!” Eth califa didec: “Voi que me l’autreges coma esposa legitima!”

Eth visir exclamèc: “Era mia hilha e jo qu’èm es esclaus der Emir des Credents.” Eth califa didec: “L’autregi cent mil dinnars de dòt que tu madeish crubaràs deth tresòr en palai deman peth maitin. E ath còp te haràs a vier ara tua hilha en palai, damb tota era magnificéncia avienta entara ceremònia deth matrimòni e sortejaràs entre totes es persones dera comitiva dera nauèth maridada, mil pobles e mil tèrres des mies proprietats particulares coma present dera mia part.”

Dempús d’aquerò se lheuèc eth califa, e jo lo seguí. Gessèrem alavetz pera pòrta principau, e me didec eth: “Compde, Ishak, de non parlar dera aventura damb arrés. Eth tòn cap responerà dera tua discrecion!”

E sauvè eth secret enquiara mòrt deth califa e de Sett Khaliga, que solide ère era hemna mès beròia qu’an vist es mèns uelhs entre es hilhes des òmes. Mès Allà ei eth mès sabent!”

Quan Schahrazada acabèc de condar aguesta anecdòta, era petita Doniazada exclamèc des deth lòc que s’estaue arraulida: “Ò fraia mia, be ne son de doces e saboroses, e gentiles es tues paraules!”

E Schahrazada arric, e didec: “Donques qué se passarà quan entenes era anecdòta deth **Tripèr**?” E didec de seguit:

Eth partèrra florit der engenh e eth jardin dera galantaria

Conden qu’un dia, ena Meca, ena epòca dera peregrinacin annau, quan era multitud compacta des hadjs hège es sèt torns ar entorn dera Kaaba, se destaquèc deth grop un òme, que s’apressèc ara paret dera Kaaba e cuelhent damb es dues mans eth vel sagrat que caperaue tot er edifici, se metec en actitud de pregar e exclamèc damb accent que li gessie deth hons deth còr: “Hèsque Allà que de nauèth s’emmalície aguesta hemna damb eth sòn marit, entà que jo posca ajaçar-me damb era!”

Quan es hadjs enteneren formular aguesta estranha pregària en aqueth lòc sant, s’escandalizèren de tau sòrta, que se precipitèren sus aqueth òme, l’amorrèren en solèr e li foteren ua bona repassada. Dempús l’arrosseguèren entara preséncia der emir el-Hadj, qu’auie toti es poders entà exercir era sua autoritat sus toti es peregrins, e li dideren:

“Qu’auem entenut ad aguest òme, ò emir! proferir paraules impies mentre amiaue agarrat eth vel dera Kaaba: “ E li repetiren es paraules prononciades.

Alavetz didec er emir el-Hadj: “Que lo pengen!...”

En aguest moment dera sua narracion , Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes ueitanta setau net

Era didec:

… Alavetz didec er emir el-Hadj: “Que lo pengen!” Mès er òme se lancèc enes pès der emir e li didec: “Ò emir! Pes merits der enviat d’Allà (damb eth, era pregaria e era patz) te conjuri a qu’escotes era mia istòria, e dempús poiràs hèr de jo çò que volgues!” Accedic er emir damb un senhau deth cap, e eth condemnat ara horca didec:

“Te cau saber, ò emir nòste! qu’è eth mestièr de recuélher es lordères des carrèrs, e ath delà netegi tripes de moton, entà vener-les e guanhar-me era vida. Mès vaquí qu’un dia anaua jo tot doç darrèr deth mèn seumet, cargat damb tripes, sense uedar encara, que venguia de trèir der aucidèr, quan me trapè damb ua multitud de gent espaurida que hugien pertot e s’amagauen darrèr des pòrtes; e un shinhau mès luenh vedí a uns esclaus armadi damb longui bastons entà dispersar ath sòn pas a toti es caminaires. M’informè de qué deuie èster tot aquerò e me contestèren qu’anaue a passar eth harem d’un gran personatge, e ère de besonh que non pugèsse peth carrèr cap caminaire. Alavetz, coma que m’en sabia de qué èra expausat a un gran perilh se m’entestaua a seguir eth mèn camin, arturè ath mèn saumet e me metí damb eth en un cornèr dera muralha sajant de qué no me vedessen e virant era cara entath mur pr’amor de non sénter era temptacion de guardar as hemnes d’aqueth gran personatge. Ara seguida passèc eth harem, que no gausaua guardar, e ja pensaua en virar-me e seguir eth mèn camin, quan m’agarrèren bruscament dus braci de nere, e vedí eth mèn saumet entre es mans de un aute nere que s’aluenhèc damb eth. E espaurit virè eth cap, e vedí en carrèr, guardant-me totes, trenta joenes, ath miei des quaus se trapaue ua auta, comparada pes sues guardades languides a ua gasèla qu’era set hesse mens esquèrra, e pera sua cintura fragila e eleganta ara rama flexibla deth bambó. E damb es mans estacades ena esquia peth nere, m’arrosseguèren ara fòrça es auti eunucs, a maugrat des mies protèstes e a maugrat des crits e testimònis de toti es caminaires que me vederen virat entath mur e que les didien as mèns raptors: “Qu’ei que non a hèt arren! Ei un praube òme que recuelh lordères e netege tripes! Que non ei licit detier e estacar a un innocent!” Mès sense voler escotar arren, seguiren en tot arrossegar-me darrèr deth harem.

Mentretant, jo pensaua ath mèn laguens: “Quin delicte è pogut cométer? Plan que òc tot deu èster degut ara flaira desagradiua des tripes qu’a herit er olfacte d’aguesta dauna, que dilhèu ei prenhs e a sentut alavetz quauque trastorn intèrn. Me pensi qu’aguest deu èster eth motiu; dilhèu tanben eth mèn aspècte un shinhau repugnant e eth mèn vestit estarnat que dèishe veir es vergonhes dera mia persona. Que non i a recors qu’en Allà!

Seguiren, donc, arrossegant-me es eunucs, entre es protèstes des caminaires, pietosi de jo, enquia qu'arribèrem toti ena pòrta d'ua casa grana, e me heren entrar en un vestibul qu'era sua magnificéncia non saberia descríuer jamès.

E pensè ath mèn laguens: "Vaquí eth lòc reservat entath mèn suplici. M'auciràn, e arrés dera mia familha s'en saberà dera mia desaparicion." En aqueri moments pensè tanben en mèn praube saumet, qu'ère tan seviciau e que jamès pernejaue ne hège quèir es tripes o es tistèrs de lordères.

Mès lèu me treiguec des mèns aclapants pensaments, era arribada d'un beròi esclau que me demanèc doçáment que lo seguissa, e m'amièc entà un hammam a on me receberen tres beròies esclaues que me dideren: "Hè lèu a trèir-te aguesti pelhòts!" Ac hi atau, e de seguit me meteren eres ena sala escauhada qu'en era me banhèren damb es sues pròpries mans, en tot tier-se ua ath mèn cap, ua auta as mies cames, e era auta ath mèn vrente: me balhèren un massatge, me hereguèren, me perhumèren e me sequèren. Dempús d'aquerò me balhèren ua ròba magnifica e me preguèren que me la botèssa. Mès jo èra plan perplèx e non sabia per a on agarrar-la ne com botar-me-la pr'amor que james ena mia vida aua vist ròba parièra; e les didí as joenes: "Per Allà, ò senhores mies! Me pensi que vau a seguir despolhat, donques que jamès artenherè jo solet vestir-me damb aguesta ròba tant extraordinària."

Alavetz s'apressèren eres a jo, arrint, e m'ajudèren a vestir-me, en tot hèr-me ath còp gatalhèues, e pecigar-me e cuelhent a pes era mia *mercaderia* que trapèren enòrma e de bona qualitat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes ueitanta ueitau net

Era didec:

"… en tot hèr-me ath còp gatalhèues, e pecigar-me e cuelhent a pes era mia *mercaderia* que trapèren enòrma e de bona qualitat. E ath miei d'eres ja non sabia jo se qué serie de jo, quan, dempús de vestir-me e d'esposcar-me damb aigua de ròses, me cuelheren deth braç, e dera madeisha manèra que s'amie a un nauèth maridat, me guidèren entà ua sala moblada damb ua elegància que jamès saberè descríuer damb paraules, e ornada de pintures damb linhes entrelaçades e colorades d'ua manèra molt agradiua. E a penes entrè aquiu, vedí estirada guiterosament en un lhet de bambó e d'evòri, e vestida de forma leugèra de Mossul, ara pròpria dauna sabuda, qu'ère enrodada per quauques ues des sues esclaues.

Quan me vedec me cridèc, en tot hèr-me senhaus entà que m'apressèssa. M'apressè, e me didec que me seiguessa; e me seiguí. Ordenèc as esclaues alavetz que mos mestrèssen minjar; e mos mestrèren un minjar estonant, qu'eth sòn nòm non poirè díder jamès, donques que jamès ena mia vida auia vistat quauquarren semblable. Mingè entà satisfèr era mia hame e dempús me lauè es mans entà minjar fruta. Alavetz mos heren a

vier es copes de beuendes e es perfumadors; e quan mos perhumèrem damb bugassi d'encens e de resines balsamiques, era dauna me mestrèc eth béuer damb es sues pròpries mans, e beuec damb jo ena madeisha copa, enquia qu'ambdús mos embriaguèrem.

Alavetz les hec un senhau as sues esclaues que se n'anèren totes e mos deishèren solets ena sala. De seguit me sarrèc contra era e me cuelhec enes sòns braci. E li mestrè era *confitura* entà que s'adocisse, en tot balhar-li es *bocins de fruta* ath còp qu'eth *gibre*. E quan la sarraua contra jo, me sentia embriagat peth perhum de musc e ambre deth sòn còs, e me pensaua soniar o auer enes mèns braci quauqua huri deth paradís.

Atau siguérem entrelaçadi enquiath maitin; dempús me didec era qu'auie arribat eth moment de qué partissa, mès non sense preguntar-me a on demoraua; e quan li balhè es indicacions de besonh sus aquerò, me didec qu'ordenarie que m'avisèssen en moment oportun, e m'autregèc un mocador brodat d'aur e plata, qu'en eth i auie estacat damb diuèrsi nuds bèra causa, en tot dider-me: "Entà que li crompes era palha ath tòn saumet." E gessí dera sua casa coma se gessessa deth paradís.

Quan arribè ena triperia a on auia jo era casa, desliguè eth mocador, en tot dider-me: "Que i aurà cinc monedes de coeire, que damb eres fin finau poirè crompar er esdejoar." Mès, me demorè plan estonat en trapar cinquanta mitkales d'aur!

M'esdeguè a hèr un horat, en tot enterrar-les aquiu, en prevision de dies pejors, e damb dues monedes de coeire me crompè un pan e ua ceba, que damb aquerò hi eth mèn dinar, seigut ara pòrta dera mia triperia e soniant damb era aventura que m'auie arribat.

Quan queiguec era tarde venguec a cercar-me un esclau de part dera que m'estimaue; e lo seguí. Quan arribè ena sala que me demoraue era, punè era tèrra entre es sues mans; mès me lheuèc era de seguit e se lancèc damb jo en lhet de bambó e d'evòri; e me hec passar ua net tant agradiua coma era anteriora. E peth maitin me balhèc un aute mocador d'aur. E atau seguí pendent ueit dies, gaudint cada còp d'un hestau de confitura seca d'un costat e der aute confitura umida, e cinquanta mitkales entà jo.

E vaquí qu'ua net m'auia presentat ena sua casa, e èra jo en lhet prèst a trèir era mia *mercaderia*, coma de costum, quan de ressabuda entrèc ua esclaua, li didec quauques paraules ara aurelha dera sua patrona, e m'arrosseguèc viuament entà dehòra dera sala pr'amor d'amiar-me en estatge de naut, a on m'embarrèc damb clau, e se n'anèc. E alavetz entení cauishigades de shivaus, e pera hièstra que daue tath pati, vedí entrar ena casa a un joen coma era lua, acompanhat d'ua comitiva nombrosa de gardes e d'esclaus.

Entrèc ena sala a on se trapaue era joena, e passèc damb era tota era net, entre arridalhes, assauts e d'autes causes semblables. E jo entenia es sòn movements e podia compdar damb es dits eth nombre de *claus* que hègen per çò deth bronit estonant que hègen cada còp.

E pensaua ath mèn laguens: "Per Allà! qu'an installat en lhet ua harga, e deu èster plan cauda era barra de hèr entà que sone d'aguesta manèra er enclutge!..."

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes ueitanta nauau net

Era didec:

"…deu èster plan cauda era barra de hèr entà que sone d'aguesta manèra et enclutge!"

Fin finau cessèc eth bronit peth maitin, e vedí ath joen deth *martèth* gésser pera pòrta grana e anar-se'n seguit dera sua escòrta. Tanlèu despareishec, venguec a cercar-me era joena, e me didec: "Vederes ath joen qu'acabe de gésser?" Responí: "Òc, plan!" Era me didec: "Qu'ei eth mèn marit. Mès te vau a condar de seguit çò que s'a passat entre nosati e a explicar-te se per qué me calec alistar-te coma aimant.

Te cau saber qu'un dia èra jo seiguda ath sòn costat en jardin, quan me deishèc de ressabuda entà desparéisher entara codina. Ara prumeria me pensè qu'anaue a satisfèr bèra necessitat apremianta; mès ath cap d'ua ora, coma que non tornaue, anè a cercar-lo a on me pensaua trapar-lo, mès que non ère aquiu. Hi repè alavetz, e me filè entara codina, pr'amor de preguntar per eth as vailets. E quan entrè lo vedi ajaçat en tapís damb era sirventa mès ordinària, era que lauaue es plats. En veir aquerò, me retirè ara prèssa e hi jurament de non receber-lo en mèn lhet enquia que non m'auessa resvenjat d'eth en tot autrejar-me a un òme dera condicion mès baisha e deth mès repulsiu aspècte. E de seguit comencè a recórrer era ciutat ara cèrca d'aqueth òme.

E vaquí que hège ja quate dies que recorria es carrèrs damb aguesta finalitat, quan te trapè, e eth tòn aspècte lord e era tua flaira infècta me decidiren a alistar-te coma ar òme mès repugnant entre toti es qu'auia vist. Ara s'a passat ja çò que s'a passat, e jo è complit eth mèn jurament de non reconciliar-me damb eth mèn marit enquia dempús d'auer-me autrejat a tu.

Ja te'n pòs anar, donc, e ne pòs èster segur de qué s'eth mèn marit tornèsse a ajaçar-se damb quauqu'ua des sues esclaues, non deisharia jo de hèr que te cridèssen entà dar-li çò que se merite."

E me didec adiu, en tot regalar-me quate cents mitkales mès coma gratificacion. Partí alavetz, e venguí aciu a implorar a Allà qu'ahisquèsse ath marit a tornar ath costat dera sirventa, pr'amor de qu'era hemna me cridèsse ath sòn costat. E tau ei era istòria, ò senhor emir El-Hadj."

En enténer aguestes paraules, er emir El-Hadj s'acarèc damb es presents, e les didec: "Mos cau perdonar es sues paraules desagradiues ad aguest òme, donques qu'era sua istòria lo desencuse."

Dempús didec Schahrazada:

Era joena Frescor-des-Ulhs

Amru Ben-Mosseda mos conde era anecdòta següenta:

“Un dia, Abu-Issa, hilh de Harun Al-Raschid, vedec ena casa deth sòn parent Ali, hilh de Hescham, ua esclaua joena cridada Frescor-des-uelhs, que d’era quedèc violentament enamorat. Damb eth màger suenh sagèc Abu-Issa d’amagar eth secret deth sòn amor e non comunicar-li ad arrés es sentiments qu’experimentaue; mès hec tot aquerò que podec entà hér-li decidir a Ali que li venesse era sua esclaua.

Dempús d’un temps, comprenec qu’èren inutils es sòns esfòrci entà tau fin, e decidic cambiar de plan. Anec ara cèrca deth sòn frair eth califa Al-Mamum, hilh de Al-Raschid, e li preguèc que l’acompanhèsse en palai d’Alí, damb er in de balhar-li ua suspresa damb era sua visita. Eth califa i siguec d’acòrd; heren premanir es shivaus e se presentèren en palai d’Ali, hilh de Hescham.

Quan Alí les vedec entrar, punèc era tèrra entre es mans deth califa, e hec daurir era sala des hestaus e les hec passar en era. Se trapèren en ua sala plan beròia, qu’es sòns pilars e murs èren de marme de diuèrsi colors, damb incrustacions d’estil grec, qu’aufrien diboishi plan agradius ara vista e eth solèr dera sala ère caperat per un tapís d’Indies, que sus eth s’estenie un aute tapís de Bassra, d’ua soleta pèça, qu’ocupaue tota era superfícia dera sala ath long e ar ample.

Al-Mamum s’arturèc prumèr un instant entà admirar eth tet, es parets e eth solèr, e dempús didec: “Plan, donc, Alí, qué demores entà balhar-mos eth minjar?” De seguit hec Ali un còp de man e entrèren uns esclaus cargadi damb mil varietats de porets, coloms e fregits de tota sòrta, cauds e hereds. I auie tanben tota sòrta de beuendes e parves solides, e sustot molta caça farcida de panses e amelhes, pr’amor qu’a Al-Mamum li shautaue extraordinariament era caça, mès que mès farcida de panses e d’amelhes. Acabat eth dinar, se heren a vier un vin estonant, trèt d’uns arradims escuelhudi gran a gran e codut damb frutes perhumades e nòdes aromatiques comestibles; e en copes d’aur, de plata e de cristau lo mestrèren uns joeni coma lues, qu’anauen vestidi damb teles leugères d’Alexandria ornades damb delicadi brodats de plata e d’aur; ath còp que presentauen es copes as convidadi, aqueri joeni les esposcauen damb aigua de ròses damb musc, en tot hèr servir isòps enriquidi damb peireries.

Tant encantat de tot aquerò quedèc eth califa, qu’abracèc ath sòn ostejaire, e li didec: “Per Allà, ò Alí! A compdar d’ara ja non te cridare Alí, senon eth Pair dera Beresa!” E Alí, hilh de Hescham, que des d’alavetz cridèren efectivament Abul-Tamal, punèc era man deth califa e dempús li hec un senhau ath sòn camarlenc. De seguit se dauric ua cortina deth hons, e apareisheren dètz joenes cantaires, vestides de seda nera e beròies coma un jardin de flors. S’auancèren e vengueren a sèir-se en uns sètis d’aur qu’auien botat en rondèu ena sala, dètz esclaus neri. E toquèren quauquarren en esturments de còrda damb ua tecnica perfècta, en tot cantar dempús a cor, ua òda d’amor.

Alavetz Al-Mamum guardèc ara que mès l'auie emocionat des dètz, e li preguntèc: "Com te crides?" Era responec: "Me cridi Armonia, ò Emir des Credents!" Eth didec: "Qu'amies fòrça ben eth nòm, Armonia! Desiri entener-te cantar ua uata causa."

Alavetz Armonia templèc eth laüt e cantèc:

Era mia doçor

a pòur des guardades,

eth mèn còr sensible

cranh

es uelhs des enemics!

Mès quan s'aprèsse er amic

eth plaser

me hè estrementir

e tota honuda

m'autregii ada eth!

Mès se s'aluenhe

tremòli d'emocion,

coma era gasèla

que pèrd ara sua cria!

Al-Mamum li didec encantat: "Qu'as capitat, ò joena! E qui a compausat aguesti vèrsi?" Era responec: "Amru Al-Zobaidi; e era musica ei de Mobed." Eth califa uedec en redon era copa qu'auie ena man, e eth sòn frair Abu-Issa e Abul-Tamal heren madeish. Quan ja deishauen es copes, entrèren ues autes dètz cantaires, vestides de seda blua e cenhudes damb ròba deth Yaman brodada en aur; s'acomodèren enes sètis des dètz prumères, que partiren alavetz, e en tot templar es sòns laüts preludièren un cor damb notabla maestria.

Alavetz tachèc eth califa es sues guardades en ua d'eres, qu'ère un cristau de ròca, e li preguntèc: "Quin ei eth tòn nòm, ò joena?" Era responec: "Corça, ò Emir des Credents!"

Et didec: "Plan, donc, Corça, canta-mos quinsevolh causa!" Alavetz, era que se cridaue Corça, templèc eth sòn laüt e cantèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes nauatau net

Era didec:

… Alavetz, era que se cridaue Corça, templèc eth sòn laüt e cantèc:

Liures huris e vèrges,

mo n'arrim des sospeches!

Qu'èm es gasèles dera Meca,

qu'ei proïbit espaurir!

Era gent lorda

mos acuse de vicis

perque auem es uelhs languids

perque ei encantador eth nòste lenguatge

Que hèm gèsti indecents

qu'obliguen a desviar-se

as musulmans pietosi!

A Al-Mamum li semblèc excellenta aguesta cançon, e li preguntèc ara joena: "De qui ei?" Era responec: "Es vèrsi son de Jarir, e era musica de Ibn-Soraij." Alavetz, eth califa e es auti dus uederen es copes, mentre es esclaues se retirauen entà èster remplaçades de seguit per d'autes dètz cantaires vestides de seda escarlata, cenhudes damb ròba escarlata, e mostrant deishada era cabeladura que les queiguie pesadament sus era esquia. Vestides damb aqueth color ròi, se retirauen a un robin de multiples reflèxi. Se seigueren enes sètis d'aur e cantèren a cor, en tot acompanhar-se cada ua damb un laüt.

E Al-Mamum s'acarèc damb era que ludie mès ath miei des sues companhes e li preguntèc: "Com te crides?" Era contestèc: "Seduccion, ò Emir des Credents!" Eth didec: "Alavetz, ò Seduccion! Hè lèu a hèr-mos enténer era tua votz!"

E en tot acompanhar-se damb eth laüt, Seduccion cantèc:

Es diamants e es robins

es brocats e es sedes,

interèssen pòc a beròies!

Es sòns uelhs son de diamants

es sòns pòts son de robins

E tot çò d'aute de seda!

Fòrça encantat, li preguntèc eth califa ara cantaira: "De qui ei aguest poèma, ò Seduccion!" Era responec: "Qu'ei d'Adi ben-Zeid; per çò dera musica, ei molt anciana, e se desconeish er autor."

Al-Mamum, eth sòn frair Abu-Issa e Ali ben-Hescham uederen es sues copes, e dètz naues cantaires, vestides de teishut d'aur e damb era cintura sarrada per cinturons d'aur reludents de peireria, vengueren a sèir-se enes sètis d'aur e cantèren coma es anteriores. E eth califa li preguntèc ara de cintura fina: "Eth tòn nòm?"

Era didec: "Gota-de-Rosada, ò Emir des Credents!" Didec eth: "Plan, donc, Gota-de-Rosada, demoram de tu uns vèrsi." E alavetz cantèc era:

Qu'è begut vin ena sua maishèra,

e perdí eth sen!

e vestida solet

damb era mia camisa perhumada

de nards e d'aromes!

En enténer aguesti vèrsi, exclamèc Al-Mamum: "*Ya Allà*! Capitères, ò Gota-de-Rosada! Repetis-me es darrèrs vèrsi!" E pulsant es còrdes deth sòn laüt Gota-de-Rosada les repetic en un ton mès sentut:

gesserè en carrèr

entà dar-te fe des nòsti amors,

damb era mia camisa perhumada

de nard e d'aromes!

E eth califa li preguntèc: "De qui son aguesti vèrsi, ò Gota-de-Rosada!" Era didec: "D'Abu-Nowas, ò Emir des Credents! e era musica de Ishak."

Quan acabèren de tocar es dètz esclaues, eth califa volec dar per acabada era hèsta e se lheuèc. Mès s'auancèc Alí ben-Hescham, e li didec: "Ò Emir des Credents! encara è ua esclaua qu'è crompat per dètz mil dinnars e que desiri mostrar-la ath califa; digna-te, donc, estar-te encara quauqui moments.

Se t'agrade, poiràs sauvar-la coma tua: se non t'agrade, aumens te l'aurè mostrat."

Al-Mamum didec: "Que vengue, donc, aguesta esclaua!" E ara seguida campèc ua joena de beresa incomparabla, flexibla e prima coma ua rama de bambó damb uelhs babilonics plei d'encantaments, damb celhes d'arc rigorós e damb ròstre panat as

gensemins; cenhie eth sòn front damb ua diadèma enriquida damb pèrles e peireries que sus era corrie aguest vèrs en letres de diamants:

“Encantadora e educada pes gènis, sap ponchar es còrs damb es flèches d’un arc sense còrda.”

Era joena seguic auançant doçament, e se seiguec arrint en sèti d’aur qu’ère reservat entada era. Mès, a penes la vedec entrar Abú-Issa, eth frair deth califa, cambièc de color de manèra tant inquietanta, qu’Al-Mamum se n’encuedèc, e li preguntèc: “Que te cau, ò frair mèn! qu’as cambiat de color atau?”

Eth responec: “Ò Emir des Credents! solet ei ua molestia deth hitge, que ja m’a arribat d’auti viatges.” Mès Al-Mamum persutèc e li didec: “Dilhèu coneishes ad aguesta joena e la vederes abans d’aué?” Abú-Issa non ac volec remir, e didec: “I a, ò Emir des Credents! quauquarrés qu’ignòre era lua?”

Eth califa s’acarèc alavetz ara joena, e li preguntèc: “Com te crides. joena?” Era contestèc: “Frescor-des-Uelhs, ò Emir des Credents!”

Eth didec: “Plan, donc, Frescor-des-Uelhs, canta-mos bèra causa!” E cantèc era:

Sap estimar aqueth que non amie er amor qu’ena seua lengua e lotge era indiferéncia en còr?

Sap estimar aqueth qu’eth sòn còr ei ua ròca, mentre eth sòn ròtre simule passion?

M’an dit qu’era abséncia guarís es tortures der amor. Mès, ai!, non mos guaric era abséncia!

Mos diden que tornem ath costat deth èsser estimatmès eth remèdia non a cap efècte, pr’amor qu’er èsser estimat desconeish eth nòste amor!

Meravilhat dera sua votz, li preguntèc eth califa: “E de qui ei aguesta cançon, ò Frescor-des-Uelhs?”

Era didec: “Es vèrsi son de El-Kherzai e era musica ei de Zarzur.” Mès Abú-Issa, que s’estofaue dera emocion, li didec ath sòn frair: “Permet-me que li respona, ò emir des Credents!”

Balhèc era sua aprobacion eth califa, e Abú-Issa cantèc:

Laguens dera mia ròba i a un còs escanaulit, e un còr torturat laguens deth mèn sen!

Se tenguí er amor sense que gessesse enes uelhs, siguec per pòur d’ofensar ara lua qu’en era se tache!

Quan Alí, Pair-dera-Beresa, auec entenut aguesta responsa, comprenec qu’Abú-Issa estimaue hòlament ara sua esclaua Frescor-des-Uelhs. Se lheuèc de seguit, e en tot inclinar-se entà Abú-Issa, li didec. “Ò òste mèn! Non se diderà que quauquarrés

formulèc ena mia casa un desir, encara que sigue mentaument, sense auer-lo artenhut ar instant.

Atau, donc, s'eth califa vò permeter-me que te hèsca un aufriment ena sua preséncia, Frescor-des-Uelhs se convertirà ena tua esclaua!"

E coma qu'eth califa i siguec d'acòrd, Abú-Issa se hec a vier ara joena.

Autant de grana ère era generositat d'Alí e des òmes dera sua epòca!"

Dempús, entà acabar, encara condèc Schahrazada aguesta anecdòta:

Hemnes o joenets?

Conde eth sabent Omar Al-Homs:

"En an sies cents seishanta un dera èra islamica hec un viatge entà Hama era hemna mès instruida e mès eloqüenta de Bagdad, aquera que toti es sabents d'Irak cridauen era Mèstra des Mèstres. E vaquí qu'aqueth an arribèren en Hama de toti es parçans des païsi musulmans, es òmes mès versadi enes diuèrses rames des coneishements; e toti s'alegrauen de poder escotar e preguntar ad aguesta hemna meravilhosa entre totes es hemnes, que viatjaue d'aguesta manèra de país en país, acompanhat per un joen, frair sòn, entà defensar tèsis publiques sus es qúestions mès deficiles e interrogar e èster interrogada sus totes es sciéncies, jurisprudéncia, teologia e bères arts.

Desirós d'entener-la, li preguè ath mèn amic eth sabent jeique El-Salhani que m'acompanhèsse en aqueth lòc qu'era argumentaue aqueth dia. Eth jeique El-Sahani acceptèc, e mos presentèrem es dus ena sala a on Sett Zahia s'estaue darrèr d'ua cortina de seda entà non contravenir eth costum dera nòsta religion. Mos seiguérem en un banc dera sala, e eth sòn frair tenguec compde de nosati, en tot mestrar-mos frutes e refresqui.

Dempús d'auer-me het anonciar a Sett Zahia, declarant eth mèn nòm e e es mens titols, comencè damb era ua discussion sus era jurisprudéncia divina e sus es diuèrses interpretacions qu'ara lei balhèren es sabents teologs de temps ancians. Per çò deth mèn amic eth jeique El-Salhani tanlèu vedec ath joen frair de Sett Zahia, joenet d'ua beresa extraordinària de ròstre e de formes, quedèc ar arràs dera admiracion, e non se separèren d'eth es sues guardades. Atau, donc, non se tardèc en encuedar-se'n Sett Zahia dera distraccion deth mèn companh, e quan ac vedec, acabec en tot compréner es sentiments que l'ahiscauen. Lo cridèc còp sec peth sòn nòm, e li didec: "Me semble ò jeique! qu'ès d'aqueri que s'estimen mès as joenets qu'as hemnes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes nauanta unau net

Era didec:

“…d’aqueri que s’estimen mès as joenets qu’as hemnes.” Eth mèn amic arric, e didec: “Qu’ei atau!” Era preguntèc: “E per qué?, ò jeique!”

Eth didec: “Perque Allà a modelat eth còs des joenets damb ua perfeccion admirabla, en detriment des hemnes, e es mèns gusti m’ahisquen a preferir en quinsevolh causa çò perfècte a çò imperfècte.” Era arric darrèr dera cortina, e didec: “Plan, donc, se vòs deféner era tua opinion, sò prèsta a responer-te.! Eth didec: “Damb plaser!”

Alavetz li preguntèc era: “Explica-me se com poiràs provar-me era superioritat des òmes e des adolescents sus es hemnes e es joenes!”

Eth didec: “Ò senhora mia! era pròva que me demanes se pòt hèr d’ua part a compdar dera logica deth rasonament e dera auta a compdar deth Libre e dera Sunna.

Efectivament, ditz eth Koran: “Es òmes depassen en molt as hemnes, pr’amor qu’Allà les a balhat era superioritat.” Tanben ditz: “En quinsevolh eretatge, era part corresponenta ar òme a d’èster eth doble dera corresponenta ara hemna; atau, donc, eth frair eretarà dus còps mès qu’era sua fraia.” Aguestes paraules santes mos demòstren, donc, e establissen de manèra permanenta, qu’a ua hemna non se l’a de considerar senon coma era mitat d’un òme.

Per çò dera Sunna, mos ensenhe qu’eth Profèta (damb eth, era pregaria e era patz) estimaue eth sacrifici expiatòri d’un òme coma s’auesse dus còps mès valor qu’eth d’ua hemna.

S’acodim, donc, ara logica pura, veiram qu’era rason confirme era tradicion e er ensenhament. Efectivament, se mos preguntam simplament: “Qui a era prioritat, er èsser actiu o er èsser passiu?” Era responsa serà plan que òc quauqu’ua en favor der èsser actiu. E eth principi actiu ei er òme, e era hemna ei eth principi passiu. Non mos cau trantalhar, donc. Er òme se trape per dessús dera hemna, e eth joen ei preferible ara joena.”

Mès Sett Zahia responec: “Es tues citacions son exactes, ò jeique! E arreconeishi coma tu qu’Allà en sòn Libre a autrejat ar òme preferéncia sus es hemnes. Mès que non especifiquèc arren e parlèc d’ua manèra generau. Per qué, donc, se cerques era perfeccion des causes te dirigisses solet as joeni? Qu’auries de preferir as òmes de barba, as venerables jeiques de front arropida, donques qu’arribèren mès luenh en camin dera perfeccion.”

Eth responec: “Plan que òc, ò senhora mia! Mès que non compari ara as ancians damb es hemnes vielhes, donques que non ei aquerò, senon solet de trèir deduccions des joeni. Efectivament, seràs d’acòrd damb jo, ò senhora mia! de qué arren ena hemna se pòt comparar as perfeccions d’un joen beròi, ara sua cintura flexibla, ara finesa des sòns membres, ath conjunt de colors trendes que i a enes sues caròles, ara gentilesa dera sua arridalha e ar encantament dera sua votz. Entà botar-mos en garda contra ua causa tant evidenta, mos ditz eth pròpri Profèta: “Non alonguetz es vòstes guardades sus es joenets sense barba, pr’amor qu’an uelhs mès temptadors qu’es des huris.”

Ath delà, ja sabes qu'era màger laudança que se pòt hèr dera beresa d'ua joena ei comparar-la damb era d'un joenet. Pro que coneishes es vèrsi qu'en eri eth poèta Abu-Nowas parle de tot aquerò, e aqueth poèma que ditz:

Qu'a era es anques d'un gojat, e se balancège ath vent leugèr coma ena bohada deth Nòrd se balancège era rama deth ban!

Atau, donc, s'es encantaments des joeni non siguessen clarament superiors as des joenes, per qué se servissen d'eri es poètes coma tèrme de comparacion?

Ath delà, non ignòres qu'er adolescent non se limite a èster ben format, senon que sap cuelher-mos es còrs damb er encantament deth sòn lenguatge e çò d'agradiu des sues manères. E ei tan deliciós quan un borrilhon incipient comence a ombrejar es sòns pòts e es sues maishères, a on niden petals de ròsa! Qi'ei que se pòt trapar en mon quauquarren comparable ar encantament qu'en aqueth moment dèishe anar? Be n'auie de rason eth poèta Abu-Nawas quan afirmaue:

Me diden es sòns calomniadors envejosi: "Ya comencen es peus a hèr rugosi es sòns pòts! Mès jo les digui: Be n'ei de grèu eth vòste error! Com vos pòt semblar un defècte aguest ornament?

Aguest borrilhon ennaute era blancor dera sua cara e des sòns dents, dera madeisha manèra qu'un encadenament ennaute era ludentor des pèrles. Qu'ei un senhau encantador des fòrces naues qu'aquerís era sua gropa!

Qu'an hèt es ròses jurament solemne de non esfaçar jamès des caròles d'eth es sòns colors miraculosi. Saben es sues paupetes parlar-vos damb lenguatge mès eloqüent qu'eth des pòts e es sues celhes saben contestar damb precision.

Es peus, objecte dera nòsta maledicéncia, solet an creishut entà preservar es sòns encantaments e meter-les amagats des nòsti uelhs grossièrs. Li balhen ath vin dera sua boca un sabor mès prononciat; e eth verd dera sua barba enes maishères de plata les ahig un color mès viu entà entosiasmar-mos!

Tanben a dit un aute poèta:

Me diden es envejosi: "Be n'ei de cèga era tua passion! Non ves que ja es peus capèren es sues maishères?"

Jo les digui: "Se non siguesse era blancor deth sòn ròstre amendrida pera ombra doça deth sòn borrilhon, serie impossible que tenguessen eth sòn resplendor es mèns uelhs!"

E ath delà, com dempús d'auer cultivat ua tèrra mentre ère fertila, la vau a abandonar quan la fertilize era primauèra.?

Fin finau, a dit un aute entre mil:

Elegant gojat! Es sues guardades e es sues maishères luten entre eres entà veir se qui harà mès victimes entre es òmes!

Vèsse sang des còrs damb era sua espada hèta de petals de narcís, e era sua gaina e eth sòn baudrièr l'ac panèren es mirtes!

Tantes enveges susciten es sues perfeccions, qu'era madeisha beresa desire convertir-se en maishèra veluda!

Vaquí, ò senhora mia! pròves sufisentes entà demostar era superioritat dera beresa des gojats sus era des hemnes en generau."

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes nauanta dusau net

Era didec:

"…era superioritat dera beresa des gojats sus era des hemnes en generau."

En enténer aguestes paraules, contestèc Sett Zahia: "Allà perdone es tòns arguments erronèus, s'ei que non parleres solet per parlar o de trufaria. Mès ara va a trionfar era vertat! Non endurisques eth tòn còr e premanís era tua aurelha entà escotar es mens arguments.

Per Allà sus tu! Ditz-me a on se trape aqueth joen qu'era sua beresa se pòt comparar damb era d'ua joena. Desbrembes qu'era pèth d'ua joena, non solet a resplendor e blancor de plata, senon tanben era doçor des velots e des sedes? Era sua cintura ei era rama deth mirte e deth ban. Era sua boca ei ua camamilha en flor e es sòns pòts anemones umides. Es sues caròles, pomes; es sòns piechs carbassetes d' evòri.

Eth sòn front alugue claror, e de contunh trantalhen es sues dues celhes, sense saber se les cau amassar-se o separar-se. Quan parle, se desgaspen dera sua boca pèrles fines; quan arrís, s'escapen torrents de lum des sòns pòts, que son mès doci qu'era mèu e mès suaus qu'eth boder. En clòt dera sua barbeta i a imprimit eth sagèth dera beresa. Per çò deth sòn vrente, be n'ei de beròi! Qu'a as costats linhes admirables e plecs generosi que se suberpausen es uns sus es auti. Es sues cueishes sòn hètes d'ua soleta pèça d'evòri e les sostien es colomnes des sòn pès, formadi damb pasta d'amelha.

Mès per çò que hè as sues anques, son de bona lei, e quan pugen e baishen semblen es ondades deth mar o montanhes de lum! Ò praube jeique!, dilhèu pòden comparar-se es òmes as gènis? Non sabes qu'es reis, es califes e es mès grani personatges que parlen es annaus sigueren esclaus aubedients des hemnes e consideren coma ua glòria suportar era sua joata?

Guairi òmes eminents baishèren eth front, cuelhudi pes sòns encantaments! Guairi abandonèren per eres riqueses, país, pair e mair! Guairi règnes se perdèren per eres! Ò praube jeique! non ei entada eres que se bastissen palais, se brode era seda e es brocats, e se teishen es teles mès riques? Non ei entada eres que son cercadi peth sòn perhum agradiu e doç er ambre e eth musc? Desbrembes qu'es sòns encantaments an condemnat

as abitants deth paradís, e an capvirat era tèrra e er univèrs e an hèt córrer arrius de sang?

Per çò que hè as paraules que citères deth Libre, son mès favorables ara mia causa qu'ara tua.

Que son aguestes paraules: "Non alonguetz es vòstes guardades sus es joenets sense barba pr'amor qu'an uelhs mès temptadors qu'es des huris." Ja ves que se tracte d'ua laudança dirècta as huris deth paradís, que servissen de tèrme de comparason, estant joenes e non joeni. E enquia e tot enta vosati, es afeccionats as adolescents, quan voletz descríuer as vòsti amics, comparatz es sues amorasses damb es des joenes! Non auetz vergonha des vòsti gusti corrompudi, e vos compladetz en eri e les satisfètz en public.

Desbrembatz es paraules deth Libre: "Per qué cercar er amor des barons? Non a creat Allà as hemnes entara satisfaccion des vòsti desirs?" Guaditz, donc, damb eres a gust! Mès qu'ètz un pòble temardut."

S'a viatges comparatz as joenes damb es joeni, sonque ei pr'amor que es vòsti desirs son corrompudi e eth vòste gust pervertit.

Plan, coneishem pro ben as vòsti poètes afeccionats as joeni. Non a dit eth mès gran d'eri, et jeique des pederastes, Abu-Nowas, parlant d'ua joena:

Madeish qu'un joen, non a anques e enquia e tot s'a bracat es peus. E vaquí qu'un trende borrilhon ombrege eth sòn ròstre e li da doble valor as sòns encantaments! Ara pòt satisfèr ath pederasta e ar adultèr!

E per çò dera atraccion supausada que da era barba as joeni…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes nauanta tresau net

Era didec:

"… E per çò dera atraccion supausada que da era barba as joeni, non sabes, ò jeique! es vèrsi deth poèta sus aquerò?

Escota:

Vaquí qu'en néisher enes sues maishères es prumèrs peus, a hujut eth sòn aimant!

Pr'amor que quan eth carbon dera barba ennerís eth menton, convertís en hum es encantaments deth joen!

E quan era plana en blanc deth ròstre s'aumplís damb eth nere dera escritura, qui, que non sigue un ignorant, volerà cuéher encara era pluma?

Atau, donc, ò jeique! Rendem omenatge a Allà eth Plan Naut, que sabec amassar enes hemnes toti es gòis que pòden aumplir era vida, e prometec as profètes, as sants e as credents autrejar-les eth paradís coma recompensa as huris meravilhoses. E plan que òc, s'Allà er infinitament brave auesse comprenut que i auie en realitat dehòra des hemnes d'autes voluptuositats, solide que les aurie prometut e as sòn fidèus credents. Ça que la, Allà non parle jamès des joenets senon entà presentar-les coma sirvents des escuelhudi en paradís; mès ad arrés les prometec jamès damb d'autes finalitats. E eth madeish Profèta (siguen damb eth era pregària e era patz) non s'inclinèc jamès en tau sens, senon ath contrari. Donques qu'acostumaue a repetir as sòns companhs: "Tres causes te hèn estimar aguest mon: es hemnes, es perhums e era frescor que prèste ara anma era pregària."

Mès encara milhor de çò que jo saberia her, resumissen era mia pensada, ò jeique! aguesti vèrsi deth poèta:

Entre un cu e un aute cu que i a diferéncia! Se vos apressatz a un, se vos tinte d'auriò eth vestit, mès se vos apressatz ar aute vos perhume!

Com pòt auer qui compare ath gojat damb era gojata? Gausèc jamès arrés preferir era husta flairosa deth nadd as excrements des cetacis?

Mès veigui qu'era discussion m'a excitat massa e me hè depassar es limits dera convenença que deuen mantier-se es hemnes, mès que mès en preséncia des jeiques e des sabents. M'esdegui, donc, a demanar perdon ad aqueri que s'agen pogut shordar e ofensar-se, e compdi damb era sua discrecion entà quan gèsquen d'aguesta entrevista, pr'amor que ditz eth provèrbi:

Eth còr des òmes ben neishudi ei ua hòssa entàs secrets!

Quan auec acabat de condar aguesta anecdòta, Scharazada didec: "E aquerò ei, ò rei afortunat! çò que podí rebrembar des anecdòtes enbarrades en Paradís florit der engenh e deth Jardin dera galantaria!"

E didec eth rei Schahriar: "De vertat, Schahrazada, que m'encantèren ar arràs aguestes anecdòtes e me vien ara desirs d'enténer ua istòria coma es que me condaues abans."

Schahrazada responec:

"Precisament èra en tot pensar en aquerò!" E didec de seguit:

Eth faus califa

Conden qu'ua net eth califa Harun Al-Raschid, cuelhut d'insòmia, hec cridar ath sòn visir Giafar Al-Barmaki, e li didec. "Qu'è eth pièch sarrat e desiri passejar-me pes carrèrs de Bagdad e arribar enquiath Tigris, entà veir s'atau me posqui esvagar un shinhau." Giafar responec escotant e aubedint, e de seguit se desguisèc de mercadèr,

dempús d'ajudar ath califa entà que se desguisèsse de çò madeish e de cridar ath pòrta simitarra Massrur entà que les acompanhèsse desguisat coma eri. Dempús gesseren deth palai pera pòrta secreta, e comencèren a recórrer tot doç es carrèrs de Bagdad, silenciosi ad aquera ora, e d'aguesta sòrta arribèren ara vòra der arriu. En ua barca amarrada vederen a un barquèr vielh qu'ère prèst a abrigar-se damb era sua hlaçada entà dormir.

S'apressèren ada eth, e dempús des salutacions, li dideren: "Ò jeique! voleríem dera tua amabilitat que mos amies ena tua barca a passejar-mos un shinhau per arriu, ara que hè fresca e ei deliciosa era brisa. E vaquí un dinnar peth tòn trabalh." E er interpelat responec damb accent de terror ena votz: "Sabetz se qué demanatz, senhors? Per çò que semble non vo'n sabetz dera proïbicion. Non vedetz vier entà nosati un vaishèth qu'en eth se trape eth califa damb tota era sua acompanhada?"

Preguntèren plan estonadi: "N'ès segur qu'aguest vaishèth que s'aprèsse amie ath pròpri califa?" Er aute responec: "Per Allà! E qui non coneish en Bagdad era cara deth nòste patron eth califa? Òc, senhors mèns, qu'ei eth madeish, damb eth sòn visir Giafar e eth sòn pòrta simitarra Massrur! E guardatz damb eri as mamalik e as cantaires! Escotatz se com cride eth pregonèr, de pès ena proa: "Proïbit a grani e petits, a joeni e a vielhs, a notables e a plebèus, passejar-se per arriu! Ad aqueth que non complisque aguesta orde se li bracarà eth cap o serà penjat deth pau deth sòn vaishèth!"

En enténer taus paraules…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes nauanta quatau net

Era dicec:

… En enténer taus paraules, Al-Raschid arribèc ar arràs der estonament, donques que jamès auie dat semblabla orde, e hège mès d'un an que non se passejaue per arriu. guardèc, donc, a Giafar e l'interroguèc damb es uelhs sus çò que significaue tot aquerò. Mès Giafar, tant estonat coma eth califa, s'acarèc damb eth barquèr vielh, e li didec: "Ò jeique, vaquí dus dinnars entà tu. Mès he lèu a amiar-mos ena barca e a amagar-mos en ua d'aguestes casetes voutades que i a a ras dera aigua, simplament entà que pogam veir eth pas deth califa e dera sua acompanhada sense que mos veiguen o mos cuelhen." Dempús de trantalhar un instant, eth barquèr acceptèc era ofèrta, e dempús d'amiar ena sua barca as tres, les amaguèc ena caseta e estenec sus eri ua hlaçada nera entà que se vedessen mens encara.

A penes s'aueren plaçat atau, vederen apressar-se eth vaishèth, illuminat pera lum de halhes qu'alimentauen damb husta d'aloè, esclaus joeni vestidi de satin ròi, damb es espatles caperades damb mantèls auriòs e eth cap caperat damb mossolina blanca. Uns s'estauen ena proa e es auti ena popa e lheuauen es sues halhes e tèdes, pregonant de quan en quan era proïbicion sabuda. Tanben vederen a dus cents mamalik de pès, alinhadi en ambdús costats deth vaishèth, en tot enrodar ua estrada plaçada en centre, a

on campaue seigut en un tron d'aur un joen vestit damb ròba de tela nera damb brodats d'aur; e ara sua dreta s'estaue un òme que se retiraue fòrça ath visir Giafar; e ara sua quèrra i auie damb era simitarra desgainada, un aute òme que se retiraue exactament a Massrur, mentre qu'ena part baisha dera estrada i auie seigudes per orde vint cantaires e tocadores d'esturments.

En veir aquerò exclamèc Al-Raschid: "Giafar!"

Eth visir responec: "As tues ordes, ò Emir des Credents!" Eth califa didec: "Solide que deu èster un des nòsti hilhs, dilhèu Al-Mamum o dilhèu Al-Amin! E es dus que son de pès ath sòn costat, un se retire a tu e era aute ath mèn pòrta simitarra Massrur. E es que se sèn ath pè dera estrada se retiren d'ua manèra estranha as mies cantaires de costum e as mies tocadores d'esturments. Qué ne penses de tot aquerò? Jo que sò negat en ua perplexitat grana!" Giafar responec: "Jo tanben, per Allà! ò Emir des Credents!"

Mès que ja s'auie aluenhat dera sua vista eth vaishèth illuminat, e liure d'angoisha exclamèc eth vielh barquèr: "Ara que ja èm segurs! Non mos a vist arrés!"

E gessec dera caseta e amièc entara vòra as tres passatgèrs. Quan desembarquèren, s'acarèc damb eth, eth califa e li didec: "Ò jeique! dides qu'eth califa ven cada net a passejar-se coma aué en aguest vaishèth illuminat?" Er aute responec: "Òc, senhor, e ja hè un an d'aquerò." Eth califa didec: "Ò jeique, qu'èm estrangèrs qu'em de viatge e mos agrade alegrar-mos damb toti es espectacles e passejar per toti es lòcs a on i a causes beròies entà veir. Vòs, donc, admèter aguesti dètz dinnars e demorar-mos aciu madeish deman ad aguesta ora?" Eth barquèr responec: "Que voi e m'aunori!" Alavetz se dideren adiu d'eth eth califa e es sòns dus acompanhants e tornèren en palai en tot comentar aqueth espectacle tant estranh.

A londeman, dempús d'auer auut amassar eth divan pendent tot eth dia e de recéber as sòn visirs, camarlencs, emirs e lòctenents, e despachar es ahèrs normaus, e jutjar e condemnar, e absòlver, eth califa se retirèc as sues crambes en tot trèir-se era sua ròba reiau entà desguisar-se de mercadèr. E acompanhat de Giafar e Massrur, cuelhec eth madeish camin qu'era vesilha e non se tardèren a arribar en arriu, a on les demoraue eth vielh barquèr. Se meteren ena barca e anèren a amagar-se ena caseta qu'en era demorèren era arribada deth vaishèth illuminat.

Que non aueren temps entà despacientar-se pr'amor que quauqui instants dempús campèc eth vaishèth sus era aigua alugat per halhes e tèdes e ath son d'esturments. E vederen as madeishes persones qu'era vesilha, e ath madeish nombre de mamalik e as madeishi convidadi, ath miei des quaus se trapaue seigut ena estrada eth faus califa entre eth faus Giafar e eth faus Massrur.

En veir aquerò, Al-Raschid li didec a Giafar: "Ò visir, veigui ua causa que jamès m'auria pensat se me l'auessen condat." Dempús li didec ath barquèr: "Ò jeique cuelh dètz dinnars mès e amia-mos darrèr d'aguest vaishèth; e no cranhes arren, pr'amor que non mos veiràn, donques que sòn ath miei dera lum e nosati enes tenèbres. Eth nòste

objectiu qu'ei gaudir deth beròi espectacle d'aguesta illuminacion sus era aigua." Eth barquèr acceptèc es dètz dinnars, e encara qu'un shinhau espaurit, comencèc a remar sense bronit darrèr dera tralha deth vaishèt, en tot tier compde de non entrar en cercle luminós…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes nauanta cincau net

Era didec:

… en tot tier compde de non entrar en cercle luminós, enquia qu'arribèren toti en un parque que baishaue en pala enquiar arriu e en aqueth lòc amarrèren eth vaishèth. Desembarquèren eth faus califa, e tota era sua acompanhada e ath son des esturments entrèren en parque.

Quan siguec luenh eth vaishèth, eth vielh jeique costegèc era arriba damb era sua barca ena escurina entà que desembarquèssen es sòns passatgèrs. Ja en tèrra, anèren a barrejar-se damb era multitud d'individús qu'enrodauen ath faus califa en tot amiar halhes enes sues mans.

E vaquí que, mentre seguien de tau sòrta ara comitiva, sigueren visti per bèri mamalik e arreconeishudi coma intrusi. Alavetz, les agarrèren, e les amièren ena presencia deth joen, que les preguntèc: "Com auetz pogut entrar aciu e per quin motiu venguéretz?"

Responeren: "Ò senhor nòste! qu'èm mercadèrs estrangèrs en aguest país. Auem arribat aué precisament, e mos auem aventurat a vier en aguest jardin. Anàuem tan tranquils, quan mos a cuelhut era vòsta gent en tot hèr-mos a vier enes vòstes mans!"

Eth joen les didec: "Non cranhetz arren, donques qu'ètz estrangèrs en Bagdad. Se non auesse estat atau, plan que òc haria que vos talhèssen eth cap." Dempús s'acarèc damb eth sòn visir, e li didec: "Dèisha que venguen damb nosati. Seràn es nòsti òstes aguesta net." Acompanhèren alavetz ara comitiva e arribèren d'aguesta manèra en un palai que non podie comparar-se en magnificéncia senon damb eth der Emir des Credents.

Ena pòrta d'aqueth palai i auie gravada aguesta inscripcion:

En aguesta casa a on tostemp ei planvengut er òste, botèc eth temps era beresa des sòns detalhs e la decorèc damb art, e era acuelhuda generosa deth sòn patron contente er esperit.

Entrèren alavetz en ua sala magnifica, damb eth solèr caperat damb un tapís de seda auriòla, e en tot sèir-se en tron d'aur, eth faus califa permetec as auti sèir-se ath sòn entorn. Se hec de seguit un hestau; e toti mingèren e se lauèren es mans; dempús, quan meteren es beuendes sus eth mantèl, beueren pendent fòrça temps ena madeisha copa que se passauen d'uns en auti. Mès quan l'arribèc ath califa Al-Raschid non volec béuer. Alavetz s'acarèc eth faus califa damb Giafar e li preguntèc: "Per qué non vò

béuer eth tòn amic?" Giafar responec: "Que ja hè fòrça temps, ò senhor! que deishèc de béuer." Er aute didec: "Alavetz ordenarè que li hèsquen a vier ua auta causa."

Ara seguida dèc ua orde a un des sòns mamalik, que s'esdeguèc a amiar un flascon plen de sorbet de pomes, e l'ac aufric a Al-Raschid, que l'acceptèc alavetz e se metec a béuer damb fòrça plaser.

Quan era beuenda hec es sòns efèctes enes cervèths, eth faus califa, qu'amiaue ena man ua vergueta d'aur, fotec damb era tres còps ena taula, e de seguit se dauriren es dues huelhes d'ua ampla pòrta qu'ère ath hons dera sala, entà balhar eth pas a dus neri qu'amiauen ena espatla un sèti d'evòri qu'en eth i auie seiguda ua joena esclaua blanca, de ròstre ludent coma eth solei. Placèren eth sèti dauant deth sòn patron, e se quedèren darrèr, de pès, e sense botjar-se. Alavetz cuelhec era esclaua un laüt indi, lo templèc, e toquèc de vint-e-quate manères desparières damb un art qu'afoguèc ar auditòri.

Dempús tornèc entath prumèr ton, e cantèc:

Com te pòs consolar luenh de jo, quan eth mèn còr ei de dòu pera tua abséncia?

Eth Destin a separat as aimants e ei ueda era casa que ressonaue damb cants d'alegria!

Quan eth faus califa entenec aguesti vèrsi, deishèc anar un sorriscle agudent, esquincèc eth sòn beròi vestit constellat de diamants, era sua camisa e era auta ròba, e queiguec estavanit. De seguit s'apressèren es mamalik entà caperar-lo damb un mantèl de satin, mès non damb pro rapiditat entà qu'eth califa, Giafar e Massrur non se n'encuedèssen de qué eth còs deth joen auie extenses cretes e tralhes de còps de baston e foetades.

En veir aquerò, eth califa li didec a Giafar: "Per Allà! quin malastre qu'un joen tan beròi age en còs tralhes que mos hènt veir de manèra evidenta que deu èster un criminau que s'a escapat dera preson." Mès ja es mamalik auien vestit ath sòn patron damb ua auta ròba mès beròia e mès rica qu'era anteriora e eth joen se tornèc a sèir en tron coma se non auesse passat arren.

Se n'encuedèc alavetz qu'es tres convidadi parlauen entre eri en votz baisha, e les didec. "Entà qué aguesta cara d'estonament e aguestes paraules en votz baisha?" Giafar responec: "Aguest companh mèn me didie qu'a recorrut toti es païsi e a tractat a molti personatges e reis, sense que jamès n'age vist a degun tan generós coma eth nòste ostejaire. E tanben s'estonaue de veir qu'esquinçaues un vestit que solide vau mil dinnars. E me mentaue en aunor tòn aguesti vèrsi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes nauanta siesau net

Era didec:

“… E me mentaue en aunor tòn aguesti vèrsi:

Era generositat bastic eth tòn abitatge ath miei deth paumet dera man, e hec de tau abitatge er asil desirat!

Se bèth dia barrèsse es pòrtes era generositat, era tua man serie era clau que dauririe es sues barralhes!

En enténer aguesti vèrsi, se mostrèc plan satisfèt eth joen, e ordenèc qu’obsequièssen a Giafar damb mil dinnars e ua tunica d’aunor tan beròia coma era qu’auie esquinçat eth, e seguiren beuent e divertint-se.

Mès Al-Raschid, que non ère tranquil des de qué avertic tralhes de còps en còs deth joen, li didec a Giafar: “Demana-li ua explicacion sus aquerò!” Giafar responec: “Que serà milhor qu’ajam paciéncia encara e non èster indiscrèts! Eth califa didec: “Peth mèn cap e pera hòssa d’Abbas, que se no l’interròges de seguit sus aquerò, Giafar, era tua anma deisharà de tanher-te tanlèu arribem en palai!”

E vaquí qu’eth joen, qu’ère en tot guardar-les, se n’encuedèc de qué encara parlauen en votz baisha e les preguntèc: “Tant important ei aquerò que vos didetz en secret?” Giafar responec: “Que non ei arren de dolent!” Eth joen higec: “Per Allà, te supliqui que me metes ath pas de çò que vos didetz, sense amagar-me arren.” Giafar didec: “Eth mèn companh a notat qu’as enes costats cretes e tralhes de còps e foetades. E ei estonat ar arràs der estonament. E desire tu per tu saber per quina sòrta d’aventura a patit eth nòste patron eth califa semblable tractament tan pòc compatible damb era sua dignitat e es sues prerrogatives.”

En enténer aguestes paraules, arric eth joen e didec: “Plan ben! Donques qu’ètz estrangèrs, vos revelarè era causa de tot. Qu’ei era ua istòria tan prodigiosa e plia de meravilhes, que se s’escriuesse damb agulhes en angle interior deth uelh, servirie de leçon ad aqueri que l’escotèssen atentiuament.”

Dempús didec:

“Vos cau saber, senhors mèns!, que jo non sò er Emir des Credents, senon simplament eth hilh deth sindic des joièrs de Bagdad. Me cridi Mohammad Alí. Quan moric eth mèn pair, me deishèc coma eretatge fòrça aur, plata, pèrles, robins, esmeraldes, jòies e objèctes d’orfebreria; mè deishèc ath delà proprietats edificades, terrens, uarts, jardins, botigues e magasèms de resèrva e me hec patron d’aguest palai damb aquerò que contie, esclaus d’ambdús sexes, gardes e vailets, mossos e mosses.

E vaquí que, en èster jo seigut un dia ena mia botiga ath mei des mèns esclaus qu’executauen es mies ordes, vedí qu’ena pòrta s’arturaue e baishaue d’ua mula ricament apraiada, ua joena, qu’acompanhauen tres joenes, beròies coma lues es tres. entrèc ena mia botiga e se seiguec, mentre jo, en aunor sòn, me botaua de pès; dempús me preguntèc: “Ès de vertat Mohammad Alí eth joièr?” Responí: “Plan que òc, senhora mia! e sò eth tòn esclau prèst a servir-te.” Era me didec. “Auries bèra jòia vertadèrament

beròia e que me podesse agradar?" Jo li didí: "Ò senhora mia, te vau a mostrar tot aquerò mès beròi dera mia botiga e ac vau a botar enes tues mans. Se i a bèra causa que t'agrade arrés se considerarà mès erós qu'eth tòn esclau; e s'arren artenh detier es tues guardades, deplorarè era mia mala sòrt pendent tota era mia vida."

Precisament auia jo ena mia botiga cent colhars preciosi, meravilhsament hargadi, que de seguit hi que me hessen a vier e les mostrèssen ada era. Les cuelhec e les guardèc tot doç un a un, en tot demostrar que sabie sus er ahèr mès que jo; dempús me didec: "Que voi quauquarren milhor!"

Alavetz m'en brembè d'un colharet qu'eth mèn pair crompèc per cent mil dinnars en d'auti tempsi, e qu'auia jo sauvat, dehòra de totes es guardades, en un preciós petit còfre; me lheuè alavetz e me hi a vier eth còfre damb mil precaucions e lo daurí armoniosament en preséncia dera joena, en tot dider-li: "Non me pensi que n'agen un de parièr es reis ne es sultans, autant grani coma petits."

Quan era joena auec lançat ua rapida guardada ath colhar, deishèc anar un sorriscle d'alegria e exclamèc: "Aquerò ei çò qu'en bades è desirat tota era mia vida!" Dempús me didec: "Guaire vau?" Responí: "Eth sòn prètz exacte, que balhèc eth mèn pair, siguec de cent mil dinnars. Se te shaute, ò senhora mia! arribarè ar arràs dera felicitat en tot aufrir-te-lo per arren.! Me guardèc era, arric leugèrament, e me didec: "Ahig ath prètz que vies de díder cinc mil dinnars per çò des interèssi deth capitau mòrt, e eth colhar serà dera mia proprietat."

Responí: "Ò senhora mia!, eth colhar e eth sòn proprietari actuau son ja dera tua proprietat e se trapen enes tues mans. Arren mès me cau híger." Tornèc a arrir, e didec: "Que ja t'è dit es condicions dera crompa, e higi que te sò deuteira de gratitud." E dempús de prononciar aguestes paraules, se lheuèc rapidament, sautèc ena mula damb ua rapiditat extrèma, sense èster ajudada pes sòns sirvents, e me didec quan partic: "Senhor mèn! Vòs acompanhar-me ara madeish entà amiar-me eth colhar e crubar es sòs ena mia casa? Cre-me que gràcies a tu eth dia d'auè a estat entà jo coma era lèit." Non volí persutar mès entà non contrariar-la, e ordenè as mèns vailets que barrèssen era botiga e seguí a pè ara joena enquiara sua casa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes nauanta setau net

Era didec:

… e seguí a pè ara joena enquiara sua casa. Aquiu l'autregè eth colhar e era entrèc enes sues crambes dempús de pregar-me que me seiguessa en banc deth vestibul entà demorar era arribada deth cambista que m'auie de pagar es cent mil dinnars damb es sòns interèssi.

Quan èra seigut en aqueth banc deth vestibul, vedí arribar a ua sirventa joena, que me didec: "Ò senhor mèn, entra ena anticambra dera casa se te platz, pr'amor qu'era demora ena pòrta non ei hèta entà persones dera tua qualitat." Me lheuè alavetz e entrè ena anticambra a on me seiguí en un escabèl tapissat de velot verd, e atau m'estè en tot demorar pendent bèth temps. Alavetz vedi entrar a ua dusau sirventa, que me didec: "Ò senhor mèn, era mia senhora te prègue qu'entres ena sala de recepcion, a on desire que descanses enquia qu'arribe eth cambista." Non deishè d'aubedir, e seguí ara joena entara sala de recepcion. A penes arribè aquiu, se dauric un gran cortinatge deth hons, e s'auancèren entà jo quate esclaues qu'amiauen un tron d'aur qu'en eth i auie seiguda era joena damb un ròstre beròi coma ua lua plia e damb eth colhar en còth.

En veir eth sòn ròstre sense vel e complètament descubèrt, sentí que se me trebolaue era rason e que s'accelerauen es batecs deth mèn còr. E vaquí qu'era hec senhau de qué se retirèssen es esclaues, auancèc entà jo, e me didec: "Ò lum des mèns uelhs! Penses que tot èsser beròi s'a de comportar damb era dauna qu'estime coma tu ac hès, tan durament?" Responí: "En tu que i a era beresa sancera, e çò qu'ei sobrèr d'era, s'ei que i a quauquarren sobrèr, s'a distribuit entre era rèsta d'èssers umans."

Era me didec: "Ò joièr Mohammad Alí, te cau saber que t'estimi, e que se m'è servit d'aguest mejan a estat sonque entà dider-te que vengues ena mia casa." E dempús de prononciar aguestes paraules s'inclinèc sus jo guiterosament e me tirassèc entada era en tot guardar-me damb uelhs languidi. Emocionat ar arràs, cuelhí alavetz eth sòn cap entre es mies mans e la punè diuèrsi viatges, mentre qu'era m'entornaue longament es mèns punets e me sarraue contra es sues popes dures, que jo sentia incrustar-se en mèn pièch. Comprení alavetz que non auia d'arrecular e volí méter en execucion tot aquerò qu'auia d'executar. Mès en madeish moment qu'eth *mainatge*, complètament desvelhat, reclamaue damb ardor ara sua mair, me didec aguesta: "Qué sages de hèr damb *aquerò*, ò senhor mèn?" Responí: "Amagar-lo entà que me dèishe tranquil." Didec era: "Mès que non lo poiràs amagar en jo, donques qu'era casa no ei dubèrta. Que te calerie entad aquerò daurir ua brècha abans. Pr'amor que te cau saber que sò ua verge intacta de tota perforacion. E se te penses que parles damb ua hemna quinsevolh e damb ua prostituïda entre es prostituïdes de Bagdad, te cau desenganhar-te de seguit. Donques qu'as de saber que, tau coma me ves, ò Mohammad Alí! sò era fraia deth gran visir Giafar, era hilha de Yahia ben-Khaled Al-Barmaki."

En entèner aguestes paraules, ò senhors mèns! sentí qu'eth *mainatge* queiguie en un prigond saunei, e comprení guaire impròpri siguec dera mia part escotar es sòns crits e e voler padegar-les demanant ajuda ara joena. Ça que la, li didí: "Per Allà, ò senhora mia! que non ei mèn eth tòrt se volí qu'eth *mainatge* se profitèsse dera ospitalitat que l'an dat ath pair. Tu madeisha ès era que s'a mostrat generosa damb jo, en tot hèr-me veir eth paradís a trauèrs des pòrtes dubèrtes dera tua ospitalitat." Era contestèc: "Que non te cau repotegar-me, senon ath contrari. E se vòs arténheràs es tòns fins, mès pes solets camins legaus. Que pòt èster tot, damb era volontat d'Allà. Que sò, plan que òc, patrona des mèns actes, e arrés a eth dret d'intervier en eri. Me vòs, donc, coma esposa legitima?" Responí: "Plan que òc!" E de seguit era hec cridar ath kadi e as testimònis, e les didec:

“Vaquí a Mohammad Alí, hilh deth defuntat sindic Alí. Me demane en matrìoni e m’arreconeish coma dòt aguest colhar que m’a autrejat. Jo accèpti e consentisqui!”

Se redigic de seguit eth nòste contracte de matrimòni, e dempús mos deishèren solets. Se heren a vier es esclaus beuendes, copes e laüts, e comencèrem es dus a béuer enquia que s’ahisquèc eth nòste engenh. Cuelhec era alavetz eth laut, e cantèc en tot acompanhar-se damb eth:

Pera finesa dera tua cintura, peth tòn anament capinaut, te juri que patisqui damb eth tòn aluenhament!

Cuelh pietat d’un còr usclat en huec deth tòn amor!

M’exalte era copa d’aur, a on en béuer deth sòn licor, trapi viu eth tòn rebrembe!

Atau, ath miei des ròses ludentes, era flor de mirta me hè apreciar milhor es colors viui!

Quan auec acabat de cantar, cuelhí ath mèn torn eth laüt e dempús de demostrar que sabia trèir d’eth eth milhor partit, didí aguesti vèrsi deth poèta en tot acompanhar-me en sordina:

Ò prodigi! enes tues caròles veigui amassar-se causes contraries: era frescor dera aigua e eth color ròi dera ahlama!

Qu’ès entath mèn còr huec e frescor! Ò, guaire amara e doça ès en mèn còr!

Quan acabèrem de cantar, vedérem que ja ere ora de pensar en ajaçar-mos. La cuelhí en braça e l’estirè en lhet somptuós que mos auien premanit es esclaues…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes nauanta ueitau net

Era didec:

… en lhet somptuós que mos auien premanit es esclaues. Alavetz, quan la despolhè, podí veir qu’ère ua pèrla sense traucar e ua ègua que non auien cabaucat. Pro me n’alegrè d’aquerò! E posqui, plan, assegurar, qu’ena mia vida è passat ua net tant agradiua coma aquera net, qu’en era, enquia qu’arribèc eth maitin auí sarrada contra jo ara mia esposa coma se poirie auer ena man a un colom damb es ales plegades.!

E non siguec solet ua net que passè d’aguesta sòrta, senon un mes sancer, sense pòsa. E desbrembè es mèns interèssi, era mia botiga, es bens que tenguia e era mia casa damb tot aquerò que i auie, enquia qu’un dia, eth prumèr deth dusau mes, venguec a cercar-me era e me didec. “Me cau absentar-me quauques ores, eth temps de besonh entà vier en hammam e tornar. Te supliqui que non abandones eth lhet, e que non te lhèues enquia que jo aja tornat. E tornarè deth hammam totafèt fresca, e leugèra, e perhumada.”

Dempús, entà estar-ne mès segura de qué executaria jo era sua orde, me hec jurar que non deisharia eth lhet. Dempús d'aquerò, se hec a vier dues esclaues que cuelheren es tovalhòles e es paquets de ròba blanca e vestits, e partic damb eres entath hammam.

E vaquí, ò senhors mèns! que tanlèu gessec era dera casa, per Allà! vedí daurir-se era pòrta e entrar ena mia cramba a ua vielha, que me didec, dempús des salutacions: "Ò senhor mèn Mohammad! Sett Zobeida, era esposa der Emir des Credents, me mane a tu entà demanar-te que vengues en palai, a on desire veder-te e entener-te, donques que l'an parlat admirablament des tues manères distinguides, dera tua cortesia e dera tua beròia votz, e te vò conéisher." Responí: "Per Allà, brava senhora, Sett Zobeida me hè er aunor extremat de convidar-me a veder-la; mès que non posqui deishar era casa abans de qué torne era mia esposa que se n'a anat en hammam."

Era vielha me didec. "Hilh mèn, peth tòn interès te conselhi que non ajornes era visita que te demane, se non vòs que Sett Zobeida sigue era tua enemiga. Pr'amor que t'avisi, s'ei que non te'n sabes, qu'era enemistat de Sett Zobeida ei molt perilhosa. Dempús entornaràs de seguit ena tua casa."

Aguestes paraules me heren decidir a gésser, a despièch deth jurament que prestè ara mia esposa, e seguí ara vielha, que se metec a caminar dauant de jo e m'amièc entath palai, qu'en eth me hec passar sense cap dificultat.

Quan Sett Zobeida me vedec entrar, arric, me hec apressar ada era, e me didec: "Ò lum des uelhs! Ès tu er estimat dera fraia deth gran visir?" Responí: "Que sò eth tòn esclau e eth tòn sirvent!"

Era me didec: "De vertat que non exagèren es tòns merits aqueri que me descriueren es tues formes encantadores e era tua manèra de parlar distinguida! Que desiri veder-te e coneisher-te, entà veir damb es mèns pròpris uelhs era eleccion e es gusti dera fraia de Giafar. De moment ne sò satisfèta. Mès haràs qu'eth mèn plaser arribe ar arràs se me vòs deishar escotar era tua votz cantant quinsevolh causa." Responí: "Voi e m'aunori de hè'c." E cuelhí un laüt que me hec a vier ua esclaua e cantè dues o tres estròfes sus er amor corresponut. Quan acabè de cantar, me didec Sett Zobeida: "Qu'acabe Allà era sua òbra en tot hèr-te encara mès perfècte de çò qu'ès, ò joen encantador! T'arregraïsqui qu'ages vengut a veder-me. Ara hè lèu a entrar ena tua casa, abans de qué torne era tua esposa, pr'amor que non se pense que li voi trèir eth sòn amor." Punè alavetz era tèrra entre es sues mans e gessí deth palai pera madeisha pòrta qu'auia entrat.

Quan arribè en casa, trapè en lhet ara mia esposa, que m'auie precedit. Dormie ja, e non hec cap movement que hège veir que s'anaue a desvelhar. Me lancè alavetz enes sòns pès e comencè a amorassar-li es cames doçament. De pic dauric es uelhs e me fotec heredament un còp de pè en costat, que me hec redolar per tèrra dejós deth lhet. E exclamèc: "Ò traïdor! ò perjur! Manquères ath tòn jurament e as anat a veir a Zobeida! Per Allà que se non auessa orror ar opròbi e revelar publicament es mies intimitats, ara madeish li haria saber a Sett Zobeida es conseqüéncies qu'amie eth hèt de sedusir as marits autrú. Mès enquiad aguest moment pagaràs per era e per tu!" E dèc un còp de

mans e exclamèc: “*Ya Sauab*!” Ath moment apareishec eth cap des eunucs, un nere que tostemp m’auie guardat de trauèrs, e li didec era: “Talha-li de seguit eth còth ad aguest traïdor, ad aguest mentidèr, ad aguest perjur!” De seguit brandic eth nere era espada, s’esquincèc un tròç deth cant dera tunica e me vendèc es uelhs damb eth bocin de tela que s’auie arrincat. Dempús me didec. “Hè eth tòn acte de fe!” E se dispausèc a talhar-me eth cap. Mès en aqueth moment entrèren totes es esclaues, granes e petites, joenes e vielhes, que damb eres auia jo estat tostemp generós…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era tres centes nauanta nauau net

Era didec:

… granes e petites, joenes e vielhes, que damb eres auia jo estat tostemp generós, e li dideren: “Ò senhora nòsta! te suplicam que lo perdones, donques qu’ignoraue era gravetat dera sua fauta. Non sabie eth, qu’arren podie contrariar-te mès qu’era visita ara tua enemiga Sett Zobeida! Desconeishie absoludament era rivalitat que i auie entre vosates dues. Perdona-lo, ò senhora nòsta!”

“Plan ben!, li sauvarè era vida; mès desiri que se li què de un rebrembe inesborrable dera sua fauta.” E li hec un senhau a Sauab entà que cambièsse era espada peth pau. E ara seguida cuelhec eth nere ua barra d’ua flexibilitat terribla, e comencèc a foter-me damb era enes lòcs mès sensibles deth mèn còs. Dempús agarrèc un foet e me fotec damb eth, cinc centes foetades, en tot entornejar-lo crudèument enes mies parts mès delicades e enes mies costelhes. Aquerò vos explicarà, senhors mèns! es tralhes e cretes que hè ua estona podéretz veir en mèn còs.

Dempús de meter-me aguest tractament, hec que me treiguessen d’aquiu e que me lancèssen en carrèr, coma un tistèr de lordères. Alavetz, en tot apraiar-me coma podí, m’arrosseguè entara mia casa sagnós, entà quèir esvanit tan long coma èra a penes entrè ena mia cramba, abandonada de hège ja temps. Quan, ath cap d’un long espaci de temps me remetí, acodí a un sabent cirurgian, de man plan adreita, que me suenhèc delicadament es herides, e a truca de baumes e d’engüents artenhí obtier era garison. M’estè pendent dus mesi, totun, ajaçat e sense botjar-me; e quan podí gesser, çò prumèr que hi siguec anar en hammam, e dempús de banhar-me, me n’anè entara mia botiga. En era m’esdeguè a subastar guaires causes precioses i auie, hi tot aquerò que podí hèr, e damb era soma deth sòn impòrt crompè quate cents joeni mamalik, que vestí ricament, e aguest vaishèth que m’auetz vist aguesta net en companhia sua. Alistè entà que s’estèsse ara mia dreta a un d’eri que se retiraue a Giafar e a un aute entà dar-li es prerrogatives deth pòrta simitarra, dera madeisha manèra qu’ac hè er Emir des Credents. E damb er in de desbrembar es mies tribulacions, me desguisè jo madeish de califa, e aquerí eth costum de passejar-me per arriu totes es nets ath miei dera illuminacion deth mèn vaishèth e des cants, e des sons d’esturments. E atau se passe era mia vida des de hè un an, en tot auer era illusion suprèma de qué sò eth califa, pr’amor de veir se damb

aquerò artenhi hèr enlà deth mèn esperit era pena que l'invadís a compdar deth dia qu'era mia esposa hec que me castiguèssen tan crudèument per tòrt dera mutuau rivalitat entre Sett Zobeida e era.

E solet jo, qu'ignoraue tot aquerò, patí es conseqüéncies de semblabla enemistat de hemnes. E vaquí era mia trista istòria, ò senhors mèns! e ja non me rèste que balhar-vos es gràcies per auer volut amassar-vos damb nosati entà passar era net amistosament."

Quan eth califa Harun Al-Raschid entenec aguesta istòria, exclamèc: "Glòria a Allà que hè que cada efècte age era sua causa!" Dempús se lheuèc e demanèc permís ath joen entà retirar-se damb es sòns companhs. L'ac permetec eth joen, e eth califa gessec d'aquiu enta entornar en palai, en tot pensar ena manèra de reparar era injustícia cometuda damb eth joen pes dues hemnes. E dera sua part, qu'ère Giafar desolat de qué era sua fraia siguesse era qu'auie costat tau aventura, destinada alavetz a que tot eth palai se'n sabesse d'era.

A londeman, revestit damb es insignes dera autoritat, ath miei des emirs, e camarlencs, eth califa li didec a Giafar: "Hè que se presente dauant de jo eth joen que mos balhèc ospitalitat ager pera net." E Giafar gessec immediatament entà tornar lèu damb eth joen, que punèc era tèrra entre es mans deth califa, e dempús des salutacions, lo complimentèc en vèrsi.

Encantat Al-Raschid, l'ordenèc apressar-se ath sòn costat e li didec: "Ò Mohammad Alí! t'è cridat entà enténer des tòns pòts era istòria qu'ager les condères a tres mercadèrs. Ei prodigiosa e ei plia d'ensenhaments utils."

Eth joen didec, plan esmoigut: "Que non poirè parlar, ò Emir des Credents! mentre non m'autreges eth mocador dera seguretat." Eth califa li lancèc en solèr eth sòn pròpri mocador coma mòstra de qué ère segur, e eth joen repetic eth sòn relat sense deishar-se cap detalh. Quan acabèc, Al-Raschid li didec: "Voleries qu'era tua esposa tornèsse ara ath tòn costat, a maugrat des errors qu'a cometut damb tu?"

Eth joen responec: "Que sigue planvengut tot aquerò que vengue dera man deth califa, pr'amor qu'es dits deth nòste patron son es claus des beneficis e es sues accions non son accions, sense colhars preciosi, ornament des còthi."

Alavetz eth califa li didec a Giafar: "Que vengue entà jo, ò Gafiar! era tua fraia, era hilha der emir Yahia."

E Giafar hec que se presentèsse era sua fraia de seguit; e eth califa li preguntèc: "Ditz-me, ò hilha deth nòste fidèu Yahia!, coneishes ad aguest joen?" Era responec: "Ò emir des Credents! Des de quan saben es hemnes conéisher as òmes?" Eth califa arric e didec: "Plan, donc, te vau a dider eth sòn nòm. Se cride Mohammad Alí, e ei hilh deth defuntat sindic des joièrs. Çò apassat, qu'ei passat e ara desiri balhar-te-lo coma espós." Era responec: "Era donacion deth nòste patron qu'ei per dessús des nòsti caps e des nòsti uelhs!"

De seguit cridèc eth califa ath kadi e as testimònis, e hec redigir legaument eth contracte de matrimòni, en tot júnher aqueth viatge as dus joeni d'ua manèra duradora entara sua felicitat, que siguec perfècta. E volec retier ath sòn costat a Mahammad Alí entà compdar-lo entre es sòns intims enquiara fin des sòns dies. E vaquí se com Al-Raschid sabie consagrar es sòns òcis entà júnher çò qu'ere separat e hèr erosi ad aqueri que tradic eth Destin.

Mès non te penses, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, qu'aguesta istòria, que solet te condè entà esvagar-te des anecdòtes cuertes, posque egalar d'apròp ne de luenh ara meravilhosa Istòria de Rosa-en-Calitz e de Delícia-deth-Mon.

Istòria de Ròsa-en-Calitz e de Delícia- eth-Mon

E Scharazada li didec ath rei Schahriar:

Conden qu'ena antiquitat deth temps e eth passat des epòques e des edats, i auie un rei molt illustre plen de poder e de glòria. Auie un visir cridat Ibrahim, qiu'era sua hilha ère ua meravilha de gràcia e de beresa, depassant a totes en elegància e perfeccion, e ère dotada d'ua intelligéncia notabla e de manères mercadament esquistes. Ath delà, l'agraduen fòrça es reünions animades e eth vin que da alegria, sense que mespredèsse es ròstres beròis, es vèrsi en aquerò qu'an de mès rafinat e es istòries extraordinàries. Amassaue en era tantes delicades delícies, que tirassaue a enamorar-se d'era as còrs e as caps coma li didec un viatge un des poètes que li cantèren:

Que sò enamorat dera seductora! Encantadora de turcs e d'arabs, coneish totes es fineses dera jurisprudéncia, dera sintaxi e des bères arts!

Atau, donc, quan discutim ambdús sus aguestes causes, vaquí se qué me ditz a viatges era maligna:

"Jo que sò agent passiu e tu t'entestes en botar-me en cas indirècte" Per qué? En cambi, dèishes tostemp en acusatiu eth tòn regim, qu'era sua mission ei èster actiu, e jamès l'autreges eth signe dera ereccion!"

Jo li digui: "Non solet te pertanh eth mèn regim, ò senhora mia! senon tanben era mia vida e tota era mia anma! Mès non t'estones ja d'aguest cambiament de papèrs. Aué an cambiat es tempsi e se capvirèren es causes.

Ça que la, s'a maugrat de çò que te digui non vòs creir en cambiament, non trantalhes mès e guarda eth mèn regim. Non te n'as encuedat de qué eth nud deth cap l'amie ena coa?"

E aguesta joena ère tan esquista, tan doça e d'ua beresa tan viua, que la cridauen Ròsa-en-Calitz…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centau net

Era didec:

… E aguesta joena ère tan esquista, tan doça e d'ua beresa tan viua, que la cridauen Ròsa-en-Calitz.

Eth rei, que li shautaue fòrça que siguesse era ath sòn costat enes hestaus, per çò de ben dotada que se trapaue en finesa d'engenh e en distincion, auie per costum dar cada an granes hèstes, e damb aguesta escadença profitar-se'n dera preséncia en palai des principaus personatges deth sòn règne entà jogar damb eri ara pilòta.

Quan arribèc eth dia qu'es convidadi deth rei s'amassauen damb motiu d'aguesti jòcs de pilòta, Ròs-en-Calitz se seiguec ena sua hièstra entà gaudir der espectacle. De seguit comencèc a animar-se eth jòc, e era hilha deth visir, que seguie de uelh as jogaires e observaue es sòns movements, vedec entre eri a un joen infinitament beròi, de ròstre encantador, de dents arridolents, de cintura cuerta e d'amples espatles. Quan lo vedec, experimentèc tau plaser que non podec cansar-se de guardar-lo ne de deishar de tachar-li es uelhs tu per tu. Acabec en tot cridar ara hilhuquèra, e li preguntèc: "Sabes eth nòm d'aguest joen esquist, tan plen de distincion, qu'ei ath miei des jogadors?" Era hilhuquerà didec: "Ò hilha mia, que son toti beròis! Sabi pas de qui me parles!" Era joena didec. "Demora, que te lo vau a mostrar!"

E cuelhec alavetz ua poma e la lancèc contra eth joen, que se virèc e lheuèc eth cap en direccion ara hièstra.Vedec alavetz a Ròsa-en-Calitz, arridolenta e beròia coma era lua plia quan illumine es tenèbres; e còp sec, sense auer temps de trèir d'aquiu era sua guardada, se sentec extrèmament emocionat d'amor e recitèc aguesti vèrsi deth poèta:

Qui ponchèc eth mèn còr enamorat? Siguec er arquèr o era flècha des tòns vistons?

D'a on vies tan velòça, ò flècha agudenta? Dera multitud de guerrèrs o d'ua hièstra simplament?

Ròsa-en-Calitz li preguntèc ara sua hilhuquèra: " E ara me pòs díder eth nòm d'aguest joen?"

Era hilhuquèra responec: "Se cride Delícia-deth-Mon." En enténer aguestes paraules, era joena botèc entà darrèr eth cap damb plaser e emocion, se deishèc quèir en divan, gemeguèc prigondament e improvisèc aguestes estròfes:

Que non se n'a d'empenaïr aqueth que te cridèc Delícia-deth-Mon, ò tu qu'amasses ua delicadesa esquista de manères damb totes es qualitats escellentes!

Ò neishenta lua plia! Ò ròstre ludent qu'illumines er univèrs e eth mon!

Entre totes es creatures qu'ès eth solet sultan dera beresa! E è testimònis que me balhen era rason!

Non ei era tua celha nun*, perfèctament traçada? Non se retire era amelha deth tòn uelh ara letra* sad*, escrita pes dits amorosi deth Creador?*

E era tua cintura! Non ei era joena, era trenda rama flexibla que cuelh totes es formes desirables?

Se ja era tua valentia, ò cavalièr! depassèc eth valor des mès fòrts,q ué non diderè dera tua gràcia superiora e dera tua beresa?

Acabada aguesta improvisacion, Ròsa-en-Calitz cuelhec ua huelha de papèr e transcriuec es vèrsi suenhosament. La pleguèc dempús e la metec en ua borsa de seda brodada en aur, qu'amaguèc dejós deth coishin deth divan.

E vaquí qu'era vielha hilhuquèra, qu'auie observat aguesti movements dera sua senhora, se metec a parlar damb era de d'autes causes enquia que se quedèc esclipsada. Alavetz treiguec suenhosament de dejós deth coishin era huelha de papèr, la liegec, e convençuda dera passion que sentie Ròsa-en-Calitz, la botèc en madeish lòc. Dempús, quan se desvelhèc era joena, li didec. "Ò senhora mia, que sò entà tu era milhor e era mès trenda des conselhères. Me cau, donc, dider-te se guaire violenta ei era passion der amor, e prevenir-te de qué quan se bote en un còr sense poder expansionar-se, lo delís encara que sigue d'acèr, e còste en còs moltes malauties e deformitats. Peth contrari, s'era persona que patís d'aguest mau d'amor l'ac revèle a ua auta, tau causa sonque l'a de produir aleugeriment."

En entèner aguestes paraules dera sua hilhuquèra, Ròsa-en-Calitz didec. "Ò hilhuquèra! coneishes bèth remèdi entar amor?" Era hilhuquèra responec: "Plan que òc. S'està en possedir ara persona estimada!" Era joena preguntèc: "E com se pòt arténher aguesta possession?" Era hilhuquèra didec: "Ò senhora mia! prumèr de tot ei pro damb escambiar cartes plies de paraules doces, de salutacions e de compliments; pr'amor qu'aguesta ei era forma milhor qu'an dus amics, e çò prumèr que cau hèr entà resòlver es dificultats e previer complicacions. Atau, donc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes unau net

Era didec:

"…Atau, donc, ò senhora mia! en cas de qué amagues en tòn còr bèra causa, non cranhes fidar-me-la; pr'amor que s'ei un secret lo sauvarè intacte, e arrés coma jo saberà servir-te damb es sòns uelhs e eth sòn cap entà satisfèr es mendre desirs e amiar discrètament es tues cartes."

Quan Ròsa-en-Calitz auec entenut aguestes paraules dera sua hilhuquèra, sentec qu'era alegria l'agarraue era rason; mès tenguec ena sua anma quinsevolh paraula imprudenta que revelèsse era causa deth trebolament que l'agitaue, en tot díder entada era: "Arrés se'n sap encara deth mèn secret; e entà màger seguretat, que vau mès non informar d'arren ad aguesta hemna mentre non aja pròves cèrtes dera sua fidelitat."

Mès que ja higie era hilhuquèra: "Ò hilha mia!, era darrèra net è vist a un òme que se m'apareishec en sauneis e me didec: "Te cau saber qu'era tua joena senhora e Delícia-deth-Mon son encamardadi er un der aute e a tu te tòque afavorir era aventura e encargar-te des cartes, en tot hèr-les tota sòrta de servicis damb grana discrecion, se vòs gaudir tranquillament ua part d'auantatges." Jo, ò senhora mia! te condi aquerò qu'è vist. Tu seràs ara era que decidisque."

Ròsa-en-Calitz contestèc: "Ò hilhuquera! Te sentes de vertat capabla de carar secrets?" Era hilhuquèra didec: "Com ac pòs dobtar un solet moment, quan sò ua esséncia entre es esséncies des còrs escuelhudi?"

Alavetz ja non dobtèc era joena, en tot mostrar-li eth papèr qu'auie escrit es vèrsi e l'ac autregèc, en tot dider-li: "Hè lèu a amiar aquerò a Delícia-deth-Mon e a hèr-te a vier era sua responsa." Era hilhuquèra se lheuèc de seguit e se presentèc ena casa de Delícia-deth-Mon, començant per punar-li era man entà dempús complimentar-lo damb es expressions mès amables e educades. Dempús d'aquerò l'autregèc eth papèr.

Delícia-deth-Mon lo despleguèc e lo liegec. Dempús, quan se'n sabec ben deth contengut, escriuec darrèr dera huelha aguesti vèrsi:

Exaltat per amor bategue eth mèn còr apassionadament, e en bades sagi de tier era sua fòrça tumultuosa! Er estat que me trapi desnishe es mèns sentiments!

S'es mies lèrmes se desborden, li digui ath mèn censor: "qu'ei qu'è es uelhs maus!" Atau me pensi que l'enganhi sus eth vertadèr motiu, en tot amagar-li es mies intimitats.

Liure encara ager de quinsevolh ligadura e damb eth còr tranquil, jo ignoraua er amor! E vaquí que me desvelhi damb eth còr dominat per amor!

Vos vau a revelar eth mèn estat e a condar-vos era pena deth mèn amor, pr'amor de que eth vòste còr se planhe deth malerós qu'uscle de passion e ath quau torture era sòrt!

Damb es lèrmes des mèns uelhs traci aciu aguest planh, entà balhar-vos damb aquerò ua pròva der amor ath quau aubedís!

Qu'Allà preserve de tota param un ròstre qu'era beresa s'encarguèc de caperar damb eth sòn vel, e dauant d'eth s'incline era lua, aunorant-lo es esteles coma esclaues!

Coma beresa, que non è vist arren semblable! Ò era sua cintura! Es rames flexibles aprenen a ondular en veder-la balancejar-se!

Ara, se non vos shòrde, gausi a suplicar-vos que vengatz a veder-me! Ò, aquerò qu'a entà jo un valor enòrme! Non me rèste ja mès, que hèr-vos eth don dera mia anma damb era esperança de qué l'acceptetz! Era vòsta arribada serà entà jo eth Paradís, e era Gehenna eth vòste refús!

Dempús d'escríuer aquerò, pleguèc era huelha, la punèc e l'ac autregèc ara hilhuquèra, en tot dider-li: "Mair mia, compdi damb era tua bontat entà ahiscar a favor mèn era volontat dera tua senhora!" Era responec: "Escoti e aubedisqui." Cuelhec eth papèr e tornèc ath mès córrer ath costat dera sua senhora, e l'ac autregèc.

En cuélher eth papèr, Ròsa-en-Calitz se lo hec a vier enes pòts e dempús en front, lo despleguèc e lo liegec.

E quan se'n sabec deth sòn contengut, escriuec dejós aguesti vèrsi:

Ò tu qu'eth còr se prendèc dera nòsta beresa, non t'empenaïsques d'amassar era paciéncia ar amor! Dilhèu aquerò sigue ua manèra d'arribar a possedir-mos!

Quan auérem avertit qu'eth tòn amor ère sincèr, e qu'eth tòn còr patic es madeishi torments qu'eth nòste còr, sentèrem un desir parièr ath tòn desir de veder-mos amassadi; mès mos tenguec eth temor as nòsti gardes!

Te cau saber, que quan baishe sus nosati era net plia de tenèbres, s'exalte tant eth nòste ardor, que s'aluguen fogueirons enes nòstes entralhes!

Es tiraniques tortures deth desir que mos cride a tu, aluenhen deth nòste lhet eth saunei e alavetz s'apodère deth nòste còr eth dolor!

Mès non desbrembes qu'eth prumèr déuer des enamorats ei amagar as auti eth sòn amor! Saja, donc, de non destapar dauant d'estranhes guardades eth vel que mos protegís.

E ara voi cridar qu'es mies entralhes son ar arràs d'amor per un joenet! Ò, per qué non se quedèc entà tostemp en nòste abitatge?

Quan acabèc d'escríuer aguesti vèrsi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes dusau net

Era didec:

… Quan acabèc d'escríuer aguesti vèrsi, pleguèc eth papèr e l'ac autregèc ara hilhuquèra, que lo cuelhec e gessec deth palai. Mès volec eth Destin que se trapèsse precisament damb eth camarlenc deth visir, pair de Ròsa-en-Calitz, que li preguntèc: "Entà on vas ad aguestes ores?" Dauant d'aguestes paraules se sentec era cuelhuda d'un trebolament extrèm, e responec: "Entath hammam!" E seguic eth sòn camin, mès tan

trebolada, que deishèc quèir, sense voler, eth papèr mau sauvat en un plec deth sòn cinturon. E aquerò per çò que tanh ada era!

Mès per çò que tanh ath papèr que queiguec en solèr apròp dera pòrta deth palai, lo recuelhec un des eunucs que s'esdeguèc a hèr-se-lo a vier ath visir.

E vaquí que precisament eth visir venguie de gésser deth sòn harem e auie entrat ena sala de recepcion entà sèir-se en sòn divan. E mentre s'estèc seigut de tau sòrta er eunuc s'auancèc damb eth papèr mentat ena man, e didec: "Senhor mèn, vengui de trapar en solèr dera casa aguest papèr que me sò esdegat a recuéher." Eth visir l'ac treiguec des mans, lo despleguèc e vedec escrits aquiu es vèrsi en qüestion. Les liegec, e quan se'n sabec deth sòn sens, examinèc era letra, que li semblèc èster, sense cap de dobte, dera sua hilha Ròsa-en-Calitz.

En veir aquerò, se lheuèc e anèc ara cèrca dera sua esposa, mair dera joena, plorant tant abondosament que se banhèc damb lèrmes tota era barba.

E li preguntèc era sua esposa: "Qué te hè plorar d'aguesta manèra, ò senhor mèn!?" Eth responec: "Cuelh aguest papèr e guarda çò que ditz." Cuelhec era eth papèr, lo liegec, e se n'encuedèc de qué auie correspondéncia entre era sua hilha Ròs-en-Calitz e Delícia-deth-Mon. En saber-se'n, acodiren es lèrmes enes sòns uelhs, mès torturèc era sua anma sense plorar, e li didec ath visir: "Ò senhor mèn, que non serviràn d'arren es lèrmes, e era soleta idia excellenta s'està en imaginar era manèra de botar sauvat eth sòn aunor e amagar er embolh que s'a metut era tua hilha." E seguic en tot consolar-se e padegar-se es penes. Eth responec: "Pro que m'aclape era passion dera mia hilha! Non sabes qu'eth sultan experimente per Ròs-en-Calitz ua afeccion molt grana? Atau, donc, eth mèn temor en aguest ahèr aubedís a dues causes: prumèr per aquerò que me tanh, donques que se tracte dera mia hilha; dempús per çò que hè ath sultan, pr'amor que Ròsa-en-Calitz ei era favotita deth sultan e pòt arribar d'aciu granes complicacions. Qué ne penses tu de tot aquerò?"

Era responec: "Demora un shinhau, entà que diga era pregària que m'a d'illuminar sus era decision que mos cau cuélher." E de seguit se metec en actitud de pregar, segontes eth rite e era Sunna, executant es practiques pietoses prescrites entà taus casi."

Acabada era pregària, li didec ath sòn espós: "Te cau saber qu'ath miei deth mar cridat Bahr Al-Konuz i a ua montanha que se cride era Montanha-Marina-dera-Mair-que-perdec-ath-sòn hilh. Arrés pòt arribar en aguest lòc senon damb dificultats infinites. Te conselhi, donc, qu'installes aquiu un abitatge entara tua hilha."

D'acòrd en aguest punt damb era sua hemna, eth visir decidic hèr que se bastisse en aquera Montanha-marina-dera-Mair-que-perdec-eth-sòn-hilh un palai inaccessible, qu'eneth confinarie ara sua hilha Ròsa-en-Calitz, en tot encuedar-se'n de qué auesse viures entà un an, que se renauirien a començaments der aute an e autrejant-li ua acompanhada que li servisse de companhia e la mestrèsse.

Un còp auec cuelhut aguesta decision, eth visir amassèc as hustèrs, paredèrs e arquitèctes e les envièc en aquera montanha a on non deishèren de bastir un palai inaccessible e tau coma non s'auie vist en cap aute mon.

Alavetz eth visir hec premanir es viures entath viatge, organizèc era caravana, e entrèc de nets enes crambes dera sua hilha en tot ordenar-li que se metesse en marcha. Dauant d'ua orde atau, Ròs-en-Calitz sentec damb violéncia es angónies dera separacion, e quan deishèc eth palai e se n'encuedèc des preparatius deth viatge, non podec mens de plorar damb abondoses lèrmes. Damb er in d'informar a Delícia-deth-Mon der ardor amoròs que passaue per era, capable, per çò de violent, d'estrementir era pèth, hóner es ròques mès dures e hèr desbordar-se es lèrmes, se l'acodic alavetz escríuer sus era pòrta es vèrsi següents:

Ò casa! Se peth maitin passèsse er èsser estimat, saludant damb gèsti amorosi,

Entorna-li de part nòsta ua salutacion deliciosa e perhumada, donques que no sabem entà on mos amiarà era sòrt aguesta net!

Ne jo madeisha sai entà quini lòcs me transpòrte eth viatge, donques que m'amien ara prèssa, e damb pòc equipament!

Vierà era net e un audèth amagat enes ramatges anonciarà damb es sòns cants era notícia deth nòste trist destin!

Diderà damb eth sòn lenguatge: "Quin dolor! Guaire crudèu ei separar-se d'aqueth que s'estime!"

E quan è vist ja plies es copes dera separacion e era sòrt prèsta a aufrir-mo-les a maugrat nòste,

È tastat damb resignacion er amarum de beuratge. Mès era resignacion, ai! non poirà jamès procurar-me eth desbrembe!

Quan escriuec sus era pòrta taus vèrsi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes tresau net

Era didec:

… Quan escriuec sus era pòrta taus vèrsi, se placèc en sòn palanquin, e era caravana se metec en marcha. Passèren planhères e desèrts, terrens unifòrmes e ticòs accidentats, e arribèren d'aguesta manèra en mar de Al-Konuz, ara vòra deth quau armèren es sues tendes; e bastiren un gran vaishèth qu'en eth heren embarcar ara joena damb era sua acompanhada.

E coma qu'eth visir les auie dat era orde as conductors dera caravana de qué quan deishèssen ara joena confinada en palai, calat en cim dera montanha, tornèssen entara plaja e destruissen eth vaishèth, aubediren e executèren puntuaument era mission que se les encarguèc, e tornèren dempus ena preséncia deth visir, plorant per tot aquerò. E aquerò ei çò que tanh ada eri!

Per çò de Delícia-deth-Mon, quan se desvelhèc a londeman non deishèc de hèr era sua oracion maitiau e de montar entà meter-se ath servici deth sultan coma de costum. Quan passèc pera pòrta deth visir, vedec es vèrsi escriti en era, e en lieger-les credec pèrder eth sens, e s'aluguèc eth huec enes sues entralhes capvirades. Entornèc alavetz ena sua casa, a on non podec estar-se quiet ne un solet moment, cuelhut pera impaciéncia, era inquietud e era agitacion.

Dempús, en escurir, cranhent de revelar eth sòn estat ara servitud, s'esdeguèc a gésser, vagant ar edart per camins, perplèx e fureno.

Caminèc d'aguesta manèra pendent tota era net e part deth maitin de londeman, enquia qu'eth calor intens e era set torturadora l'obliguèren a descansar un shinhau. E vaquí que precisament auie arribat ath cant d'un arriuet, e se seiguec aquiu e cuelhec aigua damb es sues mans. Mès en hèr-se a vier aguesta aigua enes pòts non li trapèc cap tipe de sabor; e ath còp sentec que se li mudaue eth ròstre e se metie auriò; e vedec qu'auie es pès holadi pera marcha e peth cansament.

Alavetz s'estarnèc en somics, e damb es caròles banhades de lèrmes recitèc aguesti vèrsi:

S'embriague er enamorat damb er amor deth sòn amic, e aumente era sua embriaguesa era intensitat des sòns desirs.

Era holia deth sòn amor lo hè vagar exaltat e frenetic; non trape en nunlòc asil; non a cap gust en alimentar-se!

Com pòt trapar alegria er enamorat, en tot víuer luenh dera sua estimada? A! Que serie prodigiós!

Que sò delit des de qué er amor abite en jo; e torrents de lèrmes me lauen es maishères!

Ò! Quan veirè ar amic o a quauquarrés dera sua tribú que me hèsque a vier un shinhau de cauma ad aguest torturat còr?

Quan auec recitat aguesti vèrsi, Delícia-deth-Mon plorèc enquia banhar era tèrra; dempús se lheuèc e s'aluenhec d'aqueri parçans. Caminant d'aguesta sòrta, desolat per planhères e desèrts, vedec de pic ath sòn dauant un leon, de formidable còth, de cap enòrme, gòrja mès ampla qu'ua pòrta e dents que se retirauen as der elefant. En veder-lo non trantalhèc un solet moment pensant ena sua perdicion; se virèc en direccion ara Meca, prononcièc eth sòn acte de fe e se premanic a morir.

Mès en aqueth madeish moment s'en brembèc de qué auie liejut abans enes libres ancians, qu'eth leon ère sensible ara doçor des paraules, se compladie enes adulacions, e atau se deishaue padegar aisidament. Alavetz comencèc a dider-li: "Ò leon des seuves! ò leon des planhères! ò leon intrepit! ò cap temut per valents! ò sultan des animaus! dauant dera tua granesa qu'as a un praube enamorat anequelit pera separacion e damb era ment alhocardida, ath quau era passion lo redusic enquiad aguest extrèm! Escota es mies paraules e cuelh pietat dera mia perplexitat e deth mèn dolor!"

Quan eth leon auec entenut aguest discors, arreculèc uns passi, se seiguec, lheuèc eth cap guardant a Delícia-deth-Mon e se metec a jogar damb era coa e es sues pautes deth dauant.

En veir aqueri movements deth leon, Delícia-deth-Mon recitèc aguesti vèrsi:

Ò leon deth desèrt! Me vas a aucir abans de qué trapa ad aqueth que me cuelhec eth còr?

Ò, que non sò caça preciada, ne tansevolh gròssa, donques qu'eth mèn còs ei consumit pera pèrta der amic, e è eth còr esbauçat!

Qué haràs damb un mòrt que solet li manque eth susari?

Ò leon tumultuós ena luta!

Se me mautractes alegraràs damb aquerò ad aqueri que m'envegen!

Que non sò senon un praube enamorat negat en lèrmes, damb eth còr sarrat pera abséncia der amic!

Qué l'a arribat ar amic? Ò tristi pensaments des mies nets inquietes!

Vaquí que sabi pas s'era mia vida se debat en eth non arren!

Quan eth leon entenec aguesti vèrsi, se lheuèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes quatau net

Era didec:

… Quan eth leon entenec aguesti vèrsi, se lheuèc, e damb es uelhs plei de lèrmes, auancèc doçament entà Delícia-deth-Mon, en tot meter-se a lecar-li es pès e es mans damb era lengua. Dempús d'aquerò li hec senhaus entà que lo seguisse e se metec a caminar dauant d'eth.

Delícia-deth-Mon seguic ath leon, e caminèren ambdús de tau sòrta pendent bèth temps. Dempús d'escalar ua montanha nauta e baishar pera pala, vederen ena planhèra tralhes dera caravana. Alavetz Delícia-deth-Mon comencèc a seguir atentiuament aguestes

tralhes, e quan lo vedec ja sus era pista, eth leon lo deishèc que seguisse solet era sua cèrca e hèc repè entà hèr de nauèth eth sòn camin.

Per çò de Delícia-deth-Mon, seguic dia e net es tralhes dera caravana e d'aguesta manèra arribèc ara vòra deth mar rugent, d'ondades tumultuoses, a on es passi se perdien ena aigua. Comprenec alavetz qu'era caravana auie embarcat e auie seguit peth mar eth sòn camin, e perdec tota esperança de trapar ara sua estimada.

Dempús deishèc anar es sues lèrmes e recitèc aguesti vèrsi:

Qu'ei fòrça luenh era amiga ara! E era mia paciéncia arribe ath limit.

Com poirè anar darrèr d'era pes abismes deth mar?

Com resignar-me quan es mies entralhes ja son consumides, e era insòmia substituic ath saunei des mèns uelhs?

Des de qué abandonèc era sua casa e era nòsta tèrra, eth mèn còr qu'ei holat!

E quina ahlama l'uscle!

Ò grani arrius Seyhun, Jeyhon e tu, Eufrates! Es mies lèrmes corrent coma vosati!

Corren e se desbòrden damb mès intensitat qu'es deluvis e es ploges!

Autant les pataquegèren aguesti corrents de lèrmes, qu'es mies paupetes s'an ulcerat, e s'aluguèc eth mèn còr en contacte damb tanti bualhs!

Era òrda dera mia passion e des mèns desirs an gessut ar assaut deth mèn còr!

E era armada dera mia paciéncia quedèc vençuda e derrotada…!

Sense cap tipe de calcul arrisquè era mia vida peth sòn amor, mès eth risc dera mia vida ei eth mendre des perilhs que corrí!

Pro que non siguen castigadi es mens uelhs per auer vist en recinte proïbit aguesta mervilhosa beresa, mès reludenta qu'era lua!

Queiguí en tèrra herit, damb eth còr trauessat pes flèches que sense arc tiren es sòns amples uelhs meravilhosament talhadi!

Que m'a sedusit damb era armonia des sòns movements e dera sua leugeresa; era sua leugeresa que non egalarie era flexibilitat dera rama joena sus un tronc de saüc!

Damb tota era mia anma li demani ajuda entàs mies penes e dolors!

Mès era me redusic ath trist estat que me vedetz e solet era sua guardada seductora costèc era mia perdicion!

Quan acabèc de recitar aguesti vèrsi, s'estarnèc a plorar, de tau sòrta, que queiguec estavanit, e s'estèc fòrça temps atau. Mès ja remetut, virèc eth cap entara dreta e entara

quèrra, e coma se vedie ath miei d'un desèrt sense abitants, cuelhec pòur d'èster agarrat per animaus sauvatges e se metec a pujar per ua nauta montanha, qu'en sòn cim entenec que gessien d'ua tuta sons de votz umana. Escotèc era votz atentiuament, e observèc qu'ère era d'un eremita qu'auie deishat eth mon entà consagrar-se ara devocion. S'apressèc ad aquera tuta e piquèc tres còps ara pòrta sense obtier cap responsa der eremita e sense veder-lo gésser.

Alavetz alendèc prigondament e recitèc aguesti vèrsi:

Ò desirs mèns! Com artenheratz eth vòste fin?

Ò anma mia! Com desbrembaràs es tues penes e es tues fatigues?

Ua a ua vengueren totes es calamitats a envielhir eth mèn còr, e a blanquejar eth mèn cap ena mia prumèra joenessa!

Cap ajuda adocís era passion que me consumís, cap amic aleugerís era carga que pese sus era mia anma!

A!, qui saberà díder es torments des mèns desirs, ara qu'eth Destin s'a virat contra jo?

Gràcia, pietat entath praube enamorat desolat, que beuec en calitz dera separacion e der abandonament!

Que i a huec en aguest còr; se consumiren es entralhes, e autant l'a torturat era passion qu'era rason a hujut!

Degun dia a estat mès terrible coma eth dera mia arribada ena sua casa, quan liegí es vèrsi escrits ena pòrta!

Ò, guaire plorè! Ara tèrra li hi béuer es mies lèrmes ardentes, mès carè eth mèn secret entàs mèns parents e estranhs!

Ò eremita que cerquères eth refugi d'aguesta tuta entà non veir arren d'aguest mon! Dilhèu saborères tu madeish er amor, e se te n'a anat era rason tanben!

Jo,. ça que la, a maugrat d'açò e d'aquerò, a maugrat de tot, desbrembaria, plan que òc, es mies penes e fatigues s'artenhessa eth mèn objectiu.

Quan acabec de recitar aguesti vèrsi, vedec daurir-se de pic era pòrta dera tuta e entenec que quauquarrés cridaue: "Era misericòrdia sus tu!"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes cincau net

Era didec:

… e entenec que quauquarrés cridaue: “Era misericòrdia sus tu!” Alavetz passèc era pòrta e li desirèc era patz ar eremita que l’entornèc era sua salutacion e li preguntèc: “Quin ei eth tòn nòm?” Eth joen didec: “Me cridi Delícia-deth-Mon!” E er eremita li preguntèc: “Entà qué as vengut?” Eth joen li condèc alavetz era sua istòria des deth principi enquiath finau, e tanben guaire l’auie arribat. E er eremita se metec a plorar , e li didec: “Ò Delícia-deth-Mon. Hè vint ans que demori jo aciu e jamès è vist ad arrés pendent era mia estança aciu, exceptat ager. Pr’amor qu’entení plors e rambalh e quan guardè peth costat que venguien aguestes votzes vedí a ua gentada e tendes de campanha armades ena plaja. Dempús vedí qu’era gent bastien un vaishèth, qu’en eth s’embarquèren entà desparéisher en nauta mar. Tornèren pòc temps dempús encara qu’èren mens en nombre qu’ena anada; desarmèren eth vashèth e de nauèth se filèren peth camin qu’auien vengut. E me semble qu’aqueri que partiren e non tornèren son precisament aqueri que tu cerques, ò Delicia-deth-Mon. Compreni, donc, era intensitat deth tòn dolor, e te planhi. Mès te cau saber qu’ei impossible trapar a un enamorat que non age patit penes d’amor!” E er eremita recitèc aguesti vèrsi:

Ò Delícia-deth-Mon! me cres despreocupat e damb eth còr plen de quietud,

E non sabes qu’er ardor dera passion me plegue e me deplegue coma un linçò!

Des dera mia prumèra mainadesa coneishí er amor, quan encara popaua coneishí es transportaments der amor! E se li pregutèsses per jo eth te diderie que me coneish!

Practquè er amor pendent tant de temps, que me calèc hèr celèbre. E se li preguntèsses per jo, eth te diderie que me coneish!

Beuí ena copa der amor e tastè era sua languina amara!

Autant s’estropièc eth mèn còs, que ja non sò qu’ua aparença de jo madeish!

Plen de fòrça siguí antan; ara a despareishut eth mèn vigor. e era armada dera mia paciéncia quedèc espatracada jos es simitarres des guardades!

Non te penses qu’arribaràs ar amor sense patir maus de cap, pr’amor que des temps dera ancianitat, es extrèms se tòquen!

Enta toti es enamorats decretèc er amor qu’eth desbrembe ei madeish d’illicit qu’era impietat!

E quan er eremita acabèc de recitar aguesti vèrsi, s’apressèc a Delícia-deth-Mon e lo sarrèc entre es sòns braci e amassa plorèren de tau sòrta, qu’es montanhes ressonèren damb es sòns gemecs, e acabèren eri en tot estavanir-se.

Quan se remeteren, se jurèren mutuaument que se considerarien coma frairs en Allà; e li didec er eremita a Delícia-deth-Mon: “Aguesta net vau a pregar e a consultar a Allà sus se qué te cau hèr.” Delícia-deth-Mon responec: “Escoti e aubedisqui.” E vaquí aquerò que tanh ada eri.

Mès qué l'arribèc a Rosa-en-Calitz?

Quan era gent que l'acompanhauen l'amièren ena Montanha Marina dera Mair que perdèc eth sòn Hilh, e entrèc era en palai que l'auien bastit, l'examinèc peth menut e guardèc tot eth sòn mobiliari; dempús se metec a plorar, e exclamèc: "Ò abitatge, be n'ès de deliciós, per Allà, mès que manque entre es tues parets era preséncia der amic!" Dempús, en veir qu'era isla ère abitada per audèths, ordenèc ara sua acompanhada que parèssen hilats entà capturar aguesti audèths e meter-les en gabiòles a mida que les anèssen capturant, entà hèr-se-les a vier mès tard en interior deth palai. E de seguic s'executèc era orde. Alavetz Ròsa-en-Calitz s'emparèc ena hièstra e deishèc anar eth sòn pensament darrèr des sòns rebrembes. E aquerò desvelhaue en era ardors deth passat, desirs urgents e transportaments, e li hègen vessar lèrmes de sentiment, en tot hèr-li vier ara memòria aguesti vèrsi:

A qui dirigirè era afliccion der amor que i a ena mia anma, parlant-me des angónies que l'aluenhen der amic e deth huec qu'abrase es mies costelhes? Mès me cararè per temor deth mèn garda!

Mès aflaquit qu'un curadents è eth còs, donques que sò consumida pes ardors, es tristeses dera abséncia e es lamentacions!

A on son es uelhs der amic, entà que veiguen eth trist estat que m'a redusit eth sòn rrebrembe?

Que s'an excedit enes sòns drets quan me transpostèren en un lòc a on non pòt vier eth planestimat!

Ath solei l'encomani que pera tarde e peth maitin li transmete milèrs de salutacions ar aimant qu'era sua beresa capere de vergonha ara lua plia e qu'era sua figura e cintura depasse ara dera rama trenda!

S'es ròses volessen imitar era sua caròla, les didiria jo as ròses: "Que non artenheratz retirar-vos a ua caròla sua, ò ròses! mentre non sigatz es ròses dera sua auta caròla!"

Destille era sua boca ua saliua que refrescarie era lum d'un brasèr alugat!

Com desbrembar-lo, quan ei eth mèn còr, era mia anma, eth mèn patiment, eth mèn mau, eth mèn mètge e eth mèn planestimat?

Mès quan auancèc era net damb es sues tenèbres, Ròsa-en-Calitz sentec aumentar era intensitat des sòns desirs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes siesau net

Era didec:

… Ròsa-en-Calitz sentec aumentar era intensitat des sòns desirs e ahiscar-se eth rebrembe usclador des sòns malastres. Alavetz recitèc aguesti vèrsi:

Vaquí era net, que damb es sues tenèbres me hè a vier ardors intensi e anuègi; e es mèns desirs ahisquen en jo dolors abrasadors!

Enes mies entralhes abite ara eth torment dera separacion; es mèns pensaments m'anequelissen, es mèns ardors m'agiten, es mèns transportaments m'usclen e es mies lèrmes tradissen un estimat secret!

Enamorada coma sò, sabi pas era manèra de hèr cessar era mia primesa, era mia feblesa e eth mèn dolor!

Cada viatge s'alugue mès er huec deth mèn còr, e era intensitat dera sua ahlama se m'avale eth hitge!

En dia dera separacion, non podí dider-me adiu deth mèn estimat. Quina pena! Quin dolor!

Mès tu caminaire qu'as d'informar de toti es mèns torments ath mèn amic, ditz-li qu'è tengut patiments que non saberie escríuer cap pluma!

Per Allà! Juri qu'eth mèn amor serà fidèu tostemp ath planestimat! Pr'amor qu'en còdi der amor ei licit eth jurament.

Ò net! vè-t'en a amiar era mia salutacion ath planestimat e ditz-li qu'ès testimòni des mies insòmies!

E atau ère coma se planhie Ròsa-en-Calitz.

E vaquí çò que hè a Delícia-deth-Mon. Er eremita li didec. "Baisha ena val e hèr-me a vier ua grana quantitat de fibres de palmèra." Baishèc eth joen e tornèc dempús damb es fibres que l'auie demanat; e er eremita les cuelhec e hec damb eres ua sòrta de hilat semblable as hilats que se transpòrte era palha, e dempús li didec a Delícia-deth-Mon: "Te cau saber qu'ath hons dera val creish ua sòrta de carbassa que quan ei madura se seque e se separe des sues arraïcs. Baisha a cuélh ues quantes d'aguestes carbasses seques, estaca-les en aguest hilat e lança-les en mar. Non dèishes de pujar ath dessús, e eth corrent t'amiarà alavetz entà nauta mar e te harà arténher era fin que desires. E non te'n desbrembes que sense perilh non s'artenh jamès çò que un se prepause." Eth responec: "Escoti e aubedisqui." E dempús qu'er eremita li desirèsse bona sòrt, se didec adiu d'eth, e baishèc ena val a on non deishèc de hèr aquerò se l'auie conselhat.

Quan, amiat peth hilat de carbasses, arribèc ath miei deth mar, se lheuèc damb violéncia un vent que lo possèc rapidament e lo hec desparéisher dera guardada der eremita. En tot balancejar-se pes ondades, lheuant-se uns còps sus monts d'esgluma, e en.honsant-se d'auti ena prigondor, siguec jogalha des terrors deth mar pendent tres dies e tres nets, enquia qu'es destins lo lancèren ath pè dera Montanha Marina dera Mair que perdec ath sòn Hilh. Arribèc ena plaja en un estat parièr ath d'un poret marejat, damb hame e set;

mès que non se tardèc a trapar aquiu arriuets d'aigua correnta, audèths cantaires e arbes cargadi de fruta, e atau podec satisfèr era sua hame minjant aqueres frutes e padegar era sua set damb aquera aigua blossa. Dempús d'aquerò se filèc de cap ar interior dera isla, e vedec ena luenhor ua casa blanca, qu'ada era s'anèc apressant, e obervèc qu'ère un palai imponent, de murs escalabrosi, e se filèc entara pòrta, en tot trapar-la barrada. Alavetz se seiguec e non se botgèc en tres dies; ath cap des quaus vedec daurir-se era pòrta e gésser un eunuc, que li preguntèc: "D'a on vies? E com t'ac as het entà arribar enquia aciu?"

Eth joen responec: "Que vengui d'Ispahan! Viatjaua per mar damb es mies mercaderies quan eth mèn vaishèth tumèc, e es ondades me lancèren en aguesta isla." En enténer taus paraules, er esclau se metec a plorar; dempús se lancèc en còth de Delícia-deth-Mon e li didec: "Qu'Allà te sauve damb vida, ò ròstre amic! Ispahan ei era mia tèrra, e tanben demoraue aquiu era hilha deth mèn soer, qu'ada era siguí estacat ena prumèra mainadesa e ara que siguí junhut estretament. Mès un dia mos ataquèc ua tribú mès nombrosa qu'era nòsta, en tot capturar ara majoritat de nosati. E jo èra entre es que formauen eth butin. Coma qu'alavetz èra jo un mainatge encara, me talhèren es colhons entà qu'aumentèsse eth mèn prètz e me veneren coma eunuc. E aguest ei er estat que tu me ves. Dempús, en desirar-li un aute còp era patz a Delícia-deth-Mon, er eunuc lo hec entrar en pati principau deth palai.

Vedec alavetz eth joen un meravilhós estanh enrodat d'arbes de beròies rames espesses, a on piulauen alègrament, benedint ath Creador, audèths embarradi en gabiòles de plata damb pòrtes d'aur. S'apressèc ara prumèra gabiòla, l'examinèc damb atencion e vedec que i auie ua tortora, que de seguit lancèc un crit que significaue: "Ò generós!" En enténer aqueth crit, Delícia-deth-Mon queiguec estavanit. Dempús, quan se remetec alendèc prigondament, e recitèc aguesti vèrsi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes setau net

Era didec:

… alendèc prigondament, e recitèc aguesti vèrsi:

S'ès cuelhuda d'amor coma jo, ò tortora! invòca ath Senhor e hè era aleta: "Ò generós!"

Qui se'n sap de s'eth tòn cant ei un crit d'alegria o eth planh d'amor d'un còr trebolat!

Te planhes per çò dera partida deth tòn amic, o perque te deishèc aflaquit e languid, o dilhèu perque perderes er objècte deth tòn amor? S'ei atau, non te cau pòur d'exalar es tues queishes e proclamar a crits er amor ancian que te desbòrde eth tòn còr!

Per çò que hè a jo, qu'Allà sauve ara mia planestimada, e prometi non desbrembar-la jamès enquia quan es mèns uassi siguen ja povàs.

Dempús de recitar aguesti vèrsi se metec a plorar de tau manèra, que queiguec estavanit. E quan recuperèc eth coneishement caminèc enquia arribar ena dusau gabiòla, a on trapèc ua petita paloma silvestra, qu'en veder-lo se metec a cantar, dident: "Ò Etèrn, jo te glorifiqui!" Alavetz Delícia-deth-Mon alendèc prigondament, e recitèc aguesti vèrsi:

Era petita paloma silvestra a dit planhosa: "Ò Etèrn., jo te glorifiqui a maugrat des mies calamitats!

Ò Etèrn, demori qu'era tua bontat me permete amassar-me damb era plan estimada en aguest despatriament!

Guairi viatges se m'aparesishec damb es sòns pòts de mèu aromatica, e me deishèc mès abrasat que jamès!

Mentre eth huec consumís eth mèn còr e lo convertís en cendre, plori lèrmes de sang, que se desbòrden pes mies caròles, e me didec. "Era creatura non s'arrefortís que damb malastres!"

Plan per aquerò me cuélhi es mèns maus damb paciéncia!

E se vò Allà que m'amassa damb era patrona deth mèn còr, despenerè es mies riqueses en ostatjar ara tribú des mèns semblables es enamorats!

Desliurarè dera sua preson as audèths, e ena mia felicitat, me despolharè deth mèn dòu!

Quan auec acabat de recitar aguesti vèrsi s'apressèc ara tresau gabiòla, e vedec que contenguie un rossinhòl, que, tanlèu se n'encuedèc de qué l'observauen, se metec a cantar. E en entener-lo, recitèc aguesti vèrsi Delícia-deth-Mon:

Ò com m'encante eth rossinhòl quan dèishe enténer era sua votz gentila, que se retire a ua enamorada votz aclapada d'amor.

Pietat entàs enamorats! Guaires nets passen victimes des desgràcies, des desirs e dera inquietud! Tan crudèus son es sues angónies, que semble que jamès eri coneisheren ua auta causa qu'es nets sense dormir e sense maitin!

Per çò que hè a jo, des de qué vedí ara mia amiga m'encadenèc eth sòn amor, e encadenat d'aguesta manèra, dèishi que des mèns uelhs s'eguitlen cadies de lèrmes! E me digui: "E vaquí es cadies que quan baishen des mèns uelhs encadenen tota era mia persona." E d'aguesta manèra se debòrde eth mèn ardor!

E ath còp, sò herit per çò der aluenhament dera mia amiga. S'agotèren es tresòrs dera mia paciéncia, e es mies fòrces se renderen!

Òc, se siguesse justa era sòrt, m'amassaria damb era mia amiga!

E ara, qu'Allà me capère damb eth sòn vel, entà que posca jo despolhar eth mèn còs dauant dera amiga e li posca hèr veir atau er agotament que me meteren es alarmes, era inquietud, er abandonament.

Quan acabèc de recitar aguesti vèrsi, s'auancèc entara quatau gabiòla e vedec en era a un bècgròs que de seguit se metec a modular nòtes melancoliques. E en entèner aqueth cant, Delícia-deth-Mon deishèc anar prigondes alendades, e recitèc aguesti vèrsi:

Ena auba e ena auròra, eth bècgròs padegue eth còr der enamorat damb eth son melodiós des còrdes dera sua votz!

Ò Delícia-deth-Mon, planhós e languid! Eth tòn èsser qu'ei anequelit per amor!

Enquia jo arriben sabi pas guairi cants meravilhosi, qu'atrendirien era duretat deth hèr e dera pèira!

E vaquí qu'er aire leugèr deth maitin arribe a nosati passant pes edens des pradères e des flors esquistes!

Ò, es cants d'audèths ena auba e en maitin, e tu, embaumada brisa des prumères clarors deth dia, com alugatz era mia anma!

Pensi alavetz ena amiga luenhana e es mies lèrmes se precipiten en ploja torrenciau, mentre enes mies entralhes uscle un huec terrible entre bualhs e ahlames!

Que hèsque Allà qu'er enamorat apassionat torne a veir ara sua amiga e a gaudir des sòns encantaments! Pr'amor que, dilhèu er enamorat non a ua desencusa clara? Que digui aquerò pr'amor que me'n sai de qué non i a arren coma er òme avisat entà veir clar e desencusar!

Dempús, quan acabèc de recitar aguesti vèrsi, Delícia-deth-Mon caminèc un shinhau…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes ueitau net

Era didec:

… Delícia-deth-Mon caminèc un shinhau, e vedec ua gabiòla meravilhosa, fòrça mès beròia que totes es autes gabiòles. Aquera gabiòla embarraue a un colomat sauvatge, qu'amiaue en còth un colhar de pèrles admirables. E en veir Delícia-deth-Mon aqueth colomat, coneishut peth sòn cant melancolic e amorós, e alavetz presoèr en aquera gabiòla damb ua mina trista e soniaira, comencèc a somicar, e recitèc aguesti vèrsi:

Ò colomat des bòsqui espèssi! Ò frair des aimants companh des anmes sensibles, jo te saludi!

Qu'estimi a ua trenda gasèla, qu'era sua guardada penetrèc en mèn còr mès prigondament qu'ua huelha talhanta!

Eth sòn amor abrasèc eth mèn còr e es mies entralhes, e era sua luenhor arroïnèc eth mèn còs damb malauties!

De hè temps ja non sabori era doçor deth minjar e deth dormir!

Dera mia anma hugeren era paciéncia e era tranquillitat e era passion venguec a installar-se en era entà tostemp!

Com poirè en avier trapar era alegria viuent luenh dera mia amiga absenta? Dilhèu non ei era, era mia aspitacion, eth mèn desir e tota era mia anma?

Quan eth colomat entenec aguesti versi de Delícia-deth-Mon, gessec deth sòn saunei e comencèc a gemegar e a hèr era aleta d'ua manèra tan planhosa e melancolica, qu'era sua votz semblaue qu'ere umana, e eth sòn lenguatge recitaue aguesti vèrsi:

Ò joen enamorat! vies de rebrembar-me era epòca dera mia joenessa calada ja en passat, quan me sedusie eth mèn amic, qu'es sues formes gracioses adoraua jo, donques qu'ère meravilhosament beròi!

A trauèrs des rames deth ticolet arenós, era sua votz se negaue en un extasi afogat damb es coraus ardors dera flaüta!

Un dia estirèc un hilat eth caçador e l'agarrèc. E exclamèc eth mèn amic: "Ò era mia libertat en aire! Ò felicitat hujutiua!"

Ça que la, jo demoraua qu'eth caçador cuelhesse pietat deth mèn amor e m'entornèsse ath mèn amic; mès siguec crudèu!

E ara ja son massa es mies tortures e es mèns desirs s'aluguen en huec de tan dura abséncia!

Ò, qu'Allà protegisque as aimants! alhocardidi e torturadi per angónies coma era mia! E pro que quauqu'un d'eri, en veder-me tan trista ena gabiòla, me daurisque era pòrta d'era e m'entorne ath mèn amic!

Alavetz, Delicia-deth-Mon s'acarèc damb eth sòn amic er eunuc d'Ispahan, e li didec: "Quin palai ei aguest? Qui l'abite? E qui lo bastic?" Er eunuc responec: ""Qu'ei eth visir de tau rei que lo bastic entara sua hilha, damb er in de sauvar-la des eveniments deth temps e des accidents deth Destin! Aciu la confinèc damb es sòns sirvents e era sua acompanhada. e non se daurissen es sues pòrtes senon un còp ar an, eth dia que mos hèn a vier es viures."

En entèner aguestes paraules, pensèc entada eth Delícia-deth-Mon: "Fin finau è artenhut eth mèn prepaus! Mès guaire penible serà demorar tant de temps entà veder-la!"

E vaquí çò que tanh ada eth.

Mès ara ven çò que tanh a Ròsa-en-Calitz

Des de qué arribèc en palai, non auec talents entà saborar eth plaser deth minjar ne deth béuer, ne deth repaus e eth saunei. Ath contrari, sentie que s'aumentauen en era es torments dera sua passion, e aucie eth temps en tot recórrer tot eth palai ara cèrca d'ua gessuda, mès sense cap resultat.

E un dia que ja non podie mès, s'estarnec en somics, e recitèc aguesti vèrsi:

Entà torturar-me, m'an embarrat luenh deth mèn amic, e ena mia preson me hèn patir tota sòrta de torments!

Damb eth huec dera passion, m'usclèren eth còr, en tot aluenhar-lo der amic des mèns uelhs!

M'embarrèren en fortificades tors que quilhèren sus montanhes entre es abismes marins!

Qu'ei que damb aquerò volien que desbrembèssa? Donques d'alavetz ençà creishec mès eth mèn amor!

Com poirè desbrembar? Non ei degut tot aquerò que patisqui a ua soleta guardada que dirigí ath ròstre der estimat?

Entre penes se passen es mèns dies, e passi era net assautada per tristi pensaments!

Mès encara que non è era preséncia estimada, me rèste eth sòn rebrembe entà consolar-me dera solitud!

A!, Pro que, dempús de tot aquerò, posca veir un dia qu'eth Destin m'amasse damb eth plan estimat!

Quan acabèc de recitar aguesti vèrsi, Ròsa-en-Calitz pugèc ena terrassa deth palai…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes nauau net

Era didec:

… Ròsa-en-Calitz pugèc ena terrassa deth palai, e en tot tier solides teles de Baalbek, s'esguitlèc damb eres en tèrra, de naut de tot des murs. E vestida coma anaue damb es sòns vestits mès beròis e damb eth còth ornat damb un colhar de pèireries, trauessèc es planhères desèrtes qu'enrodauen eth palai, e arribèc atau ena arriba deth mar.

Vedec aquiu a un pescador, qu'eth vent de trauèrs auie lançat ath long d'aquera còsta mentre pescaue seigut ena barca. Eth pescador vedec ath sòn torn a Ròsa-en-Calitz, en tot pensar qu'ère ua aparicion, òbra de bèth efrit, cuelhec pòur e comencèc a manobrar entà aluenhar-se d'aquiu çò mès lèu possible.

Alavetz, Ròsa-en-Calitz lo cridèc diuèrsi còps, e en tot hèr-li nombrosi senhaus li recitèc aguest vèrsi:

Ò pescador! Padega eth tòn trebolament pr'amor que sò un èsser uman coma toti es auti!

Te demani que contestes as mies supliques e qu'escotes era mia vertadèra istòria!

Cuelh pietat de jo, e s'un dia arribes a tachar es tòns uelhs en un amic esquiu e despietat, Allà te preservarà des ardors que m'abrasen!

Pr'amor qu'estimi a un joenet qu'eth sòn ròstre ludent hè pallir era ludentor deth solei e dera lua, qu'es sues guardades heren qu'era pròpria gasèla exclamèsse en tot desencusar-se: "Que sò era tua esclaua!"

Sus eth tòn front escriuec era beresa aguesta linha encantadora, de sens brèu:"Aqueth que lo guarde damb era halha der amor, va peth bon camin. Mès aqueth que se separe d'eth comet ua fauta grèu e ua impietat!"

Ò pescador! Be ne seria d'erosa se consentisses en consolar-me en tot hèr que lo trapèssa! E be ne seria d'arregraïda alavetz jo! Te balharia peireries e jòies, e pèrles cuelhudes ena aigua, e guaires causes precioses i a en era!

Pro que podessa satisfèr es desirs deth mèn amic, pr'amor qu'ena demora se hon eth mèn còr e s'esmiege!

Quan entenec eth pescador aguestes paraules, plorèc, gemeguèc, e se planhèc, en tot brembar-se'n tanben des dies dera sua joenessa, quan ère rendut d'amor, tormentat pera passion, torturat per desgràcies e desirs, abrasat en huec des transportaments amorosi. E se metec a recitar aguesti vèrsi:

Qué peremptòria desencusa dera intensitat deth mèn ardor. Membres descarnadi, lèrmes escampilhades, uelhs trincats pes velhades, còr pataquejat damb un cadion ludent!

Era calamitat der amor s'apoderèc de jo ena joenessa e è saborat totes es sues doçors enganhoses!

Ara me voi véner entà trapar a un amic absent, damb eth risc de pèrder era mia anma!

Ça que la, demori que me sigue lucrativa aguesta venda, pr'amor qu'ei costum enes enamoradi non regatejar jamès eth prètz deth sòn amic.

Un còp qu'eth pescador auec acabat de recitar aguesti vèrsi, s'apressèc damb era sua barca ena arriba, e li didec ara joena: "Embarca-te, donques que sò prèst a amiar-te entà on volgues!" Alavetz s'embarquèc Ròsa-en-Calitz e eth pescador s'aluenhèc de tèrra a truca de rems.

Quan se distancièren un shinhau se lheuèc un vent que possèc ara barca per popa damb tanta velocitat, que non se tardèren a pèrder de vista era tèrra, sense que sabesse ja eth pescador a on se trapaue. Ça que la, ath cap de tres dies, se padeguèc era tempesta, amendric eth vent, e damb eth permís d'Allà arribèc era barca en ua ciutat plaçada ara vòra deth mar.

E vaquí que precisament en moment qu'arribaue era barca deth pescador, eth rei dera ciutat, qu'ère eth rei Derbas, ère seigut damb eth sòn hilh en ua hièstra deth sòn palai que daue entath mar; e vedec entrar en pòrt era barca deth pescador e vedec ad aquera joena, beròia coma era lua plia en sen deth cèu pur, qu'amiaue enes aurelhes plendengues de robins magnifics e en còth un colhar de meravilhoses peireries. Pensèc alavetz que deuie èster era hilha d'un rei o d'un sobeiran, e seguit deth sòn hilh, abandonèc eth palai e se filèc de cap ara plaja, en to gésser pera pòrta que daue tath mar.

En aqueth moment ja ère amarrada era barca e era joena dormie en era tranquillament.

Alavetz eth rei s'apressèc ara joena e velhèc eth sòn saunei. E quan dauric es uelhs, era se metec a plorar. E eth rei li preguntèc: "D'a on vies? De qui ès hilha? E per qué vies en aguest parçan?"

Era responec: "Que sò era hilha d'Ibrahim, visir deth rei Schamikh. E era mia arribada aciu aubedís a quauquarren extraordinari e a ua aventura estranha." Dempús li condèc ath rei tota era sua istòria, des deth principi enquiath finau, sense amagar-li arren. Dempús d'aquerò deishèc anar prigondes alendades, vessèc lèrmes e recitèc aguesti vèrsi:

Vaquí qu'an herit es mies paupetes es lèrmes! A! Entà que se desbòrden de tau manèra an estat de besonh tribulacions plan especiaus!

E era causa de tot aquerò ei un èsser estimat en mèn còr, que damb eth jamès podí padegar era set des mèns desirs!

Eth sòn ròstre ei tan beròi, tan radiant e tan reludent, que depasse era beresa des turcs e des arabs!

En veder-lo aparéisher eth solei e era lua s'inclinèren damb amor, enamoradi des sòns encantaments e rivalizèren en galantaries entada eth…

Era sua guardada ei tant encantadora que'a toti es còrs fascine damb eth sòn tirant arc prèst a lançar es flèches!

Ò tu, que vengui de condar peth menut es mies penes amares, cuelh pietat d'un enamorat convertit en jogalha des vicisituds der amor!

Ai! En trist estat me lancè en mar ath miei deth tòn país, e solet ena tua generositat è ja esperança!

Er òme de còr generós que protegís ad aqueth que li demane era sua ospitalitat, realize, normaument, ua òbra plan meritòria! Ò tu,esperança mia! esten eth vel protector sus era tribú des enamoradi, e hè, ò senhor! que s'amassen!

Dempús, un còp auec recitat aguesti vèrsi, li condèc ath rei quauqui auti detalhs mès…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes dètzau net

Era didec:

… un còp auec recitat aguesti vèrsi, li condèc ath rei quauqui auti detalhs mès; dempús se quedèc hèta un mar de lèrmes, e improvisèc es següenti vèrsi:

Qu'è pogut gaudir dera vida enquia que coneishí ad aqueth prodigi d'amor! Pro que toti es mesi der an siguen entar amic mesi de tranquillitat, coma n'ei eth mes sagrat de Bagdad!

Be ne serie d'estonant qu'eth dia deth mèn despatriament es lèrmes que vessè podessen transformar-se en huec liquid laguens des mies entralhes!

Aqueth dia queiguec des mies paupetes ua ploja de sang en forma de gotes redones; e era superfícia des mies caròles se colorèc de ròi!

E es teles que shuguèren totes es lèrmes se tintèren tanben de ròi, que semblauen era tunica de Joset colorada d'ua sang enganhosa!

Quan entenec eth rei es paraules de Ròsa-en-Calitz, non dobtèc ne un solet moment der amor que l'aclapaue; e cuelhec pietat d'era, e li didec. "Non te cau pòur, qu'as artenhut eth tòn prepaus! Pr'amor que vaquí que sò prèst a hèr qu'artenhes es tues aspiracions e balhar-te çò que demanes. Cre-me, donc, e escota quauques paraules mies!"

E de seguit eth rei recitèc aguesti vèrsi:

Ò hilha de raça nobla e generosa, arribères en objectiu perseguit. T'ac anóncii damb alegria. Arren te cau crànher ja aciu!

Aué madeish amassarè granes riqueses e les manarè ath rei Schamikh susvelhades per cavalièrs e per guerrèrs!

L'enviarè còfres de musc e hardèus damb brocats, en tot híger ad aquerò plata e aur!

Òc! Es mies cartes li haràn saber, mejançant era escritura, que desiri èster eth sòn aliat e eth sòn parent!

Aué madeish t'ajudarè damb totes es mies fòrces entà que t'amasses çò mès lèu possible damb eth tòn estimat!

Jo madeish tastè er amarum der amor! E è aprenut a complàder e a desencusar ad aqueri que beueren en tan amargant calitz!

Quan acabèc de recitar aguesti vèrsi, anèc eth rei ara cèrca des sòns soldats, e dempús de cridar ath sòn visir, l'ordenèc que premanisse un nombre incalculable de hardèus damb es presents mentadi, en tot manar-li qu'eth madeish se metesse en camin entà amiar-les ath rei Schamikh, e li didec: "Te cau, ath delà, que sense desencusa te hèsques a vier damb tu a ua persona que se cride Delícia-deth-Mon. E li dideràs ath rei: "Eth mèn patron desire èster eth tòn aliat, e eth pacte d'aliança entre tu e eth serà eth matrimòni de Ròsa-en-Calitz damb Delícia-deth-Mon qu'ei un des personatges deth tòn seguici. Atau, donc, m'as de fidar ad aguest joen e jo l'amiarè ath costat deth rei Derbas entà qu'ena sua preséncia se redigisque eth contracte de matrimòni!"

Dempús d'aquerò eth rei Derbas l'escriuec ath rei Schamikh ua carta, l'ac autregèc ath visir, en tot repetir-li es ordes tanhentes a Delícia-deth-Mon, e li didec: "Te cau saber que se non me lo hès a vier, te destituirè deth tòn cargue!" Eth visir responec: "Escoti e aubedisqui." E de seguit se metec en marcha damb aqueri presents, entàs parçans deth rei Schamikh.

Quan arribèc ena preséncia deth rei Schamikh, li transmetec es salutacions de part deth rei Derbas, e l'autregèc era carta e es presents que s'auie hèt a vier entada eth.

Quan vedec aqueri presents e liegec era carta, a on se hège referéncia a Delícia-deth-Mon, eth rei Schamikh vessèc abondoses lèrmes e li didec ath visir deth rei Derbas: "Ai, a on deu èster ara, Delícias-deth-Mon? Pr'amor qu'a despareishut! E non sabem a on se trape. Se me lo pòs hèr a vier, ò visir ambaishador te balharè eth doble de çò que se supause que son es presents que m'aufrisses." E en díder aguestes paraules, quedèc hèt un mar de lèrmes eth rei, en tot deishar anar gemecs, planher-se e estarnar-se en somics.

Dempús recitèc aguesti vèrsi:

Entorna-me ath mèn plan estimat e vos obsequiarè damb tresòrs de pèrles e de diamants!

Qu'ère eth entà jo era lua plia en sen d'un ceu pur e beròi! Ère er amic predilècte, per çò des sues manères esquistes e encantadores!

Que non se poirie comparar damb eth era fina gasèla. Era sua cintura ei ua rama de bambó que d'eth serien fruts es sues manères delicioses!

Mès ne era fragila rama, a maugrat dera sua beresa joena, poirien sedusir ara rason umana coma eth!

Entre amorasses l'eduquè pendent es sòns trendes ans! E aciu que sò ara trist e desolat peth sòn aluenhament e damb er esperit possedit per un trebolament sense limit!

Dempús d'aquerò s'acarèc damb eth visir emisari que li hec a vier es presents e era carta, e didec: "Torna en tòn país, e ditz-li ath tòn rei: "Delícia-deth-Mon se n'anèc hè ja mès d'un an, e eth sòn patron eth rei ignòre qué l'a arribat." Eth visir responec: "Ò senhor mèn! eth mèn patron m'a dit: 'Se non te hès a vier a Delícia-deth-Mon, se te destituirà deth cargue e jamès poiràs botar es pès ena ciutat.' Com vau a tornar, donc, sense eth joen?"

Alavetz eth rei Schamikh s'acarec damb eth sòn pròpri visir Ibrahim, pair de Ròsa-en-Calitz, e li didec: "Vas a acompanhar ath visir emisari, e amiaràs damb tu ua escòrta importanta; e d'aguesta sòrta l'ajudaràs a hèr per toti es parçans es cèrques que calgue enta trapar a Delícia-deth-Mon.! Eth visir responec: "Escoti e aubedisqui."

E de seguit se hec acompanhar per un grop de gardes, e en companhia deth visir emisari partic ara cèrca de Delícia-deth-Mon.

D'aguesta manèra viatgèren pendent fòrça temps e cada viatge que se crotzauen damb beduins o caravanes, les demanauen notícies de Delícia-deth-Mon, en tot dider-les: "Auetz vist passar a un individú atau, qu'eth sòn nòm ei aguest e qu'es sues senhes son taus e quaus?" E era gent responie…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes onzau net

Era didec:

… E era gent responie: "Que non lo coneishem!" E seguiren en tot informar-se d'aguesta manèra per ciutats e pòbles, per planhères e per terrens accidentats, per tèrres e desèrts enquia qu'arribèren ara vòra deth mar. S'embarquèren alavetz a bòrd d'un vaishèth e viatgèren per mar enquia arribar un dia ena Montanha marina dera Mair que perdèc eth sòn hilh.

Eth visir deth rei Derbas li didec alavetz ath visir deth rei Schamikh. "Per qué li balhèren aguest nòm ad aguesta montanha?" Er aute responec: "T'ac vau a díder de seguit.

Te cau saber qu'enes tempsi ancians baishèc en aguesta montanha ua gennia dera raça des genn chinesa. E vaquí qu'un dia, enes sues excursions terrestres, se trapèc damb un òme, e l'estimèc damb un amor apassionat. Mès en crànher era colèra des genn dera sua raça, se se sabesse era aventura, quan ja non podec reprimir er ardor des sòns desirs, se metec a cercar un lòc solitari a on amagar eth sòn aimant as uelhs des sòns parents es genn, e acabèc en tot trapar aguesta montanha desconeishuda d'òmes e de genn, donques que non se trapaue en camin d'aguesti ne d'aqueri. S'apoderèc alavetz deth sòn aimant e lo transportèc pes aires entà meter-lo en aguesta isla, a on viuec damb eth. E de quan en quan s'absentaue d'aciu entà presentar-se dauant des sòns parents, en tot esdegar-se a tornar de seguit, d'amagat, ath costat deth sòn plan estimat.

Ath cap de cèrt temps d'amiar aquera vida, quedèc prenhs d'eth diuèrsi viatges, e amainadèc ena aguesta montanha a nombrosi hilhs. E quan es mercadèrs passauen apròp d'aguesta montanha entenien des des sòns vaishèths votzes de mainatge que se retirauen as crits planhosi d'ua mair que se lamentaue, e didien: "En aguesta montaha i deu auer quauqua prauba mair que perdèc as sòns hilhs. E aguest ei eth motiu deth sòn nòm."

En enténer aguestes paraules, s'estonèc fòrça eth visir deth rei Derbas.

Mès que ja auien baishat en tèrra, e arribèren en palai, picant ara pòrta. Se dauric era pòrta de seguit, e gessec d'era un eunuc, qu'arreconeishec de seguit ath sòn patron eth visir Ibrahim, pair de Ròsa-en-Calitz. De seguit li punèc era man e lo hec passar en palai damb eth sòn companh e era acompanhada.

Quan arribèc en pati deth palai, eth visir Ibrahim se n'encuedèc qu'entre es sirvents i auie un òme d'aspècte miserable, que non arreconeishec, e que non ère un aute que Delícia-deth-Mon. Atau, donc, preguntèc ara sua gent:

"D'a on vie aguest individú?" Li responeren: "Qu'ei un praube mercadèr que naufraguèc, perdent totes es sues mercaderies, e solet se podec sauvar eth. Qu'ei un òme inofensiu, un sant calat en extasi e ena pregària." Eth visir non persutèc mès e entrèc en interior deth palai.

Se filèc entara cramba dera sua hilha, e quan arribèc en era, non la trapèc aquiu. Preguntèc as joenes que li servien d'esclaues, e li responeren: "Non sabem se com a gessut d'aciu. Era soleta causa que te podem díder ei que damb nosates s'estèc pòc de temps, donques que despareishec."

Ad aguestes paraules eth visir vessèc lèrmes e improvisèc aguesti vèrsi:

Ò casa divertida pes cants des audèths, e qu'es sòns lumedans sigueren tan supèrbs e beròis, enquiath punt qu'er enamorat venguec a tu plorant de desir, e trapèc dubèrtes de land en land es tues pòrtes ospitalàries!

Aciu, antan, demorauen es camarlencs, entre eth luxe, era felicitat e es aunors! E s'estenien pertot tapissi de brocats. Ai! qui me diderà ja era sòrt que correren es patrons que l'abitauen?

Dempús, quan acabèc de recitar aguesti versi, eth visir Ibrahim comencèc a plorar, a gemegar e a planher-se, e didec: "Arrés se pòt escapar des designis d'Allà ne evitar aquero qu'Eth a decidit per aunaça." Dempús pugèc ena terrassa deth palai e trapèc aquiu es teles de Baalbek qu'eren estacades as murs e penjauen enquiara part baisha des murs. Alavetz comprenec qu'era sua hilha auie hujut per aquiu e perduda pera passion e alhocardida de dolor, se n'auie anat. Ath madeish temps vedec a dus audèths grani: un corbàs e un chot; e sense dobtar de qué aquerò ère un trist presagi, s'estarnèc en somics e recitèc aguesti vèrsi:

Qu'èe vengut ena casa det mèn amic damb era esperança de qué,en veder-lo, s'amortèsse era ahlama deth mèn amor e des mèns torments. Mès er amic non ère en casa, e solet vedí era aparicion sinistra d'un corbàs e d'un chot!

E me didie aguest espectacle. "Aclapères a dus èssers que s'estimauen damb trendesa, en tot separar-les damb violéncia!" Ara te tòque a tu apressar es tòns pòts ara copa der amarum que les heres béuer. E passaràs era tua vida damb dolor, entre lèrmes e cremadures!"

Dempús d'aquerò baishèc dera terrassa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes dotzau net

Era didec:

… Dempús d'aquerò baishèc dera terrassa plorant, e les dèc era orde as esclaus entà qu'anessen pera montanha pr'amor de trapar ara sua patrona. E es esclaus executèren es ordes. Mès que non trapèren ara senhora. E aquerò ei çò que tanh ada eri.

Mès vaquí ara çò que tanh a Delícia-deth-Mon.

Quan eth joen aqueric era certesa dera hujuda de Ròsa-en-Calitz deishèc anar un crit orrible e queiguec estavanit en solèr. Coma que non se remetie e seguie estirat sense botjar-se, era gent deth palai crederen qu'ère cuelhut per un extasi divin e qu'auie era anma negada ena beresa dera contemplacion augusta deth Plan Naut. E aquerò ei çò que tanh ada eth!

Quan eth visir deth rei Derbas vedec qu'eth visir Ibrahim auie perdut tota esperança de trapar ara sua hilha e a Delícia-deth-Mon e que se l'auie afectat plan peniblament damb tot aquerò eth còr, decidic tornar ena ciutat deth rei Derbas, sense auer complit era mission que l'auie encargat. Se didec adiu, donc, deth visir Ibrahim, pair de Ròsa-en-Calitz, e li didec, en tot mostrar-li ath praube joen: "Que voleria hèr-me a vier damb jo ad aguest sant òme. Dilhèu, gràcies as sòns merits, quèigue era benediccion sus nosati e Allà (que sigue exaltat) tòque eth cor deth mèn patron eth rei e l'empedisque destituir-me des mies foncions. E dempús non deisharè jo d'enviar ad aguest sant òme entà Ispahan, era sua ciutat, que non ei guaire luenh deth nòste país." Eth visir Ibrahim li responec: "Hè çò que volgues!"

Dempús se separèren es dus visirs e cada un cuelhec eth camin deth sòn pròpri país, non sense auer-se hèt a vier, eth visir deth rei Derbas, a Delícia-deth-Mon qu'era sua identitat ère luenh de supausar e lo montèc en ua mula per çò der estat d'inconsciéncia que se trapaue et joen.

Tres dies se tardèc aguest estat d'inconsciéncia, mentre viatjauen e Delícia-deth-Mon ignoraue absoludament çò que se passaue ath sòn entorn. Fin finau se remetec, e didec:

“A on sò?” Li responeren: “Qu’ès ena companhia deth visir deth rei Derbas.” Dempús anèren a avisar ath visir de qué s’auie remetut ja eth sant òme. Alavetz li hec a vier eth visir aigua de ròses e heren que se la beuesse, e damb aquerò acabèc d’animar-se. Dempús d’aquerò seguiren eth viatge e arribèren ena ciutat deth rei Derbas.

Eth rei Derbas de seguit manèc a dider-li ath sòn visir: “Se non ei damb tu Delícia-deth-Mon, non vengues ena mia preséncia.” En recéber aguesta orde eth malerós visir non sabec se què hèr. Pr’amor qu’ignoraue complètament era preséncia de Ròsa-en-Calitz ath costat deth rei e per qué desiraue eth rei trapar a Delícia-deth-Mon e aliar-se damb eth; e ignoraue tanben que Delícia-deth-Mon ère damb eth aquiu e ère eth joen qu’auie estat inconscient. Dera sua part, Delícia-deth-Mon non sabie entà on l’amiauen ne qu’eth visir ère precisament er encargat de cercar-lo.

De sòrta que quan eth visir vedec que Delícia-deth-Mon s’auie remetut, li didec: “Ò sant òme d’Allà! Desiri recórrer ath tòn conselh ena perplexitat crudèu que me trapi. Te cau saber qu’eth mèn patron, eth rei, m’encomanèc ua mission que non artenhí complir. E quan se n’a sabut ara que tornaua, m’a enviat ua carta qu’en era me ditz: “Se non complires era tua mission, non te cau entrar ena mia ciutat.”

Eth joen li preguntèc: “E quina mission ère aguesta?” Alavetz li condèc eth visir tota era istòria, e Delícia-deth-Mon didec: “Non te cau pòur! presenta-te ath rei e amia-me damb tu. E jo m’encargui dera tornada de Delícia-deth-Mon. Que s’alegrèc fòrça eth visir damb aquerò, e didec: “Ac dides de vertat?” Eth joen responec: “Plan que òc!” Montèc a shivau alavetz eth visir e en tot hèr-se a vier damb eth a Delícia-deth-Mon, se presentèc dauant deth rei.

Quan se presentèren dauant deth rei, li preguntèc aguest ath visir: “A on ei Delícia-deth-Mon?” Alavetz s’auancèc eth sant òme e contestèc: “Ò gran rei, jo me’n sai d’a on se trape Delícia-deth-Mon.” Li hec un gèst eth rei entà que s’apresèsse mès, e ar arràs dera emocion, li preguntèc: “A on se trape?” Eth joen responec: “En un lòc qu’ei molt apròp d’aciu. Mès ditz-me abans entà qué lo cerques e m’esdegarè a hèr-te-lo a vier entre es tues mans.” Didec eth rei: “T’ac vau a díder damb fòrça plaser, mès eth cas exigís que sigam solets.” E de seguit ordenèc ara gent que se n’anèsse, se hec a vier ath joen en ua sala retirada, e li condèc era istòria des deth principi enquiath finau.

Alavetz Delícia-deth-Mon li didec ath rei: “Hè que me hèsquen a vier vestits somptuosi e balha-me-les entà vestir-me damb eri. E de seguit harè vier a Delícia-deth-Mon!” Ordenèc eth rei que l’amièssen de seguit un vestit somptuós, e Delícia-deth-Mon se vestic damb eth, e exclamèc: “Jo sò Delícia-deth-Mon, era desolacion des envejosi!” E dempús d’aguestes paraules, trincant es còrs damb es sues guardades beròies, improvisèc aguesti vèrsi…

En aguest moment dera sua narracion. Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament,

Mès quan arribèc era quate centes tretzau net

Era didec:

… dempús d'aguestes paraules, trincant es còrs damb es sues guardades beròies, improvisèc aguesti vèrsi:

Eth rebrembe dera mia plan estimada me hè deliciosa conmpanhia ena mia solitud, e aluenhe de jo es temibles penes dera abséncia!

Que non è aciu cap auta hònt qu'era des mies lèrmes, mes quan des mèns uelhs rage aguesta hònt padegue es sues angónies!

Es mèns desirs son violents, e arren se pòt comparar damb eri! A! i aurà quauquarren mès prodigiós que çò que m'arribe damb er amor e era amistat?

Que passi es mies nets, damb es paupetes dubèrtes ath miei dera insòmia, e era mia vida amorosa se passe en lunfèrn e en paradís!

Abans qu'èra jo dotat de nòbla resignacion; mès que ja perdí aguesta vertut, e era afliccion ei eth solet don que me leguèc er amor!

A aflaquit eth mèn còs e a cambiat eth mèn ròstre damb era abséncia e er ardor dera passion!

A truca de córrer per eri es lèrmes, s'an ulcerat es paupetes des mèns uelhs, e ça que la, non posqui hèr que tornen es lèrmes enes mèns uelhs. A! que ja non posqui! È perdut eth còr! A!, es penes seguissen as penes!

Eth mèn còr e eth mèn cap se semblen, ara que s'an envielhit e blanquejat amassa, coma conseqüéncia der aluenhament dera plan estimada, era mès beròia des estimades!

En contra d'era se hec era nòsta separacion e ara, era sua soleta preocupacion ei tornar a veder-me e possedir-me!

Mès qui sap ja se, dempús de tan longa abséncia, eth Destin m'amassarà encara damb era mia amiga, e era sòrt barrarà eth libre der aluenhament, dubèrt pendent tot aguest temps, e permeterà qu'as angónies dera separacion les succedissen es mies lèrmes, delícies deth retrobament!

E qui sap se me serà possible tornar a veir ara amiga compartint es mèns plasers ena nòsta casa, e se fin finau es mies penes se convertiràn en delícies pures!

Quan Delícia-deth-Mon acabèc de recitar aguesti vèrsi, eth rei Derbas li didec: "Per Allà! ara veigui ben clar qu'ambdús vos estimàuetz damb era madeisha sinceritat e era madeisha intensitat. De vertat qu'en cèu dera beresa ètz dus astres luminosi. Era vòsta istòria ei prodigiosa e es vòstes aventures estonantes!"

Dempús condèc eth rei peth menut era istòria de Ròsa-en-Calitz. E Delícia-deth-Mon li preguntèc: "Me pòs díder ara, ò rei, a on ei era?"

Eth rei responec: “Qu’ei en mèn palai.” E de seguit hec cridar ath kadi e as testimònis, e ordenèc redigir eth contracte de matrimòni de Ròsa-en-Calitz e Delícia-deth-Mon. Dempús d’aquerò l’aumplic d’aunors e de beneficis, e despachèc de seguit un corrèu entà qu’informèsse ath rei Schamikh de tot çò que s’auie passat.

Quan eth rei Schamikh se’n sabec d’aguesta notícia, s’alegrèc enquiath limit dera alegria e l’envièc ath rei Derbas ua carta qu’en era didie: “Donques que ja s’a redigit eth contracte de matrimòni, desiri qu’era celebracion des nòces e era consumacion deth matrimòni se hèsquen en mèn palai!” E de seguit hec premanir camelhs, shivaus e òmes entà qu’anèssen a recuélher as nauèth maridadi.

Quan arribèc aquera carta e aquera escòrta, eth rei Derbas les regalèc as nauèth maridadi somes considerables, les autregèc ua petita acompanhada e se didec adiu d’eri.

E partiren.

E vaquí que siguec un dia memorable aqueth qu’arribèren ena ciutat d’Ispahan, eth sòn país, a on regnaue eth rei Schamikh. Jamès s’a vist un dia tan beròi, ne tansevolh comparable, coma aqueth! Pr’amor que, entà celebrar era hèsta, eth rei Schamikh amassèc a toti es tocadors d’esturments armonics e balhèc grani hestaus. E se tardèc era alegria tres dies sancers, qu’en eri eth rei distribuic ath pòble fòrça presents e regalèc moltes tuniques d’aunor.

Vaquí ara çò que tanh as nauèth maridadi. Un còp acabat eth hestau dera prumèra net, Delícia-deth-Mon entrèc ena cramba noviau de Ròs-en-Calitz e se lancèren enes braci un der aute, donques qu’enquia aqueth moment non auien pogut veder-se solets des deth sòn encontre. E siguec tanta era sua felicitat que non poderen mens de plorar d’alegria pendent ua bona estona. E Ròsa-en-Calitz improvisèc aguesti vèrsi:

Ara fin venguec era alegria entà hèr húger ara tristesa e ara pena; e vaquí qu’em aciu amassadi damb grana confusion d’aqueri que mos envegen!

Era brisa dera reünion mos lancèc eth sòn alend perhumat, en tot remeter-mos eth còr, es entralhes e eth còs.

Enes nòsti ròstres an ludit era embriaguesa dera tornada, e ath nòste entorn anoncièren era nòsta tornada tambors e crist d’alegria!

Non vos pensetz qu’es nostes lèrmes son de pena, ath contrari, aquerò que mos hè plorar ei era felicitat!

Guairi malastres, ja esbugassadi, auem patit! Damb quina resignacion auem suportat dolors angoniosi!

En ua ora de reünion desbrembè tortures e contrarietats tan terribles que blanquejauen eth mèn cap!

Quan acabèc aguesta improvisacion s'abracèren estretament e s'estèren entrelaçadi enes braci un der aute, enquia quèir estavanidi de felicitat e d'alegria…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes catorzau net

Era didec:

… enquia quèir estavanidi de felicitat e d'alegria.

Remetudi ja deth sòn estavaniment, Delícia-deth-Mon improvisèc aguesti vèrsi:

Ò doçor des nets pendent long de temps demorades, quan er estimat se mòstre fidèu ara sua promesa e s'autrege ara sua amiga!

Vaquí que ja`èm amassadi entà tostemp dempús dera abséncia, e s'an trincat es cadies que mos auien captivi ena separacion!

Dempús de mostrar-se damb nosati tan esquiu, eth Destin mos arrís e mos autrege es sòns favors diligentament!

Eth gòi a desplegat eth sòn estandard en aunor nòste, e entà padegar-mos, mos brindèc era copa pura deth plaser!

Amassadi, ara fin, dempús dera tormenta, mos condam es nòstes penes passades e es nòstes nets d'insòmia que se passèren entre tristeses!

Ò senhor mèn! desbrembem ara es nòsti patiments! E qu'eth Dispensador de misericòrdia enriquisque era nòsta anma damb eth desbrembe!

A! Be n'ei de doça era vida! Guaire deliciosa ei! Era union solet artenh ahiscar era mia ahlama e eth mèn ardor!

Un còp recitadi aguesti vèrsi, es dus aimants s'abracèren un aute còp e queigueren en sòn lhet noviau, s'entrelacèren estretament ath miei des voluptuositats mès esquistes; e seguiren amorassant-se e autrejant-se a mil trendeses e jòcs amables enquia que s'en.honsèren en mar des amors tumultuosi. E sigueren tant intenses es sues delícies, es sues voluptuositats, era sua ventura, es sòns plasers e era sua alegria, que deishèren passar sèt dies e sèt nets sense encuedar-se'n de qué eth temps passaue, coma s'es sèts jornades non auessen estat qu'ua. Solet quan vederen arribar as tocadors d'esturments, compreneren que se trapauen ath finau des sèt dies de matrimòni. Atau, donc, ar arràs der estonament Ròsa-en-Calitz improvisèc es vèrsi que vas a enténer:

Encara que siguí victima de tanta enveja e siguí tan vigilada, possedí ath mèn estimat!

Sus era seda vèrge e sus es velots s'autregec a jo damb mil amorasses sus un matalàs de trenda pèth e farcit damb plumalhs d'audèth d'espècia extraordinària!

Quin besonh è de bèuer vin, s'un aimant, plen d'ardors naui me hè saborejar era sua saliva voluptuosa?

Eth passat e eth present se confonen entà nosati en ua union que mos balhe eth desbrembe! Non ei ua causa prodigiosa qu'agen passat sus es nòsti caps sèt nets sanceres sense encuedar-mo'n?

Pr'amor que damb era ocasión deth setau dia, an vengut a felicitar-me e a dider-me: "Allà eternize era tua union damb eth tòn amic!"

Quan auec recitat era aguesti vèrsi, Delícia-deth-Mon l'abracèc un nombre de viatges incalculable, e dempús improvisèc aguesti vèrsi:

Vaquí et dia deth gòi e dera felicitat! E era mia amiga a vengut a trèir-me der isolament!

Be n'ei d'enervanta e deliciosa era sua preséncia! Be n'ei d'encantador eth sòn lenguatge espirituau!

Me hec béuer eth sorbet voluptuós dera intimitat, e aguesta beuenda transportèc dehòra deth mon es mèns sensi!

Que mos auem esvagat! Mos auem dilatat! Mos auem embriagat estiradi en nòste lhet! e auem cantat mentre beuíem!

Era embriaguesa dera felicitat hec que perdéssem era nocion deth temps e ja non sabérem distinguir eth prumèr dia deth darrèr!

Que sigue entà nosati tostemp deliciós er amor! Era mia amiga experimentèc gòis parièrs as mèns!

Coma jo, tanpòc se'n brembe des dies amargants! Eth mèn Senhor l'afavorit madeish que me favoric a jo!

Dempùs de recitadi es vèrsi, se lheuèren ambdús, gesseren dera cramba noviau e les autregèren a tot eth servici deth palai granes quantitats de plata, vestits magnifics e fòrça presents. E dempús d'aquerò, Ròsa-en-Calitz ordenèc as sues esclaues que hessen evacuar entada era soleta tot eth hammam deth palai, e li didec a Delícia-deth-Mon: "Ò frescor des mèns uelhs! Ara te voi veir fin finau en hammam entà èster solets ath nòste gust." E en tot arribar en aqueth moment ar arràs dera alegria, improvisèc aguesti vèrsi:

Amic, que de hè temps domines eth mèn còr!, que non voi parlar de causes passades!

Ò tu, que sense eth ja non poiria víuer e que ja non poiria substiuir ena mia intimitat, vene en hammam, ò lum des mèns uelhs! Entà jo serà coma un lunfèrn d'ahlames ath miei d'un paradís de delícies!

Usclaram eth fumigador deth nadd *enquia qu'es bugassi embaumadi aumplisquen tota era sala e s'espargen pertot!*

Perdonaram ath Destin es sòns crims contra nosati, e glorificaram era bontat deth nòste Senhor!

E quan te guarda en banh, cantarè: "Qu'eth banh, ò plan estimat!, te sigue leugèr e deliciós!"

Un còp recitadi aguesti vèrsi, es dus aimants se lheuèren e anèren en hammam, a on poderen gaudir de moments agradius. Dempús d'aquerò entornèren en palai, en tot passar aquiu era sua vida ath miei dera felicitat mès intensa, enquiath moment que venguec a visitar-les era Destructora de plasers e era Separadora d'amics!

Glòria ar Immutable, ar Etèrn, qu'en Eth acaben es èssers e es causes!

"Mès non te penses, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, qu'aguesta istòria se pòt retirar ara **Istòria Magica deth Shivau d'Ebèn**!"

E didec eth rei Schahriar: "Que sò entosiasmat, ò Schahrazada! damb es versi naui que se recitèren aguesti aimants fidèus! Atau, donc, sò prèst a enténer se com condes aguesta istòria magica que non coneishi!"

E didec Schahrazada:

Istòria Magica **deth Shivau d'Ebèn**

Me n'è sabut, ò rei afortunat! de qué ena ancianitat deth temps e des edats, i auie un rei molt gran e poderós entre es reis des perses, que se cridaue Sabur, e ère sense cap de dobte eth rei mès ric en tresòrs de tota sòrta, atau coma eth mès dotat de sagacitat e de prudéncia. Ath delà, ère plen de generositat e d'amabilitat, e auie tostemp dubèrta era man entà ajudar ad aqueri que l'ac demanauen, sense refusar jamès ad aqueri que li sollicitauen ajuda. Sabie autrejar era ospitalitat liberaument ad aqueri que solet li demanuen refugi, e reconfortar, en escadences, damb es sues paraules e es sues manères banhades de doçor e d'amenitat, as còrs heridi. Qu'ère brave e caritatiu damb es praubi; e es estrangèrs jamès vedien barrades es pòrtes des palais d'aqueth sobeiran. Per çò des opressors, non trapauen cap gràcia ne cap indulgéncia ena sua sevèra justícia. Atau ère, de vertat, eth.

Eth rei Sabur auie tres hilhes, qu'èren coma ues lues beròies en un cèu gloriós o coma tres flors meravilhoses pera sua ludentor en un partèrra ben suenhat, e un hilh qu'ère era madeisha lua e se cridaue Kamaralakmar (lua des lues).

Cada an daue eth rei ath sòn pòble dues granes hèstes, ua ath començament dera primauèra, era de Nurzu, e era auta ena tardor, era de Mihrgan; e enes dues escadences ordenaue daurir es pòrtes de toti es sòns palais, balhaue donacions, hège qu'es sòns pregonèrs publics proclamèssen edictes d'indults, nomentaue nombrosi dignataris e autrejaue ascensi as sòs lòctenents e camarlencs. Atau, donc, de toti es punts deth sòn vast Emperi acodien es abitants entà rénder omenatge ath sòn rei e alegrar-se en aqueri dies de hèsta, en tot hèr-se a vier presents de tota sòrta e esclaus e eunucs en qualitat de presents.

E vaquí que pendent ua d'aguestes hestes, precisament era dera primauèra, ère seigut en sòn tron eth rei, qu'a totes es qualitats higie er amor ara sciéncia, ara geometria e ara astronomia, quan vedec que dauant d'eth auançauen tres sabents, òmes molt versadi enes diuèrses rames des coneishements mès secrets e des arts mès subtiles, es quaus sabien modelar era forma damb ua pertfeccion que confonie er enteniment e non ignorauen cap des mistèris que normaument s'escapen der esperit uman. E arribauen ena ciutat deth rei aguesti tres sabents, de tres parçans plan desparièrs e parlant

diferentes lengües cada un: eth prumèr ere hindí, eth dusau rumí e eth tresau ajamí, des frontères extrèmes de Persia.

S'apressèc prumèr ath tron eth sabent hindí, s'inclinèc dauant deth rei, punèc era tèrra entre es sues mans, e dempús d'auer-li desirat alegria e gòi en aqueth dia de hèsta, l'aufric un present vertadèrament reiau: s'estaue en un òme d'aur, incrustat de gemes e peireries de gran prètz, qu'auie ena sua man ua trompeta d'aur.

E li didec eth rei Sabur: "Ò sabent! Entà que servís aguesta figura?" Eth sabent responec: "Ò senhor mèn" Aguest òme d'aur a ua vertut admirabla. Se lo places ara pòrta dera ciutat serà un garda excellent, donques que s'arribèsse bèth enemic entà cuélher era plaça, l'endonviarie a distància, e en tot bohar ena trompeta qu'amie ara nautada deth sòn ròstre, lo paralisarie e lo harie quèir mòrt de terror!" E en enténer aguestes paraules, se meravilhèc fòrça eth rei, e didec: "Per Allà, ò sabent! que s'ei vertat aquerò que dides te prometi era realizacion de toti es es tòns desirs!"

Alavetz s'auancèc eth sabent rumí, e punec era tèrra entre es mans deth rei e l'aufric coma present ua grana plata d'argent, qu'ath miei d'era se trapaue un pavon enrodat per vint-e-quate pavones deth madeish metau. E eth rei Sabur les guardèc damb estonament, e en tot acarar-se damb eth rumí, li didec: "Ò sabent! Entà qué servís aguest pavon e aguestes pavones?"

Eth sabent responec: "Ò senhor mèn! En cada ora que passe deth dia e dera net eth pavon balhe ua picada a cada ua des vint-e-quate pavones e la cauque, agitant es ales, e atau successiuament cauque as vint-e-quate pavones, en tot mercar es ores; dempús, quan a deishat passar eth mes d'aguesta manèra, daurís era boca, e ath hons dera sua gòrja apareish eth quatau creishent dera lua naua."

E exclamèc eth rei meravilhat: "Per Allà, que s'ei vertat çò que dides, se compliràn totes es tues aspiracions."

Eth tresau qu'auancèc siguec eth sabent de Persia. Punèc era tèrra entre es mans deth rei, e dempús des compliments e des vòts l'aufric un shivau de husta d'ebèn, dera qualitat mès nera e mès estranha, incrustat d'aur e peireries e ornat meravihosament damb ua sera, ua brida e uns estrius coma es que sonque amien es shivaus des reis. Atau, donc, eth rei Sabur quedèc meravilhat enquiath limit dera meravilha e desconcertat pera beresa e es perfeccions d'aqueth shivau; dempús didec: "E quines vertuts a aguest shivau d'ebèn?

Eth persa responec: "Ò senhor mèn, es vertuts que possedís aguest shivau son ua causa prodigiosa, enquiath punt que quan un monte en eth, cor damb eth sòn cavalièr a trauèrs des aires damb era rapiditat deth relampit, e l'amie enta quinsevolh lòc que se li digue, artenhent en un dia distàncies qu'un shivau normau harie en un an." Prodigiosament estonat damb aguestes tres causes que l'auien arribat en un solet dia, eth rei s'acarèc damb eth persa e li didec: "Per Allà Omnipotent que cree toti es èssers e les da minjar e beuer que se me demòstres era vertat des tues paraules te prometi era realizacion de toti es tòns desirs."

Dempús d'aquerò eth rei ordenèc méter a pròva pendent tres dies es virtuts diuèrses des tres presents en to hèr qu'es tres sabents les metessen en movement. E plan que òc, er òme d'aur bohèc damb era sua trompeta d'aur, eth pavon d'aur picotegèc e cauquèc regularament as vint-e-quate pavones d'aur, e eth sabent persa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes setzau net

Era didec:

… e eth sabent persa montèc en shivau d'ebèn, lo hec elevar-se pes aires e recórrer un gran espaci damb ua rapiditat extraordinària, entà baishar, dempús d'auer descrit un ample cercle, en madeish lòc d'a on auie partit.

En veir tot aquero eth rei Sabur quedèc ara prumeria aclapat, e dempús trantalhèc de tau sòrta que semblaue que s'anaue a tornar lhòco d'alegria. Les didec alavetz as sabents: "Ò sabents illustres! Ara que ja è ua pròva dera vertat des vòstes paraules e jo, ath mèn torn, vau a complir es mies promeses. Demanatz-me, donc, çò que desiretz e se vos autrejarà de seguit!"

Alavetz contestèren es tres sabents: "Donques qu'eth nòste patron eth rei ei satisfèt de nosati e des nòsti presents e mos dèishe qu'alistem çò qu'auem de demanar-li, li pregam que mos balhe en maridatge as sues tres hilhes, donques que desiram viuament viuament èster gendres tòns. E en arren poirà trebolar tau causa era tranquillitat deth règne. E encara que siguesse atau, es reis non hèn repè jamès des sues promeses!" Eth rei responec: "De seguit vau a satisfèr es vòsti desirs!" E dèc era orde de qué venguesse eth kadi e es tesimònis entà redigir eth contracte de marimòni des sues tres hilhes damb es tres sabents.

Aquerò siguec tot!

Mès se passèc que, mentretant, es tres hilhes deth rei èren seigudes precisament darrèr d'ua cortina dera sala de recepcion e entenien aqueres paraules. E era mès joena des tres fraies se metec a considerar atentiuament ath sabent que l'auie d'alistar coma esposa, e vaquí era sua descripcion! Ère un vielh molt ancian, d'ua edat de cent ans aumens, s'ei que non n'auesse mès; damb rèstes de peu blanquinejat peth temps; damb un cap trantalhant; celhes rosigades de tinha, aurelhes que li penjauene henudes; barba e motacha tintades e sense vida; uelhs ròis e bòrnis que se guardauen trauessadi; caròles flaques, auriòles e plies de uets; nas que se retiraue a ua gròssa aubergina nera; cara tant arropida coma eth devantau d'un sabatèr; dents gessents coma es dents d'un sanglar, e pòts hloishi e panteishanti coma es testicles d'un camelh; en resumit, aqueth vielh sabent ère ua causa espaventosa, un orror compausat de monstruoses lejors que solide lo hègen èster er òme mès defòrme dera sua epòca, donques que jamès n'auec un aute coma eth, damb aqueri atributs, e ath delà, damb ues maishères uedes de queishaus, en tot ostentar a manèra de caishòles uns ganchos que lo hègen semblable as efrits qu'espaurissen as mainatges enes cases desèrtes e hènt cacalejar de pour as porets ena garièra.

Aquerò siguec tot!

Precisament era princessa, qu'ère era mès joena des tres hilhes deth rei, resultaue èster era joena mès beròia e graciosa deth sòn temps, mès eleganta qu'era trenda gasèla, mès doça e mès suau qu'era brisa, mès amorassadora, e mès ludenta qu'era lua plia; semblaue que vertadèrament ère heta entàs aventures amoroses; se botjaue coma ua rama flexibla enes sòn balancejaments ondulants; caminaue e eth cabiròl leugèr

s’avergonhaue de veir eth sòn anament graciós; e sense cap discusion depassaue fòrça as sues fraies en beresa, en blancor, en encantament e en doçor.

E atau ère era, en vertat.

De sòrta que quan vedec ath sabent que l’anaue a tocar en sòrt, correc entara sua cramba e se deishèc quèir de bocadents en solèr, en tot esquinçar-se es vestits, engarrapar-se es caroles e somicar e planher-se.

Mentre s’estaue era en aqueth estat, eth sòn frair eth prince Kamaralkmar que l’estimaue fòrça e la preferie as autes fraies, tornaue d’ua partida de caça e en enténer planher-se e plorar ara sua fraia, entrèc ena sua cramba e li preguntèc: “Qué te cau? Qué t’a arribat? Ditz-m’ac de seguit e non m’amagues arren.”

Alavetz era se pataquegèc eth pièch e exclamèc: “Ò solet frair mèn! ò estimat! arren t’amagarè. Te cau saber, qu’encara qu’eth palai s’en.honsèsse dempús sus eth tòn pair, sò prèsta a abandonar-lo; e se n’auessa era certitud de qué eth tòn pair va a cométer actes tant odiosi hujurè d’aciu sense que me balhe viures entath camin, donques qu’Allà provedirà!”

En enténer aguestes paraules, eth prince Kamaralkmar li didec:

“Mès, ditz-me eth perqué d’aguest lenguatge, e qué ei çò que te sarre eth còr e trebole es tóns pensament.” Era joena princessa responec: “Ò solet frair mèn! ò estimat! te cau saber qu’eth mèn pair me prometec en maridatge a un sabent vielh, a un mag òrre que l’a regalat un shivau de husta de ebèn; e dilhèu l’aurà embruishat damb es sòns encantaments e a abusat d’eth damb astúcia e perfidia. Per çò que tanh a jo, sò decidida a deishar aguest mon abans de pertànher ad aguest vielh hastigós.”

Eth sòn frair comencèc alavetz a padegar-la e a consolar-la, en tot amorassar-la e mimar-la, e dempús se n’anèc ara cèrca deth sòn pair eth rei, e li didec: “Qui ei aguest bruishòt que li prometeres maridar-lo damb era mia fraia petita? E quin present ei aguest que t’a het decidir a hèr morir de pena ara mia fraia? Aquerò non ei just e non pòt passar!”

E vaquí qu’eth persa ère apròp e entenie aqueres paraules deth hilh deth rei, e se sentec furiós e molt ofensat.

Mès eth rei responec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes dètz-e-setau net

Era didec:

… Mès eth rei responec: “Ò hilh mèn Kamaralkman! Non estaries tan trebolat e estonat se vedesses eth shivau que m’a balhat eth sabent.” E gessec de seguit damb eth sòn hilh entath pati principau deth palai, e ordenèc as esclaus que se hessen a vier eth shivau mentat. E es esclaus executèren era orde.

Quan eth joen prince vedec eth shivau, lo trapèc fòrça beròi e l’agradèc molt. E coma qu’ère un cavalièr excellent, sautèc rapidament en lomb deth shivau e l’esperonèc damb

de seguit, metent es pès enes estrius. Mès que non se botgèc et shivau. E eth rei li didec ath sabent: “Vè-te’n a veir se per qué non se botge, e ajuda ath mèn hilh, que tanpòc deisharà eth d’ajudar-te entà qu’artenhes es tòns desirs.”

Atau, donc, eth persa, que sauvaue rancura ath joen per çò dera sua oposicion ath matrimòni dera sua fraia, s’apressèc ath prince cavalièr, e li didec: “Aguesta cauilha d’aur que i a ena dreta der arçon dera sera ei era cauilha que servís entà pujar. Non te cau que hèr-li eth torn.”

Alavetz eth prince hec eth torn ara cauilha que servie entà pujar, e vaquí se qué se passèc! Còp sec, se lheuèc pes aires eth shivau damb era rapiditat des audèths, e a tanta nautada, qu’eth rei e toti es presents lo deishèren de uelh en pòqui moments.

En veir desparéisher atau ath sòn hilh sense que tornèsse dempús de quauques ores que sigueren en tot demorar-lo, s’enquimerèc fòrça eth rei Sabur, e plan aclapat, li didec ath persa: “Ò sabent!, qué vam a her ara entà que torne?” Eth sabent responec: “Ò patron mèn! arren posqui hèr ja, e non veiràs de nauèth ath tòn hilh enquiath dia dera Resurreccion! Pr’amor qu’eth prince non a volgut escotar mès qu’ara sua presompcion e ara sua ignorància, e en sòrta de deishar-me explicar eth mecanisme dera cauilha dera quèrra qu’ei era cauilha que servís entà baishar, a botat en marcha ath shivau abans de çò degut.”

Quan eth rei Sabur auec entenut aguestes paraules deth sabent, s’emmalicèc, e en tot anujar-se ar arràs dera anuèg, ordenèc as esclaus que li fotessen ua bona repassada ath persa e lo lancèssen dempús en croton mès tenebrós, mentre eth s’anaue treiguent deth cap era corona, en tot picar-se ena cara e chinar-se es barbes, e dempús d’aquerò se retirèc en sòn palai, hec barrar totes es pòrtes, e comencèren a somicar, a gemegar e a planher-se damb eth, era sua esposa, es sues tres hilhes, es sòns sirvents e toti es abitants deth palai, coma tanben es dera ciutat. E vaquí se com se tornèc era sua alegria en afliccion e era sua felicitat en desesperacion.

E aquerò per çò que hè ada eri.

Per çò que tanh ath prince, eth shivau seguic quilhant-se pes aires damb eth, sense arturar-se e coma s’anèsse a tocar eth solei. Alavetz comprenec eth joen et perilh que corrie e guaire òrra ère era mòrt en aqueres regions deth cèu; e s’enquimerèc fòrça e se n’empenaïc alavetz d’auer pujat en shivau, e pensèc ath sòn laguens: “Plan que òc, era intencion deth sabent siguec perder-me per çò qu’opinè sus era fraia mendre. Qué posqui hèr ara? Que non i a fòrça ne poder senon en Allà er Omnipotent! Vaquí que sò perdut sense remèdi!” Dempús se didec: “Mès que deu auer ua dusau cauilha entà baishar, madeish que i è entà pujar!” E coma qu’ere dotat de sagacitat, de sciéncia e d’intelligéncia, se metec a cercar-la per tot eth còs deth shivau, e acabèc per trapar, en costat quèr dera sera, un avitz petit, non mès gran qu’eth cap d’ua agulha; e se didec: “Non veigui qu’aquerò!” Alavetz sarrèc aqueth avitz e de seguic comencèc a amendrir era velocitat d’ascension de man en man e eth shivau s’arturèc pendent un instant en aire, enta començar de seguit a baishar damb era madeisha rapiditat qu’abans, amendrint dempús era marcha sivans s’anaue apressant en solèr. E acabèc tocant tèrra sense cap secodida ne trebuc, mentre eth sòn cavalìer alendaue damb libertat e se tranquillizaue pera sua vida.

E vaquí qu’entre es ciutats que d’aquera manèra se mostrauen per dejós d’eth, aubirèc ua ciutat de cases e edificis alinhats simètricamente de manèra encantadora ath miei

d’un parçan regat per nombroses aigües correntes e rica en prats a on sautauen en patz es gasèles.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes dètz-e-ueitau net

Era didec:

… a on sautauen en patz es gasèles.

Coma que per temperament ère afeccionat a esvagar-se e a observar, Kamaralakmar se didec: “Me calerie saber eth nòm d’aguesta ciutat e eth parçan qu’ei plaçada.” E comencèc a hèr torns en aire ar entorn dera ciutat, en tot arturar-se sus es paratges mès beròis.

Mentretant, començaue a declinar eth dia e eth solei auie arribat en orizon en çò mès baish dera sua corsa. E pensèc eth prince: “Per Allà, que non traparè, plan, cap aute lòc milhor entà passar era net qu’en aguesta ciutat. Per tant, dormirè aciu, e a punta de dia, me meterè en marcha entath mèn règne pr’amor de tornar damb es mèns parents e es mèns amics. E li condarè alavetz ath mèn pair guaire m’a arribat e guaire an vist es mèns uelhs.” E hec ua guardada ath sòn entorn pr’amor d’alistar un lòc a on passar era net damb seguretat e sense qu’arrés lo shordèsse, e a on amagar eth sòn shivau, e fin finau alistèc eth lòc, en un palai naut que campaue ath miei dera ciutat, e lo costejauen granes tors, e lo sauvauen quaranta esclaus neri vestidi damb còtes de malha e armadi damb lances, simitarres, arcs e flèches. Atau, donc, se didec eth joen: “Vaquí un lòc excellent!” E sarrant er avitz que servie entà baishar guidèc entada aqueth lòc ath shivau, que se posèc doçament coma un audèth cansat, ena terrassa deth palai. Alavetz didec eth prince: “Glòria a Allà!” E baishèc deth sòn shivau. Se metec alavetz a hèr torns ar entorn der animau e a examinar-lo, dident: “Per Allà! Qui damb tanta perfeccion t’a fabricat que deu èster un mèstre coma obrèr e eth mès adreit des artesans. De sòrta que s’eth Plan Naut alongue eth finau dera mia vida e me hè amassar damb eth pair e damb es mèns, non deisharè d’aumplir damb es mies bontats ad aguest sabent e de hèr que se beneficie dera mia generositat.”

Mès que ja auie escurit, e eth prince s’estèc ena terrassa, demorant qu’en palai siguessen toti esclipsadi. Dempús, coma se sentie torturat pera hame e pera set, donques que des dera sua partida non auie minjat ne begut arren, se didec: “De vertat que non deu èster mancat de viures un palai coma aguest!” Deishèc, donc, eth shivau ena terrassa e decidit a cercar quauquarren entà avalar-se, se filèc entara escala deth palai e baishèc es sòns gradons enquia baish. E de ressabuda se trapèc en un ample pati damb solèr de marme blanc e d’alabastre transparent qu’en eth se reflectie de nets era lum dera lua. E se meravilhèc dera beresa d’aqueth palai, e dera sua arquitectura; mès en bades guardèc a dreta e quèrra, pr’amor que non vedec ad arrés ne entenec cap son de votz umana. E se vedec fòrça aclapat e perplèx, e non sabec se qué hèr. Se decidic, totun, a gésser deth sòn estonament, en tot pensar: “De moment non posqui hèr arren milhor que tornar ena terrassa e passar era net ath costat deth mèn shivau; e deman en hèr-se de dia montarè de nauèth en shivau e partirè.” E quan ja anaue a méter en practica aguest projècte, aubirèc ua claror en interior deth palai, e auancèc entad aguest costat pr’amor de saber de qué se tractaue e vedec qu’aquera lum ère ua halha alugada dauant dera pòrta deth harem, ath cabeçau deth lhet d’un eunuc nere que dormie roncant d’ua manèra

escandalosa e se retiraue a bèth efrit entre es efrits as ordes de Soleiman o a bèth genni dera tribú nera des genn. Qu'ère ajaçat en un matalàs ath long dera pòrta, e la barraue milhor qu'ac auesse hèt un tronc d'arbe o eth banc d'un portèr; e ara lum dera halha ludie furiosament eth mange dera sua simitarra, mentre que per dessús deth sòn cap penjaue d'ua colomna de granit era sua saca de viures.

En veir ad aguest nere espaventós, eth joen Kamaralkmar quedèc espaurit, e gasulhèc: "Eth mèn refugi ei Allà Totpoderós! Ò patron solet deth cèu e dera térra! Tu que me sauvères d'ua perdicion segura, ajuda-me aguest còp e trè-me san e en bona santat d'aguesta aventura que me demore en aguest palai." Didec, e estirant era man entara saca de viures deth nere, la cuelhec damb adretia, gessec dera cramba, la dauric, e trapèc laguens viures dera milhor qualitat. Se metec a minjar, e acabèc deishant complètament ueda era saca; e dempús d'auer-se remetut atau, anèc ena hònt deth pati e padeguèc era sua set beuent dera aigua mès pura e doça que rajaue. Dempús d'aquerò tornèc ath costat der eunuc, pengèc era saca en sòn lòc, e treiguent dera gaina era simitarra der esclau, la cuelhec e gessec sense saber encara çò que li premanie eth destin…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes dètz-e-nauau net

Era didec:

… sense saber encara çò que li premanie eth destin.

Seguic, donc, auançant peth laguens deth palai e arribèc en ua dusau pòrta, que sus era queiguie ua cortina de velot. Lheuèc aquera cortina, e se trapec en ua sala meravilhosa, qu'en era vedec un aumple lhet der evòri mès blanc, incrustat de pèrles, robins, jacints e d'autes peireries, e estirades en solèr a quate joenes esclaues que dormien. S'apressèc alavetz silenciosament ath lhet entà saber-se'n de qui podie èster ajaçat en eth. E vedec a ua joena qu'amiaue coma camisa arren mès qu'era sua cabeladura. E ère tan beròia, que se l'aurie cuelhut non ja coma era lua quan ges en orizon orientau, senon coma ua auta lua encara mès meravilhosa que gessesse des mans deth Creador. Eth sòn front ère ua ròsa blanca, es sues caròles dues anemònes d'un ròi leugèr, qu'era sua ludentor se realizaue damb un delicat gran de beresa en cada costat.

En veir tanta beresa e tantes gràcies, encantaments e elegància, Kamaralkmar credec quèir d'esquia estavanit, se non mòrt. E quan podec senhorejar un shinhau era sua emocion s'apressèc ara joena dormida, tremolant-li toti es muscles e toti es nèrvis e estrementint-se de plaser e de voluptuositat li punèc era caròla dreta.

Ath contacte d'aqueth punet era joena se desvelhèc espaurida, dauric fòrça es uelhs, e en veir ath prince que s'estaue de pès en sòn cabeç, exclamec: "Qui ès tu e d'a on vies?" Eth responec: "Que sò eth tòn esclau e er enamorat des tòns uelhs!"

Era preguntèc: "Qui t'a amiat aciu?"

Eth responec: "Allà, eth mèn destin e era mia bona sòrt!"

En enténer aguestes paraules, era princessa Schamsennhar (que tau ère eth sòn nòm), sense mostrar massa suspresa ne espant, li didec ath joen:

“Dilhèu ès eth hilh deth rei dera India que me demanèc ager en matrimòni, e ath quau eth mèn pair eth rei non acceptèc coma gendre per çò dera sua lejor?

Pr’amor que s’ès tu, per Allà! non ès bric de lèg e era tua beresa ja m’a enamorat, ò senhor mèn!” E coma que, efectivament, coma ère eth tan radiant coma era ludenta lua, lo tirassèc entada era e l’abracèc, e l’abracèc eth tanben, e embriagadi es dus dera sua beresa respectiva e dera sua joenessa, se heren mil amorasses, ajaçadi un enes braci der aute, e se dideren mil lhocaries, en tot autrejar-se a mil jòcs amables, e prodigar-se mil bailines doces e ardentes.

Mentre eri se divertien de tau sòrta, es sirventes se desvelhèren de pic, e en veir ara sua patrona damb eth prince, exclamèren; “Ò patrona nòsta! qui ei aguest joen qu’ei damb tu?” Era responec: “Sabi pas! Lo trapè ath mèn costat quan me desvelhè. Ça que la, supausi qu’ei eth qu’ager me sollicitèc ath mèn pair en maridatge.” Trebolades pera emocion, exclamèren eres: “Eth nòm d’Allà sus tu e sus eth tòn entorn, ò senhora nòsta! Ne peth mau de morir ei aguest eth que te sollicitèc en maridatge ager, pr’amor qu’aqueth ère molt lèg e repulsiu, e aguest joen ei gentil e deliciosament beròi, e plan que òc ei de reng illustre. Per çò der aute, eth lèg d’ager, non ei digne ne d’èster eth tòn esclau!”

Dempús d’aquerò se lheuèren es sirventes e anèren a desvelhar ar eunuc dera pòrta, e li meteren era alarma en còr, en tot dider-li: “Còm pòt èster qu’estant eth garda d’aguest palai e deth harem, dèishes entrar as òmes enes nòstes crambes mentre dormim?”

Quan entenec aguestes paraules er eunuc nere, sautèc sus es sòns pès e volec apoderar-se dera sua simitarra; mès que non trapèc qu’era gaina. Aquerò lo neguèc en un terror gran, e tremolant lheuèc eth tapís e entrèc ena sala. E vedec se com era sua patrona ère en lhet damb eth joen e, en tot senter-se d’aguesta sòrta enludernat, l’auec de díder: “Ò senhor mèn! ès un òme o un genni?”

Eth prince responec: “Com gauses confóner as hilhs des reis khosroes damb un genn demoniac e efrits, tu, miesrable esclau e eth mès malefic des neri de betum?” E parlant atau, furiós coma un leon herit, agarrèc era simitarra e cridèc ar eunuc: “Que sò gendre deth rei, que m’a maridat damb era sua hilha e m’ordenèc que penetrèssa en era!”

En enténer aguestes paraules, contestèc er eunuc: “Ò senhor mèn! se reaument ès un òme dera raça des òmes e non un genni, qu’ei digna dera tua beresa era nòsta joena patrona, e te la merites milhor que quinsevolh aute rei, hilh de rei o sultan!”

Dempús correc er eunuc ara cèrca deth rei lançant crits orribles, esquinçant es sòns vestits e caperant-se damb povàs eth cap. De sòrta que, en enténer es sòns crits de lhòco, li preguntèc eth rei: “Quina desgràcia t’aclape? Parla e sigues brèu, donques qu’eth còr se m’estrementís!” E er eunuc contestèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes vintau net

Era didec:

… er eunuc contestèc: “Ò rei! hè lèu a anar en ajuda dera tua hilha, pr’amor qu’un genni entre es genn, damb era aparença d’un hilh de rei, s’a possessionat d’era e a hèt en era eth sòn abitage. Qu’ei tot! Cor! Fòrt contra eth!”

En enténer aguestes paraules deth sòn eunuc, eth rei arribèc ath limit dera sua ràbia, e a mand siguec d’aucir-lo; mès li cridèc: “Com gausères a èster negligent enquiar extrèm de pèrder de vista ara mia hilha, quan es er encargat dera sua susvelhança de dia e de net, e com deishères qu’entrèsse ena sua cramba e se possessionèsse d’era aguest efrit demoniac?” E capvirat pera emocion s’endralhèc entàs crambes dera princessa, a on se trapèc damb es sirventes qu’ara pòrta lo demorauen esblancossides e tremoloses e les preguntèc: “Qué l’a arribat ara mia hilha?” Eres responeren: “Ò rei, non sabem se qué s’a passat mentre èrem adormides; mès quan mos auem desvelhat auem vist en lhet dera princessa a un joen, que mos semblèc era lua plia de tan beròi qu’ère, e que parlaue damb era tua hilha d’ua manèra deliciosa e sense deishar lòc a dobtes. E de vertat que jamès vedérem ad arrés tan beròi coma aguest joen. Ça que la, l’auem preguntat se qui ère, e mos responec: “Que sò aqueth qu’eth rei autregèc en maridatge ara sua hilha!”

Aquerò ei tot! E non podem dider-te s’ei un òme o un genni. Totun aquerò, mos cau assegurar-te qu’ei amable, damb bones intencions, modèst, educat, e incapable de cométer era mendre malahèta o arren censurable. Com, en ester tan beròi, se pòt hèr ua causa censurabla?”

Quan eth rei auec entenut aguestes paraules, se li padeguèc era colèra, e era sua inquietut s’abaishèc; e plan suaument e damb mil precausions, lheuèc un shinhau era cortina dera pòrta e vedec ajaçat ath costat dera sua hilha, en lhet, e conversant graciosament, a un prince çò de mès encantador, qu’eth ròstre ludie coma era lua plia.

En sòrta de tranquillizar-lo complètament, eth resultat d’aquerò siguec excitar-lo enquiath limit dera sua gelosia pairau e es sòns temors peth perilh que corrie er aunor dera sua hilha. Atau, donc, se precipitèc pera pòrta se lancèc sus eri damb era espada ena man, e furiós e herotge coma un ghul monstruós. Mès eth prince, que de luenh ja l’auie vist arribar, li preguntec ara joena: “Ei aguest eth tòn pair?” Era responec: “Òc.”

Còp sec, sautèc sus es dus pès eth joen, e agarrant era simitarra li lancèc ath rei un crit tan terrible, que l’espauric. Mès menaçaire que jamès, Kamaralkmar se premanic alavetz a lançar-se sus eth rei e trauessar-lo; mès eth rei, que se vedec eth mès feble, s’esdeguèc e engainar era espada e cuelhec ua actitud conciliadora. De sòrta que quan vedec ath joen qu’auaue entada eth, li didec damb eth ton mès educat e mès amable: “Ò joenet, ès òme o genni?” Er aute responec: “Per Allà, que se non respectèssa es tòns drets autant coma es mèns, e se no me preocupèssa der aunor dera tua hilha ja auria vessat era tua sang. Com gauses confoner-me damb es genn e es dimònis quan sò un prince dera raça des Khosroes que se volessen apoderar-se deth tòn règne serie entada eri coma un jòc, en hèr-te sautar deth tòn tron coma se sentesses un terratrem, e trèir-te es aunors, era glòria e eth paradis?”

Quan eth rei auec entenut aguestes paraules, lo cuelhec un gran sentiment de respècte, e cranhec pera sua pròpria seguretat. Atau, donc, s’esdeguèc a respóner: “Com s’explique alavetz, s’ès vertadèrament hilh de reis, qu’ages gausat entrar en mèn palai sense eth mèn permís, destruir eth mèn aunor e possessionar-te dera mia hilha, en tot preténer èster eth sòn espós e dider que jo te l’auia autrejat en matrimòni, quan hi aucir a tanti reis e hilhs de reis que volien obligar-me a que les autregèssa era mia hilha coma esposa?” E excitat damb es sues pròpries paraules seguic eth rei: “E qui poirà ara

sauvar-te des mies mans quan les ordena as mèns esclaus que te condenen ara pejor des mòrts, e aubedisquen eri en aguesta ora e en aguest instant?”

Quan eth prince Kamaralkmar entenec aguestes paraules deth rei, contestèc: “De vertat que sò estonat dera tua pòca vista e der espessor deth tòn enteniment. Ditz-me, poiries trapar jamès milhor partit que jo entara tua hilha? E dilhèu vederes jamès a un òme mès intrepit o milhor format, o mès ric en armades, esclaus e possessions que jo madeish?”

Eth rei responec: “Non, per Allà! mès, ò joenet, jo auria volut veir que te converties en marit dera mia hilha dauant deth kadi e des testimònis. Mès un matrimòni hèt de manèra secreta sonque pòt destruir eth mèn aunor!” Eth prince responec: “Qu’as rason, ò rei! Mès, qu’ei que non sabes que se vertadèrament es tòns esclaus e es tòns gardes venguessen a lançar-se contra jo e me condemnèssen a mòrt, segontes es tues recentes menaces, non haries que córrer d’ua manèra cèrta entara perdicion der aunor e deth tòn règne en hèr publica era tua desgràcia e obligar ath tòn pòble a revoutar-se contra tu?

Cre-me, donc, ò rei! Solet te rèste ua decision a cuélher, e s’està en escotar çò que me cau dider-te e seguir es mèns conselhs!” E didec eth rei: “Parla, donc, e qu’escota jo quauquarren de çò que me vòs díder…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes vint-e-unau net.

Era didec:

“…Parla, donc, e qu’escota jo quauquarren de çò que me vòs díder!” Er aute responec: “Vaqui! Ua de dues, o t’avies a lutar en combat damb jo, e aqueth que vence ath sòn adversari serà proclamat eth mès valent e ostentarà atau eth titol seriós que li balhe era opcion ath tron deth règne, o me dèishes passar aciu tota era net damb era tua hilha, e deman peth maitin envies contra jo ara armada sancera dera tua cavalaria, infantaria e as tòns esclaus… mès ditz-me abans quin ei eth sòn nombre!”

Eth rei responec: “Son quate mil cavalièrrs sense compdar es mèns esclaus, que son autrestanti. Alavetz didec Kamaralakmar: “Plan ben. Atau, donc, en hè dia, ordena que venguen contra jo en orde de batalha e ditz-les: “Aguest òme qu’auetz aciu ven de sollicitar de jo en matrimòni ara mia hilha damb era condicion de lutar eth solet contra toti vosati amassa e vencer-vos e derrotar-vos sense que pogatz capitar. E aquerò ei çò que vò!” Dempús me deisharàs lutar a jo solet contra toti eri. Se m’aucissen, quedarie sauvat eth tòn aunor e milhor sauvat que jamès eth tòn secret. Se, peth contrari, venci jo e les derròti a toti, auràs trapat a un gendre que d’eth poiràn èster capinauts es reis mès illustres!”

Non deishèc de compartir eth rei aguesta darrèra opinion e d’acceptar tau prepausa, encara qu’ère molt estonat dera seguretat que parlaue eth joen e non sabie eth perqué d’ua pretension tan hòla; pr’amor qu’ath hons deth sòn còr n’ère convençut de qué eth prince peririe en aquera luta insensata, e atau quedarie sauvat eth sòn aunor e milhor sauvat eth sòn secret. De sòrta que cridèc ath cap des eunucs e li dèc era orde de qué sense demora anèsse a cercar ath visir e l’ordenèsse que congreguèsse es tropes e les auesse prèstes damb es sòns shivaus e damb es sues armes de guèrra. E er eunuc transmetec era orde ath visir, que de seguit amassèc as oficiaus e as principaus notables

deth règne e les dispausèc en orde de batalha ath cap des sues tropes revestides damb es armes de guèrra.

E vaquí çò que tanh ada eri.

Per çò deth rei, se quedèc encara pendent bèth temps parlant damb eth joen prince, donques qu'ère encantat des sues paraules senades, deth sòn bon critèri, des sues manères distinguides e dera sua beresa, e ath delà non volie deishar-lo solet damb era sua hilha aquera net. Mès a penes hec dia, tornèc entath sòn palai e se seiguec en tron e les dèc era orde as esclaus de qué auessen premanit entath prince eth shivau mès beròi des cavalaries reiaus que l'enserèssen damb magnificéncia e damb hlaçades somptuoses. Mès eth prince didec: "Que non voi montar a shivau se non sò en preséncia des tropes." Eth rei didec: "Que se hèsque coma tu vòs!" E gesseren es dus en camp a on èren es tropes alinhades en orde de batalha, e atau podec eth prince jutjar eth sòn nombre e era sua qualitat. Dempús d'aquerò, s'acarèc eth rei damb toti e exclamèc: "Ò guerrèrs! Aguest joen que vedetz aciu a vengut ara mia cèrca entà demanar-me ara mia hilha en matrimòni. E de vertat, jamès è vist arrés mès beròi ne cavalièr mès intrepit qu'eth. Mès vaquí que ditz qu'eth solet vos pòt véncer a toti vosati; qu'encara que siguéssetz mil viatges mès en nombre qu'ara, non ne harie cabau, e vos vencerie madeish.

Atau, donc, quan vos ataque, non deishetz de receber-lo damb era punta des vòstes simitarres e des vòstes lances. Aquerò l'ensenharà çò que còste meter-se en ahèrs tan grèus!" Dempús eth rei s'acarèc ath joen e li didec: "Coratge, hilh mèn, e hè-mos veir es tues proeses!" Mès eth joen responec:

"Ò rei, non me tractes damb justícia e damb imparcialitat, pr'amor que com vòs que luta damb toti, en èster jo a pè e eri a shivau?"

Eth rei li didec: "Que ja t'è aufrit un shivau entà que lo montèsses e lo refusères. Alista ara, coma cavaladura, aqueth que te semble milhor des mèns shivaus."

Mès eth prince responec: "Non m'agrade cap des tòns shivaus e solet montarè aqueth que m'a amiat ena tua ciutat."

Eth rei li preguntèc: "E a on ei eth tòn shivau?" Eth prince didec: "Qu'ei sus eth tòn palai."

Eth rei preguntèc: "Quin lòc ei aguest qu'ei sus eth mèn palai?" Eth prince responec: "Era terrassa deth tòn palai."

En enténer aguestes paraules, lo guardèc damb atencion eth rei e exclamèc: "Quina extravagància! Aguesta qu'ei era milhor pròva dera tua holia! Com ei possible qu'un shivau puge en ua terrassa? Mès de seguit vam a veir se mentisses o dides era vertat."

Dempús se dirigic ath cap des tropes e li didec: "Cor entath palai e torna entà dider-me çò qu'ages vist! E hè-me a vier aquerò qu'ei ena terrassa!"

E eth pòble se meravilhaue des paraules deth joen prince, e se preguntaue era gent:

"Com poirà baishar un shivau pera escala des dera terrassa? Vertadèrament ei ua causa que jamès ena nòsta vida auem entenut a parlar."

Mentretant, eth messatgèr deth rei arribèc en palai, e quan pugèc ena terrassa vedec aquiu eth shivau que li semblèc que non n'auie vist cap de parièr en beresa; mès tanlèu s'apressèc ada eth e l'auec examinat, vedec qu'ère de husta d'ebèn e d'evòri. Alavetz, en encuedar-se'n d'aquerò, se meteren a arrir, eth, e toti es que l'acompanhauen, e se didien es uns as auti…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes vint-e-dusau net

Era didec:

… e se didien es uns as auti: "Per Allà!, vaquí eth shivau que parlaue aguest joenet, ath quau non mos cau guardar senon coma un lhòco. Ça que la, vam a veir se qué pòt auer de vertat en tot aquerò. Pr'amor qu'a tot darrèr, se poirie passar que se tractèsse d'un ahèr mès important de çò que semble, e qu'aguest joen venguesse reaument de naut reng e gaudisse d'excellents merits." Mentretant, carguèren eth shivau de husta e lo transportèren dauant deth rei, tant que tota era gent s'amassaue ath sòn entorn entà guardar-lo, en tot meravilhar-se dera sua beresa, des sues proporcions, dera riquesa dera sua sera e des sues garnidures. E tanben eth rei admirèc fòrça e se meravilhèc enquiath limit dera meravilha; dempús li preguntèc a Kamaralakmar: "Ò joen! ei aguest eth tòn shivau?"

Eth prince contestèc: "Òc, rei! Qu'ei eth mèn shivau, e non te tardaràs en veir es meravilhes que va a mostrar-te." E li didec eth rei: "Cuelh-lo e monta en eth, alavetz!" Eth prince responec: "Non lo vau a montar enquia que tota aguesta gent s'aluenhe e aguestes tropes s'amassen ath sòn entorn!"

Alavetz eth rei les didec a toti que s'aluenhèssen d'aquiu enquia un trèt de flècha. E li didec eth joen prince: "Guarda-me, ò rei! Vau a montar en mèn shivau e a precipitar-me a tot galaup sus es tues tropes, en tot dispersar-les a dreta e quèrra, e calarè er espant e eth terror enes sòns còrs." E contestèc eth rei: "Hè ara çò que volgues, e non ages pietat d'eri pr'amor qu'eri non l'auràn damb tu."

E Kamaralakmar apuèc leugèrament era man en còth deth sòn shivau, e d'un bot se calèc en lomb der animau.

Dera sua part, es tropes, ansioses, s'auien alinhat mès luenh en hilères sarrades e tumultuoses e se didien es guerrèrs es uns as auti: "Quan arribe enes nòstes hilades aguest joenet lo trauessaram damb es nòstes lances e lo receberam damb eth talh des nòstes simitarres!" Mès d'auti didien: "Per Allà! Que s'a d'èster plan insensat entà creir que vam a véncer rapidament ad aguest joen! Quan s'a calat en semblabla aventura, plan que òc deu auer era seguretat de gesser-ne victoriós. Encara que non siguesse atau, aquerò que hè mos balhe era pròva dera sua valentia e dera intrepiditat dera sua anma e deth sòn còr!"

Per çò de Kamaralakmar, un còp s'assegurèc ben sus era sera, hec jogar era cauilha que servie entà pujar, mentre se virauen entada eth totes es guardades entà veir se qué anaue a hèr. E de seguit comencèc eth shivau a agitar-se, a picar de pès, a balancejar-se, a inclinar-se, a auançar e a arrecular entà començar dempús damb ua elasticitat meravilhosa a hèr torns e caminar de costat dera manèra mès eleganta que jamès s'a vist enes shivaus milhors de reis e sultans. E de pic s'estrementiren e e se holèren de vent es

sòns costats, e mès rapid qu'ua flècha tirada en aire, comencèc damb eth sòn cavalièr eth vòl en linha dreta entath cèu.

En veir aquerò, eth rei credec que se tornaue lhòco de suspresa e de furor, e cridèc as oficiaus des sòns gardes: "Eth malastre sus vosati! Agarratz-lo! agarratz-lo! Que s'escape!" Mès es sòns visirs e lòctenents li responeren: "Ò rei! dilhèu pòt er òme arténher ar audèth qu'a ales? Plan que òc non ei un òme coma es auti senon un poderós mag o un efrit entre es efrits der aire! E Allà t'a desliurat d'eth, e a nosati tanben! Balhem, donc, gràcies ath Plan Naut qu'a volut sauvar-te des sues mans, e damb tu ara tua armada!"

Emocionat enquiath limit dera perplexitat, eth rei tornèc en sòn palai, e en tot entrar ena cramba dera sua hilha, la metec ath pas de çò que venguie d'arribar en camp. E en saber-se'n dera naua dera desaparicion deth prince, era joena se quedèc afligida e desesperada, e plorèc e se planhèc de manèra tan dolorosa, que queiguec grèument malauta e l'ajacèren en sòn lhet, cuelhuda deth calor dera febre e dera neror des sues idies. En veder-la en aguest estat, comencèc eth sòn pair a abraçar-la, a breçar-la, a sarrar-la contra eth sòn pièch e a punar-la entre es uelhs en tot repetir-li çò qu'auie vist en camp e dider-li: "Hilha mia! balha es gràcies a Allà e glorifica-lo per çò d'auer-mos desliurat des mans d'aguest insigne mag, aguest mentidèr, aguest seductor, aguest panaire, aguest porcèth!" Mès en bades li parlaue e la mimaue entà padegar-la, pr'amor qu'era non entenie, ne escotaue, senon tot çò de contrari. Cada còp somicaue mès e ploraue e gemegaue alendant: "Per Allà! que non voi minjar ne béuer enquia qu'Allà m'amasse damb eth mèn encantador enamorat. E ja non voi saber arren que non sigue vessar lèrmes e enterrar-me ena mia desesperacion!" Alavetz eth rei en veir que no podie trèir ara sua hilha d'agueth estat de languison e d'afliccion, quedèc eth pair molt aclapat e s'entristic eth sòn còr, e eth mon s'enneric dauant d'eth. E aquerò per çò que tanh ath rei e ara sua hilha era princessa Schamsennahar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes vint-e-tresau net

Era didec:

… E aquerò per çò que tanh ath rei e ara sua hilha era princessa Schamsennahar. Mès vaquí ara çò que tanh ath prince Kamaralkmar. Quan se lheuèc molt naut pes aires, hec virar eth cap ath sòn shivau en direccion ara sua tèrra natau, e metut ja en bon camin, se tenguec a soniar damb era beresa dera princessa, damb es sòns encantaments e damb era manèra qu'aurie de hèr entà tornar a veder-la. E li semblaue plan dificila era causa encara que se n'encuedèc de qué era l'informèsse sus eth nòm dera ciutat deth sòn pair. Atau, donc, auie sabut qu'aquera ciutat se cridaue Sana e ère era capitau deth règne d'Al-Yaman.

Mentre se tardèc eth viatge seguic eth pensant en tot aquerò, e gràcies ara rapiditat deth sòn shivau, acabèc arribant ena ciutat deth sòn pair. Alavetz hec hèr ath sòn shivau un rondèu aerian per dessús dera ciutat, e venguec a baishar ena terrassa deth palai. Deishèc alavetz ath són shivau ena terrassa e baishèc en palai, a on vedec pertot un ambient de dòu e vedec adaiguades de cendre totes es crambes, e en tot pensar-se que s'auie mòrt quauquaurrés dera familha, entrèc, coma auie per costum, enes crambes privades, e trapèc ath sòn pair, ara sua mair e as sues fraies vestides damb vestits de

dòu, e plan auriòles de cara, e aflaquides, e tristes, e desolades. E vaquí que, quan entrèc eth, eth sòn pair se lheuèc e queiguec estavanit; dempús se remetec e se lancèc enes braci deth sòn hilh, e l'abracèc e lo sarrèc contra eth sòn pièch damb manifestacions dera mès hòla alegria e emocionat enquiath limit dera emocion. E era sua mair e es sues fraies, plorant e somicant se lo minjauen a punets e dançauen e sautauen ath miei dera sua alegria.

Quan se padeguèren un shinhau l'interroguèren sus çò que s'auie passat, e les condèc eth era causa des deth principi enquiath finau, mès que non mos cau repetir-la. Alavetz exclamèc eth sòn pair: "Glòria a Allà pera tua sauvacion!, ò frescor des mèns uelhs e deth mèn còr!"

E hec celebrar grani hestaus populars e granes alegries pendent sèt dies sancers; e repartic dons ath son de trompetes e tambors, e hec ornar toti es carrèrs e proclamar un indult generau entà toti es presoèrs, en tot hèr daurir de land en land es pòrtes de presons e de crotons. Dempús, acompanhat deth sòn hilh, recorrec a shivau es diuèrsi barris dera ciutat entà dar ath sòn pòble era alegria de tornar a veir ath joen prince, ath quau credien ja perdut entà tostemp.

Mès un còp acabades es hèstes, Kamaralakmar li didec ath sò pair: "Ò pair mèn! qué s'a passat damb eth persa que te balhèc eth shivau?" E responec eth rei: "Qu'Allà confone ad aguest sabent! e que li retire era sua benediccion entada eth e entara ora qu'es mèns uelhs lo vederen per prumèr viatge, donques qu'eth n'auec eth tòrt de qué te separèsses de nosasti, ò hilh mèn! Ara qu'ei embarrat en un croton e ei eth solet que non è perdonat." Mès coma que l'ac supliquèc eth sòn hilh, eth rei lo hec gésser dera preson, en tot ordenar-li que venguesse ena sua preséncia; l'entornèc era gracia, e li balhèc ua tunica d'aunor e lo tractèc damb liberalitat autrejant-li tota sòrta de riqueses e aunors; mès ne tansevolh li mentèc ara sua hilha ne pensèc en autrejar-l'ac en matrimòni. Atau., donc, eth sabent s'anugèc enquiath limit der anuèg e se n'empenaïc fòrça dera imprudéncia qu'auie cometut en tot deishar montar en shivaua ath joen prince, donques que comprenec que s'auie descubèrt eth secret deth shivau, coma tanben eth sòn manejament.

Per çò deth rei, que non ère guaire tranquil encara sus aquerò deth shivau, li didec ath sòn hilh: "Sò dera pensada, hilh mèn, de qué non t'as d'apressar mès ad aguest shivau de mau auguri, e sustot que non montes mès en eth, donques que non sabes es causes misterioses que i pòt auer en eth, e non te trapes segur sus eth." Dera sua part, Kamaralkmar li condèc ath sòn pair era sua aventura damb eth rei de Sana e damb era sua hilha, e com s'auie escapat dera furia deth rei; e responec eth sòn pair: "Se t'auesse auut d'aucir eth rei de Sana, hilh mèn, t'aurie aucit: mès eth Destin non auie fixat encara era tua ora!"

Pendent aguest temps, a maugrat des alegries e des hestaus qu'eth sòn pair contunhaue balhant damb motiu dera sua tornada, Kamaralkmar ère luenh de desbrembar ara princessa Schamsennahar, e autant quan minjaue coma quan beuie, pensaue contunhament en era. E vaquí qu'un dia, eth rei, qu'auie esclaues molt expèrtes en art deth cant e deth laüt, les ordenèc que hessen ressonar es còrdes des esturments e que cantèssen quauqui vèrsi beròis. E cuelhec ua d'eres eth laüt, e en tot emparar-lo enes jolhs, coma poirie ua mair plaçar ath sòn hilh ena sua hauda, cantèc, acompanhant-se, aguesti vèrsi entre es vèrsi:

Eth tòn rebrembe, ò plan estimat! non s'esfaçarà deth mèn còr ne damb era abséncia ne damb era distància!

Que pòden passar es dies e morir eth temps, mès jamès poirà morir en mèn còr eth tòn amor!

Damb aguest amor voi morir jo madeisha e damb aguest amor ressuscitar!

Quan auec entenut eth prince aguesti vèrsi, en sòn còr s'aluguèc eth huec det desir, s'aumentèren eth calor e es ahlames dera passion, es tristeses l'aumpliren de dòu er esperit e er amor li capvirèc es entralhes. Atau, donc, sense poder resistir es sentiments que l'animauen per çò que hè ara princesa de Sana, se lheuèc en aquera ora e en aqueth moment, pugèc ena terrassa deth palai, e a maugrat deth conselh deth sòn pair, montèc a lombs deth shivau d'ebèn e hec un torn ara cauilha que servie entà pujar. De seguit se lheuèc pes aires coma un audèth, remontant eth sòn vòl entàs nautes regions deth cèu.

E vaquí qu'a londeman lo cerquèc peth palai eth sòn pair e coma que non lo trapèc, pugèc ena terrassa e quedèc aclapat en veir era desaparicion deth shivau e se mosseguèc es dits empenaït de non auer brigalhat ad aqueth shivau, e se didec. "Per Allà, que se torne eth mèn hilh, destruirè aguest shivau entà qu'eth mèn còr posque èster tranquil e non s'alarme eth mèn esperit." E baishèc de nauèth en palai a on s'estarnèc en somics, e planhs. E aquerò per çò que hè ada eth.

Per çò de Kamaralakmar seguic eth rapid viatge aerian, e arribèc ena ciutat de Sana. Baishèc ena terrassa deth palai, baishèc pera escala sense hèr bronit e se filèc entara cramba dera princessa. Aquiu se trapèc ar eunuc adormit, coma de costum, dauant dera pòrta; passèc per dessús d'eth, e quan auec entrat ena cramba arribèc ena dusau pòrta. S'apressèc alavetz plan silenciosament ena cortina, e abans de lheuar-la escotèc damb atencion.

E vaquí qu'entenec ara sua estimada somicar amarament e recitar versi planhosi, mentre sajauen de consolar-la es sues hemnes, e li didien: "Ò, estimada patrona nòsta…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes vint-e-quatau net

Era didec:

"…Ò, estimada patrona nòsta!, per qué plores ad aqueth que solide non plore per tu?"

Era responec: "Qué didetz, ò mancades de sen! Dilhèu vos pensatz qu'er encantador qu'estimi e que per eth plori, ei des que se'n desbremben o d'aqueri que se pòt desbrembar?" E seguic es sòns plors e gemiments, e ac hec tan fòrt e pendent tant de temps, que s'estavanic. Alavetz et prince sentec que se li trincaue per aquerò eth còr e qu'era veishiga deth hèu li crebaue en hitge. Atau, donc, lheuèc era cortina sense demorar mès, e entrèc ena cramba. E vedec ara joena estirada en lhet, damb era sua cabeladura coma camisa e damb eth sòn ventalh de plumes blanques coma tot linçò. E coma que semblaue aclapada s'apressèc ada era e li hec ua amorassa plan doçament. De seguit dauric era es uelhs e lo vedec de pès ath sòn costat, inclinat damb ua actitud interroganta d'ansietat, e gasulhant: "Entà qué aguestes lèrmes e aguesti gemiments?" En veir aquerò, remetuda damb ua naua vida, se quilhèc còp sec era joena, e en tot

lançar-se entada eth, l'enrodèc eth còth damb es sòns braci, e comencèc a caperar-li de punets eth ròstre, dident: "Qu'ère tot per çò dera tua absència e deth tòn amor, ò lum des mèns uelhs!" Eth contestèc: "Ò patrona mia! se sabesses era mia desolacion per tòrt tòn pendent tot aguest temps!" Era higec: "Donques jo, be n'è estat de desolada pera tua absència tanben! Se t'auesses tardat mès a vier, solide m'auries trapat mòrta!"

Eth didec: "Ò senhora mia! Qué ne penses de çò que m'arribèc damb eth tòn pair e dera manèra qu'auec de tractar-me? Per Allà, que se non auesse estat peth tòn amor, ò seductora dera tèrra, deth Solei e dera Lua, e temptadora des abitants deth Cèu, dera Tèrra e deth Lunfèrn, l'auria esgorjat solide, balhant atau exemple e ensenhament a toti es observaires! Mès, coma que t'estimi, l'estimi tanben ada eth ara!"

Era preguntèc: "Qué te hec decidir a abandonar-me? Te penses qu'era vida podie èster doça entà jo sense tu?" Eth didec: "Donques que m'estimes, vòs escotar-me e seguir es mèns conselhs?" Era responec: "Parla, e t'aubedirè e seguirè es tòns conselhs e me conformarè damb totes es tues opinions!" Eth didec: "Començа, donc, per hèr-me a vier minjar e béuer, donques qu'è hame e set. E dempús ja parlaram!"

Alavetz ordenèc era joena as sues sirventes que li hessen a vier minjar e béuer; e se meteren es dus a minjar e a béuer e a parlar enquia que lèu s'auec passat tota era net. Alavetz, coma que ja començaue a hèr-se de dia, Kamaralakmar se lheuèc entà dider-se adiu dera joena e anar-se'n abans de qué se desvelhèsse er eunuc, mès li preguntèc Schamsennahar: "E a on anaràs atau?" Eth responec: "Ena casa deth mèn pair. Mès te prometi jos jurament tornar entà veder-te un còp ara setmana."

En enténer aguestes paraules, era s'estarnèc en somics e exclamèc: "Ò! te conjuri per Allà eth Totpoderós a que me cuelhes e me hèsques a vier damb tu entà on volgues, abans de hèr-me tastar un aute còp er amarum dera separacion."

E exclamèc eth, afogat: "Vòs vertadèrament vier damb jo?" Era responec: "Plan que òc!" Eth didec: " Alavetz lhèua-te e partim!" De sòrta que se lheuèc era, dauric un còfre plen de vestits somptuosi e d'objèctes de valor, e s'apraièc e se metec ath dessús tot aquerò mès ric e preciós que i auie entre es causes beròies dera sua pertenéncia, sense desbrembar colhars, anèths, braçalets e diuèrses jòies incrustades damb es pèrles mès beròies; dempús gessec en companhia deth sòn estimat, sense qu'ac empedissen es sues sirventes.

Alavetz l'amièc Kamaralakmar, e dempús de hèr-la pujar ena terrassa deth palai, sautèc sus eth shivau, la seiguec ada era ena gropa, li recomanèc que s'agarrèsse damb fòrça e l'estaquèc ada eth damb còrdes solides. Dempús d'aquerò dèc eth torn ara cauilha que servie entà pujar, e volèc eth shivau damb eri pes aires.

En veir aquerò, comencèren a cridar es sirventes tan naut, qu'eth rei e era reina acodiren ena terrassa miei despolhats, mau desvelhadi encara, e solet aueren eth temps de veir ath shivau magic volar damb eth prince e era princessa. E eth rei, emocionat e aclapat enquiath limit, auec encara alends entà cridar ara joena, que cada còp se lheuaue mès: "Ò hilh de rei! Te conjuri a qu'ages pietat de jo e dera mia esposa, qu'ei aguesta anciana que ves aciu, e non mos prives dera nòsta hilha!"

Mès que non li responec eth prince. Ça que la, per s'un cas era joena sentie pena de deishar atau ath sòn pair e ara sua mair, li preguntèc: "Ditz-me, ò esplendor! ò

afogadura deth tòn sègle e des mèns uelhs! vòs tornar damb eth tòn pair e damb era tua mair?...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes vint-e-cincau net

Era didec:

"…ò esplendor! ò afogadura deth tòn sègle e des mèns uelhs! vòs tornar damb eth tòn pair e damb era tua mair?" Era responec: "Per Allà! ò senhor mèn, que non ei aguest eth mèn desir. Era soleta causa que desiri ei estar-me a on t'estongues tu, donques qu'er amor que senti per tu me hè mespredar tot e desbrembar tot, autanplan ath mèn pair e ara mia mair."

En enténer aguestes paraules, eth prince s'alegrèc enquiath limit dera alegria, e hec volar ath sòn shivau damb era màger rapiditat possibla sense qu'espaurisse aquerò ara joena; e non se tardèren d'aguesta manèra a arribar ena mitat deth camin, en un lòc que s'estenie ua magnifica pradèra adaiguada per aigües correntes, qu'en era baishèren pendent uns instants. Mingèren, beueren e descansèren un shinhau, entà tornar de seguit a montar en shivau e partir ath mès córrer entara capitau deth rei Sabur qu'ara sua vista arribèren un maitin. E eth prince s'alegrèc fòrça d'auer arribat sense accidents, e per auança sentec un gran plaser en pensar que fin finau poirie presentar ara princessa es proprietats e territòris que possedie ena sua man, e hèr-li veir eth poder e era glòria deth sòn pair eth rei Sabur, en tot demostrar-li damb aquerò qu'ère mès ric e mès illustre qu'eth rei de Sana, pair dera joena.

Comencèc, donc, baishant ath miei d'un beròi jardin, plaçat dehòra dera ciutat, a on eth sòn pair, eth rei, auie eth costum de vier a esvagar-se e alendar aire liure; amièc ara joena entath pabilhon d'ostiu, coronat per ua copòla qu'eth rei auie hèt bastir e apraiar entada eth madeish, e li didec: "Te vau a deishar aciu pendent un moment entà avisar ath mèn pair dera nosta arribada. Mentre demores, compde damb eth shivau d'ebèn, que dèishi ena pòrta, e non lo dèishes de uelh. E de seguit te manarè un missatgèr entà que te treigue d'aciu e t'amie entath palai especiau que vau a hèr que te premanisquen entà tu soleta." E era joena quedèc fòrça encantada damb aguestes paraules, e comprenec que, efectivament, non auie d'entrar ena ciutat senon damb es aunors e omenatges pròpris deth sòn reng. Dempús se didec adiu d'era eth prince, e se filèc entath palai deth sòn pair eth rei.

Quan eth rei Sabur vedec arribar ath sòn hilh, credec morir-se d'alegria e d'emocion, e dempús des abraçades e planvengudes, li repoteguèc, plorant, era sua partida, que les metec enes pòrtes dera hòssa a toti. Dempús d'aquerò, didec Kamaralakmar: "Sabes qué m'è hèt a vier d'aquiu damb jo?" Eth rei responec: "Per Allà, que non ac endónvii."

Eth joen diec. "Ara pròpria hilha deth rei de Sana, ara joena mès perfècta de Persia e d'Arabia! Que l'è deishat, plan, dehòra dera ciutat, en nòste jardin, entà avisar-te, pr'amor de qué ordenes que premanisquen era seguida entà anar a cercar-la, e qu'aurà d'èster era mès esplendida possible, pr'amor d'autrejar-li per auança ua mòstra deth tòn poder, dera tua granesa e des tues riqueses!" E responec eth rei: "Damb alegira e generositat, entà dar-te eth gust!"

E de seguit ordenèc qu'ornèssen era ciutat e l'emberissen damb eth decorat mès beròi e damb e mès beròis ornament; e dempús d'organizar ua seguida estraordinària, eth madeish se metec ath cap des sòns cavalièrs vestidi de gala, e damb es bandères desplegades gessec ar encontre dera princessa Schamsennahar, passant per toti es barris dera ciutat entre era multitud d'abitants que s'alinhauen en diuèrses hilades, precedit pes tocadors de trompetes e de tambors e clarinets e sequit per ua multitud immensa de gardes, soldats, gent deth pòble, hemnes e mainatges.

Dera sua part, eth prince Kamaralakmar dauric es sòns còfres, es sues arques e es sòns tresòrs, e treiguec d'eri çò mès beròi qu'auien, coma jòies, pèrles e d'autes causes meravilhoses que damb eres s'ornauen es hilhs des reis entà hèr ostentacion dera sua magnificéncia, des sues riqueses e deth sòn esplendor; e hec premanir entara joena un immens pali de brocats ròis, verds e auriòs, dejòs deth quau se quilhaue un tron d'aur reludent de peireries; e enes gradons der immens tron coronat per un pabilhon de sedes daurades, hec que s'alinhèssen esclaues indies, gregues e abisinies seigudes ues e de pès d'autes, mentre qu'enes quate costats deth tron i auie quate esclaues blanques que hègen aire damb es sòns ventalhs de plumes d'audèths d'extraordinària espècia. E dus neri despolhadi enquiara cintura, amièren enes espatles aquera estrada darrèr dera acompanhada, enrodadi per ua multitud de gent mès nombrosa qu'era anteriora, e entre es crits alègres de tot un pòble e es *lu lu* estridents que gessien des gòrges des hemnes seigudes ath pè deth tron e de totes es que s'apilauen ath sòn entorn, comencèren eth camin des jardins.

Per çò de Kamaralakmar, non auec paciéncia entà acompanhar era seguida ath pas, e lançant eth sòn shivau ath galaup, cuelhèc ua corsèra e en uns moments arribèc en pabilhon a on auie deishat ara joena hilha deth rei de Sana. E la cerquèc pertot, mès no trapèc ara princessa ne ath shivau d'ebèn.

Alavetz, ar arràs dera desesperacion, Kamaralakmar se foetèc damb ràbia era cara, estarnèc es sòns vestits e se metec a córrer e a vagar coma un lhòco peth jardin cridant damb tota era fòrça dera sua gòrja. Mès que siguec en bades!

Ath cap de cèrt temps, se padeguèc un shinau e li tornèc era rason e se didec: "Com a pogut trapar eth secret entath manejament deth shivau d'ebèn, se non l'è dit arren que se relacionèsse damb aquerò? Se non ei qu'eth sabent constructor deth shivau age queigut sus era ara imprevista e se l'age hèt a vier entà resvenjar-se deth tractament que li dèc eth mèn pair!" E de seguit correc ara cèrca des gardes deth jardin, e les preguntèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes vint-e-siesau net

Era didec:

… E de seguit correc ara cèrca des gardes deth jardin, e les preguntèc: "Auetz vist passar per aciu o trauessar eth jardin a bèra persona? Didetz-me era vertat, o vos talhi eth cap!" Espauridi damb es sues menaces, responeren es gardes damb ua soleta votz: "Per Allà, que non auem vist ad arrés, se non ei ath sabent persa, que venguec aciu entà cuélher èrbes curatives, e que non auem vist gésser encara."

En enténer aguestes paraules, eth prince auec era certitud de qué ère eth sabent persa qui auie agarrat ara joena, e arribèc ar arràs dera consternacion e dera perplexitat; e plan

esmoigut e desconcertat gessec ath pas dera seguida; e en tot acarar-se damb eth sòn pair, li condèc çò que s'auie passat e li didec: "Torna entath palai damb es tues tropes; per çò que hè a jo, non tornarè enquia qu'aja esclarit aguest nere ahèr!"

En enténer aguestes paraules e saber-se'n dera decision deth sòn hilh, eth rei se metec a plorar, a planher-se e picar-se eth pièch, e li didec: "Se te platz, ò hilh mèn! padega era tua colèra, reprimís era tua pena e torna entà casa damb nosati. E alistaràs alavetz ara hilha deth rei o deth sultan que volgues, e te l'autrejarè en matrimòni." Mès Kamaralakmar non s'avenguec a prestar era mendre atencion as paraules deth sòn pair ne a escotar es sòns precs; li didec quauques paraules d'adiu e partic montat en sòn shivau, mentre eth rei, ar arràs dera desesperacion, tornaue entara ciutat damb plors e gemecs. E atau siguec se com era sua alegria se tornèc en tristesa, en subersauts e en torments. E aquerò per çò que hè ada eri.

Mès vaquí ara çò que l'arribèc ath mag e ara princessa.

Tau qu'ac auie decretat per auança eth Destin, eth mag persa anèc aqueth dia en jardin, pr'amor de cuélher, efectivament, èrbes curatives e plantes aromatiques e sentec ua flaira intensa de musc e de d'auti perhums admirables; atau, donc, flairant damb eth nas, se filèc entath costat que venguie aquera aulor extraordinària. E aquera flaira ere precisament era que deishaue anar era princessa, qu'embaumaue damb era tot eth jardin. De sòrta que, guidat peth sòn olfacte penetrant, non se tardèc eth mag a arribar en pròpri pabilhon que se trapaue era princessa. E guaire siguec era sua alegria quan vedec, des deth lumedan, de pès sus es quate pautes, ath shivau magic, òbra des sues mans! E guaires sigueren es estrementides deth sòn còr en veir aqueth objècte qu'era sua pèrta l'auie trèt es talents de minjar e de béuer e eth repaus e eth saunei!

Se metec alavetz a examinar-lo pertot, e lo trapèc intacte e en bon estat. Dempús quan ja ère prèst a montar en eth e hèr-lo volar, didec entada eth: "Abans me cau veir se qué a amiat en shivau eth prince." E entrèc en pabilhon. Alavetz vedec guiterossament estirada en divan ara princessa, que prumèr cuelhec coma eth solei quan ges d'un cèu tranquil. E ne un solet moment dobtèc ja de qué auie dauant des sòns uelhs a quauqua dauna d'illustre neishement e de qué eth prince l'auie amiat en shivau e l'auie deishat en pabilhon entà vier ena ciutat pr'amor de premanir ua seguida esplendida. Atau, donc, dera sua part, s'auancèc eth sabent, s'inclinèc dauant d'era e punèc era tèrra entre es sues mans, ath còp qu'era joena lheuaue es sòns uelhs entada eth, e en tot trapar-lo extraordinàriament òrre e repulsiu, s'esdeguèc a barrar-les un aute còp entà non veder-lo, e li preguntèc: "Qui ès?"

Eth sabent responec: "Ò patrona mia! que sò eth messatgèr que te mane eth prince Kamaralakmar entà que t'amia en un aute pabilhon mès beròi encara e mès apròp dera ciutat; pr'amor qu'aué era mia patrona, era reina, ei un shinhau indispausada, e coma que non vò qu'arrés se l'auance a veder-te, donques qu'era tua arribada a costat fòrça alegria, a decidit aguest petit cambiament que t'estauviarà un longa caminada." Era joena preguntèc: "Mès a on ei eth prince?" Eth persa responec: "Qu'ei ena ciutat damb eth rei, e lèu vierà ath tòn encontre damb ua grana acompanhada!"

Era didec: "Mès ditz-me, qu'ei qu'eth prince non a pogut trapar a un aute messatgèr un shinhau mens repulsiu que tu entà manar-me-lo?" En enténer aguestes paraules, encara que lo shordèren fòrça, eth mag se metec a arrir, arropint era sua cara auriòla, e contestèc: "Plan que òc, per Allà, ò patrona mia! que non i a en palai un aute mameluc mès repulsiu que jo! Mès dilhèu era mala aparença dera mia fesomia e era lejor dera mia

cara t'amien a error sus era mia vàlua. E pro que pogues bèth dia comprovar era mia capacitat e profitar-te'n, coma eth prince, deth don preciós que possedisqui!

E quan sàpies alavetz se com sò, me laudaràs! Per çò deth prince, se m'alistèc entà vier ath tòn costat, ac a hèt precisament per çò dera mia lejor e dera mia odiosa fesomia, damb era fin de qué era sua gelosia non age de crànher per çò des tòns encantaments e dera tua beresa. E non son mamelucs, ne esclaus joeni, ne beròis neri, ne eunucs, ne sirvents, çò que manque en palai. Gràcies a Allà, eth sòn nombre ei incalculable e son toti seductors coma eth que mès…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes vint-e-setau net

Era didec:

"… incalculable e son toti seductors coma eth que mès!" E vaquí qu'aguestes paraules deth mag aueren eth poder de persuadir ara joena, que se lheuèc de seguit, botèc era sua man ena man deth vielh sabent, e li didec: "Ò pair mèn! quina cavaladura me heres a vier pr'amor de qué la monta?" Eth persa responec: "Ò patrona, montaràs en shivau que vengueres." Era didec: "Mès qu'ei que non sai montar en eth soleta!" Alavetz arric eth, e comprenec que l'aurie en sòn poder e responec: "Jo madeish montàre damb tu!" E sautèc en sòn shivau, hec sèir ena gropa ara joena, en tot sarrar-la contra eth e estacar-la fòrtament damb còrdes, mentre era princessa ère plan d'autrú de çò qu'anaue a hèr damb era. Hec eth torn alavetz ara cauilha que servie entà pujar, eth shivau holèc eth sòn vrente, se botgèc e s'agitèc sautant coma es ondades deth mar. Se lheuèc pes aires coma un audèth, e en un virament de uelhs deishèc ath sòn darrèr, ena luenhor, era ciutat e es jardins.

En veir aquerò, exclamèc era joena plan estonada: "Escota! Entà on vas sense executar es ordes deth tòn patron?" Eth sabent responec: "Eth mèn patron! E qui ei eth mèn patron?" Era didec: "Eth hilh deth rei!" Eth sabent preguntèc: "Quin rei?" Era didec: "Sabi pas quin!" En enténer aguestes paraules se metec a arrir eth sabent, e didec: "Se te referisses ath joen Kamaralakmar, que confone Allà ath aguest brigand estupid, qu'a tot darrèr non ei qu'un praube gojat."

Era exclamèc: "Eth malastre sus tu! ò barba de mau auguri! Com gauses parlar atau deth tòn patron e desaubedir-lo?" Eth mag responec: "Te torni a díder qu'aguest joenet non ei eth mèn patron. Sabes se qui sò?"

Era princessa didec: "Sonques sabi çò que tu m'as condat!" Eth sabent arric e didec: "Çò que t'è condat solet ei ua estratagèma pensada per jo contra tu e contra eth hilh deth rei! Pr'amor que te cau saber qu'aguest brigand me panèc aguest shivau qu'en eth ès tu ara, e qu'ei òbra des mies mans; e m'usclèc pendent fòrça temps eth còr en tot hèr-me plorar tau pèrta. Mès vaquí que de nauèth sò patron de çò mèn, e ara sò jo qu'uscle eth còr d'aguest panaire e hèsqui qu'es sòns uelhs ploren per auer-te perdut. Encoratja, donc, era tua anma, e refresca es tòns uelhs, pr'amor que jo serè entà tu mès profitós qu'aguest joen alhocardit. Ath delà, sò poderós, generós e ric. Es mèns sirvents e es mèns esclaus t'aubediràn coma ara sua patrona; te vestirè damb es mès beròis vestits e t'ornarè damb es gales mès beròies, e realizarè eth mendre des tòns desirs abans de qué me les demanes!"

En enténer aguestes paraules, era joena se piquèc eth ròstre e s'estarnèc en somics; dempús didec: "A! quin malastre eth mèn! Ai! Vengui de pèrder ath mèn estimat, e abans perdí ath mèn pair e ara mia mair!" E seguic plorant abondosament per tot aquerò que l'arribaue, mentre eth mag guidaue eth vòl deth sòn shivau entath país des rums, e dempús d'un long, encara que rapid, viatge, baishèc sus ua verda pradèra rica en arbes e aigues correntes.

Mès aquera pradèra ère plaçada apròp d'ua ciutat a on regnaue un rei molt poderós. E precisament aqueth dia gessec dera ciutat eth rei entà cuélher er aire, e endralhèc es sòns passi peth costat dera pradèra. E vedec ath sabent ath costat deth shivau e ara joena. E abans de qué eth mag auesse temps entà húger, es esclaus deth rei s'auien precipitat sus eth, sus era joena e sus eth shivau e se les heren a vier entre es mans deth rei.

Quan vedec eth rei era òrra lejor deth vielh e era sua òrra fesomia, e era beresa dera joena e es sòns encantaments desrabats, didec: "Ò senhora mia! Quin parentiu t'amasse damb aguest vielh tant òrre?" Mès eth persa s'esdeguèc a respóner: "Qu'ei era mia esposa e era hilha deth mèn soer!" Alavetz, ath sòn torn, s'esdeguèc a contestar era joena en tot desmentir ath vielh: "Ò rei, per Allà! que non coneishi ad aguest espantaudèths! Com pòt èster eth mèn espós! Non ei senon un perfid bruishòt que m'a raptat ara fòrça e damb enganhes!"

En enténer aguestes paraules dera joena, eth rei des rums dèc era orde as sòns esclaus de qué li fotèssen ua bona repassada ath mag; e ac heren de tau forma que lèu l'auciren a còps. Dempús d'aquerò ordenèc eth rei que se lo hessen a vier ena ciutat e que lo metessen en un croton, mentre eth madeish amiaue ara joena e hège transportar eth shivau magic, qu'es sues vertuts e manejament secret ère luenh de supausar.

E vaquí çò que tanh ath mag e ara princessa.

E eth prince Kamaralakmar, se vestic de viatge, cuelhec viures e sòs entàs sòns besonhs, e entamenèc eth camin, damb eth còr plan trist e er esperit en plan mau estat. E se metec a cercar ara princessa, en tot viatjar d'un país en aute e d'ua ciutat en auta; e pertot demanaue notícies deth shivau d'ebèn, e aqueri qu'interrogaue s'estonauen ar arràs, deth sòn lenguatge e trapauen es sues preguntes fòrça estranhes e estravagantes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes vint-e-ueitau net

Era didec:

… lenguatge e trapauen es sues preguntes fòrça estranhes e estravagantes. E atau seguic pendent fòrça temps, en tot hèr cèrques mès actives cada viatge e demanar cada còp mès donades, sense arribar a saber-se'n de cap naua que l'orientèsse. Dempús d'aquerò arribèc ena ciutat de Sana, a on regnaue eth pair de Schamsennahar, e demanèc informes en arribar; mès arrés auie entenut arren restacat damb era joena, ne li poderen díder se qué siguec d'era dempús deth rapte; e li heren saber er estat d'anequeliment e desesperacion que se trapaue eth vielh rei.

Alavetz seguic era sua rota e se filèc entath país des rums, demanant tostemp naues sus era princessa e sus eth shivau d'ebèn en toti es lòcs que passaue e en totes es etapes deth sòn viatge.

E vaquí que pendent era sua caminada s'arturèc un dia en un khan a on vedec a un grop de mercadèrs seigudi en rondèu e parlant entre eri; e se seiguec ath sòn costat e entenec que didie un: "Ò amics mèns! ven d'arribar-me plan recentament era causa mès prodigiosa entre es causes prodigioses." E toti li preguntèren: "De qué se tracte?"

Eth mercadèr aqueth, didec: "Qu'auia jo anat damb es mies mercaderies ena ciutat (e didec eth nòm dera ciutat que se trapaue era princessa), ena província tau, e entení qu'es abitants se condauen es uns as auti ua causa estranha que venguie de passar. Didien que, en auer gessut un dia eth rei dera ciutat, de caça damb era sua seguida, s'auie trapat a un vielh repulsiu qu'ère de pès ath costat d'ua joena d'ua beresa incomparabla e ath costat d'un shivau d'ebèn e d'evòri." E eth mercadèr les condèc as sòns companhs, que se meravilhèren fòrça, era istòria sabuda, que non mos cau repetir ara.

Quan Kamaralakmar auec entenut aguesta istòria, non dobtèc ne un solet moment de qué se tractaue dera sua estimada e deth shivau magic. Atau, donc, dempús d'informar-se ben sus eth nòm e era situacion dera ciutat, se metec en camin de seguit, e viatgèc sense pòsa enquia qu'arribèc aquiu. Mès quan volec passar es pòrtes d'aquera ciutat, es gardes lo cuelheren entà amiar-lo ena preséncia deth rei, sivans es usatges vigents en aqueth país, pr'amor d'interrogar-lo sus era sua condicion, sus eth motiu dera sua venguda en país e sus eth sòn mestièr. E vaquí que ja ère fòrça tard eth dia qu'arribèc eth prince; e coma que sabien qu'eth rei ère molt ocupat, es gardes deishèren entà londeman era presentacion deth joen e se lo heren a vier ena preson entà que passèsse aquiu era net. Mès quan es carcerèrs vederen era beresa e gentilesa d'eth joen, non poderen decidir-se a embarrar-lo e li preguèren que se seiguesse damb eri e les hesse companhia; e lo convidèren a compartir eth sòn minjar damb eri.

Quan aueren minjat, se meteren a parlar, e li preguntèren ath prince: "Ò joenet! De quin país ès?" Eth prince responec: "Deth país de Persia, tèrra des khosroes." En enténer aguestes paraules se meteren a arrir e carcelèrs, e un d'eri li didec: "Ò naturau deth país des khoroes! Dilhèu ès un mentidèr tan prodigiós coma aguest compatriòta tòn qu'ei embarrat enes nòsti crotons?" E didec un aute: "En vertat qu'è coneishut gent e è escotat es sòns discorsi e istòries e observè era sua manèra d'èster. Mès jamès me trapè damb arrés tant extravagant coma aguest vielh lhòco qu'auem embarrat!" E higec un aute: "E jamès, per Allà! vedí jo arren tan repulsiu coma era sua cara e tan lèg e odiós coma era sua fesomia."

Eth prince preguntèc: "E qué ne sabetz des sues mentides?" Li contestèren: "Ditz qu'ei un sabent e un illustre mètge. Eth rei se lo trapèc en ua jornada de caça, e eth vielh anaue en companhia d'ua joena e d'un shivau meravilhós d'ebèn e d'evòri. E s'enamorèc eth rei ar arràs dera beresa dera joena, e volec maridar-se damb era, mès era se tornèc lhòca còp sec. Atau, donc, s'aguest vielh sabent siguesse un illustre mètge, coma ditz, qu'aurie trapat era manèra de guarir-la. Pr'amor qu'eth rei a het tot çò de possible entà trapar un remèdi que guarisque era malautia dera joena, e ja hè un an qu'entad aquerò despen immenses riqueses, pagant a mètges e a astrològs, mès sense cap resultat. E per çò deth shivau d'ebèn ei sauvat damb es tresòrs deth rei. E eth vielh hastigós ei emabarrat aquiu, e en tota era net non dèishe de gemegar e planher-se, enquiath punt que non mos dèishe dormir."

En enténer aguestes paraules, se didec Kamaralakmar: "Vaquí, fin finau, que ja sò sus era tralha tan desirada. Ara me cau un mejan entà arténher es mèns prepausi."

Mès en veir que s'apressaue era ora de dormir, non se tardèren es carcerèrs en amiar-lo en interior dera preson e barrar darrèr sòn era pòrta. Alavetz entenec eth joen ath sabent, que ploraue e gemegaue e deploraue en lengua persa eth sòn malastre, dident: "Ai, en quina calamitat è queigut, per non auer sabut combinar milhor eth mèn plan, en tot perder-me jo madeish sense auer realizat es mèns prepausi ne satisfèr es mèns desirs damb aguesta joena! Tot aquerò m'arribe per tòrt deth mèn pòc sen, e per ambicionar aquerò que non ère destinat entà jo."

Alavetz Kamaralakmar se dirigic ada eth en persa, e li didec: "Enquia quan se tardaràn aguesti plors e aguesti planhs? Dilhèu te penses qu'ès eth solet que patís malastres?" E encoratjat per aguestes paraules, eth sabent se metec en convèrsa damb eth e comencèc a queishar-se des sues penes e desgràcies, sense arreconeisher-lo.

E atau passèren tota era net, parlant coma dus amics.

A londeman, es carcerèrs vengueren a trèir deth croton a Kamaralakmar e l'amièren ena preséncia deth rei, en tot dider-li: "Aguest joen…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes vint-e-nauau net

Era didec:

… e l'amièren ena preséncia deth rei, en tot dider-li: "Aguest joen arribèc ager de net, plan tard, e non podérem hèr-te-lo a vier abans, ena tua preséncia, ò rei! entà que sigue sometut a interrogatòri."

Alavetz li preguntèc eth rei: "D'a on vies? Com te crides? Quin ei eth tòn mestier? E quin ei eth motiu dera tua venguda ena nòsta ciutat?" Eth prince responec: "Per çò deth mèn nòm, me cridi, en persa, Harjab. Eth mèn país ei Persia. E eth mèn mèstièr, sò un sabent entre es sabents, mès que mès versat en medecina e en art de guarir a lhòcos e a capviradi.

E damb aguest in, recorri parçans e ciutats entà exercir eth mèn art e aquerir naues coneishences pr'amor de higer-les as que ja è ara. E hèsqui tot aquerò sense vestir-me coma hèn generaument es astrològs e es sabents; que non agranisqui eth mèn turbant e ne aumenti eth nombre des sòns torns, non m'alongui es manges ne amii jos eth braç un gran paquet de libres, non me colorègi es paupetes damb kohl nere, non me pengi en còth un immens rosari damb milèrs de compdes grani, e guarisqui as mèns malauts sense gasulhar paraules en un lenguatge misteriós, sense bohar-les ena cara e sense mossegar-les eth lobul dera aurelha. E tau ei era mia profession, ò rei!"

Quan eth rei auec entenut aguestes paraules s'alegrec damb grana alegria, e li didec: "Ò excellent mètge, qu'arribes aciu en moment qu'auem besonh des tòns servicis!" E li condèc at joen eth cas, e li didec:

"Se vòs meter-la en tractament e la guarisses dera lhocaria que la neguèren gents pervèrses, non te cau que demanar aquerò que desires e te serà autrejat."

Eth prince responec: "Qu'Allà autrege es sues gràcies e favors ath nòste patron eth rei! Mès prumèr de tot cau que me condes peth menut tot aquerò qu'ages vist dera sua

lhocaria, e que me digues es dies que hè que se trape en tau estat, sense deishar de condar-me com la tractères ada era, ath vielh persa e ath shivau d'ebèn!"

E eth rei li condèc era istòria des deth principi enquiath finau, e higec: "Per çò deth vielh, qu'ei en croton."

E eth prince preguntèc: "E eth shivau?"

Eth rei responec "Que l'è suenhosament sauvat en un des pabilhons dera mia casa."

E Kamaralakmar didec entada eth: "Abans qu'arren, me cau veir ath shivau, pr'amor de veir er estat que se trape. S'ei intacte e en bon estat, tot anarà ben e artenherè eth men prepaus; mès se s'a espatracat eth sòn mecanisme, me calerà pensar en desliurar de ua uata manèra ara mia estimada."

Alavetz s'acarèc damb eth rei e li didec: "Ò rei, prumèr de tot me cau veir eth shivau pr'amor que dilhèu en observar-lo trapa quauquarren que me servisque entà guarir ara joena." Eth rei contestèc: "Damb plaser e damb boni talents!" E lo cuelhec dera man e l'amièc entath recinte a on se trapaue eth shivau d'ebèn. E eth prince comencèc a hèr torns ar entorn deth shivau, l'examinèc atentiuament, e en tot trapar-lo intacte e en bon estat, li didec ath rei: "Allà afavorisque e exalte ath rei! Vaquí que ja sò prèst entà vier a cercar ara joena, pr'amor de veir se qué li passe. E demori guarir-la damb era ajuda d'Allà e en tot hèr servir ad aguest shivau de husta!"

E ordenèc as gardes que susvelhèssen ben ath shivau, e se n'anèc damb eth rei entara cramba dera princessa.

Tanlèu entrèc ena estança que se trapaue era, la vedec que se retortilhaue es mans, e se picaue eth pièch, e se lançaue en solèr en tot arrossegar-se e s'esquinçaue es vestits, coma auie per costum. E comprenec que non ère qu'ua lhocaria simulada, sense que ne genn ne òmes l'auessen capvirat, senon tot eth contrari.

E se n'encuedèc que no hège tot aquerò que damb er in d'empedir quinsevolh assetjament.

En encuedar-se'n, Kamalalakmar auancèc entada era, e li didec: "Ò encantadora des Tres Mons, luenh de tu es penes e trebucs!" E quan lo guardèc, l'arreconeishec era de seguit, e l'arribèc ua alegria tant enòrma que deishèc anar un sorriscle e queiguec sense coneishement.

E eth rei non dobtèc de qué aquera crisi ère peth temor que l'inspiraue eth mètge. Mès Kamaralakmar s'inclinèc sus era, e dempús de remeter-la, li didec en votz baisha: "Ò Schamsennhar! Ò viston des mèns uelhs, centre deth mèn còr! suenha era tua vida e era mia vida e tie un shinhau de paciéncia encara; pr'amor qu'era nòsta situacion demane prudéncia e precaucions infinites, se volem húger des mans d'aguest rei tiran.

Prumèr de tot lo vau a assegurar ena sua idia sus tu, en tot dider-li qu'ères possedida pes genn, e qu'ad aquerò ère deguda era tua holia; mès l'assegurarè que vengui de guarir-te ja mejançant es misterioses medecines que possedisqui. Tu non te cau que parlar-li damb tranquillitat e amenitat entà demostrar-li atau era tua garison damb era mia sciéncia! E d'aguesta sòrta artenheram eth nòste desir e poiram realizar eth nòste plan." E responec era joena: "Escoti e aubedisqui!"

Alavetz Kamaralakmar s'apressèc ath rei, que s'estaue en un extrèm dera cramba, e damb mina de bon auguri li didec:

"Ò rei afortunat! gràcies ara tua bona sòrt, me n'è pogut saber dera malautia e de trapar eth remèdi deth mau. E l'è guarit! Pòs, donc, apressar-te ada era e parlar-li doçament e damb bontat, e prometer-li çò que te cau prometer-li e se complirà tot çò que desires d'era!"

E ar arràs dera meravilha, s'apressèc eth rei ara joena, que se lheuèc de seguit e punèc era tèrra entre es sues mans, en tot dar-li era planvenguda, e li didec:

"Era tua sirventa ei confonuda per aunor que li hès en tot visitar-la!"

En enténer e veir tot aquerò, eth rei siguec a man de tornar-se lhòco d'alegria…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes trentau net

Era didec:

… siguec a man de tornar-se lhòco d'alegria, e dèc era orde as sirventes, as esclaues e as eunucs entà que se metessen ath servici dera joena, l'amièssen en hammam e li premanissen es vestits e es ornaments. E entrèren es hemnes e es esclaues, e li heren es salutacions; e les entornèc era es salutacions dera manèra mès amabla e damb eth ton de votz mès doç. Alavetz la vestiren damb vestits ròis, l'enrodèren eth còth damb un colhar e l'amièren entath hammam, la banhèren e l'apraièren entà hèr-se-la a vier ena sua cramba.

E aquerò siguec tot!

E eth rei, damb pièch dilatat ar extrèm e satisfèta era anma, li didec ath joen prince: "Ò prudetn! ò sabent mètge! ò tu, eth dotat de filosofia! Tota aguesta alegria que mos arribe ara ei degut as tòns merits e ara tua benediccion! Qu'Allà aumente en nosati es beneficis dera tua bohada curativa!"

Eth joen responec: "Ò rei, entà acabar ben era garison, te cau que damb tota era tua seguida, es tòns gardes e es tues tropes vengues en lòc a on trapères ara joena, en tot hèr-te-la a vier damb tu e hèr transportar aquiu eth shivau d'ebèn qu'ère ath sòn costat e que non ei ua auta causa qu'un genn demoniac; e ei eth, precisament, eth que la possedie e l'auie tornat lhòca. E aquiu harè alavetz es exorcismes de besonh, que sense eri aguest genn la tornarie a possedir a principis de cada mes e non auríem artenhut arren; mentre qu'ara, quan m'aja senhorejat d'eth, l'enrodarè e l'aucirè."

E exclamèc eth rei des rums: "De tot còr e damb er omenatge degut!" E acompanhat peth prince e pera joena e seguit de totes es sues tropes, eth rei cuelhec de seguit eth camin dera pradèra mentada.

Quan arribèren aquiu, Kamaralakmar dèc era orde de qué montèssen ara joena en shivau d'ebèn e que s'estèssen toti a cèrta distància, damb er objècte de qué ne eth rei ne es sues tropes podessen tachar es sòns uelhs enes manejaments d'eth. E s'executèc era orde ar instant.

Alavetz didec eth ath rei des rums: “Ara damb eth tòn permís e era tua vènia, vau a procedir as fumigacions e as conjuraments, en tot apoderar-me d’aguest enemic deth genre uman entà que non posque èster perilhós a compdar d’ara. E dempús d’aquerò montarè jo tanben en shivau de husta que semble d’ebèn, e meterè darrèr mèn ara joena. E veiràs alavetz se com s’agite eth shivau en toti es sens, trantalhant enquia decidir-se a córrer entà arturar-se dempús enes tues mans. E d’aguesta sòrta te convenceràs de qué ja ei complètament enes nòstes mans. Dempús poiràs hèr damb era joena tot çò que volgues!”

Quan eth rei des rums entenec aguestes paraules, s’alegrèc, mentre Kamaralakmar pujaue en shivau e asseguraue fòrtament darrèr sòn ara joena. E mentre toti es uelhs èren tachadi en eth e guardauen se com manobraue, dèc eth torn ara cauilha que servie entà pujar, e eth shivau, començant a volar, se lheuec damb eri en linha dreta, despareishent pes aires entath cèu.

Eth rei des rums, qu’ère luenh de sospechar era vertat, seguic ena pradèra damb es sues tropes, demorant pendent miei dia a que tornèssen. Mès coma que non les vedie tornar, acabèc en tot decidir-se a demorar-les en sòn palai. E era sua demora siguec parièr en bades. Alavetz pensèc en òrre vielh qu’ère embarrat en croton, e en tot hèr-lo a vier ena sua preséncia, li didec. “Ò vielh traïdor! Ò cu de monard! Com gausères amagar-me eth mistèri d’aguest shivau encantat e possedit pes genn demoniacs?

Vaquí que ven de her-se a vier pes aires ath mètge qu’a guarit ara joena dera sua lhocaria, e enquia e tot ara pròpria joena. E vè-te’n a saber se qué les arribarà! Ath delà, te hèsqui responsable dera pèrta de totes es jòies e causes precioses qu’ornè ada era quan gessec de hammam e que valen un tresòr. Atau, donc, de seguit vau a separar eth tòn cap deth tòn còs!” E a un senhau deth rei, s’auancèc eth pòrta simitarra e d’un còp hec deth persa dus perses.

E vaquí çò que tanh ad aguesti!

Per çò deth prince Kamaralakmar e era princessa Schamsennahar, seguiren tranquillament eth sòn ràpid viatge aerian, e arribèren sense cap de trebuc ena capitau deth rei Sabur. Aqueth còp non baishèren ja en pabilhon deth jardin, senon ena madeisha terrassa deth palai. E eth prince s’esdeguèc a deishar en lòc segur ara sua estimada, entà vier rapidament a avisar ath rei e ara reina dera sua arribada.

Entrèc, donc, en apartament a on se trapuen eth rei, era reina e es sues fraies, es tres princesses, negades en lèrmes e ena desesperacion, e les desirèc era patz e les abracèc, mentre eri, en veder-lo, sentien que se les aumplie de felicitat era anma e se les aleugerie eth còr deth pes des afliccions e torments.

Alavetz, entà conmemorar aquera tornada e era arribada dera princessa, hilha deth rei de Sana, eth rei Sabur dèc as abitants dera ciutat grani hestaus, que se tardèren un mes sancer. E Kamaralakmar entrèc ena cramba noviau e s’alegrèc damb era joena pendent longues nets benedides.

Dempús d’aquerò, entà èster en futur damb er esperit tranquil, eth rei Sabur ordenèc hèr brigalhs eth shivau d’ebèn e, eth madeish, esbaucèc eth sòn mecanisme.

Dera sua part, Kamaralakmar l’escriuec ath rei de Sana, pair dera sua esposa, ua carta…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc dicrètament.

Mès quan arribèc era quate centes trenta dusau net

Era didec:

… Dera sua part, Kamaralakmar l'escriuec ath rei de Sana, pair dera sua esposa, ua carta, qu'en era lo metie ath pas de tota era sua istòria, en tot anonciar-li eth sòn matrimòni e era complèta felicitat que viuien amassa. E envièc aguesta carta damb un messatgèr acompanhat per vailets qu'amiauen magnifics presents e causes estranhes de gran valor. E arribèc eth messatgèr en Sana, en Yaman, e autregèc era carta e es presents ath pair dera princessa, que quan liegec era carta s'alegrèc enquiath limit dera alegria, e acceptèc es obsequis. Dempús d'aquerò, premanic ath sòn torn, rics presents entath sòn gendre, eth hilh de Sabur, e les envièc damb eth messatgèr.

En recéber es presents eth pair dera sua esposa, eth beròi prince Kamaralakmar s'alegrèc enquiar extrèm, donques que l'ère penible saber qu'eth vielh rei de Sana ère maucontent dera conducta des dus. E enquia e tot cuelhec eth costum de manar-li cada an ua naua carta e naui presents. E seguic obrant atau enquiara mòrt deth rei de Sana.

Dempús, quan eth sòn pròpri pair, eth rei Sabur moric tanben, lo succedic en tron deth règne, e comencèc eth sòn regnat maridant ara sua fraia mès petita, que tant estimaue, damb eth rei de Yaman. Dempús d'aquerò governèc eth règne damb sabença e as sòns subdits damb equitat; e d'aguesta sòrta aqueric en toti es parçans supremacía e felicitat de còr de toti es sòns abitants e seguiren era sua esposa e eth viuent era vida mès deliciosa, doça, serena e tranquilla, enquia que venguec a veder-les era Destructora de delícies, era Separadora de societats e d'amics, era Saquejadora de palais e de cabanes, era Bastidora de hòsses e era Provedidora des cementèris!

E ara, glòria ath Solet Viuent que non morís jamès e a enes Sues mans era dominacion des Mons e er Empèri de çò Visible e Invisible!

E quan auec acabat aguesta istòria, se carèc Schahrazada, era hilha deth visir. Alavetz li didec eth rei Schahriar: "Qu'ei prodigiosa aguesta istòria, Schahrazada! e de vertat que voleria saber eth mecanisme extraordinari d'aqueth shivau d'ebèn!"

Schahrazada didec: "Alavetz, ò rei afortunat! entà que repause eth tòn esperit, sò prèsta , se tu m'ac permetes, a condar-te era istòria mes dilatadora que coneishia, qu'ei era que tracte de Dalila-era-Tafurèla e dera sua hilha Zeinab-era-Mentidèra!"

E eth rei Schahriar exclamèc: "Per Allà, que ja pòs parlar! Donques que non coneishi aguesta istòria! Dempús ja pensarè se qué me cau hè damb eth tòn cap!"

Alavetz didec Schahrazada:

Istòria des artificis de Dalila-era-Tafurèla e dera sua hilha Zeinab-era-Mentidèra damb Ahmad-era-Tinha, Hassan-era-Pèsta e Ali Azogue

Conden, ò rei afortunat! qu'en temps deth califa Harun Al-Raschid i auie en Bagdad un òme cridat Ahmad-era-Tinha e un aute cridat Hassan-era-Pèsta, e èren coneisnudi es dus pera sua mestresa en estratagèmes e panatòris. Es sues hètes respècte ad aquerò èren complètament prodigioses, per çò que, eth califa, que sabie trèir partit des talents de quinsevolh classa que siguessen, les cridèc e les nomentèc caps de policia. E damb aguesta finalitat les investic damb eth cargue, en tot autrejar a cada un d'eri ua tunica d'aunor, mil dinnars d'aur cada mes, coma emoluments, e ua garda de quaranta cavalièrs fòrts.

Ahmad-era-Tinha siguec encargat dera seguretat dera ciutat ena sua part terrestra, e Hassan-era-Pèsta deth costat der arriu. E enes granes ceremònies anauen es dus ath costat deth califa, un ara sua dreta e er aute ara quèrra.

E vaquí qu'eth dia deth sòn nomentament entad aguest cargue gesseren damb eth wali de Bagdad, er emir Khaled, acompanhadi pes sòns quaranta fòrts cavalièrs e precedidi d'un erald que pregonaue eth decret deth califa, e didie: "Ò vosati toti! abitants de Bagdad! Per orde deth califa vos cau saber qu'eth cap dera policia dera Man Dreta non serà en avier un aute que Ahmad-era-Tinha e eth cap dera policia dera Man Quèrra non serà un aute que Hassan-era-Pèsta. E tostemps les auratz d'aubedir e respectar!"

En aqueri tempsi i auie en Bagdad ua vielha temibla, cridada Dalila, e coneishuda tanben damb eth nòm de Dalila-era-Tafurèla, qu'auie dues hilhes: ua ère maridada e ère mair d'un petit brigand que cridauen Mahmud-er-Avortament, e era auta èra celibatària e se la coneishie damb eth nòm de Zeinab-era-Mentidèra.

Eth marit dera vielha Dalila siguec en d'auti tempsi un gran personatge, eth director des palomes que servien entà manar per tot er emperi messatges e cartes, e qu'era sua vida ère entath califa, per çò des servicis que hège, mès estimada e preciosa qu'era des sòns pròpris hilhs. Atau, donc, er espós de Dalila recebie aunors e prerrogatives, e emoluments de mil dinnars cada mes. Mès moric e lo desbrembèren! E auie deishat ad aquera vielha damb dues hilhes. E de vertat qu'era tau Dalila ère ua vielha expèrta en astúcies, artificis, panatòris, embolhs e recorsi de tota sòrta. Ua bruisha capabla d'enganhar ara sèrp, en tot tirassar-la dehòra dera sua tuta, e de dar-li ath madeish Eblis leçons d'astúcia e d'embolhs.

Atau, donc, eth dia dera investidura de Ahmad-era-Tinha e de Hassan-era-Pèsta enes foncions de caps dera policia, era joena Zeinab entenec qu'eth pregonèr anonciaue era causa ara poblacion, e li didec ara sua mair:

"Guarda, ò mair! ad aguest miserable de Ahmad-era-Tinha! Venguec en Bagdad antan, hujutiu, expulsat d'Egipte, e non i a malahèta que non age cometut aciu des de qu'arribèc. E d'aguesta sòrta s'a hèt tan famós qu'eth califa ven d'investir-lo damb eth cargue de cap de pòlicia dera sua Man Dreta, mentre qu'eth sòn compaire Hassan-era-Pèsta, aguest ronhós, cap dera policia dera Man Quèrra. E cada un d'eri a eth mantèl botat de dia e de nets en palai deth califa, e ua garda, e mil dinnars d'emoluments cada mes, e aunors e tota sòrta de prerrogatives. E nosati, mentretant, mos cau estar laguens dera nòsta casa sense cap cargue e desbrembades, sense aunors ne privilègis, e sense qu'arrés se'n hèsque dera nòsta sòrt!" E era vielha Dalila botgèc eth cap, e didec: "Qu'ei atau, per Allà!, hilha mia."

Alavetz li didec Zeinab: "Lhèua-te, donc, ò mair, e a veir se trapam bèth recors capable de balhar-mos fama o hèr bèra causa que mos balhe a conéisher en tota era ciutat.

Enquiath punt de qué arribe era votz ara audida deth califa e mos entorne es gatges e prerrogatives que gaudie eth nòste pair!”

Quan Zeinab-era-Mentidèra didec aguestes paraules ara sua mair, li responec Dalila-era-Tafurèla:

“Pera vida deth tòn cap!, ò hilha mia!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes trenta tresau net

Era didec:

“…Pera vida deth tòn cap!, ò hilha mia! te prometi hèr en Bagdad quauques coquinaries de prumèra qualitat, que depassaràn en molt as hètes de Ahmad-era-Tinha e de Hassan-era-Pèsta.” E se quilhèc en aquera ora e en aqueth instant, se caperèc era cara damb eth vel, se vestic coma un praube, en tot botar-se un gran abit de manges longues que li baishaue enquias talons, e se cenhec era cintura damb un ample cinturon de lan; dempús cuelhec ua gèrla qu’aumplic d’aigua enquiath còth, e metec tres dinnars ena dubertura, que barrèc damb un tap de fibres de palmèra; Dempús s’enrodèc es espatles e eth còth damb diuèrses classes de rosaris de grani compdes tan pesadi coma ua carga de lenha, e agarrèc ena man ua bandèra que se retiraue ara qu’amien es sufis mendicants, hèta damb bocins de tela ròia, auriòla e verda. E vestida d’aguesta sòrta, gessec dera sua casa, en tot díder en votz nauta: “Allà! Allà!” Pregant atau damb era lengua mentre eth sòn còr corrie per ipodròm des dimònis e eth sòn pensament s’entestaue en cercar estratagèmes pervèrses e temibles.

D’aguesta manèra recorrec toti es barris dera ciutat, passant d’un carrèr en aute, enquia qu’arribèc en un carreron sense gessuda, pasimentat de marme e escampat e adaiguat, ath hons deth quau vedec ua pòrta grana rematada per ua magnifica cornissa d’alabastre, e en lumedan i auie seigut eth portèr, un moghrabin (marroquin) vestit damb netedat. E aquera pòrta ère de husta de santal, guarnida damb solides anères de bronze e damb ua sarralha de plata. E vaquí qu’aquera casa pertanhie ath cap des gardes deth califa, qu’ère un òme molt considerat e proprietari de grani bens, mòbles e immòbles, ath quau l’auien assignat importants emoluments entà complir es foncions pròpries deth sòn cargue. Mès, ath còp, ère un òme molt violent e de males manères; e plan per aquerò lo cridauen Mostafà-Flagèl-des-Carrèrs, pr’amor que tostemp hège precedir es còps as paraules.

Qu’ère maridat damb ua joena encantadora, qu’estimaue fòrça, e que l’auie jurat, des dera net dera prumèra penetracion, que jamès cuelherie ua dusau hemna mentre era viuesse, ne dormirie jamès dehòra dera sua casa cap net. E atau siguec, enquia qu’un dia Mustafà-Flagèl-des-Carrèrs vedec en divan que cada emir auie damb eth a un hilh o a dus.

E precisament aqueth dia anèc en hammam, e guardant-se en un miralh, vedec qu’es peusblanqui dera sua barba èren mès nombrosi qu’es neri, que caperauen complètament, e didec entada eth: “Dilhèu Eth que se hec a vier ath sòn pair non me gratificarà ara fin damb un hilh?”

E anèc ara cèrca dera sua esposa, e se seiguec de mala encòlia en divan, sense guardar-la ne dirigir-li era paraula. Alavetz s'apressèc era ada eth e li didec: "Bona net!"

Eth contestèc: "Dehòra dera mia vista! Des deth dia que te coneishí non m'a arribat arren de bon!"

Era preguntèc: "Qué te cau?" Eth didec: "Era net dera mia penetracion en tu me heres prestar jurament de qué jamès anaria damb ua auta hemna. E t'escotè. E vaquí qu'aué, en divan, è vist que cada emir a un hilh e enquia dus hilhs, e alavetz me venguec eth pensament dera mòrt e me cuelhec damb fòrça, pr'amor que non siguí gratificat damb un hilh, ne tansevolh damb ua hilha!

E non ignòri qu'aqueth que non dèishe descendéncia non dèishe memòria d'eth! E aguest ei eth motiu dera mia mala encòlia, ò estèrla que heres quèir eth mèn seme en ua tèrra de ròques e calhaus!"

Ad aguestes paraules repliquèc era rogida joena: "E ès tu qui parle! Eth nòm d'Allà sus jo e sus eth mèn entorn! Que non ei et mèn tòrt! Me sò medicat de tau sòrta, qu'acabè en tot estropiar e traucar es mortèrs a truca de batolhar en eri espècies, polverizar còssi simples e trinhonar arraïcs que se tien entara esterilitat! Mès eth tòrt qu'ei en tu! Non ès qu'un mul impotent, de nas camús e es tòns ueus son transparents damb seme sense consisténcia e gran que feconde!"

Eth responec: "Plan ben! Tanlèu torna d'un viatge que vau a hèr cuelherè ua dusau hemna."

Era responec: "Eth mèn destin e era mia sòrt son en Allà!" Alavetz gessec eth dera sua casa, e quan arribèc en carrèr se n'empenaïc de çò que s'auie passat; e era sua esposa, era joena, se n'empenaïc tanben des paraules un shinhau viues que li dirigic ath sòn espós. E aquerò ei çò que hè ath proprietari dera casa plaçada en carreron sense gessuda, pasimentat de marme.

Mès vaquí çò que tanh a Dalila-era-Tafurèla. Quan arribèc ath pè des murs dera casa, vedec de pic ara joena esposa der emir emparada ena hièstra, coma ua nauèth maridada, tan beròia e tan ludenta coma un vertadèr tresòr, damb totes es jòies que l'ornauen, e luminosa coma ua copòla de cristau damb era blanca ròba de nhèu que se vestie.

En veir aquerò era vielha, petofièra de mau auguri, didec entada era. "Ò Dalila!, vaquí que t'a arribat eth moment de daurir era saca des tues coquinaries. Vam a veir s'artenhes atrèir ad aguesta joena dehòra dera casa deth sòn patron, e trèir-li es sues jòies e despolhar-la des sòns beròis vestits, entà apoderar-te tu de tot aquerò." Alavetz se posèc dejós dera hièstra der emir, e se metec a invocar en votz nauta eth nòm d'Allà, dident: "Allà! Allà! E vosati toti, es amics d'Allà, es walis benfactors, illuminatz-me!"

En enténer aguestes invocacions, e veir ad aquera santa vielha vestida damb es *sufis* de mendicants, es hemnes deth barri acodiren a punar era òrla deth sòn abit e demanar-li era sua benediccion; e pensec era joena esposa der emir Flagèl-des-Carrèrs: "Allà mos autrejarà es sues gràcies pera intercession d'aguesta santa vielha!" E damb es uelhs umidi pera emocion, era joena cridèc ara sirventa e li didec: "Vè-te'n a cercar ath nòste portèr eth jeique Abu-Alí, puna-li era man, e ditz-li: "Era mia patrona Khatun te prègue que dèishes entrar ena nòsta casa aguesta vielha santa, pr'amor de que demane entà nosati es favors d'Allà!" E era sirventa baishèc ara cèrca deth portèr e li punèc era man,

e li didec: “Ò jeique Abu-Alí era mia patrona Khatun te ditz: “Dèisha entrar ena nòsta casa aguesta vielha santa, pr’amor de qué demane entà nosati es favors d’Allà!” E dilhèu era sua benediccion arribe sus toti nosati.” Alavetz s’apressèc eth portèr ara vielha e volèc prumèr punar-li era man; mès era arreculèc e l’ac empedic, dident: “Luenh de jo! tu que prègues es tues oracions sense ablucions, coma toti es vailets, me tacaries damb eth tòn contacte impur e me harie nula e vana era mia ablucion. Allà te desliure dera tua servitud, ò portèr Abu-Alí perque te distinguissen es sants d’Allà e es walies.”

E vaquí que tau desir esmoiguec fòrça ath portèr, pr’amor que precisament er emir Flagèl-des-Carrèrs li deuie eth salari de tres mesi, e auie damb eth ua ansietat per tau motiu que non sabie se qué hèr enta recuperar-lo.

Atau, donc, li didec ara vielha: “Ò mair mia!, da-me a béuer un shinhau d’aigua dera tua gèrla, donques que damb aquerò poirè guanhar era tua benediccion!” Alavetz era cuelhec era gèrla qu’amiaue ena espatla e la hèc virar en aire diuèrsi còps, de sòrta qu’eth tap des fibres de palmèra s’escapèc deth còth deth traste e es tres dinnars rodèren per tèrra coma se queiguessen deth cèu. E eth portèr hec lèu a recuelher-les e didec entath sòn laguens: “Glòria a Allà! Aguesta vielha mendicanta ei ua santa entre es sants qu’an ara sua disposicion tresòrs amagats. E acabe de revelar-li que sò un praube portèr que non a crubat eth sòn salari e a molta necessitat de sòs entà atier es despenes diadères, e a hèt conjurs pr’amor d’obtier entà jo tres dinnars, en tot hèr-se-les a vier der espaci.”

Dempús l’aufric es tres dinnars ara vielha, e li didec. “Tè, tia mia! es tres dinnars que me pensi qu’an queigut dera tua gerla!” Era responec: “Luenh de jo damb aguesti sòs! Non, jamès siguí des que se tien as causes mondanes! Te pòs sauvar aguesti sòs e milhorar damb eri un shinhau era tua existéncia en tot recuperar-te des salaris que te deu er emir!” Alavetz eth portèr lheuèc es braci e exclamèc: “Aunor a Allà pera sua ajuda! Vaquí ua revelacion!”

Mentretant, ja s’auie apressat ara vielha era sirventa, e dempús de punar-li era man, s’esdegaue a amiar-la ena preséncia dera sua patrona. Quan era vielha siguec dauant dera joena quedèc estonada dera sua beresa, pr’amor qu’era esposa der emir ère vertadèrament coma un tresòr descubèrt, coma s’es sòns sagèths talismatics s’auessen trincat entà mostrar-lo atau ena sua glòria…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes trenta quatau net

Era didec:

… Quan era vielha siguec dauant dera joena quedèc estonada dera sua beresa, pr’amor qu’era esposa der emir ère vertadèrament coma un tresòr descubèrt, coma s’es sòns sagèths talismatics s’auessen trincat entà mostrar-lo atau ena sua glòria. E dera sua part,

era beròia Khatun s'esdeguèc a lançar-se enes pès dera vielha e a punar-li es mans; e era vielha li didec: "Ò hilha mia!, non vengui que per çò qu'è endonviat damb era inspiracion d'Allà: qu'as besonh des mèns conselhs." E Khatun comencèc prumèr en tot mestrar-li minjar, segontes eth costum establit damb es sants mendicants, mès era vielha non volec ne tocar-lo, e didec: "Que ja non voi minjar arren que non sigue en Paradís, e dejuni tostemp, exceptat cinc dies ar an. Mès que te veigui aclapada, hilha mia, e voi que me condes era causa dera tua tristesa." Era joena responec: "Ò mair mia! eth dia dera penetracion hi jurar ath mèn marit que jamès cuelherie dempús de jo a ua dusau hemna; mès que ve eth, es hilhs des auti e desire auer hilhs tanben, e me ditz: "Qu'ès estèrla!" E jo li responi: "E tu ès un mul que non fecondes ara femèla!" Alavetz eth ges emmaliciat e me ditz: "Dempús d'un viatge que vau a hèr tornarè a maridar-me!" E jo, ò mair mia! cranhi que se realice era sua menaça e cuelhe ua dusau esposa que li balhe hilhs. E ei ric, donques qu'a tèrres, cases, emoluments e pòbles sancers; e se dera dusau hemna auesse hilhs me quedaria jo privada de toti aguesti bens!"

Era vielha contestèc: "Pro se ve, hilha mia, guaire ignoranta ès des vertuts deth mèn senhor eth jeique Pair-des-Assauts, eth poderós Mèstre-des-Cargues, eth Multiplicador-des-Embarrassi! Dilhèu non sabes qu'ua soleta visita ad aguest sant hè d'un praube deuteire un ric creditor e d'ua hemna estèrla un granèr de feconditat?"

Era beròia Khatun responec: "Ò mair mia! des deth dia deth matrimòni non e gessut un solet còp de casa, e ne tansevolh e pogut hèr visites de felicitacion o de planhs!" Era vielha didec: "Ò hilha mia! t'amiarè ena casa deth mèn senhor eth jeique Pair-des-Assauts e Multiplicador-des-Embarrassi. E non cranhes fidar-li era pena que t'aclape, e hèr-li ua promesa. E ne pòs èster segura alavetz de qué ena sua tornada deth viatge eth tòn espós s'ajaçarà damb tu, en tot junher-se damb tu mejançant era copulacion; e per òbra sua quedaràs prenhs d'ua mainada o d'un mainatge. Mès sigue eth tòn hilh baron o femèla, te cau hèr era promesa de consagrar-te coma *derviche* ath servici deth mèn senhor Pair-des-Assauts!"

En enténer aguestes paraules, era beròia Khatun se vestic damb era ròba mès beròia e s'ornèc damb es mès beròies jòies; dempús li didec ara sua sirventa: "Suenha ben era casa!" Era responec: "Escoti e aubedisqui, ò patrona mia!

Alavetz Khatun gessec damb Dalila, e ena pòrta trapèc ath vielh portèr Abu-Dalí que li preguntèc: "Entà on vas, ò patrona?" Era responec: "Vau a tier-li ua visita ath jeique Multiplicador-des-Embarrassi!"

Eth portèr dicec: "Quina benediccion d'Allà ei aguesta vielha, ò anma mia! Ara sua disposicion a tresòrs sancers! Que m'a autrejat tres dinnars d'aur ròi; e endonvièc çò que me passe e se'n sabec dera mia situacion sense hèr-me ua soleta pregunta, e se n'a sabut qu'èra jo mancat de sòs. Pro que queigue sus eth mèn cap eth benefici deth sòn dejun de tot er an!"

Mentretant, Dalila-era-Tafurèla se didie ada era madeisha: "Com m'ac vau a hèr entà trèir-li es sues jòies e deishar-la despolhada ath miei dera gent que va e ven?" Dempús

didec: “Ò hilha mia, cor darrèr mèn e a cèrta distància, encara que sense deishar-me de uelh; pr’amor que jo, era tua mair, sò ua vielha que carguen damb hardèus qu’eth sòn pes non pòden tier es auti; e pendent tot eth camin i a gent que ven a autrejar-me ofrenes consagrades ath mèn milhor jeique, e me preguen que les amia. Atau, donc, qu’ei milhor que vaja jo soleta de moment.”

E era joena se metec a caminar darrèr dera vielha tafurèla enquia qu’arribèren es dues en mercat principau des mercadèrs. E de luenh s’entenie ressonar peth mercat voutat, ath pas dera joena, eth bronit des cascabèls d’aur des sòns pès delicadi e eth ning-ning des sequins dera sua cabeladura, tan melodiós e cadenciós, que semblaue ua musica de citares e tambors sonors!

Ja en mercat, passèren per dauant dera botiga d’un mercadèr joen que se cridaue Sidi-Mohsen e ère un gojat plan beròi damb un borrilhon neishent enes sues caròles. E notèc era beresa dera joena e se metec a lançar-li guardades de reuelh, que non se tardèc guaire a endonviar era vielha. Atau, donc, se virèc entara joena e li didec: “Te vas a sèir un moment separada de jo entà que descanses, hilha mia, mentre jo parli d’un ahèr damb aguest mercadèr joen qu’ei aquiu!”

E aubedic Khatun e se seiguec apròp dera botiga deth beròi joen, que d’aguesta sòrta la podec guardar milhor, e se pensèc que se tornaue lhòco quan era li tachèc era prumèra guardada. Quan li semblèc qu’eth ja ere a punt, se l’apressèc era vielha tafurèla e li didec, dempús des salutacions: “Non ès Sidi-Mohsen eth mercadèr?” Eth responec: “Plan que òc! Qui t’a pogut díder eth mèn nòm?...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes trenta cincau net

Era didec:

“…Plan que òc! Qui t’a pogut díder eth mèn nòm?” Era didec: “Qu’ei gent de ben era que m’a enviat entà tu. E vengui, hilh mèn, a hèr-te saber qu’aguesta joena que ves aquiu ei era mia hilha; e eth sòn pair, qu’ère un gran mercadèr, moric, en tot deishar-li riqueses considerables. Que ges aué de casa per prumèr viatge, donques que ja è temps qu’ei pubèra, e ja a entrat ena edat de maridar-se, pr’amor qu’è vist en era senhaus que non me dèishen lòc a cap de dote. E vaquí que m’è esdegat a hèr que gèsque, pr’amor que diden es prudents: “Aufrís en maridatge ara tua hilha, mès non aufrisques ath tòn hilh.” E Vaquí se com, avertida per ua inspiracion divina e per ua presentida secreta, m’è decidit a vier entà aufrir-te-la en maridatge. E non ne hèsques cabau de tot çò d’aute, s’es praube, t’autrejarè tot eth sòn capitau e en sòrta d’ua botiga, te’n daurirè dues. D’aguesta manèra non solet seràs gratificat per Allà damb ua encantadora joena, senon damb tres causes desirables que comencen per C, e son: Capitau, Comoditat e Cu!”

En enténer aguestes paraules, eth joen mercadèr Sidi-Mohsen contestèc ara vielha: “Ò mair mia! Tot aquerò qu’ei excellent e jamès podí desirar tant. Atau, donc, te balhi es gràcies, e ne sò solide fòrça des tues paraules per çò que hè as dues prumères C. Mès per çò que hè ara tresau, te coheissi que non serè tranquil enquia que non ac aja vist e comprovat damb es mèns pròpris uelhs. Pr’amor qu’abans de morir m’ac recomanèc fòrça era mia mair, e me didec: “Com auria desirat maridar-te, hilh, mès damb ua joena que podessa jutjar damb es mèns pròpris uelhs!” E li jurè que non deisharia de hè’c jo en sòn lòc! E era moric ja tranquilla.”

Alavetz responec era vielha: “En aguest cas, lhèua-te e seguis-me. Jo m’encargui de mostrar-te-la complètament nuda. Mès te cau èster a ua cèrta distància d’era encara que sense deishar-la de uelh. E jo anarè dauant entà mostrar-te eth camin.”

Alavetz se lheuèc eth joen mercadèr e se hec a vier damb eth ua borsa damb mil dinnars, en tot dider-se: “Sabi pas se qué se pòt passar, e atau poirè autrejar ath moment er impòrt des despenes deth contracte.” E seguic de luenh ara vielha rabosa, que daurie era marcha e se didie ada era madeisha: “Com vas a apraiar-te ara, ò Dalila plia de sagacitat entà desvalisar ad aguest vederet joen?”

Caminant atau, seguida pera joena, qu’ath còp la seguie eth beròi mercadèr, arribèc ena botiga d’un tintorèr que se cridaue Hagg-Mohammad e ère un òme coneishsut en tot eth mercat per çò dera duplicitat des sòns gusti. Efectivament, ère coma eth guinhauet deth venedor de *colocàsies* (èrba dera familha des aràcies) qu’ath sòn torn trauque es parts masculines e femenines deth tubercul; e l’agradaue madeish eth sabor doç e eth sabor acid dera milgrana.

E vaquí qu’en enténer eth run run des sequis e cascabèls, Hagg-Mohammad lheuèc eth cap e vedec ath polit gojat e ara beròia joena. E sentec çò que sentec!

Mès ja Dalila se l’auie apressat ada eth, e dempús des salutacions, l’auie dit, en tot sèir-se: “Ès Hagg-Mohammad eth tintorèr?” Eth responec: “Òc, que sò Hagg-Mohammad! Qué desires?” Era responec: “Que m’a parlat de tu gent de ben. Guarda ad aguesta joeneta encantadora, qu’ei hilha mia, e ad aguest graciós joenet imberbe qu’ei eth mèn hilh. Les è educat a ambdús, e era sua educacion me costèc fòrça despenes. E ara te cau sabe qu’eth nòste abitatge ei un vast e vielh edifici roïnós, que darrèrament m’è vist obligada a reparar damb bigues de husta e puntaus grani; eth mèstre arquitècte m’a dit: “Que serie bon que te n’anèsses a víuer en ua auta casa, donques qu’ei possible que s’esbauce aguesta e te quèigue ath dessús. E quan l’ages hèt reparar poiràs tornar entà abitar-la, mès non abans!”

Alavetz gessí ara cèrca d’ua casa a on demorar transitòriament damb aguesti dus hilhs; e m’a dirigit entà tu gent de ben. Voleria, per tant, lotjar-me ena tua casa damb aguesti dus hilhs que ves aquiu! E non dobtes dera mia generositat!”

En enténer aguestes paraules dera vielha, eth tintorèr sentec qu’eth còr li dançaue ath miei des entralhes, e didec entada eth: “*Ya Hagg-Mohammad*! Vaquí que se met a posita

des tues dents un tròç de boder sus un pastís.” Dempús li didec a Dalila: “Qu’ei vertat qu’è ua casa damb ua cramba grana en estatge superior; mès que non posqui dispausar de cap quarto, pr’amor que jo demori ena planta baisha, e era cramba de naut me servís entà recéber as mèns convidadi, es campanhards que me hèn a vier er indi.” Era responec: “Hilh mèn, era reparacion dera mia casa solet se tardarà un mes o dus, e non coneishem massa gent aciu. Te prègui, donc, que dividisques en dus era cramba grana de naut e mos autreges era mitat a nosati tres. E, per vida tua, ò hilh mèn! se vòs qu’es tòns convidats, es cultivadors d’indi siguen tanben convidadi nòsti, que siguen planvengudi! Qu’èm prèsti a minjar damb eri e a dormir damb eri!”

Alavetz eth tintorèr s’esdeguèc a autrejar-li es claus dera sua casa; qu’èren tres: ua grana, ua petita e ua retortilhada. E li didec: “Era clau grana ei dera pòrta dera casa, era clau petita ei era deth vestibul e era clau retortilhada ei era dera cramba de naut. Que pòs dispausar de tot, ò mair mia!” Alavetz cuelhec es claus Dalila, e s’aluenhèc seguida pera joena, qu’ada era seguie eth joen mercadèr e d’aguesta sòrta arribèc en carreron que se trapaue era casa deth tintorèr, qu’era sua pòrta s’esdeguèc a daurir damb era clau grana…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes trenta siesau net

Era didec:

… qu’era sua pòrta s’esdeguèc a daurir damb era clau grana.

Prumèr de tot entrèc era e dempús hec entrar ara joena, en tot dider-li ath mercadèr que se demorèsse. E amièc ara beròia Khatun ena cramba de naut, dident-li: “Hilha mia, en estatge de baish demore eth venerable jeique Pair-des-Assauts. Tu demora-me aciu, e ja te pòs trèir aguest vel gran. Que pujarè a cercar-te lèu.” E baishèc entà daurir era pòrta at joen mercadèr e lo hec passar en vestibul, dident-li: “Sè-te aciu e demora-me a que torna a cercar-te damb era mia hilha, entà que compròves çò que volgues comprovar damb es tòns pròpris uelhs.”

Dempús pugèc de nauèth a veir ara beròia Khatum e li didec: “Ara vam a visitar ath Pair-des-Assauts.” E exclamèc era joeneta: “Quina alegria, ò mair mia!” Era vielha higec: “Mès me cau pòur de tu ua causa.” Era joena preguntèc: “E qué ei, ò mair mia?” Era vielha responec: “En embaish i a un hilh mèn pèc, qu’ei eth representant e ajudant deth jeique Paier-des-Assauts. Que non sabe diferenciar eth hered dera calor, e de contunh va despolhat. Mès quan entre ena casa deth jeique ua visitanta nòbla coma tu, era vista des ornaments e des sedes lo bote furiós, e se lance sus era e l’estarne es vestits e l’estire es plendengues, en tot esquinçar-li es aurelhes, e li trè totes es jòies. Per tant, que serà bon començar a trèir-te aciu es tues jòies e despolhar-te; jo t’ac sauvarè tot enquia que tornes dera tua visita ath jeique Pair-des-Assauts.” Alavetz se treiguec era joena es sues jòies, se despolhèc, quedant-se solet damb era camisa interiora de seda, e

l'ac autregèc tot a Dalila, que li didec: "En aunor tòn vau a plaçar tot aquerò dejós dera ròba deth Pair-des-Assauts, entà que damb eth sòn conatcte te hèsques a vier era sua benediccion." E baishèc damb tot aquerò hèt un embolh, e de moment ac amaguèc en uet dera escala, dempús anèc a veir ath joen mercadèr e lo trapèc demorant ara joeneta.

E li preguntèc eth: "A on ei era tua hilha, entà que jo la posca examinar?" Mès, ara imprevista, comencèc era vielha a pataquejar-se eth ròstre e eth pièch en silenci. E li preguntèc eth joen mercadèr: "Que te cau?" Era responec: "A!, pro que se morissen es vesies mauintencionades e envejoses e calomniadores! Acaben de veir-te entrar damb jo, e m'an preguntat se qui ères; e les didí que t'auia alistat coma futur espós dera mia hilha. Mès solide, per enveja e gelosia, an anat a cercar ara mia hilha e l'an dit: "Tan cansada ei de mantier-te era tua mair que te vò maridar damb un individú atacat de ronha e de lepra?"Alavetz l'è jurat jo, coma tu madeish ac heres damb era tua mair, que non ee junhirie a tu sense auer-te vist complètament nud."

En enténer aguestes paraules exclamèc eth joen mercadèr: "Recorri a Allà contra es envejosi e malintecionadi!" E dident aquerò, se treiguec era ròba e gessec nud e intacte e blanc coma era plata vèrge. E li didec era vielha: "De vertat que damb çò de beròi e pur qu'ès non te cau crànher arren." E exclamèc eth: "Que vengue a veder-me ara." E metec en un costat eth capòt de marta, eth sòn cinturon, eth sòn punhau de plata e aur e era rèsta dera sua ròba, en tot amagar enes plecs era borsa damb es mil dinnars.

E li didec era vielha: "Que non te cau deishar en vestibul totes aguestes causes temptadores. Vau a meter-les en un lòc segur." E hec un hardèu damb tot aquerò com auie hèt damb era ròba dera joena e en tot abandonar ath joen mercadèr l'embarrèc damb clau, cuelhec de dejós dera escala er aute hardèu e gessec sense hèr bronit dera casa, en tot hèr-se'c a vier totes es causes.

Un còp en carrèr, comencèc a botar, efectivament, en loc segur es dus hardèus, en tot meter-les ena casa d'un mercadèr d'espècies coneishut sòn, e tornèc ena casa deth tintorèr libidinós, que la demoraue damb impaciéncia e li preguntèc tanlèu l'aubirec: "Que se passe, tia mia? supausi que t'aurà cenvengut era mia casa!" Era responec: "Era tua casa ei aua casa benedida. Sò contenta enquiath limit dera satisfaccion. Ara vau a cercar a un cargador entà que transpòrte es nòsti mòbles e es nòstes causes. Mès coma que sò tant ocupada e es mèns hilhs non an minjat arren des d'aguest maitin, vaquí un dinnar, que te pregui que l'acceptes, entà crompar-les damb eth, un pastís farcit e caperat damb picadís de carn e vè-te'n ena casa a dinar damb eri e hèr-les companhia." Eth tintorèr reponec: "Mès, qui tierà compde, mentretant, dera mia botiga e des causes des mens clients?" Era didec: "Per Allà! Eth tòn dependent!"

E contestèc: "Qu'està ben!" E cuelhec ua sièta e ua plata e anèc a crompar eth mentat pastís farcit. E vaquí çò que tanh ath tintorèr, ath quau, plan, tornaram a trapar.

Mès per çò de Dalila-era-Tafurèla correc a recuélher es hardèus qu'auie deishat ena casa deth mercadèr d'espècies, e tornèc de seguit ena tintoreria entà dider-li ath mosso deth

tintorèr. “Eth tòn patron me mane a dider-te que vages a amassar-te damb eth ena casa deth fabricant de pastissi. Jo me n’encuedarè dera botiga enquia que tornes. Hè lèu!”

Eth mosso contestèc: "Escoti e aubedisqui!” E gessec dera botiga, mentre qu’era vielha se tenguie a panar es causes des clients e tot aquerò que podec agarrar dera botiga. Mentre ère era ocupada en tot aquerò passèc per aquiu un traginèr damb un saumet que des de hège ua setmana non trapaue trabalh e qu’ère un terrible avalador d’aishish. E era vielha rabosa li didec: “Coneishes ath mèn hilh eth tintorèr?” Er aute responec: “*Ya Allà!* qui lo coneisherà milhor que jo, ò estimada patrona?”

Era li didec: “Alavetz te cau saber, ò traginèr de benediccion! qu’eth praube mosso…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes trenta setau net

Era didec:

“…Alavetz te cau saber, ò traginèr de benediccion! qu’eth praube mosso ei insolvent, e tostemp que l’an metut ena preson è artenhut trèir-lo d’era. Mès aué, entà acabar d’un viatge, voi que se declare en falhida, fin finau. E en aguest moment èra en tot dedicar-me a recuélher es causes des clients entà hèr-se-les a vier as sòns proprietaris. Voleria, donc, que me deishèsses eth tòn saumet entà cargar-li totes aguestes causes, e vaquí un dinnar peth loguèr deth saumet.

Mentre sò jo dehòra, tè-te tu a desbaratà’c tot, trincant es barriques de tinta e destruient es tines, pr’amor de qué quan arribe era gent manada peth kadi entà comprovar era falhida non trapen ena botiga arren entà hèr-se’c a vier.”

Eth traginèr responec: “Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs!, ò patrona mia! Pr’amor qu’eth tòn hilh, eth mèstre tintorèr, m’aumplic de favors, e coma que li sò arregraït, voi hèr-li a gratis aguest servici e trincar e destruir tot aquerò dera botiga, per Allà!”

Alavetz lo deishèc era vielha, e dempús de cargar totes es causes en saumet, se n’anèc entara sua casa, en tot amiar deth ramau ath saumet.

Damb era ajuda e proteccion deth Protector arribèc sense cap trebuc ena sua casa e entrèc a veir ara sua hilha Zeinab, qu’ère alugada en tot demorar-la, e que li didec: “Damb tu a estat eth mèn còr, mair mia! guaires enganhes as hèt?” Dalila responec: “En aguest prumèr dia è hèt quate malahètes a quate persones: un mercadèr joen, era esposa d’un capitan terrible, un tintorèr libidinós e un traginèr. E te hèsqui a vier tota era sua ròba e es sues causes en saumet deth traginèr.”

E exclamèc Zeinab: “Ò mair mia!, en avier non poiràs circular pera ciutat de Bagdad per çò deth capitan, que deishères despolhat, deth tintorèr que li panères es causes des sòns

clients e deth traginèr patron deth saumet.” Dalila responec: “Tè! Que non me’n hèsqui de tot aquerò, exceptat deth traginèr, que me coneish!”

E vaquí tot aquerò que, de moment, tanh a Dalila.

Per çò que hè ath mèstre tintorèr, un còp auec crompat es sabudi pastissi farcits, les balhèc ath sòn mosso e cuelhec, damb eth, eth camin entara sua casa, passant de nauèth per dauant dera sua tintoreria. E vaquí se qué se passèc! Vedec ath traginèr ena botiga tengut a esbauçar totes es causes e trincar es barriques granes e es tines; e ja non ère era botiga qu’un molon de dèishes e de hanga blua que corrie pertot. E exclamèc en veir tot aquerò: “Tè-te, ò traginèr!” E eth traginèr interrompec eth sòn prètzhèt. “Laudat sigue Allà pera tua gessuda dera preson, mèstre tintorèr. Eth mèn còr qu’ère damb tu vertadèrament!

Er aute preguntèc: “Qué dides, ò traginèr! E qué vò díder tot aquerò?” Eth traginèr didec: “Pendent era tua abséncia s’a declarat era tua falhida!” Damb era gorja sarrada e es pòts tremolosi e es uelhs exorbitadi, preguntèc eth tintorèr: “Qui t’a dit aquerò?” Eth traginèr responec: “Que m’ac a dit era tua pròpria mair, e peth tòn interès m’a ordenat destruir e trincar tot aquerò d’aciu entà qu’es enviats deth kadi non posquen hèr-se a vier arren!”

Ar arràs der estonament, contestèc et tintorèr: “Allà confone ath Luenhant-Maligne! Hè ja fòrça temps qu’ei mòrta era mia mair!”. E se fotec en pièch fòrts còps cridant damb tota era sua anma: “Ai! qu’è erdut tot çò de mèn e çò des mèns clients!” E eth traginèr dera sua part, s’estarnèc en somics, e comencèc a cridar: “Ai! qu’è perdut eth mèn saumet!” Dempús li didec ath tintorèr: “Ò tintorèr deth mèn cu, entorna-me eth saumet, que me l’a panat era tua mair!”

E eth tintorèr se lancèc sus eth traginèr, lo cuelhec peth cogòt e comencèc a foter-li còps de punh, exclamant: “A on ei aguesta vielha rabosa?” Mès eth traginèr se metec a cridar des deth hons des sues entralhes: “Eth mèn saumet! A on ei eth mèn saumet? Entorna-me eth mèn saumet!”

E se meteren a lutar es dus, mossegant-se, insultant-se, fotent-se còps en abondància e còps de cap en estomac, e sajant cada un d’agarrar pes colhons ar adversari entà esclafar-se-les entre es dits.

Mentretant, s’amassaue ath sòn entorn ua multitud de gent que se hège cada viatge mès grana; e fin finau artenheren separar-les, encara que non indemnes, e li preguntèc ath tintorèr un des presents: “*Ya Hagg-Mohammad*! Qué s’a passat entre vosati?” Mès eth traginèr s’esdeguèc a contestar en tot condar era sua istòria a votzes, e acabèc atau: “Jo qu’ac hi tot età servir ath tintorèr!”

Alavetz li preguntèren ath tintorèr: “*Ya Hagg-Mohammad*! tu, solide, coneisheràs ad aguesta vielha entà fidar-li d’aguesta sòrta era susvelhança dera tua botiga!” Er interpelat contestèc: “Enquia aué non la coneishia! Mès s’a lotjat ena mia casa damb eth sòn hilh e era sua hilha!” Alavetz opinèc un des presents: “Jo pensi qu’en consciéncia

eth tintorèr li cau respóner peth saumet deth traginèr; pr'amor que s'eth traginèr no auesse vist qu'eth tintorèr l'auie encomanat era susvelhança dera sua botiga ara vielha, non l'aurie eth, ath sòn torn, fidat ara tau vielha eth sòn saumet." E higec un tresau: "*Ya Hagg-Mohammad*! Des deth moment que lotgères ad aguesta vielha ena tua casa, l'as d'entornar ath traginèr eth saumet o pagar-li ua indemnizacion!"

Dempús, damb es dus adverrsaris, se filèren toti entara casa deth tintorèr. Aquerò siguec tot!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes trenta ueitau net

Era didec:

… Aquerò siguec tot!

Mès vaquí ara çò que tanh ara joeneta e ath joen mercadèr!

Mentre eth joen mercadèr demoraue en vestibul era arribada dera joeneta entà examinar-la, aguesta, ath sòn torn, demoraue ena cramba de naut qu'era vielha tornèsse damb eth permís deth pèc representant deth Pair-des-Assauts, pr'amor de visitar ath Pair-des-Assauts era. Mès coma qu'era vielha se tardaue a arribar, era beròia Khatun gessec dera cramba e baishèc era escala, vestida solet damb era sua camisa interiora. Alavetz entenec en vestibul ath joen mercadèr, qu'en arreconéisher eth run run des cascabèls que non se podec trèir era des talons, li didie: "Hè lèu e vene aciu damb era tua mair, que te hec a vier entà maridar-te damb jo!" Mès era joena responec: "Era mia mair qu'ei mòrta. Ès eth pèc, vertat? E non ès tanben eth representant deth Pair-des-Assauts?" Eth responec immediatament: "Non, per Allà! Ò uelhs mèns! que non sò encara pèc deth tot. Per çò d'èster eth Pair-des-Assauts, que sò reputat coma tau." En enténer aguestes paraules non sabec com comportar-se era rojida joeneta e a maugrat des objeccions deth joen mercadèr, qu'era seguie pensant qu'ère eth pèc representant deth Multiplicador-des-Embarrassi, decidic demorar ena escala a qu'arribesse era santa vielha.

Mentretant, arribèc era gent qu'acompanhaue ath tintorèr e ath traginèr; e piquèren ena pòrta e sigueren fòrça temps demorant que les daurissen de laguens. Mès coma que non contestaue arrés, esbaucèren era pòrta e se precipitèren prumèr entath vestibul, a on vederen ath joen mercadèr complètament nud e sajant d'amagar damb es sues mans era *mercaderia* qu'auie ar aire. E li didec eth tintorèr: A, hilh de puta! a on ei era tua calamitosa mair?"

Er aute responec: "Que hè ja temps que moric era mia mair! Era vielha que demore en aguesta casa non ei qu'era mia futura soèra. E li condec ath tintorer e ath traginèr e a tota era multitud era sua istòria damb tota sòrta de detalhs. E higec: "Per çò dera joena que jo auia de contemplar qu'ei aquiu darrèr dera pòrta!"

En enténer aguestes paraules esbaucèren era pòrta e trapèren darrèr ara espaurida joeneta, que solet damb era camisa interiora sajaue de caperar çò de mès entà baish des cueishes. E eth tintorèr li preguntèc: “A, hilha adultèra! a on ei era tua mair, era tafurèla?” Era responec plan avergonhada: “Era mia mair moric hè ja temps. Mès era vielha que m’amièc aciu ei ua santa ath servici deth mèn senhor eth jeique Multiplicador!”

En enténer aguestes paraules, toti es presents, enquia e tot eth tintorèr, a maugrat dera sua botiga esbauçada, e eth traginèr, a maugrat deth sòn saumet panat, e eth joen mercadèr, a maugrat dera pèrta dera sua borsa e des sòns vestits, se meteren a arrir de tau manèra, que queigueren de cu.

Dempús, comprenent qu’era vielha s’auie burlat d’eri, es tres enganhadi per era decidiren resvenjar-se; e comencèren en tot balhar ròba ara espaurida joena, que se vestic e s’esdeguèc a tornar ena sua casa, a on tornaram a trapar-la quan torne eth sòn espós deth viatge.

Per çò que hè ath tintorèr Hagg-Mohammad e ath traginèr, heren es patzes, se demanèren perdon mutuaument, e en companhia deth joen mercadèr anèren ara cèrca deth wali dera ciutat, er emir Khaled, ath quau li condèren era sua aventura, en tot demanar-li resvenja contra era vielha calamitosa.

E les responec eth wali: “Ò be n’ei de prodigiosa era istòria que me condatz, brava gent!” Eri responeren: “Ò patron nòste! per Allà, e pera vida deth cap des Emirs des Credents que non te didem qu’era vertat!”

E les didec eth walí: “Ò brava gent! Com voletz que trapa a ua vielha determinada entre totes es vielhes de Bagdad? Ja sabetz que non podem manar as nòsti òmes entà que recorren es harems lheuant eth vel as hemnes!”

Eri exclamèren: “Quina desgràcia! ai dera mia botiga! ai deth mèn saumet! ai dera mia borsa damb mil dinnars!” Alavetz , cuelhec pietat dera sua sòrt, e les didec eth wali: “Ò brava gent! recorretz tota era ciutat e sajatz de trapar ad aguesta vielha e capturatz-la! E s’ac artenhetz, vos prometi que la someterè a tortura en aunor vòste, e l’obligarè a que declare.”

E es tres victimes de Dalila-era-Tafurèla s’espargeren en diuèrses direccions ara cèrca e captura dera maudida vielha. E les vam a deishar, de moment, pr’amor que ja les tornaram a trapar.

Per çò dera vielha Dalila-era-Tafurèla, li didec ara sua hilha Zeinab: “Ò hilha mia, tot aquerò non ei arren! encara vau a hèr quauquarren milhor!” E li didec Zeinab: “Ò mair mia!, me cau pòur per tu, ara!” Era vielha responec: “Non te cau crànher arren pera mia sòrt! Que sò coma era haua ena sua gaina, invulnerabla peth huec e pera aigua!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes trenta nauau net

Era didec:

"… Que sò coma era haua ena sua gaina, invulnerabla peth huec e pera aigua." E se lheuèc, se treiguec era sua vestimenta de *sufi* entà meter-se un vestit de sirventa entre es sirventes des rics, e gessec en tot pensar ena naua malahèta qu'anaue a hèr en Bagdad.

E arribèc atau en un carrèr retirat, plan ornat e empavesat damb teles beròies e lantèrnes multicors; e eth solèr ere caperat de rics tapissi. E entenec laguens votzes de cantaires e còps de tambor e eth sorrolh des cimbals. E vedec ena pòrta dera casa empavesada a ua esclaua qu'amiaue cama aci cama enlà ena sua espatla a un trende mainatge vestit damb teles esplendides de *tissú* d'aur e plata, e caperat damb un *tarbush* ròi ornat damb tres hilères de pèrles, en tot amiar en còth un colhar d'aur incrustat de peireries e damb es espatles caperades per un mantèl de brocat.

E es curiosi e convidadi qu'entrauen e gessien li dideren qu'aquera casa pertanhie ath sindic des mercadèrs de Bagdad e qu'aqueth mainatge ère eth sòn hilh. E taben s'en sabec de qué eth sindic auie ua hilha vèrge e pubèra, qu'es sues nòces se celebrauen aqueth dia precisament. E tau ère eth motiu de semblabla ostentacion d'ornamentacion. E coma qu'era mair deth mainatge ère molt ocupada en recéber as daunes convidades per era e en hèr-les er aunor dera sua casa, auie fidat eth mainatge, que la shordaue en tot aganchar-se ara hauda de contunh, ad aquera esclaua joena, en tot recomanar-li que l'entrenguesse e joguèsse damb eth enquia qu'es convidades se n'anèssen. Quan era vielha Dalila vedec ad aqueth mainatge montat enes espatles dera esclaua e s'en sabec des pairs e dera ceremònia qu'auie lòc, didec entada era: "Ò Dalila, çò que te cau hèr de moment ei escamotejar ad aguest mainatge, en tot panar-lo d'aguesta esclaua!" E s'auancèc entada era, exclamant: "Quina vergonha per auer arribat damb tant de retard ena casa dera digna esposa deth sindic!" Dempús li didec ara esclaua, qu'ère ua simpla, en tot botar-li ena man ua moneda fausa: "Vaquí eth dinnar per çò deth tòn trabalh! Puja, hilha mia, ara cèrca dera tua patrona e ditz-li: "Era tua vielha hilhuquèra Omm Al-Khayr te felicite de boni talents, coma li cau ad aqueth que tantes bontats a entà agraïr-te. E eth dia dera grana reünion vierà a veder-te damb es sues hilhes e non deisharà de botar generoses ofrenes noviaus coma ei costum, en mans des sirventes."

Era esclaua responec: "Brava mair, damb plaser compliria eth tòn encargue; mès eth mèn petit patron, qu'ei aguest mainatge, cada còp que ve a sa mair non vò separar-se d'era e s'agarre as sòns vestits." Era vielha responec: "Donques dèisha-lo damb jo mentre tu vas e vies." E era esclaua se sauvèc era moneda fausa e l'autregèc eth mainatge ara vielha entà pujar de seguit a complir eth sòn encargue.

Per çò dera vielha, s'esdeguèc a anar-se'n damb eth mainatge, en tot calar-se en un carreron escur, a on li treiguec totes es causes precioses qu'amiaue ath dessús e didec entada era: "Encara non ac as hèt tot, ò Dalila! Se vertadèrament ès subtila entre es subtiles te cau trèir d'aguesta mariòta tot eth benefici possible, en tot negociar-lo per exemple, entà trèir-ne ua quantitat respectabla."

Quan se l'acodic aguesta idia, sautèc sus es dus pès, e anèc entath mercat, e entrèc ena botiga deth judiu, en tot dider-.se: "Que ja è hèt eth negòci!" Quan eth judiu la vedec, damb es sòns pròpris uelhs, qu'entraue, guardèc ath mainatge qu'amiaue e arreconeishec ath hilh deth sindic des mercadèrs. E encara que plan ric, aqueth judiu non deishaue d'envejar as sòns vesins quan hègen ua venda se, per edart, non ne hège eth ua auta en madeish moment. Atau, donc, plan content pera arribada dera vielha, li preguntèc: "Qué desires, ò patrona mia!?" Era responec: "Ès tu maese Izra eth judiu?"

Eth responec: "Naam!" Era didec: "Era fraia d'aguest mainatge, hilha deth *schahbandar* des mercadèrs, s'a maridat aué, e en aguest moment se celebre era ceremònia des nòces. E vaquí qu'a besonh de cèrtes jòies, coma dus parelhs de braçalets d'aur entàs cauilhars, un parelh de braçalets normaus d'aur, un parelh de plendengues de pèrles, un cinturon d'aur filigranat, un punhau damb punh de jade incrustat de robins e un anèth de sagèth." Rapidament s'esdeguèc eth judiu a balhar-li çò que li demanaue e qu'eth sòn prètz pujaue a mil dinnars d'aur, aumens. E Dalila li didec: "M'ac hèsqui a vier tot damb era condicion de qué era mia patrona aliste en casa çò que li semble milhor. Dempús tornarè entà hèr-te a vier er import d'aquerò qu'age alistat. Mentretant, demora-te damb eth mainatge enquia que jo torna." Eth judiu responec: "Coma volgues!" E se hec a vier era es jòies en tot hèr lèu pr'amor d'arribar ena sua casa.

Quan era joena Zeinab era Mentidèra vedec ara sua mair, li didec: "Quina hèta vies de hèr, ò mair mia?" Era vielha responec: "Aguest còp solet ua fotesa. Me sò contentat en tot panar ath petit hilh deth *schahbandar* des mercadèrs, en tot deishar-lo coma gatge per diuèrses jòies que deuen valer mil dinnars, ena casa deth judiu Izra."

Alavetz exclamèc era sua hilha: "Aguest còp, solide que s'acabe tot entà nosates. Que ja non poiràs gésser ne circular per Bagdad!" Era vielha responec: "Tot aquerò qu'è hèt non ei arren ne tansevolh era millesima part de çò que pensi hèr. Non cranhes arren, hilha mia!"

Tornant entara malerosa esclaua joena, entrèc ena sala de recepcion, e didec: "Ò patrona mia, era tua hilhuquèra Omm Al-Khayr te mane es sues salutacions e es sòns vòts e te felicite, dident que vierà aciu damb es sues hilhes eth dia deth maridatge e serà generosa damb es sirventes."

Era sua patrona li preguntèc: "A on deishères ath tòn petit patron?" Era esclaua contestèc: "Que l'è deishat damb era entà que non s'agarrèsse a tu. E vaquí ua moneda d'aur que me balhèc era tua hilhuquèra entàs cantaires." E l'aufric era moneda ara cantaira principau, dident: "Vaquí era estrena!" E era cantaira cuelhec era mondeda e vedec qu'ère de coeire. Alavetz li cridèc era patrona ara sirventa: "A, gosseta!, vé-te'n ja a cercar ath tòn petit patron!" E era esclaua s'esdeguèc a baishar, mès ja non trapèc ne ath mainatge ne ara vielha. Alavetz lancèc un sorriscle estrident e queiguec de bocadents, mentre acodien totes es hemnes de naut, en tot convertir-se era alegria en dò laguens des sòns còrs. E vaquí que precisament alavetz arribaue eth sindic e era sua esposa, e damb eth ròstre emocionat, s'esdeguèc a meter-lo ath pas de çò que venguie de passar. En un virament de uelhs gessec eth pair ara cèrca deth mainatge seguit per

toti es mercadèrs qu'auie convidat, que tanben eri se meteren a hèr investigacions pertot. E dempús de mil incidéncies, acabèc eth sindic en tot trapar ath sòn hilh, lèu despolhat, ena pòrta dera botiga deth judiu, e lhòco d'alegria e de colèra se precipitèc sus eth judiu cridant: "Maudit! Qué volies hèr damb eth mèn hilh? E per qué l'as trèt es vestits?"

Tremolant e ar arràs der estonament, responec eth judiu: "Per Allà!, ò patron mèn, que jo non auia besonh de semblable ostatge. Mès era vielha s'estestadic en deishar-me-lo dempús d'auer-se hèt a vier entara tua hilha jòies per valor de mil dinnars!"

Eth sindic exclamèc, cada còp mès emmaliciat: "Mès te penses, maudit, qu'era mia hilha non a jòies e li cau vier a tu? Entorna-me ara madeish es vestits e es ornaments que li treigueres ath mèn hilh!" En enténer aguestes paraules, exclamèc eth judiu, espaurit: "Ajuda, ò musulmans!" E precisament, vient de desparières direccions, acodiren en aqueth moment es tres esgusadi d'abans: eth traginèr, eth joen mercadèr e eth tintorèr. E s'informèren dera causa, e en saber-se'n de çò que se tractaue, non dobtèren un instant qu'aquerò ère ua naua hèta dera vielha calamitosa e exclamèren: "Nosati coneishem ara vielha! Qu'ei ua esgusadora que mos a enganhat abans qu'a vosati!"

E les condèren era sua istòria as presents, que se quedèren estonadi, e eth sindic exclamèc, en tot conformar-se: "Dempús de tot, è auut sòrt de trapar ath mèn hilh! Ja non ne voi saber arren dera sua ròba perduda, donques que pro valen eth sòn rescat. Mès que voleria poder reclamar-les ara vielha!" E ja non volec mancar mès ena sua casa, e correc a dider-li ara sua esposa qu'auie recuperat ath hilh.

Per çò deth judiu, les preguntèc as auti tres: "Qué pensatz hèr ara?" Li responeren: "Vam a seguir es nòstes investigacions!" Eth les didec: "Amiatz-me damb vosati." Dempús preguntèc: "I a entre vosati bèth un que la coneishesse abans d'aguesta hèta?"

Eth traginèr responec: "Jo!"

Eth judiu didec: "Alavetz vau mès que non anem amassa e que hescam es investigacions separadament entà non meter-la ath pas." E contestèc eth traginèr: "Plan ben, e entà trapar-mos, mos citaram tà meddia ena botiga deth barbèr Hagg Massud." Se citèren e cada un se metec en camin peth sòn compde.

Mès qu'ère escrit qu'eth traginèr serie eth prumèr que se trapèsse damb era vielha tafurèla…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes quaranta unau net

Era didec:

… Mès qu'ère escrit qu'eth traginèr serie eth prumèr que se trapèsse damb era vielha tafurèla, mentre recorrie, era, era ciutat ara cèrca de bèra naua estratagèma. Efectivament, tanlèu la vedec eth traginèr, l'arreconeishec, a maugrat deth sòn desguisament, e se lancèc sus era, cridant: "Maudida sigues vielha decrepita, estèra seca! Fin finau te trapi!" Era preguntèc: "Qué te cau, hilh mèn?"

Eth exclamèc: "Eth saumet! Entorna-me eth saumet!"

Era responec damb votz atrendida: "Hilh mèn, parla baish e capèra çò qu'Allà a caperat damb eth sòn vel! A veir. Qué vòs? Eth tòn saumet o es causes des auti?"

Eth responec: "Solet eth mèn saumet!"

Era didec: "Hilh mèn, ja sai qu'ès praube e non è volut, per tant, privar-te deth tòn saumet. Que l'è deishat ena casa deth barbèr Hagg Massud qu'a era sua botiga aciu dauant. Vau a cercar-lo ara madeish e a pregar-li que m'autrege eth saument. Demora-me pendent un instant!" E s'auancèc ada eth e entrèc plorant ena casa deth barbèr Hagg Massud, li cuelhec era man, e li didec: "Ai de jo!"

Eth barbèr li preguntèc: "Qué te cau, brava hemna?" Era responec: "Non vès ath mèn hilh qu'ei de pès aquiu dauant dera botiga? Qu'auie eth mestièr de traginèr. Mès queiguec malaut un dia per çò d'un aire que l'afectèc e li transtornèc era sang e a perdut era rason e s'a tornat lhòco! D'alavetz ençà non dèishe de demanar-me eth sòn saumet. Quan se lhèue cride: "Eth saumet!" Quan s'ajace cride: "Eth saumet!" Vage entà on vage cride: "Eth saumet!" E vaquí que m'a dit eth mètge entre es mètges: "Eth tòn hilh a era rason tocada e en perilh. E arren poirà guarir-lo e remeter-lo, se non li tren es dus darrèrs caishaus e lo cauterizen enes possi damb dues cantarides o damb un hèr rosent! Vaquí, donc, un dinnar peth tòn trabalh, crida-lo e ditz-li: "Eth tòn saumet ei ena mia casa. Vene!"

En enténer aguestes paraules responec eth barbèr: "Que me demora un an sense minjar se non li boti eth sòn saumet enes sues mans, estimada!" Dempús, coma qu'auie ath sòn servicci dus oficiaus de barbèr acostumadi a toti es trabalhs pròpris deth mestièr, li didec a un d'eri: "Bota rosents dus claus!"Dempús cridèc ath traginèr: "Escota, hilh mèn vene aciu! Qu'è eth tòn saumet ena mia casa!" E ath còp qu'eth traginèr entraue ena botiga, gessie era vielha e s'arturaue ena pòrta.

Atau, donc, un còp auec entrat eth traginèr, eth barbèr lo cuelhec dera man e l'amièc entara rèirebotiga, e aquiu li fotèc un còp de punh en vrente, en tot hèr-li era cambeta, e lo hec queir d'esquia en solèr, a on es dus ajudants l'agarrèren de pès e mans e l'empediren hèr eth mendre movement. Alavetz se lheuèc eth mèstre barbèr e comencèc a meter-li ena gòrja dues tenalhes coma es des harges, que li servien entà manipular es dents recalcitrants; dempús, hènt un torn damb es tenalhes li treiguec es dus caishaus ath còp. Dempús d'aquerò, a maugrat des rugids e contorsions deth pacient, cuelhec damb ues pinces un darrèr der aute, es dus claus rosents, e li cauterizèc es possi, en tot invocar eth nòm d'Allà, entà qu'era causa ausse capitada.

Quan eth barbèr auec acabat es dues operacions li didec ath traginèr: "*Ualahi*! Be ne serà de contenta era tua mair! La vau a cridar entà que veigue era eficàcia deth mèn trabalh e dera mia garison!" E tant qu'eth traginèr se botjaue entre es punhs des ajudants, eth barbèr entrèc ena sua botiga e aquiu… vedec qu'era botiga ère neta e ueda coma per ua bohada de vent. Non quedaue ja arren! Guinhauets, miralhs, estalhants, suavisadors, gibrelhs, gèrles, mocadors, escabèls, tot auie despareishut! Non restaue ja arren! Ne tansevolh era ombra de tot aquerò! E tanben auie despareishut era vielha. Arren! Ne tansevolh era flaira dera vielha! E ath delà era botiga ère plan escampada e adaiguada, coma s'acabèssen de logar-la de nauèth en aqueth instant.

En veir aquerò, eth barbèr, ar arràs deth furor, se precipitèc ena rèirebotiga e agarrant deth còth ath traginèr, lo balancegèc coma a un tistèr, e li cridèc: "A on ei era tafurèla dera tua mair?"

Lhòco de dolor e de ràbia, li didec eth praube traginèr: "Ai hilh de mil gossets! Era mia mair? Mès s'era mia mair ei en país d'Allà!" Er aute agarrant-lo, li didec: "A on ei aguesta vielha rabosa que t'amièc aciu e que se n'a anat dempús d'auer-me panat tota era botiga?" Anaue a contestar eth traginèr, agitat eth sòn còs de tremolor, quan de pic entrèren ena botiga, de tornada des sues investigacions vanes, es auti tres afectadi: eth tintorèr, eth joen mercadèr, e eth judiu. E les vederen pelejant-se ath barbèr damb es uelhs dehòra des orbites e ath traginèr damb es possi cauterizadi e holadi per dues amples bambolhes e damb es pòts sagnosi, e penjant encara en ambdús costats dera boca es dus caishaus. Alavetz exclamèren: "Qué se passe?" E eth traginèr cridèc damb totes es sues fòrces: "Ò musulmans, justícia contra aguest pederasta!"

E les condèc tot çò que venguie de passar. Alavetz li preguntèren ath barbèr: "Per qué as actuat atau damb aguest traginèr? ò maese Massud?"

E eth barbèr les condèc ath sòn torn se com venguie era vielha de netejar era sua botiga. Alavetz ja non dobtèren de qué ère tanben era vielha qu'auie hèt aquera naua malahèta. e exclamèren: "Per Allà, era qu'ac a hèt tot ei era vielha maudida!" E l'expliquèren tot çò que les auie passat ath barbèr. E se meteren es quate d'acòrd entà hèr es sues investigacions. E eth praube traginèr non deishaue de gemegar: "Ai, eth mèn saumet! Ai, es mèns caishaus perdudi!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes quaranta dusau net

Era didec:

"…Ai, eth mèn saumet! Ai, es mèns caishaus perdudi!"

D'aguesta manèra recorreren pendent fòrça temps es diuèrsi barris dera ciutat, mès, ara imprevista, en virar ua cantonada eth traginèr siguec tanben eth prumèr de veir e arreconéisher a Dalila-era-Tafurèla qu'eth sòn nòm e era sua casa desconeishien toti eri.

E tanlèu la vedec, se lancèc sus era eth traginèr, cridant: “Qu’ei aciu! Ara mos ac pagarà tot!! E l’arrosseguèren entara casa deth wali dera ciutat, qu’ère er emir Khalec.

Quan arribèren en palai deth wali, autregeren era vielha as gardes, e les dideren: “Que volem veir ath wali!” Es gardes responeren: “Qu’ei dormint era meddiada. Demoratz un shinhau a que se desvelhe.” E es cinc demandants demorèren en pati, mentre es gardes autrejauen era vielha as eunucs entà que l’embarrèssen en un quarto deth harem enquia que se desvelhèsse eth wali.

Quan arribèc en harem, era vielha tafurèla artenhec esguitlar-se enes crambes dera esposa deth walí e dempús des salutacions e de punar-li era man, li didec ara dauna: “Ò patrona mia,voleria veir ath vòste patron eth wali.” Era dauna responec: “Eth walí ei en tot dormir era meddiada: Mès qué vòs d’eth?” Era vielha didec: “Eth mèn marit, qu’ei mercadèr de mòbles e d’esclaus, abans de partir entà un viatge m’autregèc cinc mamelucs damb er encargue de vener-les ath milhor postor. E precisament les vedec damb jo eth vòste patron eth walí, e m’aufric per eri mil dus cents dinnars, consentint jo en autrejar-les per aguest prètz.” E vaquí que, efectivament, eth walí auie besonh d’esclaus, e era madeisha vesilha, l’auie dat ara sua esposa mil dinnars entà que les crompèsse. Atau, donc, non dobtèc era des paraules dera vielha, e li preguntèc: “A on son aguesti cinc esclaus?” Era vielha responec: “Aquiu, en pati deth palai, dejós des hièstres. “ E era dauna pistèc pera hièstra e vedec as cinc malerosi que demorauen que se desvelhèsse eth walí.” Alavetz didec: “Per Allà! son plan beròis e sustot un d’eri vau eth solet es mil dinnars!” Dempús dauric eth sòn còfre e l’autregèc ara vielha es mil dinnars, en tot dider-li: “Brava mair!, te deui encara dus cents dinnars entà completar eth prètz. Mès, coma que non les è, demora a que se desvelhe eth walí.” Era vielha responec: “Ò patrona mia! d’aguesti dus cents dinnars te’n rebaishi cent en gràcia ara gèrla de siròp que m’as balhat entà béuer, e ja me pagaràs es auti cent ena mia pròplèu visita. Ara te pregui que me dèishes gésser deth palai pera pòrta reservada ath harem pr’amor de que no me veiguen es mèns ancians esclaus.” E era esposa deth walí la hec gésser pera pòrta secreta e eth Protector la protegic e la deishèc arribar sense trebucs ena sua casa.

Quan la vedec entrar era sua hilha Zeinab, li preguntèc: “Ò mair mia! qué heres aué?” Era vielha contestèc: “Hilha mia, l’è hèt ua gran enganha ara esposa deth walí en vener-li per mil dinnars, coma esclaus, ath traginèr, ath mercadèr, ath tintorèr, ath barbèr e ath judiu. Ça que la, hilha mia, entre toti eri sonque n’a un que me preocupe e qu’era sua perspicàcia cranhi: eth traginèr! Tostemp m’arreconeish aguest hilh de puta!” E li didec era sua hilha: “Alavetz, mair mia, dèisha ja de gésser de casa. Suenha ara era casa e non desbrembes eth provèrbi que ditz:

Non ei cèrt qu’era gèrla

non se trinque jamès, per mès que la lancen!

E sagèc de convéncer ara sua mair de qué non gessesse de casa; mès que siguec en bades.

E vaquí se qué les arribèc as cinc. Quan eth walí se desvelhèc dera meddiada, li didec era sua esposa: “Pro que t’age adocit era doçor deth saunei. Que sò plan contenta damb es cinc esclaus que crompères!”

Eth preguntèc: “Quini esclaus?” ” Era didec: “Per qué m’ac vòs amagar? Atau t’enganhen eri coma tu m’enganhes a jo!” Eth didec: “Per Allà, que non è crompat cap esclau! Qui t’a informat tan mau?” Era responec: “Era madeisha vielha que les crompères per mil dus cents dinnars se les hec a vier aciu e me les mostrèc en pati, vestit cada un damb eth sòn vestit que per eth solet ja vau mil dinnars.” Eth preguntèc: “E l’as autrejat es sòs?” Era didec: “Òc, per Allà!” Alavetz eth walí baishèc en pati, a on non vedec ad arrés mès qu’ath traginèr, ath barbèr, ath judiu, ath joen mercadèr e ath tintorèr, e preguntèc as sòns gardes: “Son es esclaus qu’era vielha comercianta ven de véner ara vòsta patrona?” Li responeren: “Pendent tota era meddiada deth nòste patron non auem vist mès qu’aguesti cinc que son aquiu.” Alavetz eth walí s’acarèc damb es cinc e les didec: “Era vòsta patrona, era vielha, ven de vener-vos per mil dinnars. Vatz a començar eth vòste trabalh netejan es potzi neri!” En enténer aguestes paraules, exclamèren es cinc demandants, ar arràs der estonament: “S’ei atau coma hès justícia, non auram mès remèdi qu’acodir ath nòste patron eth califa entà queishar-mos de tu. Qu’èm òmes liures que non se mos pòt véner ne crompar. *Yalah*! Vene damb nosati a veir ath califa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes quaranta tresau net

Era didec:

“…*Yalah*! Vene damb nosati a veir ath califa.” Alavetz eth walí les didec: “Se non ètz esclaus, que deuetz èster engusaires e lairons! Pr’amor que vosati siguéretz es que amièretz ara vielha e apraièretz damb era semblabla enganha! Mès per Allà!, que jo vos venerè a estrangèrs per cent dinnars cada un!”

Mentretant, entrèc en pati deth palai eth capitan Flagèl-des-Carrèrs, que venguie a queishar-se dauant deth wali pera aventura que l’auie arribat ara sua esposa era joeneta. Pr’amor que, en tornar deth sòn viatge, auie vist en lhet ara sua esposa, malauta de vergonha e d’emocion, e per era se n’auie sabut de tot aquerò que l’arribèc, e higec era: “Tot aquerò m’a arribat sonque per tòrt des tues paraules dures, que me decidiren a recórrer as bons oficis deth jeique Multiplicador.”

Atau, donc, quan eth capitan Flagèl vedec ath walí, li didec: “Ès tu qui permet atau qu’es vielhes tafurèles entren enes harems e engusen as esposes des emirs? Entàd aquerò servís eth tòn mestièr? Mès per Allà! que te hèsqui responsable dera enganha cometuda contra jo e des maus e damnatges dera mia esposa!”

En enténer aguestes paraules deth capitan Flagèl-des-Carrèrs, es cinc exclamèren: “Ò emir, ò valent capitan Flagèl! Tanben nosati botam eth nòste plaid entre es tues mans!”

E les preguntèc eth: “Qué auetz de reclamar vosati?” Alavetz li condèren era sua istòria, que non mos cau repetir. E les didec eth capitan Flagèl. “Cèrtament, tanben vosati siguéretz engusadi! E ei plan enganhat ara eth walí se se pense que poderà empresoar-vos.”

Quan eth walí auec entenut aguestes paraules, li didec ath capitan Flagèl: “Ò emir! dèisha deth mèn compde eth pagament des retribucions que te corresponen e era restitucion des causes dera tua esposa e jo me comprometi a trapar ara vielha engusaira!” Dempús s’acarèc damb es cinc, e les preguntèc: “Qui de vosati saberà arreconéisher ara vielha?” Eth traginèr responec, ahiscat pes auti: “Toti saberam arreconeisher-la.” E higec eth traginèr: “Entre mil raboses l’arreconeisheria jo pes sòns uelhs blus e ludents! Balha-mos solet dètz gardes entà que mos ajuden a apoderar-mos d’era.” E quan eth walí les balhèc es dètz gardes gesseren deth palai.

E vaquí qu’a penes auien caminat uns passi peth carrèr, damb eth traginèr duant, se trapèren damb era vielha que venguie d’escapar-se-les. Mès artenheren agarrar-la e l’estaqueren es mans ena esquia, e l’arrosseguèren entara preséncia deth walí que li preguntèc: “Qué as hèt de totes es causes que panères?” Era responec: “Jo? Jamès è panat arren ad arrés! E arren è vist ne compreni çò que dides. Alavetz eth walí s’acarèc damb eth garda màger des presons e li didec:

“Met-la enquia deman en croton mès umid qu’ages!” Mès contestèc eth carcerèr: ”Per Allà, que non voi cargar damb semblabla responsabilitat! Ne sò segur de qué traparà bèra manèra d’escapar-se dera mia vigilància!”

Alavetz se didec eth walí: “Çò de milhor serà tier-la expausada a totes es guardades entà que non se posque escapar, e hèr que la susvelhen pendent tota era net entà que deman la pogam jutjar!” E montèc a shivau, e seguit per tot eth grop hec que l’arrosseguèssen dehòra des muralhes de Bagdad e l’estaquèssen en un pau ath miei deth camp. Dempús, entà auer màger seguretat, encarguèc as cinc demandants que la susvelhèssen eri madeishi aquera net enquia londeman.

Atau, donc, es cinc, sustot eth traginèr, comencèren resvenjant eth sòn ressentiment en era, en tot dider-li tota sòrta d’insults que les suggerien es vexacions e enganhes patides per eri. Mès coma que tot a un finau, enquia e tot eth hons dera saca des malediccions d’un traginèr, e era gèrla de malícies d’un barbèr, e eth tunèu d’acids d’un tintorèr, e coma que qu’èren, ath delà, rendudi pera manca de saunei pendent tres dies e pes emocions experimentades, es cinc demandants, un còp acabat et sopar, acabèren eri per esclipsar-se ath pè deth pau qu’ère estacada pes peus Dalila-era-Tafurèla.

E vaquí qu’auie passat ja ua gran part dera net, e ath entorn deth pau roncauen es cinc individús, quan arribèren en aqueth lòc que se trapaue estacada Dalila, dus beduins a shivau, qu’anauen a pas brac seguit parlant er un damb er aute. E era vielha entenec que parlauen. Pr’amor qu’un des beduins li preguntaue ar aute: “Escota, frair, qué ei çò milhor que heres pendent era tua estança ena meravilhosa Bagdad?...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carè discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes quaranta quatau net

Era didec:

"…Escota, frair, qué ei çò milhor que heres pendent era tua estança ena meravilhosa Bagdad?. E dempús d'ua pausa, er aute contestèc: "Per Allà! qu'è minjat deliciosi pastissi de mèu e crèma, que tant m'agraden. E aquerò ei çò milhor que hi en Bagdad!"

Alavetz exclamèc eth sòn interlocutor coma espargent per aire era flaira des pastissi fregidi en òli e farcidi de crèma e adocidi damb mèu: "Per aunor des arabs, qu'ara madeish torni entà Bagdad pr'amor de minjar aguest deliciós pastís que non tastè pendent era mia vida enes mies estades peth desèrt." Alavetz eth beduin que ja auie minjat pastisi farcidi de crèma e mèu, se didec adiu deth sòn companh entà seguir eth sòn camin, mentre qu'er aute, hènt repè entornèc entà Bagdad, e arribèc ath pau e se n'encuedèc de qué aquiu i auie Dalila estacada pes peus e damb es cinc òmes esclipsadi ath sòn entorn.

En veir aquerò, s'apressèc ara vielha e li preguntèc: "Qué te cau? Per qué ès aquiu?" Era didec : "Ò jeique des arabs, me boti jos era tua proteccion!" Didec eth: "Que non i a màger Protector qu'Allà! Mès, per qué ès estacada en aguest pau?" Era responec: "Te cau saber, ò jeique arab! ò plan aunorable! qu'è coma enemic a un pastissèr que ven pastissi farcidi de crèma e mèu, que solide ei eth mès famós de Bagdad, per çò de ben que hè es pastissi. Plan, donc, entà resvenjar-me d'ua injúria que m'auie hèt, er aute dia m'apressè en taulatge e escopí enes sòns pastissi. Alavetz eth pastissèr anèc a demandar-me contra jo ath walí que me condemnèc a èster estacada en aguest pau e estar-me en eth enquia que me minja dètz plates plies de pastissi. Mès eth cas ei, per Allà! ò jeique des arabs! qu'ara mia anma tostemps la desengustauen toti es doci, e mès que mès es pastissi farcidi de crèma e de mèu. Ai de jo!" En enténer aguestes paraules, exclamèc eth beduin: "Per aunor des arabs! non me separè dera mia tribú e non tornè en Bagdad senon entà satisfèr eth mèn desir de pastissi! Se vòs, brava henma, jo me minjarè ath tòn lòc es pastissi des plates." Era responec: "Que non te deisharàn, se non ei que sigues estacat en mèn lòc en aguest pau. E coma precisament è auut velat eth mèn ròstre, non m'a vist arrés ne saberàn endonviar eth cambiament. Non te cau que escambiar es tòns vestits damb es mèns dempús de desligar-me" Eth beduin, que non desiraue ua auta causa, s'esdeguèc a desligar-la e dempús d'escambiar es sòns vestits damb es d'era hec que l'estaquèsse en pau ath sòn lòc, e dempús, vestida damb burnós deth beduin e cenhut eth cap damb es sòns cordons neri de peu de camelh, era vielha sautèc en shivau e despareishec ena luenhor camin de Bagdad.

A londeman, quan dauriren es uelhs, es cinc comencèren un aute còp es sòns insults dera net entà dar-li eth bon dia ara vielha. Mès les didec eth beduin: "A on son es pastissi? Eth mèn estomac les desire arderosament!"

En enténer aquera votz, exclamèren es cinc: “Per Allà!, s’ei un òme! e parle coma es beduins!”

E eth traginèr sautèc sus es sòns pès, e s’apressèc ada eth, e li preguntèc: “*Ua Badawi*! Qué ès aciu? E com gausères desligar ara vielha?”

Er interpelat responec: “A on son es pastissi? Que non è minjat arren en tota era net! Sustot, non estauvietz era mèu! Era, era prauba vielha, auie ua anma qu’aborrie es doci; mès ara mia l’agraden fòrça.”

En enténer aguestes paraules, compreneren es cinc que, coma ada eri, tanben auie enganhat era vielha ath beduin, e dempús de picar-se era cara damb era fòrça dera sua desesperacion, exclamèren; “Arrés pòt húger deth sòn Destin ne evitar que se complisque çò qu’ei escrit per Allà!”

E mentre èren trantalhant sense decidir arren, arribèc eth walí acompanhat des sòns gardes en lòc que se trapauen e s’apressèc en pau. Alavetz li preguntèc eth beduin: “A on son es plates de pastissi de mèu?” En enténer aguestes paraules, eth walí lheuèc era vista entath pau e vedec ath beduin en sòrta dera vielha; e les preguntèc as cinc: “Qué ei aquerò?”

Li responeren: “Qu’ei eth Destin!” e higeren: “Era vielha s’a escapat enganhant ad aguest beduin; e tu n’ès, ò walí eth responsable, dauant deth califa, dera sua hujuda; pr’amor que se mos auesses autrejat es gardes entà susvelhar-la, non aurie artenhut escapar-se. Nosati que non èm gardes coma tanpòc èm esclaus que se venen o se crompen.”

Alavetz eth walí s’acarèc damb eth beduin e li preguntèc se qué s’auie passat; e aguest, damb ues interminables exclamacions de desir, li condèc era sua istòria e acabèc dident: “Lèu! que me hèsquen a vier es pastissi!” En enténer aguestes paraules, eth walí e es gardes deishèren anar ua arridalhada considerabla, mentre es cinc, damb es uelhs ròis de sang e de resvenja, li didien: “Non mos separaram de tu senon dauant deth nòste patron er Emir des Credents!” E acabant de compréner a tot darrèr que s’auien burlat d’eth, eth beduin li didec tanben ath walí: “Jo a tu te hèsqui responsable dera pèrta deth mèn shivau e deth mèn vestit!” Alavetz eth walí se vedec obligat a amiar-les entà Bagdad damb eth, en palai der emir des Credents, eth califa Arun Al-Raschid…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes quaranta cincau net

Era didec:

… amiar-les entà Bagdad damb eth, en palai der Emir des Credents, eth califa Arun Al-Raschid.

Se les autregec audiéncia e entrèren en divan a on ja s'auie auançat ada eri eth capitan Flagèl-des-Carrèrs, qu'ere un des prumèrs demandants.

Eth califa, qu'actuaue per eth madeish tostemp, comencèc en tot interrogar-les a un darrèr der aute, ath traginèr eth prumèr e ath walí eth darrèr. E cada un li condèc ath califa era sua istòria damb toti es detalhs. Alavetz eth califa, extremadament meravilhat damb aguest ahèr, les didec a toti: "Per aunor des mèns pairins es Bani-Abbas, vos asseguri de qué tot aquerò que vos an panat vos serà entornat. Tu, traginèr, auràs eth saumet e ua indemnizacion. E tu, barbèr, es mòbles e aisines. Tu, mercadèr, era tua borsa e es tues vestimentes. Tu, judiu, es jòies!. Tu, tintorèr, ua botiga naua. E tu, jeique arab, eth tòn shivau, eth tòn vestit e tantes plates de pastissi de mèu coma pogue desirar era tua capacitat d'anma. Mès çò que mos cau, abans qu'arren, ei trapar ara vielha!"

E s'acarèc damb eth walí e damb eth capitan Flagèl e les didec: "A tu, emir Khaled, te seràn tanben entornadi es mil dinnars. E a tu, Mustafà, es jòies e es vestits dera tua esposa, ath delà d'ua indemnizacion. Mès qu'auetz de trapar ara vielha. Qu'ètz es encargadi de hè'c!"

En enténer aguestes paraules, er emir Khalec secodic es sòns vestits e lheuèc entath cèu es braci, en tot exclamar: "Per Allà, desencusa-me, ò Emir des Credents! Non gausi tornar a encargar-me d'aguest prètzhèt! Dempús de totes es enganhes que m'a hèt aguesta vielha, sabi pas se traparà encara bèra auta manèra entà profitar-se'n ath mèn compde."

E eth califa se metec a arrir, e li didec: "Encarga-li a bèth aute aguest mission alavetz!" Eth walí responec: "En aguest cas, ò Emir des Credetns! balha tu era orde de cercar ad aguesta vielha ar òme mès adrèit de Bagdad, qu'ei eth pròpri cap de policia dera Tua Dreta, Ahmad-era-Tinha. Enquiath moment non a auut arren a hèr, a maugrat dera sua abiletat, des servicis que pòt prestar e dera importanta sodada que crube."

Alavetz cridèc eth califa: "*Ya mokaddem* Ahman!" E de seguit auancèc Ahmad-era-Tinha entre es mans deth califa, e didec: "As tues ordes, ò Emir des Credents!"

Eth califa didec: "Escota, capitan Ahmad! que i a ua vielha que hè taus e taus causes. E tu ès er encargat de trapar-la e hèr-la-me a vier!" E didec Ahmad-era-Tinha: "T'asseguri que te la harè a vier, ò Emir des Credents!" E gessec seguit de quaranta ussièrs, mentre eth califa hec que se demorèssen damb eth es cinc e eth beduin.

E vaquí qu'eth cap d'ussièrs d'Ahmad-era-Tinha ère un òme adreit ena aguesta sòrta d'investigacions, e que se cridaue Ayub Lomb-de-Camelh. Coma qu'ère acostumat a parlar damb libertat ath sòn cap er ancian panaire Ahmad-era-Tinha, s'apressèc ada eth, e li didec: "Capitan Ahmad, en Bagdad i a mès de d'ua vielha, e pera mia barba! que serà dificil era captura." E Ahmad-eraTinha li preguntèc: "Qué vòs dider-me damb aquerò, ò Ayub Lomb-de-Camelh?" Er aute responec: "Jamès seram pro nombrosi entà arténher agarrar ara vielha, e me pensi que mos cau convéncer ath capitan Hassan-era-Pèsta entà que mos acompanhe damb es sòns quaranta ussièrs pr'amor qu'eth a mès

experiéncia que nosati en aguesta sòrta d'expedicions." Mès Ahmad-era-Tinha, que non volie compartir damb eth sòn collèga era glòria dera captura, responec en votz nauta entà qu'ac entenesse Hassan-era-Pèsta qu'ère ena pòrta principàu deth palai: "Per Allà, ò Lomb-de-Camelh! Des de quan mos cau ua auta persona entà resòlver es nòsti ahèrs?" E passèc, capinaut, a shivau, damb es sòns quaranta ussièrss, per dauant de Hassan-era-Pèsta, ath quau mortifiquèc fòrça aquera responsa e tanben era eleccion que hec et califa d'Ahman-era-Tinha en tot mespredar-lo ada eth. E se didec: "Pera vida deth mèn cap arrasat, qu'auràn besonh de jo!"

Entornant en Ahmad-era-Tinha, un còp arribèc ena plaça qu'ère dauant deth palai deth califa, arenguèc as sòns òmes entà encoratjar-les, e les didec: "Ò valents mèns! vos vatz a dividir en quate grops entà hèr investigadions enes quate barris de Bagdad. E deman tà meddia tornaratz a amassar-vos damb jo ena tauèrna deth carrèr Mustafà, entà dar-me explicacions sus çò que héretz o trapéretz." E dempús d'acordar d'aguesta manèra eth punt dera citacion, se dividiren en quate grops, cada un des quaus anèc a recórrer un barri desparièr, mentre que dera sua part, Ahmad-era-Tinha se tenguie a flairar er aire ath sòn pas.

Per çò de Dalila e era sua hilha Zeinab non se tardèren a saber-se'n, gràcies ath mormolh public, des investigacions qu'encarguèc eth califa a Ahamd-era-Tinha damb era finalitat d'agarrar a ua vielha tafurèla qu'es sues malahètes èren era riseta de tot Bagdad. En saber-se'n de tau notícia, Dalila li didec ara sua hilha: "Ò hilha mia, arren me cau crànher de toti aguesti se non van acompanhadi de Hassan-era Pèsta, pr'amor que Hassan ei en Bagdad eth solet òme qu'era sua perspicàcia me preocupe, donques que sonque eth me coneish e te coneish, e tanlèu volesse, aué madeish, mos porie detier, sense que mos siguesse possible hèr era mendre estratagèma enta escapar-mos d'eth. Balhem, donc, gràcies ath Protector que mos protegís!" Era sua hilha, Zeinab, contestèc: "Ò mair mia! be n'ei de bona era ocasión entà jogar-li bèra malahèta ad aguest Ahmad-era-Tinha e as sòns quaranta pècs! Quina alegria, ò mair mia!" Dalila responec: "Ò hilha des mies entralhes! coma qu'aué sò un shinau indispausada compdi damb tu entà burlar-mos d'aguesti quaranta un bandits. Era causa qu'ei aisida, e non è cap de dobte dera tua sagacitat!" Alavetz Zeinab, qu'ère ua joena graciosa e eleganta, damb uns uelhs escurs en un ròstre encantador e clar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carès discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes quaranta siesau net

Era didec:

… Alavetz Zeinab, qu'ère ua joena graciosa e eleganta, damb uns uelhs escurs en un ròstre encantador e clar, se lheuèc de seguit, e se vestic damb elegància e se velèc era cara damb ua leugèra mossolina de seda, de sòrta qu'era ludentor des sòns uelhs ère mès velotosa e subjuganta. Ornada d'aguesta manèra, anèc a abraçar ara sua mair, e li didec:

“Ò mair, juri pera integritat deth mèn cadenat, intacte e barrat, que me senhorejarè des quaranta un e seràn era mia jogalha!” E gessec dera casa e se n’anèc entath carrèr Mustafà, e entrèc ena tauèrna de Hagg Karim-eth-Mossul.

Comencèc en tot hèr-li ua salutacion molt amabla ath tauernèr Hagg-Karim, que l’ac entornèc ar arràs, plan encantat. Alavetz li didec era: “*Ya Hagg-Karim*! vaquí cinc dinnars entà tu se vòs logar-me aguest maitin era sala interiora grana, a on vau a convidar a quauqui amics, sense que posquen entrar aquiu es tòns clients abituaus!”

Eth tauernèr responec: “Per vida tua!, ò patrona mia! e pera vida des tòns uelhs, beròis uelhs, que sò d’acòrd en logar-te en arren era sala gran, damb era soleta condicion de qué non estauvies es beuendes as convidadi!” Era arric e didec: “Aqueri que convidi sòn gèrles sense hons, e per eres passaràn toti es liquids dera tua botiga. Non te cau pòur per aquerò!” E tornèc de seguit ena sua casa cuelhent eth saumet deth traginèr e eth shivau deth beduin, cargant-les damb matalassi, tapissi, escabèls, mantèls, plates, siètes e d’auti utisi, e ath mès córrer tornèc ena tauèrna, descargant eth saumet e eth shivau de totes aqueres causes entà meter-les ena sala grana qu’auie logat. Estenec es mantèls, metec en orde es flascons dera beuenda, es copes e es siètes que crompèc, e quan auec acabat aguest trabalh, s’anèc a botar ena pòrta dera tauerna.

Non hège guaire temps que se trapaue aquiu, quan vedec arribar pes entorns a dètz des ussièrs d’Ahmad-era-Tinha amiant ath cap a Lomb-de-Camelh, qu’auie un aspècte plan herotge. E precisament se filaue eth entara botiga damb es auti nau; e ath sòn torn vedec eth ara joena, que se n’auie encuedat de lheuar-se, coma sense voler, eth vel de mosselina que li caperaue eth ròstre. E Lomb-de-Camelh quedèc enludernat e ath còp encantat d’aquera beresa tant agradiua, e li preguntèc: “Qué hès aciu, ò joeneta?”

Era responec, en tot tachar-li de reuelh ua guardada languida: “Arren! Demori eth mèn Destin! Dilhèu ès eth capitan Ahmad?” Eth didec: “Non, per Allà! Mès lo posqui remplaçar se se tracte de hèr-te bèth servici que l’ages de demanar, donques que sò eth cap des sòns ussièrs, Ayub Lomb-de-Camelh, eth tòn esclau, ò uelhs de gasèla!”

Era l’arric un aute còp, e li didec: “Per Allà, ò cap des ussièrs! que s’era cortesia e es bones manères volessen alistar un abitage segur, cuelherien coma guides as vòsti quaranta! Entratz, donc, aciu, e sigatz planvengudi. Era acuelhuda amistosa que traparàtz en jo non ei qu’un omenatge meritat per tant encantadors òstes!” E les hec passar ena sala premanida per auança, e les convidèc a sèir-se ar entorn des plates granes de beuenda, e les dèc entà béuer vin barrejat damb eth narcotic bang. Atau, donc, as prumères copes que uedèren es dètz queigueren d’esquia coma elefants embriacs o coma bufles cuelhudi peth vertige e se neguèren en un prigond saunei.

Alavetz Zeinab les arrosseguèc pes pès e les metec darrèr de tot dera sala, en tot amolonar-les es uns sus es auti, e amagar-les dejós d’ua hlaçada grana, e hec passar per dauant ua cortina e gessec a calar-se un aute còp ena pòrta dera tauèrna.

Ara seguida apareishec eth dusau grop de dètz ussièrs, que tanben quedèc encantat pes uells escurs e eth ròstre clar dera beròia Zeinab, e patic eth madeish tracte qu'eth prumèr grop, e atau les arribèc ath tresau e ath quatau grop. E dempús d'auer-es apilat es uns sus es auti darrèr dera cortina, era joena metec en orde era sala e gessec a demorar era arribada deth pròpri Ahmad-era-Tinha.

Non hège guaire que se trapaue aquiu, quan apareishec en sòn shivau Ahmad-era-Tinha, menaçaire e damb es uelhs ludents e es peus dera barba e dera mostacha quilhadi coma es d'ua ièna ahaimada. Tanlèu arribèc ena pòrta, baishèc deth sòn shivau e estaquèc ar animau en ua des anères de hèr calada enes murs dera tauèrna, e exclamèc: "A on son toti aguesti hilhs de gosset? Les ordenè que me demorèssen aciu! Les as vist?"

Alavetz Zeinab balancegèc es sues anques, tachèc ua guardada doça a dreta e quèrra, arric damb es sòn pòts, e didec: "A qui, ò patron mèn?"

E vaquí que dempús des dues guardades dera joena, Ahmad sentec qu'es sues entralhes li transtornauen er estomac e que gemegaue eth *mainatge*, solet eretatge que li restaue coma capitau e interèssi.

Alavetz li didec ara arridolenta Zeinab, que s'estaue quieta en ua postura candorosa: "Ò joeneta, as mèns quaranta ussièrs!"

Coma cuelhuda còp sec per un sentiment de respècte en enténer aguestes paraules, Zeinab s'auancèc entà Ahmad-era-Tinha e li punèc es mans. "Ò capitan Ahmad, cap dera Dreta deth califa, es quaranta ussièrs m'an encargat que te diga qu'ath finau deth carreron an vist ara vielha Dalila que cerques e qu'anauen a perseguir-la sense arturar-se aciu; mès m'assegurèren que tornarien damb era lèu; e non te cau ja que demorar-les ena sala grana dera tauèrna, a on jo madeisha te servirè damb es mèns uelhs."

Alavetz, precedit pera joena, Ahmad-era-Tinha entrèc ena botiga, e embriagat pes encantaments d'aquera briganta e dominat pera sua astúcia, non se tardèc a meter-se a béuer ua copa darrèr dera auta, queiguent coma mòrt jos es efèctes deth bang.

Alavetz Zeinab, sense pèrder temps, comencèc a trèir-li era ròba a Ahmad-era-Tinha e tot aquerò qu'amiaue ath dessús, non deishant-li en còs qu'era camisa e es calçotets. Dempús anèc a on èren es auti e les despolhèc dera madeisha manèra. Dempús d'aquerò recuelhec totes es sues causes e toti es efèctes que venguie de panar, les carguèc en shivau d'Ahmad-era-Tinha, deth beduin e en saumet deth traginèr, e enriquida atau damb toti es trofèus dera sua victòria, tornèc sense cap de trebuc ena sua casa. E l'ac autregèc tot ara sua mair Dalila, que l'abracèc plorant d'alegria.

Per çò que hè a Ahmad-era-Tinha e es sòns quaranta companhs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes quaranta setau net

Era didec:

… Per çò que hè a Ahmad-era-Tinha e es sòns quaranta companhs, seguiren dormint pendent dus dies e dues nets, e quan peth maitin deth tresau dia se desvelhèren deth sòn saunei extraordinari non saberen explicar-se ara prumeria era sua preséncia aquiu, e a truca de supausicions, acabèren per non dobtar ja dera jogalha qu'auien estat victimes. Aquerò les umilièc fòrça, mès que mès a Ahmad-era-Tinha, qu'auie mostrat tanta seguretat dauant de Hassan-era-Pèsta e qu'ère molt avergonhat per auer de gésser en carrèr d'aquera manèra. Ça que la, s'auec de decidir a abandonar era tauèrna e precisament era prumèra persona que se trapèc en camin siguec Hassan-era-Pèsta, qu'en veder-lo vestit solet damb era camisa e es calçotets e seguit pes quaranta ussièrs vestidi coma eth, comprenec a prumèr còp de uelh era aventura que venguie d'arribar-les.

Dauant d'aguest espectacle, Hassan-era-Pèsta s'alegrèc enquiath limit dera alegria, e se metec a cantar aguesti vèrsi:

Es joenes candoroses se pensen que toti es òmes son parièrs! Non saben que sonque èm parièrs enes nòsti turbants!

Entre nosati, uns son sabents e d'auti pècs! Qu'ei que non i a en cèu esteles sense lum e d'autes coma pèrles?

Es agles e es falcons non mingen carn mòrta, mentre qu'es voltors impurs se pòsen sus es cadavres!

Quan Hassan-era-Pèsta auec acabat de cantar, s'aprèssec a Ahmad-era-Tinha, e en tot auer-lo arreconeishut, li didec:

"Per Allà, mokaddem Ahmad, es maitins son fresqui ara vòra deth Tigris, e cometetz ua imprudéncia en gésser atau solet damb era camisa e es calçotets!"

E responec Ahmad-era-Tinha: "E tu, *ya Hassan*, qu'ès mès pesat e mès hered d'engenh qu'eth maitin! Arrés s'escape dera sua sòrt e era nosta sòrt siguec veder-mos burladi per ua joena. Dilhèu la coneishies?"

Hassan responec: "La coneshi e coneishi ara sua mair, e se vòs, de seguit te la posqui capturar."

Ahmad preguntèc: "E com?" Hassan contestèc: "Non te cau que presentar-te ath califa e entà hèr-li veir era tua incapacitat, agitaràs eth tòn colhar, e l'as de díder que m'encargue a jo era captura, en lòc tòn!" Alavetz Ahmad -era-Tinha, dempús de vestir-se, anèc entath divan damb Hassan-era-Pèsta, e eth califa preguntèc: "A on ei era vielha mokaddem Ahmad?" Er interpelat agitèc eth sòn colhar e responec: "Per Allà, ò Emir des Credents! que non la trapi. Eth mokaddem Hassan complirà milhor aguest mission. La coneish e enquia e tot afirme qu'era vielha non a hèt tot aquerò senon entà que se parle d'era e atau tirar era atencion deth nòste patron eth califa!"

Alavetz Al-Raschid s'acarèc damb Hassan, e li preguntèc: "Ei cèrt, mokaddem Hassan? Coneishes ara vielha? E cres qu'a het tot aquerò entà meritar es mèns favors?" Er interpelat responec: "Qu'ei cèrt, ò Emir des Credents!"

Alavetz exclamèc eth califa. "Pera hòssa e er aunor des mèns ancessors, que perdonarè ara tau vielha se les entorne a toti aguesti, çò que les a panat!"

E didec Hassan-era-Pèsta: "S'ei atau, ò Emir des Credents! da-me entada era eth salconduit de seguretat." E eth califa lancèc eth sòn mocador a Hassan-era-Pèsta coma gatge de seguretat entara vielha.

Ara seguida gessec deth divan Hassan, dempús d'auer recuelhut era prenda de seguretat e anèc dirèctament entara casa de Dalila, que coneishie de hège fòrça temps. Piquèc ena pòrta e venguec a daurir-li era pròpria Zeinab. Preguntèc eth: "A on ei era tua mair?" Era didec: "Naut" Eth didec: "Vè-te'n a dider-li qu'aciu i a Hassan, eth mokaddem dera Quèrra, qu'amie entada era de part deth califa eth mocador dera seguretat, damb era condicion de qué entorne tot aquerò qu'a panat. E ditz-li que baishe de bon voler, se non me veirè obligat a tier era fòrça contra era."

E vaquí que Dalila, qu'auie entenut aguestes paraules, exclamèc de laguens estant: "Lança-me eth mocador de seguretat! E t'acompanharè ena preséncia deth califa damb totes es causes panades!" Alavetz Hassan-era-Pèsta li lancèc eth mocador que Dalila se nudèc en còth; dempús, ajudada pera sua hilha, comencèc a cargar en saumet deth traginèr e ens dus shivaus, toti es objèctes panadi. Quan acabèren, Hassan li didec a Dalila: "Encara manquen es causes de Ahmad-era-Tinha e des sòns quaranta ussièrs!" Era responec: "Peth Nòm Mès Gran, que non siguí jo que s'apoderèc d'eri."

Hassan se metec a arrir, e didec: "Ei vertat! Siguec era tua hilha Zeinab que hec era jogalha! Sauva-te-les, donc!" Dempùs, seguit pes tres animaus, que guidaue eth damb ua còrda, se hec a vier a Dalila e l'amièc entath divan entre es mans deth califa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament

Mès quan arribèc era quate centes quaranta ueitau net

Era dicec:

… se hec a vier a Dalila e l'amièc entath divan entre es mans deth califa.

Quan Al-Raschid vedec entrar ad aquera vielha diabolica, non podec mèns d'ordenar en votz nauta que la lancèssen de seguit en tapís dera sang, pr'amor d'executar-la. Alavetz exclamèc era: "Que sò jos era tua proteccion, ò Hassan!"

E Hassan-era-Pèsta se lheuèc e punèc es mans deth califa e li didec: "Perdona-la, ò Emir des Credents! L'as autrejat eth gatge de seguretat, guarda-lo en sòn còth!" Eth califa responec: "Qu'ei vertat! La perdoni, donc, per considarcion entà tu!" Dempús s'acarèc

damb Dalila e li didec: “Vene, ò vielha! Quin ei eth tòn nòm?” Era responec: “Eth mèn nòm ei Dalila, e sò era esposa der ancian director des tòns colomèrs!”

Didec eth: “De vertat qu’ès astuta e ès plia d’estratagèmes. A compdar d’ara te cridaràs Dalila-era-Tafurèla!” Dempús didec: “Me pòs díder, aumens, se per qué heres totes aguestes jogalhes ad aguesta gent que ves aciu e armères tant de rambalh, en tot fatigar-mos es nòsti còrs?” Alavetz Dalila se lancèc enes pès deth califa e contestèc: “Ò Emir des Credents!, cre-me que non siguec per avarícia qu’actuè atau! Mès quan entení parlar des passades estratagèmes e jogalhes hètes en d’auti tempsi en Bagdad pes caps dera tua Dreta e dera tua Quèrra, Ahmad-era-Tinha e Hassan-era-Pèsta, se m’acodic hèr madeish qu’eri, e enquia e tot depassar-les, pr’amor d’obtier deth nòste patron eth califa es sodades e eth cargue deth mèn defuntat marit, pair des mies praubes hilhes!”

En enténer aguestes paraules, eth traginèr se lheuèc rapidament, e exclamèc: “Que jutge e senténie Allà entre aguesta vielha e jo! Non solet non s’a contentat era de panar-me eth mèn saumet senon qu’ahisquèc ath barbèr entà que m’arrinquèsse es dus darrèrs caishaus e me cauterisèsse es possi damb claus rosents.”

E tanben eth beduin se lheuèc e exclamèc: “Jutge e sentécie Allà entre aguesta vielha e jo! Non solet non s’a contentat damb estacar-me en pau en sòn lòc e panar-me eth shivau, senon que m’empedic satisfèr eth desir de pastissi farcidi de mèu!”

E ath sòn torn, eth tintorèr, eth barbèr, eth joen mercadèr, eth capitat Flagèl, eth judiu e eth walí, se lheuèren demanant a Allà reparacion des maus que costèc era vielha. Atau, donc, eth califa, qu’ère magnanim e generós, comencèc entornant a cada un es objèctes que les auien panat e les indenmizèc ampliament ath compde sòn. E mès que mès ath traginèr, pr’amor que hec que li balhèssen mil dinnars d’aur, per çò dera pèrta des sòns dus caishaus e des cauterizacions patides, e lo nomentèc cap dera corporacion de traginèrs. E toti gesseren deth divan felicitant-se per çò dera generositat deth califa e dera sua justícia, e desbrembèren es sues tribulacions.

Per çò de Dalila, li didec eth califa: “Ara, ò Dalila! me pòs demanar çò que desires!” Era punèc era terra entre es mans deth califa e contestèc: “Ò Emir des Credents! non desiri dera tua generositat qu’ua causa, e ei èster integrada en cargue e sodada deth mèn defuntat marit, eth director des palomes messatgères. E saberè complir aguesta mission, donques que pendent era vida deth mèn marit èra jo qui, ajudada pera mia hilha Zeinab, daue eth mijar as palomes e les estacaue en còth es cartes e les netejaue eth colomèr. E èra jo tanben qui suenhaue eth khan gran que héretz bastir entàs palomes, e que susvelhauen dia e net quaranta neri e quaranta gossets, es madeishi que cuelheres ath rei des afghans, descendents de Soleiman, quan venceres ad aqueth sobeiran.”

E contestèc eth califa: “Sigue atau, ò Dalila! De seguit vau a hèr que se t’adjudique era direccion deth khan gran des palomes messatgères e eth comandament des quaranta neri e des quaranta gossets guanhadi ath rei des afghans, descendent de Soleiman. E responeràs damb eth tòn cap dera pèrta d’aguestes palomes que son entà jo mès precioses qu’era madeisha vida des mèns hilhs. Mès que non è cap de dobte des tues

aptituds!” Dempús didec Dalila: “Tanben voleria, ò Emir des Credents! qu’era mia hilha Zeinab demorèsse damb jo en khan entà que m’ajudèsse ena susvelhança generau.” E eth califa li dèc era autorizacion entad aquerò.

Alavetz, dempús d’auer punat es mans deth califa, Dalila tornèc ena sua casa e ajudada pera sua hilha Zeinab, hec transportar es sòn mòbles e efèctes en khan gran, e alistèc coma cramba eth pabilhon bastit ena madeisha entrada deth khan. E eth madeish dia cuelhec eth comandament des quaranta neri. E vestida damb ròba d’òme e caperat eth cap damb casco d’aur, se presentèc a shivau dauant deth califa entà recéber es ordes e informar-se’n des missatges qu’auie de manar eth entàs províncies. E quan arrribèc era net, deishèc anar en pati principau deth khan, entà que lo susvelhèssen, as quaranta gossets dera raça d’aqueri que serviren as pastors de Soleiman. E seguic en tot presentar-se a shivau en divan cada dia, caperat eth cap damb eth casco d’aur rematat damb ua paloma de plata, e acompanhada pera seguida des sòns quaranta neri vestidi de seda ròia e de brocat. E entà ornar era sua naua casa, pengèc en era es vestits d’Ahmad-era-Tinha, d’Ayub Lomb-de-Camelh e des sòns quaranta companhs.

E atau siguec se com Dalila-era-Tafurèla e era sua hilha Zeinab-era-Mentidèra obtengueren en Bagdad eth comandament des quaranta neri e des quaranta gossets susvelhants nueitius deth gran khan.

Mès Allà ei eth mès Sabent! Mès que ja ei ora, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, de parlar d’Alí Azogue e des sues aventures damb Dalila e damb era sua hilha Zeinab, e damb Zaraik, eth frair de Dalila, qu’ère venedor de peish fregit e damb eth mag judiu Azaria. Pr’amor qu’aguestes aventures son infinitament mès estonantes e mès extraordinàries que totes es entenudes enquia ara!”

E didec entada eth eth rei Schahriar: “Per Allà! que non l’aucirè mentre non aja entenut es aventures d’Alí Azogue!” E quan vedec aparéisher eth maitin, Schahrazada se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes quaranta nauau net

Era didec:

Me n’è sabut, ò rei afortunat! de qué en tempsi d’Ahmad-era-Tinha e Hassan-era-Pèsta, i auie en Bagdad un aute lairon tan sagaç e tant esguitlós que jamès artenhèc capturar-lo era policia. Pr’amor que quan ja se pensauen que l’anauen a agarrar, se les escapaue coma s’escape entre es dits ua bòla de mercuri que se volèsse subjectar. Plan per aquerò, en Eth Caire, era sua patria, li meteren eth fausnòm de Alí Mercuri.

Pr’amor qu’abans dera sua arribada en Bagdad, Ali Mercuri demoraue en Eth Caire, e partic d’aquiu entà vier en Bagdad, per çò des causes memorables que meriten èster mentades ath començament d’aguesta istòria.

Un dia ère seigut, trist e guiterós, ath miei des sòns companhs, laguens d’un sosterranh que les servie de lòc de reünion, e en veir es auti qu’auie eth còr sarrat sajauen

d’esvagar-lo; mès eth seguie esquiu en sòn cornèr damb eth ròstre emmaliciat, arroncilhades es faccions e es celhes. Alavetz li didec un d’eri: “Ò cap noste! Entà dilatar-te eth pièch, non i a arren milhor qu’un passeg pes carrèrs e mercats de Eth Caire!” E Alí Mercuri acabèc en tot lheuar-se e gésser, caminant sense romb pes barris de Eth Caire encara que non se l’aclarèc eth sòn umor nere. E arribèc d’aguesta sòrta en carrèr Ròi, e quan passaue era gent se retiraue rapidament coma consideracion e respècte entada eth.

Quan desembocaue en carrèr Ròi e se dispausaue a entrar en ua tauèrna a on acostumaue a embriagar-se, vedec ath costat dera pòrta a un aiguadèr damb eth sòn oire de pèth de craba ena esquia e que seguie eth sòn camin en tot hèr sonar, en tumar era ua contra era auta, es dus gèrles de coeire qu’en eres daue de béuer as qu’auien set. E cantussejaue eth sòn pregon, dident uns còps qu’era aigua ère doça coma era mèu e d’auti qu’ère coma eth vin, ara mida de toti es desirs. E aqueth dia, en tot acompassar eth sòn pregon ath son des dues gèrles que tumauen, cantaue d’aguesta sòrta:

Der arradim se trè eth milhor licor! Non i a felicitat sense un amic en còr! Era felicitat depasse eth sòn valor en eth! E eth lòc d’aunor ei entad aqueth que parle ben!

Quan vedec er aiguadèr a Alí Mercuri hec sonar en aunor sòn es dues gèrles, e cantèc:

Ò caminaire! Vaqui era pura, era doça, era deliciosa, era fresca aigua! Era mia aigua qu’ei eth uelh de poth! Era mia aigua qu’ei eth cristau! Era mia aigua ei eth uelh, era alegria des gòrjes, eth diamant! aigua, era mia aigua!

Dempús preguntèc: “Ne vòs ua gèrla, senhor men?” Mercuri responec; “Da-me-la!” E er aiguadèr n’aumplic ua, que tiec compde de netejar-la abans, e l’ac aufric, en tot dider-li: “Qu’ei ua delícia.” Mès Alí Mercuri agarrèc era gèrla, la guardèc pendent un instant, la virèc e lancèc era aigua en solèr, dident: “Da-me’n ua auta!” Alavetz se metec seriós er aiguadèr en tot tachar-li ua guardada, e exclamèc: “Per Allà! E qué li trapes ad aguesta aigua, mès clara qu’eth uelh deth poth, entà lançar-la en solèr?” Alí responec: “Ac hèsqui per que voi! Da-me’n ua auta!” E er aiguadèr aumplic d’aigua era dusau gèrla e l’ac aufric religiosament a Alí Mercuri que la cuelhec e la vessèc de nauèth dident: “Aumplis-me-la un aute còp!” E exclamèc er aiguadèr: “*Ya sidi*, se non vòs béuer dèisha-me seguir eth mèn camin!” E l’aufric ua tresau gèrla d’aigua. Mès aqueth còp Mercuri s’avalèc d’ua glopada era gèrla e l’ac autregèc ar aiguadèr en tot méter en era coma gratificacion un dinnar d’aur. E vaquí qu’er aiguadèr, luenh de mostrar-se satisfèt per semblable guanh, mesurèc damb era guardada a Mercuri e li didec en ton burlesc: “”Qu’ages bona sòrt, senhor mèn, e que jo aja tanben bona sòrt. Ua causa ei era gentassa, mès es grani senhors son ua auta causa plan desparièra!”

En enténer aguestes paraules, Alí Mercuri, que non li calie guaire entà hèr-li gésser era colèra, agarrèc dera ròba ar aiguadèr, li fotec ua bona repassada, l’acornerèc contra un mur dera hònt publica deth carrèr Roi e li didec: “A!, hilh de nasejaire! Te semble qu’un dinnar d’aur ei pòc per tres gèrles d’aigua? Tè! Ei pòc, donc? Eth tòn oire solide non

vau que tres monedes de plata e era quantitat d'aigua qu'è lançat en solèr non arribe ne a ua pinta!"

Er aiguadèr responec: "Qu'ei atau, ò senhor!" E Mercuri preguntèc: "Alavetz, per qué me parlères d'aguesta manèra? As trapar ena tua vida a quauquarrés mès generós que jo?"

Er aiguadèr responec: "Òc, per Allà! Qu'è trapat ena mia vida a quauquarrés mès generós que tu! Pr'amor que mentre siguen prenhs es hemnes e amainaden hilhs i aurà tostemp sus era tèrra òmes de còr generòs." Mercuri preguntèc: "E me poiries díder se qui ei aguest òme que trapères mès generós que jo?"

Er aiguadèr responec: "Prumèr de tot, dèisha-me, e sè-te aciu en gradon dera hònt. E te condarè era mia aventura qu'ei fòrça estranha!"

Alavetz deishèc Mercuri ar aiguadèr, e dempús de sèir-se ambdús en un gradon de marme dera hònt publica, ath cant der oire que deishèren en solèr, er aiguadèr condèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes cinquantau net

Era didec:

… e dempús de sèir-se ambdús en un gradon de marme dera hònt publica, ath cant der oire que deishèren en solèr, er aiguadèr condèc:

"Te cau saber, ò generós patron! qu'eth mèn pair ère et jeique dera corporacion d'aiguadèrs de Eth Caire, non des aiguadèrs que venen aigua ar en grós enes cases, senon des que, coma jo, la venen ath menut, en tot amiar-la ena espatla e despachar-la pes carrèrs.

Quan moric eth mèn pair, me deishèc en eretatge cinc camelhs, ua mula, era botiga e era casa. Aquero ère mès de çò que me calie entà víuer erós dera mia condicion. Mes, ò patron mèn! eth praube jamès ei satisfèt e eth dia que per edart se sent satisfèt, se morís. Atau, donc, jo pensaua entà jo: "Vau a aumentar eth mèn eretatge damb eth trafic e eth comèrci!" E de seguit anè ara cèrca de prestamistes que me fidèren es sues mercaderies. Carguè aqueres mercaderies enes mèns camelhs e ena mia mula, e partí a traficar en Hedjaz pendent era epòca dera peregrinacion ara Meca. Mès, ò patron mèn! eth praube non s'enriquís jamès e se s'enriquís, morís! Siguí tan malerós damb eth mèn trafic, qu'abans d'acabar era peregrinacion perdí tot aquerò qu'auia, e me vedí obligat a véner es mèns camelhs e era mia mula tà atier es neccessitats deth moment. E me didí: "Se tornes en Eth Caire, t'agarraràn es tòns creditors e te meteràn ena preson." Alavetz me metí ena caravana de siria, e anè entà Damasc, Allepo e d'aquiu entà Bagdad.

Un còp arribat en Bagdad preguntè peth cap dera corporacion d'aiguadèrs e me presentè ada eth. Coma bon musulman, comencè en tot recitar-li eth capitol prumèr deth Koran e

li desirè era patz. Alavetz me preguntèc peth mèn estat, e li condè tot aquerò que m'auie arribat. E de seguit me balhèc un ajustador, un oire e dues gèrles entà que podessa guanhar-me era vida. E gessí un maitin peth camin d'Allà, damb eth mèn oire ena espatla, e comencè a circular pes diuèrsi barris dera ciutat cantant eth mèn pregon, coma es aiguadèrs d'Egipte. Mès, ò patron mèn! eth praube s'està praube pr'amor que tau ei eth sòn destin.

Efectivament, non me tardè a veir guaire grana ère era diferéncia entre es abitants de Bagdad e es de Eth Caire. En Bagdad, ò patron mèn! era gent non a set. E aqueri que per edart se decisidissen a béuer non paguen. Pr'amor qu'era aigua ei d'Allà. En enténer es responses des prumèrs individús que les hi es mies ofèrtes cantades, me n'encuedè dera malesa de tau mestièr. Pr'amor que quan l'aufrí a un d'eri era gèrla, me responec: "Mès dilhèu me balhères minjar, entà balhar-me ara beuenda?"

Jo seguí alavetz eth mèn camin, estonat dera manèra funèsta qu'auí en començar aquiu eth mèn mestièr; e l'aufrí era gèrla a un aute; mès me responec: "Es guanhs son entà Allà! Seguís eth tòn camin, ò aiguadèr!" Que non volí desalenar-me, e seguí caminant pes mercats, en tot arturar-me dauant des botigues ben acreditades; mès arrés me hec cap senhau entà que li mestrèssa aigua ne se deishèc temptar pes mis ofèrtes e era esquilada des mies gèrles de coeire. E atau siguí enquia meddia, sense auer guanhat arren entà crompar-me un tròç de pan e un cornishon. Pr'amor que, ò patron mèn! eth destin deth praube l'obligue a auer hame a viatges. Mès era hame, ò patron mèn! ei mens dura qu'era umiliacion. E eth ric experimente pòques umiliacions, e les tie pejor qu'eth praube que non a arren que pèrder o que guanhar. Atau, donc, jo, per exemple, se m'è emmaliciat pera tua colèra, non ei per jo, senon pera mia aigua, qu'ei un don excellent d'Allà. Mès era tua colèra contra jo, ò patron mèn! ei deguda a motius qu'afècten ara tua persona.

Eth cas ei que, en veir qu'era mia estança en Bagdad començaue de manèra tan trista, pensè entà jo: "Que t'aurie valut mès, ò praube! morir en ua preson laguens deth tòn país qu'ath miei d'aguesta gent que non l'agrade era aigua." E mentre èra entestat en taus pensaments, vedí de pic lheuar-se en mercat ua grana povassèra e córrer era gent en ua determinada direccion; alavetz, coma qu'eth mèn mestièr se tie a èster a on ei era gent, corrí damb totes es mies fòrces, amiant eth mèn oire ena espatla, e me deishè amiar peth corrent. E dempús vedí ua acompanhada esplendida formada per dues hilères d'òmes qu'amiauen ena man bastons, mostrauen chapèus enriquidi damb pèrles e anauen vestidi damb beròis burnossi de seda e ath costat les penjauen magnifiques simitarres incrustades ricament. E anaue ath cap d'eri un cavalièr d'aspècte terrible, dauant deth quau toti es caps s'inclinauen enquiara tèrra. Alavetz preguntè: "Qué ei aguesta acompanhada? E qui ei eth cavalièr?" Me responeren: "Pro se ve, peth tòn accent egipci e era tua ignorància, que non ès de Bagdad! Aguesta acompanhada ei era deth mokaddem Ahmad-era-Tinha, cap dera policia dera Dreta deth califa, qu'ei er encargat de mantier er orde enes entorns. E eth que ves a shivau ei eth madeish. Gaudís de molti aunors e d'ua sodada de mil dinnars cada mes, madeish qu'eth sòn collèga, Hassan-era-Pèsta, cap dera Quèrra. e cada un des sòns òmes crube cent dinnars

mensuaus. Precisament acaben de gésser deth divan ara, e se'n van entà casa entà hèr eth dinar de meddia."

Alavetz, ò patron mèn! me metí a cridar eth mèn pregon ar estil egipsi tau coma m'as vist abans, en tot acompanhar-me damb eth rum rum des mies gèrles de coeire. E ac hi de sòrta que m'entenec e me vedec eth mokaddem Ahmad, e amiant entà jo ath sòn shivau, me didec: "Ò frair d'Egipte! per çò deth tòn cant t'arreconeishi. Balha-me ua gèrla d'aigua." E cuelhec era gèrla, la virèc e lancèc era aigua en tèrra entà hèr-me-la aumplir un aute còp e vessar-la tanben en solèr, exactament madeish que tu, ò patron mèn! e béuer d'ua glopada era tresau gèrla que me hec aumplir. Dempús exclamèc en votz nauta: "Visca Eth Caire e es sòns abitants, ò aiguadèr, frair mèn! Per qué vengueres en aguesta ciutat a on non s'estime ne se pague as aiguadèrs?" E li condè era mia istòria e li hi compréner qu'èra sense un sò horadat e hujut per çò des mèns deutes e des mèns malastres. Alavetz exclamèc: "Planvengut sigues, donc, en Bagdad!" E me balhèc cinc dinnars d'aur, e en tot acarar-se damb toti es òmes dera sua acompanhada les didec: "Per Amor d'Allà, reconami ara vòsta liberalitat ad aguest òme dera mia pàtria!" De seguit cada òme dera acompanhada me demanèc ua gèrla d'aigua, e dempús de beuer-se-la deishèc en era un dinnar d'aur, de sòrta que dempús d'aquera convidada auia jo mès de cent dinnars d'aur ena caisha de coeire que penjaue deth mèn cinturon. Dempús me didec eth mokaddem Ahmad-era-Tinha; "Aguesta serà era tua remuneracion cada viatge que mos balhes de béuer pendent era tua estança en Bagdad." Atau, donc, en pòqui dies s'aumplic diuèrsi còps era mia caisha de coeire; e condè es dinars e vedí que ja n'auia mil e escag.

Alavetz pensè ath mèn laguens: "Que ja a arribat era ora de tornar en mèn país, ò aiguadèr! pr'amor qu'encara que siga ben en tèrra estranha, ena pròpria pàtria un se trape milhor. E ath delà, as deutes te cau pagar-les!" Alavetz me filè entath divan a on ja me coneishien e me tractèren coraument; e entrè a dider-me adiu deth mèn benfactor, en tot recitar-li aguesti vèrsi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes cinquanta unau net

Era didec:

"…e entrè a dider-me adiu deth mèn benfactor, en tot recitar-li aguesti vèrsi:

Era casa der estrangèr en terra estrangèra se retire a un edifici bastit en aire!

Bohe eth vent; s'esbauce er edifici e er estrangèr l'abandone! Qu'aurie estat milhor non bastir-lo!

Dempús li didí: "Vaquí que partís entà Eth Caire ua caravana, e voleria higer-me ada era entà tornar damb es mèns!" Alavetz m'autregèc eth ua mula e cent dinnars, e me didec: "Ath mèn torn, ò jeique! voleria encargar-te ua comission de confiança. Coneishes a

molta gent de Eth Caire?" Jo responí: "Coneishi a tota era gent generosa qu'abite aquiu." Eth me didec: "Alavetz cuelh aguesta carta e autreja-la dera tua man ath mèn ancian companh Ali Mercuri, de Eth Caire; e ditz-li dera mia part: "Eth tòn cap te mane es sues salutacions e es sòns vòts! Ara que s'està damb eth califa Harun Al-Raschid!"

Cuelhí era carta, punè era man de mokaddem Ahmad, e abandonè Bagdad entà vier en Eth Caire a on arribè hè a penes cinc dies. Comencè a cercar as mèns creditors, que pagué religiosament damb toti es sòs qu'auia guanhat en Bagdad gràcies ara generositat d'Ahmad-era-Tinha. Dempús tornè a botar-me eth mèn ajustador de cuer, carguè eth mèn oire ena espatla e me hi aiguadèr coma abans, tau coma me ves, ò patron mèn! Mès en bades cerqui per tot Eth Caire ar amic d'Ahmad-era-Tinha, a Alí Mercuri, pr'amor que non posqui trapar-lo entà balhar-li era carta qu'amii tostemp entre es plecs dera mia ròba!

E tau ei, ò patron mèn! era aventura que m'arribèc damb eth mès generós des mèns clients."

Quan er aiguadèr auec acabat de condar era sua istòria, Alí Mercuri se lheuèc e l'abracèc dera madeisha manèra qu'eth frair abrace ath frair, e li didec: "Ò aiguadèr, amic mèn, perdona-me era mia colèra de hè pòc damb tu. Plan que òc er òme que trapères ena ciutat de Bagdad ère mès generós que jo, eth solet mès generós que jo, ei eth mèn ancian cap! Pr'amor que Alí Mercuri, que cerques, eth prumèr companh d'Ahmad-era-Tinha, sò jo madeish! Alègra, donc, era tua anma, refresca es tòns uelhs e eth tòn còr e autreja-me era carta deth mèn superior." Alavetz er aiguadèr l'autregèc era carta, en tot daurir-la er aute, e lièger en era çò que seguís:

"Era salutacion de mokaddem Ahmad-era-Tinha ath mès illustre e ath prumèr des sòns hilhs, Alí Mercuri!

T'escriui, ò ornament des mès beròis! en ua huelha que volarà entà tu damb eth vent.

Se siguessa audèth, jo madeish volaria enes tòns braci transportat peth desir! Mès poirà volar encara er audèth ath quau talhèren es ales? Pr'amor que te cau saber, ò eth mès beròi! que sò ara ath cap des quaranta ussièrs d'Ayub Lomb-de-Camelh, toti eri, coma nosati, ancians valents, autors de mil supèrbes hètes. E siguí nomentat peth nòste patron eth califa Harun Al-Raschid cap de policia dera sua Dreta, encargat de susvelhar era ciutat e es entors, damb ua sodada de mil dinnars ath mes, sense compdar es ingrèssi estraordinaris e ordinaris de part de gent que desiren congraciar-se damb jo. Se tu, ò eth mès estimat! li vòs balhar una bona empentassada ath vòl deth tòn engenh e daurir-te era pòrta des benaurances e des riqueses non te cau que vier en Bagdad entà amassar-te damb eth tòn amic. Aciu poiràs hèr granes causes, e te prometi obtier-te es favors deth califa, ua plaça digna de tu e dera nòsta amistat e un tractament tan considerable coma eth mèn.

Vene, donc, hilh mèn, a amassar-te damb jo e a dilatar-me eth pièch damb era tua preséncia desirada!

E siguen damb tu era patz d'Allà e es sues benediccions, *ya Alí*!"

Quan Alí Mercuri auec liejut aguesta carta deth sòn cap Ahmad-era-Tinha, s'estrementic d'alegria e d'emocion, e brandint eth sòn long baston en ua man e era carta ena auta, executèc ua dança fantastica sus es gradons dera hònt, en tot desquilhar as vielhes e as mendicants. Dempús punèc diuèrsi còps era carta, en tot hèr-se-la a vier en front e se treiguec eth sòn cinturon de cuer e lo uedèc, deishant enes mans der aiguadèr totes es monedes d'aur que contenguie, pr'amor de balhar-li es gràcies pera bona notícia e era comission. E s'esdeguèc a amassar-se en sosterranh damb es brigands dera sua banda entà anonciar-les era sua pròplèu partida entà Bagdad.

Quan siguec entre eri les didec: "Vos dèishi encomanadi es uns as auti!" Alavetz exclamèc eth sòn lòctenent: "Com ei, mèstre? Mos abandones?" Alí responec: "Me demore eth mèn destin en Bagdad, entre es mans deth mèn cap Ahmad-era-Tinha!" Er aute didec: "Precisament mos trapam en un moment dolent! Eth nòste magasèm de viures ei uet! E qué serà de nosati sense tu?" Alí responec: "Abans d'arribar en Bagdad, quan entra en Damasc, ja traparè era manèra de hèr-vos a vier bèra causa entà que pogatz atier es vòtes necessitats. Non cranhetz arren, donc, hilhs mèns!" Dempús se treiguec era ròba qu'amiaue, hec es sues ablucions e se vestic damb ròba cenhuda ara cintura e damb un capòt de viatge d'amples manges; sauvèc ena sua cintura de cuer dus punhaus e ua macheta e se metec en cap un casco extraordinari e agarrèc ua immensa lança de quaranta dus codes de longada, hèta damb nuds de bambó que podien meter-se a volontat uns damb es auti. Dempús sautèc sus eth shivau e partic.

A penes auie gessut de Eth Caire, quan vedec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes cinquanta dusau net

Era didec:

… A penes auie gessut de Eth Caire, quan vedec ua caravana, qu'ada era se higec en saber-se'n que se filaue entà Damasc e entà Bagdad. Aquera caravana ère deth sindic des mercadèrs de Damasc, òme plan ric que tornaue des dera Meca entath sòn país. E vaquí qu'Alí, qu'ère joen, beròi e encara non auie peus enes caròles l'agradèc fòrça ath sindic des mercadèrs, as camelhèrs e as mulatèrs, e ath còp que se defenie des sòns atacs nueitius sabec hèr-li ua sòrta de servicis apreciables, en tot protegir-les contra es beduins panaires e contra es leons deth desèrt, de sòrta qu'ara sua arribada en Damasc li mostrèren eth sòn agraïment en tot autrejar-li cada un cinc dinnars. E Alí, que non se'n desbrembaue des sòns amics de Eth Caire s'esdeguèc a manar-les toti aqueri sòs, sense sauvar-se entada eth que çò estrictament de besonh entà seguir eth sòn camin e arribar en Bagdad.

E atau siguec se com, Alí Mercuri, de Eth Caire, abandonèc eth sòn país entà vier en Bagdad cercant eth sòn destin entre es mans deth sòn mèstre Ahmad-era-Tinha, er ancian cap d'aqueri valents.

Tanlèu auec entrat ena ciutat, se tenguec a cercar era casa deth sòn amic preguntant a diuèrses persones, que non saberen o non voleren mostrar-l'ac. E arribèc en ua plaça cridada Al-Nafz, a on vedec a uns gojats que jogauen jos era direccion de un aute mès petit qu'eri e que cridauen Mahmud-er-Avortament. e precisament se tractaue d'aqueth Mahmud-er-Avortament qu'ère hilh dera fraia maridada de Zeinab. E Alí-Mercuri pensèc entada eth: "*Ya Alí*! es naues des persones mo'les hèn a vier es sòns hilhs!"

E entà atirar as gojats, se filèc ena botiga d'un confitèr e crompèc un tròç gran de *halawa* damb òli de sesam e sucre; dempús s'apressèc as mainatges que jogauen, e les didec: "Qui de vosati vò ua *halawa* encara cauda?" Mès Mahmud-er-Avortament non deishèc apressar-se as auti gojats, e venguec eth solet a posar-se dauant d'Alí, e li didec: "Da-me era *halawa*!" Alavetz Alí li balhèc un tròç de *halawa* en tot deishar-li anar ena man, ath còp, ua moneda de plata. Mès quan er Avortament vedec es sòs, se pensèc qu'aqueth òme volie atemptar contra eth e sedusir-lo, e li cridèc:

"Vè-te'n, jo que non me veni! Jo non hèsqui causes lèges! Pregunta as auti per jo e t'ac dideràn!"

Alí Mercuri, qu'en aqueth moment non pensaue en leugereses ne arren parièr, li didec ath petit: "Hilh mèn, aquerò que te balhi ei entà pagar-e un infòrme que desiri de tu; e se te pagui ei pr'amor qu'es valents paguen tostemp es servicis que siguen de d'auti valents. Me pòs díder solet a on ei era casa de mokaddem Ahmad-era-Tinha?" Avortament responec: "Se sonque se tracte d'aquerò, era causa qu'ei aisida. Caminarè dauant de tu, e quan arriba dauant dera casa d'Ahmad-era-Tinha, damb es mèns pès descauci lançarè contra era pòrta un calhau. D'aguesta sòrta arrés me veirà hèr-te era indicacion. E atau saberàs quina ei era casa d'Ahmad-era-Tinha!" E efectivament, se metec a córrer dauant de Mercuri, e ath cap de cèrt temps cuelhec damb es sòns pès descauci un calhaue sense botjar-se, e lo lancèc contra era pòrta d'ua casa. E meravilhat dera afustada, dera precocitat, dera adretia, dera maufidança, dera malícia e dera subtilesa deth tafurèl exclamèc Mercuri: "*Inschalah, ya Mahmud*! eth dia que me nomenten cap de policia t'alistarè entà que sigues eth prumèr entre es valents!" Dempús Alí piquèc ara pòrta d'Ahmad-era-Tinha.

Quan Alhmad-era-Tinha entenec es còps ena pòrta, sautèc sus es dus pès ath limit dera emocion, e li didec a votzes ath sòn lòctenent Lomb-de-Camelh: "Ò Lomb-de-Camelh, daurís era pòrta ath mès beròi entre es beròis des hilhs des òmes! Eth que cride ena pòrta non ei cap aute qu'Alí Mercuri, eth mèn ancian lòctenent de Eth Caire. Lo coneishi pera sua manèra de picar!" E Lomb-de-Camelh ne un solet moment dobtèc de qué ère precisament Alí Mercuri qu'ère en aute costat dera pòrta e s'esdeguèc a daurir e hèr-lo passar entà on se trapaue Ahmad-era-Tinha. E s'abracèren trendament es dus ancians amics; e dempús des prumères efusions e salutacions seguides coma se se tractèsse d'un frair sòn, Ahmad-era-Tinha lo vestic damb ròba magnifica, en tot dider-li:

“Quan eth califa me nomentèc cap dera Sua Dreta e me dèc ròba entàs mèns òmes, me sauvè aguest vestit entà tu, pensant que te traparia un dia o un aute.”

Dempús lo hec sèir ath miei d’eri, en lòc d’aunor, e hec servir un hestau prodigiós entà hestejar eth sòn encontre; e se meteren toti a minjar, a béuer e a alegrar-se pendent tota aquera net.

A londeman peth maitin, quan arribèc entà Ahmad era ora d’anar en divan ath cap des sòns quaranta, li didec ath sòn amic Alí: “*Ua Alí*! Te cau èster prudent ara prumeria dera tua estança en Bagdad. Non gesques, donc, dera casa entà non atirar eth curiosèr d’aguesti abitants, que sòn pegosi! Non te penses que Bagdad ei Eth Caire! Bagdad ei era cort deth califa, e es espions formiguegen aciu coma en Egipte es mosques, e es engusaires e panaires abonden per aciu coma per aquiu es auques e es gripauds!”

E responec Alí Mercuri: “Ò mèstre! Dilhèu venguí en Bagdad entà embarrar-me coma ua vèrge entre es quate parets d’ua casa?” Mès Ahmad li conselhèc qu’auesse paciéncia e partic entath divan, ath cap des sòns ussièrs.

Per çò que hè a Alí Mercuri…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes cinquanta tresau net

Era didec:

… Per çò que hè a Alí Mercuri, auec paciéncia entà estar-se embarrat tres dies ena casa deth sòn amic. Mès tath quatau dia sentec qu’eth còr se li sarraue, e li preguntèc a Ahmad-era-Tinha se ja ère temps de començar es hètes que l’aurien d’illustrar e hèr-lo meritaire des favors deth califa. Ahmad responec: “Cada causa ath sòn moment, hilh mèn. Dèisha que jo solet me tenga a predispausar ben ath califa entà tu, abans de qué comences es tues hètes.”

Mès tanlèu gessec Ahmad-era-Tinha, Alí Mercuri non podec tier-se, e se didec. “Vau a cuélher un shinhau d’aire entà dilatar-me eth pièch!” E deishèc era casa, comencèc a recórrer es carrèrs de Bagdad, vient d’un lòc en aute e arturant-se a viatges ena casa d’un pastissèr o en ua botiga de bèth codinèr entà préner ua bocada o avalar-se quinsevolh causa de pastisseria. E vaquí que vedec ua seguida de quaranta neri vestidi de seda ròia, caperadi damb chapèus nauts de feutre blanc e armadi de grani machetes d’acèr. Qu’anauen ordenadi de dus en dus, e darrèr d’eri, montada en ua mula damb rics ornaments, caperada damb un casco d’aur coronat per ua paloma de plata, e vestida damb ua ròba de malha d’acèr, auançaue, ath miei dera sua glòria e deth sòn esplendor, era directora des palomes, Dalila era Tafurèla.

… Precisament venguie de gésser deth divan e tornaue entath khant. Mès quan passèc per dauant d’Alí Mercuri, que non coneishie e eth non coneishie ada era, quedèc

estonada dera sua beresa, dera sua joenessa, deth sòn bon aspècte, dera sua portadura eleganta, dera sua aparença agradiua e sustot dera semblança ena expression dera guardada ath pròpri Ahmad-era-Tinha, eth sòn enemic. E tanlèu li didec ues paraules a un des sòns neri, venguec a informar-se d'amagat, entre es mercadèrs dera plaça sus eth nòm e era condicion deth beròi joen; mès degun li podec díder arren. Atau, donc, quan Dalila entornèc en sòn pabilhon deth khant, cridèc ara sua hilha Zeinab e li didec que l'amièsse era taula dera arena endonviaira, dempús higec: "Hilha mia!, vengui de trapar-me en mercat a un joen tan beròi, qu'era madeisha beresa l'arreconeisherie coma un des sòns favorits. Mès, ò hilha mia! era sua guardada se retire d'ua manèra estranha ara deth nòste enemic Ahmad-era-Tinha. E cranhi qu'aguest estrangèr, qu'arrés coneish en mercat, a vengut en Bagdad entà jogar-mos ua malahèta! Plan per aquerò vau a consultar sus eth, ena mia taula endonviaira!"

Dempús d'aguestes paraules, agitèc era arena ar estil cabalistic, gasulhant paraules talismatiques e liegent ath revés ues linhes d'escritura ebrèa; dempús en un libre magic, combinacions algebraiques e quauques de numèros e de letres, e acarant-se damb era sua hilha, li didec: "Ò hilha mia! aguest beròi joen se cride Alí Mercuri e vie de Eth Caire. Qu'ei amic deth nòste enemic Ahmad-era-Tinha que non l'a hèt a vier en Bagdad senon qu'entà jogar-mos ua malahèta e resvenjar-se atau dera que tu madeisha li heres en tot embriagar-lo e panar-li eth vestit ada eth e as sòns quaranta. Ath delà, m'en sai de qué demore ena casa d'Ahmad-era-Tinha."

Mès li responec era sua hilha Zeinab: "Ò mair mia! E dempús de tot, qué mos impòrte eth tau individú? Non ne hèsques cabau d'aguest joen imberbe!"

Era vielha responec: "Era arena endonviaira ven de revelar-me tanben qu'era sòrt d'aguest joen depassarà en molt ara mia sòrt e ara tua!" Zeinab didec: "Anem ara a veder-lo, mair!" E de seguit se botèc era sua milhor ròba dempús d'auer-se tintat era guardada damb ua barra de khol e junhut es sues celhes damb era sua pasta nera humada, e gessec entà veir ath mentat joen.

Comencèc a recórrer doçament es mercats de Bagdad balancejant es sues anques e guinhant es uelhs per dejós deth sòn vel, e lançant guardades destructores de còrs, e prodigant era sua marcha damb arridolets entà uns, promeses silencioses entà d'auti, coquinaries, mims, amorasses, responsa damb es vistons, preguntes damb es celhes, assassinats damb es pestanhes, desvelhaments damb es braçalets, musica damb es sòns cascavèls e huec en totes es sues entralhes, enquia que dauant dera veirina d'un venedor de *kenafa* se trapèc damb eth pròpri Alí Mercuri, qu'arreconeishec pera sua beresa. Alavetz s'apressèc ada eth, e coma sense voler, lo toquèc damb era espatla de forma que lo hec trantalhar, e simulant qu'ère emmaliciada perque l'auie hèt estramuncar li didec: "Que visquen es cècs! Ò clarvedent!"

En enténer aguestes paraules, Ali Mercuri se limitèc a arrir ath costat dera beròia joena qu'era sua guardada lo trauessaue ja d'ua part en auta, e responec: "Ò! guaire beròia ès, joeneta! A qui pertanhes?" Era amaguec per dejós deth vel es sòns uelhs magnifics, e contestèc: "A tot èsser beròi que se retire a tu!" Mercuri preguntèc: "Ès maridada o ès

vèrge?” Era responec: “Maridada per sòrt entà tu!” Eth didec: “Serà, donc, ena tua casa o ena mia?” Era responec: “M’estimi mès ena mia casa. Te cau saber que sò maridada damb un mercadèr, e sò hilha d’un mercadèr. E aué ei eth prumèr viatge qu’ara fin posqui gésser de casa, pr’amor qu’eth mèn espós ven d’absentar-se pendent ua setmana. E vaquí que quan eth partic volí esvagar-me, e li didí ara mia sirventa que hèsse a vier entà jo parves saboroses. Mès coma qu’es minjars mès soborosi non serien deliciosi sense era companhia des amics, è gessut de casa ara cèrca de quauquarrés tan beròi e tan ben educat coma tu pr’amor de qué compartisque eth mèn minjar e pase damb jo era net! E t’è vist, e m’a entrat en còr eth tòn amor. Voleràs, donc, alegrar era tua anma, aleugerir-te eth còr, e acceptar ua bocada de minjar ena mia casa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes cinquanta quatau net

Era didec:

“…e acceptar ua bocada de minjar ena mia casa?” Eth joen responec: “Quan a un lo conviden, que non ei possible refusar.” Alavetz se metec a caminar darrèr d’era, e la seguic de carrèr en carrèr, caminant a ua cèrta distància.

E mentre caminaue atau darrèr d’era, anaue pensant eth: “*Ya Allà*! Açò que heres siguec ua imprudéncia en un estrangèr nauèth vengut. Vè-te’n a saber se non t’expausaràs ar òdi deth marit, que pòt quèir ara imprevista sus tu mentre dormisses, e talhar-te coma resvenja eth tòn *poth* e es ueus que coe?”

E vaquí qu’eth Sabent a dit:

“Ad aqueth que copule en un país estrangèr a on l’ostatgen, lo castigarà eth Gran Ostatjaire!”

Serà, per tant, mès rasonable dera tua part desencusar-te cortèsament damb era, en tot dider-li quauques paraules amables:” Aprofitèc, donc, eth moment qu’èren en un lòc retirat, s’apressèc ada era, e li didec: “Guarda, ò joeneta! cuelh aguest dinnar entà tu e deishèm era nòsta estrevista entà un aute dia.” Era responec: “Peth Nòm Mès Gran! Qu’ei absoludament de besonh que sigues aué eth mèn òste pr’amor que jamès m’è sentut tan prèsta coma aué as amorasses e as jòcs arderosi!”

Alavetz la seguic, e arribèc damb era dauant d’ua grana casa qu’era sua pòrta ère barrada damb ua sarralha de husta. E era joena hec senhau de cercar ena sua pòcha era clau e exclamèc dempús contrariada: “Qu’è perdut era mia clau! com mos ac vam a apraiar entà daurir era pòrta ara?” Dempús simulèc cuélher ua decision, e li didec: “Daurís tu!” Eth didec: “Com vau a daurir sense clau ua sarralha? Que non gausi a forçar-la!”

Coma tota responsa li lancèc era dues guardades jos eth vel, que li dauriren es sues sarralhes mès prigondes; dempús higec: “Non te cau que tocar-la e se daurirà!” E Mercuri botèc era man ena sarralha, e era pòrta se dauric. Entrèren ambdús, e l’amièc era entà ua sala plia d’armes beròies e tapissada damb beròis tapissi, a on lo hec sèir. Estenec de seguit eth mantèl, e en tot sèir-se ath costat deth joen, se metec a minjar ena sua companhia e a mestrar-li, era madeisha, eth minjar entre es pòts, beuent dempús damb eth e divertint-se sense permeter-li ne tansevolh que la toquèsse, o li balhèsse un punet, o un pecic, o ua mossegada; pr’amor que tanlèu s’inclinaue entada era entà punar-la, era metie era man rapidament entre era sua maishèra e es pòts deth joen, e eth punèc arribaue solet ena man. E as demanes urgentes d’Alí, constestaue Zeinab:

“Era voloptuositat non arribe ara sua plenitud senon pendent era net!” Acabat d’aguesta manèra eth minjar se lheuèren entà lauar-se es mans e gesseren en pati, en tot apressar-se en potz; e Zeinab volec manejar per era soleta era còrda e era carrèla e trèir eth farrat deth hons deth potz; mès de pic deishèc anar un sorriscle e pistèc pera grasa pataquejant-se eth pièch e retortilhant es braci cuehuda per ua desesperacion extrèma; e li preguntèc Mercuri: “Qué te cau, uelhs mèns?” Era responec: “Ven d’esguitlar-se e quèir en potz er anèth de robins, que m’anaue gran. Me l’auie crompat eth mèn marit ager per cinc cents dinnars. E coma que m’anaue gran, lo hi petit damb cera; mès que non m’a servit d’arren, donques que ven de quèir aquiu baish!”

Dempús higec: “Ara madeish me vau a méter despolhada e vau a baishar en potz, que non ei prigond, pr’amor de cercar er anèth. Vira-te, donc, de cara ara paret entà que posca despolhar-me!” Mès Mercuri responec: “Quina vergonha entà jo, ò senhora! se consentissa qu’ena mia preséncia te calèsse baishar tu! Jo solet, baisharè a cercar ath hons dera aigua eth tòn anèth.” E en un virament de uelhs se despolhèc complètament, cuelhèc damb es dues mans era còrda de fibres de palmèra dera carrèla e se deishèc baishar en farrat enquiath hons deth potz.

Quan toquèc era aigua, deishèc anar era còrda e se neguèc ara cèrca der anèth e l’arribaue enquiara espatla era aigua hereda e nera ena escurina. E en aguest madeish moment Zeinab era Mentidèra estirèc eth farrat damb era còrda e li didec a Mercuri: “Ja pòs cridar ath tòn amic Ahmad-era-Tinha entà que t’ajude!” E s’esdeguèc a gésser dera casa en tot hèr-se a vier era ròba de Mercuri. Dempús, sense barrar ath sòn darrèr era pòrta se n’anèc damb era sua mair.

E vaquí qu’era casa a on Zeinab auie arrossegat a Mercuri pertanhie a un emir deth divan, absent alavetz per çò des sòns ahèrs. Atau, donc, quan arribèc ena sua casa e vedec era pòrta dubèrta, non auec cap de dobte de qué auie entrat un panaire e cridèc ath palafrenèr e comencèc a hèr investigacions per tota era casa; mès en veir que non s’auien hèt a vier arren e que non auie tralhes de panaires, se padeguèc de seguit. Dempús, coma que volie hèr es sues ablucions, li didec ath palafrenèr: “Cuelh era gèrla e aumplis-la d’aigua fresca deth potz!” E eth palafrenèr anèc entath potz e hec baishar eth farrat, e quan se pensèc qu’ère pro plen tirassèc d’eth; mès que lo trapèc estraordinariament pesant. Alavetz guardèc ath hons e vedec seiguda en farrat ua forma

nera que li semblèc un efrit. En veir aquerò, deishèc anar era còrda e se metec a córrer, cridant alhocardit: "*Ya sidi*! En potz que i a un efrit! Qu'ei seigut en farrat!"

Alavetz li preguntèc er emir: "E com ei?" Eth palafrenèr didec: "Qu'ei terrible e nere!" E gronhaue coma un porcèth!" Er emir li didec: "Cor ara cèrca de quate sabents lectors deth Koran entà que venguen a lièger eth Koran en preséncia d'aguest efrit e entà exorcizar-lo…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes cinquanta cincau net

Era didec:

"… entà que venguen a lièger eth Koran en preséncia d'aguest efrit e entà exorcizar-lo!" E eth palafrenèr gessec de seguit ara cèrca des sabents lectors deth Koran, que se calèren ar entorn deth potz. E comencèren a recitar es versets conjuratòris, mentre eth palafrenèr e eth sòn patron tirassauen dera còrda e treiguien eth farrat deth potz. E ath limit der espant, vederen toti ar efrit mentat, que non ère un aute qu'Alí Mercuri, sautar deth farrat sus es dus pès e exclamàr: "Allà Akbar!" E se dideren es quate lectors: "Qu'ei un efrit des credents, pr'amor que pronóncie eth Nòm!" Mès er emir non se tardèc a veir qu'ère un òme dera espècia des òmes, e didec: "Dilhèu ès un panaire?"

Eth joen responec: "Non, per Allà! Mès que sò un praube pescador. En èster esclipsat ara vòra det Tigris, è copulat damb er aire en sauneis, e coma que quan me desvelhè me trapè banhat, me metí ena aigua entà lauar-me; mès un remolin m'arrosseguèc ath hons dera aigua, e un corrent sosterranh me possèc entre es linçòs liquids enquiad aguest pòtz, a on èren eth mèn destin e era mia sauvacion, gràcies a tu."

Ne un solet moment dobtèc er emir dera vertat d'aqueth relat, e didec: "Tot arribe pr'amor qu'ei escrit!" E li balhèc un mantèl vielh entà que se caperèsse e li didec adiu en tot planher-se pera sua estança ena aigua hereda deth potz.

Quan Alí Mercuri arribèc ena casa de Ahmad-era-Tinha, a on ja se trapauen fòrça enquimerats pera sua abséncia, e condèc era sua aventura, se burlèren molt d'eth, mès que mès Ayub Lomb-de-Camelh, que li didec: "Per Allà! Com pòs auer estat cap dera banda en Eth Caire, deishant-te enganhar e panar en Bagdad per ua joeneta?" E Hassan-era-Pèsta que precisament ère en tot visitar ath sòn collèga, li preguntèc a Mercuri: "Ò, innocent egipci! coneishes aumens eth nòm dera joena que joguèc damb tu, e sabes se qui ei e de qui ei hilha!" Alí responec: "Ò, per Allà! qu'ei hilha d'un mercadèr e esposa d'un mercadèr; mès que non me didec eth sòn nòm." En enténer aguestes paraules s'estarnèc a arrir Hassan-era-Pèsta, e li didec: "Te la vau a descríuer! Aquera que tu cres ua hemna maridada, ei ua joena vèrge, e d'aquerò ne responi jo. Se cride Zeinab, e non ei hilha de cap mercadèr, senon de Dalila-era-Tafurèla, directora des nòstes palomes messatgères. Damb eth sòn dit ponin hègen virar a tota Bagdad era, e era sua mair. *Ya*

Alí! E se tracte dera madeisha qu'enganhèc ath tòn patron, en tot panar-li es vestits ada eth e as sòns quaranta, aciu presents!"

E coma qu'Alí Mercuri reflexionèsse prigondament, Hassan-era-Pèsta li pregutèc: "Qué penses hèr ara?" Alí responec: "Maridar-me damb era! Pr'amor que l'estimi damb holia, a maugrat de tot!" Alavetz li didec Hassan: "S'ei atau, t'ajudarè, pr'amor que sense jo ja pòs abandonar per auança un projècte tan temerari, renonciant ada eth e padegant eth tòn hitge respècte ara escarrabilhada joeneta."

Mercuri exclamèc: "*Ya Hassan*!, ajuda-me damb es tòns conselhs!" Hassan didec: "Damb eth còr d'amic! Mès damb era condicion de qué en avier non beues mès qu'en paumet dera mia man, ne actues mès que jos es mies bandères. E s'ei atau, te prometi era capitada deth tòn projècte e era satisfaccion des tòns desirs!" Eth joen responec: "*Ya Hassan!*, que sò eth tòn vailet e eth tòn escolan!" Alavetz li didec era Pèsta: "Comença en tot despolhar-te complètament!" E Mercuri se treiguec eth mantèl vielh qu'amiaue, e se quedèc totafèt nud."

Alavetz Hassan-era-Pèsta cuelhec un topin plen de peish e ua pluma de garia, e envernissèc damb aquerò tot eth còs d'Alí Mercuri e era cara, de sòrta que se retiraue a un nere; e entà qu'era retirada siguesse complèta, li tintèc de ròi viu es pòts e es paupetes; deishèc que se sequèsse pendent un moment, li caperèc damb ua tela blanca eth venerable *eretatge* deth sòn pair, e li didec: "Vaquí que t'as transformat en nere, *Ya Alí!* e tanben te vas a convertir en codinèr. Pr'amor que te cau saber qu'eth codinèr de Dalila, de Zeinab e des quaranta neri e des quaranta gossets de raça, d'aqueri que serviren as pastors de Soleiman, ei un nere coma tu.

Sajaràs de trapar-te damb eth, e li parlaràs en lengua nera, e dempús des salutacions, li dideràs: "Que hè fòrça temps, frair nere, que non mos auem amassat entà béuer era nòsta beuenda fermentada, era excellenta *buza*, e entà minjar *kabad* d'anhèth! Ac vam a celebrar aué?" Mès te responerà qu'es sues obligacions l'ac empedissen, e eth prètzhèt dera sua codina. Alavetz sajaràs d'embriagar-lo e d'interrogar-lo sus era qualitat e quantitat de minjar que codine entà Dalila e era sua hilha, dera alimentacion des quaranta neri e des quaranta gossets, deth lòc que se trapen es claus dera codina e dera recodina, e de tot. E tot aquerò t'ac diderà. Pr'amor qu'er embriac non amague arren d'aquerò que non conde quan non lo senhorege era embriaguesa. Un còp ages recebut d'eth aguestes donades, lo narcotizes damb bang; te vestisses damb era sua ròba, te metes en cinturon es sòns guinhauets de codina, cuelhs eth tistèr des viures, t'en vas a crompar en mercat era carn e es verdures, e tornes ena codina; vas ena recodina entà trèir tot aquerò qu'ages de besonh, coma bodèr, òli, arròs e d'autes causes d'aguesta sòrta. Codines eth minjar d'acòrd damb es indicacions recebudes, lo presentes ben, botes bang en eth, e te'n vas a mestrar-lo a Dalila, ara sua hilha, as quaranta neri e as quaranta gossets, en tot adormir-les d'aguesta sòrta.

Alavetz les treiràs toti es sòns efèctes e es sus ròbes, e me les haràs a vier. Mès se, *ya Allà*! desires obtier coma esposa a Zeinab, te cau apoderar, ath delà, des quaranta palomes messatgères deth califa, meter-les en ua gabiòla e hèr-me-les a vier tanben…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes cinquanta siesau net

Era didec:

"…te cau apoderar, ath delà, des quaranta palomes messatgères deth califa, meter-les en ua gabiòla, e hèr-me-les a vier tanben!"

En enténer aguestes paraules, Alí Mercuri se hec a vier era man en front coma tota responsa, e sense díder arren, gessec ara cèrca deth codinèr nere. Lo trapèc en mercat, s'apressèc ada eth, e dempús des salutacions de reconeishement, lo convidèc a béuer *buza.* Mès eth codinèr se desencusèc per çò des sues obligacions, e convidèc a Alí a que l'acompanhèsse peth mercat. Aquiu actuèc Mercuri, exactament d'acòrd damb es indicacions de Hassan-era-Pèsta e un còp auec embriagat ath sòn òste l'interroguèc sus es plats deth dia. Eth codinèr responec: "Ò frair nere! cada dia, entath dinar de meddia, me cau premanir cinc plats desparièrs e de desparièrs colors, entà Sett Dalila e Sett Zeinab; e eth madeish nombre de plats entath minjar dera net. Mès aué m'an demanat dus plats mès. E vaquí es plats que vau a codinar entà meddia: lentilhes, cedes, sòja, fregit de moton, e sorbet de ròsa; per çò des dus plats suplementaris, son: arròs damb mèu e safran , e ua plata de grans de milgrana damb amelhes, sucre e flors."

Alí li preguntèc: "E com les mestres normaument eth minjar as tues patrones?" Er aute responec: "A cada ua li boti eth sòn pròpri mantèl." Alí preguntèc: "E as quaranta neri?" Eth codinèr didec: "Les balhi haues codinades damb aigua e condimentades damb boder e cebes, e entà béuer, un cantre de *buza.* Qu'ei pro entada eri!" Alí preguntèc: "E as gossets?" Eth codinèr didec: "Ad aguesti les balhi tres onzes de carn entà cada un e es uassi sobrèrs deth minjar des mies patrones."

Quan Mercuri siguec en possession d'aguestes diuèrses indicacions, metec damb adretia bang ena beuenda deth codinèr que tanlèu la beuec queiguec en solèr coma un bufle nere. Alavetz Mercuri s'apoderèc des claus que penjauen d'un clau e alistèc era clau dera codina per çò des sues teles de ceba e es plumes qu'amiauen aganchades, e era clau dera recodina per òli e eth boder qu'ère impregnada. E anèc cuelhent e crompant toti es viures que li calie, e guidat peth gat deth codinèr, ath quau enganhaue era retirada d'Alí damb eth sòn patron; passèc per tot eth khan coma s'auesse estat en eth des dera sua mainadesa, codinèc eth minjar, botèc es mantèls e mestrèc eth minjar a Dalila, a Zeinab, as neri e as gossets, dempús d'auer metut bang en minjar, sense qu'arrés l'estranhèsse eth condiment ne eth codinèr.

Quan vedec Mercuri que toti dormien per çò deth narcotic, comencèc en tot despolhar ara vielha, e la trapèc extremadament lèja e detestabla. S'apoderèc deth sòn vestit e deth sòn casco, e entrèc ena cramba de Zeiban, ara quau estimaue e en aunor d'era realizaue era sua prumèra hèta.

La despolhèc complètament e la trapèc meravilhosa e çò de mès desirabla, e suenhada e neta e flairant ben. Mès coma qu'ère molt escrupulós, non volec possedir-la sense eth sòn consentiment, e se contentèc en tot tocar-la e paupar-la pertot, coma ben entenut en ahèr, pr'amor de jutjar milhor sus eth sòn futur valor, sus era sua consisténcia, eth sòn grad de trendesa, era sua velotesa e sensibilitat; e entà hèr aguesta darrèra experiéncia, li hec gatalhèues ena planta des pès, e per çò deth sòn violent còp de pè qu'era l'auie fotut, comprenec qu'ère sensible ar arràs. Alavetz, segur ja deth sòn temperament, se hec a vier es sòns vestits, e anèc a despolhar a toti es neri; dempús pugèc ena terrassa, entrèc en colomèr e s'apoderèc de totes es palomes, en tot meter-les en ua gabiòla, e tranquillament, sense barrar es pòrtes, tornèc ena casa d'Ahmad-era-Tinha, a on lo demoraue Hassan-era-Pèsta que, meravilhat dera sua adretia, lo felicitèc e li prometec era sua ajuda entà obtier a Zeinab en maridatge.

Per çò de Dalila-era-Tafurèla, siguec era prumèra en gésser deth saunei que l'auie calat eth bang. Li calèc bèth temps entà remeter-se; mès quan comprenec que l'auien narcotizat se caperèc damb es sues acostumades vestimentes de vielha e correc prumèr entath colomèr, que trapèc uet de palomes. E baihèc alavetz en pati deth khan, e vedec as sòns gossets adormidi encara e estiradi coma mòrts enes sues gossatèra. Cerquèc as neri, e les trapèc tanben adormidi, coma tanben ath codinèr. Alavetz, ar arràs dera ràbia, anèc corrent entara cramba de Zeinab, e la vedec dormint, despolhada e penjant-li deth còth un hiu e un papèr. Dauric eth papèr, e liegec en eth aguestes paraules: "Jo Alí Mercuri, de Eth Caire, e arrés mès que jo, sò eth valent, er escarrabilhat, er adreit autor de tot aquerò!" En veir aquerò, pensèc Dalila: "Qui sap s'aguest bandit non l'a trincat eth *cadenat*?" E s'inclinèc sus era hilha, en tot examinar-la, e vedec eth *cadenat* intacte.

Aguesta seguretat la padeguèc un shinhau e la decidic a desvelhar a Zeinab en tot hèr-li alendar contrabang. Dempús de condar-li çò que venguie de passar, higec: "Hilha mia!" A maugrat de tot, te cau èster arregraïda ad aguest Mercuri pr'amor que non t'a trincat eth *candenat,* encara qu'ac aurie pogut hèr sense cap de trebuc."

En sòrta de hèr-li sang ath tòn *audèth,* s'a contentat en hèr-se a vier es palomes deth califa. Qué serà de nosates ara?"

Mès de seguit trapèc ua manèra de recuperar es palomes e li didec ara sua hilha: "Demora-me aciu! que non serè dehòra guaire temps." E gessec deth khan se filèc entara casa de Ahamd-era-Tinha e piquèc ena pòrta.

De seguic exclamèc Hassan-era-Pèsta, qu'ère aquiu: "Qu'ei Dalila-era-Tafurèla! La coneishi pera manèra de picar. Vè-te'n a daurir-la de seguit, *ya Alí*." E Alí, en companhia de Lomb-de-Camelh anèc a daurir era pòrta a Dalila, qu'entrèc arridolenta e saludèc as presents.

E vaquí que precisament Hassan-era-Pèsta, Ahmad-era-Tinha. e es auti èren en aqueth moment seigudi en solèr ar entorn d'un mantèl, e mijauen palomes fregides, arravets e cornishons. E quan entrèc Dalila, era Pèsta e era Tinha se lheuèren en aunor sòn, e li

dideren: “Ò vielha, plia d’espiritualitat, mair nòsta, sè-te a minjar damb nosati aguestes palomes; que t’auem sauvat era tua part en hestau!”

En enténer aguestes paraules, Dalila sentec que s’ennerie eth mon dauant d’era, e exclamèc: “Non vos hè vergonha panar e fregir aguestes palomes qu’eth califa s’estime mès qu’as sòns pròpris hilhs?”

Eri responeren: “E qui l’a panat es palomes ath califa, ò mair nòsta?” Era didec: “Er egipci Alí Mercuri!”

Aguest responec: “Ò mair de Zeinab” quan hi fregir aguestes palomes non sabia qu’èren messatgères. Totun aquerò, aciu n’as ua entà que torne damb tu.” E l’aufric ua des palomes fregides. Alavetz Dalila cuelhec un tròç d’ala, se lo hec a vier enes pòts, lo saborèc un instant e exclamèc: “Per Allà! Es mies palomes son viues encara, pr’amor qu’aguesta non ei era sua carn! Les alimentè damb grans de musc, e les distinguia ena flaira e en sabor que sauven.”

En enténer aguestes paraules de Dalila, toti es presents se meteren a arrir, e didec Hassan-era-Pèsta: “Ò mair nòsta, es tues palomes son segures ena mia casa. E damb plaser te les entornarè, mès damb ua condicion.”

Era didec: “Parla, ya Hassan! Per auança accedisqui a totes es condicions, e entre es tues mans qu’as eth mèn cap…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes cinquanta setau net

Era didec:

“… Parla, *ya Hassan*! Per auança accedisqui a totes es condicions, e entre es tues mans qu’as eth mèn cap!” Hassan didec: “Plan, donc; se vòs recuperar es tues palomes, non te cau que complàder en sòn desir a Alí Mercuri, de Eth Caire, qu’ei eth prumèr des nòsti!” Era preguntèc: “E quin ei eth sòn desir?” Alí didec: “Que m’autreges en maridatge ara tua hilha Zeinab!”

Era vielha responec: “Entà jo e entada era qu’ei un aunor! Ac botarè ath dessús deth mèn cap e des mèns uelhs! Mès que non posqui forçar ara mia hilha a maridar-se a desplasença. Comença, donc, en tot tornar-me es palomes, pr’amor que non ei damb estratagèmes que s’a d’arténher ara mia hilha, senon damb es formes dera galantaria!”!

Alavetz Hassan li didec a Alí: “Entorna-li es palomes!” E Mercuri l’autregèc era gabiòla a Dalila, que li didec. “Se vertadèrament desires junher-te coma ei degut damb era mia hilha, ò gojat! non ei a jo que te cau dirigir-te, senon ath sòn oncle, eth mèn frair Zoraik, eth venedor de peish fregit. Pr’amor qu’eth tutor legau de Zeinab ei eth, e ne jo ne era podem hèr arren sense eth sòn consentiment. Mès te prometi que parlarè de tu ara mia hilha, e intercedirè per tu dauant deth mèn frair.”

E se n'anèc, arrint, a condar-li ara sua hilha Zeinab çò que li venguie d'arribar e com la demanaue en matrimòni Alí Mercuri. E Zeinab responec: "Ò mair mia! Dera mia part non m'opausi ad aguest matrimòni, donques qu'Alí ei beròi e amable, e ath delà, siguec plan prudent damb jo quan non trinquèc pendent eth mèn saunei aquerò que podec trincar." Mès responec Dalila: "Ò hilha mia! ne sò segura de qué abans d'arténher que consentisque eth tòn oncle Zoraik, perderà Alí ena empresa es sòns braci e es sues cames, s'ei que non pèrd enquia e tot era vida."

E vaquí çò que tanh ada eres.

Per çò d'Alí Mercuri, li preguntèc a Hassan-era-Pèsta: "Ditz-me ja se qui ei aguest Zoraik e a on ei era sua botiga, pr'amor d'anar de seguit a demanar-li en matrimòni ara hilha dera sua fraia." Era Pèsta responec: "Hilh mèn, que ja pòs dider-te adiu de Zeinab des d'aguest moment, s'ei que penses obtier-la d'aguest brigand que se cride Zoraik! Pr'amor que te cau saber, *ya Alí* qu'eth vielh Zoraik, actuaument venedor de peish fregit, ei un ancian cap de banda coneishut en tot er Irak pes sues hètes que depassen es mies, es tues e es deth nòste frair Ahmad-era-Tinha. Se tracte d'un compaire tant astut e tant adreit, qu'ei capable, sense botjar-se, de traucar es montanhes, de cuélher deth cèu es esteles e de panar eth *khol* qu'emberís es uelhs dera lua. Cap de nosati lo pòt egalar en enganhes, en malícies e en jogalhes de tota sòrta. Qu'ei vertat qu'ara s'a corregit, e en auer renonciat ath sòn ancian mestièr de lairon e cap de banda, a daurit ua botiga e s'a hèt venedor de peish fregit. Çò que, a maugrat de tot, non vò díder que non li rèsten quauques ues des sues astúcies passades.

E entà hèr-te'n, *ya Alí*, ua idia dera sagacitat d'aguest brigand, non te condarè qu'era darrèra estratagèma que se l'acodit, e que met en practica entà tirar entara sua botiga a clients e dar-li ua gessuda ath sòn peish. Ena pòrta dera sua botiga a penjat d'ua còrda de seda, ua borsa damb mil dinnars, qu'ei tota era sua fortuna, e a het qu'eth pregonèr public anóncie per tot eth mercat: "Ò vosati toti, panaires der Irak, brigands de Bagdad, lairons deth desèrt, bandits d'Egipte, escotatz era notícia! E vosati toti, genn e efrits der aire e de dejós dera tèrra, escotatz era notícia! Aqueth que posque apoderar-se dera borsa penjada ena botiga de Zoraik, venedor de peish fregit, serà eth sòn legitim possessor."

Plan que òc compreneràs que dauant d'aguesta anóncia s'an esdegat a acodir ena botiga clients que, mentre sagen d'apoderar-se dera borsa, crompen peish; mès que non an auut capitada en sòn prètzhet ne es mès adreits; pr'amor qu'eth tafurèl Zoraik instalèc tot un mecanisme que mejançant ua còrda prima se met en contacte damb era borsa penjada. Atau, donc, a penes la tòquen, comence a foncionar eth mecanisme, format per ua combinacion estonanta de campanetes e cascavèls que formen tau rambalh, que quan se trape Zoraik ath hons dera botiga o ei ocupat damb bèth client, enten eth sorrolh e a pro temps entà empedir eth panatòri dera sua borsa. Non li cau alavetz qu'inclinar-se e cuélher un tròç gròs de plomb, d'ua provision qu'a d'eri, que son amolonadi enes sòns pès, e lançar-lo damb totes es sues fòrces contra eth lairon, en tot trincar-li un bras o ua cama o destroçar-li eth cap a viatges. Atau, donc, *ya Alí*! te conselhi era abstencion entà

que non t'arribe madeish qu'ad aguesta gent que va darrèr d'un enterrament sense saber ne tansevolh eth nòm deth mòrt.

Tu non pòs lutar contra un brigand d'aguesta sòrta. E ath tòn lòc, jo me desbrembaria de Zeinab e deth matrimòni damb era; pr'amor qu'eth desbrembe ei eth principi dera felicitat, e aqueth que desbrembe ua causa pòt estar-se sense era en avier!"

Quan entenec Alí Mercuri aguestes paraules deth prudent Hassan-era-Pèsta, exclamèc: "Non, per Allà! non poirè jamès decidir-me a desbrembar ad aguesta joeneta, de uelhs escurs, de sensibilitat extrèma, de temperament extraordinari! Que serie desaunèst entà un òme coma jo. Me cau, donc, que vaja a apoderar-me d'aguesta borsa e obligar atau ath vielh bandit a que consentisque en mèn maridatge, en tot autrejar-me era joena a cambi dera borsa panada." E de seguit cerquèc vestits coma es que tien es joenes e se vestic damb eri, dempús d'alongar-se es uelhs damb *khol* e tintar-se es ungles damb *henné*. Dempús d'aquerò se metec modèstament pera cara eth vel de seda, e sagèc de caminar en tot balancejar-se coma es hemnes, e ac artenhèc meravilhosament. Mès que non siguec tot, aquerò!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes cinquanta ueitau net

Era didec:

… Mès que non siguec tot, aquerò! Hec que li hessen a vier un moton, l'esgorgèc, recuelhec era sang, li treiguec er estomac, aumplic aguest estomac damb sang e se lo metec en sòn vrente per dejós des vestits, de sòrta que semblaue ua hemna prenhs. Dempús d'aquerò esgorgèc dus porets, les treiguec eth pap, aumplic de lèit teba es peirèrs, e se les metec un en cada popa entà qu'aquera part se li holèsse mès e li dèsse era aparença d'ua hemna qu'ei apròp d'amainadar. E encara mès! entà non deishar arren que desirar, se metec darrèr diuèrses tires de mocadors midonadi que, quan se sequèren, li formèren ua gropa montanhuda e solida ath cop. Transformat d'aquera manèra, gessec Mercuri en carrèr e se filèc dirèctament entara botiga de Zoraik, eth venedor de peish fregit, en tot hèr qu'ath sòn pas exclamèssen es òmes: "*Ya Allà*, quin cu mès gròs!"

Peth camin, coma que Mercuri se trapaue plan shordat per aquera gropa hèta de mocadors midonadi que lo mortificauen, cridèc a un traginèr que passaue damb eth sòn saumet, e hec que lo pugèssen sus et saumet damb mil precaucions entà non trincar era veishiga plia de sang o es peirèrs plei de lèit, e d'aguesta sòrta arribèc dauant dera botiga de peish fregit a on vedec era borsa penjada ena pòrta, efectivament, e a Zoraik tengut a fregir eth peish, en tot guardar-lo damb un uelh, mentre que damb er aute susvelhaue es va-e-veni des clients e des caminaires. Alavetz Mercuri li didec ath traginèr: "*Ya hammar*! Eth mèn olfacte s'a impressionat damb era aulor deth peish fregit, e eth mèn desir de hemna prenhs se cale damb intensitat en aguest peish. Hè lèu,

donc, a cercar-me un d'aguesti peishi entà que me lo minja de seguit, pr'amor que se non, vau a avortar solide ath miei deth carrèr."

Alavetz eth traginèr arturèc eth saumet dauant dera botiga, e li didec a Zoraik: "Da-me lèu un peish fregit entad aguesta hemna prenhs, qu'eth sòn hilh, per çò dera aulor de fregit, a començat a agitar-se d'ua manèra tremenda e menace damb gésser provocant un avortament!"

Eth vielh brigand responec:

"Demora un shinhau. Qu'encara non ei fregit eth peish! E se non pòs demorar, hè que jo veiga era amplada dera tua esquia!"

Eth traginèr didec: "Da-me un d'aguesti peishi qu'as coma mòstra." Zoraik responec: "Aguesti non se venen!" Dempús, sense tornar a preocupar-se deth traginèr, qu'ajudaue ara supausada hemna prenhs a baishar deth saumet e a emparar-se ansiosament en taulatge dera botiga, Zoraik, damb eth sòn arridolet de venedor, seguic eth sòn prètzhèt de hèr-li eth torn ath peish ena padena, cantant eth sòn pregon de venedor:

"Minjar des delicadi!

Ò carn des audèths dera aigua!

Aur e plata que se crompe damb ua moneda de coeire!

Ò peishi que boritz en òli erós per tier-vos!

Ò minjar des delicadi!"

E vaquí que mentre Zoraik cantaue eth sòn pregon de venedor, era hemna prenhs lancèc un crit estrident ath còp que per dejós deth vestit se l'escapaua ua ondada de sang que negaue era botiga; e gemegaue era dolorosament: "Ui! ui! ui! ui! eth frut des mies entralhes! Ai! Se me trinque era esquia! Ai, es mèns costats! Ai! Eth mèn hilh!"

En veir aquerò cridèc eth traginèr a Zoraik: "Que ja ac ves, ò barba calamitosa! Ja t'ac auia dit! Per non voler satisfèr eth sòn desir, l'as hèt avortar! Dauant d'Allà e dauant deth sòn marit n'as eth tòrt d'aquerò!" Alavetz Zoraik, un shinhau espaurit per aqueth accident e cranhent que li taquèsse era botiga damb era sang que deishaue anar era hemna, arreculèc enquiath hons dera botiga, deishant de uelh per un instant era sua borsa penjada ena pòrta. Alavetz Mercuri volec profitar-se'n d'aguest brac moment entà apoderar-se dera borsa; mès a penes auec botat era sua man en era, un estrepit extraordinari de campanetes, cascavèls e carraca sonèc per toti es cornèrs dera botiga; e desnishèc era temptatiua Zoraik, qu'acodic, agarrèc un gran tròç de plomb e lo lancèc contra Mercuri, exclamant: "Tè! Cuelh-lo, audèth d'estrada!"

E lancèc eth pastís de plomb damb tanta violéncia, qu'Alí rodèc peth carrèr en tot embolhar-se damb es sòns mocadors, tacat de sang e dera lèit des peirèrs trincats, e se pensèc que se morie. Ça que la, se podec incorporar e arrossegar-se enquiara casa

d’Ahmad-era-Tinha, a on condèc era sua iniciatiua infructuosa, mentre es caminaires s’amolonauen dauant dera botiga de Zoraik, e li didien: “”Ès mercadèr de mercat o lutador de mestièr? S’ès mercadèr tie eth tòn mestièr sense menaces, trè aguesta borsa temptadora e desliura atau ara gent dera tua malícia e maldat!”

Er alludit responec de trufaria: “Peth nòm d’Allà! Bismilah! Sus eth mèn cap e sus es mèns uelhs!”

E tornant entà Alí Mercuri, un còp entrèc ena casa e se remetec dera violenta secodida patida, non volec, a maugrat de tot, renonciar a amaiar a tèrme eth sòn projècte. Se lauèc e se netegèc, se desguisèc de palafrenèr, cuelhec damb ua man ua plata ueda e cinc monedes de coeire damb era auta man, e se presentèc ena botiga de Zoraik entà crompar peish…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes cinquanta nauau net

Era didec:

… se presentèc ena botiga de Zoraik entà crompar peish. Li balhèc es cinc monedes de coeire a Zoraik, e li didec: “Bota-me eth peish ena aguesta plata!” E Zoraik responec: “Per dessús deth mèn cap, ò senhor mèn!” E li volec balhar ath palafrenèr eth peish qu’ère expausat ena plata de mòstra; mès eth palafrenèr lo refusèc en tot díder: “Que lo voi caud!” E contestèc Zoraik: “Encara non ei fregit! Demora un shinhau, qu’alugarè eth huec!” E entrèc ena recodina.

En un virament de uelhs se profitèc d’aqueth moment Mercuri entà méter man ena borsa; mès de pic ressonèc tota era botiga damb eth tarrabast ensordidor des campanetes, cascavèls e carraca; e Zoraik, sautant d’un extrèm en aute dera sua botiga, agarrèc ua bòla de plomb e la lancèc damb tota era sua fòrça contra eth cap deth faus palafrenèr, cridant: “A vielh pederasta! Dilhèu te penses que non auia endonviat es tues intencions, sonque vedent era manèra d’amiar era plata e es monedes?” Mès Mercuri, que ja auie era experiéncia deth prumèr viatge, evitèc eth còp, baishant eth cap rapidament, e abandonèc era botiga, mentre qu’era bòla de plomb anaue a tumar contra ua plata que cotenguie porcelanes plies de lèit calhada e qu’amiaue en cap er esclau deth kadi! E era lèit calhada li sautèc ara cara e ara barba deth kadi e li neguèc eth vestit e eth turbant. E es caminaires, amasadi dauant dera botiga, li cridèren a Zoraik: “Aguest còp, ò Zoraik! eth kadi te harà pagar es interèssi deth capitau embarrat ena tua borsa, ò cap des guerrèrs!”

Tornant entà Mercuri, un còp auec arribat ena casa d’Ahmad-era-Tinha, que li didec çò que s’auie passat, ath còp qu’a Hassan-era-Pèsta, non volec desalenar-se, pr’amor que l’ahiscaue er amor de Zeinab. Se desguisèc d’encantador de sèrps e de prestidigitador, e se metec dauant dera botiga de Zoraik. Se seiguec en solèr, treiguec dera sua saca tres sèrps gròsses, de còth holat e de lengua agudenta coma ua flècha, e se metec a tocar era

flaüta, en tot interromper-se de quan en quan entà hèr ua sòrta de jòcs de mans. Mès, de pic, damb un movement brusc, lancèc era sèrp mès gròssa ath miei dera botiga, as pès de Zoraik, que hugec cridant espaurit, enquiath darrèr cornèr dera sua botiga, donques qu'arren l'espaurie tant coma es sèrps. E Mercuri sautèc rapidament sus era borsa, e se la volec hèr a vier.

Mès non compdaue damb Zoriak, qu'a maugrat deth sòn terror lo susvelhaue de reuelh, e artenhèc prumèr foter-li ara sèrp un còp tant acertat damb era bòla de plomb que l'estronhèc eth cap e damb era auta man li lancèc damb totes es sues fòrces ua naua bòla de plomb contra eth cap de Mercuri, eth quau l'esquivèc en tot inclinar-se e hugec, mentre era formidabla bòla anaue a tumar contra ua vielha e l'estronhaue sense remèdi. Alavetz cridèren totes es persones ath sòn entorn; "*Ya Zoriak*, aquerò non ei licit! Per Allà! Te cau absoludament despenjar d'aquiu era tua borsa calamitosa o te la treiram nosati ara fòrça! Pro malastres as costat ja damb era tua marridesa!"

E contestèc Zoraik: "Sus eth mèn cap!" E encara que de mala encolia, decidic despenjar era borsa e amagar-la ena sua casa en tot dider-se: "Se non ac hèsqui atau, aguest brigand d'Alí Mercadèr, per çò de temardut qu'ei, arribarie a calar-se de nets ena mia botiga e me panarie era borsa."

E vaquí que Zoraik ère maridat damb ua nera qu'en d'auti tempsi siguec esclaua de Giafar Al-Barmaki, e qu'era generositat deth sòn patron auie desliurat. E Zoraik auie auut dera sua esposa nera a un hilh baron qu'era sua circoncision s'anaue a celebrar lèu. Atau, donc, quan Zoraik l'autregèc era borsa ara sua hemna, li didec aguesta: "Vaquí ua generositat que non sòles auer, ò pair d'Abdalah! Era circoncision d'Abdalah se va a celebrar, donc, somptuosament!" Zoraik responec: "Mès, dilhèu te penses que te hèsqui a vier era borsa entà que la dèishes ueda despenent es sòs ena circoncision? Non, per Allà! Vè-te'n a baish entà amagar-la en un clòt en solèr dera codina. E torna lèu entà dormir!" E era nera baishèc a daurir un clòt ena codina, metec aquiu era borsa e tornèc entà ajaçar-se as pès de Zoraik. E damb eth calor que deishaue anar era nera, Zoraik se sentec cuelhut de sopor, e auec un saunei qu'en eth li semblaue veir qu'un audèth molt gran daurie damb eth bèc un clòt ena codina, desenterraue era borsa e se la hège a vier enes sues garres volant pes aires. E se desvelhèc excitat e cridant: "Ò mair d'Abdalah, vien de panar-te era borsa! Vè-te'n a veir era codina, lèu!" E desvelhada deth sòn saunei, era nera s'esdeguèc a baishar ena codina damb lum, e efectivament vedec, non a un audèth, senon a un òme que damb era borsa ena man hugie pera pòrta dubèrta e corrie peth carrèr. Qu'ère Mercuri, qu'auie seguit a Zoraik en tot espiar es sòns movements e es dera sua esposa, e amagat darrèr dera pòrta dera codina acabèc artenhent era borsa tan cobejada.

Quan se'n sabec Zoraik dera pèrta dera sua borsa, exclamèc: "Per Allà! que la vau a recuperar aguesta madeisha net!"

E li didec era sua esposa, era nera: "Se non te la hès a vier, non te daurirè era pòrta dera nòsta casa e auràs de dormir en carrèr!"

Alavetz Zoraik…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes seishantau net

Era didec:

… Alavetz Zoraik gessec dera sua casa ath mès córrer e pes corsères arribèc abans que Mercuri ena casa d'Ahmad-era-Tinha, a on sabie que se lotjaue eth joen; dauric eth picapòrt dera pòrta en tot tier diuèrses claus qu'anaue tostemp aprovedit, la barrèc suenhosament darrèr d'eth e demorèc tranquillament a Mercuri, que non se tardèc a arribar e picar coma auie per costum. Alavetz preguntèc Zoraik simulant era votz de Hassan-era-Pèsta: "Qui ès?" Et joen responec: "Alí er egipci!" Eth vielh preguntèc: "E te hès a vier era borsa d'aguest brigand de Zoraik?" Alí responec: "Que l'amii!" Er aute didec: "Hè-me-la passar alavetz peth hiestron abans de qué te daurisca era pòrta, pr'amor que m'è apostat damb era Tinha ua causa que ja te condarè." E Mercuri li hec passar era borsa peth hiestron dera pòrta, e Zoraik de seguit pugèc ena terrassa e d'aquiu sautèc ena terrassa dera auta casa e baishèc pera escala. E daurint era pòrta, s'escapèc peth carrèr e se filèc entara sua casa.

Per çò que hè a Alí Mercuri, siguec en tot demorar-se en carrèr fòrça estona; mès quan vedec que degun se decidie a daurir-lo piquèc ena pòrta damb un còp terrible, que desvelhèc a tota era casa, e exclamèc Hassan-era-Pèsta: "Alí qu'ei ena pòrta! Ve-te'n a daurir-lo, ò Lomb-de-Camelh." Dempús, quan auec entrat Mercuri, li preguntèc ironic: "E era borsa deth brigand?" Mercuri exclamèc: "Pro de trufaries, mèstre! Ja sabes que te l'è balhat peth hiestron dera pòrta!" En enténer aguestes paraules, Hassan-era-Pèsta queiguec de cu per çò dera fòrça explossiua dera sua arridalhada. E exclamèc: "Tot qu'ei encara entà hèr, *ya Alí*! Zoraik qu'a recuperat çò de sòn!"

Alavetz Mercuri reflexionèc pendent un instant e exclamèc: "Per Allà, ò mèstre! se d'aguesta hèta non te hèsqui a vier era tau borsa, non voi considerar-me ja digne deth mèn nòm!" E sense tardar-se correc peth camin mès cuert entara casa de Zoraik, en tot arribar abans qu'aguest. Entrèc en era pera terrassa deth costat, e comencèc entrant en apartament a on dormie era nera damb eth sòn hilh, eth petit qu'auien de circoncire a londeman. E se lancèc prumèr sus era nera, l'immobilizèc en sòn matalàs estancant-la de e braci e de pès, e li tapèc era boca; dempús cuelhec ath petit, que tanben li tapèc era boca, lo botèc en un tistèr plen de pastissi, cauds encara, qu'èren premanidi entara hèsta deth dia a vier e anèc a pistar pera hièstra, demorant era arribada de Zoraik que non se tardèc a picar ena pòrta.

Alavetz Mercuri, simulant era votz e era manèra de parlar dera nera preguntèc: "Ès tu, *ya sidi*?" Eth vielh responec: "Òc, que sò jo!" Mercuri didec: "Amies era borsa?" Zoraik responec: "Guarda-la!" "Que non la veigi ena escurina! E non te daurirè mentre non aja compdat es sòs! Vau a baishar pera hièstra un tistèr e la botaràs en eth. E dempús te

daurirè era pòrta!” Dempús Mercuri hec baishar pera hièstra un tistèr a on Zoriak metec era borsa; e alavetz s’esdeguèc a pujar-lo eth joen. Cuelhec era borsa, eth petit e eth tistèr de pastissi e hugec peth camin qu’auie vengut, entà arribar ena casa d’Ahmad-era-Tinha e botar fin finau enes mans de Hassan-era-Pèsta eth triple butin trionfau. En veir aquerò, era Pèsta felicitèc a Alí e quedèc fòrça compladut d’eth e toti se meteren dempús a minjar es pastissi dera hèsta, hènt mil badinades a cargue de Zoraik.

Per çò de Zoraik, demorèc en carrèr fòrça estona entà que lo daurisse era sua esposa, era nera; mès era nera non acodie, e impacient, acabèc per picar ena pòrta damb còps tan fòrts, que se desvelhèren toti es vesins e es gossets deth barri. E non lo daurie arrés. Alavetz esbaucèc era pòrta e pugèc ena cramba dera sua esposa, e vedec çò que vedec.

Quan dempús de desliurar ara sua esposa se’n sabec per era de çò que venguie de passar, se piquèc damb fòrça eth ròstre, se chinèc era barba, e d’aquesta manèra correc a picar ena pòrta d’Ahmad-era-Tinha. Ja ère de dia, e toti èren lheuadi. Atau, donc. Lomb-de-Camelh dauric e lo hec passar en un estat deplorable ena sala de reünions a on se l’acuelhèc damb ua arridalhada generau. Alavetz s’acarec eth damb Mercuri, e li didec: “Per Allà! *ya Alí*! Que t’as guanhat era borsa. Mès entorna-me ath mèn hilh!” E responec Hassan-era-Pèsta: “Te cau saber, ò Zoraik qu’eth mèn escolan Alí Mercuri ei prèst a entornar-te ath tòn hilh e enquia e tot era borsa, se vòs consentir en autrejar-li en matrimòni ara hilha dera tua fraia Dalila, era joena Zeinab que d’era ei encamardat.” Eth vielh responec: “E des de quan s’impausen condicions ath pair entà demanar-li en matrimòni ara sua hilha?”

Que m’entornen abans eth mèn hilh e era borsa, e dempús ja parlaram der ahèr.” Alavetz Hassan li hec un senhau a Alí, que de seguit l’autregèc a Zoraik eth hilh e era borsa, e li didec: “Quan serà eth maridatge?”

E Zoraik arric, e responec: “Tranquil! Tranquil! Dilhèu te penses, *ya Alí*! que posqui dispausar de Zeinab coma d’un moton o d’un peish fregit?” Que non te la posqui autrejar mentre non l’aportes era dòt que reclame!”

Mercuri responec: “Que sò prèst a aportar-li era dòt que reclame. Qué ei?”

Zoraik didec: “Te cau saber que hec jurament de non deishar-se caucar per degun sense que l’auesse amiat abans coma presents de nòça, eth vestit brodat d’aur dera joena Kamaria, hilha deth judiu Azaria, era sua corona d’aur eth sòn cinturon d’aur e era sua babocha d’aur…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes seishanta unau net

Era didec:

“…Te cau saber que hec jurament de non deishar-se caucar per degun sense que l’auesse amiat abans coma presents de nòça, eth vestit brodat d’aur dera joena Kamaria, hilha deth judiu Azaria, era sua corona d’aur, eth sòn cinturon d’aur e era sua babocha d’aur!” Alavetz exclamèc Mercuri: “Se non ei mès qu’aquerò, desiri pèrder quinsevolh dret a maridar-me damb Zeinab se non li hèsqui a vier aguesta madeisha net es presents reclamadi!”

En enténer aguestes paraules, li didec Hassan-era-Pèsta: “Malerós de tu, *ya Alí*! per çò que vies de jurar. Qu’ès òme mòrt! Dilhèu non sabes qu’eth judiu Azaria ei un mag perfid, tafurèl e plen de malicia? As sues ordes s’estan toti es genn e es efrits! Demore dehòra dera ciutat en un palai bastit damb tòchos d’aur e de plata alternadi. Mès aguest palai, visible solet quan l’abite eth mag, despareish cada dia quan et sòn pròprietari va ara ciutat entà ventar es sòns ahèrs d’usurèr. Cada net, un còp a tornat en eth, eth judiu piste pera sua hièstra e mòstre en ua plata d’aur eth vestit dera sua hilha, cridant: “Ò vosati toti, mèstres en art de panar e brigands d’Irak, de Persia e d’Arabia! Vietz, se podetz, enta apoderar-vos deth vestit dera mia hilha Kamaria. E li balharè a Kamaria en maridatge ad aqueth qu’artenhe hèr-se a vier eth vestit!” Mès, *ya Alí*! ne es panaires mès adreits ne es brigands mès astuts poderen enquia ara sajar era aventura sense patir es sues conseqüéncies; pr’amor qu’er insigne mag a convertit, ad aqueri que preteneren era hèta, en mules, en ossi, en saumets o en monards. Te conselhi, donc, que renóncies a tau causa e te demores damb nosati!”

Mès Alí esclamèc: “Quina vergonha entà jo se per çò d’aguesta dificultat renoncièssa jo ar amor dera sensibla Zeinab. Per Allà, que me harè a vier eth vestit d’aur e vestirè a Zeinab damb eth era net dera nòça, E botarè en sòn cap era corona d’aur e eth cinturon d’aur ath torn dera sua citura esquista, e era babocha d’aur en sòn pè!” E gessec de seguit ara cèrca dera botiga deth judiu mag e usurèr Azaria.

Tanlèu arribèc en mercat des cambistes, Alí preguntèc pera botiga, e li mostrèren ath judiu, que precisament se tenguie a pesar er aur enes sues balances entà meter-lo dempús enes saques e cargar-les en ua mula estacada ara pòrta. Qu’ère molt lèg e d’aspècte avinagrat. E a Alí l’impressionèc un shinhau era sua fesomia. Ça que la, demorèc a qu’eth judiu acabèsse d’alinhar es saques, de barrar era sua botiga e de cargar era sua mula, en tot seguir-lo sense que se n’encuedèsse. E d’aguesta manèra arribèc darrèr d’eth, dehòra des muralhes dera ciutat.

Començaue a preguntar-se Alí enquia a on anarie seguint atau, quan de pic vedec ath judiu que treiguie dera pòcha deth sòn mantèl ua saca, metie en era era man, la treiguie plia d’arena e la lançaue ar aire en tot bohar per dessús dèra. E alavetz vedec lheuar-se dauant d’eth un magnific palai de tòchos d’aur e plata alternadi, damb un immens lumedan d’alabastre e escales de marme, que per eres pugèc eth judiu damb era sua mula entà desparéisher en sòn interior. Mès quauqui instants mès tard, apareishec ena hièstra damb ua plata d’aur qu’en era i auie un vestit esplendid, brodat en aur, ua corona, un cinturon e era babocha d’aur, e exclamèc: “Ò vosati toti, mèstres en art de

panar e brigands d'Irak, de Persia e d'Arabia! Vietz, se podetz, a apoderar-vos de tot aquerò, e vos pertanherà era mia hilha Kamaria!"

En veir e enténer aqueres causes, Mercuri, qu'ère persona senada, se didec. "De moment, çò de mès prudent ei vier a cercar ad aguest judiu maudit e demanar-li eth vestit damb bones paraules, en tot explicar-li çò que me passe damb Zoraik.! E lheuèc un dit en aire, cridant-li ath mag: "Jo, Alí Mercuri, eth prumèr des subaltèrns d'Ahmad eth mokaddem deth califa, desiri parlar-te."

E li didec eth judiu: "Que pòs pujar!" E quan siguec Alí ena sua preséncia, li preguntèc: "Qué vòs?" E Alí li condèc era sua istòria, e li didec: "Ara, fin finau, me cau aguest vestit d'aur e es auti objèctes entà hèr-se-les a vier a Zeinab, era hilha de Dalila!"

En entèner aguestes paraules, eth judiu se metec a arrir, en tot mostrar uns dents espaventosi; cuelhec ua taula damb arena endonviaira, e dempús d'auer trèt er oroscòp d'Alí, li didec: "Escota! S'aprècies era tua vida e non vòs perder-te sense remèdi seguís eth mèn conselh. Renóncia ath tòn projecte! Pr'amor qu'aqueri que t'ahisquèren en aguesta aventura non ac heren senon entà perder-te coma s'an perdut toti es que sagèren ja era causa. E guarda que se non auessa trèt jo eth tòn oroscòp e observat pera arena qu'era tua fortuna depassarà ara mia, non auria trantalhat, cèrtament, en talhar-te eth còth!" Mès Alí, qu'aguestes paraules l'aluguèren e l'ahisquèren, treiguec còp sec era sua simitarra e en tot menaçar damb era eth pièch deth mag judiu, exclamèc: "Se non consentisses en autrejar-me aguesti objèctes ja, e en abjurar ja des tues eretgies e hèr-te musulmant pronociant er acte de fe, era tua anma gesserà deth tòn còs!" Alavetz eth judiu estenec era man entà prononciar er acte de fe, e didec: "Que se te seque era man dreta!" E de seguit era man dreta d'Alí, que damb era tenguie era simitarra, se sequèc ena posicion que se trapaue, e era simitarra queiguec en solèr. Mès la cuelhec Alí damb era man quèrra e menacèc de nauèth eth pièch deth judiu; mès aguest prononcièc: "Ò man quèrra, seca-te!" E se sequèc era menaçaira man quèrra d'Alí, e era simitarra queiguec en solèr. Alavetz Alí, ar arràs dera ràbia, lheuèc era cama dreta e li volec fóter un còp de pè en vrente deth judiu; mès estirant aguest era man, prononcièc: "Ò cama dreta, seca-te!" E era cama dreta d'Alí se sequèc en aire ena madeisha posicion que se trapaue. E Alí se vedec sostengut solet peth pè quèrre…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes seishanta dusau net

Era didec:

… e Alí se vedec sostengut solet peth pè quèrre. E per mès que volec servir-se des sòns membres inutils, non artenhèc que pèrder er equilibri, tanlèu queiguent coma lheuant-se, enquia que se quedèc rendut, e li didec eth mag: "As renonciat ath tòn projècte?" Mès Alí repliquèc: "Qu'è besonh absoludament des efèctes dera tua hilha!" Alavetz li didec eth judiu: "Tè! Vòs es efèctes? Plan, donc, vau a hèr que te les hèsquen a vier!"

E cuelhec ua gèrla plia d'aigua, que damb era l'esposquèc, e cridèc: "Convertis-te en saumet!" E de seguit Alí Mercuri se transformèc en saumet, damb figura de saumet, cascos herradi e aurelhes monumentaus. E se metec, plan, a bramar coma un saumet, lheuant eth morre e era coa e alendant er aire. Eth judiu prononcièc es paraules dominadores entà senhorejar-se d'eth complètament, e l'obliguèc a baishar era escala sus es sues pautes deth darrèr; e un còp sigueren en pati deth palai, tracèc un cercle magic ena arena ar entorn deth saumet; e alavetz se lheuèc ath sòn entorn ua muralha que l'embarraue en un recinte molt estret que d'eth non podie escapar-se.

Peth maitin venguec aquiu eth judiu, l'enserèc, li metec es brides, lo montèc, e li didec ara aurelha: "Vas a remplaçar ara mula!" E lo hec gésser deth palai encantat, eth quau despareishec de seguit, lo guidèc peth camin dera botiga, a on non se tardèc a arribar. Dauric era sua botiga, estaquèc ath saumet Alí en lòc qu'ère estacada era mula eth dia anterior e se metec a manobrar enes sues balances, es sòns pesi, eth sòn aur e era sua plata. E eth saumet Alí, que languens dera sua pèth sauvaue totes es sues facultats, exceptat era dera paraula, se vedec obligat, entà non morir-se de hame a mossegar damb es sòns dents era sua racion de haues seques; mès entà consolar-se deishaue anar era sua mala encolia en tot foter-se seguides de pets sonors ena cara des clients.

Mentretant, arribèc ara cèrca deth judiu usurèr Azaria, un joen mercadèr arroïnat pes malastres dera fortuna e li didec. "Sò arroïnat, e ça que la, me cau guanhar-me era vida e mantier ara mia esposa. Vaqui que te hèsqui a vier es sòns braçalets d'aur, unica e soleta proprietat que mos rèste, pr'amor que me balhes a cambi, eth sòn valor en sòs e posca jo crompar-me un saumet o ua mula e exercir eth mestièr de venedor d'aigua d'adaiguar." Eth judiu responec: "Penses mautractar ath saumet que vas a crompar se se remís a caminar o a amiar cargues pesades d'aigua?" Eth futur traginèr responec: "Per Allà! se se remís a trabalhar, l'obligarè a complir eth sòn prètzhèt." Aquerò siguec tot! E eth saumet Alí entenec semblables paraules, e deishèc anar un pet espaventós.

Per çò deth judiu Azaria, li contestèc ath sòn client: "En aguest cas te cedirè a cambi d'aguesti braçalets eth mèn pròpri saumet, qu'ei aciu estacat ena pòrta. Non te cau auer contemplacions damb eth entà que non s'acostume a pigrejar e carga-li ben eth lomb pr'amor qu'ei robust e joen!"

Dempús, acabada era crompa, eth venedor d'aigua se hec a vier ath saumet Alí, mentre qu'aguest pensaue entath sò laguens: "*Ya Alí*! Eth tòn patron ei prèst a cargar-te ues arganèls de husta dura e pesadi oires grani, e t'obligarà a hèr cada dia dètz carrères longues o mès! Plan que òc, qu'ès perdut sense remèdi!"

Quan eth venedor d'aigua amièc ath saumet ena sua casa, li didec ara sua esposa que baishèsse en estable a dar-li eth minjar ar animau. E era esposa, qu'ère joena e molt agradiua ara vista, cuelhec era racion de haues e baishèc ara cèrca deth saumet Alí entà penjar-li deh còth era saca des haues. Mès eth saumet Alí, que des de hège un moment la guardaue de reuelh, se metec còp sec a bramar e li fotec un còp de cap que la lancèc damb era ròba desordenada sus er abeurador des cavalaries; la caperèc, amorassant-li

era cara damb es sòns gròssi pòts tremolosi, e metec ara vista era sua *mercaderia* de saumet, considerable eretatge de saumets ancessors.

En veir aquerò, era esposa deth venedor d'aigua comencèc a cridar enquiath punt qu'acodiren en estable totes es vesies, e en veir er espectacle, s'esdeguèren a hèr baishar eth saumet dera hemna estirada. E vaquí que tanben arribèc eth marit que li preguntèc: "Qué te cau?" Era l'escopic ena cara e li didec: "A, hilh d'adultèrs! Non as sabut crompar en tot Bagdad qu'un saumet acaçador de hemnes? Per Allà! Alista entre eth divòrci o era restitucion d'aguest saumet!" Eth marit preguntèc: "Mès qué a hèt aguest saumet?" Era didec. "Que m'a estirat en solèr e m'a caperat! E se non auesse estat pes vesies, m'aurie penetrat espaventosament!" Alavetz eth venedor d'aigua li fotec ua bona repassada ath saumet e acabèc en tot hér-se-lo a vier ath judiu, ath quau li condèc es sòns atemptats inconvenients e l'obliguèc a quedar-se damb eth un aute còp e a entornar-li es braçalets.

Quan se n'anèc eth venedor d'aigua, eth mag Azaria s'acarèc damb eth saumet Alí e li didec: "Atau, donc, que te ties a hèr brigantades damb es hemnes, ò maudit! Demora! Donques qu'ès content damb era tua condicion de saumet e non frenes es tòs capricis desvergonhadi te vau a convertir en quauquarren que sigue er arrir de petits e grani!" E barrèc era sua botiga, apraièc ath saumet e gessec dera ciutat.

Coma era vesilha, hec surgentar dera tèrra e deth hons der aire eth palai encantat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes seishanta tresau net

Era didec:

… Coma era vesilha, hec surgentar dera tèrra e deth hons der aire eth palai encantat, e entrèc damb eth saumet en recinte protector lheuat en un exrèm deth pati. Comencèc per gasulhar dauant deth saumet Alí paraules cabalistiques e l'esposquèc damb quauques gotes d'aigua que l'entornèren ena sua prumèra forma umana; dempús, en tot tier-se a ua cèrta distància d'eth, li didec: "Vòs, *ya Alí*! seguir es mèns conselhs ara, e abans de qué de metamorfosa jos quinsevolh auta auta forma pejor qu'era prumèra, renonciar ath tòn projècte temerari e anar-te'n peth tòn camin?" Eth joen responec: "Non, per Allà! que ja ei escrit qu'era mia fortuna depassarà era tua fortuna, me cau aucir-te o apoderar-me deth vestit de Kamaria e convertir-te ara fe der Islam!"

E volec precipitar-se sus eth mag Azaria, que, en veir aquerò, estenec era man e li lancèc ena cara gotes d'aigua que contenguie era gèrla gravada damb paraules talismaniques, en tot cridar-li: "Convertis-te en os!" E de seguit Alí Mecuri quedèc transformat en os, damb ua gròssa cadia junhuda a un anèth de hèr que li trauessaue eth morre e damb eth morrion, coma es ossi adondadi entà que dancen. Dempús s'inclinèc eth judiu ara aurelha deth joen, e li didec: "A, marrit, qu'ès semblable ath nòde que d'eth un non se pòt servir mentre non li trinque era clòsca!" E l'estaquèc a ua estaca

calada en recinte fortificat e no venguec a cercar-lo enquiath dia a vier. Montèc alavetz ena sua mula des dies anteriors e arrosseguèc darrèr d'eth ar os Alí entara botiga, dempùs d'auer hèt desparéisher eth castèth encantat e l'estaquèc ath costat dera mula entà tier-se dempús ath sòn aur e as sòns clients. E er os Alí entenie e comprenie, mès que non podie parlar.

Mentretant, passèc per dauant dera botiga un òme que vedec ar os encadenat, e entrèc de seguit entà preguntar-li ath judiu: "Ò mèstre Azaria! Me vòs véner aguest os? Ara mia esposa, qu'ei malauta, l'an receptat carn d'òs e greish d'os entà enguents: mès que non trapi arren d'aquerò en nunlòc." Eth mag didec: "Vas a immolar-lo de seguit o li balharàs fòrça minjar prumèr entà que te dongue mès enguent?" Er aute responec: "Qu'ei pro gras atau entàs necessitats dera mia esposa. E aué madeish harè que l'esgorgen!" Eth mag repliquèc ath limit dera alegria: "Donques qu'ei entath ben dera tua esposa, te l'autregi a gratis!" Alavetz er òme se hec a vier er os ena sua casa e cridèc a un carnissèr que venguec damb dues destraus granes, en tot meter-se a ahilar-les ua contra era auta dempús de rebussar-se. En veir aquerò, era afeccion qu'auie era sua anma li dupliquèc es fòrces a Alí er os, que, en moment que lo heren quèir en solèr entà esgorjar-lo sautèc còp sec d'entre es mans des sòns borrèus e volèc mès que correc enquiath palai deth mag.

Quan Azaria vedec tornar ar os Alí, se didec. "Que vau a hèr damb eth ua naua temptativa!" L'esposquèc, coma de costum, e l'entornèc era sua forma umana, dempús d'auer cridat aqueth còp ara sua hilha Kamaria entà que presencièsse era metamorfòsi. E era joena vedec a Alí ena sua forma umana e lo trapèc tan beròi que li cuelhec eth sòn còr un amor violent entada eth. Atau, donc, en tot apressar-se, li preguntèc: "Ei vertat, ò beròi joen! que non ei a jo a qui desires, senon solet eth mèn vestit e es mèns efèctes?" Eth responec: "Qu'ei vertat! pr'amor que les destini entà Zeinab, era sensibla hilha de Dalila, era escarrabilhada!" Aguestes paraules neguèren ara joena en un dolor e ua consternacion grani, en tot hèr-li exclamar ath sòn pair: "Tu madeisha as entenut ath brigand! Que non se n'empenaís!" E esposquèc de seguit a Alí damb ara aigua dera gèrla taslismatica cridasnt: "Convertis-te en gosset!" E Alí se convertic de seguit en un gosset de carrèr; e eth mag l'escopic ena cara e li fotec un còp de pè, en tot hèr-lo enlà deth palai.

Eth gosset Alí comencèc a vagabondar per dehòra dera ciutat, mès que non trapaue arren entà minjar e se decidic a entrar en Bagdad. E vaquí que de seguit l'acuelheren es lairaments de toti es gossets des diuèrsi barris que passaue, qu'en veir ad aqueth estrangèr que non coneishien e qu'atau violaue es frontères que d'eres èren es susvelhants, lo perseguiren a còps de nhacades enquias limits respectius. E de tau sòrta anaue er intrús de lòc en lòc, acaçat e mossegat crudèument pertot; mès fin finau se podec refugiar en ua botiga dubèrta que per edart ère botada en territòri neutrau. Per cèrt, qu'eth proprietari, qu'ère un venedor d'objèctes de dusau man en veir ad aqueth malerós gosset damb era coa entre es cames, acaçat furiosament pera armada des auti gossets, cuelhec eth sòn baston e lo defenec contra es agressors, qu'acabèren en tot dispersar-se lairant de luenh. Alavetz, entà demostrar-li eth sòn agraïment ath botiguèr,

eth gosset Alí se lancèc as sòns pès damb lèrmes enes uelhs e l'amorassèc, en tot lecar-lo e botjar era coa damb emocion. E s'estèc ath sòn costat enquiara net, en tot dider-se: "Que vau mès èster gosset que monard, o quauquarren pejor encara!" E pera net, quan eth botiguèr barrèc era botiga, se filèc damb eth entara sua casa.

E vaquí qu'a penes auec entrat ena casa deth botiguèr, era sua hilha se caperèc era cara, e exclamèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes seishanta quatau net

Era didec:

… E vaquí qu'a penes auec entrat ena casa deth botiguèr, era sua hilha se caperèc era cara, e exclamèc: "Ò pair mèn! Com gauses a hèr entrar ena cramba dera tua hilha a un estranh?" Eth botiguèr didec: "Que non i a aciu qu'un gosset!" Era responec: "Aguest gosset non ei aute qu'Alí Mercuri, de Eth Caire, que siguec encantat peth judiu Azaria eth mag per çò deth vestit dera sua hilha Kamaria!" En enténer aguestes paraules, eth botiguèr s'acarèc damb eth gosset, e li preguntèc: " Ei vertat aquerò?" E eth gosset hec damb eth cap un gèst que significaue: "Òc!" E seguic era joena: "Que sò prèsta, se vò maridar-se damb jo, a entornar-li era sua primitiva forma umana!" E exclamèc eth bortiguèr: "Per Allà! ò hilha mia! Entorna-li era sua forma, e solide se maridarà damb tu!" Dempús se virèc entath gosset, e li preguntèc:

"Que ja ac as entenut! Consentisses en aquerò?" Eth gosset botgèc era coa e hec damb eth cap un gèst que significaue: "Òc!" Alavetz era joena cuelhec ua gèrla talismanica plia d'aigua, e començaue a prononciar sus era paraules conjuratòries quan ara imprevista se deishèc enténer un crit estrident e era esclaua dera joena entrèc alavetz ena cramba, dident-li ara sua patrona: "Qué siguec, ò senhora, deth pacte que hérem entre es dues? Quan t'ensenhè era bruisheria, me jurères non verificar jamès ua operacion magica sense consultar-me. Precisament jo tanben voi maridar-me damb Alí Mercuri, qu'ara ei convertit en gosset. E non consentirè que se transforme en òme senon damb era condicion de qué mos pertanhe as dues en comun e passe ua net damb jo e ua net damb tu!" E tanlèu era joena accedic ad aguets acòrd, eth sòn pair li preguntèc, fòrça estonat per tot aquerò: "E des de quan ès iniciada ena bruisheria?" Era contestèc: "Des de qu'arribec aguesta esclaua naua, que l'auie aprenut en èster ath servici deth judiu Azaria, donques que d'amagat huelhetejaue es libres magics e es volums ancians d'aguest insigne mag."

Dempús d'aquerò cada ua des dues joenes cuelhec ua gèrla d'aigua talismatica, e dempús d'auer gasulhat en lengua ebrèa quauques paraules, esposquèren damb era aigua ath gosset Alí en tot dider-li: "Pes vertuts e pes merits de Soleiman! torna a convertir-te en un èsser uman viu! E de seguit sautèc sus es sòns pès Alí Mercuri, mès joen e mès beròi que jamès. Mès en aqueth madeish moment se deishèc enténer un sorriscle

espaventós, se dauric de land en lanc era pòrta, e ua meravilhosa joena hec era sua entrada ena estança, amiant enes sòns braci dues plates d'aur suberpausades; ena plata d'aur de baish i auie eth vestit d'aur, era corona d'aur, eth cinturon d'aur e era babocha d'aur, e ena plata de naut qu'ère mès petita, i auie eth cap talhat deth judiu Azaria, sagnosa e damb es uelhs perdudi.

Pr'amor qu'aquera tresau joena tan beròia non ère ua auta que Kamaria, era hilha deth mag, que, en tot botar es plates as pès d'Alí Mercuri li didec: "Vaquí, ò Alí es efèctes que desiraues e eth cap deth mèn pair eth judiu, pr'amor que t'estimi. Te cau saber tanben que me sò tornat musulmana ara!" E prononcièc: "Que non i a mès diu qu'Allà! E Mohammad ei er enviat d'Allà!"

En enténer aguestes paraules contestèc Alí Mercuri: "Que sò d'acòrd en maridar-me damb tu ath còp que damb aguestes dues joenes que son aciu, pr'amor qu'en èster hemna e contra es usatges normaus, me hès a vier un present noviau tan beròi! Mès qu'ei damb era condicion de regalar aguesti objèctes a Zeinab, hilha de Dalila, ara quau desiri auer coma quatau esposa, donques qu'era lei permet quate esposes legitimes.!" Kamaria i siguec d'acòrd e tanben es autes joenes. E preguntèc eth boriguèr: "Mos prometeràs, aumens, non cuélher concubines ath delà des quate esposes legitimes?" Alí responec: "Qu'ac prometi!" E agarrèc era plata d'aur que contenguie es efèctes de Kamaria, e gessec entà hèr-se-les a vier a Zeinab, era hilha de Dalila.

Mentre anaue entara casa de Dalila, vedec a un venedor ambulant qu'amiaue en cap ua plata grana damb confitures seques, *halawa* e amelhes pralinades, e se didec: "Que serà ben qu'amia damb jo doci d'aguesti entà balhar-les a Zeinab!" E vaquí qu'eth venedor, que semblaue èster ara demora, li didec: "Ò patron mèn, que non i a en Bagdad qui hèsque coma jo era confitura de carròta damb nòdes! Guaira n'as de besonh? Mès abans de crompar-me arren, tasta aguest trocet e ditz-se me com lo trapes" E Mercuri tastèc un tròç e se l'avalèc. Mès de seguit queiguec en solèr coma inanimat. Eth tròç de confitura ère barrejat damb bang e eth venedor non ère un aute que Mahmud-er-Avortament que se teguie ath mestièr lucratiu de panar as sòn clients. Qu'auie vist totes es causes beròies qu'amiaue Mercuri, e l'auie narcotizat entà panar-lo. Efectivament, tanlèu se quedèc Mercuri estirat sense botjar-se, er Avortament s'apoderèc deth vestit d'aur e des autes causes e se premanic a húger, mès, còp sec, apareishec a shivau Hassan-era-Pèsta, acompanhat pes sòns quaranta ussièrs e vedec ath lairon e l'agarrèc. E er Avortament non auec mès remèdi que declarar e mostrar a Hassan aqueth còs estirat en solèr. De seguit, Hassan, que des dera desaparicion d'Alí recorrie ara cèrca sua damb es sòns gardes toti es barris de Bagdad, hec que se hessen a vier contrabang e l'ac administrèc. E quan s'auec desvelhat eth joen, es sues prumères paraules sigueren entà preguntar pes efèctes que l'amiaue a Zeinad. E Hassan les ac mostrèc, e dempús des efusions pròpries der encontre, lo felicitèc pera sua adretia, e li didec: "Per Allà, mos depasses a toti!" Dempús l'amièc entara casa de Ahmad-era-Tinha, e dempús des salutacions d'un e der aute costat, se hec condar tota era aventura e li didec. "Alavetz, donc, eth palai encantat deth mag te correspon a tu per dret pròpri, pr'amor qu'ua des tues quate esposes legitimes va a èster Kamaria! Aquiu celebraram es nòces quadruples! Li vau a amiar de

seguit a Zeinab es presents e a hèr-li decidir ath sòn oncle Zoraik que te l'autrege en maridatge. E te prometi que non se refusarà, aguest còp, eth vielh brigand. Per çò de Mahmud-er-Avortament non lo podem castigar pr'amor que va a èster parent tòn quan entres tu ena sua familha…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes seishanta cincau net

Era didec:

"…Per çò de Mahmud-er-Avortament non lo podem castigar pr'amor que va a èster parent tòn quan entres tu ena sua familha!"

Quan auec dit aguestes paraules, Hassan-era-Pèsta cuelhec eth vestit d'aur, era corona d'aur, eth cinturon d'aur e es baboches d'aur e anèc entath *khan* des palomes. Dempús des salutacions, les didec que hessen a vier a Zoraik, les hec veir es presents noviaus qu'auien reclamat coma dòt de Zeinab, e les didec: "Ara qu'ei impossible quinsevolh refusament! Se non, serie ua ofensa entà jo, Hassan!" E Dalila e Zoraik acceptèren es presents, e balhèren eth sòn consentiment entath maridatge de Zenaib damb Alí Mercuri.

A londeman, Alí Mercuri anèc a cuélher possession deth palai deth judiu Azaria; e aquera net, dauant deth kadi e des testimònis, e dauant de Ahmad-era-Tinha damb es sòns quaranta e de Hassan-era-Pèsta damb es sòns quaranta se redigic eth contracte de matrimòni damb Zeinab, hilha de Dalila, damb Kamaria, hilha de Azaria, damb era hilha deth botiguèr e damb era joena esclaua deth botiguèr. E se celebrèren somptuosament es ceremònies des quate matrimònis. E solide qu'ère Zeinab segontes es hemnes dera acompanhada, era mès atrasenta e era mès beròia jos es sòns vels de maridada. E plan que òc, anaue vestida damb eth vestit d'aur, era corona d'aur, eth cinturon d'aur e es baboches d'aur; e es autes tres joenes se mostrauen ath sòn entorn coma es esteles ar entorn dera lua.

Atau, donc, aquera madeisha net Alí Mercuri comencèc a hèr es sues visites noviaus, prenetrant prumèr ara sua esposa Zeinab. E se trapèc qu'ère ua vertadèra pèrla non traucada e ua cavaladura sense montar encara. E se deleitèc damb era enquiath limit deth delèit, e dempús penetrèc per torn a cada ua des autes tres esposes. E coma que les trapèc absoludament perfèctes de beresa e de virginitat, se deleitèc tanben damb eres e les cuelhec aquerò que les auie de cuélher e les dèc aquerò que les auie de dar, e se hec per ua e pera auta part damb tota generositat e damb ua complèta satisfaccion.

Per çò des hestaus que s'auien hèt damb era escadença des nòces, se tardèren trenta dies e trenta nets. E non se perdonèc arren entà que siguessen dignes deth sòn autrejador. E auec alegria, e arriren, e se cantèc, e se divertiren ar arràs, es convidadi.

Quan s'acabèren es hèstes, Hassan-era-Pèsta venguec ara cèrca de Mercuri, e dempús de reiterar-li es sues felicitacions, li didec: "*Ya Alí*! Vaquí que t'a arribat era ora d'èster presentat ath nòste patron eth califa entà que t'autrege es sòns favors." E l'amièc entath divan, a on non se tardèc a hèr era sua entrada eth califa.

En veir a Alí Mercuri eth califa quedèc fòrça encantat, pr'amor que de vertat era bona cara deth joen predispausaue ath sòn favor, e era beresa podie dar fe de qué l'arreconeishie coma eth sòn escuelhut. E possat per Hassan-era-Pèsta, Alí Mercuri auancèc entath califa e punèc era tèrra entre es sues mans. Dempús se lheuèc e cuelhent ua plata qu'amiaue caperada Lomb-de-Camelh damb ua tela de seda, la descurbic dauant deth califa. E se vedec eth cap talhat deth judiu Azaria, eth mag.

Qu'estonèc aquerò ath califa, e li preguntèc: "De qui ei aguest cap?" E responec Mercuri: "Deth màger des tòns enemics, ò Emir des Credents! Eth sòn proprietari ei un insigne mag capable de destuir Bagdad amassa damb toti es sòns palais." E li condèc ath califa Harun Al-Raschid tota era istòria des deth principi enquiath finau, sense deishar-se cap detalh.

Aquera istòria meravilhèc ath califa de tau sòrta, que de seguit nomentèc a Mercuri intendent generau dera policia, damb era madeisha categoria, es madeishes prerrogatives e es madeishi emoluments qu'Ahmad-era-Tinha e Hassan-era-Pèsta; dempús li didec: "Que visquen es valents coma tu!, *ya Alí*! Voi que me demanes bèra causa mès." Mercuri responec: "Era etèrna duracion dera vida deth califa e permís entà hèr vier de Eth Caire, era mia patria, as mèns quaranta qncians companhs pr'amor d'auer-les aciu coma gardes, madeish qu'es des mèns dus collègues." E responec eth califa: "Que ja ac pòs hèr!" Dempús ordenèc as mès adreits escrivans deth palai que redigissen suenhosament aquera istòria e la botèssen enes archius deth règne entà qu'atau servisse de leçon e de diversion des pòbles musulmans e de toti es futurs credents en Allà e en sòn profèta Mohammed, eth milhor des òmes (siguen damb eth era pregària e era patz!)

E viueren toti era vida mès deliciosa e alègra enquia que venguec a visitar-les era Destructora d'Alegries e era Separadora des Amics!

E atau ei coma a arribat enquia jo, damb toti es detalhs, ò rei afortunat! era istòria veridica de Dalila era Tafurèla e dera sua hilha Zeinab era Mentidèra damb Ahmad-era-Tinha, Hassan-era-Pèsta, Alí Mercuri e Zoraik eth venedor de peish fregit! Mès Allà (sigue exaltat e glorificat!) ei mès sabent e mès penetrant!

Dempús higec Schahrazada: "Non te penses, ò rei afortunat! qu'aguesta istòria ei mès veridica qu'era de Juder eth Pescador e es sòns frairs." E de seguit condèc:

Istòria de Juder eth Pescador o era Saca Encantada

Me n'è sabut, ò rei afortunat! que i auec antan un mercadèr cridat Omar, qu'auie ua descendéncia de tres hilhs: un se cridaue Salem, eth dusau se cridaue Salim e eth mès petit se cridaue Juder. Les elevèc enquia qu'arribèren ara edat d'òmes; mès coma qu'a Luder l'estimaue mès qu'as auti frairs, e se n'encuedèren aguesti d'aguesta preferéncia, s'apoderèc d'eri era enveja e aueren en òdi a Juder. Atau, donc, quan eth mercadèr Omar, qu'ère òme cargat ja d'ans, vedec ath sòn torn er òdi qu'es sòns dus hilhs majors l'auien ath sòn frair, cranhèc qu'ara sua mòrt hessen patir a Jader. Amassèc, donc, as membres dera familha, e a quauqui òmes de sciéncia, a diuèrses persones que per orde deth kadi se tenguien as successions, e les didec: "Que me hèsquen a vier toti es bens e es teles dera mia botiga!" E quan l'ac heren a vier, didec: "Dividitz aguesti bens e aguestes teles en quate parts, coma mane era lei." E ac dividiren en quate parts. E er ancian autregèc a cada un des sòn hilhs ua part, sauvèc entada eth era quatau part, e didec: "Aguesta qu'ère tota era mia fortuna e l'è repartit en vida entà qu'arren agen que reclamar-me ne reclamar-se entre eri e non discutisquen dempús dera mia mòrt. Per çò dera quatau part que me sò reservat, serà entara mia esposa, era mair des mèns hilhs, pr'amor de qué damb era pòsque atier es sues necessitats."

E vaquí que pòc temps dempús moric er ancian; mès es sòns hilhs Salem e Salim non se contentèren damb eth repartiment que s'auie hèt, e li reclamèren a Juder ua part d'aquerò que l'auie tocat, en tot dider-li: "Era fortuna deth nòste pair anèc a parar enes tues mans…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes seishanta siesau net

Era didec:

"…Era fortuna deth nòste pair anèc a parar enes tues mans!"

E Juder se vedec obligar a recórrer contra eri as jutges e a hèr comparéisher as testimònis musulmans qu'auien assistit ath repartiment e que balhèren fe de çò que sabien; atau, donc, eth jutge enebic as frairs majors que toquèssen eth patrimòni de Juder. Mès es despenes deth procès heren pèrder a Juder e as sòns frairs part d'aquerò que possedien. Aquerò, totun, non empedic qu'aguesti darrèrs conspirèssen contra Juder, que se vedec obligat a apelar un aute còp ara justícia; e de nauèth eth plaid les hec despéner as tres ua bona part des sòns sòs enes pagaments. Mès que non cessèren enes sòns prepausi e anèren a un tresau jutge, e dempús a un quatau, e atau successivament, enquia qu'es jutges se mingèren tota era eréncia, e es tres quedèren tan praubi que non auien ne un sò horadat entà crompar-se un panet e ua cèba.

Quan es dus frairs Salem e Salim se vederen an aguest estat, coma que ja non podien reclamar arren a Juder, qu'ère ena misèria coma eri, conspirèren contra era sua mair, ara quau enganhèren e panèren dempús de mautractar-la. E era prauba hemna venguec plorant ara cèrca deth sòn hilh Juder, e li didec. "Es tòns frairs m'an hèt tau e quau

causa! E m'an privat dera mia part dera eréncia.! E comencèc a deishar anar inprecacions contra eri.

Mès Juder li didec:

"Ò mair mia! non lances imprecacions contra eri! Pr'amor que ja Allà s'encargarà de tractar a cada un segontes es sues accions. Per çò que hè a jo, non voi denonciar-les ath kadi ne as auti jutges, pr'amor qu'es procèssi còsten sòs, e en judicis è perdut tot eth mèn capitau. Que vau mès, donc, que mos resignem ath silenci es dus. Dempùs de tot, ò mair! non te cau que vier a estar-te damb jo e te balharè eth pan que jo mengi. Tu t'encargues, ò mair mia! de hèr vòts per jo, e Allà m'autrejarà çò de besonh entà mantier-te.

Per çò des mèns frairs, dèisha-les, que ja receberàn deth Jutge Sobeiran era recompensa pera sua accion, e padega-te damb aguestes paraules deth poèta:

Se t'oprimís er insensat, tie-lo damb paciéncia! e non compdes entà resvenjar-te que damb eth temps!

Mès evita era tirania! pr'amor que s'ua montanha oprimisse a ua auta montanha serie ath sòn torn trincada per ua auta montanha mès solida qu'era, e volarie hèta brigalhs!

E Juder li seguic prodigant ara sua mair paraules de consolacion, amorassant-la e padegant-la, e artenhèc atau aleugerir-la e decidir-la a que venguesse a estar-se damb eth. E entà guanhar-se eth sòn sosteniment, cuelhec un hilat de pesca, e cada dia anaue a pescar en Nil, en Bulak, as estanhs grans o a d'autes lòcs que i auesse aigua; e d'aguesta sòrta treiguie uns guanhs de dètz monedes de coeire uns còps, o de vint d'auti, o de trenta: e s'ac despenie tot ena sua mair e en eth madeish; atau, donc, minjauen e beuien ben.

Per çò que hè as sòns dus frairs, non auien arren; ne mestièr, ne venda, ne crompa. Les aclapaue era misèria, era roïna e totes es calamitats; e coma que non se tardèren a despéner aquerò que l'auien trèt ara sua mair quedèren ena mès miserabla condicion, e se convertiren en dus mendicants despolhadi que non auien arren. Atau, donc, se vederen obligadi a acodir ara sua mair e a umiliar-se dauant d'era enquiar extrèm, e a planher-se dera hame que les torturaue. E eth còr d'ua mair ei pietós! E esmoiguda pera sua misèria, les daue aquerò qu'ère sobrèr; e les mestraue tanben çò qu'auie sobrat era vesilha, en tot dider-les: "Minjatz lèu e anatz-vo'n abans de qué torne eth vòste frair, donques qu'en veder-vos se desengustarà e se l'endurirà eth còr contra jo, e me comprometeratz dauant d'eth."

E s'esdegauen eri a minjar e a anar-se'n. Mès un dia entre es dies, entrèren ena casa dera sua mair que, coma de costum, les hec a vier minjar e pan entà que mingèssen; e entrèc còp sec Juder e era mair se vedec avergonhada e confonuda; e cranhent que s'emmalicèsse damb era, joquèc eth cap, e guardèc ath sòn hilh damb guardades plan umiles. Mès Juder, luenh de mostrar-se contrariat, hec un arridolet as sòns frairs, e les didec: "Planvengudi sigatz, ò frairs mèns! e benedida sigue era vòsta jornada! Mès qué

s’a passat enquia qu’a tot darrèr ajatz decidit vier a tier-mos ua visita en aguest dia de benediccion?” E les abracèc, en tot dider-les: “De vertat que héretz mau en deishar-me aclapar atau per çò dera tristesa de non veder-vos. Non auetz vengut jamès ena mia casa entà saber-vo’n de jo ne dera nòsta mair!” Eri responeren: “Per Allà, ò frair nòste! que tanben mos aclapaue eth desir de vier a visitar-te; e non mos a aluenhat de tu senon era vergonha per çò que se passèc entre nosati e tu. Mès que ja èm aciu molt empenaïdi. Solide aquerò siguec òbra de Satan, e ara non auem cap auta benediccion que tu e era nòsta mair.”

E Juder, plan emocionat per aguestes paraules, les didec: “E jo non è cap auta benediccion que vosati dus, frairs mèns!” Alavetz era mair s’acarèc damb Juder, e li didec: “Ò hilh mèn! Qu’Allà blanquege eth tòn ròstre e t’aumente era prosperitat donques qu’ès eth mès generós de toti nosati, ò hilh mèn!” E didec Juder: “Sigatz planvengudi e vietz damb jo! Allà ei generós, e ena casa i a abondància.” E acabèc reconciliant-se damb es sòns frairs, que sopèren ena sua companhia e passèren era net ena casa.

A londeman esdejoèren toti a amassa, e Juder, cargat damb eth sòn hilat, partic en tot fidar ena generositat deth Dauridor, mentre qu’es dus frairs se n’anauen per un aute lòc e s’estauen absents enquiath meddia que tornauen entà dinar damb era sua mair. Per çò que hè a Juder, non tornaue enquiara net, amiant damb eth era carn e es verdures crompades damb es guanhs deth dia. E atau viueren pendent un mes, pescant Juder peishi entà vener-les e despèner es sòs damb era sua mair e damb es sòns frairs que minjauen e trionfauen.

Mès un dia entre es dies…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès qua arribèc era quate centes seishanta setau net

Era didec:

… Mès un dia entre es dies, Juder lancèc eth sòn hilat en arriu, e quan lo recuelhec, lo trapèc uet; lo lancèc per dusau viatge, e lo recuelhec uet; alavetz didec entada eth: “Que non i a peishi en aguest lòc!” E cambièc de lòc, e lançant eth sòn hilat, lo recuelhec de nauèth uet. Cambièc de lòc per dusau viatge, per tresau viatge, e atau successivament, des deth maitin enquiara net, sense arténher pescar ne un solet peish. Alavetz exclamèc: “Ò prodigis! Non i aurà ja peishi ena aigua? O serà ua auta causa eth motiu d’aquerò?” E coma que ja escurie, se metec eth hilat ena espatla e tornèc plan trist e preocupat pera sua mair e pes sòns frairs sense saber com s’ac harie entà balhar-les minjar; e alavetz passèc per dauant d’ua pastisseria, a on auie eth costum d’entrar a crompar eth pan cada net. E vedec ara multitud de gent damb es sòs ena man entà crompar pan, sense qu’eth pastissèr tachèsse es sòns uelhs en eth. E Juder se hec enlà tristament, guardant as crompadors e alendant. Alavetz li didec eth pastissèr: “Era planvenguda sus tu, ò Juder!

Te cau pan?" Mès Juder sauvèc silenci. Eth pastissèr li didec: "Encara que non ages sòs ath dessús, hè-te a vier çò que te cau e ja me pagaràs!"

E Juder li didec alavetz: "Da-me pan per valor de dètz monedes de coeire, e cuelh eth mèn hilat coma gatge." Mès responec eth pastissèr: "Non, ò praube! eth tòn hilat ei era pòrta des tòns guanhs e se me demorèssa jo damb eth, te barraria era pòrta dera subsisténcia. Vaquí donc, es pans que sòles crompar! E vaquí era mia part de dètz monedes de coeire, per s'un cas les as de besonh. E deman, *ya Juder*! me haràs a vier peish per valor de vint monedes de coeire!"

E contestèc Juder: "Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs!" E dempús de balhar-li ath pastissèr es gràcies, cuelhec eth pan e es dètz monedes de coeire que damb eres anèc a comprar carn e verdures, en tot dider-se: "Deman eth Senhor me procurarà es mejans entà remeter-me, e s'esbugassaràn es mies preocupacions!" E tornèc ena sua casa, e era sua mair hec eth sopar coma de costum. E Juder sopèc e se n'anèc a dormir.

A londeman cuelhec eth sòn hilat e se premanic entà gésser; mès li didec era sua mair: "Tè!, te'n vas sense minjar eth pan que minges cada maitin?" Eth responec: "Minja-te-lo tu damb es mèns frairs, ò mair!" E se n'anèc entar arriu, a on lancèc eth sòn prumèr hilat, eth dusau e eth tresau, cambiant de lòc diuèrsi viatges e arribèc ara ora dera pregària dera meddiada sense qu'auesse pescat arren. Alavetz recuelhec eth sòn hilat e tornèc aclapat ar arràs; e coma que non i auie cap aute camin entà vier ena sua casa, se vedec obligat a passar per dauant dera pastisseria, e en veder-lo eth pastissèr li compdèc dètz nauèths pans e dètz monedes de coeire, e li didec: "Cuelh aquerò e vè-te'n. E deman arribarà aquerò qu'era sòrt non a volgut qu'arribe aué!" E Juder volec desencusar-se mès eth pastissèr seguic: "Que non te cau desencusar-te damb jo, ò praube! S'auesses pescat quauquarren ja m'auries pagat! E se deman non pesques arren vene sense vergonha aciu, donques qu'as credit a tèrme illimitat."

Tanpòc a londeman podec Juder pescar arren, e un còp mès se vedec obligat a presentar-se en çò deth pastissèr, e auec era madeisha mala sòrt pendent sèt dies seguidi, ath cap des quaus se li botèc plan aclapat eth còr, e se didec entada eth: "Aué vau a pescar en lac Karum. Dilhèu trapa eth mèn destin aquiu!"

Anèc, donc, en lac Karum, plaçat non luenh de Eth Caire, e se premanie a lançar eth hilat, quan vedec vier entada eth a un moghrabin montat en ua mula. Anaue vestit damb ua ròba extraordiàriament beròia e tant caperat ère damb eth sòn burnós e damb eth sòn mocador en cap, que non se li vedie qu'un uelh. Tanben era mula ère caperada e ornada damb teishut d'aur e de seda, e ara gropa amiaue ues biaces de lan de color.

Quan eth moghrabin siguec ath costat de Juder, baishèc dera sua mula, e didec: "Salutacions, ò Juder! Ò hilh d'Omar!" E responec Juder: "E salutacion entà tu, ò senhor mèn peregrin!" Eth moghrabin didec: "Ò Juder, qu'è besonh de tu! Se me vòs aubedir, artenheràs grani auantatges e uns guanhs immensi, e seràs eth mèn amic, e t'encargaràs de toti es mèn ahèrs!"

Juder responec: “Ò senhor mèn peregrin! ditz-me ja çò que penses e t’aubedirè de seguit!” Alavetz li didec eth moghrabin: “Comença, donc, a recitar eth capitol liminar deth Koran!” E Juder recitèc damb eth, era *fatiha* deth Koran.

Alavetz li didec eth moghrabin: “Ò Juder, hilh d’Omar! Vas a estacar-me es braci damb aguesti cordons de seda çò mès fòrt possible! Dempús me lançaràs en lac e demoraràs pendent bèth temps. Se ves aparéisher per dessús dera aigua ua man mia abans qu’eth còs, lança de seguit eth tòn hilat e trè-me damb eth entara vòra; mès se ves aparéisher prumèr un pè dehòra dera aigua, te cau saber que ja serè mòrt. Non te’n hèsques per jo alavetz, cuelh era mula damb es buaces e vè-te’n entara plaça des mercadèrs. Traparàs a un judiu que se cride Schamayaa. L’autrejaràs era mula, e eth te balharà cent dinnars, que damb eri poiràs seguir eth tòn camin.!

Mès te cau sauvar eth secret de tot aquero…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes seishanta ueitau net

Era didec:

“…Mès te cau sauvar eth secret de tot aquero!” Alavetz contestèc Juder: “Escoti e aubedisqui!” E l’estaquèc es braci ath moghrabin, que li didie: “Mès fòrt encara!” E quan acabèc era causa, lo lheuèc e lo lancèc en lac. Dempús demorèc pendent uns instants entà veir se qué se passaue.

Mès ath cap de cèrt temps vedec de pic que gessien dera aigua es dus pès deth moghrabin.

Alavetz comprenec qu’auie mòrt er òme, e sense preocupar-se mès per eth cuelhec era mula e anèc entara plaça des mercadèrs, a on, efectivament, vedec seigut en ua cagira, ara pòrta dera sua botiga, ath mentat judiu, qu’exclamèc en veir era mula: “Que non i a dobte, qu’a perit er òme!” Dempús seguic: “Qu’a estat victima dera cobesença!” E sense híger ua soleta paraula, cuelhec de mans de Juder era mula, e li compdèc cent dinnars d’aur, en tot recomanar-li que sauvèsse eth secret. Juder, cuelhec, donc, es sòs deth judiu e s’esdeguèc a vier ara cèrca deth pastissèr, ath quau li cuelhec eth pan de costum, e en tot balhar-li un dinnar, li didec: “Aquerò ei entà pagar-te aquerò que te deui, ò patron mèn!” E eth pastissèr hec es compdes e li didec: “Encara damb tot aquerò que t’ei sobrèr, as pagat ena mia casa eth pan de dus dies!”

Juder lo deishèc e anèc ara cèrca deth carnissèr e deth verdurèr, e en tot autrejar-les un dinnar a cada un, les didec: “Balhatz-me çò que me cau e podetz demorar-vos damb era rèsta des sòs a compde de çò que posca crompar mès endauant!” E crompèc carn e verdures e s’ac hec a vier tot ena sua casa, a on trapèc as sòns frairs damb fòrça hame e ara sua mair que les didie qu’auessen paciéncia enquiara tornada deth sòn frair. Alavetz

deishèc dauant d'eri es viures, que sus eri se precipitèren coma golards, e comecèren a avalar-se tot eth pan mentre se hège eth dinar.

A londeman, abans d'anar-se'n, Juder l'autregèc ara sua mair tot er aur qu'amiaue, en tot dider-li: "Sauva-te-lo entà tu e entàs mèns frairs, pr'amor de qué jamès les manque arren!"

E cuelhec eth sòn hilat de pesca e tornèc en lac Karun; e ja anaue a començar eth sòn trabalh, quan vedec auançar entada eth un dusau moghrabin que se retiraue ath prumèr e anaue vestit damb mès riquesa e montat en ua mula. "Salutacions!, ò Juder, hilh d'Omar!"

Et pescador responec: "Salutacions entà tu, ò senhor peregrin!"

Er aute didec: "Vederes ager a un moghrabi montat en ua mula coma aguesta?" Mès Juder, qu'auie pòur que l'acusèssen dera mòrt der òme, se didec que valerie mès remir absoludament e responec: "Non, que no vedí ad arrés!" Eth dusau moghrabin arric e didec: "Ò praube Juder! Dilhèu non sabes que non ignòri arren de çò que s'a passat? Er òme que lancères en lac e qu'era sua mula veneres ath judiu Schamayaa per cent dinnars ei eth mèn frair. Per qué sages de remir?"

Eth pescador responec: "Se sabies tot aquerò, per qué m'ac demanes?"

Er aute didec: "Pr'amor qu'è besonh, ò Juder! que me hèsques eth madeish servici qu'ath mèn frair." E treiguec des sues buaces precioses uns cordons gròssi de seda, que l'autregèc a Juder, en tot dider-li:

"Estaca-me çò mès fòrt possible e lança-me en lac! E se ves gésser eth mèn pè abans qu'arren, ei que m'aurè mòrt! Alavetz cuelheràs era mula e l'ac veneràs ath judiu per cent dinnars!" Juder responec: "Aprèssa-te, donc!"

E s'apressèc eth moghrabin e Juder l'estaquèc es braci, e lheuant-lo entà naut lo lancèc ath hons deth lac.

E vaquí qu'ath cap de quauqui moments vedec gésser dera aigua es pès. E comprenec qu'auie mòrt eth moghrabin, e se didec:

"S'a mòrt! Que non torne e se demore damb era sua calamitat! *Inschalah*! Vierà entà jo cada dia un moghrabin entà que lo lança ena aigua, en tot hèr-me guanhar cent dinnars?"

E cuelhec era mula e partic ara cèrca deth judiu, qu'exclamèc en veder-lo: "Que s'a mòrt eth dusau!"

Juder responec: "Pro que visque eth tòn cap!" E higec eth judiu: "Aguesta qu'ei era recompensa des ambiciosi!" E se quedèc damb era mula e li balhèc cent dinnars a Juder, qu'entornèc damb era sua mair e les ac autregèc. E li preguntèc era sua mair: "Mès d'a on très tant de sòs, ò hilh mèn!?" Alavetz li condèc eth, çò que l'auie arribat; e era sua

mair li didec plan espaurida: “Non tornes en lac Karun! Me cau pòur que es moghrabins te hèsquen a vier bèth malastre!”

Eth responec: “Mès qu’ei que les lanci ena aigua damb eth sòn consentiment, ò mair mia! Ath delà, per qué non hè’c s’eth mestièr d’estofador me balhe cent dinnars cada dia? Per Allà! Ara que i voi anar cada dia entà estofar damb es mies mans ath darrèr des moghrabins e que non què de eth mendre senhau de moghrabins!”

Tath tresau dia, donc, tornèc Juder en lac Karun, e de seguit vedec arribar ath tresau moghrabin que se retiraue fòrça as dus prumèrs, mes que les depassaue ena riquesa des sòns vestits e ena beresa des ornaments dera mula que montaue; e darrèr d’eth, en dues buaces, i auie un pòt de cristau damb era sua tapa. S’apressèc aqueth òme a Juder, e li didec: “Salutacions, ò Juder, hilh d’Omar!”

Eth pescador l’entornèc era salutacion, pensant: “Com ei que me coneishen e saben eth mèn nòm toti?”

Eth moghrabin li preguntèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes seishanta nauau net

Era didec:

… Eth moghrabin li preguntèc: “As vist passar moghrabins per aciu?” Eth pescador responec: “Dus.” Er aute preguntèc: “Per a on an anat?” Eth pescador didec: “Les estaquè es braci e les lancè en lac a on s’estofèren! E se vòs tu tanben seguir era sua sòrt, ac posqui hèr tanben!”

En enténer aguestes paraules eth moghrabin se metec a arrir e contestèc: “Praube! Non sabes que tota vida amie fixada per aunça eth sòn finau?”

Baishèc dera sua mula e higec tranquillament: “Ò Juder, desiri que hèsques damb jo madeish que damb eri!” E treiguec des sues buaces uns cordons gròssi de seda e les ac autregèc; e li didec Juder: “Alavetz dèisha que t’agarra es mans entà estacar-te-les ena esquia; e hè lèu, donques qu’è fòrça trabalh e eth temps me prèsse. Ath delà, que sò plan ath pas deth mestièr, e pòs fidar-te’n dera mia adretia coma estofador!”

Alavetz eth moghrabin li presentèc es braci. Juder les estaquèc ena esquia, dempús lo lheuèc entà naut e lo lancèc en lac a on lo vedec en.honsar-se e desparéisher. E abans de partir damb era mula, demorèc a que gessessen dera aigua es pès deth moghrabin; mès damb gran estonament dera sua part, vedec que gessien dera aigua es dues mans precedint ath cap e ath moghrabin sancer, que li cridèc: “Que non sai nadar! Cuelh-me de seguit eth tòn hilat, ò praube!” E Juder li lancèc eth hilat e artenhèc treir-lo dera aigua. Alavetz vedec enes mans d’aqueth òme, sense que se n’auesse encuedat abans, dus peishi de color ròi coma eth corau, un peish en cada man. E eth moghrabin

s’esdeguèc a cuélher dera sua mula es dus pòts de cristau, metec un peish en cada pòt, les caperèc, e tornèc a plaçar es pòts enes buaces. Dempús d’aquerò tornèc entà Juder, e cuelhent-lo en braça se metec a punar-li damb efusion era caròla dreta e era quèrra, e li didec. “Per Allà! Sense tu non seria viu jo ara, e non auria pogut agarrar aguesti dus peishi!” Aquerò siguec tot.

E vaquí que Juder, qu’ère quiet per estonament, acabèc en tot dider-li: “Per Allà, ò senhor peregrin! Se reaument penses qu’intervengui un shinhau ena tua liberacion e ena captura d’aguesti peishi, conda-me lèu, coma soleta pròva de gratitud, çò que sàpies respècte des dus moghrabins estofadi, e era vertat sus es dus peishi e sus eth judiu Schamayaa, eth deth mercat.”

Alavetz didec eth moghrabin:

“Ò Juder! Te cau saber qu’es dus moghrabins que s’estofèren èren frairs mèns. Un se cridaue Abd Al-Salam e er aute Abd Al-Abad. E jo me cridi Abd Al-Samad. E aqueth que tu cres judiu, non a arren de judiu, pr’amor qu’ei un vertadèr musulman deth rite malekita; eth sòn nòm ei Abd Al-Rahim, e tanben ei frair nòste. E vaquí, *ja Juder*! qu’eth nòste pair, que se cridaue Abd Al-Wadud, ère un gran mag que possedie ath hons totes es sciéncies misterioses, e mos ensenhèc as sòns quate hilhs era magia, era bruisheria e er art de desnishar e daurir es tresòrs mès amagats. Atau, donc, mos calec tier de contunh ar estudi des sciéncies qu’en eres artenhérem tau grad de sabença, qu’acabèrem en tot somèter as nòstes ordes as genn, as mareds e as efrits.

Quan moric eth nòste pair, mos deishèc fòrça bens e immenses riqueses. Alavetz mos repartirem equitativament es tresòrs que mos deishèc, es talismans e es libres de sciéncia; mès que no mos metérem d’acòrd ena possession de certs manuscrits. Eth mès important d’aqueri manuscrits ère un libre titolat Annaus des Ancians, vertadèrament inestimable de prètz e de valor, que ne tansevolh se poirie pagar damb eth sòn pes en peireries. Pr’amor qu’en eth se trapauen indicacions precises sus era solucion des enigmes e signes misteriosi. E en aqueth manuscrit precisament auie agotat eth nòste pair tota era sua sciéncia.

Quan començaue a accentuar-se entre nosati era discòrdia, vedérem entrar ena nòsta casa a un venerable jeique, eth madeish qu’auie educat ath nòste pair e l’auie ensenhat era magia e era bruisheria. E aqueth jeique, que se cridaue eth Plan Prigond Cohe, mos didec: “Hètz-me a vier aguest libre!” E l’amièrem es Annaus des Ancians, que cuelhec eth e mos didec: “Ò hilhs mèns, qu’ètz hilhs deth mèn hilh, e non posqui favorir a un de vosati en detriment des auti. Vos cau, donc, qu’aqueth de vosati que volgue possedir aguest libre, vage a daurir eth tresòr cridat Al-Schamardal, e me hèsque a vier era esfèra celèsta, eth recipient de khol, era simitarra e er anèth, que toti aguesti objèctes contie eth tresòr! E son extraordinàries es sues vertuts. Plan que òc, eth sagèth ei sauvat per un genni, qu’eth sòn nòm ja hè pòur sonque de prononciar-lo: se cride er Efrit Tron-Penetrant. E er òme que se hèsque patron d’aguest anèth, pòt acarar sense temor eth poder des reis e des sultans; e quan volgue poirà èster eth senhor dera tèrra damb tot çò qu’a d’ampla e de longa. Aqueth que possedisque era simitarra, poirà destruir a volontat

armades sonque brandint-la, pr'amor que de seguit gesseràn d'era ahames e relampits, que redusiràn ath non arren a toti es guerrèrs. Eth que possedisque era esfèra celèsta poirà viatjar ath sòn caprici per toti es punts der univèrs, sense shordar-se ne cambiar de lòc, e visitar toti es parçans d'Orient e d'Occident. Entad aquerò, serà pro tocar damb eth dit eth punt que volgue anar e es regions que volgue recórrer, e era esfèra se meterà a hèr torns, en tot hèr desfilar dauant des sòns uelhs totes es causes interessantes deth país en qüestion, atau coma es sòns abitants, e tot aquerò s'ac auesse entre es sues mans. E s'a viatges ei planhós dera ospitalitat des indigenes de quinsevolh país o deth recebement d'ua ciutat entre es ciutats, poirà dirigir eth solei entath punt que se trape era region enemiga, e de seguit serà cuelhuda pes ahlames e usclarà damb toti es sòns abitants. Per çò deth recipient de khol, aqueth que se heregue es paupetes damb eth khol que contie, ve de seguit toti es tresòr amagats dera tèrra. Que ja ac sabetz! Atau, donc, eth libre non li pertanherà de dret senon ad aqueth que realice era empresa; e aqueri que fracassen, non poiràn hèr cap reclamacion. Acceptatz aguestes condicions?" Responèrem: "Les acceptem, ò jeique deth noste pair! Mès que non sabem arren restacat damb aguest tresòr de Schamardal!" Alavetz mos didec: "Vos cau saber, ò hilhs mèns! qu'aguest tresòr de Schamardal se trape…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mes quan arribèc era quate centes setantau net

Era didec:

"…Vos cau saber, ò hilhs mèns! qu'aguest tresòr de Schamardal se trape jos era dominacion des dus hilhs deth rei Ròi. En d'auti tempsi eth vòste pair sagèc d'apoderar-se d'aguest tresòr; mès entà daurir-lo calie apoderar-se abans des hilhs deth rei Ròi. E vaquí qu'en moment qu'eth vòste pair les anaue a agarrar, hugeren e se lancèren, transformadi en peishi ròis ath hons deth lac Karun, enes proximitats de Eth Caire. E coma qu'aqueth lac ère tanben encantat, per mès que hec eth vòste pair non podec agarrar as dus peishi. Alavetz venguec a cercar-me e se planhèc dera ineficacitat des sues temptatives. E de seguit hi jo es mèns calculs astrologics e treiguí er oroscòp; e descurbí qu'eth tresòr de Schamardal non podie daurir-se que damb era ajuda e ena preséncia d'un joen de Eth Caire cridat Juder ben-Omar, pescador de mestièr. Se traparà eth tau Juder ara vòra deth lac Karun. E er encantament d'aguest lac non se poirà trincar senon damb eth pròpri Juder, qu'aurà d'estacar es braci ad aqueth qu'eth sòn destin sigue baishar en lac; e lo lançarà ena aigua. E aqueth que se lance aquiu li calerà lutar contra es dus encantats hilhs deth rei Ròi; e s'a era sòrt de vencer-les e d'apoderar-se d'eri, non s'estofarà, e treirà per dessús dera aigua era sua man abans qu'arren. E lo cuelherà Juder damb eth sòn hilat! Mès aqueth que perisque treirà dera aigua abans qu'arren es pès, e aurà d'èster abandonat."

En enténer aguestes paraules deth jeique Plan Prigond Cohen, responérem: "Plan que òc, sajaram era empresa, enquia e tot a risc de perir! Solet eth nòste frair Abd Al-Rahim non volec sajar era aventura, e mos didec: "Non voi!" Alavetz decidírem que se

desguisèsse de mercadèr judiu, e amassa acordèrem enviar-li era mula e es buaces entà que les crompèsse ath pescador en cas de qué perissem ena temptativa.”

Per çò d’aute, ja sabes, ò Juder! çò que se passèc. Es mèns dus frairs periren en lac, victimes des hilhs deth rei Ròi. E tanben jo me pensaua que periria lutant contra eri quan me lancères en lac, mès gràcies a ua conjuracion mentau, artenhí desliurar-me des mies ligadures, trincar er encantament invencible deth lac e apoderar-me des dus hilhs deth rei Ròi que son aguesti peishi que m’as vist enbarrar enes pòts des mies buaces. E vaquí qu’aguesti dus peishi encantadi, hilhs deth rei Ròi, son ne mès ne mens que dus efrits poderosi; e gràcies ara sua captura, fin finau poirè daurir eth tresòr de Schamardal.

Mès entà daurir aguest tresòr ei absoludament de besonh que sigues tu present, pr’amor qu’er oroscòp deth Plan Prigond Cohen predidie qu’era causa non se podie hèr que dauant dera tua vista.

Vòs, donc, ò Juder! vier damb jo en Maghreb, en un lòc plaçat apròp de Fas e de Miknas, entà ajudar-me a daurir eth tresòr de Schamardal? E te darè tot çò que me demanes! E seràs entà tostemp eth mèn frair en Allà. E dempús d’aguest viatge, tornaràs damb era tua familha damb eth còr content!”

Quan Juder auec entenut aguestes paraules, contestèc: “Ò senhor mèn peregrin! qu’è pendents deth mèn còth ara mia mair e as mèns frairs! E sò jo er encargat de mantier-les. Atau, donc, se consentisqui en anar damb tu, qui les balharà eth pan entà alimentar-se?” Eth moghrabin responec: “T’absties solet per guitèra! Se reaument solet t’empedís partir era manca de sòs dera tua mair, sò prèst a balhar-te ja, mil dinnars d’aur entà que posque víuer era tua mair mentre tu sigues absent, que serà dempús de quate mesi, a penes!” En enténer es mil dinnars, Juder exclamèc: “Da-me, ò peregrin es mil dinnars entà que vaja a autrejar-les ara mia mair e me’n vaja dempús damb tu!” E eth moghrabin l’autregèc de seguit es mil dinnars, e eth pescador anèc a hèr-se-les a vier ara sua mair, en tot dider-li: “Cuelh aguesti mil dinnars entàs tues despenes e es des mèns frairs, pr’amor que jo me’n vau damb un moghrabin pendent quate mesi en Maghreb. E hè vòts per jo pendent era mia abséncia, ò mair! e era tua benediccion m’aumplirà de beneficis!” Era responec: “Ò hilh mèn! com me vau a aclapar de tristesa pera tua abséncia! E quina pòur me cau per tu!”

Eth joen didec: “Ò mair mia! non te cau crànher per aqueth qu’ei jos era susvelhança d’Allà! Ath delà, eth moghrabin ei un brave òme!” E laudèc fòrça ath moghrabin. E era sua mair li didec: “Qu’Allà incline entà tu eth còr d’aguest moghrabin de ben! Dilhèu serà generós damb tu!”

Alavetz Juder se didec adiu dera sua mair e anèc ara cèrca deth moghrabin.

E quan lo vedec entrar eth moghrabin li preguntèc: “Consultères damb era tua mair?” Juder responec: “Plan que òc, e hec vòts per jo e me benedic” Li didec er aute: “Puja darrèr de jo ena gropa!” E Juder pugèc a lombs dera mula darrèr deth moghrabin, e d’aguesta manèra viatgèc des de meddia enquiara tarde.

E vaquí qu'eth viatge li desvelhèc un gran apetís en Juder, qu'auie fòrça hame…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes setanta unau net

Era didec:

"… E vaquí qu'eth viatge li desvelhèc un gran apetís a Juder, qu'auie fòrça hame. Mès coma que non vedie viures ena saca de viatge, li didec ath moghrabin: "Ò senhor mèn peregrin! me semble que te n'as desbrembat de cuélher viures entath viatge." Er aute responec: "Dilhèu as hame?" Juder didec: "Plan que òc!" Alavetz eth moghrabin arturèc era mula, baishèc en solèr seguit de Juder e li didec ad aguest: "Da-me era saca!"

E quan li balhèc era saca Juder, li preguntèc: "Qué desire era tua anma, ò amic mèn?" Juder responec: "Pan e hormatge!" Er aute arric, e didec: "Arren mès que pan e hormatge, ò praube? Vertadèrament ès pòc digne dera tua categoria! Demana-me, donc, quauquarren excellent!"

Juder responec: "En aguest moment qu'ac traparia tot excellent!" Eth moghrabin preguntèc: "T'agraden es porets fregidi?" Juder didec: "*Ya Allà*! Plan!" E er aute li preguntèc: "T'agrade er arròs damb mèu?" Juder didec: "Fòrça!" Er aute preguntèc: "T'agraden es aubergines farcides? E es caps d'audèth damb tomata? E es lecaries de jolverd? E es pastissi? E aguesta e aquera causa e era de mès enlà?" E li mentèc enquia vint-e-quate plats desparièrs mentre Juder pensaue. "Serà lhòco? Pr'amor que d'a on pòt trèir es plats que ven de mentar se non i a aciu cap codina ne cap codinèr? Vau a dider-li que ja ei pro!" E li didec ath moghrabin: "Qu'ei pro! Enquià quan vas a hèr-me desirar aguesti desparièrs minjars sense montrar-me'n cap d'eri?"

Mès contestèc eth moghrabin: "Era planvenguda sus tu, ò Juder!" e metec era man ena saca e treiguec d'era un plat d'aur damb dus porets fregidi e caudi; dempús metec era man ena saca per dusau viatge e treiguec un plat d'aur damb costelhes d'anhèth, e un darrèr der aute, treiguec es vint-e-quate plats qu'auie nomentat.

Estonat quedèc Juder en veir tot aquerò. E li didec eth moghrabin: "Minja, praube amic mèn!" Mès Juder exclamèc: "Ualaaa! ò senhor mèn peregrin! Solide as plaçat en aguesta saca ua codina damb es sòns utisi e codiners! Eth moghrabin se metec a arrir, e contestèc: "Ò Juder, aguesta saca ei encantada! La mèstre un efrit que, se voléssem mos harie a vier de seguit mil minjars indis e mil minjars chinesi!"

E exclamèc Juder: "Ò, be n'ei de beroia era saca!, e quini prodigis contie e quina opuléncia!" Dempús mingèren ambdús enquia assadorar-se, e lancèren aquerò que les auie sobrat. E eth moghrabin se sauvèc un aute còp era saca des plats d'aur. Dempús metec era man ena borsa dera buaça, e treiguec ua gèrla d'aur plia d'aigua fresca e doça.

E beueren e heren es sues ablucions e recitèren era pregària dera tarde, botant dempús era gèrla ena saca ath costat d'un des pòts e metent era saca a lombs dera mula e montant ena mula eri madeishi, enta seguir eth sòn viatge.

Ath cap de cèrt temps, eth moghrabin li preguntèc a Juder: "Sabes, ò Juder! eth camin qu'auem recorrut des de Eth Caire enquia aciu?" Juder responec: "Per Allà! que non ac sai." Er aute didec: "En dues ores auem recorrut exactament un trajècte qu'exigís un mes de camin aumens!" Juder preguntèc: "E com ei aquerò?"

Er aute didec: "Te cau saber, ò Juder! qu'aguesta mula que montam ei ne mès ne mens qu'ua gennia entre es genn. En un solet dia pòt recórrer eth trajècte d'un an de camin; mès aué va pòc a pòc, ath pas, entà que non te fatigues."

E atau seguiren eth sòn camin entà Maghreb; e cada dia, peth maitin e per tarde era saca atenguie a totes es sues necessitats; e Juder non li calie que desirar un minjar encara que siguesse eth mès complicat e eth mès extraordinari, entà trapar-lo de seguit ath hons dera saca, complètament codinat e mestrat en un plat d'aur.

E d'aguesta manèra, ath cap de cinc dies arribèren en Maghreb e entrèren ena ciutat de Mas e de Miknas.

E vaquí que toti es caminaires que se trapauen pes carrèrs coneishien ath moghrabin e lo saludauen e li punauen era man, enquia qu'arribèren ena pòrta d'ua casa, a on baishèc eth moghrabin entà picar. E de seguit se dauric era pòrta e en lumedan apareishec ua joena absoludament coma era lua, beróia e eleganta coma ua gasèla assedegada, que les hec un arridolet de planvenguda.

E eth moghrabin li didec, en ton pairau: "Ò Rahma, hilha mia! Hè lèu a dauri-mos era sala principau deth palai!" E responec era joena Rahma: "Sus eth tòn cap e sus es uelhs!" E les precedic entar interior deth palai, balancejant es sues anques. E Juder perdec era rason, e didec entada eth: "Plan que òc, aguesta joena ei, indiscutiblament, era hilha d'un rei!"

Per çò deth moghrabin, comencèc prumèr cuelhent deth lomb dera mula era saca, e didec: "Ò mula, entorna-te'n en lòc d'a on vengueres! E qu'Allà te benedisque!"

E vaquí que còp sec se dauric era tèrra e recebec en sòn sen ara mula entà barrar-se sus era immediatament.

E exclamèc Juder: "Protector! Glòria a Allà! que mos desliurèc de tau causa e velhèc sus nosati mentre èrem a lombs d'aguesta mula!" Mès eth moghrabin didec: "Per qué t'estones, ò Juder!? Qu'ei que non t'auia dit ja qu'ère ua gennia entre es efrits? Mès, esdeguem-mos a entrar en palai e a pujar ena sala principau!"

E seguiren ara joena.

Quan Juder auec entrat en palai, quedèc enludernat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes setanta dusau net

Era didec:

"… Quan Juder auec entrat en palai, quedèc enludernat per esplendor e pera multitud de riqueses qu'embarraue e pera beresa des aranhes de plata e des lampes d'aur, atau coma pera profusion de peireries e metaus. E un còp seigudi en tapís, eth moghrabin li didec ara sua hilha: "*Ya Rahma*, hè-mos a vier eth paquet de seda que ja sabes!" E de seguit se metec a córrer era joena, tornant dempús damb eth paquet mentat, e l'ac autregèc ath sòn pair, que lo dauric e treiguec d'eth un vestit que valie mil dinnars aumens, e en tot balhar-lo a Juder, li didec: "Bota-te-lo, ò Juder! e planvengut sigues coma òste aciu!" E Juder se vestic damb aquera ròba e quedèc tant esplendid que semblaue un rei entre es reis des arabs occidentaus.

Dempús d'aquerò, eth moghrabin, qu'auie ath sòn dauant era saca, metec era man en era e treiguec ua multitud de plats que botèc en mantèl qu'auie plaçat era joena, e no se posèc en sòn prètzhet enquia qu'auec alinhat d'aquera manèra quaranta plats de color desparièr e damb minjars diferents. Dempús li didec a Juder: "Estira era man e minja, ò senhor mèn! e desencusa-mos per çò de pòc que te mestram; pr'amor qu'en realitat encara non mo'n sabem des tòns gusti e des tues preferéncies. Non te cau díder qu'aquerò que t'estimes mès e t'ac presentaram sense pòsa." Juder responec: "Per Allà, ò senhor mèn peregrin!, que m'agrade tot, e arren me repugne! Non me preguntes, donc, sus es mies preferéncies e bota-me tot aquero que te semble ben. Pr'amor qu'era soleta causa que sai ei minjar e aquerò ei çò que mès m'agrade deth mon! Que ja sabes qu'è bon dentat!"

E mingèc fòrça aquera net, e tanben es auti dies, sense que jamès vedesse gésser hum dera codina. Donques que non li calie ath moghrabin que méter ena man ena saca, pensant en bèth minjar, e de seguit lo treiguie en un plat d'aur. E madeish se passaue damb era fruta e damb es causes de pastisseria. E de tau sorta viuec Juder en palai deth moghrabin pendent vint dies, cambiant de vestit cada maitin, e cada vestit ère milhor qu'eth deth dia anterior.

Peth maitin deth vint-e-unau dia, venguec a cercar-lo eth moghrabin, e li didec: "Lhèua-te, ò Juder! Aué qu'ei eth dia alistat entara dubertura deth tresòr de Schamardal." E Juder se lheuèc e gessec damb eth moghrabin. E quan arribèren dehòra des muralhes dera ciutat, apareisheren de pic dues mules, qu'en eres montèren, e dus esclaus neri que se meteren a caminar darrèr des mules. E caminèren enquia meddia, quan arribèren ena arriba d'un arriu; e eth moghrabin baishèc e li didec a Juder: "Baisha!" E quan auec baishat Juder, er aute hec un senhau damb era man as dus neri, en tot dider-les: "Anem!" Es dus neri se heren a vier es mules, que despareisheren, tornant dempús es esclaus damb ua tenda de campanha e un tapís e meteren laguens, pes entors, es coishins e es matalassi. Dempús d'aquerò amièren era saca e es dus pòts qu'eren embarradi es

dus peishi de color de corau. Dempús esteneren eth mantèl e serviren un minjar de vint-e-quate plats que treigueren dera saca. Dempús d'aquerò depareisheren.

Alavetz se lheuèc eth moghrabin, metec ath sòn dauant sus un escabèl es dus pòts, e comencèc a gasulhar sus eri paraules magiques e conjurs, enquia que comencèren a cridar es dus peishi laguens des pòts: "Qu'em aciu! Ò sobeiran mag, tie misericòrdia de nosati!" E seguiren en tot suplicar-li mentre formulaue es conjurs.

Dempús crebèren ath còp e volèren pes aires es dus pòts a bocins, mentre apareishien dauant deth moghrabin dus personatges que didien, damb es braci crotzadi umilament: "Era salvagarda e eth perdon, ò poderós endonviaire! Quina ei era tua intencion sus nosati?"

Eth moghrabin responec: "Era mia intencion ei estofar-vos e usclar-vos se non me prometetz daurir eth tresòr de Schamardal!" Es auti dideren: "T'ac prometem e dauriram entà tu eth tresòr. Mès te cau absoludament que hèsques vier aciu a Juder, eth pescador de Eth Caire. Pr'amor qu'ei escrit en libre deth Destin qu'aguest tresòr non se pòt daurir qu'ena preséncia de Juder! E arrés pòt entrar en lòc que trape eth tresòr, se non i è Juder, hilh d'Omar!" Eth moghrabin responec: "Que ja è hèt a vier ar individú que parlatz!

Qu'ei aciu present! Qu'ei aguest! Ei en tot veder-vos e escotar-vos!" E es dus personatges guardèren a Juder damb atencion, e dideren: "Que ja son sauvadi toti es obstacles e pòs ja compdar damb nosati! T'ac juram peth nòm d'Allà!" Atau, donc, eth moghrabin les permetec anar-se'n a on se n'auien d'anar. E despareisheren ena aigua der arriu.

Alavetz eth moghrabin cuelhec ua cana gròssa e ueda, e sus era placèc dues lhuelhes de corallina ròia, e dessús d'aguestes dues huelhes metec un petit brasèr d'aur, plen de carbon, en tot bohar un solet còp. E de seguit s'aluguèc eth carbon e se tornèc brasa ardenta. E eth moghrabin escampilhèc encens sus es brases e didec: "Ò Juder, ja puge eth hum der encens, e de seguit vau a recitar es conjurs magics dera dubertura. Mès, coma qu'un viatge començadi es conjurs ja non les poirè interrómper sense eth risc d'anular es poders talismatics, te vau abans a ensenhar aquerò que te cau hèr entà arténher era fin que mos auem prepausat en vier en Maghreb!" E responec Juder: "Ensenha-me, ò senhor mèn sobeiran!"

E eth moghrabin didec: "Te cau saber, ò Juder!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher et maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes setanta tresau net

Era didec:

“…Te cau saber, ò Juder! que quan jo me bota a recitar es formules magiques sus er encens humejant, era aigua der arriu començarà a amendrir de man en man, e er arriu acabarà en tot secar-se complètament, e deishar eth sòn lhet ath descubèrt. Alavetz veiràs qu’en penent deth lhet sec der arriu se t’apareisherà ua grana pòrta d’aur, tan nauta coma era pòrta dera ciutat, damb dus picapòrts deth madeish metau. Fila-te entad aguesta pòrta e pica-la leugèrament damb un des picapòrts que i a en cada huelha, e demora pendent un instant. Pica dempús damb un dusau picapòrt mès fòrt qu’eth prumèr, e demora encara! Picaràs damb un tresau còp de picapòrt mès fòrt qu’es auti dus, e non te botges ja. E quan ages picat atau damb es tres còps de picapòrt seguidi, enteneràs cridar a quauquarrés de laguens estant: “Qui cride ara pòrta des tresòrs sense saber trincar es encantaments?” Tu responeràs: “Que sò Juder eth pescador, hilh d’Omar, de Eth Caire!” E se te daurirà era pòrta e en lumedan apareisherà un personatge que te diderà, damb era simitarra ena man: “S’ès vertadèrament aguest òme, presenta eth còth entà que te talhe eth cap!” E tu presentaràs eth còth sense pòur, e lheuarà sus tu era simitarra en tot quèir as tòns pès immediatament, e ja non veiràs qu’un còs sense anma! E non t’aurà costat cap mau. Mès se per pòur te remisses a aubedir-lo, t’aucirà en aquera ora e en aqueth instant.

Quan ages trincat d’aguesta manèra aguest prumèr encantament, passaràs laguens e veiràs ua dusau pòrta, que picaràs damb un solet còp de picapòrt, encara que molt fòrt. Alavetz se t’apareisherà un cavalièr damb ua lança grana ena espatla, e te diderà, en tot menaçar-te damb era sua lança: “Quin ei eth motiu que te hè vier en aguesti lòcs que non cauishiguen jamès es umans ne es tribús des genn?” E coma responsa, li presentàràs decididament eth tòn pièch descubèrt entà que te herisque; e te poncharà damb era sua lança. Mès que non senteràs cap de mau e queirà eth, as tòns pès. E ja non veiràs en eth, qu’un còs sense anma. Mès s’arrecules t’aucirà!

Arribaràs alavetz en ua tresau pòrta, que per era gesserà ath tòn encontre un arquèr que te menaçarà damb eth sòn arc armat de flècha; mès, aufris-li decididaments eth tòn pièch coma diana, e queirà as tòns pès convertit en un còs sense anma!. Ça que la, se trantalhes, t’aucirà!

Entraràs dempús mès entà laguens e arribaràs en ua quatau pòrta, que d’era se lançarà contra tu un leon de cara espaventosa, que daurirà es sua ampla gòrja entà avalar-te. Non as de crànher arren ne húger d’eth, senon que l’esteneràs era man e li tocaràs damb era, era boca, e queirà as tòns pes sense hér-te cap de mau.

Vè-te’n alavetz entara cincau pòrta, que d’era veiràs gésser a un nere que te preguntarà: “Qui ès?” E tu dideràs: “Que sò Juder!” E te responerà eth: “S’ès vertadèrament aguest òme, saja de daurir era siesau pòrta!”

De seguit anaràs a daurir era siesau pòrta, e exclamaràs: “Ò Jesús, ordena-li a Moisés que daurisque era pòrta!” E era pòrta se daurirà dauant de tu e veiràs aparéisher dus dragons enòrmes, un ara dreta e un aute ara quèrra, que sautaràn sus tu damb era gòrja dubèrta. Non te cau pòur! Estene-li a cada un ua des tues mans, qu’en eres voleràn

mossegar; mès en bades, pr'amor que ja auràn queigut impotents as tòns pès. E sustot non hèsques veir qu'as pòur, pr'amor qu'alavetz era tua mòrt serie segura.

Arribaràs ena setau pòrta, fin finau, e picaràs en era. E era persona que te daurirà e apareisherà en lumedan, serà era tua mair. E te diderà: "Planvengut sigues, hilh mèn! Aprèssa-te a jo entà que posca desirar-te era patz!" Mès li responeràs: "Tè-te a on ères! E despolha-te!" Era te diderà: "Ò hilh mèn! que sò era tua mair! e me deues bèra gratitud e respècte, donques que t'aleitè e te balhè educacion. Com vòs obligar-me a que me despolha?" Tu li responeràs, cridant: "Se no te très era ròba t'aucisqui!" E cuelheràs ua simitarra que traparàs penjada ena paret, ara dreta, e li dideràs: "Començа lèu!" E seguiràs en tot menaçar-la damb era mòrt, enquia que sigue complètament nuda. Mès alavetz veiràs que s'esbugasse e despareish.

E d'aguesta manèra, ò Juder! auràs trincat toti es encantaments e dissolvut totes es bruisheries, ath còp que meteràs era tua vida sana e en bona santat. E sonque te restarà ja recuélher eth frut des tòns trabalhs.

Entad aquerò, non auràs que trauessar aguesta setau pòrta, e laguens traparàs molons d'aur. Mès non ne hèsques cabau e fila-te entà un pabilhon petit que i a ath miei dera estança deth tresòr, e que sus era s'esten ua cortina passada. Lhèua alavetz era cortina, e veiràs, ajaçat en un tron d'aur, ath gran mag Schamardal, eth madeish ath quau pertanh eth tresòr. E ath costat deth sòn cap veiràs lúder ua causa redona coma era lua: qu'ei era esfèra celèsta. Lo veiràs damb era simitarra ena cintura, damb er anèth en un dit e damb eth recipient de khol estacat ath còth damb ua cadia d'aur. Non trantalhes alavetz! Apodera-te d'aguesti quate objèctes preciosi, e hè lèu a gésser deth tresòr entà vier a autrejar-me-les.

Mès tie compde, ò Juder! de non desbrembar arren de çò que vengui de dider-te o de non obrar cossent damb es mies recomanacions. Se non, te n'empenaïràs d'aquerò mès tard, e s'aurie de cránher fòrça per tu."

E quan auec parlat, eth moghrabin li tornèc a díder a Juder es sues obligacions un, dus, tres e quate còps entà que se les aprenèsse ben, e seguic en tot repetir-les enquia qu'eth pròpri Juder li didec: "Que ja m'ac sai tot perfèctament! Mès quin èsser uman…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes setanta quatau net

Era didec:

"…Que ja m'ac sai tot perfèctament! Mès quin èsser uman poirà acarar aguesti formidables talismans que me parles e tier taus terribles perilhs?" Eth moghrabin responec: "Ò Juder, non te cau pòur! Es diuèrsi personatges que veiràs enes pòrtes, non son que vulgars hantaumes sense anma! Que pòs, donc, èster vertadèrament tranquil!"

E didec Juder: “Boti era mia confiança en Allà!” Ara seguida comencèc eth moghrabin damb es sòns esposcaments magics. E metec de nauèth encens en brasèr e se metec a recitar es formules conjuratòries. E vaquí qu’era aigua der arriu amendric pòc a pòc e despareishec, e eth lhet der arriu se quedèc sec, deishant veir era enòrma pòrta deth tresòr.

En veir aquerò, Juder, sense trantalhar ja, auencèc peth lhet der arriu e se filèc de cap ara pòrta d’aur, en tot picar en era un, dus e tres còps. E de laguens s’entenec ua votz que didie: “Qui pique ena pòrta des tresòrs sense saber trincar es sòns encantaments?”

Eth responec: “Que sò Juder ben-Omar!” E de seguit se dauric era pòrta, e en lumedan apareishec un personatge que li didec, damb era simitarra ena man: “Presenta eth còth!” e Juder presentèc eth còth e er aute l’anaue a fóter damb era simitarra, mès queiguec en madeish moment. E se passèc madeish damb es autes pòrtes, enquiara setau, exactament coma l’auie predit e recomanat eth moghrabin. E cada còp trincaue Juder damb gran valor toti es encantaments enquia que se l’apareishec era sua mair gessent dera setau pòrta: lo guardèc, e li didec. “Siguen damb tu es mies salutacions, ò hilh mèn!”

Mès Juder cridèc: “E qui ès tu?” Era responec: “Que sò era tua mair, ò hilh mèn! Sò era que t’a amiat pendent nau mesi en sòn sen, era que t’a aleitat e t’a dat era educacion qu’as, ò hilh mèn!” Eth exclamèc: “Trè-te era ròba” Era repliquèc: “Com, en èster eth mèn hilh, me demanes que me despolha?” Eth didec: “Trè-t’ac tot, o se non, t’esbauçarè eth cap damb aguesta simitarra!” E agarrèc era simitarra que penjaue ena paret, e la mostrèc cridant: “Se non te despolhes, t’aucisqui!” Alavetz se decidic era a despolhar-se solet d’ua part. Mès eth didec: “Trè-te tota era rèsta!” E se treiguec era quauquarren mès. Eth li didec: “Mès encara!” E seguic en tot pressar-la enquia que se treiguec tota era ròba e no se quedèc que damb es cauces, e li didec avergonhada: “A, hilh mèn! Tot eth temps que me tenguí a educar-te, l`è perdut! Quina decepcion! Qu’as un còr de pèira. E vaquí que me vòs mèter en ua posicion vergonhosa, obligant-me a mostrar era mia nudesa mès intima! Ò hilh mèn! Non te semble ua causa illicita e un sacrilègi?”

Eth didec: “Qu’ei vertat! Queda-te, donc, damb es cauces!” Mès a penes auec prononciat Juder aguestes paraules exclamèc era vielha: “Qu’a consentit! Picatz-lo! E de seguit sentec, eth, que li picauen es espatles còps fòrts que li fotien toti es gardes invisibles deth tresòr. E de vertat qu’aquerò siguec entà Juder ua repassada sense precedents e que jamès desbrembarie! Dempús, en un virament de uelhs, efrits invisibles lo lancèren a còps dehòra dera sala deth tresòr e dera darrèra pòrta, que deishèren barrada, coma ère abans.

E vaquí qu’eth moghrabin vedec que lo lançauen dera pòrta e s’esdeguèc a recuelher-lo pr’amor que ja es aigües gessien un aute còp damb gran tarrabastalh, en tot invadir eth lhet der arriu e tornar en sòn cors interromput. E se lo hec a vier ena arriba estavanit, e se metec a recitar sus eth es versets deth Koran enquia que se remetec.

Alavetz li didec: “Non te recomanè que non me desaubedisses? Ja ac ves! Que m’as decebut e t’as decebut a tu madeish per non obligar-la a trèir-se es calces. Pendent

aguest an que ja s'a acabat to!. Mos calerà demorar enquiar an a vier entà repetir es nòstes temptatives. A compdar d'ara e enquia alavetz te calerà estar-te damb jo."

E cridèc as dus neri, que vengueren de seguit, e pleguèren era tenda de campanha, e recuelheren tot aquerò que s'auie de recuélher e s'absentèren pendent un moment entà tornar dempús damb es dues mules, que sus eres montèren Juder e eth moghrabin tornant immediatament ena ciutat de Fas.

Juder s'estèc, donc, ena casa deth moghrabin pendent tot un an, botant-se cada dia un vestit nau de gran valor e minjant e beuent çò que gessie dera saca, segontes es sòns desirs.

E vaquí qu'arribèc eth dia dera naua temptativa, a prumèrs der an a vier, e eth moghrabin venguec ara cèrca de Juder, e li didec: "Lhèua-te! E anem a on mos cau anar!"

Juder responec: "Plan ben!" E gesseren dera ciutat, e vederen as dus neri que les presentèren es dues mules e pugèren en eres e les guidèren en direccion entar arriu qu'ara sua arriba non se tardèren a arribar. Se lheuèc, e tapissèc e amoblèc era tenda de campanha.

E dempús de dinar, eth moghrabin cuelhec era cana ueda, es huelhes de cornalina ròia, eth petit brasèr damb huec e er encens; e abans de començar es esposcaments magics, li didec a Juder: "Ò Juder, me cau hèr-te ua recomanacion!"

Juder exclamèc: "Senhor mèn peregrin, de vertat que non s'ac vau! Coma que non me n'è desbrembat dera repassada que recebí, tanpòc me desbrembarè des tues recomancions der an passat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc descrètament.

Mès quan arribèc era quate centes setanta cincau net

Era didec:

"…Coma que non me n'è desbrembat dera repassada que recebí, tanpòc me desbrembarè des tues recomancions der an passat" Er aute preguntèc: "De vertat les brembes?" Juder exclamèc: "A, plan que òc!"

Er aute didec: "Fòrça ben, Juder, sauva era tua anma! E sustot, non t'imagines un aute viatge qu'era vielha ei era tua mair, pr'amor que non ei qu'un hantauma que cuelh era aparença dera tua mair entà ahiscar-te a quèir en error. E te cau saber que s'eth prumèr viatge gesseres d'aquiu damb es uassi sans, se te dèishes enganhar, solide que les perderàs en tresòr!" Juder responec: "Que m'è deishat enganhar un còp, mès s'ara tornesse a enganhar-me me meritaria que m'usclèssen!"

Alavetz eth moghrabin lancèc encens en huec e formulèc es sòns conjurs. E de seguit se sequèc er arriu, e permetec a Juder auançar entara pòrta d'aur. Piquèc en era, e se dauric; e artenhèc trincar er encantament des diuèrses pòrtes enquia qu'arribèc ena preséncia dera sua mair, que li didec: "Planvengut sigues, ò hilh mèn!" Eth responec: "E des de quan e per qué sò eth tòn hilh, ò maudida! Trè-te era ròba!" Alavetz era, sajant d'enganhar-lo comencèc a trèir-se era ròba tot doç, pèça per pèça, enquia que ja non auec ath dessús qu'es cauces. E exclamèc Juder: "Trè-te-les, ò maudida!" E se treiguec era es cauces, en tot estavanir-se coma un hantauma sense anma.

Juder entrèc alavetz sense cap dificultat ena estança deth tresòr, e vedec es molons d'aur en sarrades hilères; mès se dirigic entath pabilhon sense prestar-les cap atencion, e quan auec lheuat era cortina, vedec ath gran endonviaire Al-Schamardal ajaçat en un tron d'aur, damb era simitarra talismatica ena cintura, er anèth en un dit, eth recipient de khol penjat ath còth damb ua cadia d'aur e sus et sòn cap era esfèra celèsta, ludenta e redona coma era lua.

Alavetz s'auancèc Juder sense trantalhar e li treiguec deth cinturon era simitarra, treiguec er anèth talismaitc, desliguèc eth recipient de khol, cuelhec era esfèra celèsta e arreculèc entà gésser. E alavetz s'entenec ath sòn entorn un concèrt d'esturments que l'acompanhèren trionfaument enquiara gessuda, mentre que de toti es costats deth tresòr sosterranh se lheuauen es votzes des gardes que lo felicitauen cridant:

"Que te sigue util, ò Juder, aquerò que saberes guanhar! Enorabona! Enorabona!" E non deishèc de sonar era musica ne deishèren de felicitar-lo es votzes enquia que siguec dehòra deth tresòr sosterranh.

E en veder-lo arribar cargat des talismans, eth moghrabin cessèc enes sòns esposcaments e conjurs, e se lheuèc e comencèc a punar-lo, sarrant-lo contra eth sòn pièch e hènt-li salutacions coraus. E quan Juder l'auec autrejat es talismans, cridèc as dus neri, qu'arribèren deth hons der aire, barrèren era tenda de campanha e les presentèren es mules, qu'en eres montèren Juder e eth moghrabin entà entornar ena ciutat de Fas.

Quan sigueren en palai, se seigueren dauant deth mantèl estenut e mestrat damb innombrables plats trèts dera saca, e eth moghrabin li didec a Juder: "Ò frair mèn! ò Juder, minja!" E Juder mingèc e s'assadorèc. Alavetz meteren un aute còp ena saca es plats uets, lheuèren eth mantèl e eth moghrabin Abd-Al-Sanad didec: "Ò Juder, abandonères era tua tèrra e eth tòn país pera mia causa. E as hèt capitada damb es mèns ahèrs. E vaquí que te sò deutor des drets que sus jo aquerires. Non te cau qu'exprimir tu aguesti drets, pr'amor qu'Allà (que sigue exaltat!) se senterà generós damb tu pera nòsta intercession. Demana, donc, çò que volgues, e non t'avergonhes de hè'c, pr'amor que t'ac as meritat!"

Juder responec: "Ò senhor mèn! Solet desiri d'Allà e de tu que me balhes era saca!" E de seguit eth moghrabin li botèc era saca enes sues mans en tot dider-li: "Solide que t'ac

as meritat! E s'auesses desirat quinsevolh auta causa, l'auries auut. Mès, ò praube! aguesta saca solet te servirà entà minjar!" Juder responec: "E qué mès poiria jo desirar?"

Er aute didec: "Patires ena mia companhia fòrça trebucs, e te prometi amiar-te entath tòn país damb eth còr content e satisfèt. E vaquí qu'aguesta saca non pòt administrar-te que minjar, mès que non t'enriquirà. E jo voi, ath delà, enriquir-te. Cuelh, donc, era saca entà trèir d'aquiu toti es minjars que volgues, mès jo te vau a dar tanben ua auta saca plia d'aur e de jòies de tota sòrta entà que quan arribes en tòn país, te hèsques mercadèr a grana escala e posques atier damb excès totes es tues necessitats e es dera tua familha, sense preocupar-te d'estauviar arren."

Dempús higec: "Per çò dera saca deth minjar, te vau a ensenhar com t'as de servir d'era entà trèir es minjars que volgues. Non te cau que méter era man, formulant: "Ò servidor d'aguesta saca, pera vertut des Potents Nòms Magics qu'ac pòden tot sus tu, te conjuri a que te hèsques a vier tau minjar!" E de seguit traparàs ath hons dera saca toti es minjars qu'ages desirat encara que cada dia siguessen mil de colors desparièrs e sabors diferents."

Dempús eth moghrabin hec aparéisher a un des dus Neri damb ua des sues mules, cuelhec ues buaces granes que se retirauen ara saca deth minjar, e aumplic ua buaça damb aur en moneda e en lingots e era auta buaça damb jòies e peireries. Ac metec tot en lomb dera mula, ac caperèc damb era saca deth minjar, que semblaue complètament ueda, e li didec a Juder: "Monta ena mula! Eth nere anarà dauant de tu e te mostrarà eth camin que te cau seguir, e t'amiarà d'aguesta sòrta enquiara madeisha pòrta dera tua casa de Eth Caire. E quan arribes, cuelhes es dues saques e dèisha era mula ath nere, qu'eth me la harà a vier. E non li condes ad arrés eth nòste secret! E ara me digui adiu de tu en Allà…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes setanta siesau net

Era didec:

"…E ara me digui adiu de tu en Allà!" Juder responec: "Allà aumente era tua prosperitat e es tòns beneficis! Fòrça gràcies!" E pugèc ena mula en tot her-se a vier damb eth es dues saques e se metec en camin precedit peth nere.

E era mula seguic fidèument ath nere pendent tot eth dia e era net; e solet li calec un dia entà hèr eth viatge deth Maghreb a Eth Caire; pr'amor qu'a londeman peth maitin, Juder se vedec ja enes muralhes de Eth Caire e entrèc ena ciutat pera Pôrta dera Victòria. E arribèc ena sua casa. E vedec seiguda en lumedan ara sua mair, que, damb era man estenuda entàs caminaires, demanaue caritat, dident: "Balhatz-me quauquarren, per Allà!"

En veir aquerò, abandonèc era rason a Juder, que baishèc dera mula, e damb es braci dubèrts se lancèc entara sua mair, que se metec a plorar quan lo vedec. E la hec entrar ena casa dempùs de cuélher es dues saques e fidar era mula ath nere entà que se la hesse a vier ath moghrabin; pr'amor qu'era mula ère ua gennia e eth nere un genni.

Quan Juder siguec damb era sua mair laguens dera casa, la hec sèir-se en tapís, e plan aclapat de veder-la demanar caritat peth carrèr, li didec: "Ò mair!, es mèns frairs son ben?" Era responec: "Que son ben." Eth preguntèc: "Per qué demanes caritat peth carrèr?" Era responec: "Ò hilh màn! pr'amor qu'è hame!" Eth didec: "E com ei aquerò? Abans de partir te balhè cent dinnars e un aute dia mil dinnars!" Era didec: "Ò hilh mèn! Es tòns frairs heren ua estratagèma contra jo e artenheren cuelher-me aguesti sòs, en tot hèr-me enlà dempùs dera casa. E entà non morir-me de hame m'è vist obligada a demanar caritat."

Eth didec: "Ò mair mia! Que ja non te cau patir mès ara qu'è arribat jo. Vaquí ua saca plia d'aur e de jòies! E era riquesa abonde aué ena casa!" Era responec: "Ò hilh mèn, vertadèrament neisheres benedit e afortunat! Qu'Allà t'autrege es sues bones gràcies e t'aumente es beneficis! Vè-te'n ara, hilh mèn, a cercar un shinhau de pan entàs dus, donques qu'ager non mingè arren e aguest maitin tanpòc." E en enténer parlar de pan, Juder arric, e didec: "Era plavenguda e era liberalitat sus tu, ò mair mia! Sonque te cau demanar eth minjar que volgues, e te lo darè ar instant, sense auer d'anar a comprar-lo en mercat ne codinar-lo ena codina!" Era didec: "Ò hilh mèn! Eth cas ei que non veigui qu'ages arren de minjar! E er equipatge qu'amies sonque son aguestes dues saques, ueda ua d'eres." Eth didec: "Qu'è toti es minjars que volgues e de toti es colors!" Era didec. "Hilh mèn, era hame!" Eth didec: "Qu'ei vertat. Quan er òme a besonhs se contente damb era mendre causa. Mès, en auer abondància de tot, hè gòi alistar e minjar solet es causes mès delicioses! E vaquí qu'è en abondància de tot, e pòs alistar."

Era didec: "Alavetz, hilh mèn, desiri un panet caud e un bocin de hormatge!"

Eth responec: "Ò mair mia! aquerò que non ei digne dera tua categoria!" Era didec: "Qu'ac saberàs tu milhor que jo! Hè, donc, çò que volgues!" Eth didec: "Ò mair mia! me semble milhor e mès digne dera tua categoria, un anhèth rostit e tanben uns porets rostits e arròs adobat damb pebe. E tanben me semblen pròpris dera tua categoria es tripes farcides, es carbasses farcides, es motons farcidi, es costelhes farcides, es fidèus hèts damb amelhes, mèu d'abelhes e sucre, es pastissi farcidi d'*alfonsics* e perhumadi d'ambre e es escuts de Baklaua!"

En entener aguestes paraules, era prauba hemna se pensèc qu'eth sòn hilh se burlaue d'era o qu'auie perdut eth sen, e exclamèc: "*Yuh! Yuh*! Qué t'a arribat, hilh mèn, Juder? Sónies o dilhèu t'as tornat hòl?" Eth didec: "E per qué?" Era responec: "Pr'amor que vies de mentar-me causes tant estonantes e tan de naut prètz e tan dificiles de premanir, que serie un trabalh immens auer-les!" Eth didec: "Per vida mia, que voi que minges de seguit tot aquerò que vengui de mentar."

Era responec: “Donques aciu que non veigui arren de tot aquerò.” Eth didec: “Hè-me a vier era saca.” E l’amièc era era saca e la paupèc e la trapèc ueda. L’ac autregèc, totun, e de seguit metec eth era man ena saca e treiguec prumèr un plat d’aur qu’en eth s’alinhauen, flairoses e umides e nadant ena sua pròpria sausa, es tripes farcides. Dempús metec era man per dusau viatge e uns quants còps mès, entà anar treiguent successivament totes es causes qu’auie mentat e enquia e tot quauques ues que non auie mentat. E li didec era sua mair: “Hilh mèn, era saca ei petita e ère totafèt ueda, e vaquí que treigueres d’era toti aguesti minjars e toti aguesti plats. A on ère tot aquerò?” Eth didec: “Ò mair mia!, te cau saber qu’aguesta saca me l’autregèc un moghrabin. E ei encantada! Qu’a coma sirvent a un genni qu’aubedís es ordes que li balhen segontes tau formula.” E li didec era formula. E li preguntèc era sua mair: “Atau, donc, se jo meti era man en aguesta saca demanant un minjar segontes era formula, lo traparè?” Eth didec: “Plan que òc.” Alavetz metec era man era, e didec: “Servidor d’aguesta saca!, pera vertut des Nòms Magics qu’ac pòden tot sus tu, te conjuri a que me hèsques a vier, ath delà, ua auta costelha farcida…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes setanta setau net

Era didec:

“…te conjuri a que me hèsques a vier, ath delà, ua auta costelha farcida!” E de seguit notèc dejòs dera sua man eth plat, e lo treiguec dera saca. E ère ua costelha farcida meravilhosament e aromatizada damb clau d’espècia e d’autes espècies fines! Alavetz didec era: “A maugrat de tot, jo desiri tanben un panet caud e hormatge, donques que sò acostumada ad aquerò e arren me hè mès erosa!” E metec era man, e prononcièc era formula, e treiguec d’era çò qu’auie demanat. Alavetz li didec Juder: “Ò mair mia, qu’ei de besonh que quan acabem de minjar metam un aute còp ena saca es plats uets, pr’amor qu’atau ac exigís eth talisman! E sustot non divulgues eth secret e amaga ben aguesta saca en tòn còfre entà non trèir-lo senon en moment avient. Mès que non te cau pòur per çò d’aute, sigues generosa damb toti, damb es vesins, e damb es praubi e mestra-les de totes es parves as mèns frairs, autant se sò jo present coma se non.”

E vaquí qu’a penes auec acabat de parlar Juder, entrèren es sòns dus frairs e vederen eth minjar meravilhós!

Donques que venguien de saber-se’n dera arribada deth sòn frair Juder gràcies a un òme deth barri, que les didec: “Eth vòste frair ven d’arribar de viatge, montat en ua mula, precedit per un nere e vestit damb ròba que non a pairèr!” E se dideren alavetz: “Pro qu’Allà non auesse volgut que mautractèssem ara nòsta mair jamès! Pr’amor que solide li condarà ara guaire la hérem patir. E be ne seram de confonudi dauant d’eth alavetz!” Mès higec un d’eri: “Eth nòste frair ei pietós! Ça que la, encara qu’era li condèsse era causa, eth nòste frair ei encara mès pietós qu’era e mès indulgent; e se botam quinsevolh

desencusa pera nòsta conducta, admeterà era nòsta desencusa e mos perdonarà!" E fin finau decidiren cercar-lo.

Atau, donc, quan entrèren e les vedec Juder, se lheuèc en aunor sòn e les desirèc era patz damb es màger mòstres de consideracion e les didec: Sètz-vos e minjatz damb nosati!" E se seigueren e mingèren. E èren plan aflaquidi per çò dera hame e des privacions!

Quan acabèren de minjar e se senteren assadoradi e Juder les didec: "Ò frairs mèns! Cuelhetz aquerò qu'a sobrat deth minjar e autrejatz-lo as praubi e as medicants deth nòste barri!" Eri responeren: "Ò frair noste! Que serà milhor que lo sauvem entà sopar!" Juder les didec. "Ara ora de sopar que n'auratz fòrça mès!" Alavetz recuelheren çò que sobrèc e gesseren entà reparti'c entre es praubi e entre es mendicants que passauen, en tot dider-les: "Cuelhetz e minjatz!" Dempús d'aquerò, entornèren es plats uets a Juder, que les autregèc ara sua mair, en tot dider-li: "Mete-les ena saca!"

De nets, ara ora de sopar, Juder cuelhec era saca e treiguec d'era quaranta espècies de plats qu'era sua mair botèc sus eth mantèl un darrèr der aute; dempús convidèc as sòns frairs entà qu'entrèssen a sopar. E quan aueren acabat, les treiguec pastissi entà que s'adocissen, e s'adociren. Alavetz les didec. "Cuelhetz aquerò qu'a sobrat deth sopar e balhatz-ac as praubi e as mendicants." A londeman les mestrèc minjar non mens esplendid; e madeish se passèc enes dètz dies a vier.

Mès ath cap d'aguest temps, Salem li didec a Salim: "Sabes se com s'ac apraie eth nòste frair entà mestrar-mos minjars tant esplendids cada dia, peth maitin, meddia e de nets, e tanben pasttissi? De vertat que ne tansevolh es sultans mingen atau! D'a on l'a pogut vier semblabla fortuna e tanta opuléncia? E tanben mos cau preguntar d'a on trè tota aguesta parva estonanta e aguesta pastisseria se jamès lo vedem crompar arren, ne alugar eth huec, ne atier era codina, ne auer cap codinèr!"

E contestèc Salim: "Per Allà que non ac sai! Mès coneishes a bèth un que mos posque revelar era vertat de tot aquerò?" Er aute didec: "Era nòsta mair, poirie illustrar-mos sus er ahèr!" E de seguit imaginèren ua estratagèma e entrèren ena cramba dera sua mair en abséncia deth sòn frair e li dideren: "Ò mair nòsta!, qu'auem hame!" Era responec: "Donques alegratz-vos que vatz a satisfèr-la de seguit."

E entrèc ena sala a on i auie era saca, metec era man en era, demanant ath servidor minjars ben cauds, e les treiguec de seguit entà hèr-se-les a vier as sòns hilhs, que li dideren: "Ò mair nòsta! aguest minjar ei caud e eth cas ei que jamès te vedem codinar ne alugar eth huec." Era responec: "Qu'ac cuelhi dera saca!" Eri preguntèren: "E quina saca ei aguesta?" Era responec. "Qu'ei ua saca encantada. E eth genni servidor proporcione guaire se li demane!" E les expliquèc era formula, e les didec. "Sauvatz eth secret!" Eri responeren: "Que pòs èster tranquilla. Sauvaram eth secret!" E dempús d'auer experimentat per eri madeishi es vertuts dera saca e arténher trèir d'era diuèrsi minjars, se quedèren tranquils aquera net.

Mès a londeman, Salem li didec a Salim: “Ò frair mèn! enquia quan vam a seguir demorant ena casa de Juder coma uns vailets, minjant d’aumòina? Non te semblarie milhor que tengéssem bèra estratagèma entà cuélher aguesta saca e hèr-mo-la a vier entà nosati solets?” Salim responec: “E quina estratagèma endonviaram?” Er aute didec. “Simplament, vener-li eth nòste frair Juder ath capitan màger, deth mar de Suez.”

Salim preguntèc: “E com mos ac vam a hèr entà vener-lo?” Salem responec: “Vieram tu e jo a veir ad aguest capitan màger, qu’en aguest moment se trape en Eth Caire…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes setanta ueitau net

Era didec:

“…Vieram tu e jo a veir ad aguest capitan màger, qu’en aguest moment se trape en Eth Caire, e lo convidaram a que vengue damb dus des sòns marinèrs a minjar ena nòsta companhia. E ja veiràs! Tu non te cau qu’assentir a totes es paraules que jo li diga a Juder, e ja veiràs se qué hèsqui abans de que s’acabe era net!”

Quan se meteren d’acòrd sus era venda deth sòn frair, anèren ara cèrca deth capitan màger de Suez, e li dideren dempús des salutacions: “Ò capitan, viem a veder-te entà quauquarren que solide t’agradarà!” Eth capitan responec: “Plan ben!”

Eri dideren: “Qu’èm dus frairs, mès n’auem un aute qu’ei un brigand e que non servís entad arren. Quan moric eth nòste pair, mos deishèc ua eréncia que repartírem entre es tres, e eth nòste frair cuelhec era sua part e se la degalhèc en libertinatge e corrupcion. E quan se vedec redusit ara misèria, comencèc a tractar-mos damb ua injustícia extraordinària, e acabèc en tot citar-mos dauant de jutges corrompudi e opressors en tot acusar-mos d’auer-lo privat dera sua part dera eréncia. E non se tardèren es jutges dolents e corrompudi en hèr-mos eth procès. Mès que non se contentèc eth damb aguesta malahèta e mos citèc per dusau viatge dauant des opressors, e de tau sòrta artenhèc redusir-mos ara darrèra misèria! E coma que non sabem se qué vò ara de nosati, viem ara tua cèrca pr’amor de demanar-te- que mos desliures dera sua preséncia, en tot crompar-lo entà tier-lo coma remèr en bèth un des tòns vaishèths.”

Eth capitan màger responec. “Poderíetz trapar bèra estratagèma entà hèr-me-lo a vier aciu? Alavetz jo m’encargarè de hèr que lo hèsquen ena mar de seguit.” Eri responeren: “Que mos serà deficil amiar-lo entà aciu. Mès dèisha que lo convidem aguesta net, e hè-te a vier damb tu, solet a dus òmes. e quan sigue adormit, l’agarraram entre es cinc li botaram ena boca ua mordaça e te l’autrejaram. E pendent era net lo podem trèir dera casa e pòs hèr damb eth çò que volgues!” Eth capitan les responec: “Escoti e aubedisqui! Me lo voletz cedir per trenta dinnars?”

Eri responeren: “Qu’ei pòc, de verat, mès que sigue atau, qu’èm d’acord. En escurir vieràs, donc, en tau carrèr ath costat dera mesquita tau, a on traparàs en tot demorar-te a un de nosati. E non te’n desbrembes d’amiar damb tu a dus òmes:”

E partiren ara cèrca de Juder. E ath cap de cèrt temps que passèren en tot parlar damb eth de diuèrses causes, Salem li punèc era man en actitud suplicanta. E Juder didec: “Qué vòs, ò frair mèn?” Er aute contestèc: “Te cau saber, ò frair mèn Juder qu’è un amic que me convidèc fòrça còps ena sua casa pendent era tua abséncia, e tostemp me tractèc coraument, atau ei que li sò plan arregraït. Aué siguí en tot tier-li ua visita entà balhar-li es gràcies, e me convidèc a sopar damb eth, mès jo li didí: “De vertat que non posqui deishar solet en casa ath mèn frair Juder!” Eth me didec. “Hè-te-lo a vier damb tu!” Responí: “Sabi pas s’acceptarà. Mès accèpta tu era nòsta invitacion e vene aguesta net a sopar damb es mèns frairs.” E coma qu’èren presents es sòns frairs, les convidè tanben, pensant que non acceptarien era invitacion; malerosament, acceptèren, e eth sòn frair, en veir qu’eri acceptauen, eth ac hec tanben, e me didec. “Demora-me ena entrada deth tòn carrèr ath costat dera pòrta dera mesquita, e aquiu serè jo damb es mèns frairs entà amassar-me damb tu!” E eth cas ei, ò frair mèn Juder! que ja deuen ester aquiu, e sò plan avergonhat dauant de tu per çò d’auer-me cuelhut aguesta libertat. E se vòs, de vertat, que t’ac arregraïsca entà tostemp, accèpta-les coma òstes aguesta net!

Mos aumplires de beneficis e ena tua casa i a abondancia, ò frair mèn! Mès se per quinsevolh motiu non les vòs coma òstes dera tua casa, permet-me que les convida ena casa deth vesin, a on jo madeish les mestrarè.”

Juder responec: “E per qué convidar-les ena casa deth vesin, ò Salem? Dilhèu ei tant estreta era nòsta casa e tan pòc ospitalària? O dilhèu non auem arren entà dar-les de minjar? Non te hè vertadèrament vergonha consultar-me tau causa? Non te cau que hèr-les entrar e mestrar-les en abondància parves e confitures, sense moderacion e dispausant de tot! E s’en avier convides as tòns amics pendent era mia abséncia, que serà pro que li demanes ara nòsta mair quinsevolh tipe de minjar, enquia e tot es mès superflús!

Vè-te’n, donc, a cercar as tòns amics. Es benediccions an baishat enquia nosati mejançant taus òstes, ò frair mèn!”

En enténer aguestes paraules, Salem, punèc era man de Juder, e se n’anèc entara pòrta dera mesquita ara cèrca des individús mentats que damb eri s’esdeguèc a tornar ena casa. E Juder se lheuèc en aunor sòn, e les didec. “Sigatz planvengudi!” Dempús les hec sèir ath sòn costat, e se metec a parlar damb eri amistosament, sense sospechar çò que l’amagaue eth Destin, que d’eth aquera gent n’èren er esturment.

E li preguèc ara sua mair qu’estenesse eth mantèl e les mestrèsse minjar de quaranta plats desparièrs, en tot dider-li: “Hè-mos a vier tau e tau plat!” E mingèren e s’assadorèren es convidadi, en tot pensar-se que tan extraordinari minjar ère degut ara generositat des frairs Salem e Salim. Dempús, passada ja era tresau part dera net, se mestrèren es doci e es pastissi e mingèren enquiara mieja net. Alavetz, damb un gèst de

Salem, es marinèrs se precipitèren sus Juder, e entre toti lo tengueren, l'estaquèren es braci e es pès, e lo treigueren dera casa, protegidi pera net, en tot meter-se de seguit en camin de Suez, e quan arribèren, lo lancèren ath hons d'un des sòns vaishèts, damb cadies enes pès, entre d'auti esclaus e forçadi e lo condemnèren a prestar servici pendent un an sancer enes bancs des remèrs.

E aquerò per çò que hè a Juder…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes setanta nauau net

Era didec:

… E aquerò per çò que hè a Juder!

Per çò que hè as sòns frairs, tanlèu se desvelhèren a londeman, entrèren ena cramba dera sua mair, que non se n'auie sabut d'arren, e li dideren;: "Ò mair nòsta, encara non s'a desvelhat Juder." Era didec: "Que lo podetz desvelhar vosati!"

Eri responeren: "A on ei ajaçat?" Era didec: "Ena cramba des convidadi!"

Eri dideren; "Que non i a arrés en aguesta estança! Dilhèu se n'anèc anet damb es marinèrs. Pr'amor que, ò mair nòsta! eth nòste frair Juder les cuelhec gust as viatges luenhants! E, ath delà, l'entenérem parlar damb aguesti estrangèrs que li didien: "T'amiaram damb nosati e dauriràs es tresòrs amagadi que coneishem." Era didec: "Dilhèu, alavetz, age partit sense avisar-mos. Mès que podem èster tranquils, pr'amor qu'Allà saberà amiar-lo peth bon camin, e coma que neishec afortunat e eth Destin lo favorís, lèu tornarà damb nosati damb fòrça riqueses!"

Dempús, coma qu'a amaugrat de tot, s'estarnèc en somics, eri li dideren: "Ò maudida! com estimes a Juder! Ça que la, se mos absentéssem nosati o tornèssem, que tanben èm es tòns hilhs, ne t'aclaparies ne t'alegraries! Qu'ei que non èm tan hilhs tòns coma Juder?" Era responec: "Que tanben ètz hilhs mèns; mès qu'ètz dus miserables, dus infames! Des deth dia que moric eth vòste pair, non m'auetz hèt cap de ben, e ne un solet dia erós me balhèretz ne auéretz eth mendre suenh de jo! Juder, peth contrari, siguec plan bontadós damb jo, m'a compladut tostemp de boni talents e m'a sauvat respècte e m'a tractat damb generositat! Atau, donc, pro se merite que plora per eth, pr'amor que gaudisqui des sòns beneficis, que tanben ne gauditz vosati!"

En enténer semblables paraules dera sua mair, es dus miserables comencèren a escarnir-la e a picar-la; dempús entrèren ena auta cramba e cerquéren pertot era saca encantada e era saca de pèires precioses. E fin finau les trapèren, e se les heren a vier, en tot trèir dera dusau saca er aur que i auie en ua des sues borses; e totes es jòies e peireries que se trapauen ena auta borsa; e dideren: "Aguesta qu'ei era fortuna deth nòste pair! Mès era mair exclamèc: "Non, per Allà! qu'ei era fortuna deth vòste frair Juder que se la hec a

vier deth país des moghrabins!" Alavetz dideren eri: "Que mentisses! Ei era fortuna deth nòste pair! E auem eth dret a tier-la coma volgam!" E de seguit se premaniren a repartir-se-la entre es dus.

Mès que non se meteren d'acòrd sus era possession dera saca encantada pr'amor que didie Salem: "Me la hèsqui a vier jo!" E didie Salim: "Me la hèsqui a vier jo!" E surgentèc entre eri era discussion e era peleja.

Alavetz les didec era sua miar: "Ò hilhs mèns, ja vos repartíretz era saca d'aur e des jòies; mès aguesta saca non se pòt repartir ne bracar-se, pr'amor que se trincarie eth sòn encantament e perderie es sues vertuts. Çò de milhor serà que me la deishetz; e cada dia treirè d'era era parva que desiretz e tanti viatges coma volgatz. E per çò que hè a jo, vos prometi contentar-me damb un bocin de pan o damb aquerò que deishetz vosati. E s'ath delà me voléssetz dar çò d'imprescindible, coma vestits, serà per ua generositat de part vòsta e non per obligacion. D'aguesta manèra cada un de vosati poirà tier-se sense trebucs a hèr eth comèrci que volgue. Que non me'n desbrembi de qué es dus ètz hilhs mèns e de qué jo sò era vòsta mair. Demorem toti amassa e metem-mos d'acòrd, pr'amor que quan entorne eth vòste frair non ajatz arren que repotegar-vos ne avergonhar-vos pes vòstes accions dauant d'eth!"

Mès que non voleren acceptar es sòns conselhs, e passèren era net discutint a votzes e pelejant-se tan fòrt, qu'un ussièr deth rei, qu'ère convidat ena casa deth costat, entenec tot aquerò que didien e comprenec peth menut eth motiu dera peleja. Atau, donc, peth maitin s'esdeguèc a vier en palai en tot demanar que l'autregèsse audiéncia eth rei d'Egipte, que se cridaue Schams Al-Daula, e li condèc tot çò qu'auie entenut. E de seguit envièc a cercar eth rei as dus frairs de Juder e les hec patir tortura enquia que heren es declaracions complètes. Alavetz eth rei les cuelhec es dues saques, e les metec ada eri en croton. Dempús d'aquerò l'autregèc ara mair de Juder ua pension sufisenta entàs sòns besonhs diadèrs.

E aquerò ei tot, per çò que hè ada eri.

Mès tornem entà Juder. Quan ja amiaue un an coma esclau en vaishèth pertanhent ath capitan màger de Suez, se lheuèc ua tempesta que metec en perilh eth vaishèth, e lo lancèc contra ua còsta escalabrosa, de sòrta que tumèc eth vaishèth contra era e periren toti es qu'anauen en eth, exceptat Juder, que se podec sauvar nadant en tot arribar ena arriba. E artenhèc entrar entà laguens e d'aguesta sòrta arribèc en un campament de beduins, que li preguntèren sus eth sòn estat e li preguntèren s'ère marinèr. E les condèc que, efectivament, ère marinèr a bòrd d'un vaishèth qu'auie naufragat e les condèc detalhs dera sua istòria.

E vaquí qu'en campament i auie un mercadèr, originari de Jedda, que cuelhec pietat de Juder, e li didec: "Vòs entrar ath mèn servici, ò egipci?. T'autrejarè ròba e t'amiarè damb jo entà Jedda." E Juder consentic a entrar ath sòn servici e partic damb eth e arribèc en Jedda, a on eth mercadèr lo tractèc generosament e l'aumplic de beneficis."

Bèth temps dempús, eth mercadèr anèc en peregrinacion entara Meca e se lo hec a vier damb eth.

Quan arriberen ena Meca…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes ueitantau net

Era didec:

… Quan arribèren ena Meca, Juder s'esdeguèc a meter-se ena procession que se filaue entath recinte sagrat dera Kaaba, entà hèr es sèt torns rituaus, e vaquí que precisament trapèc, entre es peregrins, ath sòn amic eth jeique Abd Al-Samad eth moghrabin, que tanben ère en tot hèr es sèt torns. E eth moghrabin lo vedec tanben, e li hec ua salutacion frairau e li demanèc notícies sus eth. Alavetz se metec a plorar Juder. Dempús li condèc çò que s'auie passat, e eth moghrabin lo cuelhec dera man e se lo hec a vier entara casa que s'ostatjaue, lo tractèc generosament, lo vestic damb ròba esplendida e sense parièr, e li didec: "Eth malastre s'a aluenhat de tu complètament, ò Juder!"

Dempús treiguec eth sòn oroscòp, en tot veir se qué les auie arribat as frairs deth pescador, e li didec: "Ò Juder, que les a arribat tau e quau causa as tòns frairs e en aguesti moments son empresoats en croton deth rei d'Egipte. Mès qu'ès planvengut ena mia casa, demoraràs enquiar acabament des rites prescrits. E ja veiràs se com tot se passarà ben en avier!"

Juder responec: "Permet-me, ò senhor mèn! que vaja ara cèrca deth mercadèr que venguí, pr'amor de demanar-li et sòn acòrd, e dider-me adiu d'eth! E tornarè ath tòn costat de seguit." Er aute li preguntèc: "Li deues sòs?" Juder responec: "Non!" Er aute didec: "Vè-te'n, donc, a demanar-li era sua aprovacion e a dider-te adiu d'eth sense demora, pr'amor que de vertat s'an de balhar consideracions ara gent aunèsta, qu'ena sua casa auem minjat eth pan!"

E Juder anèc ara cèrca deth sòn patron eth mercadèr de Jedda, li demanèc era sua aprovacion, e li didec: "Vengui de trapar a un amic, qu'estimi mes qu'a un frair!" Eth mercadèr responec: "Hè-te-lo a vier e balharam un hestau en aunor sòn!" Juder didec: "Per Allà, que non li calen hestaus ada eth! Qu'ei un des hilhs dera opuléncia e a molti sirvents!" Alavetz eth mercadèr l'autregèc vint dinnars, en tot dider-li: "Cuelh-les e desliura era mia consciéncia e era mia responsabilitat!"

Juder contestèc: "Qu'Allà te pague tot aquerò qu'as hèt per jo!" E se didec adiu d'eth, e gessec entà cercar ath sòn amic, eth moghrabin. Mès peth camin trapèc a un praube òme e li balhèc coma aumòina es vint dinnars; dempús arribèc ena casa deth moghrabin, e s'estèc damb eth enquia qu'acabèren es rites e es obligacions dera peregrinacion. Alavetz eth moghrabin venguec a cercar-lo, e en tot trèir-se deth dit er anèth qu'en d'auti tempsi auie cuelhut Juder deth tresòr de Scharamardal, l'ac autregè, en tot dider:

“Ò Juder, cuelh aguest anèth que realizarà toti es tòns desirs, pr’amor que te cau saber qu’aguest anèth a coma servidor a un genni, cridat Tron-Penetrant, que serà as tues ordes entà tot aquerò que li manes. Non te cau que heregar er encastrament der anèth, e de seguit se t’aparesisherà Tron- Penetrant que s’encargarà d’executar es tòns desirs e de dar-te, se l’ac demanes, toti es bens der univèrs que desires!” E entà mostrar-li eth sòn manejament lo hereguèc dauant d’eth damb eth dit pòdo. De seguit apareishec er efrit Tron-Penetrant, e en tot inclinar-se dauant deth moghrabin, didec: “Que sò aciu! ò sidi! Ordena e seràs aubedit! Demana e receberàs! Vòs tornar a bastir ua ciutat en roïnes e esbauçar ua ciutat importanta? Vòs aucir o assassinar? Vòs arrincar era anma a un rei o solet deimar era sua armada? Parla!”

Eth moghrabin responec: “Tron! Vaquí ad aqueth que serà en avier eth tòn patron. Te lo recomani fòrça! Suenha-lo ben!” Dempús li didec adiu, e en tot acarar-se damb Juder, li didec: “Non desbrembes, ò Juder! que mejançant aguest anèth poiràs des.hèir-te e resvenjar-te de toti es enemics. E experimenta sense cap pòur eth sòn poder!”

Juder didec: “Alavetz, ò senhor mèn! desiraria tornar en mèn país e ena mia casa!”

Er aute responec: “Herega er anèth e quan er efrit Tron apareishe e te digue: ‘Que sò aciu! Demana e t’aubedirè…’ contesta-li”: “Que voi pujar ena tua esquia e que m’amies en men país aué madeish. E t’aubedirà!”

Alavetz Juder se didec adiu de Abd Al-Samad eth moghrabin, e hereguèc er anèth. E de seguit apareishec Tron-Penetrant, que li didec: “Que sò aciu! Demana e t’aubedirè!” E Juder responec: “Amia-me entà Eth Caire aué madeish!” Eth genni didec: ”Qu’ei aisit” E acorbaishant-se complètament, se lo botèc ena esquia e se metec a volar damb eth. E se tardèc eth viatge de meddia enquiara net; e er efrit deishèc a Juder en Eth Caire, ena madeisha casa dera sua mair e despareishec.

Quan era mair de Juder vedec aparéisher ad aguest, se lheuèc e plorèc, en tot desirar-li era patz. Dempús li condèc çò que l’àuie arribat damb es sòns frairs, e com eth rei auie hèt que les fotessen ua repassada e que les auie cuelhut era saca encantada e era saca d’aur e peireries. En enténer aquerò, Juder non podec sénter indiferéncia dauant dera sòrt des sòns frairs, e li didec ara sua mair: “Non te’n hèsques per tot aquerò! Ara te vau a mostrar çò que posqui hèr e te harè a vier as mèns frairs!”

E hereguèc er anèth e de seguit apareishec eth servidor, que didec: “Que sò aciu! Demana e t’aubedirè! “T’ordeni que vages a trèir as mèns frairs deth croton deth rei e me les hèsques a vier aciu!” E despareishec eth genni entà executar era orde.

E vaquí que Salem e Salim jadien en un croton, plei de grani patiments e de penes e angónies prigondes, per çò des tortures e privacions experimentades, enquia tau punt que desirauen era mòrt coma ua liberacion e un acabament des sòns maus. E precisament, parlauen entre eri damb gran amarum sus aquerò, desirant era mòrt, quan vederen qu’as sòns pès se daurie de pic eth solèr e se les apareishie Tron-Penetrant que, sense dar-les temps entad arren, se les hec a vier a ambdús, e despareishec damb eri

enes prigondors dera tèrra; mentretant, es dus frairs s'estavanien enes sòns braci entà non remeter-se enquia que sigueren ena casa dera sua mair, e se trapèren estiradi en tapís entre eth sòn frair Juder e era sua mair que les suenhaue coraument. E en veder-les daurir es uelhs, les didec Juder: "Que siguen damb vosati totes es salutacions, ò frairs mèns! Non m'arreconeishetz ja, e m'auetz desbrembat?..."

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes ueitanta unau net

Era didec:

"…Que siguen damb vosati totes es salutacions, ò frairs mèns! Non m'arrecoenieshetz ja, e m'auetz desbrembat?" Meteren eri eth cap clin e s'estarnèren en somics; alavetz les didec Juder: "Non ploretz! Pr'amor que sigueren Satan e era cobesença que vos obliguèren a actuar coma ac héretz. Mès, com ei que vos decidíretz a vener-me? Non ploretz! S'entà jo ei un consolament pensar que me retiri en aquerò a Josep, hilh de Jacob, ath quau tanben veneren es sòns frairs! Ça que la, es frairs de Josep se portèren damb eth pejor que vosati damb jo, donques que lo lancèren en ua cistèrna! Sonque vos cau demanar-li perdon a Allà, en tot empenaïr-vos, e Eth vos perdonarà (pr'amor qu'ei eth Clement illimitat e eth Gran Perdonador), coma jo vos perdoni.

Que sigue damb vosati era planvenguda! E estatz-vos tranquils en futur, sense crànher arren!" E seguic en tot consolar-les e reconfortar-les enquia que padeguèc es sòns còrs. Dempús les condèc toti es malastres e patiments que suportec enquia que trapèc ena Meca ath jeique Abd Al-Samad. E tanben les mostrèc er anèth magic.

Alavetz li responeren eri: "Ò frair nòste, perdona-mos aguest còp! Se tornèssem a reincidir, hè damb nosati çò que volgues!"

Juder responec: "Que non vos cau pòur ja de tot aquerò passat! E hètz lèu a condar-me çò que hec damb vosati eth rei." Eri dideren: "Hec que mos fotessen ua bona repassada, e mos menacèc damb quauquarren pejor; dempús acabèc en tot trèir-mos es dues saques."

Juder didec: "Ara veirà eth!" E hereguèc er anèth e de seguit apareishec er efrit Tron-Penetrant.

En veder-lo quedèren espauridi es frairs e crederen de vertat que Juder l'auie cridat entà que les aucisse. E se precipitèren ena cramba dera sua mair, cridant: "Ò mair nòsta, mos botjam jos era tua generosa proteccion! Ò mair nòsta ajuda-mos!"

Era responec: "Ò hilh mèns, non vos cau pòur!"

Mentretant, Juder l'auie dit a Tron: "T'ordeni que me hèsques a vier totes es jòies e causes precioses que i a enes armaris deth rei, sense deishar arren, e me hèsques a vier era saca encantada e era saca des causes precioses que les treigueren as mèns frairs.! E

contestèc eth genni der anèth: "Escoti e aubedisqui!" E de seguit executèc era orde e tornèc entà botar enes mans de Juder es dues saques e es tresòrs deth rei, dident: "*Ya sidi*! Non è deishat arren enes armaris!"

Alavetz Juder l'autregèc ara sua mair era saca des causes precioses e es tresòrs deth rei, en tot recomanar-li que se les sauvèsse ben, e metec ath sòn dauant era saca encantada. Dempús li didec ath genni der anèth: "Te mani qu'aguesta madeisha net me bastisques un palai naut e esplendid, en tot ornar-lo damb aur e plata, e moblar-lo somptuosament. E voi que quan hèsque dia ja sigue tot acabat."

E eth genni der anèth, Tron-Penetrant, responec: "Se complirà era tua orde!" E despareishec en sen dera tèrra, mentre Juder treiguie dera saca encantada minjars deliciosi que se metec a avalar-les amassa damb era sua mair e es sòns frairs en tot esclipsar-se dempús enquiara maitiada.

Per çò deth genni der anèth, arremassèc as sòns companhs es efrits sosterranhs, en tot alistar as mès adreits en mestièr de paredèrs, e se meteren ara òbra. E uns talhèren pèires, d'auti bastiren, e d'auti fin finau tapissèren e moblèren es sales, de sòrta que quan hec dia eth palai ja ère complètament acabat e decorat. Alavetz se presentèc eth genni der anèth a Juder, tanlèu aguest se lheuèc, e li didec: "*Ya sidi*! Eth palai ei acabat. vòs vier a veder-lo e a examinar-lo?" Alavetz se lheuèc Juder e gessec en companhia dera sua mair e des sòns frairs; e examinèren eth palai toti amassa e vederen que non n'auie cap de parièr pera sua beresa arquitectonica e peth sòn bon plaçament.

E Juder quedèc encantat quan guardèc era sua façada imponenta de vertat, e se meravilhèc pensant que non l'auie costat arren tot aquerò. E s'acarèc damb era sua mair, e li preguntèc: "Vòs abitar en aguest palai?" Era responec: "Plan que òc!" E hec vòts per eth e invoquèc sus eth sòn cap es benediccions d'Allà. Alavetz Juder hereguèc er anèth magic e li didec ath genni, qu'aparesihec de seguit: "T'ordeni que me hèsques a vier de seguit quaranta esclaues joenes, blanques e beròies; quaranta neres joenes e ben formades; quaranta vailets joeni e quaranta neri."

Eth genni responec: "Tot qu'ei ja tòn!" E damb quaranta des sòns companhs volèc entàs parçans dera India, de Sindh e de Persia; e se heren a vier a tota joena que trapèren complètament beròia e a tot joen complètament beròi. E amassèren atau a quaranta de cada espècia, e dempús d'aquerò alistèren a quaranta neres beròies e a quaranta neri beròis e se les heren a vier a Juder, que les trapèc deth sòn gust a toti, e didec. "Ara s'a d'autrejar a cada un e a cada ua un vestit de çò milhor…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes ueitanta dusau net

Era didec:

“…Ara s’a d’autrejar a cada un e a cada ua un vestit de çò milhor!” Eth genni responec: “Qu’ei aciu!” Juder didec: “S’a de hèr a vier, ath delà, un vestit entara mia mair e un aute entà jo!” E Tron s’ac hec a vier tot, e eth madeish vestic as joenes esclaues blanques e neres, en tot dider-les: “Anatz ara a punar era man ara vòsta patrona, mair deth vòste patron! E complitz es ordes que vos balhe, e seguitz-la damb era guardada, ò blanques e neres!” Dempús anèc tanben eth Tron a vestir as joeni e as neri, e les ordenèc punar era man de Juder. Dempús vestic a Salem e a Salim damb un suenh especiau. E quan toti sigueren vestidi, Juder semblaue reaument un rei e es sòns frairs visirs.

Coma qu’eth palai ère gran, Juder hec abitar en un des costats der edifici ath sòn frair Salem e as sòns sirvents e sirventes, e en aute costat ath sòn frair Salim damb es sòns sirvents e sirventes. Per çò que hè ada eth, s’estèc damb era sua mair en centre deth palai. E cada un auie es sues crambes coma un sultan. E aquerò per çò que he ada eri.

Mès tornem entath rei.

Quan eth tresorèr màger venguec peth maitin a cuélher der armari deth tresòr quauqui objèctes qu’auie besonh eth rei, lo dauric, e se trapèc que non i auie arren.

E, òc ma hè, que se podie aplicar ad aqueth armari era pensada deth poèta:

Aguest vielh tronc d’arbe ère opulent e beròi damb eth sòn abelhèr sonor e es gisclets de mèu daurada; mès quan l’abandonèc era eisham d’abelhes e despareishec er abelhèr, ja non siguec qu’un horat uet!

En veir aquerò, eth tresorèr màger deishèc anar un crit estrident e queiguec estavanit. E quan se remetec, se precipitèc dehòra dera estança deth tresòr, e damb es braci entà naut correc ara cèrca deth rei Schams Al-Daula, que li didec: “Ò Emir des Credents! vengui a informar-te qu’aguesta net deishèren uet eth tresòr!”

E exclamèc eth rei: “Miserable! Qué heres damb es riqueses que contenguie eth tresòr?” Er aute responec: “Arren, per Allà! Non sai se qué s’a passat damb eres ne com s’a uedat eth tresòr! Ager de nets, revisè eth tresòr, coma de costum, e lo trapè plen; e aguest maitin me l’è trapat uet, sense arren! Ça que la, es pòrtes son intactes e les è trapat barrades e sense tralhes de traucs o trincadures, damb es cadenats intactes e es barralhes tanben barrades! Que non ei, donc, un panaire eth qu’a deishat uet eth tresòr!”

Eth rei preguntèc: “E an despareishut tanben es dues saques?” Er aute responec: “Òc!”

En enténer aguestes paraules era rason hugec deth cap deth rei que se quilhèc sus es sòns pès, e cridèc ath tresorèr màger: “Camina dauant de jo!”

E eth tresorèr se filèc entath tresòr; e eth rei lo seguic e arribèc en tresòr, en tot trapar-lo, plan, complètament uet peth laguens e intacte per dehòra; e se quedèc anequelit e estonat eth rei, e didec. “Vaquí que panèren eth mèn tresòr sense temor ath mèn poder ne ara mia colèra!”

E toti preguntèren: “Com a estat?” Eth rei responec: “Non vos cau qu’interrogar ath tresorèr màger, qu’ei aciu present.” E l’interroguèren, e eth les didec. “Ager madeish eth tresòr ère plen, e l’è visitat aué e lo trapè uet, sense arren, e per dehòra non i a cap pòrta traucada ne trincada!” E se quedèren toti prodigiosament estonadi, e sense saber se qué contestar, baishèren eth cap dauant des guardades fulgurantes deth rei e sauvèren silenci.

Mès en aqueth madeish moment entrèc er ussièr qu’auie denonciat er aute viatge as dus frairs, e didec:

“Ò rei deth temps, que non m’an deishat dormir pendent tota era net es causes extraordinàries qu’è vist.” E preguntèc eth rei: “Donques qué ei çò que vederes?”

Er aute didec: “Te cau saber, ò rei deth temps! que siguí tota era net distrèt e alègrament divertit guardant a uns paredèrs que bastien en tot trabalhar damb martèth, e tota sòrta d’utisi un magnific palai que ja ei complètament acabat e que non n’a cap aute de parièr en tot eth mon. È preguntat es detalhs, e me les an balhat, en tot dider-me: “Qu’ei que Juder, hilh d’Omar, a tornat de viatge e a bastit aguest palai. S’a hèt a vier damb eth nombroses esclaues e fòrça vailets joeni. E ven cargat de riqueses e de sòs! E desliurèc deth croton as sòns frairs e ara ei seigut en sòn palai coma un sultan!”

E enténer aguestes paraules deth kawas, didec eth rei: “Que vagen de seguit a veir eth croton!” E anèren a veir eth croton e tornèren entà anonciar ath rei que Salem e Salim non èren ja aquiu. Alavetz eth rei exclamèc: “Qua ja è trapat ath panaire! Qui treiguec deth croton a Salem e a Salim li cau èster eth madeish qu’a panat eth mèn tresòr!”

E preguntèc eth gran visir: “Mès se qui ei?” E eth rei responec: “Juder, eth frair des presoèrs! E tanben ei eth, qui a panat es dues saques!

Mès, ò visir mèn! envia de seguit contra toti aguesti individús a un emir damb cinquanta guerrèrs que les capturaràn, e dempús de sagerar-les toti es sòns bens, me les haràs a vier aciu, ada eri, entà que jo les penja…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètamant.

Mès quan arribèc era quate centes ueitanta tresau net

Era didec:

“…me les haràs a vier aciu, ada eri, entà que jo les penja!” E aumentèc eth sòn anuèg, e exclamèc: “Òc, que vagen de seguit a cercar-les, donques que les voi aucir.” Eth gran visir responec: “Ò rei!, sigues clement e indulgent, donques que clement ei Allà e non s’esdegue a castigar ath sòn esclau rebèl e qu’a queigut en fauta! E ath delà, er òme qu’a pogut lheuar un palai en ua soleta net, non aurà, de vertat, arren a cràn her d’arrés en mon! Ath delà me cau pòur er emir que li manes e cranhi que s’emmalície damb eth Juder! Paciéncia, donc, enquia que trapa jo bèra manèra de qué te’n sàpies dera vertat

sus er ahèr, e solet alavetz poiràs realizar sense cap inconvenient çò que decidires realizar!”

E contestèc eth rei: “Alavetz, ò visir mèn! ditz-me çò que me cau hèr.” Eth visir didec: “Ordena que vage un emir a convidar-lo entà que vengue en palai. E ja traparè jo era manèra de capturar-lo; simularè ua grana amistat e li preguntarè abilament sus aquerò que hè e no hè! E ja veiram alavetz! Se vertadèrament eth sòn poder ei gran, lo capturaram damb astúcia; mès s’eth sòn poder ei feble lo capturaram ara fòrça; e te l’autrejaram. E haràs damb eth çò que volgues!”

Didec eth rei: “Convidatz-lo!” E eth gran visir balhèc era orde a un emir cridat Othman de qué anèsse a cercar a Juder e que lo convidèsse, dident: “Eth rei desire veder-te entre es sòns òstes aué!” E higec eth pròpri rei: “E non dèishes de vier damb eth!”

E vaquí qu’eth tau emir Othman ère un òme estupid, orgulhós e infatuat. Quan arribèc ena pòrta deth palai, vedec a un eunuc seigut en lumedan en ua beròia cagira de bambó. E auancèc entada eth; mès er eunuc non se lheuèc ne hec eth mendre cabau der emir, coma se non lo vedesse. E ça que la, er emir ère molt visible! S’apressèc, a maugrat de tot, e didec. “Ò esclau, a on ei eth tòn patron?” Er esclau responec: “En palai!”, sense virar ne tansevolh eth cap ne gésser dera sua actitud indiferenta e dera sua postura indolenta.

Alavetz se sentec plan enforismat er emir Othman e cridèc: “Ò calamitós eunuc de peish! Non te hè vergonha estar-te estirat en postura indolenta coma un guiterós quinsevolh?”

Er eunuc responec: “Vè-te’n ja! E non digues ua soleta paraula mès.” En enténer aquerò, er emir Othman arribèc ar arràs dera indignacion, e brandint era sua maça, volec picar damb era ar eunuc. Mès ignoraue qu’eth tau eunuc non èr un aute que Tron-Penetrant, er efrit der anèth, que Juder l’auie encargat que siguesse eth portèr deth palai. Atau, donc, quan eth presumpte eunuc vedec eth movement der emir Othman, se lheuèc, tachant-li ua guardada damb un solet uelh e tient clucat er aute, li bohèc ena cara, e siguec pro aquera bohada entà lançar-lo en solèr. Dempús li treiguec des mans era maça e, sense mès ne mès, li fotec quate còps de maça.

En veir aquerò, s’indignèren es cinquanta soldats der emir, e non podent tier era ofensa costada ath sòn patron, treigueren es sues simitarres e se precipitèren contra er eunuc entà exterminar-lo. Mès er eunuc arric tranquillament, e les didec: “A!, trètz es vòstes simitarres, ò gossets!. Demoratz, donc, un shinhau!” E n’agarrèc a quauqui uns e les clauèc era sua simitarra en vrente e les estofèc ena sua pròpria sang. E seguic deimant-les de tau sòrta qu’es que quedèren hugeren cuelhudi d’èspant damb er emir ath cap, e non parèren enquia arribar ena preséncia deth rei, mentre Tron tornaue a cuélher ena cagira era sua postura indolenta.

Quan eth rei se’n sabec per emir Othman de çò que venguie de passar, arribèc ar arràs dera ràbia, e didec: “Que vagen contra aguest eunuc cent guerrèrs!” E tanlèu arribèren

es cent guerrèrs ena pòrta deth palai, er eunuc les recebec a còps de maça, picant-les e mentent-les en hujuda en un virament de uelhs. E tornèren a dider-li ath rei: “Que mos a dispersat e espaurit!” E eth rei didec: “Que i vagen dus cents guerrèrs!” E gesseren es dus cents, e sigueren destroçadi per eunuc. Alavetz cridèc eth rei ath sòn gran visir: “Tu madeish i anaràs ara damb cinc cents guerrèrs entà hèr-me-lo a vier de seguit. E tanben me haràs a vier ath sòn patron Juder, damb es sòns dus frairs!” Mès responec eth visir: “Ò rei deth temps, que m’estimi mès non amiar damb jo cap guerrèr e vier a cercar-lo complètament solet e sense armes!”

Eth rei didec: “Vè-te’n, e hè çò que te semble milhor!”

Alavetz lancèc luenh d’eth, eth visir, es armes e se vestic damb ua longa tunica blanca; dempús se metec ena man un rosari gran, e se filèc tot doç entara pòrta deth palai de Juder, en tot passar es compdes deth rosari. E vedec seigut ena cagira ar eunuc mentat, e se l’apressèc arrint, se seiguec en solèr dauant d’eth damb fòrça educacion, e li didec: “Salutacions!” Er aute responec: “Salutacions a tu, ò èsser uman! Qué desires?” Quan eth gran visir auec entenut aquerò de “èsser uman”, comprenec qu’er eunuc ère un genni entre es genn, e tremolèc d’espant. Dempús li preguntèc umilament: “Ei aciu eth tòn patron, eth senhor Juder?” Er aute responec: “Òc, qu’ei en palai!” Eth visir higec: “*Ya sidi*! te prègui que vages a cercar-lo e a dider-li: “Eth rei Scham Al-Daula te convide a que te presentes dauant d’eth, donques que vò balhar un hestau en aunor tòn. E eth madeish te mane salutacions e te prègue qu’aunores era sua casa en tot acceptar era sua ospitalitat!”

Tron responec: “Demora-me aciu mentre vau a demanar-li eth sòn assentiment…!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes ueitanta quatau net

Era didec:

“…Demora-me aciu mentre vau a demanar-li eth sòn assentiment!” E eth gran visir se demorèc en ua actitud educada, mentre qu’er efrit anaue ara cèrca de Juder, ath quau li didec: “Te cau saber, *ya sidi*! qu’eth rei t’envièc prumèr a un emir plan presumptuós, qu’è agredit, e dempús a dus cents, as quaus des.heiguí e metí en hujuda. E ara a enviat ad aguest visir sense armes e vestit de blanc entà convidar-te a que minges damb eth era parva dera sua ospitalitat! Qué te semble?”

Juder responec: “Hè-me a vier aciu ath gran visir!” E baishèc Tron a dider-li: “Ò visir, vene a parlar damb eth mèn patron!” Eth visir responec: “Sus eth cap!” E pugèc en palai, e entrèc ena sala de recepcion, a on vedec a Juder, mès imponent qu’es reis, seigut en un tron coma non lo poirie auer cap sultan, damb un tapís esplendid estenut as sòns pès. E quedèc aclapat, e s’estèc estonat, e cuelhut, e enludernat pera beresa deth palai, pes sòns ornaments, pera sua decoracion, pes sues escultures e pes sòns mòbles; e vedec qu’en comparèr ère eth, mens qu’un mendicant dauant de causes tan beròies e dauant

deth patron d'aqueth recinte. Atau, donc, s'inclinèc e punèc era tèrra entre es mans de Juder e hec vòts pera sua prosperitat. E Juder li preguntèc: "Qué me vòs demanar, ò visir?" Eth visir responec: "Ò senhor mèn, eth tòn amic eth rei Scham Al-Daula te transmet es sues salutacions! E desire arderosament alegrar es sòns uelhs damb era tua cara; e entad aquerò balharà un hestau en aunor tòn! Voleràs acceptà'c entà compladerlo?" Juder responec: "S'ei eth mèn amic, vè-te'n a transmeter-li era mia salutacion, e ditz-li que vengue eth madeish ena mia casa!"

Didec eth visir: "Sus eth mèn cap!" Alavetz Juder hereguèc er anèth e quan apareishec Tron, li didec: "Hè-me a vier ua tunica çò de mès beròia possible!" E quan Tron li hec a vier era tunica, Juder li didec ath visir: "Qu'ei entà tu, ò visir! Bota-te-la!" E quan eth visir se metec era tunica, Juder li didec ath visir: "Ditz-li ath rei çò qu'enteneres e vederes!" E eth visir gessec en tot amiar aquera ròba tan magnifica, qu'arrés l'auie amiat de semblabla, e anèc ara cèrca deth rei, lo metec ath pas dera posicion de Juder, li hec ua admirabla descripcion deth palai e d'aquerò que contenguie, e li didec. "Juder te convide!"

Didec eth rei: "Anem, ò soldats! e se quilhèren toti sus es sòns pès, e eth rei les didec: "Montatz es vòsti shivaus! E que me hèsquen a vier eth mèn shivau de guèrra entà anar a veir a Juder." Dempús montèc a shivau, e seguit pes sòns gardes e soldats, se filèc de cap ath palai de Juder.

Quan Juder vedec de luenh arribar ath rei damb era sua acompanhada, li didec ar efrit der anèth: "Desiri que me hèsques a vier as tòns amics es efrits entà que, damb aspècte d'èsser umans, formen eth pas deth rei en pati principau deth palai. E coma qu'eth rei se n'encuedarà deth sòn nombre e dera sua qualitat, se quedarà espaurit, e eth sòn còr s'estrementirà. E comprenerà alavetz entath sòn ben qu'eth mèn poder depasse ath sòn!" E de seguit er efrit Tron hec aparéisher a dus cents efrits damb aspècte de gardes armadi e d'enòrma estatura. E entrèc eth rei en pati e passèc entre es dues hilères de soldats, e en veir eth sòn aspècte terrible, sentec qu'eth còr se l'estrementie. Dempús pugèc en palai e entrèc ena sala a on se trapaue Juder; lo trapèc seigut d'ua manèra e damb ua postura que non vedec jamès en cap rei o sultan. E li hec es salutacions, e s'inclinèc entre es sues mans, e formulèc es sòns vòts, sense que Juder se lheuèsse en aunor sòn o li hesse consideracions o lo convidèsse a sèir-se. Ath contrari, lo tenguec de pès entà hèr-se valer, atau, de sòrta qu'eth rei perdec complètament era serenitat, e ja non sabie s'estar-se aquiu o anar-se'n.

E ath cap de cèrt temps, li didec Juder: "Te semble de vertat ua bona manèra d'actuar, oprimint coma ac as hèt a persones indefensees, en tot trèir-les es sòns bens?" Eth rei responec: "Ò senhor mèn, desencusa-me! Me possèren a actuar atau era cobesença e era ambicion, e tau ère eth mèn destin! E ath delà, se non i auesse fauta, non i aurie perdon!" E seguic en tot desencusar-se per çò que'auie cometut en passat e demanant indulgéncia e perdon; e entre d'autes desencuses, li recitèc aguesti vèrsi:

Ò tu, caractèr genrós, hilh d'illustri ancessors e d'ua raça nòbla, non me repotegues eth mau qu'en passat t'auessa pogut hèr!

Madeish que nosati te perdonaríem se siguesses colpable de quinsevolh mala accion, mos as de perdonar quan colpables èm nosati!

E non deishèc d'umiliar-se d'aquera manèra entre es mans de Juder, enquia que Juder li didec: "Que te perdone Allà!" E li permetec sèir-se, e se seiguec eth rei. Alavetz Juder li botèc era tunica dera salvagarda, e balhèc era orde as sòs frairs entà qu'estenessen es mantèls e mestrèssen minjars extraordinaris e abondosi. E dempús deth minjar regalèc beròis vestits a toti es individús dera acompanhada deth rei e les tractèc suenhosament e damb generositat. Sonque alavetz eth rei se didec adiu de Juder e gessec deth palai; mès que siguec entà tornar cada dia damb Juder e enquia e tot amassèc ena casa d'aguest eth sòn divan, en tot analisar aquiu es ahèrs deth règne. E era amistat entre ambdús non hec senon aumentar e assolidar-se. Atau viueren pendent bèth temps.

Mès un dia qu'eth rei se trapaue solet damb eth sòn gran visir, li didec: "Ò visir mèn, me cau pòur que Juder m'aucisque e s'apodère deth mèn tron!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes ueitanta cincau net

Era didec:

"…Ò visir mèn, me cau pòur que Juder m'aucisque e s'apodère deth mèn tron!" Eth visir li didec: "Ò rei deth temps, non cranhes que Juder s'apodère deth tòn tron! Pr'amor qu'eth poder e era opuléncia de Juder sòn fòrça mès considerables qu'es deth rei. Qué vòs que hèsque damb eth tòn tron? Ath delà, era possession deth tòn tron serie entada eth coma ua pròva de decadéncia, segontes era sua actuau posicion! Mès per çò d'aucir-te, se te cau pòur vertadèrament, entà qué as ua hilha? Que serà pro que l'ac autreges en matrimòni e d'aguesta sòrta compartiràs damb eth, eth poder suprèm e seratz es dus enes madeishes condicions!"

Eth rei responec: "Ò visir, actua d'intermediari entre eth e jo!" Eth visir didec: "Non te cau que convidar-lo ena tua casa; e passaram era cauhada ena sala principau deth palai. Alavetz li dideràs ara tua hilha que se vestisque damb es sua milhor ròba e que passe coma un relampit per dauant dera pòrta dera sala. E Juder la veirà. E coma qu'eth sòn curiosèr s'excitarà fòrça e eth sòn esperit se preocuparà dera princessa aubirada, quedarà hòlament enamorat; e me preguntarà se qui ei era. Alavetz jo m'inclinarè misteriosament entada eth, e li diderè: "Qu'ei era hilha deth rei!" E me meterè a conversar damb eth sus aquerò, deishant anar paraules e paraules, sense que s'en sàpie de qué ès assabentat tu d'aquerò, enquia que lo hèsca decidir a demanar-te-la en matrimòni. E quan l'ages maridat damb era joena, era vòsta aliança serà fèrma en avier; e quan eth morisque eretaràs era màger part de çò qu'eth possedís." E eth rei responec: "Qu'ei vertat, ò visir!" E hec eth hestau, e convidèc a Juder que se presentèc en palai e se seiguec ena sala principau, acuelhut damb alegria e deferéncia, enquiara net.

E vaquí qu'eth rei auie manat a dider-li ara sua esposa que botèsse ara joena es sòns milhors vestits e que l'ornèsse damb es ornaments mès beròis, e que la hesse passar ara prèssa per dauant dera pòrta dera sala deth hestau. E era mair dera joena executèc çò que l'auie manat executar. Atau, donc, quan era joena passèc per dauant dera sala deth hestau coma un relampit, beròia e ornada, ludenta e meravilhosa, Juder la vedec e deishèc anar un sorriscle d'admiracion e ua prigonda alendada, e li calec modular: "A!" E se li relaxèren es membres, e se li metec auriò eth ròstre. E er amor, e era passion, e eth desir, e er ardor entrèren en eth e lo dominèren.

Alavetz li didec eth visir: "Luenh de tu tota pena e tot mau, ò senhor mèn! Per qué te veigui còp sec esblancossit e patint, e adolorit?" Juder responec: "Ò visir, eth tòrt qu'ei d'aguesta joena!

De qui ei hilha? Que m'a sometut e m'a panat eth còr!" Eth visir responec: "Qu'ei era hilha deth tòn amic eth rei. Se t'agrade, vertadèrament, li parlarè ath rei entà que te l'autrege en matrimòni."

Juder didec. "Ò visir, parla-li! E pera mia vida, que te balharè tot çò que me demanes! E li balharè ath rei guaire me reclame coma dòt dera sua hilha. E atau seram parents e amics per aliança!"

Eth visir contestèc: "Vau a tier tota era mia influéncia pr'amor d'obtier çò que tu desires!" E parlèc ath rei en secret, e li didec: "Ò rei Scham Al-Daula, vaquí qu'eth tòn amic Juder desire apressar-se a tu damb ua aliança. E s'a encomanat a jo entà que te parla damb er in de qué l'autreges en maridatge ara tua hilha El-Sett Asia. Non me refuses, donc, e accèpta era mia intercession! E te pagarà Juder guaire li demanes coma dòt dera tua hilha!" Eth rei responec: "Era dòt que ja ei pagada e recebuda! E era hilha ei ua esclaua ath sòn servici! L'ac autregi coma esposa, e sonque en tot acceptar-la, eth me hè a jo eth màger des aunors!" E deishèren aquera net sense concretar arren mès.

Mès a londeman peth maitin, eth rei congreguèc ath sòn divan, e convoquèc en eth a grani e petits, a patrons e a sirvents; e hec vier ath jeique Al-Islam entara circonstància. E Juder formulèc era sua demana de maridatge, e eth rei l'acceptèc, e li didec. "Per çò que hè ara dòt, qua ja l'è recebuda!" E se redigic eth contracte.

Alavetz Juder hec vier aquiu era saca des jòies e peireries, e l'ac regalèc eth rei coma dòt dera sua hilha. E de seguit ressonèren es tambors, e sonèren es flaütes e es clarinets, e era hèsta e era alegria arribèren ar arràs, mentre Juder entraue ena cramba noviau e possedie ara joena.

E Juder e eth rei viueren amassa, estretament junhudi, pendent fòrça dies. E dempús moric eth rei.

Alavetz es tropes reclamèren a Juder entath sultanat e coma qu'eth refusèsse, seguiren persutant enquia qu'acceptèc. E lo nomentèren sultan.

E vaquí qu'eth prumèr acte de Juder sultan siguec erigir ua mesquita sus era hòssa deth rei Caham Al-Daula, e amièc aquiu riques donacions; e entar emplaçament d'aquera mesquita alistèc eth barri des Bundukania, en tot lheuar-se eth sòn palai en barri des Yamania. E des d'alavetz eth barri dera mesquita e era pròpria mesquita cuelheren eth nòm de Juderia.

Dempús s'esdeguèc eth sultan Juder a nomentar visirs as sòns dus frairs, a Salem visir dera Sua Dreta e a Salim visir dera Sua Quèrra. E viueren atau en patz solet un an, non mès.

Ath cap d'aguest temps, Salem li didec a Salim: "Ò frair mèn! enquia quan!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes ueitanta siesau net

Era didec:

… Ath cap d'aguest temps, Salem li didec a Salim: "Ò frair mèn! enquia quan vam a èster en aguest estat? Mos vam a passar era vida coma sirvents de Juder, sense gaudir ath nòste torn dera autoritat e dera felicitat mentre visque Juder?

Salim contestèc: "Qué poiríem hèr entà aucir-lo e panar-li er anèth e era saca? Sonque tu te'n sabes de pensar bèra estratagèma entà aucir-lo, donques qu'ès mès expèrt e intelligent que jo!" Didec Salem: "Se premanissa jo bèra estratagèma entara sua mòrt, te conformaries que jo siguessa sultan e t'auessa a tu coma visir dera Mia Dreta? E er anèth serie entà jo e era saca entà tu." Er aute didec: "Qu'accèpti" E acordèren er assassinat de Juder entà arténher eth poder sobeiran e gaudir coma reis des bens d'aguest mon.

Quan aueren acordat era estratagèma, anèren ara cèrca de Juder e li dideren: "Ò frair nòste! Voleríem qu'aguesta tarde te dignèsses minjar en nòste mantèl pr'amor que ja hè fòrça temps que non t'auem vist entrar en lumedan dera nòsta ospitalitat." Didec Juder: "Donques non vos tormentetz per aquerò. Ena casa de qui des dus me cau presentar entà acceptar era invitacion?"

Salem responec: "Prumèr ena mia casa e quan ages tastat era parva dera mia ospitalitat, vieràs a acceptar era invitacion deth mèn frair." Juder didec. "D'acòrd." E anèc a visitar a Salem enes sues abitacions deth palai.

Mès que non sabie se qué lo demoraue, pr'amor qu'a penes cuelhec era prumèra bocada, queiguec hèt brigalhs damb era carn per un costat er es uassi per aute. Eth podom qu'auie hèt capitada.

Alavetz se lheuèc Salem e li volec trèir deth dit er anèth; mès coma qu'er anèth non volie gésser li talhèc eth dit damb un guinhauet. Cuelhec alavetz er anèth e lo hereguèc: De seguit apareishèc er efrit Tron-Penetrant, servidor der anèth, que didec: "Que sò

aciu. Demana e t'autrejarè!" Salem li didec: "T'ordeni que t'apodères deth mèn frair Salim e que l'aucisques. Dempús lo cuelheràs e tanben cuelheràs a Juder qu'ei aciu sense vida, e lançaràs es dus còssi, es der empodoat e es der assassinat, as pès des principaus caps des tropes, que precisament son amassades minjant ena sala des minjars.

Quan es caps dera tropa vederen es còssi sense vida de Jader e de Salim, deishèren de minjar e lheuèren es braci, encantadi e tremolosi preguntant-li ar efrit: "Qui a cometut aguest crim enes persones deth rei e deth visir?" Er aute responec: "Eth sòn frair Salem!" E en aqueth madeish moment hec Salem era sua entrada e les didec. "Ò cap des mies tropes e vosati toti, soldats mèns, minjatz e sigatz contents. Que m'an hèt patron d'aguest anèth que li panè ath mèn frair Juder. E aguest efrit qu'auetz dauant de vosati ei er efrit Tron-Penetrant, servidor der anèth. E sò jo qui l'a ordenat qu'aucisse ath mèn frair Salim entà non auer de compartir eth tron damb eth. Ath delà, ère un traïdor, cranhia que me tradisse. Atau, donc, coma que Juder ei mòrt, sò jo eth sultan! Voletz acceptar-me coma rei, o voletz milhor que herega er anèth e hèsca qu'er efrit vos aucisque a toti, grani e petits, enquiath darrèr?"

En enténer aguestes paraules, es caps dera tropa, cuelhudi per un gran temor, non gausèren protestar, e responeren: "T'acceptam coma rei e sultan!"

Alavetz ordenèc Salem que se celebrèssen es funeralhes des sòns frairs. Dempús convoquèc eth divan, e quan ja toti aiuien entornat des funeralhes, se seiguec en tron; e recebec coma rei es aunors des sòns subdits, e dempús d'aquerò didec: "Ara voi que se redigisque eth mèn contracte de matrimòni damb era esposa deth mèn frair!"

Li responeren: "Que non i a cap inconvenient! Mès te cau demorar a que se passen es quate mesi e dètz dies de viduitat."

Salem responec: "Aguestes formalitats que non valen entà jo. Pera vida deth mèn cap, me cau entrar ena esposa deth mèn frair aguesta madeisha net." Non auec mès remèdi que redigir eth contracte de matrimòni, e se prevenguec dera causa ara esposa de Juder, El-Sett Asia, que didec: "Que vengue…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes ueitanta setau net

Era didec:

… e se prevenguec dera causa ara esposa de Juder, El-Sett Asia, que didec: "Que vengue." E quan arribèc era net, Salem entrèc ena cramba dera esposa de Juder, que li calec receber-lo damb es demostracions dera alegria mès viua e damb es desirs de planvenguda. E l'aufric, entà que se refresquèsse, ua copa de sorbet, en tot beuer-se-la eth, enta quèir destroçat, coma un còs sense anma. E atau arribèc era sua mòrt.

Alavetz, El-Sett Asia cuelhec er anèth magic e lo hec brigalhs entà qu'arrés, en avier, lo tenguesse d'ua manèra colpabla e esmiegèc era saca encantada, trincant atau er encantament qu'auie.

Dempús d'aquerò, ordenèc condar-li ath jeique Al-Islam tot çò que s'auie passat, e avisèc as notables deth règne que ja podien alistar a un nau rei, en tot dider-les: "Alistatz a un aute sultan entà que vos govèrne!"

E vaquí, seguic Schahrazada, tot çò sus era istòria de Juder, des sòns frairs e dera saca e er anèth encantadi. Mès que tanben me'n sai, ò rei afortunat! d'ua istòria estonanta que se cride…

Istòria d'Abu-Kir e d'Abu-Sir

Didec Schahrazada:

Me n'è sabut, ò rei afortunat! qu'ena ciutat d'Iskandaria i auie antan dus òmes, un des quaus ère tintorèr e se cridaue Abu-Kir e er aute ère barbèr e se cridaue Abu-Sir. E èren vesins er un der aute en mercat, donques qu'es pòrtes des sues botigues se tocauen.

E vaquí qu'eth tintorèr Abu-Kir ère un insigne brigand, un mentidèr de çò mès destestable, un pòcavergonha, ne mès ne mens! Plan que òc, se deueren talhar es sòns possi damb bèth granet irreductible e se deuec laurar eth sòn cap damb era pèira des gradons d'ua glèisa de judius!

Se non auesse estat atau, aurie pogut auer era pòcavergonha entà hèr es sues malahètes e mesquineries? Entre d'autes diuèrses enganhes, acostumaue a hèr qu'es sòns clients li paguèssen per auança damb era desencusa de qué auie besonh des sòs entà crompar colors, e jamès entornaue es teles que l'amiauen entà tintar-les. Ath contrari, non sonque se despenie es sòs qu'auie crubat per auança, minjant e beuent ath sòn gust, senon que venie en secret es teles depausades ena sua casa, e damb aquerò se pagaue tota sòrta d'alegries e de diversions de prumèra qualitat. E quan tornauen es clients entà reclamar-li es sues causes, tostemp trapaue era manèra d'entretier-les e hèr-les demorar indefinidament, uns còps damb ua desencusa e d'auti damb ua auta.

Per exemple, didie: "Per Allà, ò patron mèn! qu'ager amainadèc era mia esposa, e m'è vist obligat a córrer d'un costat en aute pendent tot et dia." O didie tanben: "Ager auí convidadi e m'ocupèren tot eth temps es mèns deuers d'ospitalitat damb eri; mès, se tornes d'aciu dus dies, ja traparàs era tua tela acabada." E alongaue tot çò que podie es compromisi damb es sòns parroquians enquia que bèth un exclamaue: "Plan ben!, me vas a díder era vertat de çò que se passe damb es mies teles? Entorna-me-les! que ja non voi tintar-les!" Alavetz responie eth: "Per Allà! que sò desesperat!" E lheuaue es mans entath cèu, hènt tota sòrta de juraments de qué didie era vertat. E dempús de planher-se e picar-se es mans ua contra era auta, exclamaue: "Guarda, ò patron mèn, que quan sigueren tintades es teles les botè entà secar-se ben estirades enes còrdes que i a dauant

dera mia botiga e me n'anè pendent un instant entà pishar e quan tornè auien despareishut, en tot panar-me-les bèth forastèr, o dilhèu eth madeish vesin mèn, aguest barbèr calamitós!"

En enténer aguestes paraules, s'eth client ère un brave òme entre es persones tranquilles, se contentaue responent: "Allà m'indemnizarà!" E se n'anaue. Mès s'eth client ère un òme irritable, se botaue furiós e escarnie damb injuries ath tintorèr e començaue a foter-li còps, en tot costar ua discussion publica en carrèr ath miei deth revolum de gent. E a maugrat de tot, e a despièch dera autoritat deth kadi, non artenhie recuperar es sues causes, donques que mancauen pròves, e ath delà, ena botiga deth tintorèr non i auie arren que se podesse embargar e véner. E aqueth comèrci se tardèc fòrça temps, eth de besonh entà enganhar a un darrèr der aute a toti es mercadèrs dera plaça e a toti es abitants deth barri. E eth tintorèr Abu-Kir vedec fin finau perduda era sua reputacion e anequelit eth sòn comèrci donques que ja non quedaue arrés que podesse enganhar. E siguec objecte dera maufidança generau e se lo mentaue enes provèrbis quan se volie parlar des malahètes que hèn era gent de mala fe.

Quan eth tintorèr Abu-Kir se vedec redusit ara misèria, venguec a sèir-se dauant dera botiga deth sòn vesin, eth barbèr Abu-Sir, e lo metec ath pas dera mala situacion des sòns negòcis e li didec que ja non li restaue que morirse de hame. Alavetz eth barbèr Abu-Sir, qu'ère un òme que caminaue peth camin d'Allà, e encara que praube ère aunèst e escrupulós, se planhèc dera misèria d'aqueth qu'encara ère mès praube qu'eth e responec:

"Eth vesin li cau balhar-se ath sòn vesin! Demora-te aciu e minja e beu e participa enes bens d'Allà enquia qu'arriben dies milhors.! E lo recebec damb bontat, e atenguec totes es sues necessitats pendent un long periòde de temps.

Mès vaquí qu'un dia, eth barbèr Abu-Sir se queishaue ath tintorèr Abu-Kir des rigors dera sòrt, e didie: "Que ja ac ves, frair mèn! Non sò ne plan mens un barbèr bastrús e era mia man ei leugèra en cap damb es mèns clients. Mès coma qu'era mia botiga ei prauba e jo tanben sò praube, arrés vie a arrasar-se ena mia casa! S'un cas, peth maitin, en hammam, bèth messatgèr o caufaire se file entà jo pr'amor que l'arrasa es eishères o l'aplique en vrente pasta depilatòria. E damb es pòques monedes qu'aguesti praubi li balhen a un praube coma jo, posqui alimentar-me, e ajudar as besonhs dera familha.

Mès Allà ei gran e poderós!"

Eth tintorèr Abu-Kir responec: "Vertadèrament ei un malastre tier damb tanta paciéncia era misèria e es rigors dera sòrt, en auer molti mejans d'enriquir-se e de víuer comòdament. Non t'agrade eth tòn mestièr, que non te da arren e jo non posqui exercir eth mèn en aguest país plen de gent dolenta. Que non auem mès remèdi qu'abandonar aguesta tèrra crudèu e viatjar ara cèrca de bèra ciutat a on mos sigue aisit exercir eth nòste art damb frut e satisfaccion.

Ath delà, be ne balhen d'auantatges es viatges! Viatjar qu'ei alegrar-se, ei alendar er aire liure, ei descansar des copacaps dera vida, ei veir naui païsi e naues tèrres, ei intruir-se, e quan s'a entre es mans un mestièr tan aunorable e excellent coma eth mèn e eth tòn, e sustot tant acceptat en d'autes tèrres e enes pòbles mes diuèrsi, s'a d'exercir damb toti es beneficis, aunors e prerrogatives.

E ath delà, non ignòres çò qu'a dit eth poèta des viatges:

Dèisha era casa dera tua patria, se desires causes granes, e convida a viatjar ara tua anma!

En lumedan de tèrres naues te demoren es plasers, es riqueses, es bones manères, era sciéncia e es amistats escuelhudes!

E se te diden: "Guaires penes e preocupacions e perilhs vas a patir en tèrra luenhana, amic!" Respon: "Que vau mès èster mòr que vius se s'a de víuer tostemp en madeish lòc coma un insècte rosigador, entre envejosi e espions!"

Atau, donc, frair mèn, non podem hèr arren milhor que barrar es nòstes botigues e viatjar amassa entà milhorar era nòsta sòrt." E seguic en tot parlar-li de forma tant eloqüenta, qu'eth barbèr Abu-Sir quedèc convençut dera urgéncia dera marcha e s'esdeguèc a hèr es sòns preparatius, qu'èren estropar en un tròç vielh de tela era sua gibrèlha, es sòns rasèrs, es sòns estalhants, eth sòn adocidor e quaqui auti petits utisi, en tot vier dempús a dider-se adiu dera sua familha e tornar ena botiga ara cèrca d'Abu-Kir, que lo demoraue.

E li didec eth tintorèr: "Ara sonque mos cau recitar era Fatilha prumèra deth Koran entà dar fe de qué èm frairs e comprometer-mos amassa a sauvar en avier ena madeisha arca es nòsti guanhs, en tot repartir-les damb imparcialitat ena nòsta tornada a Iskandaria. Tanben mos cau compromèter a qu'aqueth de nosati que trape prumèr trabalh s'obligarà a mantier ath que non pòt guanhar arren encara."

Eth barbèr Abu-Sir non botèc cap dificultat en arreconèisher era legitimitat de taus condicions; e ambdús alavetz, entà assolidar es sòn compromis recitèren era Fatilha prumèra deth Koran…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes ueitanta ueitau net

Era didec:

… e ambús alavetz, entà assolidar es sòns compromisi recitèren era Fatilha prumèra deth Koran. Dempús d'aquerò er aunèst Abu-Sir barrèc era botiga e l'autregèc era clau ath proprietari, ath quau paguèc de seguit; dempús cuelheren es dus eth camin deth pòrt, e sense cap sòrta de viures, s'embarquèren en un vaishèth que se hège ara vela. Eth Destin les favoric pendent eth viatge e les balhèc ajuda mejançant un d'eri.

Efectivament, entre es passatgèrs e era tripulacion, qu'eth sòn nombre totau pujaue a cent quaranta òmes, sense compdar eth capitan, non i auie mès barbèr que Abu-Sir; e per tant, eth solet podie arrasar avientament ad aqueri que les calie arrasar-se. Atau, donc, tanlèu eth vaishèth se hec ara vela, eth barbèr li didec ath sòn companh: "Frair mèn, mos trapam ath miei deth mar, e ei de besonh que trapem minjar e béuer. Vau, donc, a sajar d'aufrir es mèns servicis as passatgèrs e as marinèrs, per s'un cas me ditz quauqu'un: "Vene, ò barbèr! a arrasar-me eth cap!" E l'arrasarè eth cap mejançant un pan o bèth sòs o un gisclet d'aigua, que d'aquerò mo'n podem profitar tu e jo."

Eth tintorèr Abu-Kir responec: "Plan que òc!" E se metec en pont, botèc eth cap çò milhor que podec e s'adormic sense mès ne mès, mentre eth barbèr se premanie a cercar trabalh.

Entad aquerò, Abu-Sir cuelhec es sues causes e ua gèrla d'aigua, se metec ena espatla un tròç de tela a manèra de tovalhòla, pr'amor qu'ère praube, e comencèc a circular entre es passatgèrs. Alavetz un d'eri li didec: "Vene, ò mèstre! a arrasar-me!" E eth barbèr l'arrasèc eth cap. E quan auec acabat, coma qu'eth passatgèr l'aufrie ua moneda de coeire, li didec eth: "Ò frair mèn, qué vau a hèr aciu damb aguesti sòs? Se me volesses autrejar un tròç de pan me serie mès auantatjós e mès benedit en aguest mar, pr'amor qu'amii damb jo un companh de viatge e son pòqui es nòsti viures." Alavetz eth passatgèr li balhèc un tròç de pan e un tròç de hormatge e l'aumplic d'aigua era gèrla. E Abu-Sir cuelhec aquerò e anèc a veir a Abu-Kir e li didec: "Cuelh aguest tròç de pan e minja-te-lo amassa damb aguest tròç de hormatge e beu aigua d'aguesta gèrla."

E Abu-Kir lo cuelhec e mingèc e beuec. Alavetz Abu-Sir, eth barbèr, tornèc a agarrar es sues causes, se metec ena espatla era tela, cuelhec damb era man ua gèrla ueda e comencèc a recórrer eth vaishèth entre es hilères des passatgèrs, amolonadi e estiradi, e arràsèc a un per dus panets a un aute per un tròç de hormatge, o un cornishon, o ua lèsca de melon d'aigua, o enquia e tot per sòs; e auec tanta sòrt, qu'ath finau deth dia auie recuelhut trenta panets, trenta mieges dracmes, e un tròç de hormatge, e olives, e cornishons, e diuèrses coques de lèit seca d'Egipte que se trè des excellents peishi de Damieta. E ath delà, sabec guanhar-se tantes simpaties entre es passatgèrs, que podie obtier d'eri tot aquerò que les demanèsse. E se hec tan popular, qu'era sua adretia arribèc ena audida deth capitan que volec tanben que l'arrasèsse eth cap. E Abu-Sir arrasèc eth cap deth caspitan e non deishèc de planher-se des rigors dera sòrt e dera misèria que se trapaue e des escassi viures que possedie. E tanben li didec qu'amiaue damb eth un companh de viatge. Alavetz eth capitan, qu'ère un òme esplendid e que, ath delà, ère encantat des bones manères e dera leugerèsa de man deth barbèr, responec: "Sigues planvengut! Desiri que cada net vengues damb eth tòn companh a sopar damb jo. E non vo'n hescatz d'arren cap des dus mentre sigatz ena nòsta companhia."

Eth barbèr anèc alavetz ara cèrca deth sòn companh, que, coma de costum, ère dormint e quan un còp desvelhat vedcc ath sòn costat tanta abondància de panets, hormatge, melon d'aigua, olives, cornishons e leitetes seques, exclamèc meravilhat: "D'a on as trèt tot aquerò?"

Abu-Sir responec: “Dera munificéncia d’Allà! (que sigue exaltat!)”

Alavetz eth tintorèr se lancèc sus es provisions, coma s’anèsse a avalar-se-les totes ath còp; mès li didec eth barbèr: “Non minges aguestes causes, frair mèn, pr’amor que pòden èster entà nosati utils en un moment de necessitat, e escota-me. Te cau saber, plan, qu’è arrasat ath capitan, e m’è queishat dauant d’eth dera nòsta manca de provisions e me responec: “Sigues planvengut, e vene cada net damb eth tòn companh a sopar damb jo!” E vaquí que precisament aguesta net minjaram per prumèr viatge damb eth.”

Mès Abu-Kir contestèc: “Que m’ei parièr aquerò deth capitan! Jo sò marejat e non posqui abandonar eth mèn lòc. Dèisha-me padegar era mia hame damb aguestes provisions e vè-te’n tu solet a sopar damb eth capitan!” E didec eth barbèr: “Que non i a cap inconvenient!” E mentre demoraue era ora de sopar, guardaue ath sòn companh com minjaue.

E vaquí qu’eth tintorèr se metec a talhar e a saborejar es aliments coma eth picapeirèr que trinque blòcs de peira enes peirères, e se les avalaue damb un bronit parièr ath d’un elefant que siguesse dies e dies sense mijar; e ues bocades seguien as autes bocades en tot possar-les entara gòrja. E cada tròç entraue abans de qué auesse despareishut er anterior; e es uelhs deth tintorèr se daurien exageradament coma es uelhs d’un monstre *ghul,* quan s’avalaue cada tròç e bohaue e mugie coma un buèu que bramèsse dauant des haues e deth hen.

Alavetz, apareishec un marinèr, que li didec ath barbèr: “Ò mèstre deth tòn mestièr! eth capitan te ditz: “Hè-te a vier ath tòn companh e vene a sopar!” Alavetz Abu-Sir li preguntèc a Abu-Kir: “Vòs acompanhar-me?” E er aute responec: “Que non è fòrça entà caminar!” E partic eth barbèr solet e vedec ath capitan seigut en solèr dauant d’un ample mantèl qu’ath dessús i auie vint minjars desparièrs o dilhèu mès encara. E non demorauen senon qu’arribèsse entà començar eth sopar. Qu’ada eth tanben i auie convidades diuèrses persones d’a bord. E en veder-lo solet, eth capitan li preguntèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes ueitanta nauau net

Era didec:

… E en veder-lo solet, eth capitan li preguntèc: “A on ei eth tòn companh?”Eth barbèr responec: “Ò patron mèn, qu’ei marejat e s’està aclapat!” Eth capitan didec: “Aquerò non ei important. Que ja se li passarà era malagana. Sè-te damb jo, en nòm d’Allà!” E cuelhec un plat e l’aumplic de minjar de totes es classes damb tan pòca paciéncia que cada racion podie satisfèr a dètz persones. E quan eth barbèr auec acabet de sopar, eth capitan l’aufric un aute plat, en tot dider-li: “Hè-te a vier aguest plat entath tòn amic.! E Abu-Sir s’esdeguèc a amiar-li eth plat a Abu-Kir, ath quau trapèc rosigant e trabalhant damb es caishaus coma se siguesse un camelh, mentre anauen despareishent deth sòn

duant bocades enòrmes, ua darrèr dera auta. E li didec Abu-Sir: “Non te didí que non t’assadorèsses damb aguestes provisions? Guarda! Vaquí es causes admirables que te mane eth capitan. Qué te cau díder d’aguestes excellentes agulhes de *kabad* d’anhèth que vien dera taula deth nòste capitan?” Abu-Kir didec damb un gronhament: “Balha-me-lo!” E se precipitèc sus eth plat que l’aufrie eth barbèr, e se metec a avalar-se-lo damb es dues mans, damb era voracitat d’un lop, o era rapacitat d’un leon, o era ferocitat dera agla que se lance sus es palomes o era furia der ahaimat que credec perir de hame e non s’està d’aumplir-se hòlament. E en quauqui instants deishèc uet eth plat e lo lequèc entà lançar-lo dempús totafèt uet. Alavetz eth barbèr recuelhec eth plat e l’ac balhèc a un tripulant entà vier eth dempús a bèuer quauquarren damb eth capitan, en tot tornar mes tard entà passar era net damb Abu-Kir que ja roncaue per toti es traucs deth sòn còs, costant tau tarrabastalh coma era aigua quan tume contra eth vaishèth.

A londeman e enes dies a vier, eth barbèr Abu-Sir seguic arrasant as passatgèrs e as marinèrs, guanhant viures e provisions, sopant de nets damb eth capitan e servint damb tota generositat ath sòn companh, que, dera sua part, non hège que dormir, sense desvelhar-se, se non ei entà minjar e entà hèr es sues necessitats e atau pendent vint dies de navegacion, enquia que, eth maitin deth vint-e-unau dia, eth vaishèth entrèc en pòrt d’ua ciutat desconeishuda.

Alavetz Abu-Kir e Abu-Sir baishèren en tèrra e loguèren en un khan ua casa petita, que s’esdeguèc a moblar eth barbèr damb un tapís nau crompat en mercat des tapissaires, e dues hlaçades de lan. Dempús d’aquerò, eth barbèr, tanlèu auec atengut totes es necessitats deth tintorèr que seguie en tot queishar-se de malagana, lo deishèc adormit en khan, e se n’anèc pera ciutat, cargat damb es sòns utisi, entà exercir eth mestièr pes cantoades, ar aire liure, arrasant a messatgèrs, a traginèrs, a escampaires, a venedors ambulants e enquia a mercadèrs importants, que vengueren ada eth tiradi peth sòn rasèr expèrt. E pera net, tornèc entà botar era parva ara vista deth sòn companh, que trapèc adormit e non podec desvelhar-lo senon en tot hèr-li flairar es emanacions des agulhes d’anhèth. E se tardèc tau estat de causes quaranta dies sancers, en tot queishar-se Abu-Kir de rèstes dera malagana; e cada dia, un còp a meddia e un aute ena còga deth solei, venguie eth barbèr Abu-Sir entà mestrar ath tintorèr e dar-li es guanhs que l’aufrie eth destin deth dia e deth sòn rasèr. E eth tintorèr s’avalaue es panets, cornishons, cebes fresques e agulhes d’anhèth sense cap tipe de fatiga; e en bades eth barbèr li laudaue era beresa sense parièr d’aquera ciutat desconeishuda e lo convidaue a que l’acompanhèsse entà hèr un torn pes mercats e jardins, pr’amor qu’Abu-Kir responie invariablament: “Encara sò marejat!” E dempús d’exalar diuèrsi ròts e deishar anar diurèsi pets de qualitats desparières, se calaue de nauèth en sòn pesant saunei.

E er excellent e aunèst barbèr Abu-Sir non lo repotegaue bric ne lo shordaue damb queishes o discusions.

Mès dempùs d’aqueri quaranta dies, eth praube barbèr queiguec malaut e coma que non podie gésser entà tier-se ath sòn trabalh, li preguèc ath portèr deth khan que suenhèsse ath sòn companh Abu-Kir e li crompèsse tot çò qu’auesse de besonh. Mès quauqui dies

dempús empejorèc de tau sòrta er estat deth barbèr, qu'eth praube perdec es facultats e se quedèc quiet coma mòrt.

Atau, donc, coma que ja non l'alimentauen ne li crompauen çò qu'auie de besonh, eth tintorèr acabèc en tot sénter er usclament dera hame e se vedec obligat a lheuar-se entà cercar a dreta e quèrra bèra causa entà amiar-se-la ena boca. Mès que ja auie netejat tota era casa e non trapèc absoludament arren entà minjar; alavetz escorcolhèc era ròba deth sòn companh, qu'ère quiet en solèr, trapèc ua borsa damb es guanhs estauviadi moneda a moneda pendent era trauessia e pendent es quaranta dies de trabalh, se les sauvèc en cinturon, e sense her-ne cabau deth sòn companh malaut, coma se non existisse, gessec, barrant ath sòn darrèr era pòrta dera casa. E coma en aqueth moment non i auie eth portèr deth khan, arrés lo vedec gésser ne li preguntec entà on anaue.

E vaquí que çò prumèr que hec Abu-Kir siguec anar ena casa d'un pastissèr, a on se crompèc ua plata sancera de *kenafa* e ua auta de huelhes gibrades; e ath delà se beuec un cantre de sorbet de musc e un aute d'ambre e frutes. Dempús d'aquerò…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes nauantau net

Era didec:

… Dempús d'aquerò se filèc entara plaça des mercadèrs e se crompèc vestits e ròba beròia, e somptosament vestit comencèc a passejar-se tot doç pes carrèrs, esvagant-se e divertint-se damb es causes naues qu'a cada pas descurbie en aquera ciutat sense parièr en mon, sivans eth pensaue.

Mès entre d'autes causes li tirèc era atencion sustot un hèt estranh. Vedec, plan que òc, que toti es abitants, sense excepcion, anauen vestidi dera madeisha manèra, damb era ròba deth madeish color: non se vedien que colors blus e blancs e cap aute color. Enes botigues des venedors de perhums tanpòc i auie senon blanc e blu; e eth khol madeish ère visiblament blu. Es venedors de sorbets non auien enes garrafes que sorbets blancs, e non n'auie de ròis o rosats o violeta. E aqueth descurbiment lo tumèc fòrça. Mès a on era sua estupefaccion arribèc ar arràs, siguec ena pòrta d'un tintorèr; enes cubs deth tintorèr solet vedec, efectivament, tint blu e cap aute mès. Alavetz, sense poder-se tier de curiosèr, Abu-Kir entrèc ena botiga e treiguec dera pòcha un mocador blanc, l'ac balhèc ath tintorèr, e li didec: "Guaire me crubaràs, ò mèstre deth tòn mestièr! per tintar-me aguest mocador? E de quin color lo deisharàs?" Eth mèstre tintorèr responec: "Per tintar-te aguest mocador non te crubarè que vint dracmes!" Indignat dauant d'aguesta demana tant exorbitada, exclamèc Abu-Kir: "Tè! demanes vint dracmes per tintar-me aguest mocador, e ac vas a hèr de color blu? Aquerò en mèn país non còste que miei dracma!" Eth mèstre tintorèr responec: "Alavetz, ò brave òme! torna en tòn país entà tintar-lo. Aciu non ac podem hèr per mens de vint dracmes, sense rabaishar ne ua soleta moneda de coeire!"

Alavetz repliquèc Abu-Kir: “Plan, donc, que non lo voi tintar de blu. Que lo voi ròi!” Er aute preguntèc: “En quina lengua me parles? E qué vòs díder per ròi? Dilhèu i a tint ròi?”

Abu-Kir didec estupefacte: “Alavetz d’auriò!” Er aute contestèc: “Que non coneishi aguest color!” E Abu-Kir seguic en tot mentar-li diuèrsi colors de tint, sense qu’eth mèstre tintorèr comprenesse çò que li didie.

E coma que li preguntèc Abu-Kir s’es auti tintorèrs èren tant ingorants coma eth, li responec: “Ena ciutat i a quaranta tintorèrs que formam ua agropacion inasequibla entà toti es auti abitants e eth nòste art se transmet de pairs a hilhs e sonque quan se morís un de nosati. Per çò de tier un aute tint ath delà deth blu jamès auem pensat en semblabla causa!”

En enténer aguestes paraules deth tintorèr, didec Abu-Kir: “Te cau saber, ò mestre en tòn mestièr! que tanben jo sò tintorèr e sai tintar era tela non solet de blu, senon d’ua infinitat de colors que ne tansevolh sospeches. Cuelh-me, donc, ath tòn servici, autreja-me ua sodada, e t’ensenharè toti es detalhs deth mèn art, e alavetz poiràs vantar-te dera tua sabença dauant de tota era corporacion de tintorèrs.” Er aute responec: “Que non podem acceptar estrangèrs ena nòsta corporacion e en nòste mestièr.” Abu-Kir preguntèc: “E se jo daurissa peth mèn compde ua tintoreria?” Er aute contestèc: “Tanpòc ac poiràs hèr!”

Alavetz non persutèc mès Abu-Kir, gessec dera botiga ara cèrca d’un dusau tintorèr, dempús d’un tresau, e d’un quatau, e de toti es auti tintorèrs dera ciutat e toti lo receberen dera madeisha manèra e li balhèren es madeishes responses, sense acceptar-lo ne coma mèstre ne coma aprendís. E anèc a queishar-se ath jeique sindic dera corporacion, que li contestèc: “Non posqui hèr arren. Es nòsti costums e es nòstes tradicions mos enebissen qu’admetam entre nosati un estragèr.”

Dauant de semblable recebement per part des tintorèrs, Abu-Kir sentec que se li holaue de ràbia eth hitge, e anèc en palai e se presentèc ath rei dera ciutat, e li didec: “Ò rei deth temps! sò estrangèr e exercisqui eth mestièr de tintorèr, e sai tintar de quaranta colors desparièrs era ròba…

En aguest moment dera sua narracion. Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament

Mès quan arribèc era quate centes nauanta unau net

Era didec:

“…e sai tintar de quaranta colors desparièrs era ròba. Ça que la, m’a arribat tau e quau causa damb es tintorèrs d’aguesta ciutat que non saben tintar que de blu. E jo posqui autrejar ua tela de colors e de matissi mès encantadors; eth ròi enes sòns diuèrsi tons, coma eth color ròsa e eth color de ginjorla; eth verd damb es diuèrses tonalitats, coma verd vegetau, verd pistacha, verd oliva e verd ala d’agaça; eth nere damb es sòns diuèrsi

tons, coma nere carbon, nere de quitran e nere bluenc de khol; er auriò iranja, auriò citron, auriò d'aur, e d'auti molti colors extraordinaris! Ne mès ne mens! E vaquí, qu'a maugrat de tot, es tintorèrs d'aciu non an volut admeter-me ne coma mèstre ne coma aprendís damb sodada!"

En enténer aguestes paraules d'Abu-Kir e aguesta enumeracion prodigiosa de colors que jamès auie entenut a parlar dera sua existéncia, eth rei se meravilhèc e s'estrementic e exclamèc: "*Ya Allà*, aquerò qu'ei admirable!"

Dempús li didec a Abu-Kir: "S'ei vertat çò que dides, ò tintorer! e se vertadèrament pòs, mejançant eth tòn art, alegrar-mos era vista damb tanti colors meravilhosi, non te cau pòur e padega-te. Jo madeish vau a daurir-te ua tintoreria e a dar-te un fòrt capitau en sòs. E non te cau crànher ara corporacion, donques que se bèth un d'eri, per malastre, volesse shordar-te, lo haria penjar ena pòrta dera sua botiga!"!

E de seguit cridèc as arquitèctes de palai e les didec. "Acompanhatz ad aguest mèstre admirable, recorretz damb eth tota era ciutat, e quan age trapat un lòc ath sòn gust, sigue botiga o khan, o casa jardin, hètz enlà d'eth ath sòn proprietari, e bastitz ara prèssa en aqueth lòc ua grana tintoreria damb quaranta cubs de granes dimencions e quaranta de dimensions mes petites. E actuatz cossent es indicacions d'aguest gran mèstre tintorèr; seguitz puntuaument es sues ordes e non lo desaubedigatz en arren, ne tansevolh en un gèst!" Dempús eth rei l'autregèc a Abu-Kir ua beròia tunica d'aunor e ua borsa damb mil dinnars, en tot dider-li: "Esvaga-te damb aguesti sòs enquia que sigue prèsta era tua botiga!" E li regalèc, ath delà, dus vailets joeni entath sòn servici e un meravilhós shivau, apraiat damb ua beròia sera de velot blu e ua hlaçada de gropa, de seda deth madeish color. Ath delà, metec ara sua disposicion entà que l'abitèsse, ua casa ricament moblada jos era sua direccion e servida per gran nombre d'esclaus.

Atau, donc, Abu-Kir, vestit de brocat e montat en un beròi shivau apareshie ludent e majestuós coma un emir hilh d'emir. E a londeman, montat tostemp en sòn shivau e precedit per dus arquitèctes e pes dus vailets joeni, que hègen separar ara gent quan eri passauen, non deishèc de recórrer es carrèrs e es mercats ara cèrca d'un lòc a on bastir era tintoreria. E acabèc en tot alistar ua immensa botiga voutada, qu'ère plaçada ath miei deth mercat e didec: "Aguest lòc qu'ei excellent!" De seguit es arquitèctes e es vailets heren enlà ath proprietari e comencèren a esbauçar per un costat e a bastir per aute e autant de suenh meteren en compliment deth sòn prètzhèt as ordes d'Abu-Kir, que les didie des deth sòn shivau estant: "Hètz aciu tau e quau causa, e aquiu tau e quau auta!", qu'ath cap de pòc de temps acabèren eth bastiment dera tintoreria que non n'auie cap auta de parièr en cap aute lòc dera tèrra.

Alavetz hec eth rei que lo cridèssen e li didec: "Ara vau a botar en marcha era tintoreria; mès sense sòs arren se pòt méter en marcha. Vaquí, donc, entà començar, cinc mil dinnars d'aur coma prumèrs hons." E Abu-Kir cuelhec es cinc mil dinnars, en tot sauvar-se-les suenhosament ena sua casa, e damb quauqui dracmes, donques qu'es ingredients de besonh èren de molt baish prètz e non auien gessuda, crompèc ena casa d'un droguèr toti es colors qu'èren amolonadi en saques intactes encara, e les hec

transportar ena tintoreria a on les premanic e les dissolec adreitament enes cubs grani e petits…

En aguest moment dera sua narracion., Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes nauanta dusau net

Era didec:

… e les dissolec adreitament enes cubs grani e petits. Mentretant, l'envièc eth rei cinc centes pèces de teles blanques de seda, de lan e de lin, entà que les tintèsse d'acòrd ath sòn art. Abu-Kir les tintèc de diuèrses manères, en tot balhar-les a ues colors liuri de tota barreja e a d'auti colors compausadi, de sòrta que non auec ua soleta tela que se retirèsse a ua auta; dempús, entà secar-les, les pengèc en còrdes que partien dera sua botiga e anauen d'un extrèm en aute deth carrèr; e quan se secauen, s'accetuauen meravilhosament es matissi des teles colorejades e aufrien ath solei un espectacle magnific.

Quan es abitants dera ciutat vederen ua causa tan naua entada eri, quedèren estonadi; e es mercadèrs barrèren es sues botigues entà acodir a veir milhor aquerò, e es hemnes e es mainatges s'estarnauen en crits d'admiracion, e li preguntauen a Abu-Kir es uns e es auti: "Ò mèstre tintorèr! Com se cride aguest color?" E eth reponie: "Aguest qu'ei eth ròi granat! Aguest eth verd òli! Aguest er auriò taronja!" E les nomentaue toti es colors ath miei d'exclamacions e des braci quilhadi en senhau d'admiracion.

Mès còp sec eth rei, que l'auien dit qu'es teles eren ja tintades, se presentèc ath miei deth mercat a shivau, precedit des lacais, que li daurien pas entre era gent e seguit dera sua escòrta d'aunor. E ara vista de tanti colors desparièrs qu'aufrien es teles possades pera brisa que les hège ondular en aire incandescent, quedèc entosiasmat ar arràs, e s'estèc pendent long temps quiet, sense alendar e damb es uelhs en blanc.

E enquia e tot es shivaus, luenh d'espaurir-se dauant d'aqueth espectacle, se mostrèren sensibles ara fascinacion de colors tan beròis, e atau coma en d'auti viatges redolauen ath sòn des flaütes e clarinets, se meteren a dançar dera sua part, embriagadi de tota aquera glòria que grataue eth cèu e crebaue ath vent.

Per çò que hè ath rei, sense saber se com aunorar ath tintorèr, hec baishar deth shivau ath sòn gran visir entà qu'Abu-Kir montèsse en sòn lòc, en tot tier-lo ara sua dreta, e en auer hèt recuélher es teles, se filèc entath palai, a on aumplic a Abu-Kir d'aur, de presents e de privilègis. Hec dempús que damb es teles tintades li hessen vestits entada eth, entàs sues hemnes e entàs notables deth palai e que li balhèssen d'autes tres mil pèces a Abu-Kir, pr'amor de que les tintèsse tan meravilhosament; de sòrta que, ath cap de cèrt temps, toti es emirs prumèr, e dempús es funcionaris, aueren vestits de colors. E arribèren es comandes en quantitat tan considerabla ena casa d'Abu-Kir que siguec nomentat tintorèr reiau e non se tardèc guaire a èster èr òme mès ric dera ciutat; e es auti tintorèrs, damb eth cap dera corporacion dauant, vengueren a desencusar-se pera sua

conducta anteriora e li preguèren que les empleguèsse ena sua casa en qualitat d'aprendissi e sense sodada. Mès eth non admetec es sues desencuses e les didec adiu de manèra umilianta. E ja non se vedien peth carrèr e pes mercats que vestits damb teles multicolores e fastuoses qu'auie tintat Abu-Kir, eth tintorèr deth rei.

E aquerò per çò que hè ada eth!

Mès vaquí çò que tanh a Abu-Sir, eth barbèr…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Era didec:

… Mès vaquí çò que hè a Abu-Sir, eth barbèr!

Despolhat e panat peth tintorèr, que se n'anec dempús d'embarrar-lo ena casa, s'estèc estirat miei mòrt pendent tres dies, dempús des quaus eth portèr deth khan acabèc en tot estonar-se en non veir gésser a cap des dus; e se didec: "Dilhèu se n'an anat sense pagar-me er impòrt deth loguèr dera casa! O dilhèu s'an mòrt! O qui sap se les aurà arribat bèra auta causa!" E se filèc entara pòrta dera casa e trapèc era clau de husta en picapòrt, qu'ère barrat damb dues baudes e entenec coma un feble gemiment ath laguens. Dauric alavetz era pòrta e entrèc, e vedec at barbèr estirat ena estera, auriò e plan cambiat. E li preguntèc: "Qué te cau, frair mèn! que te queishes d'aguesta manèra? E qué l' a arribat ath tòn companh?"

Eth praube barbèr responec damb votz febla: "Solet Allà se'n sap! Enquia aué è estat sense daurir es uelhs. Sabi pas pendent guaire temps è estat atau! Mès qu'è set, e te prègui, ò frair mèn! qu'agarres era borsa que penge deth mèn cinturon e vages a crompar-me bèra causa entà que posca sostier-me."

Eth portèr hèc torns e mès torns ath cinturon; mès coma que non trapaue aquiu cap sòs, comprenec que les auie panat er aute companh, e li didec ath barbèr: " Non te'n hèsques d'arren!, ò praube! Allà pagarà a cada un segontes es sues òbres. Vau a tier-me a tu e suenhar-te damb es mèns uelhs!" E s'esdeguèc a pramanir-li ua sieta de sopa, e se la hec a vier. E l'ajudèc a minjar, e l'estropèc en ua hlaçada de lan, e lo hec sudar. E atau se comportèc pendent dus mesi, pagant totes es despenes deth barbèr, de sòrta qu'ath cap d'aguest termps, Allà l'autregèc era garison ajudat per eth. E Abu-Sir podec alavetz lheuar-se e li didec ath brave portèr: "Se bèth còp m'autrege poder entad aquerò eth Plan Naut, saberè indemnizar-te de tot aquerò qu'as despenut en jo e arregraïr-te es tòns suenhs e bontats. Mès solet Allà ei capable de pagar-te justament d'acòrd damb es tòns merits, ò hilh predilècte!"

Eth vielh portèr deth khan li responec: "Laudat sigue Allà per çò dera tua garison, frair mèn! Jo non obrè damb tu coma obrè senon per desir deth ròstre d'Allà eth Generós!" Dempús eth barbèr li volec punar era man; mès er aute se remic en tot protestar; e se dideren adiu invocant cada un sus er aute totes es benediccions d'Allà.

Gessec, donc, deth khan eth barbèr, cargat damb es sòns utisi abituaus, e comencèc a recórrer es mercats. Mès aqueth dia lo demoraue eth Destin, que l'amièc precisament dauant dera tintoreria d'Abu-Kir, a on vedec ua gentada que contemplaue es teles colorejades qu'èren estenudes en còrdes per dauant dera botiga e meravilhar-se e deishar anar exclamacions. E li preguntèc a un espectador: "De qui ei aguesta tintoreria? E quina ei era causa d'aguest rambalh?" Er òme que li preguntèc, li responec: "Qu'ei era botiga d'Abu-Kir, eth tintorèr deth sultan! E ei eth qui tinte es teles damb aguesti colors admirables, en tot hèr servir procediments extraordinaris. Qu'ei un gran sabent en art dera tintoreria!"

En enténer aguestes paraules, Abu-Sir s'alegrèc damb tota era sua anma dera sòrt deth sòn companh, e pensèc. "Laudat sigue Allà, que l'a daurit es pòrtes dera riquesa! T'enganhaues, *ya Abu-Sir*! en pensar mau deth tòn ancian companh! Se t'abandonèc e te desbrembèc, siguec perque ère tengut ath sòn trabalh. E se te cuelhec era borsa, siguec pr'amor que non auie entre es sues mans arren entà crompar es colors. Mès ara veiràs se com, en arreconeisher-te, te receb coraument, en tot brembar-se'n des servicis que li heres en d'auti tempsi quan ère eth aclapat. Be se n'alegrarà de veder-te!"

Dempús eth barbèr artenhèc daurir-se pas entre era gentada e arribèc ena pòrta dera tintoreria. E campèc en interior. E vedec a Abu-Kir estirat guiterosament en un divan naut, en tot emparar-se en un molon de coishins e damb eth braç dret sus un aute coishin, e vestit damb ua ròba que se retiraue ara des reis, e i auie ath sòn dauant quate esclaus neri e quate esclaus blanqui vestidi somptuosament; e d'aquera manèra, se l'apareishec tan mejestuós coma un visir e tan gran coma un sultan. E vedec as obrèrs, en nombre de dètz, botant man ara òbra e executant es ordes que les balhaue eth sòn patron solet damb senhaus.

Alavetz Abu-Sir auancèc ua passa e se posèc precisament dauant d'Abu-Kir, en tot pensar: "Demorarè que tache es sòns uelhs sus jo entà hèr-li era mia salutacion. Qui sap se me saludarà eth prumèr e se lançarà sus en mèn còth entà punar-me e doler-se per çò dera mia malautia e consolar-me!"

Mès, a penes se trapèren es sòns uelhs e ua guardada se crotzèc damb era auta…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes nauanta quatau net

Era didec:

… Mès, a penes es sòns uelhs e ua guardada se crotzèc damb era auta, fotec un bot eth tintorèr, exclamant: "A, maudit lairon, guairi còps t'è d'enebir que te poses dauant dera mia botiga! Qu'ei que vòs era mia roïna e eth mèn desaunor? Tè, vosati! Tietz-lo e apoderatz-vos d'eth!"

De sòrta qu'es esclaus blanqui e neri se precipitèren sus eth praube barbèr l'amorrèren en solèr e lo cauishiguèren; e enquia e tot eth madeish tintorèr se lheuèc, cuelhec un pau long, e didec. "Metetz-lo de bocadents!" E li fotec tres cents còps ena esquia. Dempús didec: "Ò miserable mendicant! Ò traïdor! Se bèth aute dia te trapi dauant dera mia botiga, te manarè ena preséncia deth rei, que t'arrincarà era pèth e te penjarà ena pòrta deth palai! Vè-te'n! Qu'Allà te maudide!" Alavetz eth praube barbèr, plan aclapat e dolorit per aqueth tracte, e damb eth còr trincat e era anma sarrada, s'aluenhèc d'aquiu arrosegant-se e tornèc entath khan, plorant en silenci e perseguit pera gent que se metie contra eth e lo maudidien es admiradors d'Abu-Kir eth tintorèr.

Quan arribèc ena sua casa, s'estirèc ena estera e se metec a reflexionar sus tot aquerò que venguie d'arribar-li de part d'Abu-Kir; e se passèc tota era net sense clucar un uelh de tan malerós e dolorit coma se trapaue. Mès peth maitin, heredi ja es senhaus des còps, se lheuèc e gessec damb era intencion de cuélher un banh en hammam entà descansar e lauar-se eth còs dempús de tant de temps que siguec sense es sues ablucions pendent era malautia. Li preguntèc, donc, a un caminaire: "Frair mèn, quin ei et camin deth hammam?" Er òme responec: "Eth hammam? Qué ei aquerò deth hammam?" Abu-Sir didec. "Donques eth lòc a on va era gent a lauar-se e trèir-se era lordera e es filaments que se formen en còs! Qu'ei eth lòc mès deliciós deth mon!"

Er òme responec: "Lança-te, donc, en mar! Qu'ei aquiu a on mos banham!" Abu-Sir didec. "Mès se çò que voi ei un banh en hammam!" Er aute responec: "Que non sabem se qué vòs díder damb aquerò deth hammam. Nosati quan volem cuélher un banh, anem entath mar, e enquia e tot eth rei, quan vò lauar-se, hè coma nosati: cuelh un banh de mar."

Quan Abu-Sir se n'encuedèc de qué eth hammam ère desconeishut entàs abitants d'aquera ciutat e se convencec de qué ignorauen eth costum des banhs cauds e es operacions de massatge, neteja de filaments e depilacion, se filèc de cap ath palai deth rei e demanèc audiéncia, en tot èster-li autrejada. Se presentèc, donc, ath rei e dempús de punar era tèrra entre es sues mans e invocar sus eth es benediccions d'Allà, li didec: "Ò rei deth temps! Que sò estrangèr e barbèr de mestièr. Sai tanben hèr d'auti mestièrs, mès que mès eth de fumista de hammam e eth de massatgista, encara qu'en mèn país cada ua d'aguestes professions la hè un òme desparièr, que non hè arren mès pendent tota era sua vida. E aué volí anar en hammam ena tua ciutat, mès arrés me sabec indicar eth camin, e arrés comprenec eth significat dera paraula hammam. E ei plan estonant qu'ua ciutat tan beròia coma era tua non dispause de hammams, quan arren en mon ei mès excellent entà emberir e hèr es delícies d'ua ciutat! De vertat, ò rei deth temps! qu'eth hammam ei un paradís ena tèrra!" En enténer aguestes paraules, eth rei se quedèc plan estonat, e preguntèc. "Poiràs, donc, explicar-me se qué ei aquerò deth hammam que parles? Pr'amor que non è entenut a parlar d'eth jamès." Alavetz didec Abu-Sir: "Te cau saber, ò rei! qu'eth hammam ei un edifici bastit de tau e quau manèra, e un se banhe en eth de tau e quau manèra, e s'experimente aquiu taus e quaus causes!"

E nomentèc peth menut es qualitats, es auantatges e es plasers d'un hammam ben condicionat. Dempús higec. "Mès que me gesserien peus ena lengua abans de poder dar-te ua idia exacta de çò qu'ei un hammam e des sòns gòis. Qu'ac cau provar entà saber-se'n!. E non serà era tua ciutat ua vertadèra ciutat perfècta enquiath dia qu'age un hammam!"

En enténer aguestes paraules d'Abu-Sir, eth rei se dilatèc d'entosiasme e exclamèc: "Planvengut sigues ena mia ciutat, ò hilh de gents de ben…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes nauanta cincau net

Era didec:

Eth rei, plen d'entosiasme, exclamèc: "Planvengut sigues ena mia ciutat, ò hilh de gents de ben!" E damb es sues pròpries mans li botèc ua tunica d'aunor que non n'auie de parièra, e li didec. "Se t'autrejarà tot çò que volgues, e encara mès! Mès, hè lèu a bastir un hammam, donques qu'ei grana era mia impaciéncia entà veder-lo e gaudir-lo!"

E l'autregèc un shivau magnific, dus neri, e dus vailets joeni, quate adolescentes e ua casa esplendida. E lo tractèc encara mes generosament qu'ath tintorèr, e botèc ara sua disposicion es milhors arquitèctes, en tot dider-les: "Vos cau bastir un hammam en lòc qu'eth madeish aliste." E Abu-Sir se metec ath cap des arquitèctes, e recorrec damb eri tota era ciutat e acabèc trapant un lòc que li semblèc avient, en tot balhar alavetz era orde de qué bastissen aquiu eth hammam. E cossent damb es sues indicacions, es arquitèctes lheuèren un hammam que non n'auie de parièr en mon, e l'ornèren damb marmes de diuèrsi colors e damb ua decoracion extraordinària que hège tornar hòl. E tot se hège segontes es instruccions d'Abu-Sir. E quan acabèc era construccion, Abu-Sir hec que botèssen ath miei ua gran piscina d'alabastre transparent e ues autes dues de marme preciós. Dempús anèc a cercar ath rei e li didec: "Que ja ei premanit eth hammam, mès me manquen encara eth materiau e es esturments." E eth rei l'autregèc dètz mil dinnars, en tot esdegar-se eth barbèr a tier-les entà crompar es diuèrsi materiaus coma tovalhòles de lin e de seda, esséncies precioses, perhums, encens e tot çò d'aute. E botèc cada causa en sòn lòc, e non estauvièc arren entà qu'auesse abondància de tot. Dempús li demanèc ath rei dètz ajudants vigorosi entà que l'ajudèssen en sòn trabalh; e de seguit et rei li balhèc vint joeni, ben formadi e beròis coma lues, que s'esdeguèc Abu-Sir a ensenhar-les er art deth massatge e deth lavatge, en tot balhar-les, eth, massatges e lauar-les e hèr que repetissen eri, damb eth madeish, es diuèrses experiéncies. E quan sigueren ja adreits en tau art, fixèc eth, fin finau, eth dia dera inauguracion deth hammam e avisèc ath rei.

E aqueth dia Abu-Sir hec qu'escauhèssen eth hammam e era aigua des piscines, e usclèssen encens e perhums enes perfumadors, e que deishèssen córrer era aigua des hònts damb un bronit tant admirable, que quinseovlh musica semblarie ath costat

d’aqueth bronit un desconcèrt. Per çò deth gran saut d’aigua dera piscina centrau ère ua meravilha incomparabla e que solide auie de costar un extasi enes esperits. E regnaue aquiu laguens, en totes es causes, ua neteja e ua frescor que desfisauen ath candor deth liri e des gensemins.

Atau, donc, quan eth rei, acompanhat pes sòns visirs e emirs, trauessèc era pòrta principau deth hammam, quedèc impressionat a trauèrs de uelhs, nas e aurelhes, damb eth decorat encantador d’aqueth recinte, e es perhums e era musica dera aigua enes piles des hònts. E preguntèc plan meravilhat: “Mès se qué ei aquerò?” Abu-Sir responec: “Aquerò qu’ei un hammam! Mès que non as vist qu’era entrada!” E hec passar ath rei ena prumèra sala e lo hec pujar ena estrada, a on lo despolhèc e l’estropèc en tovalhòles de cap a pès, e li caucèc uns esclòps de husta e lo hec passar ena dusau sala, a on lo hec sudar copiosament. Alavetz, ajudat pes vailets joeni, li hereguèc es extremitats, en tot tier gants de crin, e li treiguec, en forma de longui filaments que se retirauen a vermes, tota era lordera interiora calada enes pors dera pèth, e les ac mostrèc ath rei, que s’estonèc prodigiosament. Dempús lo lauèc damb fòrça aigua e fòrça sabon, e lo hec baishar ena banhèra de marme plia d’aigua perhumada damb esséncia de ròses, a on lo deishèc pendent ua estona entà hèr-lo gésser mès tard e lauar-li eth cap damb aigua de ròses e esséncies precioses. Dempús li tintèc damb *henné* es ungles des mans e des pès, en tot balhar-les ua coloracion d’auròra. E mentre se hègen aguesti preparatius, usclaue ath sòn entorn er aloè e eth nad aromatic, en tot penetrar-lo doçament.

Acabat aquerò, eth rei se sentec leugèr coma un audèth e alendèc damb toti es ventalhs deth sòn còr; e se l’auie botat eth còs tan lis e fèrm, qu’en tocar-lo damb era man costaue un son armonic. Mès quina seiguec era sua delícia quan aqueri vailets se meteren a dar-li un massatge enes extremitats damb ua doçor e un ritme taus que li semblaue que s’auie convertit en laüt o en guitarra! E sentie que l’animaue un vigor sense parièr, enquiar extrèm que siguec a mand de rugir coma un leon. E exclamèc: “Per Allà, qu’ena mia vida è notat arren mès vigorós! E aquerò ei eth hammam, ò mèstre barbèr?” Abu-Sir responec: “Qu’ei aquerò, ò rei deth temps!” Eth rei didec: “Peth mèn cap, qu’era mia ciutat non siguec ua ciutat enquia dempús dera construccion d’aguest hammam!” E quan pugèc ena estrada pr’amor de béuer es sorbets premanidi damb nhèu estronhada, dempús que lo sequèren damb tovalhòles banhades de musc, li preguntèc a Abu-Sir…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher et maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes nauanta siesau net

Era didec:

“… dempús que lo sequèren damb tovalhòles banhades de musc, li preguntèc a Abu-Sir: “E quan te penses que vau un banh atau, e a quin prètz vòs que te lo paguen?” Eth barbèr responec: “Ath prètz que volgue eth rei!” Eth rei didec: “Me semble qu’un banh atau non vau mens de mil dinnars!” E hec que compdèssen mil dinnars entà Abu-Sir, e

li didec. “A compdar d’ara haràs que pague mil dinnars cada client que vengue a cuélher un banh en tòn hammam.”

Mès responec Abu-Sir: “Guarda, ò rei deth temps! que non toti son parièrs. Es uns son rics e es auti son praubi. Atau, donc, se jo volessa que cada client m‘autregèsse mil dinnars, non i auirie cap negòci en hammam e l’auria de barrar, pr’amor qu’eth praube non pòt pagar mil dinnars per un banh.” Eth rei contestèc: “Qué penses hèr alavetz?” Eth barbèr responec: “Deisharè que bote eth prètz era generositat deth client. De sòrta que cada un pagarà d’acòrd damb es sòns mejans e era generositat dera sua anma. E eth praube non balharà mès qu’aquerò que posque balhar. E per çò d’aguest prètz de mil dinnars que senhalères, ac considèri coma un present deth rei!” En enténer aguestes paraules, es emirs e es visirs aprovèren era conducta d’Abu-Sir, e higeren: “Que ditz vertat, ò rei deth temps! e parle damb justícia. Pr’amor que tu, ò plan estimat nòste, te penses que toti pòden obrar coma tu ac hès.”

Didec eth rei: “Qu’ei possible. Ça que la, coma qu’aguest òme ei un estrangèr e un praube molt praube, mos cau tractar-lo damb generositat, mès que mès quan a bastit entara nòsta ciutat un hammam coma non l’auíem vist jamès ena nòsta vida, e gràcies ath quau era nòsta ciutat a aquerit ua importància e ua ludentor incomparables. Mès deth moment que non podetz pagar mil dinnars per cada banh, segontes me didetz, vos autorizi, per aguest còp, a que non li paguetz cada un que cent dinnars, en tot autrejar-li, ath delà, un esclau joen, un nere o ua joena. E en avier, donques qu’atau ac vò eth, cada un li pagarà çò que li permeten es sòns mejans e era generositat dera sua anma!”

Contestèren: “Plan que òc qu’ac haram de boni talents.” E quan cuelheren eth sòn banh en hammam aqueth dia, li paguèc cada un a Abu-Sir cent dinnars d’aur, un esclau joen, un nere e ua joena. Mès coma qu’eth nombre d’emirs e de nauti dignataris que dempús deth rei cuelheren eth banh ère de quaranta, Abu-Sir recebec ueit mil dinnars, quaranta joeni blancs, quaranta neri e quaranta hemnes joenes, e per part deth rei dètz mil dinnars, dètz gojats joeni blanqui, dètz joeni neri e dètz hemnes joenes coma lues. Quan recebec Abu-Sir tot aqueth aur e aqueri presents, s’auancèc entath rei, e dempús de punar era tèrra entre es sues mans, didec: “Ò rei afortunat! Ò ròstre de bon auguri! Ò sobeiran d’idies justes e plies d’equitat! A on vau a poder lotjar a tota aguesta armada de gojats blancs, de neri e de joenes?” Eth rei responec: “Qu’è volgut que t’autregessen tot aquerò entà hèr-te ric, donques que supausi que bèth dia tornaràs en tòn país ath cant dera tua estimada familha, e alavetz poiràs abandonar-mos damb pro riqueses entà víuer ena tua casa damb era tua familha damb totes es necessitats sauvades.” Eth barbèr responec: “Ò rei deth temps! qu’Allà te sauve prospèr! Mès toti aguesti esclaus que son ben entàs reis e non entà jo, que no me cau arren d’aquerò entà minjar pan e hormatge damb era mia familha. Com vau a apraiar-me entà neurir e vestir aguesta armada de joeni blanqui, neri e joenes? Per Allà! Que non se tardarien a minjar-se damb es sòns dents joeni toti es mèns guanhs e a jo madeish dempús des mèns guanhs!”

Eth rei se metec a arrir, e didec. “Pera vida mia, qu’ei vertat! Que son ja ua armada poderosa e tu solet non artenheries mantier-les de cap manèra! Me les vòs véner a cent

dinnars cada un entà trèir-te-les deth dessús?" Abu-Sir responec: "Te les veni ad aguest prètz!" Ara seguida hec cridar eth rei ath sòn tresorèr, que li paguèc a Abu-Sir eth prètz des cent cinquanta esclaus; e ath sòn torn, eth rei l'entornèc ath sòn ancian patron, coma present, cada un d'aqueri esclaus. E Abu-Sir balhèc es gràcies ath rei pes sues bontats, e li didec. "Qu'Allà hèsque que repause era tua anma coma tu heres que repausèsse era anma mia, en tot sauvar-me des dents terribles de toti aguesti joeni que solet Allà les poirie assadorar!" E eth rei se metec a arrir en enténer aguestes paraules, e se mostrèc encara mès generós damb Abu-Sir; dempús, seguit pes notables deth sòn règne, gessec deth hammam e tornèc en palai.

Per çò d'Abu-Sir, passèc aquera net en casa metent er aur en saques e precintant cada saca suenhosament. E auie entath trabalh dera sua casa vint neri, vint joeni e quate esclaues joenes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes nauanta setau net

Era didec:

… vint neri, vint joeni e quate esclaues joenes.

A londeman, hec Abu-Sir que proclamèssen, per tota era ciutat, es pregonèrs: "Ò creatures d'Allà! Acoditz a cuélher un banh en hammam deth sultan! Non se pagarà arren pendent tres dies!" E pendent tres dies venguec en establiment ua multitud enòrme qu'en bades desiraue cuélher un banh en hammam, cridat eth hammam deth sultan. Mès quan arribèc eth maitin deth quatau dia, eth madeish Abu-Sir s'installèc darrèr dera caisha, ena pòrta deth hammam, e comencèc a crubar era entrada, e eth sòn prètz ère ara volontat des que gessien deth banh. E pera tarde auie artenhut Abu-Sir aumplir era caisha damb aquerò que li balhèren es clients, damb assentiment d'Allà (sigue exaltat!). E d'aguesta manèra comencèc a apilar molons d'aur que l'autrejaue eth sòn Destin.

Aquerò siguec tot!

E era reina, qu'entenec qu'eth sòn espós parlaue damb afogadura d'aqueri banhs, decidic cuelher-ne un coma pròva. E hec qu'avisèssen dera sua intencion a Abu-Sir, que, entà complader-la e tirar tanben ara clientèla des hemnes, dispausèc en avier qu'es maitins serien entàs banhs des òmes e pera tarde es banhs entàs hemnes. E peth maitin se metie eth madeish ena caisha entà crubar, mentre que pera tarde cedic aguest prètzhèt a ua intendenta que nomentèc entà tau cargue. E quan era reina entrèc en hammam e auec experimentat era madeisha es efèctes deliciosi d'aqueri banhs d'acòrd damb eth metòde nau, quedèc tant encantada, que decidic tornar cada diuendres pera tarde e non siguec entà Abu-Sir mens esplendida qu'eth rei, qu'auie aquerit eth costum de vier cada diuendres peth maitin, en tot pagar cada còp mil dinnars d'aur, sense compdar es presents.

Atau, donc, Abu-Sir anaue entrant en camin des riqueses, des aunors e dera glòria. Mès non per aquerò se mostrèc mès modèst o mens aunèst, senon ath contrari! Seguic, coma abans, monstrant-se educat, arridolent e plen de bones manères damb es sòns clients e generós damb es praubi, que d'eri jamès volec acceptar sòs. E plan que òc, aquera generositat siguec era sua sauvacion coma se veirà ena seguida d'aguesta istòria. Pr'amor que mos cau saber des d'ara, que l'auie d'arribar era sua sauvacion mejançant un capitan marinèr que se trapèc un dia mancat de sòs, e podec, totun, cuélher un banh de çò mès excellent sense auer de despéner arren. E coma qu'ath delà, se hec refrescar damb sorbets e Abu-Sir en persona l'acompanhèc entara pòrta damb totes es consideracions possibles, eth capitan se tenguec a pensar alavetz sus quini mejans aurie entà demostrar-li era sua gratitud a Abu-Sir, ja sigue damb bèth present o de bèra auta manèra. E non se tardèc a trapar ua escadença favorabla.

E aquerò per çò que hè ath capitan marinèr.

Per çò deth tintorèr Abu-Kir, acabèc en tot saber-se'n d'aqueth hammam extraordinari que d'eth se'n parlaue en tota era ciutat damb admiracion, dident: "Solide qu'ei coma eth paradís en aguest mon!"

E decidic vier a experimentar per eth madeish es delícies d'aqueth paradís, qu'eth nòm deth sòn pròprietari ignoraue encara. Se vestic, donc, damb es sòns vestits mès beròis, montèc en ua mula ricament apraiada, se hec precedir e seguir per esclaus armadi de longues lances, e se filèc de cap ath hammam. Tanlèu arribèc ena pòrta, notèc era flaira de husta d'aloè e eth perhum deth nad; e vedec ara multitud de persones qu'entrauen e gessien, e as qu'èren seigudi enes bancs, demorant eth sòn torn, dignataris nòbles e praubi des mès praubi e umils entre es umils. E entrèc alavetz en vestibul, e vedec ath sòn ancian companh Abu-Sir seigut darrèr dera caisha, gròs, fresc e arridolent. E li costèc un shinhau arreconeisher-lo, per çò de tant coma se l'auien aumplit es ancianes cavitats dera sua cara damb un greish salutós e tan ludent coma auie eth color e milhorat er aspècte. En veir aquerò, encara qu'ère fòrça estonat e contrariat, eth tintorèr simulèc ua grana alegria, e damb ua temeritat extrèma, auancèc entà Abu-Sir, que ja s'auie lheuat en aunor sòn, e li didec damb un ton de repotec amistós: "Òla, Abu-Sir! Ei aguesta era conducta d'un amic e er anament d'un òme que coneish era bona educacion e era galantaria? Que ja sabes que sò eth tintorèr titolar deth rei e un des personatges mès rics e importants dera ciutat, e non m'as vengut a tier ua visita ne a auer notícies mies! E ne tansevolh se t'a acodit preguntar-te: "Qué l'aurà arribat ath mèn ancian camarada Abu-Kir? E en bades preguntè per tu pertot e enviè ara cèrca tua as mèns esclaus, per khans e botigues, donques que degun me podec informar sus era tua persona ne botar-me sus era tua tralha."

En enténer Abu-Sir aguestes paraules, baishèc eth cap damb tristesa e responec: "*Ya Abu-Kir!* Qu'ei que te n'as desbrembat deth tracte que me heres patir quan venguí a veder-te e es còps que me foteres e er opròbri que me caperères dauant dera gent, en tot cridar-me lairon, traïdor e miserable?"

E Abu-Kir se metec seriós e exclamèc: “Qué dides? Dilhèu ères tu aqueth òme que piquè?”

Eth barbèr responec: “Plan qu’erà jo!”. Abu-Kir alavetz comencèc a jurar damb mil juraments que non l’auie arreconeishut, dident: “Que te confoní damb un aute, damb un lairon que ja sagèc panar-me es mies teles. Qu’ères tan aflaquit e tant auriò, que me siguec impossible arreconeisher-te!”

Dempús comencèc a planher-se dera sua accion e a hèr-li copets de man, dident: “Que non i a recors ne poder qu’en Allà eth Gloriós, er Exaltat! Com podí enganhar-me d’aquera manèra! Mès eth tòrt qu’ei tòn per non auer-me revelat eth tòn nòm quan m’arreconeisheres, en tot dider-me: “Que sò eth tòn amic!” Sustot quan èra jo en aqueri dies dehòra de jo per çò deth trabalh qu’auia sus era mia esquia. Per Allà sus tot, te prègui, donc, ò frair mèn! que me perdones e que desbrembes tot aquerò, qu’ère escrit en nòste Destin!” Abu-Sir responec: “Qu’Allà te perdone, ò companh mèn! pr’amor qu’aquerò siguec, plan que òc, un designi secret deth Destin, e era reparacion qu’ei en Allà!” Eth tintorèr didec: “Perdona-me deth tot!”

Eth barbèr responec: “Que desliure Allà era tua consciéncia coma te desliuri jo dera colpa!. Qué podem hèr nosati contra es designis cuelhudi des deth hons dera eternitat? Entra, donc, en hammam, trè-te era ròba e cuelh un banh que sigue entà tu plen de delícies e de frescor…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes nauanta ueitau net

Era didec:

“… e cuelh un banh que sigue entà tu plen de delícies e de frescor!” E li preguntèc Abu-Kir: “E d’a on t’a vengut aguesta felicitat?”

Er aute responec: “Aqueth que te dauric a tu es pòrtes dera prosperitat me les dauric tanben a jo!” E li condèc era sua istòria des deth dia que per orde d’Abu-Kir lo pataquegèren. Mès que non ei util repetir-la. E Abu-Kir didec: “Que sò content de saber qu’as eth favor deth rei. Vau a hèr qu’aguest favor s’aumente encara mès, en tot condar-li ath rei qu’ès eth mèn amic de tostemp.”

Mès er ancian barbèr repliquèc: “De qué servís era intervencion des creatures enes designis deth Destin? Solet Allà a enes sues mans es favors e es malastres. De moment, çò que te cau hèr ei despolhar-te e entrar en hammam e gaudir des beneficis dera aigua e dera neteja.” E l’amièc eth madeish ena sala reservada, e damb es sues pròpries mans lo hereguèc, lo sabonèc, li hec eth massatge e l’apraièc complètament, sense voler encargar d’aquerò a cap des sòns ajudants. Dempús lo hec pujar ena estrada dera sala hereda, e eth madeish li mestrèc es sorbets e reconfortants, damb tant de suenh, que toti es clients abituaus èren estonadi en veir a Abu-Sir en persona hènt aqueth mestièr e

rendint aqueri aunors especiaus ath tintorèr, quan normaument solet eth rei gaudie de semblables distincions.

Quan arribèc eth moment d'anar-se'n, Abu-Kit volec aufrir bèth sòs a Abu-Sir, que se remic a acceptà'c, en tot díder: "Non te hè vergonha aufrit-me sòs, quan sò eth tòn camarada e non i a cap diferéncia entre nosati?"

Abu-Kir didec. "Plan, donc, mès en compensacion dèisha-me balhar-te un conselh que te serà de grana utilitat. Qu'ei admirable aguest hammam, mès encara te manque ua causa entà que sigue complètament meravilhós." Abu-Sir preguntèc: "E quina ei aguesta causa?" Er aute didec: "Era pasta depilatòria!, pr'amor qu'è notat que, dempús d'arrrasar eth cap des tòns clients, entàs peus des autes parts deth còs ties eth rasèr tanben o es pinces. Mès qu'arren ei milhor qu'era pasta depilatòria qu'era sua recèpta coneishi e vau a dar-te a gratis."

Abu-Sir responec: "Solide qu'as rason, ò camarada mèn! Non desiri senon que m'ensenhes era recèpta dera milhor pasta depilatòria.! Abu-Kir didec: "Tè! Cuelh arsenic auriò e caudea viua, trissa es dues causes, en tot ahiger-les un shinhau d'òli, bota un shinhau de musc entà trèir era flaira desagradiua e met era pasta que gèsque en un flascon entà tier-la en moment oportun. E jo t'asseguri era capitada dera operacion, mès que mès quan veigue eth rei que se li quèn es peus coma per encantament sense que li piquen ne lo hereguen, e que per dejós apareish era sua pèth complètament blanca." E dempús de dar-li aguesta recèpta ath sòn ancian companh, Abu-Kir gessec deth hammam e ara prèssa se filèc entath palai.

Quan arribèc dauant deth rei e l'auec presentat es sòs respèctes entre es mans deth monarca, li didec: "Que vengui a conselhar-te, ò rei deth temps!"

Eth rei didec: "E quin conselh vas a dar-me?" Abu-Kir responec: "Laudat sigue Allà qu'enquia aué t'a desliurat des mans d'aguest pervèrs, d'aguest enemic deth tron e dera religion, d'aguest Abu-Sir, patron deth hammam."

Eth rei preguntèc plan estonat: "De qué se tracte, Abu-Kir?" Aguest didec: "Te cau saber, ò rei deth temps! que se per malastre tornes a entrar en hammam seràs perdut sense remèdi."

Eth rei didec: "E per qué?" Damb es uelhs plei de terror simulat e damb un gèst d'espant, fiulèc Abu-Kir: "Peth podom! Qu'a premanit entà tu ua pasta compausada d'arsenic auriò e de caudèa viua, que sonque aplicar-la ath peu dera pèth l'uscle coma eth huec. E t'aufrirà era sua pasta, en tot dider-te: "Arren milhor qu'aguesta pasta entà hèr desparéisher es peus deth cu damb comoditat e sense besonh de picar-te." E aplicarà era pasta en cu deth nòste rei e lo harà morir empodoat per aguest costat, qu'ei era part mès dolorosa de totes. Pr'amor qu'aguest patron deth hammam non ei un aute qu'un espion pagat peth rei des cristians entà arrincar-li era anma ath nòste rei. E hi lèu a avisar-te, pr'amor que per dessús de jo son es beneficis que te deui."

En enténer aguestes paraules deth tintorèr Abu-Kir, eth rei sentec que lo cuelhie un terror intens, de sòrta que s'estrementic e se l'arropic eth cu coma se ja auesse sentut es efèctes deth podom. E li didec ath tintorèr: "Que vau ja entath hammam damb eth gran visir entà confirmar era tua afirmacion. Mès enquia alavetz sauva eth secret suenhosament." E cridèc ath gran visir e se n'anèc damb eth entath hammam.

Ja aquiu, coma de costum, Abu-Sir hec passar ath rei ena sala reservada e lo volec heregar e lauar. Mès li didec eth rei: "Comença damb eth mèn gran visir." E s'acarèc damb eth gran visir, e li didec: "Estira-te!" E eth gran visir, qu'ère molt gròs e pelut coma ua craba vielha, responec: "Escoti e aubedisqui!" E s'estirèc en marme e se deishèc heregar, sabonar e netejar ben. Dempús d'aquerò didec Abu-Sir ath rei: "A rei deth temps! qu'è trapat ua dròga que tie taus vertuts depilatòries que non i a rasèr que l'egale entà hèr desparéishe es peus de baish!"

Eth rei didec. "Pròva-la damb es peus de baish deth mèn gran visir…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era quate centes nauanta nauau net

Era didec:

"…Pròva-la damb es peus de baish deth mèn gran visir!" E Abu-Sir cuelhec eth flascon de hanga, treiguec d'eth un bocin coma ua amelha dera pasta mentada, e l'estenèc, sonque a manèra d'assag, sus es baish vrente deth gran visir. E siguec tan prodigiós er efècte depilatòri dera dròga, que ja non dobtèc eth rei de qué se tractaue d'un podom terrible. E tremolant de ràbia dauant d'aqueth espectacle, s'acarèc damb es vailets deth hammam, e les cridèc: "Agarratz ad aguest miserable!" E les senhalèc damb eth dit a Abu-Sir, ath quau era suspresa lo deishèc mut e coma empeguit. Dempús eth rei e eth visir se vestiren ara prèssa, en tot hèr autrejament d'Abu-Sir as gardes de dehora e tornèren en palai.

Aquiu eth rei hec cridar ath capitan deth pòrt e des vaishèths, e li didec: "Vas a apoderar-te deth traïdor que se cride Abu-Sir, e cuelhent ua saca de caudea viua, qu'en era lo botaràs, lo lançaràs en mar jos es hièstres deth mèn palai. E d'aguesta sòrta aguest miserable morirà de dues mòrts ath còp, estofat e usclat!"

Eth capitan responec: "Escoti e aubedisqui!"

E vaquí qu'eth capitan deth pòrt e des vaishèths ère precisament eth capitan marinèr que de hège temps ère en deute damb Abu-Sir. S'esdeguèc, donc, a cercar a Abu-Sir en croton, e lo treiguec d'aquiu pr'amor d'embarcar-lo en un vaishèth e amiar-lo entà ua isla plaçada non luenh dera ciutat e a on fin finau li podec parlar tranquillament. Li didec: "Ò amic mèn! que non me'n desbrembi des tues consideracions, e voi entornar-te ben per ben. Conda-me, donc, se qué t'a arribat damb eth rei e eth crim que cometeres entà pèrder es sòns favors e meritar era mòrt crudèu que t'a condemnat.". Abu-Sir

responec: “Per Allà! ò frair mèn” te juri que sò innocent de tota colpa e que jamès hi arren entà meritar semblable castig.” Eth capitan didec: “Alavetz, solide deues auer enemics que t’an calomniat dauant deth rei. Pr’amor que tot òme que viu erós e ath quau favorís eth Destin a tostemp quauquarrés que l’a enveja. Mès non cranhes arren! Aciu, ena isla, ès segur. Planvengut sigues, donc, e padega-te.

Passaràs eth temps pescant enquia que jo artenha embarcar-te entath tòn país. Ara que vau a hèr dauant deth rei eth simulacre dera tua mòrt.” E Abu-Sir punèc era man deth capitan marinèr, que lo deishèc entà vier de seguit a cuélher ua saca plia de caudea viua e meter-se jos es hièstres deth palai deth rei que dauen tath mar.

Precisament ère eth rei en ua hièstra demorant era execucion dera orde; e quan arribèc dejós des hièstres, eth capitah quilhèc era guardada entà qu’eth rei dèsse eth senhau dera execucion. E eth rei treiguec eth braç pera hièstra e damb eth dit hec un senhau entà que lo lancèsse en mar. E s’executèc aquerò de seguit. Mès en madeish moment, eth rei, qu’auie hèt damb era man un gèst brusc, deishèc quèir ena aigua un anèth d’aur qu’entada eth ère tant estimat coma era sua anma.

Pr’amor qu’aqueth anèth qu’auie queigut en mar ère un anèth talismatic encantat que d’eth depenien era autoritat e eth poder deth rei e que servie de fren entà mantier respectuosi ath pòble e ara armada; pr’amor que quan eth rei volie dar ua orde entà que s’executèsse a un colpable, non li calie que lheuar era man qu’en un des sòns dits amiaue er anèth, e de seguit gessie d’eth un relampit sobtat que lançaue per tèrra ath colpable, mòrt còp sec, en tot separar-li eth cap des espatles.

Atau, donc, quan eth rei vedec quèir er anèth en mar, non podec parlar d’aquerò ad arrés e sauvèc eth secret mès prigond sus era sua pèrta, que sense aquerò l’aurie estat impossible mantier pendent mès temps eth temor e era aubediéncia des sòns subdits. E aquerò per çò que tanh ath rei.

Per çò d’Abu-Sir, un còp se quedèc solet ena isla, cuelhec un hilat de pesca que l’auie autrejat eth capitan marinèr, e entà esvagar-se des sòns torturadors pensaments e hèr-se a vier er aliment, se metec a pescar en mar. E dempús de lançar eth sòn hilat e demorar un moment, lo retirèc e lo trapèc plen de peishi de toti es colors e de totes es mides. E se didec: “Per Allà, que ja hège fòrça temps que non minjaua peishi. Ne vau a cuélher un e lo vau a autrejar as dus vailets que m’a parlat eth capitan entà que me lo fregisquen.”

Pr’amor que, plan que òc, eth capitan deth pòrt e des vaishèths ère tanben er encargat de provedir cada dia peish fresc entara codina deth rei e coma qu’aqueth dia non podec hèr eth madeish eth trabalh, l’ac auie encargat a Abu-Sir. E l’auie parlat des dus vailets que vierien aquiu entà que les autregèsse çò qu’auie pescat entath rei. E eth prumèr hilat favoric a Abu-Sir damb aquera nombrosa pesca. Comencèc, donc, abans d’autrejar era pesca as dus vailets qu’èren a mand d’arribar, en tot alistar, entada eth madeish, eth peish mès gròs e mès beròi; e treiguec deth sòn cinturon eth guinhauet gran que se sauvaue aquiu, e trauessèc damb eth, de costat a costat, es branquies deth peish que se

botjaue. Mès s'estonèc fòrça quan vedec que gessie, aganchat ara punta deth guinhauet, un anèth d'aur qu'eth peish s'auie avalat solide.

Quan vedec aquerò, encara qu'ignoraue es vertuts temibles de tau anèth talismatic, qu'ère precisament eth que li gessec deth dit ath rei en tot quèir en mar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centau net

Era didec:

… Quan vedec aquerò, encara qu'ignoraue es vertuts temibles de tau anèth talismatic, qu'ère precisament eth que li gessec deth dit ath rei en tot quèir en mar; e sense dar-li mès importància ara causa, Abu-Sir cuelhec er anèth que li corresponie per dret pròpri e se lo botèc en un dit.

En aqueth moment arribèren es dus vailets provedidors dera codina deth rei e li dideren: "Ò pescador! Mos pòs díder qué l'a arribat ath capitan deth pòrt que cada dia autrege eth peish destinat ath rei? Que hè ja fòrça temps que lo demoram! Per a on se n'a anat?" Abu-Sir responec en tot esténer era man entada eri: "Se n'anèc per aqueth costat!" Mès en madeish moment sautèren des sues espatles es caps des dus vailets e rodèren peth solèr es sòns proprietaris.

Qu'ère eth relampit lançat per anèth qu'amiaue Abu-Sir que venguie d'aucir as vailets provedidors.

En veir quèir sense vida a ambdús vailets, se preguntèc Abu-Sir: "Qui a pogut hèr sautar atau es sòns caps?" E guardèc ath sòn entorn, entar aire e entàs sòns pès; e ja començaue a tremolar de terror pensant en poder amagat des gènis maufactors, quan vedec arribar ath capitan marinèr, e aguest, encara qu'ère luenh, vedec ath madeish temps es còssi immobils en solèr damb es respectius caps ath sòn costat, e tanben er anèth qu'amiaue Abu-Sir, que ludie ath solei. E ath prumèr còp de uelh comprenec çò que s'auie passat. Atau, donc, s'esdeguèc a cridar-li entà meter-se segur: "Ò frair mèn! Non botges era man qu'amies er anèth d'aur, o sò òme mòrt! Se te platz non la botges!"

En enténer aguestes paraules, que vengueren d'estonar-lo e deishar-lo perplèx, Abu-Sir s'estèc quiet, a maugrat des talents qu'auie de córrer ar encontre deth capitan que, quan arribèc ath sòn costat, se lancèc ath sòn còth, e li didec: "Cada òme amie penjat en còth eth sòn destin. Eth tòn que depasse fòrça ath deth rei! Mès, conda-se me com t'a arribat aguest anèth, e jo te condarè dempús es vertuts que sauve!" E Abu-Sir li condèc ath capitan tota era istòria, que ja non mos cau repetir. E eth capitan, meravilhat, li condèc ath sòn torn es vertuts temibles der anèth, e higec: "Ara era tua vida ei segura e era deth rei en perilh. Que me pòs acompanhar sense pòur entara ciutat e hèr quèir damb un senhau deth dit qu'amies er anèth, e hèr sautar des sues espatles eth cap des tòns

enemics e eth deth rei!" E embarquèc a Abu-Sir damb eth en un vaishèth e en tot amiar-lo entara ciutat, lo hec passar en palai en tot presentar-lo ath rei.

En aqueth moment eth rei auie reünion en sòn divan e ère enrodat pes sòns visirs, emirs e conselhèrs; e encara qu'ère plan preocupat e rabiós ar arràs, per çò dera pèrta deth sòn anèth, non gausaue divulgar era causa ne ordenar que se hessen recèrques en mar entà trapar-lo, per pòur que se n'alegrèssen deth sòn malastre es enemics deth tron. Mès quan vedec entrar a Abu-Sir, ja non n'auec cap de dobte de qué tramaue era sua pèrta, e exclamèc: "Ò miserable! Com poderes gésser deth hons deth mar e escapar ara mòrt per estofament e usclament?" Abu-Sir responec: "Ò rei deth temps, Allà qu'ei eth mès gran!"

E li condèc ath rei se com l'auie sauvat eth capitan marinèr, que l'ère fòrça arregraït per un banh a gratis, com trapèc er anèth e com, sense saber eth poder der anèth, auie costat era mòrt des dus vailets provedidors. Dempús higec: "E ara, ò rei! vengui a entornar-te er anèth coma pròva de gratitud pes beneficis que te deui e entà demostrar-te que, s'auessa anma de criminau, ja m'auria servit d'aguest anèth entà exterminar as mèns enemics e aucir ath sòn rei! E te prègui que, entà corresponer-me, examines atentiuament aguest crim que m'imputes e que per eth, encara que sò ignorant d'eth, me condemnères, e que me hèsques perir damb tortures se de vertat sò un criminau."

En díder aguestes paraules, Abu-Sir se treiguec er anèth deth dit e l'ac autregèc ath rei que hec lèu a botar-se-lo, alendant aleugerit e content, e sentent qu'era anma li tornaue en còs. Se lheuèc sus es sòns pès e abracèc a Abu-Sir, en tot dider-li: "Ò òme! cèrtament ès era flor des persones ben neishudes. Te prègui que non me sauves rancura e que me perdones deth mau que te hi e eth malastre que te costè. De vertat que non m'aurie entornat aguest anèth arrés que non siguesses tu."

Eth barbèr contestèc: "Ò rei deth temps! Se reaument vòs descargar era tua consciéncia , non te cau que dider-me ara fin, quin crim se m'imputaue e qui tirassèc era tua colèra e eth tòn òdi contra jo!" Eth rei didec: "Ualah! entà qué? Ara ja ne sò segur de qué se t'acusèc injustament. Mès donques que vòs saber eth crim que se t'atribuie, escota: eth tintorèr Abu-Kir m'a dit tau e quau causa!" E li condèc tot aquerò dera pasta depilatòria experimentada enes peus de baish deth gran visir…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes unau net

Era didec:

… aquerò dera pasta depilatòria experimentada enes peus de baish deth gran visir. E contestèc Abu-Sir, damb lèrmes enes uelhs: "Ualah!, ò rei deth temps! ne coneishi ath rei des nazarens ne ena mia vida è cauishigat eth solèr deth país des nazarens. E vaquí era vertat!" E li condèc ath rei se com eth tintorèr e eth, s'auien cromprometut damb un jurament, dempús dera lectura dera Fatilha deth Libre, a ajudar-se mutuaument. Com

partiren amassa e totes es jogalhes e enganhes que lo hec victima eth tintorèr, enquia e tot era repassada que li fotec e era recèpta dera pasta depilatòria qu'eth madeish l'auie balhat. E higec: "Ça que la, ò rei! aplicada ena pèth aguesta pasta depilatòria ei ua causa infinitament excellenta; e non ei verinosa se non se minge. Ena mia tèrra, òmes e hemnes la tien entad aquerò en sòrta deth rasèr, enta hèr deparéisher comòdament es peus de baish. E per çò des malahètes e eth trate que me hec patir, non li calerà ath rei que cridar ath portèr deth khan e as aprendissi dera tintoreria entà comprovar era vertat des mies afirmacions."

E entà complàder a Abu-Sir, donques que dera sua part n'erè segur de tot, hec cridar ath portèr deth khan e as aprendissi; e dempús der interrogatòri toti confirmèren es paraules deth barbèr, en tot agreujar encara mès damb es sues revelacions era conducta desaunèsta deth tintorèr.

Dempús d'aquerò, cridec eth rei as gardes: "Que me hèsquen a vier ath tintorèr sense arren en cap, descauç e damb es mans estacades ena esquia!" E de seguit correren es gardes entath magasèm deth tintorèr, qu'alavetz ère absent. Lo cerquèren, donc, ena sua casa, a on lo trapèren seigut, soborant eth gòi des plasers tranquils e soniant, solide, damb era mòrt d'Abu-Sir. E vaquí que se precipitèren sus eth, en tot foter-li còps de punh en cogòt, en cu e còps de cap en vrente, e lo cauishiguèren e li treigueren era ròba, exceptat dera camisa, e descauç, sense arren en cap e damb es mans estacades ena esquia, l'arrosseguèren enquiath tron deth rei.

Abu-Kir vedec a Abu-Sir seigut ara dreta deth rei, e ath portèr deth khan de pès ena sala, damb es aprendissi dera tintoreria en ambdús costats. De vertat qu'ac vedec tot! E eth terror l'obliguèc a cagar-se e a hèr çò que hec ath miei dera sala deth tron, pr'amor que comprenec qu'ère perdut sense remèdi. Mès que ja eth rei li didie, en tot guardar-lo de trauèrs: "Non pòs remir qu'ei aciu eth tòn ancian companh, eth praube que panères, mautractères, abandonères, piquères, injurières, acusères e heres morir a tot darrèr." E eth portèr deth khan e es aprendissi dera tintoreria lheuèren es mans, e exclamèren: "Òc, per Allà! que non pòs remir arren de tot aquerò. Nosati èm testimònis dauant d'Allà e dauant deth rei!"

Eth rei didec: "Ac remisques o ac declares non deisharàs de patir eth castig escrit pèth Destin." E les didec as gardes: "Hètz-vo-lo a vier, arrossegatz-lo pes pès per tota era ciutat, embarratz-lo dempús en ua saca de caudea viua e lançatz-lo en mar, pr'amor que morisque de mòrt dobla: estofament e usclament!" Alavetz exclamèc eth barbèr: "Ò rei deth temps! te prègui qu'accèptes era mia intercession a favor sòn, pr'amor que jo li perdoni tot aquerò que me hec." Mès eth rei li didec: "Se tu li perdones es sòns crims contra tu, jo non li perdoni es sòns crims contra jo!" E un còp mès les didec as gardes: "Hètz-vo-lo a vier e executatz es mies ordes!"

Alavetz es gardes s'apoderèren deth tintorèr, l'arrosseguèren des pès per tota era ciutat, pregonant es sues malahètes e acabèren per meter-lo en ua saca de caudea viua e lo lancèren en mar. E moric estofat e usclat!

Per çò d'Abu-Sir, eth rei li didec. "Ò Abu-Sir! ara voi que me demanes tot çò que volgues e de seguit se t'autrejarà!" Abu-Sir contestèc: "Sonque li demani ath rei que me mane entara mia pàtria, donques qu'en avier me serà penible víuer aluenhat des mèns e ja non voi quedar-me aciu."

Encara que molt contrariat per çò dera sua partida, pr'amor que desiraue nomentar-lo gran visir en lòc deth gròs e pelut qu'amie eth cargue, eth rei hec premanir un vaishèth qu'aumplic d'esclaus d'ambdús sèxes e de rics presents, e li didec, en dider-se adiu d'eth: "Non vòs, donc, èster eth mèn gran visir?" E Abu-Sir contestèc: "Voleria tornar en mèn país!" Alavetz non persutèc eth rei e s'aluenhèc eth vaishèth damb Abu-Sir e es sòns esclaus en direccion a Iskandaria.

E vaquí qu'Allà les dèc un viatge erós, e arribèren en Iskandaria damb bona santat. Mès, a penes aueren desembarcat, un des esclaus vedec ena plaja ua saca qu'eth mar auie lançat en tèrra. La dauric Abu-Sir e descurbic laguens eth cadavre d'Abu-Kir qu'auien arrossegat enquia aquiu es corrents deth mar. E Abu-Sir l'acoguèc aquiu, ara vòra deth mar, e li bastic un monument funerari que se convertic en un lòc de peregrinacion e qu'entara sua conservacion Abu-Sir despenec fòrça bens, e hec gravar ena pòrta der edifici aguesta inscripcion murau:

Abstie-te deth mau! E non t'embriagues damb era glopada amara dera dolentaria! Eth dolent tostemp acabe vençut!

Que ve flotar er Ocean ena sua superfícia causes deth desèrt, mentre qu'es pèrles descansen tranquilles enes arenes submarines!

Enes regions serenes, ei escrit sus es pagines transparentes der aire: "Qui seme eth ben, recuelherà eth ben! Donques que totes es causes entornen ena sua origina!"

E tau siguec eth finau d'Abu-Kir eth tintorèr e era entrada d'Abu-Sir ena vida erosa a compdar d'alavetz. E plan per aquerò ena plaja que s'acoguèc ath tintorèr la cridèren plaja d'Abu-Kir. Glòria ad aqueth que viu ena Sua Eternitat e pera Sua Volontat hè córrer es dies d'iuèrn e d'ostiu!

Dempús didec Schahrazada: "E vaquí, ò rei afortunat! tot çò que sabia d'aguesta istòria." E exclamèc Schahriar: "Per Allà, qu'ei edificanta era tau istòria! Plan per aquerò è ara desirs de qué me condes ua o dues o tres anecdòtes moraus!" E didec Schahrazada: "Que son es que coneishi milhor!"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.